Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET
The Workers Museum

Titel: Dansk Handels og Kontormedhjælper-Tidende
Udgiver: De Danske Handelsmedhjælperes Forbund
Udgivelsesår: 1909-1909

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

Besøg os på Arbejdermuseet

Søg i vores biblioteks- og arkivsamling

DANSK

HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE

ORGAN FOR MEDHJÆLPERSTANDENS FAGLIGE INTERESSER

UDGIVET AF

CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

REDIGERET AF VILH. HANSEN

1909

9DE AARGANG

KJØBENHAVN
GUSTAV A. JENSEN, (O. WRITH's EFTF.).
1909

Indholdsfortegnelse.

Redaktionsartiklerne ere betegnede med *.

Centralorganisationens Anliggender.

a) Agitationen.

Aalborg-Afdeling: Nordjysk Sommmerstævne i Mosskov.. 115
Berg, Johanne: Det nordjyske Medhjælperstævne 130
Carlsen, A.: Agitations-Maal og Midler 31
C. H.: Ny Afdeling i Hobro 180
Jørgensen, Elisabeth: Paa Agitationsrejse 226
Knudsen, A.: Jens Johansen i Fredericia 218
Møller, Fr.: Det sjællandske Medhjælperstævne 147
Referent: Chr. F. Johannessen i Slagelse 219
Schouboe-Olsen, H.: Sommerstævner 94
Spiermann, A.: Lolland-Falstersk Medhjælperstævne 148
* Ny Afdeling (Nykjøbing F.) 65-74
* « (Bramminge, Hillerød) 95
* « (Silkeborg) 151
* « (Hobro) 171
* « (Fakse) 229
* Centralorganisationen og Afdelingernes Opgaver. (Tale af *Vilh Hansen* ved Kongressen i Aarhus.) 71-74
* Sommerstævne paa Skamlingsbanken 95
* Sjællandsk Medhjælperstævne 105-124
* »En Programtale« 105
* Sommmerens første Medhjælperstævne. (Det sydjyske Medhjælperstævne paa Skamlingsbanken) 112
* En agitatorisk Succes. (Elisabeth Jørgensen paa Foredragsrejse) Indeholdende Referater af *I. P. G., Joh. Sjælland, Sten Vandborg, agi* og *Harald Wolthers* 217
* Fra Agitationen 218
* « (Elisabeth Jørgensen i Svendborg) 228

b) Arbejdsløshedskassen.

Johansen, Jens.: Arbejdsløshedskassens Betydning 169
Nielsen, N. C.: En Agitationspjece 65
* Medhjælperne og Arbejdsløsheden. (»Handelsbladet« paa Krigsstien) 11
* Til Forsvar og Angreb. (Hvilken Arbejdsløshedskasse bør Medhjælperne tilhøre?) 29
* do. do. (Hvorledes »Handelsforeningen af 5. Juni 1864« varetager Medhjælpernes Interesser) 39
* »5. Juni« som Regnekunstner. (Hvorledes »Handelsbladet« ombringer H. K. M s Arbejdsløshedskasse) 81

c) Fra vort Hovedkontor.

* Beretning fra November og December 1908 22
* Åge Hyllesteds Fratræden 32
* April Beretningen 103
* Maj « C. Hammers Ansættelse 122
* Juni « 139
* Juli « 149
* August-September Beretningen 199
* November « 228

d) »D. H. K. M. T.«

C. J.: Vort udvidede Organ 20
En, der var Medlem: En Klage 13
Odense Afdeling: « 23
Petersen, Martin: « 44
Zwicki. V.: « 23
* Afdelingsreferaterne 6
* »D. H. K. M. T.s Medarbejdere« 14
* Navne og Emner 6
* Vore Medarbejdere 5
* 9. Aargang 2

e) Andre Anliggender.

Berg, Johanne: Aalborg-Afdelingens Jubilæum 181
Frederiksen, Juul: Vort Oplysningsbureau 33
Hammer, C: — — 43
Ingvoldsen, Chr.: Folketingsvalgene og Handels- og Kontormedhjælperne 111
« « Den sorte Tavle 142
« « Retshjælp 225
Knudsen, Carl: Betragtninger 43
Nielsen-Lindquist, N. C.: Vor næstældste Provinsafdeling (Aalborg) 158
Nielsen, N. C.: Standens Højnelse 188
Porsborg, Felix: Vort Oplysningsbureau 22
« « Den sorte Tavle 142
Schouboe-Olsen, H.: Vort Oplysningsbureau 51
Sørensen, J.: Mød til Møderne! 22
Stavnstrup, Peter: Foredrag 131
* Vort Oplysningsbureau 22-43
* De kommunale Valg. (Organiserede Medhjælpere som kommunale Tillidsmænd) 74
* Vor ældste Provinsafdeling (Ved Aarhus-Afd.s 10 Aars Stiftelsesfest) 83
* Vore Interpellationer 142
* Hjørring. (1899 — 14. November — 1909) 199
* Medhjælperne og de kommunale Valg 209-219

Organisationsspørgsmaalet.

Andreasen, A.: Frihedsmænd 49
Carlsen, Willy: Ligegyldighed 171
Hammer, C.; Et Vindstød 208
Hansen, Chr. J.: Velklædte Proletarer 170
Hyllested, Åge: Moder Jord 1
Ingvoldsen, Chr. Hovedsagen 101
« « Fabriksloven 157
Johannessen Chr. F.: Medhjælper-Interesser 13
Møller, Fr.: Det evigunge Spørgsmaal. (*Borgbjerg* om Organisationsspørgsmaalet) 43
Nielsen, N. C.: Handelsmedhjælperne og det sociale Spørgsmaal 41
Schouboe-Olsen: Politik contra Organisation 86
Sørensen, M.; Medhjælper-Interesse 32
Zimmermann, A.: Selvstændighedsbetingelsen. (Oversat af *Fr. Møller)* 86
* Medhjælpernes Organisation og moderne Medhjælperbevægelses Taktik. (Foredrag af *Vilh. Hansen)* 51
* Handelsministeriet og vore socialpolitiske Krav 84
* Vor Henvendelse til Handelsministeriet 105
* Angreb paa Organisationsretten 177
* Arbejderbeskyttelsen og Medhjælperne 216

Arbejdstiden.

a) Butikslukningsloven.

Frederiksen, Juul: 8-Lukningen paa Landet 105
Øhlenschlæger, E.: Letsindig Omgang med Loven 132
* 8-Lukningen i Frederikssund 6
* Cigarhandlerne i Kjøbenhavn og Frederiksberg 22

* Svendborg Amtsraad og 8-Lukningen 23
* 8-Lukningen i Aalborg 33
* Svendborg Amtsraad og Butikslukningsloven 87
* 8-Lukningen i Vordingborg 87
* « « paa Landet 87
* Attentater paa Butikslukningsloven 105,115,132
* Ingen Dispensation i Pinseugen 115
* Afvist Andragende 142
* Kontrol med 8-Lukningsloven 151
* Mislykket Attentat 181
* Respekt for Loven! 196
8-Lukningen i Fredericia 210

b) 7-Lukningen.

Anyone: Sukkersækkenes Plombering 159
« Mr. Nothing 197
* 7-Lukningen i Esbjerg 87
* « « Aalborg 114
* Syv-Lukningen 121
* Fra Sommerens Agitation. (7-Lukningen i Randers, Kolding, Aalborg, Horsens, Nykjøbing F., og Kjøbenhavn) . 124
* Kl. 7. (Betimelig Medhjælperagitation og ubetimelige Principalstandpunkter) 137
* Gør Deres Indkøb før Kl. 7! 161
* Lovbrud 187
* 7-Lukningen i Aarhus 210

c) Forskelligt.

H. H.: Lys—Luft—Hviletid 130
Johansen, Jens: Julegaver 215
Sommerferier. (Københavnske Afd. Opfordring) 124
* Sommerferie 129
* Social Ansvarsfølelse 139

Lønspørgsmaalet.

Carlsen, A.: Hvor ligger Skylden? 141
Johansen, Jens: Ekstrabetaling for Overarbejde 51

Lærlingespørgsmaalet.

Schibler, E. S.: Lærling søges 141
* Lærlingenes Arbejdstid 30
* Lærlingelovens § 10 53
* Nye kommunale Vedtægter. (Aalborg, Ringsted, Holbæk). 86
* Kommunal Vedtægt i Kolding 151
* Den kommunale Vedtægt i Kolding 161
* Lærlingevedtægt i Holbæk 181
* Kommunal Vedtægt i Vejle 200
* Kommunale Vedtægter. (Svendborg, Kolding, Randers). 216

Kvindespørgsmaalet.

Berg, Johanne: Kvinderne og Specialarbejdet 31
« « Kvindernes Optagelse i vor Organisation 52
« « Den kvindelige Medhjælpers Læretid 102
« « Konkurrencen 149
« « Tiden og Kvinderne 196
Johansen, Jens: Kvindernes Optagelse i vor Organisation 12-84
* Ekspeditricernes Livsvilkaar. (Et Foredrag af Dr. Arnold Møller) 41

Kost- og Logisystemet.

Carlsen, A.: Logisystemet 21
Johansen, Jens: Det patriarkalske Forhold 94-102

Brugsforeningsspørgsmaalet.

Carlsen, L.: Medhjælperne og Arbejdernes Brugsforeninger 160-197
Bjørnsen. Biørn: do. do. 140
Dybwad, Chr.: Den underordnede Handelsstand og Kooperationen 227
Jespersen, E.: Imod Brugsforeningsprojektet 198
Olesen, Chr. « « 188
Pax: Medhjælperne og Arbejdernes Brugsforeninger 179
S. E—e.: Imod Brugsforeningsprojektet 189
Schouboe: « « 198
Stavnstrup, Peter: Brugsforeningsbevægelsen 169
* Detailhandlerne og Brugsforeningerne 140
* Brugsforeningsdebatten 200
* Brugsforeningskrigen 207
* Brugsforeningsbevægelsen 219

Den ekstraordinære Kongres 1909.

Medlem: De direkte Medlemmer og Kongressen 53
* Ektraordinær Kongres 40
* Dagsorden 53
* Den ekstraordinære Kongres. (Indledning til Referatet). 59
* Officielt Referat af den ekstraordinære Kongres i Aarhus den 21. Marts 1009. (Stenogrammerne optaget af Frk. *Johanne Berg* 60-65

Hovedbestyrelsesmøder o. l.

* Hovedbestyrelsesmøde i Kjøbenhavn den $^{28}/_{2}$ 50
* Forretningsudvalgsmøde den $^{25}/_{7}$ 139
* Fra vor Centralledelse 167
* Hovedbestyrelsesmøde i Aarhus den $^{5}/_{9}$ 168
* Forretningsudvalgsmøde den $^{24}/_{9}$ 199
* « « $^{25}/_{11}$ 219

Bag Pult og Disk.

C. J.: Principalen og den nye Kakkelovn 106
Carlsen, A.: »Slavefogeder« 208
Omvælteren: Benyt Organisationen! 138
Schouboe-Olsen, H.: Arbejdslyst 208
Schouboe: En Ekspeditrices Juleaften 229
* Strejkende Bankassistenter. (Et Kulturbillede fra ultimo 1908) 19
* »Forretningsloven» 93

Statsunderstøttede Foredrag.

Johansen. Jens: Hvor er i henne? 178
* De statsunderstøttede Foredrag 53-87
* Statstilskud til Foredrag 181
* Vore statsunderstøttede Foredrag 226

Undervisning.

Nielsen, N. C.: »Købmandshvile« 5
« « Handelsskolesagen 32
* Aalborg Handelsgymnasium 33-189
* Ubemidlede Elever paa Handels-Dagskoler 87
* Handelsskole-Feriekursus 105
* Foreningen for unge Handelsmænds Uddannelse 180
* Den jyske Handelshøjskole 180
* Aarhus Handelsskole 189
* Handelsministeriet og Handelsskolerne 200
* Aftenkursus for Handelsmedhjælpere 210

Rejseunderstøttelse.

* Fordelingen af Stipendier 1909 23
* Rejseunderstøttelser til unge Handelsmænd 87-132
* Rejseunderstøttelser 200

Udlandet.

Andresen, L.: Engelsk Butikslukningsforslag 179
Dybwad, Chr.: Norsk Medhjælper-Kongres 160
Fra Socialpolitikens forjættede Land, Australien. (Oversat af *I. Christensen)* 122
Hammer, C & Guillaume: Medhjælpernes Internationale 195
Hansen, Carl: Brev fra Hamburg 104
Jørgensen, Elisabeth: Medhjælpernes Hjem 4
« « Engelsk Medhjælper-Kongres ... 103-115
Ludwigsen, Ulrik: Lukningssagen 12
« « Brev fra Norge 85
« « Fra Norge 209
* 8-Lukningen i Berlin 14
* Det norske Landsforbunds Aarsmøde 140
* Den 11. tyske Medhjælperdag 141
* Tysk Medhjælper-Kongres 141
* Hilsen til norske Standsfæller 151
* International Medhjælper-Kongres 151

Det merkantile Arbejdsmarked.
* *Amerika*: De forenede Stater ... 2

Historiske Brudstykker.
* Fra 1658—59. (Kjøbenhavnske Handelsmedhjælpernes Deltagelse i Hovedstadens Forsvar) ... 20

Litteratur.
A. H.: Manddrab. (I. P. Møller om Medhjælper-Kaar). 33
Christensen, Carl: Stenografiske Læremidler ... 104
Hansen, Vilh.: The danish shop cloosing act ... 14
* Hages Haandbog i Handelsvidenskab ... 200
* Dansk-Norsk Esperanto Ordbog. (Af Kaj Bendix) ... 200
* Norsk-Tysk Handelskorrespondance-Ordbog. (Af cand. mag. Arnt Næss) ... 200

Fra andre Foreninger.
* Boghandlermedhjælperne og Centralorganisationen ... 53
* Foreningen af danske Fagblade og Tidsskrifter ... 87
* De jyske Detaillisters Aarsmøde ... 142
* Detailhandler-Societetets Arsmøde ... 161
* Fynsk Detaillist-Møde ... 161
* Handelsrejsende-Stævne ... 161

Forskelligt.
Bjørnsen, Bjørn.: Medhjælperhilsen ... 151
E. H.: Kjøbenhavnske Medhjælpere og Borgerrepræsentantvalgene ... 171
Hammer, C.: Moder Jord ... 22
Petersen, Robert: Landsudstillingen og H. & K. Medhjælperne ... 199
* Gratis Annoncer for Pladssøgende ... 33
* Bjørn Bjørnsen ... 150
* N. C. Nielsen og Skjoldborg ... 151
* Medhjælperne og Afholdssagen ... 162-201
* Et Varsko til »Dansk Købmandstidende« ... 181
* Medhjælper-Jubilæum ... 181
* Hvorfor han ikke vilde være Medlem ... 182
* Chr. Ingvoldsen i »Bogormen« ... 219
* Mindre Meddelelser ... 14-23-75-103-132-142-162-171-182-220

Afdelingsreferater og Meddelelser.
Centralorganisationens Adresser 14-24 34-75-88-116-152-162-202 230
Aalborg-Nørresundby ... 65-75-151-162-171
Aarhus ... 75-87-95-152-189-201-219
Bramminge ... 95-116
Ebeltoft ... 24-151-230
Esbjerg ... 6-44-54-66-88-172-190-201-210-219
Fakse ... 229-230
Frederikshavn ... 201
Fredericia ... 66-190-210-219
Herning ... 172
Hillerød ... 106-124-152-190-210
Hjørring ... 66-172-190-201-220
Holstebro ... 66-75
Horsens ... 44-66-96-201
Hobro ... 180-202
Kjøbenhavn 6-14-23-33-44-54-66-75-88-96-106-115-124-152-162-172 182-201-210-220-230
Kolding ... 24-44-54-75-116-172-182-190-210
Middelfart ... 87
Nykjøbing F ... 124-151
Nykjøbing M ... 66-96-201
Næstved ... 6-75-220
Odense ... 34-66-88
Præstø ... 14
Randers ... 24-44-66-95-162
Ringkjøbing ... 14
Ringsted ... 14
Samsø ... 14
Skanderborg ... 14
Skive ... 54-75-88-201-210
Slagelse ... 96-182
Sorø ... 106
Svendborg ... 75-190-210
Thisted ... 96-182-201
Vejen ... 106-124-210
Vejle ... 34-65 75-96-132-172-182-190-202-210-220
Viborg ... 6-44-75-132-220
Vordingborg ... 14
Brevkasse ... 44-182
Den sorte Tavle: 6-14-34-54-75-96-106-116-124-142-152-162-172-182 202-220

Illustrationer: Chr. Ingvoldsen, 59. — Vald. Pedersen, 83. — Robert Petersen, 84. — Elisabeth Jørgensen, 112. — Fra Stævnet paa Skamlingsbanken, 113. — C. Hammer, 122. — Chr. Ingvoldsen taler ved Roskildestævnet, 147. — Bjørn Bjørnsen, 150. — N. C. Nielsen-Lindquist, Th. Hansen, Harald Wolthers, 159.

DANSK
HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. I. 1. Januar 1909. 9de Aargang.

Moder Jord.

PAA MENNESKETS famlende Vej, frem gennem det sociale Uføre, mod det store ukendte Maal, der som en indre Higen giver det enkelte Menneske Vished om, at Fattigdom og Nød, Trældom og Ulighed ikke er Menneskets forudbestemte Kaar, men kun et Udslag af dettes Kortsynethed; — paa denne Menneskets Vej gennem det store Mørke søger Lygtemænd baade til Højre og Venstre at lede Folket paa Vildspor; og tilbage er kun en svag Erindring om fordums Tiders simple Levevis som Naturfolk, ligefra Jæger- og Fiskertilværelsen, til Nomaden og Agerdyrkeren; Tider, hvor Livet i sin Simpelhed formede sig enkelt og naturligt med Brød nok til alle. Men videre gaar Mennesket sin Vej ud i Mørket, i den selvopgivende Erkendelse, at der i Stenørkenen ikke findes Plads for den, der vil vogte sine Dyr eller dyrke sin Jord; og Byernes Stenørken har nu en Gang slugt de fleste af os.

Lygtemændenes Hærskare er mangfoldig, og de viser sig i de tusinde Skikkelser; i Talmajestætens mundrappe Tjenere; i Videnskabsmandens Belægning af Tingenes Rigtighed; i blødsødne Menneskers forlorne Godgørenhedstrang, og først og sidst i vor egen Mangel paa Tro og Tillid til os selv, den sunde Sans, og det store, det dejlige, det rige Liv, som er Hvermands Vuggegave.

Nogle ser Frelsen i Valgret og Skatter, og lokker den Vej, andre ser Aarsager i Virkningerne, og tror blot vi faar Haand i Hanke med Pengene, faar Bugt med Kapitalen, saa retter alt sig af sig selv; andre slaar sig ned som sociale Lappeskræddere, og vi selv — det store, det taalmodig dumme, det lidende Folk, vi flakker raadvild om mellem alle disse falske Profeter, og opgiver til Slut os selv og vort Liv i Haabløshedens Intethed eller i Selvets: Fanden i Vold med de andre.

Saaledes ser i faa Træk Menneskets Færden paa vor Jord ud i Øjeblikket. Fælles for dem alle er det, at Frelsen ligger ude i Fremtiden.

Fælles er det ogsaa, at de alle overser det der ligger nærmest og naturligst for, glemmer helt den Jord der fødte og bær os, Jorden, der er den første Betingelse for hele vor Tilværelse.

Man gør det ud fra den nære Betragtning, at Røgtere kan vi ikke alle være, dertil har Livet formet sig for mangefoldigt, og en Tilbagevenden til Naturtilstande, vilde være en Opgivelse af alle de Kulturgoder, som det er os en Higen at faa Del i, selv om det kun lykkes de Færreste.

Men man glemmer samtidigt, at som Menneskets Arbejde ude paa den agerdyrkede Jord rent umiddelbart bundfælder paa denne og viser sig i Skikkelse af Afgrøde unden en eller anden Form, som atter for største Delen sluges af Prioritetshavere og andre, der forud har lagt Beslag paa Jorden og dens Fylde, saaledes er akkurat det samme Tilfældet om Menneskets Arbejde finder Sted i Byerne, og antager andre Skikkelser end netop Haanden paa Plovjernet, thi ogsaa her bundfælder det hele paa den Jord hvor Arbejdet lægges, og atter her sluges Størstedelen af Arbejdsudbyttet paa Forhaand af Prioritetshaverne og deres Haandlangere.

Det vilde med andre Ord aldeles ikke hjælpe om Mennesket søgte tilbage til Naturtilstanden, saalænge det enkelte Menneske ikke er sikret Frugten af sit eget Arbejde, eller Samfundet selv Fordele ved dets samfundsmæssige Arbejde og Foranstaltninger; og hele Forskellen nu, paa Mark- og Byarbejde er blot den, at Byarbejdet giver saa mange flere Fold for Jordens virkelige Besiddere, end om den — mod sin Kultur-Beliggenhed, — dyrkedes med Plov og Spade.

I Virkeligheden er Svælget mellem By og Land, og Arbejdet derpaa, derfor kun tilsyneladende, og bestemmes væsentligst af Stedets Beliggenhed for det menneskelige Samkvem; thi saalidt som man lægger et stort Varehus paa den jyske Hede, saa lidt vil man rive Storbyernes Varehuse ned for at dyrke Kartofler paa deres Grund, men i begge Tilfælde er en væsentlig Del af Arbejdets Udbytte, der som her, paa Forhaand beslaglagt, gennem Prioriteter og paa anden Maade, og den Merværdi Byerne i saa Henseende frembyder, er skabt ene og alene af den samfundsmæssige Beliggenhed, og det Arbejde der saaledes opretholder disse Værdier.

Hvis dette blot i nogen Maade er rigtigt, saa opløser det sociale Spørgsmaal sig til at være et slet og ret Jordspørgsmaal, og naar vi før vævede løs om Skatter og Valgret og alt hvad saadan en social Lappeskrædder kan diske op med, saa har vi nu i mer end én Forstand fast Grund under Fødderne, og alt hvad det gælder om er da, at sikre den Enkelte det fulde Udbytte af eget Arbejde, og Retten til Arbejde samtidig; — og at sikre Samfundet Raadighed over de Værdier der samfundsmæssigt er skabt af Stedets Beliggenhed og de mange Hænders samlede Arbejde.

Det skal ikke være disse Liniers Opgave at udforme hvorledes disse Værdier skal baandlægges til Fordel for de virkelige Skabere deraf, hvad jeg ønsker er at pege ud over de Maal ad hvilke en Fagforening som vor bør vandre.

Vi holde os — og med Rette — udenfor al Døgnpolitik, der i det Store og Hele skaber mer Splittelse end Samling, — men paa den anden Side bør vi heller ikke afholde os fra at sætte Fingeren paa det Sted hvor Fejlen findes, naar vi da er klar over Forholdenes sande Karakter. Thi Spørgsmaalet er dette, hvad vindes der ved Gennemførelsen af alle faglige Foreningers Alfa og Omega: Højere Løn og kortere Arbejdstid, naar hver Forbedring, der vindes, straks bundfælder i højere Værdi af den Jord vi lever paa, med deraf flydende højere Prioritering og fremtidig Forrentning. Det er en Gevinst der betinges af at kun enkelte Grupper af Arbejderne naa disse Fordele, og begrænses af det — altfor store Forspring — der er mellem Kravets Opfyldelse og dets Bundfælden i samfundsmæssig Værdi.

Er saaledes Gevinsten kun kortvarig og af tvivlsom Værdi,

saa findes der dog ingen anden Vej i Øjeblikket for en faglig Forening af Lønarbejdere, men bag dette bør vi skimte nye Maal, eller rettere, før dette bør vi vide hvorledes vi kan sikre os, at den Gevinst vi saaledes skaber ved eget Arbejde, at den ogsaa gaar i vore egne Lommer.

Naar det derfor synes saa saare naturligt, at Husmændene i deres Krav vil sikre sig Retten til det Udbytte, de ved eget Arbejde skaber paa vores allesammens Jord, saa er det ikke mindre naturligt om Byens Lønarbejdere gør akkurat det samme, — thi uden det, nytter aldrig saa megen Valgret eller aldrig saa snedig udtænkte Skatter os, og hele Gevinsten er ret beset ikke stort mere end, i bedste Tilfælde, at hæve Levefoden, mangen Gang paa Bekostning af Erhvervsmulighederne.

Her skimter jeg nye Veje for den faglige Bevægelse herhjemme, — Veje bort fra det politiske Uføre — og her ligger en Opgave der var den organiserede Handels- og Kontormedhjælperstand værdig at tage op, til Gavn for alt fagligt Arbejde.

I Menneskets naturlige Ret til at leve af og paa vor fælles Moder Jord ligger Nøglen til det sociale Spørgsmaals Løsning for Menneskeheden i sin Helhed, og alt andet vil forekomme som Tant og Forfængelighed i Sammenligning hermed.

Kunde Handels- og Kontormedhjælperne faa Øjet op herfor, saa vilde vi gøre en Indsats der var af Værdi for Samfundet, og hvor Maalet nu snarere synes at være den sociale Kamp vilde det her betyde social Fred, og Freden bør være alle Kampes Endemaal.

Åge Hyllested.

9de Aargang.

I DISSE DAGE er der netop hengaaet 10 Aar siden den der nedskriver disse Linier første Gang tegnede som Redaktør af et Medhjælperblad. Heri er der intet omtaleværdigt og lige saa lidt noget mærkeligt, uden at det maaske just for den Enkelte kan have nogen personlig Interesse, forsaavidt som de første planmæssige Forsøg paa at skabe et brugbart Medhjælperorgan — Bestræbelser, som andre ikke havde faaet Tid og Lejlighed til at gennemføre — med nogen Grund kan siges at have sit Udspring fra hin Tid.

Efter den første Tids Famlen med Opgaver i „Merkur"s (Organ for „De danske Handelsmedhjælperes Forbund") beskedne Skikkelse, er vi efter en Udviklingsgang, der kortelig er skitseret i vor Tidendes Nr. 21/1907 atter naaet til Nytaarets Tærskel og dermed til vor 9. Aargang, og eftersom „D. H. K. M. T." med dette Nummer fremtræder i en ny Skikkelse og med forøget Spalterum er der Grund til at give den et Par Ord med paa Vejen ud til Centralorganisationens Medlemmer.

Vort Organs Betydning for Medhjælperbevægelsen og det enkelte Medlem er saa ofte paapeget, at en redaktionel Eftervisning vilde være baade overflødig og ubeskeden. Det har kunnet glæde sig ved Medlemmernes udelte Interesse gennem Aarene, og Redaktionen har — i Modsætning til hvad der ofte er Tilfældet indenfor Fagpressen — ved Kongresser og senest gennem den i sidste Aargang offentliggjorte Enquète modtaget Beviser nok paa den overvejende Tilfredshed, hvormed vor Tidende modtages i Medlemskredse.

Dette er imidlertid ingen tilforladelig Maalestok for Bladets Betydning som Fagskrift; thi Værdier af denne Art maales bedst ved Sammenligning. Og her har det altid skortet paa Emner.

Medens Medhjælperpressen i de store Lande bestaar af flere — ofte betydelige — Organer, repræsenterende forskellige fra hverandre afvigende Organisationer, er Forholdene herhjemme ogsaa paa det Omraade saare enkle. Hint Konkurrenceforhold, der altid virker ansporende paa hvert enkelt Tidsskrift, er ukendt hos os. For 10 Aar siden som den Dag i Dag udkommer der i Kjøbenhavn et Organ for en Forening, der hverken er Medhjælper- eller Principalforening, — et Blad, der Intet har tilfælles med et moderne Fagskrift udover det Papir og Sværten, der ødsles paa Engageringslister og Annoncer. Dette Blad var om muligt endnu mere interesseløst i 1908 end i 1898 og vil næppe være undergaaet nogen Forandring naar vi skriver 1918, — om det da ikke forinden er indgaaet til den evige Hvile.

I Sandhed! Denne Ridder af den bedrøvelige Skikkelse i den danske periodiske Presse har aldrig ægget os til Kappestrid. — Og vi er færdig med vore „Broderorganer" ligesaa fort vi har begyndt med dem. Thi de selvglade kjøbenhavnske Isenkrammedhjælperes „Meddelelser" *var* et lille Papirstykke i Oktav. — Alene Boghandlermedhjælperne ejer i „Bogormen", der udkommer lejlighedsvis, et grafisk veludstyret Fagskrift, der foruden literære ogsaa behandler Fagspørgsmaal, men ifølge sin Karakter alene henvender sig til Fagets Udøvere og iøvrigt i sit Anlæg er væsentlig forskelligt fra vor Tidende.

„Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende" begynder altsaa atter sin nye Aargang uden at andre Fagskrifter gør den Rangen stridig som de danske Medhjælperes eneste Centralorgan, men ogsaa uden at vi af den Aarsag overser de redaktionelle Mangler eller taber Bladets Maal af Syne. — Med den tidligere omtalte Arbejdsplan og de andet Sted i Bladet nævnte Medarbejdere vil det forhaabentlig efter den stedfundne Udvidelse lykkes os at øge dets Betydning, saaledes at vi nogenlunde kan holde det paa Højde med de rimelige Fordringer, Medhjælpersagens Forkæmpere maa stille til det.

Til Gengæld paakalder vi alle interesserede Kollegers Assistance til Fremme for Bladet, dets Udbredelse og Anvendelse i Agitationens Tjeneste, lige som vi forventer at Enhver efter Evne og Interesser tilfører Bladet journalistik eller økonomisk Støtte, hvad enten det sker ved Lokalkorrespondancer eller Annoncetegning.

Thi ogsaa her gælder den gamle romerske Sentens: Concordia res parvæ crescunt, discordia maxima dilabuntur. — Ved Enighed vokser de smaa Ting, ved Tvedragt falder de største sammen.

Det merkantile Arbejdsmarked.

Under dette Afsnit fortsætter vi lejlighedsvis den i forrige Aargang paabegyndte Artikelrække om Arbejdsforholdene i Handels- og Kontorfagene i de forskellige Lande. Artiklerne skal søge at give et Billede af Medhjælpernes Vilkaar, de socialpolitiske Fremskridt for Standen og Organisationsbestræbelserne indenfor denne. Endvidere vil vi gennem disse Skildringer forsøge at vejlede Kollegerne, der agter at søge Engagement i de paagældende Lande.

Amerika: *De forenede Stater.*

MED den saa ofte anvendte Frase „Amerika — de ubegrænsede Mulighеders Land" tænkes der almindeligvis paa de nordamerikanske Fristater, om end denne lidt overdrevne Betegnelse med samme Grad af Ret kunde anvendes paa andre Dele af det amerikanske Kontinent som Centralamerika eller store Omraader af Verdensdelens sydlige Halvdel.

Naturligvis ligger det langt udenfor denne Artikels Hensigt at undersøge Rigtigheden af den anførte Paastand; bindstærke Værker har i Aartier behandlet det Opsving, som kendetegner Unionens økonomiske Forhold og truer de europæiske Handelsinteresser paa Verdensmarkedet. Her skal kun fremhæves, at i et Land, hvis Historie i Sammenligning med den gamle Verdens Kulturstater kun har saa faa beskrevne Blade, hvis Kunst og Videnskab ikke har frembragt noget Navn, der nævnes jævnbyrdig med noget af de største i den europæiske Kulturudviklings Historie, men hvis politiske og økonomiske Magtstilling alene skyldes den vidtdrevne Udnyttelse af alle Nutidens praktiske Fremskridt — i et saadant Land tager For-

retningsmanden den ledende Rolle. Han naar frem til den herskende Stilling i Staten, Folkets hele Idékreds dannes under Indflydelse af Handelsstanden som førende Stand, og ikke alene Lovgivningen men ogsaa de sociale Anskuelser bliver i høj Grad præget deraf. At dette øver Indflydelse paa den offentlige Moral og det politiske Liv er selvsagt, og der bliver under disse Forhold kun ringe Rum for politisk Idealisme. Det lyder derfor i vore Øren næsten kynisk, medens det for Amerikaneren kun er lige til, naar Jernbanekongen Jay Gould udtaler sig paa følgende Maade om sin politiske Overbevisning: „Sometimes I am a Republican and sometimes a Democrat, but I am an Erie Railroad man all the time", — og der vil sikkert fremkomme artige Ting, dersom Roosevelt gør Alvor af sine bebudede Afsløringer af den politiske Korruption.

Medens der saaledes almindeligvis fattes den amerikanske Forretningsmand *det* samfundsmæssige Syn og den Art Uddannelse, faglig og almindelig, som vi kender hos hans europæiske Kollega er hele hans Arbejdsmetode og merkantile Udvikling udelukkende betinget af praktiske Hensyn.

Gennemsnits-Købmanden begynder sin Løbebane som 14—15 aarig Dreng, som oftest kun udrustet med de mest elementære Kundskaber, der i Tidens Løb kompletteres med Kontorfærdigheder som Stenografi, Bogholderi etc., men egentlig Læretid kendes ikke; „officeboy"'en lønnes fra den første Dag han tiltræder, men tør ejheller vige udenom de lidet forretningsmæssige Opgaver f. Eks. Rengøringsarbejder, der ofte paalægges ham.

Men Chancerne for at den samme unge Mand kan arbejde sig frem til en vellønnet og ansvarsfuld Stilling er som oftest i højere Grad afhængig af hans personlige Dygtighed end af Protektion og „Forbindelser". — Atter et Udslag af praktisk Synsmaade, fordi den dygtige Medhjælper, der arbejder sig op fra en underordnet Stilling i en Forretning vil samle et Fond af Erfaringer og en Indsigt i alle Forretningens Enkeltheder, der sluttelig maa komme den paagældende Virksomhed til Gode.

Denne praktiske Sans kommer straks til Syne i den forretningsmæssige Organisation, der afgjort adskiller sig fra europæiske Forhold. Alt er tilrettelagt med det Formaal at lette og simplificere Arbejdet. I de store Byer er de enkelte Brancher koncentrerede indenfor bestemte Kvarterer, ligesom de uhyre Lejeudgifter, der er den direkte Aarsag til de specifik-amerikanske „skyscrapers", nødvendiggør en omsigsfuld Udnyttelse af Kontor- og Butikslokaliteter. At der i dette Teknikens Eventyrland findes en Uendelighed af forretningsmæssige Hjælpemidler som sindrige Ringe-, Telefon- og Fonografapparater, de nyeste Regne- og Kopimaskiner, og at den bekvemme Check — selv hvor det gælder mindre Beløb — træder i Stedet for Dollars- og Centstykket er altfor kendt til at kræve nærmere Omtale.

Under disse Forhold bliver Udtrykket „Tid er Penge" mere end tomme Ord. Der handles med Maal og Resultat for Øje, og hvad vi herhjemme anser for forretningsmæssige Dyder: Grundighed, Sirlighed og Nøjagtighed, træder dér i anden Række. Vore ulasteligt førte Forretningsbøger finder vi erstattet af et let haandterligt Kassettesystem, hvor løse Kort træder i Stedet for de forskellige Konti i vore autoriserede Bøger. — Bogholderi-Raderinger er ikke som hos os en halv Dødssynd, og den amerikanske Kontormand foretrækker hyppigst en simpel Gennemstregning for en tidsødende Stornopost; hans Checks er ofte ulæselige, hans Kalkulationer ikke altid fejlfri, — det sidste, fordi man ikke ofrer Tid paa Prokalkulation, man lader hver Medhjælper tage *sin* Del af Ansvaret fuldt og helt. — Skrivemaskinen har nu overalt erstattet det haandskrevne Brev, som forhen stillede Modtageren overfor et lige saa vanskeligt Problem som det mest indviklede Codetelegram, men til Gengæld er det amerikanske Forretningsbrev som Regel mønstergyldigt i Henseende til Stilens Knaphed, dens rammende og klare Udtryksform.

Medhjælperstillingen byder vel ikke sin Mand noget Eldorado, men Arbejdsforholdene er dog gennemgaaende bedre end i Europa. Den skrappe Diciplin, der findes i enkelte store hjemlige og mange udenlandske Huse, er næsten ukendt i Amerika. Ganske vist kræves der et intenst Arbejde af Medhjælperen, og der gøres som Regel kort Proces med den Funktionær, der ikke er sin Stilling voksen, men eftersom Kontortiden i højere Grad retter sig efter Arbejdspensum end Klokkeslet finder man det ikke anstødeligt om Medhjælperen ved sin Avis og Cigar forkorter et arbejdsledigt Øjeblik, og de forretningsmæssige Omgangsformer mellem Chef og Medhjælper er som oftest tiltalende jævne og ligetil.

„United States of North America" er den frie Konkurrences klassiske Land, hvilket imidlertid ingenlunde har hindret — tværtimod befordret — at Kapitalen har monopoliseret sine Interesser i almægtige økonomiske Sammenslutninger. Af denne som ogsaa af andre Grunde fandtes der indtil for faa Aar siden ingen social Lovgivning, der regulerede Medhjælpernes Arbejdsvilkaar, naar undtages de Bestemmelser, der paabyder Arbejdshvile paa Hellig- og Fridage. Ikke desto mindre kunde den amerikanske Forretningstid tjene som Forbillede for andre Lande, idet at hver Forretningsdrivende indrettede sin Lukketid efter den gældende Sædvane og den Kotume, der raadede indenfor hans Branche.

I de senere Aar har flere af Staterne givet lovmæssige Bestemmelser for Medhjælpernes og især Lærlinges Arbejdstid, ligesom der er udstedt legale Paabud om Siddepladser for kvindelige Medhjælpere. Fremmest m. H. t. lovmæssig Regulering af Arbejdstiden staar os bekendt Massachusetts, hvor den ugentlige Arbejdstid er fastsat til 58 Timer (Lov af 6te Marts 1901) og Opslag angaaende Arbejdstid og Pauser er paabudt i Forretningslokalerne. Disse Love omhandler dog navnlig den unge Arbejdskraft, for hvem den ugentlige Arbejdstid almindeligvis er fastsat til højst 60 Timer ugentlig.

Den korteste Arbejdstid (Kl. 9—3) findes paa Børs-, Konsulat- og Forsikringskontorer. I Kommissions- og En gros Banker, Import- og Eksporthuse samt Søfartsselskaber arbejdes der fra Kl. $8^1/_2$—$5^1/_2$ med 1 Time til „Lunchen". De store Magasiner som ogsaa de almindelige Butiks- og Detailforretninger har almindeligvis en Arbejdstid fra Kl. 8 indtil Kl. 5 eller $5^1/_2$ om Sommeren og til Kl. 6 i Vintermaanederne. Tidlig Lørdagslukning er almindelig, saaledes Kl. 3 om Vinteren (30 pCt. af alle New-York-Forretninger dog allerede Kl. 12—1) og Kl. 12 om Sommeren. — Arbejdstiden kan naturligvis være noget afvigende i de forskellige Byer og Brancher De her anførte Data er særlig baseret paa Oplysninger fra Østens Storbyer.

Den tidlige Lørdagslukning og uafbrudte Søndagshvile skaffer Medhjælperen en uafbrudt Hviletid paa 42 Timer, som han eller hun forstaar at benytte til korte, men dog forfriskende og fornyende Landophold, inden den næste Uge melder sig med sit anspændende og opslidende Arbejdspensum. — Sommerferie paa 1 à 2 Uger hører til Reglen, Gagen fradrages ikke for disse Friuger, og enkelte Forretninger yder endogsaa Personalet Ekstragratifikationer i Anledning af Ferierejserne. Enkelte af Østens største Huse sørger for deres Medhjælperes Sommerophold ved Køb eller Leje af store Farmergaarde eller Sommerboliger i Omegnen. Saadanne Frimaer, der meget vel forstaar at kun kraftige Mennesker fuldtud kan tilfredsstille Kravet om anspændt Arbejde, og som ser deres Fordel i at sikre sig de indarbejdede og prøvede Kræfter blandt Personalet, optræder altid kulant overfor deres Personale; saaledes i Sygdomstilfælde, hvor Gagen hyppigt udbetales i Maaneder, skøndt man ved de gængse Ugelønninger kun har en Uges Gageforpligtelse. — Men de humane Hensyn maa paa et afgørende Punkt vige for den almindelige praktisk-hensynsløse Synsmaade, den amerikanske Forretningsmand plejer at anlægge. Det er naar Alderen melder sig! Er Medhjælperen ældet og oparbejdet, maaske gennem Aartiers Arbejde i den samme Forretning, er der ikke længere Brug for hans Assistance, og han afskediges. Alt uden Sentimentalitet, som Regel hilst med Tilfredshed af de yngre Kræfter, for hvem den gamle Kollegas Udtræden altid betyder Avancement; thi det hører til Sjældenhederne at en betroet Post besættes med en nyengageret Medhjælper.

Udsigten til Avancement, den — rigtignok problematiske — Adgang til at naa frem til de bedst lønnede og højst betroede Poster som ogsaa hele Forretningslivets Organisation forklarer den Energi, hvis egentlige Udtryk er Ærgerrighed, der hyppigt findes hos den amerikauske Medhjælper. Den legendariske Anskuelse, at enhver ung Medhjælper har Chancer for at ende som en Vanderbilt, en Gould, en Wanamaker osv. hidrører fra en Tid, hvor Forhold og dermed Betingelser var andre end Nutidens. I Virkeligheden er Arbejdsdelingen i Fabriken som i Kontoret og Varehuset skarpere gennemført end i noget andet Land, og Springet mellem Driftsingeniøren og Arbejderen i den store Fabrik er i Virkeligheden det samme som mellem Chefen og Medhjælpernes store menige Masse. Paa Kontoret som i Fabriken kræver Arbejdets Specialisering et begrænset Antal Afdelingschefer, „head clerks" og Inspektører, der gennemgaaende betales langt højere end i Europa, og desuden en Mængde underordnede Funktionærer, der ikke lønnes stort bedre end deres Kolleger i den gamle Verden. Statistiken viser med hvilken Hast denne Forøgelse af den „mekaniske" Arbejdskraft foregaar. Alene i 1903 steg Stenografernes Antal fra 45 til 90 pCt. i de største Forretningsbyer, og samme Aar ansattes der i Chicago og New-York 13,000 Stenografer alene ved Remington-Kompagniets Mellemkomst.

Iøvrigt tager den sociale Udvikling indenfor vor Stand samme Retning som i de europæiske Stater. Det viser blandt andet den stigende Tilgang af kvindelige Medhjælpere. Saaledes var der i 1907 beskæftiget 19,377 Kvinder i Stormagasinerne i Chikago, og af disse var endog 625 under 16-Aars Alderen. De kvindelige Medhjælperes Vilkaar varierer efter Sted og Branche. Begyndelsesgagen er 4½ Dollars pr. Uge, Overtimer betales ikke og Arbejdstiden kan veksle fra 9—15 Timer. Siddepladser er paabudte ved Kommunalvedtægter i flere Byer, men der føres bestandig Klage over at Paabudet ikke respekteres af Principalerne. Sammenlignet med deres Søstre i de londonske Stormagasiner har de amerikanske „shop-girls" en bedre Lod og en Korrespondent til et Medhjælperblad skriver derom: „De kvindelige Medhjælpere faar den Løn som de virkelig fortjener, ofte ligesaa meget som Manden. Næsten alle „American girls" er i Stand til at tjene til deres Udkomme. Jeg tænker uvilkaarligt paa mange af vore stakkels kvindelige Medhjælpere i England og deres usselt tilmaalte Andel i Udbyttet".

Kost- og Logisystemet, der holder Titusinder af europæiske — og da navnlig engelske — Medhjælpere i et trykkende Afhængighedsforhold, eksisterer ikke. Dette betyder ikke alene større Frihed for Medhjælperen, men bidrager ogsaa sit til at udvikle hans Selvstændighedsfølelse og hele Personlighed, lige som „living-out" ogsaa tillader ham tidligere at grunde eget Hjem. Ægteskabsprocenten er betydelig større for amerikanske end f. Eks. engelske Medhjælpere.

Vort engelske Broderorgan „The Shop Assistant" offentliggør i sit sidste Nummer en Artikel af en i New-York ansat engelsk Manufakturmedhjælper, der navnlig fremhæver Fordelene ved at være det forhadte „Living-in System" kvit, og bl. a. giver følgende Karakteristik af Medhjælperne og deres Vilkaar: „Forretningsgangen er omtrent den samme som i vore store London-Huse, men Medhjælperne synes at tilhøre en hel anden Klasse af Mænd og Kvinder. Der er et sandt Frihedspræg over dem, naar de i tusindvis kommer ind om Morgenen og drager hjemad til Middag om Eftermiddagen. Ingen vil ret kunde forstaa det før han selv har nydt Middagstimen og Vandringen hjemad til et velsmagende Maaltid. Jeg forundrer mig over at jeg saalænge har kunnet finde mig i Hjemlandets Forhold — Noget af det jeg især beundrer hos Amerikanerne er den fuldkomne Mangel paa „Klasser" og den hensynsfulde Maade, paa hvilken man behandler hverandre. Principalerne behandler deres Medhjælpere bedre, og jeg anser det for en Fornøjelse at udrette et eller andet besværligt Arbejde. Hvorfor? Fordi Medhjælperen her bliver betragtet og behandlet som en Ligemand, og man ikke ser ned paa ham som en Slave eller en Maskine. Man bemærker det paa alle Omraader — én Klassse paa Jærnbanen, hvor Millionæren rejser sammen med Arbejderen. Alt hvad man forlanger af Folk her er Redelighed, Arbejdsvillighed og Duelighed, og Deres Principal vil behandle Dem som en Mand, ikke som en Slave. Mine Principaler forlanger intet af mig, som de er for stolte til selv at udføre, og som Følge deraf føler man at kunne udrette meget mere for sin Principal. Hvilken Fornøjelse er det ikke at blive behandlet paa denne Maade, at indtage sine Maaltider hjemme, at have Aftenen til egen Raadighed, at have Borgerrettigheder, gode Udsigter for eget Hjem, intet Mulktsystem eller andre Ubehageligheder. Men hvorfor skal vi nødsages til at forlade vort eget kære Land for at opnaa disse Vilkaar, hvorfor skal vi drage hen hvor Folk, der kender vore hjemlige Forhold, ler os ud som frie Englændere og ikke kan begribe, at vi vil udholde disse Tilstande?"

Lad være at denne Skildring fremhæver Lyssiderne, overdreven er den dog næppe, set fra en London-Medhjælpers Synspunkt. Men deraf bør man ikke slutte, at „U. S. A." er et forjættet Medhjælperland. Vi har allerede omtalt nogle af Skyggesiderne og skal tilføje, at det er en mislig Sag for en ung Medhjælper uden rigelige Pengemidler og uden Forbindelser at søge Engagement i de forenede Stater. Dels er Efterspørgslen efter Arbejdskraft for Tiden langt ringere end Tilbudet, dels faar den indenlandske Medhjælper naturligvis altid Fortrinet for den fremmede, der møder ukendt med Forretningssystemet og navnlig med utilstrækkeligt Kendskab til Sproget. Dette sidste er en Forudsætning for et nogenlunde anstændigt Engagement, og det maa endda ikke glemmes, at den der er perfektioneret i Engelsk vil opdage, at „Amerikansk" er et Sprog, der vel paa Papiret er lig det engelske, men i Praksis er væsentlig afvigende derfra.

Iøvrigt forbyder „Kontraktloven" at engagere udenlandsk Arbejdskraft, og Enhver, der viser sig i Besiddelse af en Arbejds-Kontrakt, vil ved Ankomsten ubetinget blive sendt tilbage af Udvandringsmyndighederne. Denne rigoristiske Bestemmelse bliver dog meget ofte omgaaet.

Det turde være en kendt Sag at Kapitalen i langt højere Grad end Arbejdet har forstaaet at drage Nytte af Organisationens Kunst. I de sidste Aaringer er Fagforeningsbevægelsen dog i stærk Frremgang, og den største Sammenslutning, „The Federation of Labours", talte i 1904 ca. 1.700,000 Medlemmer. — Handels- og Kontormedhjælperne er kun i ringe Grad organiserede, Aarsagen hertil maa søges i de særlige sociale Forhold, det raadende Forretningssystem, de forskelligartede Natonaliteter indenfor Statsforbundet og Foreteelser, det her vilde føre for langt at kendetegne. Hidtil er der gjort et Forsøg med et Landsforbund, „The Retail Clerks Union", der tæller 50,000 Medlemmer og som rigtignok har fordoblet sit Medlemsantal i Løbet af 6—7 Aar, men naturligvis endnu har et uhyre Agitationsfelt at bearbejde. Unionens Forretningsfører er Mr. H. J. Conway, og en af de mest fremragende Agitatorer er en kvindelig Kollega, Miss Emma Lamphere, hvis udholdende Arbejde det væsentlig skyldes, at Trediedelen af Medlemmerne er Kvinder, og at der mange Steder er opnaaet en ugentlig Minimumsløn af 4½ Dollars for kvindelige Medhjælpere. Desuden har Unionen betydelige Resultater at opvise m. H. t. Arbejdstidens Forkortelse, Forhøjelse af Medhjælperlønninger o. a. l. Reformer.

Endnu lever en Mængde af de amerikanske Medhjælpere paa Fremtidsudsigter, der aldrig bliver andet end skønne Luftkasteller, fordi Forudsætningerne for deres Virkeliggørelse forlængst er bristet. Men i Virkeligheden er mange af deres europæiske Standsfæller næppe bedre farne paa dette Omraade. En Forfatter, der nøje kender amerikanske Forretningsforhold, skriver om dette Fata morgana: „Maaske man ogsaa en skønne Dag vil finde at Kapitalismen, som har slugt saa meget, ogsaa bl. a. er kommet til at opsluge det sikre Grundlag for Kontorpersonalets Ærgerrighed: Udsigterne til selvstændigt Arbejde, og at *den* har givet en i Længden utilstrækkelig Erstatning i de store Gevinster i Forretningslivets Lotterispil".

Denne Dag vil komme, og da er Vejen beredt for - Verdens mægtigste Medhjælperorganisation.

Ved Udarbejdelsen af denne Artikel er benyttet følgende Kilder af nyere Dato: H. Cassel: »Amerikansk Forretningsliv«, Bulletin des Internationalen Arbeitsamts 1904, »Deutsche Handels-Wacht« 1902 og 1904, Graue: »Der amerikanischen Laden- u. Kontor-Schluss« og »Ladenschluss und soziale Fürsorge in den Vereinigten Staaten«. Dr. A. Kuhlo: »Der nordamerikanische Kaufmann«, Mary Macarthur: »Some impressions of America«, Cand. theol. E. Marstrand: »Socia isme i Amerika« (»Samfundets Krav« 1908), Taylor: »Free from living- in and fines« (»The Shop Assistant« 1908).

Medhjælpernes Hjem.

DET gammeldags og forkastelige Kost- og Logi-System, der gør Medhjælperen til et Slags bedre Tyende, eksisterer jo desværre endnu hos os. Men der er andre Steder, hvor det spiller en endnu større Rolle, saaledes f. Eks. i England, hvor de fleste større Handelshuse har en Tilbygning, hvor dets Ekspedienter og Ekspeditricer spiser og sover.

De engelske Medhjælpere har Gang paa Gang søgt at komme dette System til Livs, men Cheferne synes med større Forkærlighed at holde fast ved dette Forhold end ved nogen af alle de andre Rettigheder, deres Stilling giver. Af den Grund havde man da ogsaa Aarsag til at vente at disse paatvungne „Hjem" var saa hyggelige, saa propre og saa velindrettede som muligt, men det finder Cheferne aldeles ikke nødvendigt. Medhjælperens „Hjem" vender i Reglen ud mod en Sidegade og minder med sine tilgitrede, sjældent polerede Vinduer — mere om et Fængsel eller en gammeldags Arbejdsanstalt.

Mr. P. C. Hoffmann, Organisator i det engelse Medhjælperforbund har nylig gennemrejst forskellige af de større engelske Byer og besøgt disse Hjem og giver i „The Shop Assistant", Medhjælperbladet, en Skildring af Living-in Systemet i Praksis, der gør det forstaaeligt at Medhjælperne over hele England nu koncentrer deres fulde Kraft paa Afskaffelsen af disse middelalderlige, i Form men ikke i Indhold og Aand patriarkalske Forhold. Han fortæller bl. a. følgende:

Spiseværelserne er snavsede og uappetitlige, den eneste Dekoration der findes paa Væggen er Opslag med Lovparagrafer og Bødebestemmelser. Dugen skiftes sjældent, og langs Randen vil man finde en permanent sort Stribe, der fremkommer ved, at Medhjælperne maa tørre deres Knive og Gafler efter og før Brugen. Kosten er hyppig utilstrækkelig og ligesom i Fængsler og Hospitaler den samme fra Uge til Uge, fra

Maaned til Maaned. Den almindelige Spiseseddel for en Dag ser saaledes ud: Smørrebrød og Te til Frokost, til Middag en Slags Kød- eller Fiskeret og til Aften igen bart Smørrebrød og Te. Hvor det er tilladt at købe ekstra Føde, gaar en betydelig Del af Medhjælpernes Løn dertil, men man har fornylig haft det Tilfælde, at en Ekspeditrice fik sin Afsked, fordi hun havde købt en Kage til sin Aftente og spiste den, medens Chefen saa derpaa.

Soveværelserne er smaa og daarligt ventilerede, i Reglen indrettet i Celleform, saaledes at hver Mand kun har saa megen Plads, at han lige kan vende sig, undertiden klumpes de dog sammen en 4—5 Stykker i smaa Rum, hvor de tilmed ofte maa kæmpe en energisk Kamp med Rotter og Mus og nedlægge adskillige af disse, forinden de kan faa Nattero.

Spejl er som Regel en ukendt Luksus, hvis Medhjælperne behøver et saadant, maa de selv anskaffe det. Mange Steder har det sin Vanskelighed at blive vasket. I et „Hjem", der rummede 30 Mand, fandtes der saaledes kun 2 smaa Kummer, og da alle Mand skulde op paa samme Tid, og alt Vand, maatte bæres fra Gaarden op paa 3 Sal, medens det snavsede Vand skulde bæres retur, maatte man begynde i meget god Tid for at blive færdig, til Forretningen skulde aabnes.

Dagligstuerne var heller ikke overflødigt komfortable. I et Hus, der beskæftigede 50 Ekspeditricer, rummede Dagligstuen nøjagtig 5 almindelige Stole og 2 Lænestole. Hvis der naar disse var optaget, endnu skulde findes Ekspeditricer, der efter en 12—14 Timers Arbejdsdag kunde ønske at sætte sig ned, var de henvist til det mindre komfortable men maaske mere solide og for Chefen billigere Sæde paa Gulvet. At sætte sig paa et Bord, medførte Bødestraf, Sang eller Fløjten i „Hjemmet" ligeledes.

Og til disse Erfaringer har Miss Agnes Pettigrew, den nye kvindelige Organisator, knyttet nogle Bemærkninger, specielt vedrørende Kvindernes Stilling. Arbejdstiden er gennemsnitlig fra 11—14 Timer om Hverdagen, om Lørdagen fra 14—16, og Betalingen er i Masser af Tilfælde og ikke blot for unge og uøvede Medhjælpersker under 12 shillings = ca. 10 Kr. 50 Ø. om Ugen. Ingen respektabel Mand vilde udbytte Kvinder paa den Maade, siger Miss Pettigrew, men de Mænd som gør det, er respekterede.

Men forøvrigt kan det ikke nægtes, at Cheferne paa andre Omraader udviser en vis Tolerance, saaledes har flere f. Eks. meddelt deres kvindelige Personale, at de maatte være godt klædt paa, og var det ikke muligt for dem med den Løn, de oppebar i Forretningen, havde man intet imod, at Resten blev tjent paa anden Maade.

Intet Under at der overalt hæver sig Røster, som paastaar, at de elendige Forhold indenfor Forretningslivet er ved at ødelægge de unge engelske Kvinder baade fysisk og moralsk; og intet Under at den engelske Medhjælperorganisation vokser fra Dag til Dag, og at Kvinderne i stedse stigende Antal slutter sig til den.

Elisabeth Jørgensen.

„Købmandshvile".

FOLKEHØJSKOLEN for unge Handelsmedhjælpere ved Rungsted blev som bekendt aabnet i 1905 efter testamentarisk Bestemmelse af afdøde Papirhandler *Louis Petersen.*

Skolens Forstander, Hr. *J. Fog Petersen*, har tilsendt mig dens Aarsskrift for 1908, som det har været mig en Glæde at gøre Bekendtskab med.

Af Aarsskiftet fremgaar, at Skolen arbejder i god Overensstemmelse med de danske Folkehøjskoler, som har haft saa overordentlig stor Betydning for Landbobefolkningen i de sidste halvhundrede Aar, idet den søger at forene Undervisningen i kommercielle Fag med Hjemlivet og vækkende Foredrag igennem hvilke den vil meddele Eleverne almenmenneskelig og folkelig Oplysning og søge at udvikle deres Energi og styrke deres Vilje, saaledes at de dygtiggøres til samfundsnyttig Gerning.

Nutiden, som en moderne Forfatter (Johs. V. Jensen) træffende karakteriserer ved „at Skinner løber langs Jorden og Maskiner, der staar og roterer" tvinger Mennesket til at sætte hele sin Energi ind paa det materielle Arbejde, saa at der i Stedet for en Personlighed bliver et Led i Verdensmaskineriet.

Derfor er det denne Skoles Opgave at tale det aandelige Livs Sag, samtidig med at den giver sine Elever Lyst og Mod til deres faglige Gerning.

Vi trænger netop til *Personligheder* og ikke til *Numre* indenfor vor Stand, og derfor bør vi organiserede Medhjælpere se med Forstaaelse og Sympati paa det Kulturarbejde „Købmandshvile" arbejder for.

Maatte disse Linier bidrage dertil, vilde Hensigten med dem være naaet.

Kolding, Julen 1908.

N. C. Nielsen.

Hoveriarbejde.

Gør Din Pligt, men kræv Din Ret.

MEDBESTEMMELSESRET til gennem Arbejde at faa det størst mulige Udbytte er paa Grund af mange forskelligartede Forhold delvis nægtet det største Kontingent af Handels- og Kontormedhjælperne. Da jeg forgangen Dag i Tanker beskæftigede mig med forskellige historiske Kendsgerninger, standsede jeg ved den Tid, da Kronprins Frederik i Forbindelse med A. P. Bernstorff, Reventlow og Coldbjørnsen gennemførte den for det danske Folk i Almindelighed og for Landboerne i Særdeleshed store og gode Reform „Stavnsbaandets Løsning".

Det Onde, der gennem Aartier ved Hjælp af Fogdens Pisk og Træhesten havde sikret den danske Herremand en billig Arbejdskraft, var den største Hindring for vort Landbrugs frie og sunde Udvikling.

Naar jeg nu paastaar, at hoverilignende Forhold eksisterer den Dag i Dag, ville Mange maaske udbryde: „Ja men dette kan dog ikke være muligt!" At dette desuagtet er Tilfældet, i Særdeleshed indenfor Handels- og Kontormedhjælperstanden, skal jeg bevise Læserne med faa Ord. Der er jo indenfor vor Stand fra Fædrene nedarvet Tradition, at en Medhjælper ved Engagements Stiftelse, foruden det Arbejde han eller hun indenfor den lovbefalede Aabnings- og Lukketid skal udføre, tillige skal være villig til at udføre Overarbejde naar som helst det maa passe vedkommende Chef, — og denne gamle forældede Tradition tro raader vore Principaler stadig gennem Overarbejde over en meget stor Del af det Udbytte, som vort Arbejde virkelig er værd.

At der paa „Hoveriarbejdet", som det drives indenfor vor Stand, og tidligere Tiders Hoveri er en væsentlig Forskel, tjener dog just ikke til at bevise vore Fremskridt i kulturel Udvikling; thi den danske Hovbonde fik dog et bestemt Vederlag for det Arbejde, som han var pligtig at udføre, men saa vidt ere vi Medhjælpere ikke komne endnu. „Vi maa jo finde os deri", som jeg en Gang hørte en Medhjælper udtale om et eller andet Emne: „thi det er jo dog vore Principaler, som skulle hjælpe os at blive selvstændige". Men skulle vi vente paa denne Hjælp, kunne vi vist faa Lov at vente længe, thi saa længe Konkurrenceklausulen og m. a., som d'Herrer kunne finde paa at byde os, ere Midler, der bruges for at hindre den frie Konkurrence, saa længe bliver det vist os selv, der gennem vort Arbejde maa virke for vor egen Selvstændighed. Betragt den organiserede Arbejder og læg Mærke til, hvor langt han er forud for os ogsaa i denne Retning. Han har for længe siden sejret i Frigørelseskampen for „Hoveriarbejde", kun vi andre staa tilbage, stadig arbejdende og bøjende vor Nakke i den traditionelle Trædemølle i Stedet for frejdigt at rette os op og gaa frem til Kampen for vor Ret.

„Kræv Vederlag for Overarbejde"!

Dette er Hovedsummen af og Hensigten med nærværende Artikel. Bort fra dette grimme Hoverisystem, under hvilket vi er underkastet vore Principalers Forgodtbefindende. Med Indførelse af Vederlag for Overarbejde er Afhængigheden opophørt at eksistere paa dette Omraade, hvor Enhver da er sin frie Mand og Vejen aaben imod den Tid, hvor der ydes det fulde Vederlag for vort Arbejde.

C. J.

Conto pro diversi.

VORE MEDARBEJDERE.

Afveksling i Stoffet som ogsaa i den Form og Stilen, hvori det fremtræder i et Dagblads eller Fagskrifts Spalter, bør være tilstræbelsesværdige Opgaver for enhver Redaktion. Saaledes ogsaa for os.

Gennem Aarene har vi derfor søgt at knytte duelige Medarbejdere til de organiserede Medhjælperes Blad, og som det

vil være ældre Medlemmer bekendt har der blandt de Kolleger, der beredvilligt stillede deres Pen til vor Raadighed, været flere, der ikke alene besad indgaaende Kendskab til de Emner, de behandlede. men ogsaa mødte med udpræget stilistisk Færdighed og umiskendelig journalistisk Dygtighed.

Den værdifulde Støtte, der saaledes gennem Tiden er ydet „D. H. K. M. T", bør saa meget mere paaskønnes af Redaktionen som ogsaa af alle Centralorganisationens Medlemmer, eftersom vor Tidendes Budget altid har været for beskedent til, at der ydedes vore Medarbejdere nogensomhelst Godtgørelse for de ofte særdeles værdifulde Bidrag de sendte os til Offentliggørelse.

Med den nuværende Forøgelse af Bladets Indhold øges Ønsket om at sikre „D. H. K. M. T." en Stab af Medarbejdere, der har baade Vilje, Evne og Offervilighed til at bidrage deres til, at vort Organ føres frem mod et større Maal af Fuldkommenhed.

NAVNE OG EMNER.

Vi har derfor med den nye Aargang for Øje søgt at sikre vor Tidende en Kreds af Standsfæller, der møder denne Opgave med de bedste Forudsætninger. og det glæder os at kunne meddrele vore Læsere, at det er lykkedes at knytte til Bladet en Meda bejderstab, hvis Navne har en god Klang indenfor Centralorganisationen som tidligere Medarbejdere ved Bladet eller som Foregangsmænd i det organisatoriske og agitatoriske Arbejde. — Vi tager et skyldigt Hensyn til vore kvindelige Medlemmer ved først at nævne de to intelligente, unge Damer, hvis Navne er velkendte af alle organiserede Medhjælpere gennem de udmærkede Bidrag, de allerede har ydet i den afsluttede Aargang. Hovedbestyrelsesmedlem *Johanne Berg*, Aalborg, vil under „Kvindernes Rubrik" fortsætte Behandlingen af „vort eget Kvindespørgsmaal", medens vor kendte kjøbenhavnske Agitator, *Elisabeth Jørgensen*, der i længere Tid har opholdt sig i Udlandet — særlig i England — vil skrive om engelske Medhjælperforhold. Endvidere har følgende Kolleger tilsagt os Bidrag til den nye Aargang: Hovedbestyrelsesmedlem, Fuldmægtig *A. Andreasen*. Hjørring (om Organisationsretten). Assistent *A. Carlsen*, Viborg, har anmeldt en Række Artikler til Belysning af Medhjælpernes Arbejdsvilkaar, Betaling for Ekstraarbejde, Kontormedhjælpernes Lønningsforhold og Arbejdstid, Overarbejde og Dispensation, Fra Kost- og Logisystem etc. — Under de fra tidligere Bidrag kendte Pseudonymer *Autor* og *C. J.* vil de paagældende Kolleger behandle Spørgsmaal henhørende under Afsnittet „Organisationsspørgsmaalet" og „Centralorganisationens Anliggender". *Åge Hyllested* vil fortsætte med sine kendte, udmærkede Artikler. Centralorganisationens første Formand, *Axel Gundel*, har tilsagt os nogle Artikler af agitatorisk Indhold. Hovedbestyrelsesmedlem *Chr. F. Johannessen*, Næstved, vil skrive om „Medhjælper-Interesser", Agitationsudvalgsmedlem *Birger Kruuse* vil i nogle Artikler behandle Spørgsmaalene „Vore Lærlinge" og „Minimalløn for Handelsmedhjælpere", og vor norske Kollega, Kontorchef *Ulrik Ludvigsen*, Kristiania har lovet Korrespondancer vedrørende norsk Medhjælperbevægelse og derhen hørende Anliggender. Medlem af Hovedledelsen, *H. C. Nielsen*, Kolding, har givet Tilsagn om Bidrag af socialpolitisk Indhold og *Peter Stavnstrup*, Herning, vil behandle saavel organisatoriske som andre Anliggender. Endvidere har Hovedbestyrelsesmedlem, Bogholder *R. Hvitved*, Ebeltoft og Bogholder *Ove W. Sørensen*, Vejle, lovet lejlighedsvis at sende Bidrag til Bladet.

Vi bringer disse Kolleger vor bedste Tak for det givne Tilsagn, idet vi føler os overtydet om, at „D. H. K. M. T." vil kunne se frem mod en indholdsrig og interessant 9de Aargang.

8-LUKNINGEN I FREDERIKSSUND.

Fra Frederikssund skrives der til os, at Byraadet paa Foranledning af de lokale Barberere har givet de Paagældende Dispensation fra Butikslukningslovens 8-Lukke-. Paabud paa Dyrskue- og Valgdage, ved Slagteriets Generalforsamling samt paa Klubben „Enigheden's Bal- og Maskeradeaftener. (!) Byraadet blev imidlertid ikke staaende ved denne Indrømmelse til Barererne, men udstrakte — uopfordret (!) — Dispensationen til *samtlige Handlende*.

Vor Meddeler knytter hertil følgende Bemærkning: „Det er kun kedeligt at denne Art Vedtagelser kan finde Sted. Barbererne her i Byen har muligvis lidt Fordel af Tilladelsen, men det har de Handlende absolut ikke."

Vi fristes til at spørge: Var der ikke Anledning til at det danske Indenrigsministerium lod afholde Foredrag for Købstædernes vise Fædre om moderne Sociallovgivnings Maal og Midler. Derved vilde sikkert et mange Steder „længe følt Savn" afhjælpes!

AFDELINGSREFERATERNE

fra Møder og Generalforsamlinger, som vi hidtil af Pladshensyn har maattet begrænse det mest mulige, vil efter Bladets Udvidelse kunne regne med en mindre stedmoderlig Behandling. Vi véd af Erfaring, at denne Meddelelse vil blive hilst med Tilfredshed af vore Korrespondenter og Afdelingernes Sekretærer, men vi foranlediges dog atter til at understrege, at der ikke tør gøres Brug af denne vor øgede Gæstfrihed til Fordel for „Referater" af Baller og selskabelige Sammenkomster. Meddelelser af sidstnævnte Art finder fremdeles kun Optagelse i — Papirkurven.

Centralorganisationens og Afdelingernes vigtigste Adresser vil fremtidig findes i hvert Nummer.

De mange Standsfæller, der til Julen og ved Aarsskiftet sendte mig Hilsen og gode Ønsker, beder jeg herigennem modtage min bedste Tak med gengældt Ønske om et heldbringende 1909.

Frederiksberg, primo 1909.

VILH. HANSEN.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage før Bladet skal udkomme.

Esbjerg: Afdelingen afholdt den 10. December ekstraordinær Generalforsamling med Dagsorden: 7-Lukningens Opretholdelse, Bestyrelsens Fratrædelse og Eventuelt. Aarsagen til Generalforsamlingen skyldtes at enkelte Handlende var paa Vej til at sløje af med 7 Lukningen, og der udspandt sig en ret livlig Debat om dette Spørgsmaal. Da en Del af den fungerende Bestyrelse ikke mente sig i Stand til at gøre noget ved denne Sag, nedlagde de Mandaterne og Resultatet af Generalforsamlingen blev saaledes en ny Bestyrelse i hvis Hænder det blev lagt at sørge for at 7-Lukningen opretholdes uden Undtagelser. Den nyvalgte Bestyrelse kom til at bestaa af følgende: *Waldemar Würtz* (Formand), *Evald Hansen* (Næstformand). *Åge Hyllested* (Kasserer), *George Schive* (Sekretær), endvidere Fru *Nelly Hansen*, Frk. *M. Mogensen*, *O. Schou* og *Godtfredsen* og til Suppleanter *Th. Overgaard*. Frk. *Else Nissen*, *Chr. Zinsen*, og *Chr. Dreyer*. *George V. Schive*, Sekretær.

Kjøbenhavn: *Diskussionsklubben* afholder Møde *Tirsdag den 5. Januar* Kl. 9 præcis. Frk. *Elisabeth Jørgensen* indleder om *„Kvinderne og Solidaritet."*

Medlemmerne indbydes venligst til at komme til Stede for at paahøre Foredraget om dette interessante Emne og om muligt deltage i den paafølgende Diskussion.

Nestved: Afdelingen har i Efteraaret ved beredvillig Assistance afholdt 4 Foredrag. Hr. Redaktør *Vesten* („Nestved Avis") talte først om *„De menneskelige Fornødenheder"*, Hr. Redaktør *Thybjerg* („Sydsjællands Venstreblad") om *„Verdens-Pressen og den offentlige Mening"*, Hr. Redaktør, Folketingsmand *Andreasen* („Socialdemokraten") om *„Grundtvig som Menneske, Præst, Digter og Taler"* og Hr. Redaktør *Vesten* fortsatte i Onsdags Aftes sit første Foredrag om *„Nationernes Næringsvej"*. Alle 4 Foredrag blev fulgte med stor og virkelig Interesse og vi ere de Herrer Redaktører meget taknemlige for deres store Elskværdighed. Efter Nytaar fortsættes Foredragsrækken og haaber vi paa at stedse flere Kolleger vil besøge den. Afdelingen afholdt 12. November et vellykket Bal, ved hvilket vi havde Fornøjelsen at se flere Kolleger fra Vordingborg. N.

Viborg: Ord. Generalforsamling afholdes den 12. Jan. 1909 Kl. 8½ Aften paa Centralhotellet. Dagsorden: Beretning og Valg af Bestyrelse. *Mød alle!* *Bestyrelsen.*

Den sorte Tavle.

Slettet med Restance af Afdelingen er: Vinkyper *P. Hansen*, Axelhus, *A. C. Andersen* tidl. hos Sophus Nielsen.

Aarhus i Decbr. 08. *C. Knudsen*, p. T. Kasserer.

Naar De skriver til „D. H. K. M. T". da indsend til

Redaktionen: Manuskripter til Bladet, Korrespondance vedr. Hovedbladets Indhold, Avisudkiip og enhver Meddelelse ang. Standsanliggender samt et Eksemplar af de Tryksager, Afdelingerne udsender.

Ekspeditionen: Bladets Anmeldelse og Forsendelse gennem Postvæsenet, Rekvisitioner paa Restoplag til agitatorisk Øjemed, Reklamationer over uregelmæssig Modtagelse af Bladet.

Hovedkontoret: Alt Annonceafdelingen vedr.

Ved nøje at følge denne Anvisning spares Tid og Penge!

Hvad vore Medarbejdere og Korrespondenter bedes iagttage!

Skriv altid — i Særdeleshed Navne — med tydelig Haandskrift.

Skriv kun paa den ene Side af Papiret.

Søg en kort og klar Udtryksform for Deres Tanker. Undgaa enhver Gentagelse.

Søg ved Udarbejdelse af Referater at undgaa ethvert overflødigt Udtryk. Anfør alt af Vigtighed i kortest mulig Form. Undlad alle Bagateller.

Udarbejd Deres Manuskript med Omhu; gennemlæs det altid før Afsendelsen.

Iagttag disse Regler — og De sparer Redaktørens Tid, gavner vort Blad og vor Sag

Alle bør drikke

Albani Øl

eller Albani Pilsner

Annoncer.

Esbjerg.

O. S. U. BAUER,

Herre- & Dame-Frisørsalon.

Kongensgade 49, Stuen & 1. Sal.

Stort Udvalg i Toilet- og Sygeplejeartikler.

Bestilling paa Haararbejde modtages.

Drik Esbjerg Øl

Cloëtta's

	Pr. Pd.
Surinam Chokolade	Kr. 1,60
Caracas do.	„ 1,40
Trinidad do.	„ 1,20
Cacaopulver, fineste Analyse	„ 2,00

sælges hos vore Forhandlere over hele Landet.

Dalsgaard Olsen's Boghandel,

ESBJERG.

Specialitet: Kontorartikler.

AALBORG

Ure og Kæder købes

billigst hos

ADOLPH MØLLER,

Slotsgade.

AALBORG. Specialforretning

i Herre-Kravats, Kraver, Flipper, Dag- og Natlinned, Normalunderbeklædning. Engelske lette Hatte fra 3 Kroner.

NB. Ulster, Regnfrakker, Habitter efter nyeste Snit, billigst i

Kravatmagasinet, Algade 50.

Niels Jensen.

ENHVER FORRETNINGSMAND,

Kommis eller **Lærling, bør lære Lakskrift,** da det er Fremtidens **bedste og billigste Reklame.** Lakskrift læres smukt og tydeligt for **kun 3 Kr.**, iberegnet Lak, Pensler og Alfabet, vedføjet kyndig Vejledning (af den eneste virkelige Lærer i Lakskrift her i Damark).

Talrige Anbefalinger fra Forretningsfolk hele Landet over. Beløbet kan indsendes i Frimærker, hvorefter alt sendes pr. Omgaaende eller mod Postopkrævning.

J. KRUSE, Lakskriftlærer, **Kolding.**

A. Eeg's Palmehave.

Torvegade 8, Esbjerg.

1ste Kl.s Koncert-Restaurant

Enestaaende i Skandinavien.

M. M. ANDERSEN, Esbjerg.

Special-Cigarforretning.

Kongensgade 49. Telefon 282.

Specialitet: Hamborger-Cigarer.

A. Christensen,

Vejle. — Telefon 267.

Engelsk Klædelager.

High class Tailor Etablisement.

Hattelager og Manchetlinned.

Complete stock of every thing for Gentlemen

Saa meget staar fast —

det solideste Fodtøj faas hos

S. Pedersen,

Torvet Esbjerg.

Det staar urokkeligt fast som Klippen Man køber bedst og billigt i Flippen.

»Flippen«

er Vesterbros mest velassorterede

Kravats- og Herrelingeri-Magasin.

Anbefaler sig til det ærede Publikum.

Prima Varer.

Billige Priser. **Altid Nyheder.**

Ærb. **K. HINTZ, Istedgade 128.**

Telefon Vester 376 x. København.

Reglementerede Klubhuer (DIF) 4 Kr.

JUL. PETERSEN,

Hatte- og Bundtmager,

ESBJERG.

Dansk Beklædnings Comp.

Største Udvalg — Billigste Pri-er. —

Kongensgade, Esbjerg.

CH. ERIKSEN, Esbjerg

(Vald. Nielsens Eftf.).

Fotografisk Atelier.

Kongensgade 71. Telefon 369.

Rejsende

spiser bedst sin

Diner fra Kl. 1—5. Kr. 1,50.

Frokost

Middag

eller **Aften**

GrandHotel Aarhus.

Nymonterede Værelser fra Kr. 1,50.

Telefoner:

Kaféen 656. — Selskabslokalerne 915

Chr. Adler Svanholm,

Kongensgade 64. — Esbjerg.

Største Udvalg af alt til Herre-Lingeri.

Største Lager af Habitter og Overfrakker.

Fotografisk Atelier „Mundus", Aarhus.

Absolut 1. Kl. fotografisk Etablissement, udstyret med alle Nutidens Krav paa Elegance. Vi anbefaler os til d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.
Brødrene Alfred & Mundus Pedersen, Ryesgade 16. Telefon 2240.

I. C. Christensens
1. Kl. Skræder- og Herreekviperingsforretning bringes i velvillig Erindring.
SKOLEGADE 1. HJØRRING.

Skive.

Livsforsikringer
Ulykkesforsikringer
Brandforsikringer
Tyveri- & Indbrudsforsikringer
tegnes fordelagtigst ved
R. Sjørup Nielsen,
Skive. – Telefon 297.

JEG er udmærket tilfreds! Jeg køber mit Tøj hos J. Suurballe & Co., og dér er Klædelageret saa stort og smukt, at man uden for København ikke finder det bedre, og sker det en Gang, at et Klædningsstykke ikke passer tilfredsstillende, tages det beredvilligt tilbage. De kan spare Deres Ulejlighed, jeg handler som sagt hos J. Suurballe & Co.

Drik Odin
Lager & Pilsnerøl
fineste Kvalitet
samt
Skattefri Pilsner
Mørk Skattefri
Dobbeltøl.

Skive.

Prøv
Th. Machons
(Rudolf Schmidts Eftf.)
Barber- & Frisørstue,
Torvet.
NB. Hovedbade med Massage.

STENOGRAFI.

Læres **grundigt**, **hurtigt** og **let** ved Undervisning pr. Korrespondance. Et fuldstændigt Kursus 15 Kr. Handels- og Kontorlærlinge nogen Moderation. Cirkulære med udførlige Oplysninger gratis og franko fra Toldassistent, Stenografilærer **C. Spangsted**, Grenaa.
Notér Adressen.

Kolding.

Chr. E. Krag
Bog- og Papirhandel
Telf. 377. KOLDING. Telf. 377.
3 Kr. Eneforhandling af Klio-Fyldepennen.

Prøv
H. J. HANSENS
Barber- og Frisørstue
Jernbanegade 6 Kolding.

Det bedste
FODTØJ
i **Kolding** faas hos
Andr. Kyster & Søn.

Husk
Ateliér CENTRAL
Helligkorsgade 16. Kolding.

SØLVE CLEMENTZ
Juvelér & Guldsmed,
Østergade 17, Kolding.
K. F. U. M.s Ejendom. Telefon Nr. 500.
Billigste Guldsmed i Kolding.

J. Johansen,
SKRÆDERFORRETNING,
KIRKETORVET 12
anbefales.

Ønsker De en 1ste Kl. Cycle, da henvend Dem til
Jakob Brems, Kolding,
hvor De bliver bedst betjent.
NB. 1. Klasses Reparationsværksted.

Abonnér paa
„D. H.- & K.-M. Tidende".

Husk at anbefale Ludpulveret
Lessivol.
De støtter den danske Industri og fortrænger den udenlandske
faas kun fra
Kaalunds Sæbefabrik
(ved **H. Chr. Petersen**)
Kolding.

Aarhus.

Drik
Ceres
Øl

Nykøbing Mors.

D'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere anbefales at købe alt
KRAVATS
i Manchethuset
Særlig anbefales hjemmesyede
Krave- og Manchetskjorter.
NB. 1. Klasses Herreskræderi.
F. C. Rosted.

ESBJERG.
Jydsk Lædervaremagasin
anbefales!
Fuldstændig Specialforretning i Lædervarer.

Køb
Hatte, Kasketter og Huer
hos
Th. Jacobsen,
Bundtmager,
Nykøbing M.

Skotøjsbørsen, Skive.
Største Lager. Smukkeste Udvalg. Solidt Fodtøj.
Specialitet: UOPSLIDELIGE SAALER.
Telefon 231.

SKOTØJSFORRETNINGEN
ALGADE 5 anbefales
d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.
Største Udvalg. Billigste Priser.
1. Klasses Reparationsværksted.
CH. CHRISTENSEN.

Café „Standard“
JENS C. NIELSEN.
Telefon 265.
Jernbanepladsen, Vejle.
Moderate Priser.

Dürkopp-Cykler
faas kun hos
A. Jensen, Du Nord,
Hjørring.

C. W. OBEL'S Cigarer
La Renommé **Turf**
Amata **Flor de Cuba** **Regalia**
Reforma **Donna Anna**
samt øvrige Sorter
anbefales og faas hos de fleste Handlende.

Mansfeld-Büllner & Lassens
eneste **ægte**
Brama-Livs-Elixir
faas overalt og anbefales
af alle Butiksmedhjælpere.

Skrædderforretning.
Min Forretning anbefales og garanteres kun 1. Klasses Arbejde.
Meget stort Klædelager.
Leverandør til Varelotteriet.
P. Rigenstrup,
Skræddermester.
Esbjerg.

Esbjerg.
Barber- & Frisørsalonen
A. Hansen,
Kongensgade 19.

Lad Dem ikke narre.
Der findes ca. 20 Sæber, prydet med Navnet Xeroform; men hele Danmark vèd, at kun Worning & Petersens **Xeroform** til 25 Ø. er den eneste ægte.

From-Løvstrøm,
Fotograf.
Algade 7, Aalborg
anbefaler alt til Faget henhørende.
Alle moderne Nyheder.
„Postkort“ i fin Udførelse kun **3 Kr. Dus.**

Forlang
Salon-Pilsner
overalt.

P. Hansens Bogtrykkeri
leverer alle Slags Tryksager hurtigt, smukt og billigt.

Odense.

Afdelingens Lokaler, Munkemøllestræde 11, er aabne hver Aften fra Kl. $8^1/_4$ til 12. Søndag fra Kl. 9 Fmd. til 12 Aften.
Biblioteket er aabent for Udlaan hver Mandag og Torsdag Aften fra Kl. 9 til 11 Aften.
Fmd. C. Holm Schwartz, Vesterg. 59.
Husk de Averterende.

M. JANTZEN'S
Barber- & Frisørsalon
Albanitorv 12

Romersk Badeanstalt.
19 Albanigade 19.
Aabent: 8 Morgen til 8 Aften.
Søndag: 8—12.
Herre- & Damebade.

Odense Vin-Kompn.
Odense. = København.

Carl Ferniss *Telefon 1170.*
Telefon 1170. Vestergade 16.
Største Udvalg i **Cigarer, Cigaretter, Røgtobakker, Piber** og **Stokke Merskum** og **Ravrør,**
anbefales d'Herr Handels- og Kontormedhjælpere.

P. Joh. Døring
Hattemagasin
Telefon 1438. **Odense.** Telefon 1438.

LUX ODENSE.
EKSPRESFORRETNING.

JEAN CURÉE
GULDSMED & JUVELER
VESTERGADE 41, ODENSE

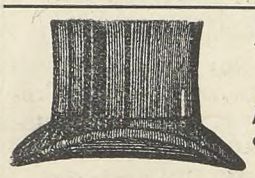

Alle Kommisser køber billigst *Engelske Regnfrakker, Habitter og Vinter Paletots, Hatte, Slips og Kravetøj hos*
Hinke, 70, Vestergade 70.

Odense Pilsner
har den fineste
Smag

KR. E. PETERSEN'S BOGTRYKKERI
KONGENSGADE 31, TLF. 1044
ODENSE

Horsens.

Palais Caféen
Horsens.
Hyggelige Restaurant- og Selskabslokaler anbefales i velvillig Erindring.
A. Th. Kierkegaard.

HANDSKER
LOUIS LARSEN
MUNKEMØLLESTRÆDE
HJ. AF HORSETORVET, TELEFON 142

Handels- og Kontormedhjælperne anbefales
Cigarer fra **Hirschsprung**
Howitz & Kattentid
Hein & Marsmann
samt Joh. Fr. Schalburgs anerkendte Mærker i **Vine & Spirituosa.**
Horsens Materialhandel,
C. Thorstensen,
Søndergade 28.

Hoteller.

Industri-Hotellet
Nyborg.

Hotel Sct. Knud
Odense.

JERNBANEHOTELLET
BOULEVARDEN 15, AALBORG
(NÆR BANEGAARDEN) ∴ ANBEFALES
TELEFON 1434 ——— **V. FONSECA**

Aalborg.

M. Jensen, Nytorv 9,
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.
AALBORG.

VICTOR MORCHS
Barbér- og Frisørsalon anbefales.
Slotsgade 16. Underofficersbygn.

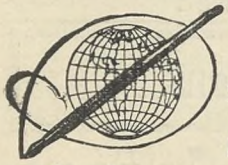

Waterman „IDEAL“
FYLDEPEN.
Marinus M. Schultz,
Jomfruanegade 3. Aalborg.
Anerkendt den bedste! Forlang gratis tilsendt en Bog om „Fyldepenne“.

AALBORG.
Glarmester S. N. Jensen,
Algade 67. Telefon Nr. 5.
1. Kl. Værksted for
INDRAMNING AF BILLEDER.

Randers.

Hvor ekviperer man sig **noblest, bedst** og **billigst** i Randers **?**
Selvfølgelig hos
S. P. Petersen, **Middelgade 6** Højskolehotellet
Telefon 990. **Randers.** Telefon 990.
Absolut 1. Klasses Herreskræderi.

Hattemagasinet „Stockport“.
Slotsgade 7, Randers.
Elegante Hatte, fikse Sportshuer.
Anbefales i velvillig Erindring.

RANDERS
Handels- og Kontormedhjælperforening
anbefaler sit
1ste Klasses Pensionat
i Lokalerne, Vestergade 12.
FULD PENSION 35 Kr. mdl.

Litzmanns fotografiske Atelier
i Randers
bringes i velvillig Erindring.

Jes Christensen,
Barber & frisør.
Houmeden 4, Randers.
Anbefaler sig til d'Hrr.
Handels- og Kontormedhjælpere.

Bryggeriet
„THOR“
Randers, anbefales.

Svendborg.

Stokke, Piber & Cigarer
fra **Johs. Kristiansen**
Gerritsgade 4—6, ligefor Nicolaj Kirke
Svendborg.

W Nielsen, Postgaarden, Sorø
Iste Klasses Skræderi.
Største Udvalg
i Hatte og Huer.

Den ved bedst
hvor Skoen trykker, som ikke køber Skotøj i
H. Jespersens
Skotøjsforretning,
Slotsgade, Sorø.
Telefon 149.

Algade 26. AALBORG **Algade 26.**
Skotøjsforretningen i
DET RØDE HUS
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Herning.

Husk M. Kampmanns'
Skotøjsforretning,
Største Udvalg, bedste Reparationsværksted.
Telefon 430. HERNING. Telefon 430.

D'Herr. Handels- & Kontormedhjælpere anbefales at købe
Kraver, Flipper,
Manchetter, Humbug,
Paraplyer etc.
Habitter leveres efter Maal
billigst hos
Johs. Jespersen & Gylding Sørensen.

Aalborg Handelsgymnasium
1ste Maj og **1ste November** nye Kursus for Damer og Herrer. Forlang **Program** med Oplysng. om **Fripl.** og **Statsunderstøttelse** (indtil 240 Kr.). Tlf. 1400.
J. F. MØLLER, cand. mag.

Slagelse.

K. Skaarups Boghandel, Papirhandel
en gros og en detail.
PRISLISTE sendes paa Forlangende.
Slagelse. Telefon 59.

Telefon 353.
Køb altid Fodtøj hos
EMIL HANSEN, Slagelse.
Lager af alt til Faget henhørende.

Royal-Victoria Cykler
— elegante—solide—letløbende —
Gode Afbetalingsvilkaar.
Slagelse Cykle-Depot
Telf. 42. Schweizerpladsen. Telf. 42.
Alle Reparationer udføres godt og billigt.

Det bedste er det billigste!
Derfor køber Handelsstanden deres Forbrug hos os! Altid fixt Udvalg i engelske Stoffer! Stort Lager af færdige Habitter, Paletots og Regnfrakker, Hatte, Manchetskjorter, finere Underbeklædning, Sokker samt alt til Herreekvipering henhørende.
Christian Stahl & Nylander,
Gl. Torv, Slagelse.
Herreekvipering, I. Kl. Herreskræderi.
Leverandør til Varelotteriet. Tlf. 140.

REPRÆSENTANTER
FOR
„DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE“s
ANNONCE-AFDELING.

Aalborg: Hr. N. C. Nielsen, Danmarksgade 45.
Aarhus: Hr. N. Chr. Jensen, Ryesgade 4.
Ebeltoft: Hr. Bogholder R. Hvitved
Esbjerg: Hr. H. Holm, Jyllandsgade 46.
Frederikshavn: Hr. Bogh. S. West.
Grenaa: Hr. Kommis J. Gredsted.
Herning: Hr. Kommis Chr. Kampmann.
Hjørring: Hr. H. Hein, Hirtshalsvej 5.
Horsens: Hr. Kommis Sten Vandborg.
Kolding: Hr. Kommis R. A. Hansen, Østergade
Middelfart: Hr. P. J. Kirkegaard.
Nykøbing M.: Hr. Kommis C. Svenningsen.
Næstved: Hr. Kommis Chr. F. Johannessen.
Odense: Hr. Kommis H. Hansen, Vestergade 5.
Præstø: Hr. Bogholder A. Larsen.
Randers: Hr. J. Breum, Houmeden 6.
Ringkjøbing: Hr. Felix Porsborg
Ringsted: Hr. H. C. Aagaard, Søgade.
Samsø: H. C. Meilbede, Onsbjerg.
Skanderborg: Hr. Kommis P. Thomsen.
Skive: Hr. Kommis P. J. Kjær.
Slagelse: Hr. Bogholder C. Møller.
Sorø: Hr. Kommis N. H. Lange.
Svendborg: Hr. J. Mammen, Adr. Hansen & Co.
Thisted: Hr. H. C. Poulsen, Frederikstorv.
Varde: Hr. Bankassistent L. Jørgensen.
Vejen: Hr. Kommis S. Breund.
Vejle: Hr. Bogholder C. Nielsen-Kloster.
Viborg: Hr. Kontorist M. Torp.
Vordingborg: Hr. Bogholder U. Steinmetz.

Afleveret til Posten den 5. Januar.

Udgivet af Centralorganisationen.
Ansvarhavende Redaktør VILH. HANSEN.
O. WRITH'S EFTF. (Gustav A. Jensen),
Badstuestræde 7, København K.

DANSK
HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 2. 15. Januar 1909. 9de Aargang.

Medhjælperne og Arbejdsløsheden.

„Handelsbladet" paa Krigsstien.

TIDEN STAAR I ARBEJDSLØSHEDENS TEGN med ledige Hænder i titusindvis. Saa dybe Furer drager den økonomiske Nedgangsperiode, hvori vi befinder os, i de sociale Tilstande, at det helt giver Dagene og Tiden et andet Udtryk. Hammer og Murske hviler, Fabrikens Hjul sættes i Staa og Forretningslivet faar som Helhed ogsaa sin Rem af Huden. Betalingsstandsninger, Falitter og Akkorder spørges fra By og Land, og selv om end ikke Sammenbruddet truer alle og Ulykken banker paa Hvermands Dør, mærkes den svigtende Købeevne dog overalt, og der meldes om Nedgang i Omsætningen fra snart sagt alle Brancher.

Derfor bliver de sociale Brøst, der finder sit Udtryk i den af alle lønarbejdende Mennesker med god Grund frygtede Arbejdsløshed, ikke blot en Øjeblikkets Foreteelse indenfor Industri og Haandværk, men saa vidt rækkende Følger har allerede den økonomiske Depression, at ogsaa Forretningsmedhjælperne drages ind i den med uhyggelig Hast voksende Arbejdets Reservearmè: De ledige Hænders Titusinder.

Arbejdsløshedsspørgsmaalet har særlig i de sidste Aar været et Dagens og Tidens Anliggende, og ved Loven om statsanerkendte Arbejdsløshedskasser forsøgte man at yde Lægedom mod de sociale Sygdomssymptomer, hvis Aarsag maa søges dybt i Samfundets Skød. Nu har Spørgsmaalet opnaaet en sørgelig Aktualitet, der optager alle Interesserede og Delagtige, Tømreren og Smeden som Arbejdsmanden og Handelsmedhjælperen.

For os Handels- og Kontormedhjælpere er Arbejdsløshedsspørgsmaalet en lige saa vigtig Sag, som for alle andre Erhverv, og Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger har derfor i Erkendelse heraf ved Oprettelse af »Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse« søgt at raade Bod paa Følgerne af uforskyldt Arbejdsløshed. Som bekendt har vi af Grunde, der tidligere udførligt er paaviste, ikke søgt Statsanerkendelse for vor Arbejdsløshedskasse, navnlig fordi en rationel Ordning af Arbejdsløshedsunderstøttelsen kun er mulig i nøje Forbindelse med Fagets Organisation. — Loven aabner *alle* et Fags Udøvere Adgang til den statsanerkendte Kasse, men den *forudsætter* i Virkeligheden, at disse Arbejdere tilhører Fagets Organisation, og *kan* i Realiteten forudsætte dette efter det Omfang og den overordentlige Betydning, de faglige Organisationer har naaet i vort Land.

Men for det slet organiserede Fag stiller Sagen sig ganske anderledes. Thi den faglige Organisation, der i et saadant Fag søger Statsanerkendelse for sin Arbejdsløshedskasse, lammer sine fornemste Opgaver.

Dette gælder særlig Forholdene indenfor vor Stand. Ved Oprettelse af en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse havde vor Centralorganisation aabnet Portene for de uorganiserede Medhjælperes Mængde, og derved for alle dem der alene møder med Krav for deres eget kære Jeg, de der endnu ikke gennem den faglige Organisation har lært, at det ikke alene gælder om at den Enkeltes berettigede Krav sker Fyldest, men ogsaa at Enhver giver sin Indsats til det almene Arbejde for Standens Interesser.

Overfor den Medhjælper, der ikke vil gavne sin Stand ved at slutte sig til sin faglige Organisation, har denne Organisation ingen Forpligtelser udover dem, som den i hele Standens Interesse paalægger sig. Og Organisationen kan billigvis intet Ansvar paatage sig og ingen Risiko løbe, naar dette ydermere kan hæmme det faglige Reformarbejde paa andre Omraader.

Naar Loven om statsanerkendte Arbejdsløshedskasser forudsætter stærke faglige Organisationer, for at kunde virke efter sit Formaal, maa den faglige Sammenslutning, der kun omfatter et Mindretal af Standens Medlemmer, begrænse sin Understøttelsespligt til dette organiserede Mindretal, og derfor som vor Centralorganisation gøre Arbejdsløshedsforsikringen til en obligatorisk Medlemspligt.

Med de Foreninger, hvem det faglige Reformarbejde ikke ligger paa Sinde, og hvis sociale Virksomhed indskrænker sig til forskellige filantropiske Tilløb, er det imidlertid en anden Sag. For saadanne Foreninger er Loven som skabt. Medlemstilgangen til Arbejdsløshedskassen spiller her en lignende Rolle som Engageringskontorets »Omsætning« — og er ligesaa værdiløs for Højnelse af Standens sociale Niveau. Derfor skyndte den kjøbenhavnske Harmoniforening, »Handelsforeningen af 5. Juni 1864« sig at gribe efter »Statsanerkendelsen« med begge Hænder, omend den endnu ikke har hvervet de 50 Proselytter, der skal til for at faa sat det »officielle« Præg paa sin saakaldte »Handelsstandens Arbejdsløshedskasse«.

Det var for at bringe denne Institution frelst i »Statsanerkendelsens« Havn, at Foreningen i November f. A. afholdt det tidligere omtalte Agitationsmøde, der næst efter at slaa kraftig til Lyd for vor »Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse« har haft den usædvanlige Virkning, at Foreningens Organ i sine to sidste Numre for afvigte Aar mod Sædvane møder med to *originale* Artikler.

Disse Artikler, der med en længere Overture fremtræder som et Referat af Mødet, former sig til en udsøgt Samling »Elskværdigheder« overfor vor kjøbenhavnske Afdeling »Handels- og Kontormedhjælpernes Fagforening« af hvis Medlemmer nogle havde givet Møde, og gjorde »5. Juni« den Villighed at sætte Liv i Debatten. At »Handelsbladet« kvitterer for den ydede Assistance ved at overdænge vore Medlemmer med den Art Smagfuldheder, der under andre Forhold vilde føles som fornærmende, men i det Opkog af Arrigskab, barnlig Naivitet og Venden-op og ned paa Kendsgerninger, hvori de serveres, vel kan være egnede til at præparere »Handelsbladet«s troende Læsere (om saadanne findes) for den »Statsanerkendtes« Fortræffelighed og udviske Indtrykket af det for hin lidet trøsterige Horoskop, som en af de officielle Talere ved Mødet, cand. mag. Svend

Trier, stillede for »Handelsstandens Arbejdsløshedskasse«, — alt dette forbavser os ikke. Men iøvrigt maa Virkningen af denne, for en Gangs Skyld redaktionelle, Artikel blive en ganske anden end den formentlig tilsigtede.

Naturligvis ligger det ganske udenfor vor Hensigt at ofre mange Ord paa alle »Handelsbladet«s Arbejdsløshedsspørgsmaalet uvedkommende Skriverier, omend vi muligvis kunde forlyste vort »Broderorgan« ved en saadan Kamp mod Vejrmøller, og endda give det Stof til endnu flere geniale Originalartikler. Men naar Bladet skriver, at »for Sagens og Medhjælperstandens egen Skyld havde det sikkert været gavnligere, om nogle af Centralorganisationens ledende Kræfter var kommen til Stede — hvad man forøvrigt ogsaa havde ventet — og havde anbefalet Handelsmedhjælperne at indmelde sig i en Arbejdsløshedskasse enten det saa blev Centralorganisationens eller Handelsstandens, eller i dem begge to« — — skal vi imødekomme det, forsaavidt som vi i det Følgende paa saglig Vis skal klarlægge, hvorfor vi ikke vil anbefale Handels- og Kontormedhjælperne under nogensomhelst Form at indmelde sig i »5. Juni«s Arbejdsløshedskasse, men netop »for Sagens og Medhjælperstandens egen Skyld« vil rette en kraftig Appel til vore Standsfæller Landet over om at slutte sig til Centralorganisationen og derigennem til »*Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse*«.

Lukningssagen i Norge.

NU DA LUKNINGSSAGEN i Danmark efter den nylig vedtagne Lov sandsynligvis er i alle Interesseredes Tanker, kunde det kanske ogsaa være af Interesse for »D H. K. M. T.«s Læsere at høre lidt om, hvordan Sagen staar i Norge, hvor vi allerede siden Aaret 1900 har havt en Butiklukningslov.

Naar man sammenligner den danske og den norske Lov er der straks en meget væsentlig Ting, der falder i Øjnene. Den danske Lov bestemmer jo, at Kl. 8 Aften skal alle Butikker — med nogle Undtagelser — hele Landet over være lukket. Den norske Lov derimod giver kun Kommunestyrerne Adgang til at fastsætte en bestemt Lukningstid inden for Kommunen, en Adgang som man aldeles ikke behøver at benytte sig af, hvilket de ni Tiendedele af Landets Kommuner da heller ikke har gjort. Under disse Omstændigheder vil det derfor ikke være saa paafaldende, at den danske Lov indeholder saa mange Undtagelsesbestemmelser, medens den norske kun ofrer en Snes Linier derpaa. Selve Benyttelsen af den norske Lov vil jo kun blive Undtagelser.

At Kristiania, hvis underordnede Handelsstand efterhaanden med Tilslutning af Principalforeningerne rejste Sagen, straks gjorde sig Loven nyttig, var ikke mere end rimelig. Men hermed var det ogsaa saa godt som stop. Kun i nogle faa andre Byer er der taget Skridt til Lukningsvedtægters Indførelse. Først i det sidste Aar, efter at det nye »Underordnede Handelsstands Forbund« i Kristiania havde sat Sindene i Brand Landet over, har forskellige af vore Foreninger gjort Forsøg i flere Byer. Disse er desværre de fleste Steder faldet uheldigt ud paa Grund af den i Loven indtagne meningsløse Bestemmelse om Afstemningsmaaden. Hvis nemlig en Trediedel af de Næringsdrivende, som Vedtægten vil omfatte, stemmer imod, kan Lukningsvedtægt ikke fastsættes I Høst har i to af vore største Byer en knap Trediedel af de Handlende hindret Reformen.

Den almindelige Lukningstid Landet over er nu som før Vedtagelsen af den velsignede Lov gennemgaaende Kl. 8 a 9, i Kristiania Kl. 8 — i Juni, Juli og August Kl. 7 — Lørdage og Dage før Helligdage Kl 10 samt de sidste 8 Dage før Jul Kl. 10. I et Par mindre Byer lukkes Kl. 7 Aaret rundt. For de talrige Landhandlerier, hvoraf der findes et Par i hvert Prestegæld, vil Loven blive uden nogen som helst Betydning, da der uden for Byerne ikke findes Foreninger af Underordnede og man endnu ikke har set, at Købmændene selv har taget sig af Sagen. Paa dette Punkt har den danske Lov kanske sit største Fortrin fremfor den norske.

Som nævnt har ogsaa den norske Lov sin Paragraf, ifølge hvilken der ved særlige Anledninger kan gives Dispensation fra Vedtægten, men i de 7 Aar Kristiania nu har havt Vedtægt, er der ikke en eneste Gang gjort Brug heraf. Selv i Fjor, da her var en stor Landbrugsudstilling med en Mængde Tilrejsende og stor Omsætning i Butikkerne de første Dage, blev der intet Ønske ytret om Dispensation. Jeg skulde derfor tro, at ogsaa de gode danske Købmænd efterhaanden vil kunne vænne sig til den unægtelig ganske rummelige Arbejdstid af 12—14 Timer, som Loven har indrømmet dem, og med Tiden mindre og mindre gøre Brug af Undtagelsesbestemmelserne.

Som forudset har det bekræftet sig, at 7-Lukningen om Sommeren ingen Ulemper fører med sig, og flere Manufakturfirmaer i Hovedstadens Centrum er da ogsaa gaaet til 7-Lukningen hele Aaret. Der arbejdes nu for at faa alle Centrums Manufakturister med herpaa, og der skal være godt Haab om et tilfredsstillende Resultat, hvis da ikke nu som saa ofte før den saa højt lovpriste »Frivillighedens Vej« atter skal stadfæste sin Ubrugbarhed.

Det vil fremgaa af foranstaaende, at vor Lukningslov langtfra virker efter sin Hensigt, og det maa derfor blive en af vore nærmeste Opgaver at faa den betydelig revideret eller erstattet med en af mindre tvivlsom Beskaffenhed.

* * *

Maa det til Slutning være mig tilladt — trods den ærede Redaktørs stadige Hovedrysten over de mange Undtagelsesbestemmelser — at lykønske med den danske Lukningslov Den indeholder da i Modsætning til den norske noget *reelt*, og at dømme efter det Kendskab, jeg gennem nærværende Blad har faaet til de danske, unge Handelsmænd, skal disse nok vide at smække de altfor ivrige Undtagelsesmænd over Fingrene.

Kristiania, Januar 1909.

Ulrik Ludwigsen.

Kvinders Optagelse i vor Organisation.

DET GLÆDER MIG at Frk. Johanne Berg anerkender at mine Tanker om ovenstaaende Emne »ser kønne og rigtige ud, og kommer Idealet nær« — navnlig det sidste fornøjer mig særligt, jeg er nemlig ikke saa lidt af en Idealist, idet min stakkede Erfaring, inden for de Kredse, hvor jeg har Lejlighed til at beskæftige mig med Anliggender, som ligger uden for den daglige Trædemølle, har lært mig, at den Kategori bringer de bedste Resultater frem, og ikke de Moderationens Vaabendragere, som ved enhver Lejlighed er rede til at slaa af paa Fordringerne og moderere Kravene.

Som en direkte Følge deraf kan jeg paa ingen Maade anerkende at vor Organisation over en lav Sko skal stille sine Idealer i Skygge til Fordel for det Praktiske. Bevares! Fuld Respekt for det Praktiske, naar det blot ikke bliver holdt for andet og mere end hvad det er, men en Fagsammenslutning — som tager Sigte paa en Stands sociale Højnelse — uden Spor af ideelle Formaal, der kan kalde de gode Kræfter inden for Standen frem til »praktisk« Arbejde, giver jeg ikke meget for, den vil i Længden give et for tørt og sløvende Arbejde. Og inden for vore Rækker trænges saa vist ikke til søvndyssende Midler.

En Ting er Frk. B. forhaabentlig enig med mig i; nemlig at det fundamentale i en faglig Organisation maa og skal være Lighed — lige Ret — lige Forpligtelse — Privilegier og Forrettigheder er, i denne Forbindelse som i alle andre, af det Onde. Ihukommende denne Sandhed forekommer det mig at Kvinderne inden for vort Fag, repræsenteret ved Frk. B., daarligt kan være bekendt at protestere imod at vi inden for vor Organisation haandhævder dette gode Princip. Og Frk. B. kan jo ikke komme uden om, at det er at favorisere Kvinderne, naar de kan optages inden de — i Lighed med deres mandlige Kolleger — har været ansat en rimelig Tid ved Faget, en Favorisation som jeg ikke kan indse Kvinderne har nogen berettiget Adkomst til.

At vor Organisation ikke har haft Kvindespørgsmaalet fremme i første Række finder jeg meget naturligt, Guderne maa vide hvem der nu om Stunder fortrinsvis arbejder for andre før sig selv. Nok er vi til en vis Grad uegennyttige, men saa »praktiske« er vi jo dog — trods alle Idealer — at vi fortrinsvis virker for de Kollegers Interesser, som ved deres økonomiske Støtte og deres personlige Arbejde holder Sagen oppe. Vor Organisation har saamænd rørt saa mange Fingre

for Kvinderne, som de samme Kvinders Deltagelse i Arbejdet og Tilslutning til Sagen kan gøre Fordring paa.

Det synes som Frk. B. kun ser paa den kvantitative og ikke paa den kvalitative Side med Hensyn til Medlemmer. Se, her kommer mit »ideelle« Syn atter paa tvers af Frk. B.s Teorier, idet jeg mener at vi ikke i blind Iver for at fange Sjæle skal gaa uden for de Grænser som Rimeligheden og vore Love fastsætter, — og selv om Lovene ikke forbyder det, saa forbyder Rimeligheden da i det mindste, at vi danner en Organisation af »14-aarige Pigebørn«.

Fremdeles fastholder jeg ogsaa, at der for Organisationen er en vis Risiko forbunden med at optage Kvinder efter Alder, uden at tage Ancienniteten i Faget i Betragtning, med de Miniatur-Gager de oppebærer, idet jeg kender flere Eksempler paa at Kvinder, der har været ved Faget i mere end 2 Aar — som Karenstiden i Arbejdsløshedskassen er — dog ikke er paa højere Gage end at vor Understøttelse vilde yde dem rigelig Ækvivalent derfor. Og Lovene for en saadan faglig Institution som vor Organisation, som har traadt sine Børnesko og har paataget sig økonomiske Pligter, kan efter min ringe Mening, ikke godt laves paa Grundlag af at Frk. B. »ikke tror der vil blive Stormløb om at komme ind i Organisationen« eller at »de antagelig ikke vil komme i Flok og Rad, besjælet af Tanken om en af Organisationen betalt Sommerferie«. Der maa mere positive Grunde til at bygge Love paa, de kan ikke baseres paa »hvad der forhaabentlig ikke sker«, men skal affattes saaledes at de yder fuld Garanti til begge Sider, hvad der saa end sker.

Saalænge Frk. B. altsaa ikke kan føre disse Beviser tillader jeg mig at fastholde mine »idealistiske Illusioner« — selv om jeg derved skulde bebyrde min Samvittighed med et Medansvar for at vor Organisation eventuelt skulde holde en »lille Jeanne d'Arc« uden for sine Rækker et Aars Tid eller saa. — Derved tror jeg nu at tjene vor Organisation og vor Stand bedst til Gavn.

Jens Johansen, Vejle.

Medhjælper-Interesser.

MAN MAA FORBAVSES over at Handels- og Kontormedhjælperne organisatorisk og socialt ikke er naaet længere frem endnu. En af de væsentligste Grunde hertil er den fuldstændige Mangel paa „Interesser" blandt Standens Medlemmer, — der kunde fremdrages mange Eksempler paa at Medhjælperne ikke uden Grund er kaldt „interesseløse", og ikke engang Organisationstanken — Forstaaelsen af deres eget Ve og Vel — har endnu formaaet at vække Medhjælperne til virkeligt Liv og Arbejde for Standen, for sig selv.

Til hvad benytter nu Medhjælperne deres Fritid? Den er jo selv efter de senere Aars Forbedringer ret begrænset. Ja dertil maa for Manges Vedkommende svares, at den benyttes gennemgaaende ikke fornuftigt. Mange Medhjælpere tilbringer jo en stor Del af Fritiden paa Restaurationer. Dertil er der ikke noget at sige forsaavidt som de Værelser, der er anvist Medhjælperen til Opholdsrum, i mange Tilfælde ikke er af den Beskaffenhed, at de absolut indbyder til at blive hjemme, og naar saa Medhjælperen er kommen paa Restaurant, ja saa er der jo ikke megen anden Underholdning end Kortene. — Og er der endelig nogle Medhjælpere, der ikke gaar ud, da er det jo Literaturen der maa holde for, og den Literatur, der almindeligvis læses af Provinsbyernes Butiksmedhjælpere, kan næppe som Helhed henregnes til de store Navne.

Dersom man tog i Flæng 10 Handelsmedhjælpere, 10 Haandværkere og 10 Landboere, unge jævnaldrende Mænd, og foretog en nøje Undersøgelse af disses aandelige Udviklingstrin, da er jeg ikke i Tvivl om hvilket Nummer Handelsmedhjælperne opnaaede. De unge Haandværkere og Landboere har for længe siden indset at „Kundskab er Magt", noget som de ikke kan undvære i Kampen for det daglige Brød. De har for staaet dette og har i Mængde søgt Uddannelse paa Kursus og Højskoler, og er derved naaet saa langt trem som de er. —

Vi har jo ganske vist faaet Handelskursus og Handelshøjskoler, som ogsaa bliver godt besøgt — men det er jo endnu kun saa faa, der har haft Raad og Lejlighed til at søge den rationelle Uddannelse, der bydes af de bedste af disse Undervisningsanstalter. Derfor maa vi søge at faa Medhjælperstanden vakt af den glade Selvsikkerhed, vi maa vække den slumrende Standsfølelse, vi maa jage den sløve Ligegyldighed paa Porten og faa samlet vore Kolleger om vor fælles Sag og sætte dem fælles Interesser og Maal.

Det er sikkert gaaet mange af mine Standsfæller ligesom mig, at man ved at læse i en eller anden Nutids-Forfatters Bøger, har truffen paa en eller anden Standsfælle, fremstillet saaledes at man fristes til at udbryde „Det er nogle nette Kavallerer at hilse paa". Men det værste er, at vi ikke altid kan protestere. Billedet kan være sanddru nok — desværre. Derfor maa vi arbejde hen til, at disse Literatur-„Typer" mere og mere forsvinder og giver Plads for Skildringer af sundt tænkende, moderne og samfundsnyttige Mennesker.

Med Glæde modtog vi ifjor Meddelelsen om at Rigsdagen havde bevilget Centralorganisationen 1250 Kr. til Foredrag i Centralorganisationens Afdelinger, og vi haaber at Beløbet næste Gang maa blive betydeligt større, saaledes at vi ved Hjælp deraf bedre kan arbejde videre paa vort Maal at højne vor Stands aandelige Standpunkt; thi dette er et af de vigtigste Midler til at den kan gaa bedre økonomiske Vilkaar og Tider imøde.

Chr. F. Johannessen, Næstved.

En Klage.

NAAR JEG HERVED lægger Beslag paa „D. H. K. M. T."s Spalter, er det for at fremsætte en Besværing af ret usædvanlig Art — omend der maaske rundt om i Landet findes mange Medlemmer, der kunde have Grund til Klage i samme Retning. — Jeg har i 8 Aar uafbrudt været Medlem af vor Organisation, først i Aarhus Afdelingen, senere som „Direkte" og nu sidst i Odense Afdelingen. Jeg blev forflyttet med Bopæl i Nærheden af Odense, og da jeg gerne vilde være Medlem af en lokal Afdeling, lod jeg mig pr. 1. Juli 1908 overføre til Odense Afdelingen, *og siden da har jeg ikke set vort Medlemsblad!* Jeg reklamerede straks efterat det udeblev første Gang; jeg har beklaget mig saa ofte jeg kunde faa Lejlighed ved personligt Samvær med Styrelsesmedlemmer, ja, jeg maatte endog opsige Odense Afdelingen Huldskab og Troskab, saafremt jeg ikke fik det mig tilkommende Medlemsblad — men alt dette har ikke hjulpet det ringeste, udover at jeg engang fik nogle maanedsgamle Blade i en Konvolut. Hos hvem ligger Skylden for et saa utilgiveligt Sløseri overfor Medlemmerne? Vil eller kan Bestyrelsen (eller den, der bærer Ansvaret for denne Ligegyldighed) ikke forstaa, at intet er bedre egnet til at støde Medlemmer fra Organisationen end en saadan Adfærd.

For mig har Savnet af Bladet været meget stort, da jeg altid med største Interesse og stort Udbytte har læst mit Medlemsblad og endnu ofte tager en ældre Aargang frem for paany at læse om de forskellige deri behandlede Emner. — Nyere Medlemmer, der ikke kender vort Blads Værd, kan jo ikke savne det, men det gjorde mig som gammelt Medlem meget ondt engang i Odense at høre en god Kollega sige: Herregud, hvorfor gør du Vrøvl, fordi du ikke faar Bladet; jeg har været Medlem i et Halvaarstid, men endnu aldrig modtaget Bladet, og jeg befinder mig alligevel helt godt.

Maatte disse Linier kunne gøre Afdelingsbestyrelserne (Odense i Særdeleshed) mere lydhøre overfor Medlemmernes berettigede Klager, vilde det meget glæde

En, der var Medlem indtil nu.

* * *

Denne Besværing, som Indsenderen med Grund betegner som „usædvanlig", har vi gengivet in extenso, fordi den paapeger Forhold, som Medlemmerne bør iagttage med aarvaagen Kritik.

Vort Blad er et saa værdifuldt Middel i vort Organisationsarbejde og udgør en saa betydelig Post paa Centralorganisationens Regnskab, at Medlemmerne — der jo alle er Medejere af Bladet, og gennem deres Kontingent betaler dets Udgivelse — ingenlunde bør finde sig i, at en eller anden Kollegas Smøleri skal foraarsage, at disse Penge kastes ud til ingen Nytte, og hvad der er langt værre, at evnerige og interesserede Standfæller derved tabes som Medarbejdere for vor Sag.

Derfor bør Afdelingsmedlemmerne gøre kort Proces med Tillidsmænd, der vanrøgter det Hverv, der er dem overdraget, og derved skader baade Afdelingen og Centralorganisationen som Helhed.

Den Art „Tillidsmænd" skal uden alt for mange Formaliteter sættes ud af Spillet, og værdigere Kolleger, der betragter Tillidshvervet som en Æressag, vælges i deres Sted.

Vi har straks gjort Skridt til en grundig Undersøgelse af det paaklagede Tilfælde, idet vi sluttelig skal fremhæve at

Klagens Offentliggørelse ikke blot tilsigter en Kritik af hint, men tillige har den Hensigt at henlede Medlemmernes Opmærksomhed paa lignende Tilfælde, der for Sagens Skyld nødvendiggør den skarpeste Paatale og eventuel Fjærnelse af dem, der paa denne og anden Vis viser sig uværdige til den Tillid, der er vist dem. *Red.*

Conto pro diversi.

ATTER 8-LUKNINGEN I BERLIN.

Foranlediget af en Notits i Nr. 24/1908 angaaende den ved Vedtægt indførte 8-Lukning i Berlin og tilgrænsende Kommuner har vi fra Hr. *Max Josephson*, Forretningsfører for „Zentralverband der Handlungsgehilfen und Gehilfinnen Deutschland, Sitz Hamburg" modtaget en med forskellige Tryksager bilagt Skrivelse, hvori paapeges at dette Forbunds berlinske Afdeling egentlig har Æren af den tidlige Luknings Gennemførelse. — Ifølge de officielle Skrivelser, der er udfærdiget af det berlinske Politi-Præsidium, og som er forelagt os i Gengivelse, har „Zentralverband", der ledes i socialdemokratisk Retning og er indkorporeret under den til vore „Samvirkende Fagforbund" svarende tyske Arbejdersammenslutning, ved de berlinske Fagforeningers Hjælp i September 1907 indsamlet 20,000 Underskrifter for 8-Lukningen. —

Det har selvfølgelig været helt uden for Hensigten med vor Notits at fortie „Zentralverband"s Fortjenester m. H. t. den opnaaede Reform, men vi anser os paa den anden Side for inkompetente til at dømme om de Tvistigheder, der desværre skaber Splittelse og Tvedragt i tysk Medhjælperbevægelse. Derfor undlod vi netop i nævnte Tilfælde at omtale de i Agitationen deltagende Medhjælperforbund.

Efter de foreliggende officielle Aktstykker synes det som om „Zentralverband" har Æren af oprindelig at have rejst Sagen, men dens Gennemførelse har i hvert Fald været afhængig af det Arbejde, som de øvrige — ikke socialdemokratiske — Medhjælperforbund har udfoldet i aarevis for at opnaa denne Reform.

THE DANISH SHOP CLOSING ACT.

By Vilh. Hansen, Editor of The Danish Shop Assistants' and Clerks Journal, Copenhagen. Translated by Elisabeth Jørgensen er Titlen paa den ledende Artikel, hvormed det store engelske Medhjælper-Ugeskrift „The Shop-Assistant" indleder sin nye og udvidede Aargang. — Det er den af nærværende Blads Redaktør forfattede Skildring af Butikslukningslovens Forhistorie, Indhold og Virkninger der, som tidligere meddelt for nogen Tid siden offentliggjordes i „Handelsfunktionæren", Kristiania, her er forelagt engelske Medhjælperkredse. Oversættelsen, der er en korrekt og særdeles dygtig Gengivelse af Originalen, skyldes som anført vor Medarbejder Frk. *Elisabeth Jørgensen*, Kjøbenhavn.

„D. H. K. M. T."s MEDARBEJDERE.

I sidste Nr. omtalte vi de Kolleger, der har givet os Løfte om Artikler til indeværende Aargang. Ved en Fejltagelse har vi forglemt at nævne Medlem af det jyske Agitationsudvalg, Bogholder *Jens Johansen*, Vejle, der ligeledes har tilsagt os Bidrag til vore Spalter. Hr. J. vil af vore Læsere være kendt som en rutineret Skribent gennem adskillige dygtige Bidrag, der fra Tid til anden er offentliggjort i vor Tidende.

FORSINKELSEN AF Nr. 1

skyldtes dels de ved Kvartalsskiftet almindelige Annonceændringer, dels Overgangen til et andet Trykkeri. Det nuværende Trykkeri, O. Wriths Eftf. (Hr. Gustav A. Jensen) Kjøbenhavn, er det samme som i en længere Aarrække har trykt saavel „D. H. K. M. T." som ogsaa det tidligere kjøbenhavnske Organ.

Som Følge af Forsinkelsen udkommer dette Nr. kun med 8 Sider.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage før Bladet skal udkomme.

Kjøbenhavn: Ved *Diskussionsmødet* den 19. ds. indleder Hr. *Herløv Møller*, Emne: Handels- og Kontormedhjælpernes Lønnings- og Arbejdsvilkaar.

Den sorte Tavle.

Nedenstaaende Medlemmer er slettet med Restance af *Skive*-Afdelingen, Bogholder *C. A. Thurøe*, Adr. Hr. F. Th. Adolphs Enke, Kommis *Ewald* tidligere Adr. Hr. Ole Haslund.

C. E. E. Jensen,
p. T. Kasserer.

Afdelings- og Adressefortegnelse.

Centralorganisationens Adresser.

Centralorganisationens Hovedkontor: Esbjerg. Formand ÅGE HYLLESTED.
— Pladsanvisning: Hovedkontoret, Esbjerg.
»D. H. K. M. T.«; Redaktør VILH. HANSEN. Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23; Ekspeditør: V. ZWICKI. Kjøbenhavn V., Herluf Trollesvej 14, 3. Sal
Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Formand E. S. SCHIBLER, Søndergade 25.
Jylland, — TH. HANSEN, Aalborg, Valdemarsgade 23, 1.
Fyen, — BIRGER KRUUSE, Odense, Flakhaven 1.
Sjælland — CHR. F. JOHANNESSEN, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Bogholder HARALD WOLTHERS	Fællesforeningen	Frk. JOHANNE BERG	Danmarksgade 70
Aarhus	ROBERT PETERSEN	Guldsmedegade 21	CARL KNUDSEN	Falstersgade 7
Esbjerg	Bogholder WALDEMAR WÜRTZ		ÅGE HYLLESTED	
Frederikshavn	Bogholder S. WEST		Kommis AUG. S. THISTED	
Fredericia	Bogholder C. P. HENNINGSEN	Højskolehjemmet	Bankass. DANTZER SØRENSEN	Vendersgade 10
Grenaa	Kommis J. GREDSTED		Kommis TORBEN SKOV	
Herning	Bogholder LIND JENSEN		PHILIP NIELSEN	Kafferisteriet
Hjørring	Kommis N. NIELSEN	Jærnbanegade 11 B.	Bogholder A. NIELSEN	Andelsslagteriet
Horsens	STEN VANDBORG	Søndergade 14	N. N. DAHL	Smedegade 9
Kolding	N. C. NIELSEN	Jærnbanegade 1	S. ANDRESEN	Losbygade 46
Kjøbenhavn	E. S. SCHIBLER	Søndergade 25	FR. MØLLER	Nørrebrogade 224
Kolonialafdelingen	P. SCHOU	Studiestræde 21		
Kontorafdelingen	FR. MØLLER.	Nørrebrogade 224		
Manufakturafdelingen	VILH. NIELSEN	Holbergsgade 28 St.		
Middelfart	S. J. KIRKEGAARD		Manufktm. BARTH. FREDERIKSEN	
Nykøbing M.	Kommis E. OEHLENSCHLÄGER		Kommis J. H. RECHNAGEL	
Næstved	Manufktm. CHR. F. JOHANNESSEN		H. SJØGREN PETERSEN	Brogade
Odense	C. HOLM SCHWARTZ	Vestergade 59	MARTIN PETERSEN	Nørregade 79
Præstø	Kommis L. HANSEN		Assistent P. O. BACHER	
Randers	M. P. WILLUMSEN	Vestergade 12	Kommis HARALD JENSEN	Nordregrave 6
Ringkøbing	Kommis FELIX PORSBORG		Bogholder D. JENSEN	
Ringsted	Kommis BIRKEDAL SØRENSEN		Kommis H. V. JENSEN	H. A. Bang
Samsø	Kommis HOLTZ	Onsbjerg	Kommis W. JENSEN	Onsbjerg
Skanderborg	Kommis KERF		J. M. JENSEN	Møllegade 3
Skive	Kommis NICOLAJ PETERSEN		Bogholder ALF. ANDERSEN	Fællesforeningen
Slagelse	Bogholder CARL MØLLER		L. J. ANDERSEN	P. Skovbro, Løvegade 34
Sorø	Kommis H. MADSEN		Frk. A. KILDEBERG	Storegade 13
Svendborg	Kommis E. J. ROSLEFF		Kommis E. J. ROSLEFF	
Thisted	Kæmnerassistent CHR. BRANDI		Bogholder VILH. IVERSEN	
Varde	Bankassistent L. JØRGENSEN		Bankassistent L. JØRGENSEN	
Vejen	Kommis S. BREUND		Bogholder CHR. PORGSGAARD	
Vejle	C. CHRISTENSEN	Torvegade 18	OVE W. SØRENSEN	Grønnegade 39
Viborg	Assistent A. CARLSEN		A. PEDERSEN	Jens Sandberg
Vordingborg	Kommis R. JØRGENSEN		Frk. A. RASMUSSEN	Theisen

Hvad vore Medarbejdere og Korrespondenter bedes iagttage!

Skriv altid — i Særdeleshed Navne — med tydelig Haandskrift.

Skriv kun paa den ene Side af Papiret.

Søg en kort og klar Udtryksform for Deres Tanker. Undgaa enhver Gentagelse.

Søg ved Udarbejdelse af Referater at undgaa ethvert overflødigt Udtryk. Anfør alt af Vigtighed i kortest mulig Form. Undlad alle Bagateller.

Udarbejd Deres Manuskript med Omhu; gennemlæs det altid før Afsendelsen.

Iagttag disse Regler — og De sparer Redaktørens Tid, gavner vort Blad og vor Sag

Naar De skriver til „D. H. K. M. T". da indsend til

Redaktionen: Manuskripter til Bladet, Korrespondance vedr. Hovedbladets Indhold, Avisudklip og enhver Meddelelse ang. Standsanliggender samt et Eksemplar af de Tryksager, Afdelingerne udsender.

Ekspeditionen: Bladets Anmeldelse og Forsendelse gennem Postvæsenet, Rekvisitioner paa Restoplag til agitatorisk Øjemed, Reklamationer over uregelmæssig Modtagelse af Bladet.

Hovedkontoret: Alt Annonceafdelingen vedr.

Ved nøje at følge denne Anvisning spares Tid og Penge!

Annoncer.

Støt de Averterende!

Aalborg.

Aalborg Handelsgymnasium

1ste Maj og **1ste November** nye Kursus for Damer og Herrer. Forlang **Program** med Oplysng. om **Fripl.** og **Statsunderstøttelse** (indtil 240 Kr.). Tlf. 1400.

J. F. MØLLER, cand. mag.

M. Jensen, Nytorv 9,
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.
AALBORG.

C. W. OBEL'S Cigarer

La Renommé **Turf**
Amata **Flor de Cuba** **Regalia**
Reforma **Donna Anna**

samt øvrige Sorter

anbefales og faas hos de fleste Handlende.

AALBORG

Ure og Kæder købes
billigst hos
ADOLPH MØLLER,
Slotsgade.

VICTOR MØRCHS

Barbér- og Frisørsalon anbefales.
Slotsgade 16. Underofficersbygn.

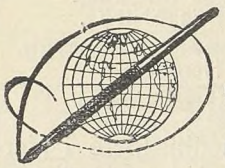

Waterman „IDEAL"
FYLDEPEN.
Marinus M. Schultz,
Jomfruanegade 3. Aalborg.
Anerkendt den bedste! Forlang gratis tilsendt en Bog om „Fyldepenne".

AALBORG.
Glarmester S. N. Jensen,
Algade 67. Telefon Nr. 5.
1. Kl. Værksted for
INDRAMNING AF BILLEDER.

Forlang
Salon-Pilsner
overalt.

AALBORG. Specialforretning
i Herre-Kravats, Kraver, Flipper, Dag- og Natlinned, Normalunderbeklædning.
Engelske lette Hatte fra 3 Kroner.
NB. Ulster, Regnfrakker, Habitter efter nyeste Snit, billigst i
Kravatmagasinet, Algade 50.
Niels Jensen.

From-Løvstrøm,
Fotograf.
Algade 7, Aalborg
anbefaler alt til Faget henhørende.
Alle moderne Nyheder.
„Postkort" i fin Udførelse kun **3 Kr. Dus.**

Algade 26. AALBORG **Algade 26.**
Skotøjsforretningen i DET RØDE HUS
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

JERNBANEHOTELLET

BOULEVARDEN 15, AALBORG
(NÆR BANEGAARDEN) .·. ANBEFALES
TELEFON 1434 ——— **V. FONSECA**

Aarhus.

Drik

Ceres

Øl

Rejsende

spiser bedst sin

Frokost
Middag
eller Aften

GrandHotel
Aarhus.

Diner fra Kl. 1—5. Kr. 1,50.

Nymonterede Værelser fra Kr. 1,50.

Telefoner:
Kaféen 656. — Selskabslokalerne 915

Esbjerg.

M. M. ANDERSEN, Esbjerg.
Special-Cigarforretning.
Kongensgade 49. Telefon 282.
Specialitet: Hamborger-Cigarer.

Esbjerg,
O. S. U. BAUER,
Herre- & Dame-Frisørsalon.
Kongensgade 49, Stuen & 1. Sal.
Stort Udvalg i Toilet- og Sygeplejeartikler.
Bestilling paa Haararbejde modtages.

Skrædderforretning.

Min Forretning anbefales og garanteres kun 1. Klasses Arbejde.
Meget stort Klædelager.
Leverandør til Varelotteriet.
P. Rigenstrup,
Skræddermester.
Esbjerg.

Fotografisk Atelier „Mundus", Aarhus.

Absolut 1. Kl. fotografisk Etablissement, udstyret med alle Nutidens Krav paa Elegance. Vi anbefaler os til d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere. Brødrene Alfred & Mundus Pedersen, Ryesgade 16. Telefon 2240.

Drik Esbjerg Øl

H. Eeg's Palmehave.
Torvegade 8, Esbjerg.
1ste Kl.s Koncert-Restaurant
Enestaaende i Skandinavien.

Esbjerg.
Barber- & Frisørsalonen
A. Hansen,
Kongensgade 19.

CHR. ERIKSEN, Esbjerg
(Vald. Nielsens Eftf.).
Fotografisk Atelier.
Kongensgade 71. Telefon 369.

ESBJERG.
Jydsk Lædervaremagasin
anbefales!
Fuldstændig Specialforretning i Lædervarer.

JUL. PETERSEN,
Hatte- og Bundtmager,
ESBJERG.

Chr. Adler Svanholm,
Kongensgade 64. — Esbjerg.
Største Udvalg af alt til Herre-Lingeri.
Største Lager af Habitter og Overfrakker.

Saa meget staar fast —
det solideste Fodtøj faas hos
S. Pedersen,
Torvet Esbjerg.

Dalsgaard Olsen's
Boghandel,
ESBJERG.
Specialitet: Kontorartikler.

Dansk Beklædnings Comp.
Største Udvalg
— Billigste Priser. —
Kongensgade, Esbjerg.

Herning.

Barber & Frisørstuen
i Højskolehjemmet
bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes venlige Erindring.
1. KLASSES BETJENING.
L. Ingemann Thomsen,
Herning.

Alle
fagorganiserede Medhjælpere i Herning erholder en ekstra Rabat naar De køber Deres Forbrug af
Herreklædninger, Kravetøj etc.
i BEKLÆDNINGS-MAGASINET,
Bredgade 19.
HERNING.

Husk M. Kampmanns'
Skotøjsforretning,
Største Udvalg, bedste Reparationsværksted.

Hjørring.

I. C. Christensens
1. Kl. Skræder- og Herreekviperingsforretning bringes i velvillig Erindring.
SKOLEGADE 1. HJØRRING.

Dürkopp-Cykler
faas kun hos
A. Jensen, Du Nord,
Hjørring.

Horsens.

Palais Caféen
Horsens.
Hyggelige Restaurant- og Selskabslokaler anbefales i velvillig Erindring.
A. Th. Kierkegaard.

Handels- og Kontormedhjælperne
anbefales
Hirschsprung
Cigarer fra Howitz & Kattentid
Hein & Marsmann
samt Joh. Fr. Schalburgs anerkendte Mærker i **Vine & Spirituosa.**
Horsens Materialhandel,
C. Thorstensen,
Søndergade 28.

Kolding.

Husk at anbefale Ludpulveret
Lessivol.
De støtter den danske Industri og fortrænger den udenlandske
faas kun fra
Kaalunds Sæbefabrik
(ved **H. Chr. Petersen**)
Kolding.

Chr. E. Krag
Bog- og Papirhandel
Telf. 377. KOLDING. Telf. 377.
3 Kr. Eneforhandling af Klio-Fyldepennen.

Prøv
H. J. HANSENS
Barber- og Frisørstue
Jernbanegade 6 Kolding.

Det bedste
FODTØJ
i **Kolding** faas hos
Andr. Kyster & Søn.

Husk
Ateliér CENTRAL
Helligkorsgade 16. Kolding.

SØLVE CLEMENTZ
Juvelér & Guldsmed,
Østergade 17, Kolding.
K. F. U. M.s Ejendom. Telefon Nr. 500.
Billigste Guldsmed i Kolding.

J. Johansen,
SKRÆDERFORRETNING,
KIRKETORVET 12
anbefales.

Ønsker De en 1ste Kl. Cycle, da henvend Dem til
Jakob Brems, Kolding,
hvor De bliver bedst betjent.
NB. 1. Klasses Reparationsværksted.

Abonnér paa
„D. H.- & K.-M. Tidende".

Kjøbenhavn.

Cloëtta's

	Pr. Pd.
Surinam Chokolade	Kr. 1,60
Caracas do.	„ 1,40
Trinidad do.	„ 1,20
Cacaopulver, fineste Analyse	„ 2,00

sælges hos vore Forhandlere over hele Landet.

Mansfeld-Büllner & Lassens
eneste **ægte**

Brama- Livs- Elixir

faas overalt og anbefales
af alle Butiksmedhjælpere.

Det staar urokkeligt fast som Klippen Man køber bedst og billigt i Flippen.

»Flippen«
er Vesterbros mest velassorterede

Kravats- og Herrelingeri-Magasin.
Anbefaler sig til det ærede Publikum.
Prima Varer.
Billige Priser. **Altid Nyheder.**
Ærb. **K. HINTZ, Istedgade 128.**
Telefon Vester 376 x. Kjøbenhavn.
Reglementerede Klubhuer (DIF) 4 Kr.

Nyborg.

Industri-Hotellet
Nyborg.

Nykøbing Mors.

Th. Jacobsen,
Bundtmager,
Nykøbing M.
hos
Hatte, Kasketter og Huer
Kjøb

Odense.

Afdelingens Lokaler, Munkemøllestræde 11, er aabne hver Aften fra Kl. 8¼ til 12. Søndag fra Kl. 9 Fmd. til 12 Aften.

Biblioteket er aabent for Udlaan hver Mandag og Torsdag Aften fra Kl. 9 til 11 Aften.
Fmd. C. Holm Schwartz, Vesterg. 59.
Husk de Averterende.

M. JANTZEN'S
Barber- & Frisørsalon
Albanitorv 12

Romersk Badeanstalt.
19 Albanigade 19.
Aabent: 8 Morgen til 8 Aften.
Søndag: 8—12.
Herre- & Damebade.

Odense Pilsner
har den fineste
Smag

Carl Ferniss *Telefon 1170.*
Telefon 1170. Vestergade 16.
Største Udvalg i **Cigarer, Cigaretter, Røgtobakker, Piber** og **Stokke Merskum** og **Ravrør,**
anbefales d'Herr Handels- og Kontormedhjælpere.

P. Joh. Døring
Hattemagasin
Telefon 1438. **Odense.** Telefon 1438.

LUX **ODENSE.**
EKSPRESFORRETNING.

JEAN SURÉE
GULDSMED & JUVELER
VESTERGADE 41, ODENSE

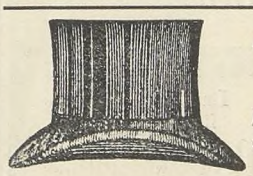

Alle Kommisser køber billigst *Engelske Regnfrakker, Habitter og Vinter Paletots, Hatte, Slips og Kravetøj hos*
Hinke, 70, Vestergade 70.

Hotel Sct. Knud
Odense.

Alle bør drikke
Albani Øl
eller **Albani Pilsner**

KR. E. PETERSEN'S BOGTRYKKERI
KONGENSGADE 31, TLF. 1044
ODENSE

Odense Vin-Kompn.
Odense. == København.

Randers.

Hvor ekviperer man sig **noblest, bedst** og **billigst** i Randers **?**
Selvfølgelig hos
S. P. Petersen, **Middelgade 6** Højskolehotellet
Telefon 990. **Randers.** Telefon 990.
Absolut 1. Klasses Herreskræderi.

Hattemagasinet „Stockport".
Slotsgade 7, Randers.
Elegante Hatte, fikse Sportshuer.
Anbefales i velvillig Erindring.

RANDERS
Handels- og Kontormedhjælperforening
anbefaler sit
1ste Klasses Pensionat
i Lokalerne, Vestergade 12.
FULD PENSION 35 Kr. mdl.

Litzmanns fotografiske Atelier
i Randers
bringes i velvillig Erindring.

Jes Christensen,
Barber & Frisør.
Houmeden 4, **Randers.**
Anbefaler sig til d'Hrr.
Handels- og Kontormedhjælpere.

Bryggeriet
„THOR"
Randers, anbefales.

Skive.

Skotøjsbørsen, Skive.

Største Lager. Smukkeste Udvalg. Solidt Fodtøj.

Specialitet: UOPSLIDELIGE SAALER.

Telefon 231.

Livsforsikringer
Ulykkesforsikringer
Brandforsikringer
Tyveri- & Indbrudsforsikringer

tegnes fordelagtigst ved

R. Sjørup Nielsen,

Skive. – Telefon 297.

JEG er udmærket tilfreds! Jeg køber mit Tøj hos J. Suurballe & Co., og dér er Klædelageret saa stort og smukt, at man uden for København ikke finder det bedre, og sker det en Gang, at et Klædningsstykke ikke passer tilfredsstillende, tages det beredvilligt tilbage. De kan spare Deres Ulejlighed, jeg handler som sagt hos J. Suurballe & Co.

Skive.

Prøv

Th. Machons

(Rudolf Schmidts Eftf.)

Barber- & Frisørstue,

Torvet.

NB. Hovedbade med Massage.

Svendborg.

Stokke, Piber & Cigarer

fra **Johs. Kristiansen**

Gerritsgade 4—6, ligefor Nicolaj Kirke

Svendborg.

Slagelse.

K. Skaarups Boghandel, Papirhandel

en gros og en detail.

PRISLISTE sendes paa Forlangende.

Slagelse. Telefon 59.

Telefon 353.

Køb altid Fodtøj hos

EMIL HANSEN, Slagelse.

Lager af alt til Faget henhørende.

Royal-Victoria Cykler

— elegante—solide—letløbende —

Gode Afbetalingsvilkaar.

Slagelse Cykle-Depot

Telf. 42. Schweizerpladsen. Telf. 42.

Alle Reparationer udføres godt og billigt.

Det bedste er det billigste!

Derfor køber Handelsstanden deres Forbrug hos os! Altid fixt Udvalg i engelske Stoffer! Stort Lager af færdige Habitter, Paletots og Regnfrakker, Hatte, Manchetskjorter, finere Underbeklædning, Sokker samt alt til Herreekvipering henhørende.

Christian Stahl & Nylander,
Gl. Torv, Slagelse.

Herreekvipering, I. Kl. Herreskræderi.
Leverandør til Varelotteriet. Tlf. 140.

Sorø.

W. Nielsen, Postgaarden, Sorø

Iste Klasses Skræderi.

Største Udvalg

i Hatte og Huer.

Den ved bedst

hvor Skoen trykker, som ikke køber Skotøj i

H. Jespersens

Skotøjsforretning,

Slotsgade, Sorø.

Telefon 149.

Viborg.

Drik Odin

Lager & Pilsnerøl
fineste Kvalitet
samt
Skattefri Pilsner
Mørk Skattefri
Dobbeltøl.

Vejle.

A. Christensen,

Vejle. — Telefon 267.

Engelsk Klædelager.

High class Tailor Etablisement.

Hattelager og Manchetlinned.

Complete stock of every thing for Gentlemen

Café „Standard"

JENS C. NIELSEN.

Telefon 265.

Jernbanepladsen, Vejle.

Moderate Priser.

SKOTØJSFORRETNINGEN ALGADE 5 anbefales

d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.

Største Udvalg. Billigste Priser.

1. Klasses Reparationsværksted.

CH. CHRISTENSEN.

Kendsgerninger

rokkes ikke!

Derfor vil det stedse være sandt, at **Worning & Petersens** ægte

– Xeroform Sæbe –

er den allerbedste Toiletsæbe til dagligt Brug.

REPRÆSENTANTER

FOR

„DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE"s

ANNONCE-AFDELING.

Aalborg: Hr. N. C. Nielsen, Danmarksgade 45.
Aarhus: Hr. N. Chr. Jensen, Ryesgade 4.
Ebeltoft: Hr. Bogholder R. Hvitved
Esbjerg: Hr. H. Holm, Jyllandsgade 46.
Fredericia: C. P. Henningsen, Højskolehjemmet
Frederikshavn: Hr. Bogh. S. West.
Grenaa: Hr. Kommis J. Gredsted.
Herning: Hr. Kommis Chr. Kampmann.
Hjørring: Hr. H. Hein, Hirtshalsvej 5.
Horsens: Hr. Kommis Sten Vandborg.
Holstebro: Mnfktm. Carl Jensen, adr. S.S. Busk
Kolding: Hr. Kommis R. A. Hansen, Østergade
Middelfart: Hr. P. J. Kirkegaard.
Nykøbing M.: Hr. Kommis C. Svenningsen.
Næstved: Hr. Kommis Chr. F. Johannessen.
Odense: Hr. Kommis H. Hansen, Vestergade 5.
Præstø: Hr. Bogholder A. Larsen.
Randers: Hr. J. Breum, Houmeden 6.
Ringkjøbing: Hr. D. Jensen.
Ringsted: Hr. H. C. Aagaard, Søgade.
Samsø: C. V. Jensen, Onsbjerg.
Skanderborg: Hr. C. J. Kerff.
Skive: Hr. Kommis P. J. Kjær.
Slagelse: Hr. Bogholder C. Møller.
Sorø: Hr. Kommis N. H. Lange.
Svendborg: Hr. J. Mammen, Adr. Hansen & Co.
Thisted: Hr. H. C. Poulsen, Frederikstorv.
Varde: Hr. Bankassistent L. Jørgensen.
Vejen: Hr. Kommis S. Breund.
Vejle: Hr. Bogholder C. Nielsen-Kloster.
Viborg: Hr. Kontorist M. Torp.
Vordingborg: Hr. Bogholder U. Steinmetz.

Afleveret til Posten den 14. Januar.

Udgivet af Centralorganisationen.
Ansvarhavende Redaktør VILH. HANSEN.
O. WRITH'S EFTF. (Gustav A. Jensen),
Badstuestræde 7, København K.

DANSK
HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 3. 1. Februar 1909. 9de Aargang.

„Strejkende" Bankassistenter.

Et Kulturbillede fra ultimo 1908.

ET GABENDE SVÆLG.

Der er et gabende Svælg mellem Urtekræmmersvenden, eller som han hellere kaldes, Kommis'en, omme i Baggaden, og saa f. Eks. Bankassistenten, og man skulde tro, der fandtes ikke det Kit, der kunde binde de to sammen, udover maaske en øjeblikkelig Situations Uundgaaelighed — skriver *Åge Hyllested* i en for nogle Aar siden i Tidsskriftet »Det ny Aarhundrede« offentliggjort Artikel om Organisationsbestræbelserne indenfor Handels- og Kontormedhjælperstanden.

I disse Linier finder man en træffende Karakteristik af den ulyksalige Kasteaand, der raader i store Kredse af den vidtforgrenede Medhjælperstand, sønderdelende dens sociale Indflydelse, idet dens enkelte Medlemmer isoleres og mister Evnen til i Lighed med andre Erhvervsgrupper at finde det sociale Fremskridts Vej.

Tanken henledes paa en svunden Tids snæverhjertede Lavs-Stolthed, naar i vore Dage Boghandlermedhjælperen føler sig som »Herre i Aandens Verden« overfor sin Standsfælle i Manufakturforretningen og denne atter mener sig et Trin højere paa Samfundsstigen end Medhjælperen i Urtekramforretningen, fordi han tilfældigvis bruger Metermaalet i Stedet for Vægt og Lodder. Og lignende Branche-Snæversyn træffer man blandt Kontorernes Arbejdere.

LAVS-STOLTHED OG BRANCHE-HOVMOD.

Hele dette tragi-komiske Kastevæsen har som oftest end ikke Rod i stærkt afvigende Lønningsvilkaar for jævnstillede Medhjælpere indenfor de forskellige Handels- og Kontorfag. Saaledes er Medhjælperen i Bogladen ingenlunde bedre aflagt end sin Fælle i Manufakturhandelen, og den forøgede Pengeomsætning har ligeledes specialiseret Arbejdet i vore Bankinstituter, saa at der ingenlunde stilles større Krav til Bankassistentens faglige Færdighed end hvad der forlanges af den fraguddannede Kontorist.

Bankassistenternes Arbejdsvilksar lader derfor for Flertallets Vedkommende ligesaa meget tilbage at ønske som Handelskontoristernes i Almindelighed. Herom giver en Episode, der ved Nytaarstid forefaldt i den mindste af de kjøbenhavnske Hovedbanker, »Laane- og Diskontobanken«, et talende Vidnesbyrd, og skal derfor her kortelig refereres.

UTILFREDSHED I LAANE- OG DISKONTOBANKEN.

Bankens Personale har i flere Aar uden Resultat anmodet om et Tillæg til den ingenlunde rundelig tilmaalte Gage, men inden Udgangen af det gamle Aar fik Personalet Meddelelse om at Direktøren havde imødekommet Anmodningen, forsaavidt som der var tilstaaet Assistenterne *Halvdelen* af det forventede Gagetillæg. Skuffelsen var saa stor, at man efter megen Talen frem og tilbage besluttede at give sit Krav Vægt ved at — erklære Strejke.

ET ULTIMATUM.

«Politiken«, der har givet en i det væsentlige rigtig Fremstilling af denne for Nutidsmedhjælperne i Almindelighed og Bankassistenterne i Særdeleshed saare betegnende Episode, giver følgende Skildring af hvad der herefter forefaldt:

»Et Par Dage efter det glædelige Nytaar mødte en Deputation, repræsenterende *hele* Personalet, hos Direktør *Villum Nielsen* og forlangte Lønforhøjelse.

— Det har De jo faaet, mente Direktøren.

— Ja, men det var ikke nok. Og hvis ikke de fik mere, gik hele Personatet *med en Dags Varsel*. Det havde de givet hinanden Ord og Haandslag paa.

Hr. Villum Nielsen sundede sig lidt oven paa den Historie og bad saa om en Dags Betænkningstid. Han maatte tale med Bankraadet først. Udsættelsen bevilgedes naadigst, og Direktøren fik travlt med Telefonen for at faa Bankraadet samlet. Formanden, Etatsraad N. Andersen, der har ligget syg i længere Tid, indvilgede langt om længe i at møde, da han hørte, hvad det drejede sig om, og endelig kunde Situationen drøftes.

EN ANIMERET BANKRAAD-MIDDAG.

Bankraadet havde en travl Aften, der sluttede med et lille animeret Gilde, hvis Stemning ikke lovede godt for Personalets Forhaabninger.

Næste Formiddag mødte saa Deputationen igen.

— Om Forhøjelsen var bevilget.

— Nej.

— Ja, saa maatte de gaa.

— Værsaagod, mine Herrer. Forinden vil jeg dog oplyse Dem om, at hvis de gaar, lukkes Banken i tre Dage, i hvilken Tid Privatbanken besørger vore Forretninger. I Løbet af de tre Dage gøres det nye Personale, der overlades os af alle de andre Banker, bekendt med vor Banks Drift og Forhold. Og ingen af Bankens nuværende Personale vil nogensinde faa Ansættelse i nogen kjøbenhavnsk Bank. Meddel dette til Deres Kolleger og bring mig Svaret imorgen.

Farvel! —

Svaret lød, at man havde betænkt sig. I Schipka-Passet er alt atter roligt.«

MEDHJÆLPERNE DEMENTERE.

Slaget var tabt endnu inden det ret var begyndt. Men ikke nok hermed. Et Par Dage efter at »Politiken« havde bragt sin i Hovedsagen *rigtige* Fremstilling af den mislykkede Strejke, bragte Bladet følgende Notits:

„*Mislykket Strejke*". I Anledning af vor Artikel i Søndags om den »mislykkede Strejke« i Laane- og Diskontobanken, beder Bankens Personale os oplyse, at den maa bero paa Misforstaaelser, idet der ikke har foreligget nogen Uoverensstemmelse mellem Personalet og Direktionen.

Bankpersonalet var altsaa ikke blot besejret, men maatte ved dette Dementi tømme Ydmygelsens Bæger til Bunden.

EN TRAGI-KOMISK OUVERTURE.

Det gælder i den sociale Kamp som i den krigerske Fejde, at Nederlaget ikke altid behøver at være beskæmmende. En heroisk omend haabløs Kamp mod Overmagten kan forlene den Besejrede med større Gloire end den letvundne Sejr.

Men for Bankens Personale var Affæren uden nogensomhelst Antydning af Gloire, og omend vor Sympatinaturligvis er hos Standsfæller, der søger at værne deres faglige Interesser, er dette Strejkeforsøg ikke egnet til at aflokke os Beundring.

Et enkelt Moment er betegnende for det Minimum af moralsk Mod og Tro paa Sagen, der raadede blandt Personalet. Efter at man langt om længe havde opnaaet Enighed om den Taktik, der skulde vælges, standsede man ved Spørgsmaalet: Hvem skal overbringe Direktionen vort Krav? Her havde naturligvis de ældre betroede Funktionærer været de rette Folk, naar man uden fremmed Indblanding vilde føre sin Sag igennem. Men man søgte at komme udenom ved at bevæge en ung Dame, en nogle og tyveaarig Assistent, der kun i kortere Tid havde været ansat i Banken, til at repræsentere Personalet. At dette Forslag strandede paa den unge Dames Vægring afkræfter imidlertid ikke det for de mandlige Medhjælpere mindre flatterende Indtryk, som denne Episode efterlader.

MEDHJÆLPERNES FEJLGREB OG BANKRAADETS TRUDSEL.

Uden indsigtsfuld og kraftig Ledelse indledede Medhjælperne dette Forsøg med et Brud paa Opsigelsesfristen, — Trudslen om *straks* at forlade deres Pladser, i Stedet for samlede at indgive deres Opsigelser og dernæst træffe Foranstaltninger til at værge sig imod at Arbejdsvillige faldt dem i Ryggen. Ved denne uforstandige Taktik fremkaldte de en Situation, som Bankraadet vidste at udnytte ved Trudslen om at de andre Bankers Personale vilde lade sig anvende imod dem. Om dette vilde være blevet Tilfælde faar staa hen. Usandsynligt er det ingenlunde, og vilde i saa Fald være betegnende for det Lavmaal af Solidaritetsfølelse, som Laane- og Diskontobankens Personale maa have følt, at der raader blandt Medhjælperne i Bankverdenen.

REPRESSALIER.

Saaledes endte denne første Strejke i en dansk Bank med et afgjort Nederlag for Medhjælperne, saa totalt i sine Virkninger, at Medhjælperne selv foranledigedes til at understrege det gennem fornævnte Dementi. Men Slutningen er ikke end, — først maa vi se hvormange og hvilke »*nødvendige Personalforandringer*«, der finder Sted i »Laane- og Diskontobanken« i den kommende Tid, som *navnlig ogsaa om disse Medhjælpere finder Ansættelse ved andre Banker.*

DRAG LÆRE AF NEDERLAGET!

Nød lærer nøgen Kvinde at spinde, siger et gammelt Ord. Det er at haabe, at det ogsaa maa passe paa det her omtalte Tilfælde, saaledes at disse Bankassistenter og med dem Handels- og Kontormedhjælpernes store Flertal gennem saadanne Hændelser lærer, hvor nødvendigt det er, at Medhjælperen fra Banken mødes med Medhjælperen fra Kontoret og Butikken til fælles Virke for Medhjælperstandens faglige Interesser. Ellers vil han altid blive den Underlegne, omend de Krav han fremsætter er aldrig saa retfærdige.

Dersom denne Forstaaelse slaar Rod blandt vore uorganiserede Standsfæller og det gaar op for dem, at kun den maalbevidst ledede faglige Organisation er det eneste virksomme Middel til at opnaa Medbestemmelsesret ved Arbejdskaarenes Fastsættelse, da vil de ogsaa mødes dér, hvor Laane- og Diskontobankens Personale burde været, før de fremsatte deres Gagekrav, — i »Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger.«

Vort udvidede Organ.

Det første Nummer tilegnet.

Vort Blad!

Endelig kom Du da! Jeg har længtes og ventet Dig længe! Og nu — Ja, jeg staar med Dig i Haanden og betragter Dit fordringsløse Udstyr, og Tankerne vælte sig frem i mit Bryst. Thi jeg saa Dig jo som det lille Frø, der er vokset op og blevet til et stort Træ, og hvorfor? Jo! Du begyndte Kampen mod Uretten, Du hyldede Sandheden, og Sandheden kan aldrig dø. Jeg hørte Dit Raab, og dette Raab bragte Bud til mange sovende Mennesker, som rejste sig, strakte sig, saa sig forundrede omkring, og Du blev ved at raabe til dem om Sandhed og Ret, Du gjorde dem vaagne!

Du kære Blad!

Jeg hørte Dig blæse Sejrsfanfaren, hvergang Du havde vundet Kampen mod Uretten. Sandhedsfanen bar Du altid frem til Kamp, Du bar den højt, alle kunde se den og Uretten maatte flygte for dens klare Lys, og saaledes maa Uretten altid vige, hvor Du gennem Sandheden vil kræve Din Ret.

Du kære Blad!

Fra Broder til Broder bar Du Hilsen. Du opildnede Standsfæller til Kampen, som ofte har været og ofte vil komme. Du gav dem Mod til at se Faren i Øjet, til at gaa frem mod Maalet med løftet Hoved, Dig til Ære, Dem selv til Gavn.

Du kære Blad!

Jeg hørte din manende Røst til dem der øvede Uret, din manende Røst om at oplade Øjet for Humanitet og Retfærdighed, om at gøre Ret, hvor Pligten var Budet der handledes efter, og om at vise Respekt for den Enkeltes Ret til at leve et lykkeligt Liv.

Du kære Blad!

Jeg hørte Dig udstede Raabet om Organisationens Styrke. Jeg saa Dig gennem Aarene forberede Reformer, udvirke Goder, som har været og vil vedblive at være til Medhjælpernes Bedste. Jeg hørte saa ofte Dit »Vagt i Gevær« og Dit Bud til hver uorganiseret Kollega, og det er saa sandelig ikke Din Skyld, at Budet ikke i højere Grad blev fulgt.

Vort Blad!

Mine højeste Ønsker om et langt og godt Virkeaar følge Dig og ville altid vedblive at følge Dig. Gid Du gennem Dit utrættelige og energiske Arbejde maa bidrage Dit til at vække endnu flere sovende Kolleger. Mit Haab er, at Organisationen gennem Dit Virke maa blive livskraftig og stor. Mit Ønske, at Dit Raab »Ryg mod Ryg« maa lyde saa kraftigt ud over den ganske Medhjælperstand, at det bliver fulgt, og gid Du altid Sandheden tro maa bringe Broderhilsen til os alle og Broderønske om Sejr for vor Sag. *C. J.*

Fra 1658—59.

Kjøbenhavnske Handelsmedhjælperes Deltagelse i Hovedstadens Forsvar.

HALVTREDJEHUNDRED-AARSDAGEN for Svenskernes Storm paa Kjøbenhavn, den mest kritiske Episode i Landets nyere Historie, har allerede foranlediget partipolitiske Demonstrationer. Medens man i den ene Lejr begynder at blæse Krigstrompeten har Andre øjensynlig faaet de historiske Kendsgerninger forkert i Halsen og saaledes ikke forstaaet, at den Befolkning under Vaaben, der hin Februarnat forsvarede Hus og Hjem, ikke blot holdt Rigets Skæbne i sin Haand, men samtidig førte et afgørende Fremstød mod Adelsvælden, og derved lagde Grunden til den særegne Byforfatning, hvorefter Kjøbenhavn endnu styres.

Da det imidlertid ikke er disse Liniers Hensigt at raillere over Nutiden ligesaalidt som Pladsen tillader et historisk Tilbageblik paa Carl-Gustav-Fejden, gaar vi straks til vort Emne: Den Rolle Datidens kjøbenhavnske Handelsmedhjælpere spillede under Belejringen, og vi har hertil søgt vore Oplysninger gennem de — iøvrigt righoldige — Kilder, der næsten indtil Detailler gengiver hine bevægede Maaneder for os.

Søndag Eftermiddag den 8. August 1658, rygtedes det i Kjøbenhavn, at Svenskerne havde gjort Landgang et Sted paa Sjællands Kyst. Bering Liisberg har i »Trange Tider« givet en malerisk Skildring af det voldsomme Røre, som Efterretningen herom fremkaldte i Hovedstaden, der kun var lidet forberedt paa det optrækkende krigerske Uvejr, som ingen Krigserklæring forud havde varskoet. Efter at de første Foranstaltninger var

trufne til et Forsvar, af hvis heldige Udfald Landets Selvstændighed afhang — Svenskerne var endnu efter den sidste ulykkelige Krig i Besiddelse af alle Byer undtagen Nakskov og Kronborg Fæstninger — og som kun var mulig ved den kjøbenhavnske Befolknings Vilje til at gribe ind i Begivenhederne, blev der den følgende Dag afholdt et Møde i Slottets store Forsamlingssal. Foruden Borgmestre og Raad, Lavenes Oldermænd, Præster og Professorer, der var tilsagt til Forhandling med Konge og Rigsraad, var Salen fyldt med Borgere af alle Erhverv. Endnu før Rigsraadet havde endt sine Forhandlinger i de tilstødende Gemakker, havde Borgerne i Salen taget den afgørende Beslutning at værge Byen til det yderste. Men i denne Beslutning var underforstaaet Kravet om Kjøbenhavns fremtidige priviligerede Stilling som en fri Rigsstad, — et Spørgsmaal, der Sommeren igennem havde været drøftet ved talrige Borgermøder, og nu under det Pres, som Øjeblikkets Alvor øvede paa Magthaverne, maatte imødekommes til Punkt og Prikke.

Allerede ved dette Møde nævnes Handelsmedhjælperne i Forbindelse med Forsvarsforanstaltningerne, ligesom det kan anses for givet, at flere af dem har været til Stede. I de Taler, der blev holdt af Rigshofmesteren Jochum Gersdorf og Borgmester Hans Nansen. opfordredes saaledes »Købmandssvendene« til ligesom Studenter og Haandværkssvende at danne selvstændige Korps.

»Købmandssvendene«, hvilken Kollektivbetegnelse omfattede Datidens Handels- og Kontormedhjælpere, har i de Dage kun udgjort et ret beskedent Antal, — neppe mere end et Par Hundrede. Hele Hovedstadens Befolkning udgjorde jo ikke meget mere end 30,000.

Endnu inden Carl Gustav havde draget sin Jernring om Byen var Forsvaret organiseret, og hele den vaabenføre Befolkning havde faaet sine forskellige Opgaver tildelt. Hvem der ikke meldte sig under Kvarterfanerne eller lod sig indrullere i de fornævnte Korpser, blev »presset« uden Skaansel. »Købmandssvendene«, der næsten uden Undtagelse var yngre, ugifte Folk, hvem Belejringen bragte ud af deres daglige Dont, fulgte straks Opfordringen og dannede deres eget Korps, bestaaende af 2 Kompagnier paa 130 Mand. Vi kan ikke konstatere om dette Korps dannedes af lutter Frivillige, thi Beretningerne nævner stedse »Købmandssvendenes frivillige *Kompagni*«, og det syntes som dette straks er organiseret, medens det andet Kompagni dels er sammensat af indrullerede, dels af frivillige Medhjælpere. Hvad der fandtes i Kjøbenhavn af Handelsmedhjælpere udover disse 130 Mand — og deres Tal har kun været ringe — er rimeligvis »presset« og fordelt blandt Borgervæbningen i de forskellige Kvarterer.

Medhjælperkorpset, der ligesom Studenternes Regiment, var inddelt i Kompagnier paa 10 Roder, hver Rode paa 6 Mand, deltog i Voldtjenesten, og Nat efter Nat har »Købmandssvendene« — med Undtagelse af en kort Tid i December — gennem Efteraaret og den følgende Vinter sammen med Borgere, Studenter og Haandværkssvende vaaget paa Hovedstadens Volde. Alle maatte »til Volds« fra Mørkets Frembrud til Morgengry og kun Halvdelen af hvert Kompagni fik skiftevis Tilladelse til at søge en haardt tiltrængt Hvile, naar Dagen meldte sit Komme. »Købmandssvendene« er mødt »til Volds« som de stod og gik om synderlig Exersits har der næppe været Tale, men i de kølige Efteraars- og barske Vinternætter har de udenfor Vagttjenesten sikkert kunde holde Varmen ved det forcerede Arbejde paa Voldens Udbedring som Svenskernes Anvendelse af det svære fra Kronborg erobrede Skyts nødvendiggjorte baade ved Nat som Dag, og i de mange Maaneder før Stormen har de utvivlsomt faaet større Øvelse i at haandtere Spaden end Musketten.

Under de gentagne heldige Udfald, som Kjøbenhavnerne foretog for at forstyrre Belejringsarbejderne, syntes »Købmandssvendene« stedse sammen med den egentlige Borgervæbning at have holdt Voldene besat. Saaledes vides det med Sikkerhed, at de forrettede Voldtjenesten under det store Udfald den 23. August, hvori foruden de regulære Tropper baade Studenterne og Haandværkssvendene deltog. —

Hovedstormen kom ikke uventet; Kjøbenhavnerne imødesaa allerede den afgørende Kamp hver Dag i Aarets første Maaned 1659. Og da Anfaldet begyndte noget over Midnat den 11. Februar var Alle under Vaaben. Der findes nøjagtige Optegnelser om Fordelingen af de 3703 Borgere, der foruden de oftere nævnte tre Korps, hin Nat stod rede bag Kjøbenhavns Volde, hvert Kvarter paa sin Voldstrækning. Borgerne af Strands Kvarter, der stod paa Strækningen mellem Vandkunsten og Løngangen under Købmand Johan Steinkuhl, kom først i Ilden, thi her koncentreredes en Tid lang det farligste Angreb, og her har Strands Kvarters gamle borgerlige Fane med Inskriptionen »For Fred og Frelse« vajet over den hidsigste Kamp. Imidlertid stod »Købmandssvendenes frivillige Kompagni« under Kaptajn Andreas Borris sammen med 2 Kompagnier Infanteri af Schacks Regiment i Gamle Nørreports Bastion (paa nuværende Nørre-Boulevard omtrent udfor Nørregade), medens Købmand Herman Mercker havde besat Kurtinen (den lige Voldstrækning mellem to Bastioner) til Venstre med Borgerne fra Frimands Kvarter.

Købmandssvendenes 2det Kompagni stod den lange Vinternat som Reserve i Kongens Have, men er rimeligvis kommanderet ud paa Strækningen mellem Rosenborg Bastion (det nuværende Observatorium) og »Runde Kirke«s Bastion (ved Østre Anlæg), da Svenskerne under Gustav Banér ved 4-Tiden forsøgte det sidste Fremstød mod Byen, og Skydningen blev saa heftig, at Mange troede, at det afgørende Angreb nu først begyndte. Men endnu inden den sidste Reserve, bestaaende af hollandske Matroser under selve Opdam, naaede frem, var Angriberne, efter gentagne voldsomme Anfald, i vild Flugt over Sortedamssøen. Lettere har Opgaven været for det frivillige Kompagni i Gl. Nørreports Bastion. Her skete der intet egentligt Angreb, og kun paa Afstand har Købmandssvendene kunnet følge Kampen om Helmers Skanse og Rosenborg Bastion. Da Dagbrækningen rødmede Himlen bag Vor Frue og St. Petri Taarne har de fra deres Post skuet ud over et Sceneri, der i al sin Frygtelighed fortalte om Krigens Rædsler, medens Resterne af den oprevne Belejringshær øjnedes paa Højderne ad Brønshøj til.

Stormen var afslaaet, men Belejringen fortsattes, om end paa større Afstand, og først den 2den Juli 1660 aabnedes Kjøbenhavns Porte. Livet fik sit vante Præg, Handel og Haandværk begyndte paany at florere. Men endnu engang tog Borgerne Opstilling paa deres Voldpladser, og under Trommer og flyvende Kvarterfaner drog de gennem Byen til Slotspladsen, hvor Højtideligheden afsluttedes. Ogsaa Købmandssvendenes Korps deltog — for sidste Gang — i Opmarschen, og denne Gang med lettere Sind end i Belejringens Dage. Men den Aften gjorde Købmandssvendene ogsaa »Collatz og Giestebud« for sine Officerer.

Logisystemet!

SAA GLED VI ATTER et Aar frem og — et Trin højere op ad den sociale Oplysningsstige.

Ser vi tilbage paa den svundne Tid maa det indrømmes, at der er talt og skrevet meget om Afskaffelsen af det forældede Kost- og Logisystem — saa meget, at det nu turde staa Enhver af os klart, at det bør gaa al Kødets Gang.

Men med vore Principaler er det jo desværre anderledes; thi det ser ud, som om de vedvarende ønsker at staa paa de samme Standpunkter deres Oldefædre indtog! Sammenligner man Fortiden med Nutiden er den eneste væsentlige Forskel den, at man i Byerne henviser en Del Medhjælpere til 5te Salene. Ellers er Sagernes Stilling uforandret: Et »Hummer« langt nede i en eller anden Baggaard, ved Siden af eller i et graat uhyggeligt Pakhus — maaske ved en Hestestald! Ogsaa Behagelighederne ere de samme: Et koldt Værelse, mer eller mindre angrebet af Fugtigheden, ufuldstændig monteret, og hvad der er det værste af alt — et ofte svinagtigt Lokale, hvor Støvet ligger tommetykt i Krogene.

D'Herr. Principalers Humanitetsfølelse kan langt fra siges at være paa Højde med Nutidens, naar de byder deres Medhjælpere et sligt Opholdssted til Hjem, et Opholdssted hvor Uhyggen griner En i Møde fra de nøgne Vægge og hvor Støvet sætter sig i Halsen for hvert Aandedrag.

Naar man ved Selvsyn har overbevist sig om, hvorledes Medhjælpernes Opholdsrum ser ud, har man god Grund til at udbryde: Er *det danske* Forhold? Og man er berettiget til at udtale, at det er en Plet, der sættes paa Nationens Skjold, en Plet, der sættes af d'Hrr. Principaler og ikke af os Medhjælpere.

Det er kun kedeligt, at man end ikke i vor fremskredne Tid tager Spor af Hensyn til Hygieinespørgsmaalet!

Vi kan i hvert Fald ikke blive ved at leve paa »Humrene« i Pakhuset og ved Hestestalden. Dag ud og Dag ind maa Medhjælperne *staa* ved deres Arbejde fra tidlig Morgen til Aften silde, ja enkelte Aftener om Ugen endog have Arbejde udover ordinær Tid med at pynte Vinduer m. m. Skulde det saa være uberettiget at kunde fordre et Værelse, hvor man kan *opholde sig?* Men for at dette Værelse skal kunde være tilfredsstillende for begge Parter, — thi *det maa vel være i d'Herr. Principalers Interesse, at deres Medhjælpere faar et Opholdssted hvor de kan hvile ud efter en Dags anstrængende Arbejde* —

maa Pletten vaskes af Skjoldet derved, at man bryder overtværs med de fra Fædrene nedarvede Traditioner, ophæver Logisystemet og lønner Medhjælperne, saaledes at de selv kan forskaffe sig et passende Opholds- og Hvilested til hvilket de kan ty i deres Fritid.

De nuværende Forhold er skandaløse. Der er for Tiden kun tre Befolkningsklasser: *Tyende, Polakkerne* og — *Medhjælperne* som lever under saa slaviske Forhold Vor Selvstændighedsfølelse kues, og det er dog den vi skulde søge at bevare.

Derfor maa vi i Aar stærkere og kraftigere end nogensinde før ruste os til Kamp mod den Fjende, der i aarevis har tynget paa os som en Mare: Kost- og Logisystemet.

A. Carlsen, Viborg.

Fra vort Hovedkontor.

Beretning for November og December.

HOVEDKONTORETS BERETNING for disse Maaneder nævner Udførelsen af de Beslutninger, Forretningsudvalget tog paa sit Møde i Esbjerg den 1. November. — Formanden har i Beretningsperioden været usædvanlig stærkt optaget af Forretningsarbejde paa Grund af ekstraordinære Forhold, og Hovedkontorets Virksomhed har derfor væsentligst været begrænset til det kontormæssige Omraade.

Blandt Anliggender, der særlig berører Afdelingsarbejdet, nævnes Tilrettelæggelsen af Foredragsrækkerne, hvortil Finansudvalget har ydet vor Organisation et samlet Beløb af 1250 Kr. Derhen hørende Meddelelse er dog først tilgaaet Afdelingerne ved Aarets Begyndelse, idet man har forment det heldigst at søge Foredragene atholdt i Februar og Marts.

Der kan vælges mellem følgende Foredragshodere og Emner: Dr. phil. H. L. Møller (Familien Fugger, et Handelshus paa Luthers Tid; den første danske Ekspedition til Ostindien; Købmændene og det danske Sprog; den gamle og den unge Handelsstand; det gamle Skaanemarked ved Skanør og Falsterbo). Dr. polyt. Frants Pio (Kriser; Penge- og Kreditvæsen). Dr. polyt. Macheprang (Hvad forstaar man ved Penge?) Grosserer S. N. Jacobsen, Aarhus (Loven om Tvangsakkord udenfor Konkurs). Thorv. Køhl, Odder (Astronomiske Emner). Dr. phil. Emil Fog, Aarhus (Historiske og litteraturhistoriske Emner f. Eks. Tilstande og Forhold før den franske Revolution; Ludvig Holberg og Moliere; Gennembruddet i Danmark i 70'erne (Brandes) og Cand. mag. Eiler Haugsted (Den italienske Renaissance).

* * *

Formanden har i Januar opholdt sig et Par Uger i England i Forretningsanliggender og Næstformanden, Kontrollør Vald. Pedersen, Aarhus, har derfor i nogen Tid opholdt sig i Esbjerg, for at varetage de af Formandens Funktioner, der ikke kunde besørges af den paa Hovedkontoret ansatte Funktionær.

Forretningsudvalget afholder ordinært Møde i den nærmeste Fremtid.

Vort Oplysningsbureau.

Hvorledes bør vi have vort Oplysningsbureau ordnet?

DETTE SPØRGSMAAL har vist Interesse for en stor Del af Centralorganisationens Medlemmer, jeg vil derfor tillade mig at henstille til Redaktionen af „D. H. K. M. T." at den aabner vor Tidendes Spalter for Udveksling af Meninger om dette Spørgsmaal.

Et godt Oplysningsbureau vil gavne Centralorganisationens Medlemmer i Almindelighed og Arbejdsløshedskassen i Særdeleshed, da der selvfølgelig ikke vil blive saa mange Pladsledige, naar de kan faa Oplysning om den Plads, der tilbydes dem, inden den tiltrædes. Har vi et godt Oplysningsbureau, vil det ogsaa med Tiden blive umuligt at faa en daarlig Plads besat med duelige Medhjælpere. Maatte disse Linier føre til en Debat om dette Spørgsmaal, er Hensigten med dem naaet.

Jebjerg St. i Januar.

Felix Porsborg.

* * *

Vi stiller gærne „D. H. K. M. T." til Raadighed for Indlæg vedrørende dette Spørgsmaal, hvis Betydning vi fuldt ud erkender.

Dog skal vi forudskikke den Bemærkning, at dette Anliggende længe har været drøftet i Hovedbestyrelsen, fordi det er saa stærkt knyttet til vor „Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse" og vort Understøttelsesfond, at en hensigtsmæssig Ordning deraf alene af Hensyn til disse Grene af Centralorganisationens Virksomhed er baade ønskelig og — nødvendig.

Iøvrigt skal vi i denne Forbindelse tillade os at henvise til vor ledende Artikel „Oplysningsbureauer" i „D. H. K. M. T." Nr. 3/1908, hvor vi i store Træk har skildret denne Institutions Betydning som et Led i vort Organisationsarbejde.

Red.

Moder Jord.

SOM TILHÆNGER AF GEORGISMEN og som En af samme Mening som Hr. Hyllested: „At det netop er noget for os", tillader jeg mig herved at forespørge Hr. H. i Anledning af hans Artikel „Moder Jord":

Skal Artiklen Moder Jord opfattes som et Indlæg til Fordel for Georgismen?

I saa Tilfælde, hvorfor da ikke straks bekende Kulør og lede Læserens Tankegang i den rigtige Retning, han vil sikkert da have mere langvarigt Udbytte af Hr. H.s iøvrigt udmærkede „Artikel for Begyndere", hvorimod jeg tror den for de fleste, der ikke har lidt Kendskab til Georgismen — og det tør vel ikke en Gang paastaas, blot Halvdelen af C. O.'s Medlemmer har — vil opfattes som noget vistnok ganske udmærket, men, „hvad er det Udmærkede"!

p. T. Bredsten, Vejle i Januar.

C. Hammer.

Mød til Møderne!

FRA RANDERS SKRIVER et af Centralorganisationens kendte Medlemmer:

Der maa mere Fart i Tingene her, baade fra Medlemmernes og fra Bestyrelsens Side. Dog tror jeg nok, at Medlemmerne (paa enkelte Undtagelser nær) har den største Skyld i at der hviler noget dødt og tungt over Afdelingen. Selv efter at der er kaldt forgæves paa dem, snart til det ene, snart til det andet, dog alligevel aldrig giver Møde.

Er det af Mangel paa faglig Interesse eller hvad?

Bort maa det imidlertid dette døde, tunge. Der maa Liv og Interesse til og hvorfor skulde det mangle. Dertil er der ingen Grund!

Mød derfor altid naar der kaldes! Vi kan ikke være andet bekendt. Lad altid en levende Interesse for Standen og vor Forening raade iblandt os, da er Hensigten med disse Linier naaet.

Randers i Januar 1909.

Johan Sørensen.

Conto pro diversi.

CIGARHANDLERE I KJØBENHAVN OG FREDERIKSBERG har ved Folketingsmand Alf. Christensen indbragt et Andragende til Rigsdagen om at erholde Tilladelse til at holde Forretningerne aabne efter Kl. 8 Aften. Flertallet af denne Branche i Stor-Kjøbenhavn er imidlertid Tilhængere af 8-Lukningsloven, og det utilfredse Mindretal har allerede tidligere rettet resultatløse Andragender til de to Kommunalbestyrelser. „Detailhandlerbladet", der bringer en skarp Kritik af Mindretallets Agitation, skriver bl. a.:

„Disse Mennesker har nu konstitueret sig som en hel Rigsdag og nedsat et Udvalg, der straks stormede op i Ministeriet, hvor de selvfølgelig fik Høflighed i fuldt Maal, men intet mere. Da man saa tillod sig paa egen Haand at lægge mere i Ministerens Udtalelser, end rimeligt kunde være, fik vi Bemyndigelse til at dementere — og nu kommer de til Rigsdagen med et Andragende!"

Naturligvis kan og vil Rigsdagen ikke tage Hensyn til dette urimelige Andragende, der er ganske i Strid med Lovens Forudsætninger.

SVENDBORG AMTSRAAD OG 8-LUKNINGEN.

Amtsraadet har ved sit sidste Møde imødekommet et Andragende om at Butikkerne i *Horne* holdes aabne indtil Kl. 9 Aften fra 1. Maj—1. Oktober. „Danmarks kommunale Efterretninger" skriver, at „ganske vist hjemler den nye Lov saadanne Vedtægter, men Amtsraadet vil dog se Tiden lidt an, da en større Trang til Undtagelse fra 8-Lukningen sikkert vil vise sig i en Række Andragender, hvis den er til Stede."

KURSUS I SAMFUNDSLÆRE

vil under Ledelse af Assistent, Cand. polyt. Helge Smith blive afholdt i Rosengaarden 14 hver Fredag Aften i Februar og Marts. Undervisningen vil blive samlet om Danmarks Befolknings-Forhold og sociale Lovgivning. Nærmere Oplysning gives og Indmeldelser modtages paa Sekretariatet, Sagasvej 14.

ÆLDRE NR. AF AARGANGENE 1907 OG 1908.

Da der i den senere Tid er sket Henvendelser til os angaaende manglende Numre af disse Aargange skal vi meddele at saadanne kan erholdes — i den Udstrækning som det begrænsede Restoplag tillader — ved Henvendelse til *Ekspeditionen* eller — *undtagelsesvis* Redaktionen.

Medlemmer erholder saadanne manglende Numre *gratis* ved Indsendelse af *Porto* i Frimærker.

En Klage.

I »D. H. K. M. T.« NR. 2 retter et anonymt Medlem, i Forening med nærværende Blads Redaktør, et skarpt Angreb paa Odense-Afdelingen. Uden længere at opholde os ved Hr. Red. Vilh. Hansens Bemærkning til Artiklen, finder vi Anledning til at bemærke, at det i Sagens Interesse havde været fuldt saa korrekt af Hr. Red. Vilh. Hansen først at søge Oplysning hos os, hvorledes Sagen hænger sammen; det gør Hr. H. ikke, men fremsætter nogle, for hele Odense-Afdelingen, meget krænkende Bemærkninger. Vender vi os derefter til Hr. Fuldmægtig Chr. Carlsens (»En, der var Medlem indtil nu«) Klage skal vi kun bemærke, at vi her i Odense lægger hele Skylden paa Ekspeditionen. Hr. B. Kruuse oplyser, at han i sin Funktionstid som Formand foranledigede en Meddelelse indsendt til Ekspeditionen angaaende Hr. Fuldmægtig Carlsens Blad. Kort Tid efter modtog Hr. Carlsen en Konvolut med Blade. Dette *beviser* altsaa at Odense Afdelingen har gjort sin Skyldighed, men Ekspeditionen sendte altsaa kun denne ene Konvolut med Blade. Efter den ordinære Generalforsamling i September Maaned indsendte Kassereren, Hr. Martin Petersen, en Anmodning til Ekspeditionen om omgaaende at tilsende Hr. Carlsen Bladet. Dette skete ikke. I Oktober skrev Hr. Carl E. Kemp atter til Ekspeditionen uden at heller dette frugtede. I sidste Halvdel af December indsendte Afdelingen sin halvaarlige Hovedfortegnelse. Dette er altsaa gjort fra Afdelingens Side, og vi overlader nu til Medlemmerne Landet over at dømme om, hvem der har sløset, Ekspeditionen eller Odense-Afdelingen.

Bestyrelsen for Foreningen
af Handels- og Kontormedhjælpere
i Odense og Omegn.

* * *

Til ovenstaaende bemærker Ekspeditionen følgende:

Hovedanmeldelsen for sidste Halvaar 1908 modtoges meget sent, og hørtes saa ikke mere fra Afdelingen førend den 10. Oktober, da en ny Hovedanmeldelse indgik som Bilag til en Skrivelse fra Hr. Martin Petersen. Denne Skr. sluttede saaledes: »Det bemærkes at Godstuldmægtig Chr. Carlsen, Langesø skal have *alle* siden *1. Juli* udkommende Nr., da hans Adresse vist ikke er opgivet til Ekspeditionen«. (Denne Formodning var ganske rigtig, eftersom Hr. Carlsen slet ikke var opført paa Hovedanmeldelse Nr. 1). Da imidlertid alle Hovedanmeldelser gælder for et halvt Aar, tilbagesendtes Hovedanmeldelse Nr. 2 tilligemed Nr. 1 med Anmodning om — paa Grundlag af disse — at udfærdige de obligate Ny-Anmeldelser, Inddragninger, Omflytninger o. s. v. i H. t. en vedlagt trykt Vejledning. Der kom dog hverken Anmeldelser eller Svar fra Hr. M. Petersen. Derimod indgik 19. Oktober Brev fra Hr. Carl E. Kemp, hvori meddeltes at Hr. Carlsen, Langesø ikke havde faaet Bladet fra *1. Juni* til Dato og Ekspeditionen derfor anmodedes om at sende Hr. C. de manglende Nr. Disse manglende Nr. afsendte Ekspeditionen nu under Korsbaand til Hr. Carlsen, for ikke yderligere at forsinke dem ved Eftersendelse med de Anmeldelser, som stadig udeblev, og sendte samtidig Hr. C. E. Kemp en Meddelelse desangaaende tilligemed Anmodning om endelig *omgaaende* at sende tidligere omtalte Ny-Anmeldelser, da flere Medlemmer — derimellem Hr. Carlsen — ellers *ikke vilde faa Bladet Resten af Halvaaret.* Men ligesom Hr. M. Petersen, forblev Hr. Kemp tavs og Intet — vedrørende sidste Halvaar 1908 — er hørt senere trods fornyet Reklamation. Først nu har Bestyrelsen for Odense Afdeling talt, og dette maa vist siges at være til stort Held for Medlemmerne, men for dens eget Vedkommende havde Tavshed — i dette Tilfælde — absolut været bedre.

»D. H. K. M. T.«s Ekspedition
V. Zwicki.

Rejseunderstøttelser for unge Handelsmænd.

FORDELINGEN AF DET paa indeværende Aars Finanslov bevilgede Beløb til unge Handelsmænd, der har sikret sig Engagement paa fremmede Pladser, er sket saaledes (Tallene angiver Kr.):

Til Ophold i Tyskland: N. P. Olsen Stevns 1000. Harald Henriksen 500. Aage Rasmussen, G. Gudmundsen, Axel Sandal Jeppesen, Harald Ryberg, Chr. M. Andreasen, Thorkild Aagesen og L. J. Laudsen hver 400. Carl Hansen 300 — England: Gunner Jørgensen 600. C. Clausen, Carl Johan Schledermann hver 500. Aage Grann Hansen 400. Alfred Eduard Iversen 300. — Holland: Paul Madsen Halsted 500. — Belgien: Axel Hansen 700. — Schweits: N. C. A. Henningsen 400. — Frankrig: Poul Thomsen 500. William Christensen 350. Anton Bernh. Nielsen 500. C. J. Tillisch 500. — Spanien: Alfred Tvede 600. — Rusland: Adolph Henrik Wulff 600. Thomas N. Breindahl 400. — Afrika: Ernst Brandt 1000. — Amerika: Carl Petersen og Georg Petersen hver 800. Hans E. Hvalsøe, Wiggo Chr. Astrup og Knud Jensen hver 600. J. G. Schiøtt, P. Brinch Nielsen, Niels Clausen Sørensen og E. K. Christiansen hver 500. — Australien: Robert Olsen 1250.

Ialt havde 156 yngre Handels- og Kontormedhjælpere indsendt Ansøgning om Understøttelse; heraf blev altsaa de 37 taget til Følge.

Saafremt en Standsfælle, der er øvet i at oversætte fra Tysk, lejlighedsvis vil yde vort Blad velvillig Støtte ved at levere Oversættelser efter tyske og østerrigske Fagskrifter, bedes Vedkommende godhedsfuldt snarest henvende sig — personlig eller brevlig — til Redaktør VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kjøbenhavn F.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage før Bladet skal udkomme.

Kjøbenhavn.

Til de kjøbenhavnske Medlemmer!

Da der fra flere Sider er fremsat Ønske om en selskabelig Sammenkomst, har Bestyrelsen vedtaget at arrangere en saadan. Det nedsatte Udvalg har sikret sig følgende første Klasses Kræfter: Koncertsangerinde Fru *Willi Zwicki*, Hr. Operasanger *M. Jørn-Nielsen* og Hr. *V. Zwicki.* Akkompagnement af Frk. *Anna Thejll.*

Iøvrigt udføres Musikken under Ledelse af Hr. Direktør *Ed. Jensen.*

Festen afholdes *Søndag den 7. Februar* Kl. 8 pr. i Hr. N. Andersens Selskabslokaler, Østergade 15. Vi opfordre Medlemmerne til at deltage, og tilføjer at man har Lov at indføre Venner og Bekendte. Udvalget forventer derfor stor Tilslutning til Koncerten og det efterfølgende Bal, eftersom der for en beskeden Entre (35 Øre) gives Lejlighed til at høre saa

fremragende Kunstnere som Fru Willi Zwicki, hvem Pressen betegner som „en fuldt moden Kunstnerinde, der ejer hele Ungdommens Friskhed baade i sin Sang og sit Ydre".

Vi henviser iøvrigt til det udsendte Program.

Festudvalget.

Ved Diskussionsmødet den 2. Februar. Indleder: Hr. *J. Madsen*. Emne: De kvindelige Handels- og Kontormedhjælpere. *Udvalget.*

Det bedes bemærket at Kassererens Adresse fra d. 12. Februar er: Nannasgade 21, København L.

Indsamlingen til de Arbejdsløse!

Som det vil være vore Medlemmer bekendt har „De samvirkende Fagforbund" foranstaltet en Indsamling til Afhjælpning af den Nødstilstand, som er fremkaldt ved det sidste Aars Kriser og planløse Produktion.

Vort Forretningsudvalg vedtog paa sit Møde den 19. Jan. at yde denne Indsamling sin Tilslutning og foranstaltede samme Aften en Indsamling ved det Møde Diskussionsklubben afholdt. Vi tillader os derfor at rette en indtrængende Anmodning til vore Kolleger om hver for sig at virke for at yde denne Beslutning den størst mulige Støtte.

Bidrag bedes tilsendt Kassereren, Hr. *Fr. Møller*, Nørrebrogade 224. Forretningsudvalget for

Handels- og Kontormedhjælpernes Fagforening,
Kjøbenhavn.

Ebeltoft. Afdelingen. der har ligget i Dvale i nogen Tid, er nu genopstaaet paa et Møde, som Manufakturmedhjælper H. Christensen havde arrangeret paa Hotel „Skansens Kilde" den 11. Januar.

Til Bestyrelse valgtes: *H. Christensen*, Formand og Kasserer. *R. Hvitved*, Bogholder. *W. Nielsen*, Kolonialmedhjælper. Suppleant *Carl Bruun*, Kolonialmedhjælper. Revisor *J. Schifford*, Kontormedhjælper.

Vi haabe, at Ebeltoft nu maa vise sig stabil, og ønske vore Kolleger dersteds hjærtelig Velkommen iblandt os.

V. P.

Kolding. Ordinær Mødeaften den anden og fjerde Tirsdag i hver Maaned i Lokalerne paa Kronborg Kl. $8^3/_4$ Aften.

Foredragsrækken fortsattes den 12. Januar, da Møbelsnedker Bennike talte om „Henry George og hans Lære". I et ypperligt Foredrag skildrede Hr. Bennike den berømte amerikanske Socialøkonoms ret eventyrlige Liv og gav et kort Rids af hans Idé om Grundværdibeskatningen, som han mente vilde være det bedste Middel til at afværge den sociale Nød og Elendighed, som stadig tiltager trods den moderne Kulturs Fremskridt. — Det udmærkede Foredrag var desværre alt for faatalligt besøgt af Medlemmerne, men den lille Kreds, der var fremmødt, gik ikke skuffede hjem. *Bestyrelsen maa rette en indtrængende Anmodning til Medlemmerne om at give Møde Foredragsaftenerne.* Vi gør alt muligt for at faa alsidige og interessante Emner frem. Det er lige kedeligt for os, som den indbudte Foredragsholder at se halvfyldt Sal.

3-aarig Stiftelsesfest fejredes Søndag den 17. Januar paa „Alhambra". Vort kvikke Dilettantselskab opførte Erik Bøghs muntre Komedie „Tre for en", og blev efter Tæppets Fald Genstand for demonstrativ Hyldest. Ved Festen blev der holdt en Masse Taler og afsunget Sange, ligesom flere tidligere Kolding-Medlemmer sendte te egrafiske Hilsener. Foreningens tidligere Kasserer, C. Hammer, var personlig fremmødt og hyldede Fødselsdagsbarnet i baade Poesi og Prosa. Aftenen sluttede med et vellykket Bal med en original Cotillon, arrangeret mellem 7-Lukke-Plakater.

Randers. Ordinær Generalforsamling afholdes i Foreningens Lokale, *Torsdagen den 4. Februar* Kl. 9 pr. med følgende Dagsorden: 1) Valg af Dirigent. 2) Formandens Beretning. 3) Regnskabets Aflæggelse. 4) Lovændring § 9 (Bestyrelsens Antal). 5) Valg til Bestyrelsen. 6) Valg af Formand. 7) Valg af 2 Suppleanter til Bestyrelsen. 8) Valg af 5 Medlemmer til Agitationsudvalget. 9) Valg af 2 Medlemmer til Besøg i merkantile og industrielle Virksomheder. 10) Eventuelt.

Medlemmerne opfordres til at give talrigt Møde.

Bestyrelsen.

Den sorte Tavle.

Paa Grund af Kontingentrestance er Kommis *P. Madsen* hos Købmand H. Schrøder slettet af *Holstebro*-Afdelingen.

N. Christensen,
p. T. Kasserer.

Afdelings- og Adressefortegnelse.

Centralorganisationens Adresser.

Centralorganisationens Hovedkontor: Esbjerg. Formand ÅGE HYLLESTED.
— Pladsanvisning: Hovedkontoret, Esbjerg.
»D. H. K. M. T.«: Redaktør VILH. HANSEN. Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23; Ekspeditør: V. ZWICKI. Kjøbenhavn V., Herluf Trollesvej 14, 3. Sal
Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Formand E. S. SCHIBLER, Søndergade 25.
Jylland, — TH. HANSEN, Aalborg, Valdemarsgade 23, 1.
Fyen, — BIRGER KRUUSE, Odense, Flakhaven 1.
Sjælland — CHR. F. JOHANNESSEN, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Bogholder HARALD WOLTHERS	Fællesforeningen	Frk. JOHANNE BERG	Danmarksgade 70
Aarhus	ROBERT PETERSEN	Guldsmedegade 21	CARL KNUDSEN	Falstersgade 7
Ebeltoft	Manufaktmedhj. H. CHRISTENSEN		Manufaktmedhj. H. CHRISTENSEN	
Esbjerg	Bogholder WALDEMAR WÜRTZ		ÅGE HYLLESTED	
Frederikshavn	Bogholder S. WEST		Kommis AUG. S. THISTED	
Fredericia	Bogholder C. P. HENNINGSEN	Højskolehjemmet	Bankass. DANTZER SØRENSEN	Vendersgade 10
Grenaa	Kommis J. GREDSTED		Kommis TORBEN SKOV	
Herning	Bogholder LIND JENSEN		PHILIP NIELSEN	Kafferisteriet
Hjørring	Kommis N. NIELSEN	Jærnbanegade 11 B.	Bogholder A. NIELSEN	Andelsslagteriet
Holstebro	Kommis CARL JENSEN	Nørregade 12.	Kontorist M. CHRISTENSEN	Østergade 23.
Horsens	STEN VANDBORG	Søndergade 14	N. N. DAHL	Smedegade 9
Kolding	N. C. NIELSEN	Jærnbanegade 1	S. ANDRESEN	Losbygade 46
Kjøbenhavn	E. S. SCHIBLER	Søndergade 25	FR. MØLLER	Nannasgade 21. L.
Kolonialafdelingen	P. SCHOU	Studiestræde 21		
Kontorafdelingen	FR. MØLLER.	Nannasgade 21. L.		
Manufakturafdelingen	VILH. NIELSEN	Holbergsgade 28 St.		
Middelfart	S. J. KIRKEGAARD		Manufktm. BARTH. FREDERIKSEN	
Nykøbing M.	Kommis E. OEHLENSCHLÄGER		Kommis J. H. RECHNAGEL	
Næstved	Manufktm. CHR. F. JOHANNESSEN		H. SJØGREN PETERSEN	Brogade
Odense	C. HOLM SCHWARTZ	Vestergade 59	MARTIN PETERSEN	Nørregade 79
Præstø	Kommis L. HANSEN		Assistent P. O. BACHER	
Randers	M. P. WILLUMSEN	Vestergade 12	Kommis HARALD JENSEN	Nordregrave 6
Ringkøbing	Kommis FELIX PORSBORG		Bogholder D. JENSEN	
Ringsted	Kommis BIRKEDAL SØRENSEN		Kommis H. V. JENSEN	H. A. Bang
Samsø	Kommis HOLTZ	Onsbjerg	Kommis W. JENSEN	Onsbjerg
Skanderborg	Kommis KERF		J. M. JENSEN	Møllegade 3
Skive	Kommis NICOLAJ PETERSEN		Bogholder ALF. ANDERSEN	Fællesforeningen
Slagelse	Bogholder CARL MØLLER		L. J. ANDERSEN	P. Skovbro, Løvegade 34
Sorø	Kommis H. MADSEN		Frk. A. KILDEBERG	Storegade 13
Svendborg	Kommis E. J. ROSLEFF		Kommis E. J. ROSLEFF	
Thisted	Kæmnerassistent CHR. BRANDI		Bogholder VILH. IVERSEN	
Varde	Bankassistent L. JØRGENSEN		Bankassistent L. JØRGENSEN	
Vejen	Bogholder M. KOED	Fabriken Phønix	Bogholder CHR. PORSGAARD	
Vejle	C. CHRISTENSEN	Torvegade 18	OVE W. SØRENSEN	Grønnegade 39
Viborg	Assistent A. CARLSEN		A. PEDERSEN	Jens Sandberg
Vordingborg	Kommis R. JØRGENSEN		Frk. A. RASMUSSEN	Theisen

Hvad vore Medarbejdere og Korrespondenter bedes iagttage!

Skriv altid — i Særdeleshed Navne — med tydelig Haandskrift.

Skriv kun paa den ene Side af Papiret.

Søg en kort og klar Udtryksform for Deres Tanker. Undgaa enhver Gentagelse.

Søg ved Udarbejdelse af Referater at undgaa ethvert overflødigt Udtryk. Anfør alt af Vigtighed i kortest mulig Form. Undlad alle Bagateller.

Udarbejd Deres Manuskript med Omhu; gennemlæs det altid før Afsendelsen.

Iagttag disse Regler — og De sparer Redaktørens Tid, gavner vort Blad og vor Sag

Naar De skriver til „D. H. K. M. T". da indsend til

Redaktionen: Manuskripter til Bladet, Korrespondance vedr. Hovedbladets Indhold, Avisudklip og enhver Meddelelse ang. Standsanliggender samt et Eksemplar af de Tryksager, Afdelingerne udsender.

Ekspeditionen: Bladets Anmeldelse og Forsendelse gennem Postvæsenet, Rekvisitioner paa Restoplag til agitatorisk Øjemed, Reklamationer over uregelmæssig Modtagelse af Bladet.

Hovedkontoret: Alt Annonceafdelingen vedr.

Ved nøje at følge denne Anvisning spares Tid og Penge!

Annoncer.

Støt de Averterende!

Aalborg.

AALBORG

HANDELSGYMNASIUM

Nordjyllands Hdlshøjskole.

1. Maj og *1. Novbr.* nye prakt. Kursus i *alle Hdlsfag.* Forlang *Plan* og *Skema* t. *Statsunderst.* (240 Kr.)

J. F. Møller, cand. mag.

1 Aars Studieoph. i England og Tyskland.

M. Jensen, Nytorv 9,

Cigar- og Tobaksforretning.

Piber og Stokke i stort Udvalg.

AALBORG.

C. W. OBEL'S Cigarer

La Renommé **Turf**

Amata **Flor de Cuba Regalia**

Reforma **Donna Anna**

samt øvrige Sorter

anbefales og faas hos de fleste Handlende.

AALBORG

Ure og Kæder købes

billigst hos

ADOLPH MØLLER,

Slotsgade.

VICTOR MØRCHS

Barbér- og Frisørsalon anbefales.

Slotsgade 16. Underofficersbygn.

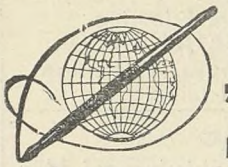

Waterman „IDEAL"

FYLDEPEN.

Marinus M. Schultz,

Jomfruanegade 3. Aalborg.

Anerkendt den bedste! Forlang gratis tilsendt en Bog om „Fyldepenne".

AALBORG.

Glarmester S. N. Jensen,

Algade 67. Telefon Nr. 5.

1. Kl. Værksted for

INDRAMNING AF BILLEDER.

Forlang

Salon-Pilsner

overalt.

AALBORG. Specialforretning

i Herre-Kravats, Kraver, Flipper, Dag- og Natlinned, Normalunderbeklædning.

Engelske lette Hatte fra 3 Kroner.

NB. Ulster, Regnfrakker, Habitter efter nyeste Snit, billigst i

Kravatmagasinet, Algade 50.

Niels Jensen.

From-Løvstrøm,

Fotograf.

Algade 7, Aalborg

anbefaler alt til Faget henhørende.

Alle moderne Nyheder.

„Postkort" i fin Udførelse kun **3 Kr. Dus.**

Algade 26. AALBORG **Algade 26.**

Skotøjsforretningen i DET RØDE HUS

bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

JERNBANEHOTELLET

BOULEVARDEN 15, AALBORG

(NÆR BANEGAARDEN ∴ ANBEFALES

TELEFON 1434 ——— **V. FONSECA**

P. Hansens Bogtrykkeri

leverer alle Slags Tryksager hurtigt, smukt og billigt.

Aarhus.

Drik

Ceres

Øl

Rejsende

spiser bedst sin

Frokost

Middag

eller Aften

GrandHotel

Aarhus.

Diner fra Kl. 1—5. Kr. 1,50.

Nymonterede Værelser fra Kr. 1,50.

Telefoner:

Kaféen 656. — Selskabslokalerne 915

Esbjerg.

M. M. ANDERSEN, Esbjerg.

Special-Cigarforretning.

Kongensgade 49. Telefon 282.

Specialitet: Hamborger-Cigarer.

Esbjerg.

O. S. U. BAUER,

Herre- & Dame-Frisørsalon.

Kongensgade 49, Stuen & 1. Sal.

Stort Udvalg i Toilet- og Sygeplejeartikler.

Bestilling paa Haararbejde modtages.

Skrædderforretning.

Min Forretning anbefales og garanteres kun 1. Klasses Arbejde.

Meget stort Klædelager.

Leverandør til Varelotteriet.

P. Rigenstrup,

Skræddermester.

Esbjerg.

Jørgen Jepsen,

1. Kl. Skræderi

Kongensgade 19. **Esbjerg.**

Fotografisk Atelier „Mundus", Aarhus.

Absolut 1. Kl. fotografisk Etablissement, udstyret med alle Nutidens Krav paa Elegance. Vi anbefaler os til d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.
Brødrene Alfred & Mundus Pedersen, Ryesgade 16. Telefon 2240.

Drik Esbjerg Øl

A. Eeg's Palmehave.
Torvegade 8, Esbjerg.
1ste Kl.s Koncert-Restaurant
Enestaaende i Skandinavien.

Esbjerg.
Barber- & Frisørsalonen
A. Hansen,
Kongensgade 19.

CHR. ERIKSEN, Esbjerg
(Vald. Nielsens Eftf.).
Fotografisk Atelier.
Kongensgade 71. Telefon 369.

ESBJERG.
Jydsk Lædervaremagasin
anbefales!
Fuldstændig Specialforretning i Lædervarer.

JUL. PETERSEN,
Hatte- og Bundtmager,
ESBJERG.

Chr. Adler Svanholm,
Kongensgade 64. — Esbjerg.
Største Udvalg af alt til Herre-Lingeri.
Største Lager af Habitter og Overfrakker.

Saa meget staar fast —
det solideste Fodtøj faas hos
S. Pedersen,
Torvet Esbjerg.

Dalsgaard Olsen's
Boghandel,
ESBJERG.
Specialitet: Kontorartikler.

Dansk Beklædnings Comp.
Største Udvalg
— Billigste Priser. —
Kongensgade, Esbjerg.

Herning.

Barber & Frisørstuen
i Højskolehjemmet
bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes venlige Erindring.
I. KLASSES BETJENING.
L. Ingemann Thomsen,
Herning.

Alle
fagorganiserede Medhjælpere i Herning erholder en ekstra Rabat naar De køber Deres Forbrug af
Herreklædninger, Kravetøj etc.
i BEKLÆDNINGS-MAGASINET,
Bredgade 19.
HERNING.

Husk M. Kampmanns'
Skotøjsforretning,
Største Udvalg, bedste Reparationsværksted.

Hjørring.

I. C. Christensens
1. Kl. Skræder- og Herreekviperingsforretning bringes i velvillig Erindring.
SKOLEGADE 1. HJØRRING.

Dürkopp-Cykler
faas kun hos
A. Jensen, Du Nord,
Hjørring.

Horsens.

Palais Caféen
Horsens.
Hyggelige Restaurant- og Selskabslokaler anbefales i velvillig Erindring.
A. Th. Kierkegaard.

Handels- og Kontormedhjælperne
anbefales
Hirschsprung
Cigarer fra Howitz & Kattentid
Hein & Marsmann
samt Joh. Fr. Schalburgs anerkendte Mærker i **Vine & Spirituosa.**
Horsens Materialhandel,
C. Thorstensen,
Søndergade 28.

Kolding.

Husk at anbefale Ludpulveret
Lessivol.
De støtter den danske Industri og fortrænger den udenlandske
faas kun fra
Kaalunds Sæbefabrik
(ved **H. Chr. Petersen**)
Kolding.

Chr. E. Krag
Bog- og Papirhandel
Telf. 377. KOLDING. Telf. 377.
3 Kr. Eneforhandling af Klio-Fyldepennen.

Prøv
H. J. HANSENS
Barber- og Frisørstue
Jernbanegade 6 Kolding.

Det bedste
FODTØJ
i **Kolding** faas hos
Andr. Kyster & Søn.

Husk
Ateliér CENTRAL
Helligkorsgade 16. Kolding.

SØLVE CLEMENTZ
Juvelér & Guldsmed,
Østergade 17, Kolding.
K. F. U. M.s Ejendom. Telefon Nr. 500.
Billigste Guldsmed i Kolding.

J. Johannesen,
SKRÆDERFORRETNING,
KIRKETORVET 12
anbefales.

Ønsker De en 1ste Kl. Cycle, da henvend Dem til
Jakob Brems, Kolding,
hvor De bliver bedst betjent.
NB. 1. Klasses Reparationsværksted.

Abonnér paa
„D. H.- & K.-M. Tidende".

Kjøbenhavn.

Cloëtta's

	Pr. Pd.
Surinam Chokolade	Kr. 1,60
Caracas do.	„ 1,40
Trinidad do.	„ 1,20
Cacaopulver, fineste Analyse	„ 2,00

sælges hos vore Forhandlere over hele Landet.

Mansfeld-Büllner & Lassens
eneste **ægte**

Brama- Livs- Elixir

faas overalt og anbefales
af alle Butiksmedhjælpere.

Det staar urokkeligt fast som Klippen Man køber bedst og billigt i Flippen.

»Flippen«
er Vesterbros mest velassorterede

Kravats- og Herrelingeri-Magasin.
Anbefaler sig til det ærede Publikum.
Prima Varer.
Billige Priser. **Altid Nyheder.**
Ærb. **K. HINTZ, Istedgade 128.**
Telefon Vester 376 x. København.
Reglementerede Klubhuer (DIF) 4 Kr.

Nyborg.

Industri-Hotellet
Nyborg.

Nykøbing Mors.

Køb
Hatte, Kasketter og Huer
hos
Th. Jacobsen,
Bundtmager,
Nykøbing M.

Odense.

Afdelingens Lokaler, Munkemøllestræde 11, er aabne hver Aften fra Kl. 8¼ til 12. Søndag fra Kl. 9 Fmd. til 12 Aften.

Biblioteket er aabent for Udlaan hver Mandag og Torsdag Aften fra Kl. 9 til 11 Aften.
Fmd. C. Holm Schwartz, Vesterg. 59.
Husk de Averterende.

M. JANTZEN'S
Barber- & Frisørsalon
Albanitorv 12

Romersk Badeanstalt.
19 Albanigade 19.
Aabent: 8 Morgen til 8 Aften.
Søndag: 8—12.
Herre- & Damebade.

Odense Pilsner
har den fineste
Smag

Carl Ferniss *Telefon 1170.*
Telefon 1170. Vestergade 16.
Største Udvalg i **Cigarer, Cigaretter, Røgtobakker, Piber** og **Stokke Merskum** og **Ravrør,**
anbefales d'Herr Handels- og Kontormedhjælpere.

P. Joh. Døring
Hattemagasin
Telefon 1438. **Odense.** Telefon 1438.

LUX **ODENSE.** EKSPRESFORRETNING.

JEAN SURÉE
GULDSMED & JUVELER
VESTERGADE 41, ODENSE

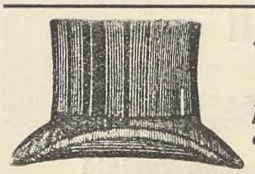

Alle Kommisser køber billigst *Engelske Regnfrakker, Habitter og Vinter Paletots, Hatte, Slips og Kravetøj hos*
Hinke, 70, Vestergade 70.

Hotel Sct. Knud
Odense.

Alle bør drikke
Albani Øl
eller **Albani Pilsner**

KR. E. PETERSEN'S BOGTRYKKERI
KONGENSGADE 31, TLF. 1044
ODENSE

Odense Vin-Kompn.
Odense. == København.

Randers.

Hvor ekviperer man sig **noblest, bedst** og **billigst** i Randers **?**
Selvfølgelig hos
S. P. Petersen, **Middelgade 6**
Højskolehotellet
Telefon 990. **Randers.** Telefon 990.
Absolut 1. Klasses Herreskræderi.

Hattemagasinet „Stockport".
Slotsgade 7, Randers.
Elegante Hatte, fikse Sportshuer.
Anbefales i velvillig Erindring.

RANDERS
Handels- og Kontormedhjælperforening
anbefaler sit
1ste Klasses Pensionat
i Lokalerne, Vestergade 12.
FULD PENSION 35 Kr. mdl.

Litzmanns fotografiske Atelier
i Randers
bringes i velvillig Erindring.

Jes Christensen,
Barber & Frisør.
Houmeden 4, Randers.
Anbefaler sig til d'Hrr.
Handels- og Kontormedhjælpere.

Bryggeriet
„THOR"
Randers, anbefales.

Skive.

Skotøjsbørsen, Skive.

Største Lager. Smukkeste Udvalg. Solidt Fodtøj.

Specialitet: UOPSLIDELIGE SAALER.

Telefon 231.

Livsforsikringer
Ulykkesforsikringer
Brandforsikringer
Tyveri- & Indbrudsforsikringer

tegnes fordelagtigst ved

R. Sjørup Nielsen,
Skive. – Telefon 297.

JEG er udmærket tilfreds! Jeg køber mit Tøj hos J. Suurballe & Co., og dér er Klædelageret saa stort og smukt, at man uden for Københavns ikke finder det bedre, og sker det en Gang, at et Klædningsstykke ikke passer tilfredsstillende, tages det beredvilligt tilbage. De kan spare Deres Ulejlighed, jeg handler som sagt hos J. Suurballe & Co.

Skive.

Prøv

Th. Machons

(Rudolf Schmidts Eftf.)

Barber- & Frisørstue,
Torvet.

NB. Hovedbade med Massage.

Svendborg.

Stokke, Piber & Cigarer

fra **Johs. Kristiansen**

Gerritsgade 4—6, ligefor Nicolaj Kirke

Svendborg.

Slagelse.

K. Skaarups Boghandel, Papirhandel en gros og en detail.

PRISLISTE sendes paa Forlangende.

Slagelse. Telefon 59.

Telefon 353.

Køb altid Fodtøj hos

EMIL HANSEN, Slagelse.

Lager af alt til Faget henhørende.

Royal-Victoria Cykler

— elegante—solide—letløbende —

Gode Afbetalingsvilkaar.

Slagelse Cykle-Depot

Telf. 42. Schweizerpladsen. Telf. 42.

Alle Reparationer udføres godt og billigt.

Det bedste er det billigste!

Derfor køber Handelsstanden deres Forbrug hos os! Altid fixt Udvalg i engelske Stoffer! Stort Lager af færdige Habitter, Paletots og Regnfrakker, Hatte, Manchetskjorter, finere Underbeklædning, Sokker samt alt til Herreekvipering henhørende.

Christian Stahl & Nylander,
Gl. Torv, Slagelse.

Herreekvipering, I. Kl. Herreskræderi.
Leverandør til Varelotteriet. Tlf. 140.

Holstebro

Handels- og Kontormedhjælpere anbefales

J. P. Andersens Skræderetablissement,
Nørregade.

Barber- og Frisørsalonen
„Romerhus", Torvet.
Peter Groth.
Hovedbade med Massage.

DANSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
ved P. V. F. Petersen.
Altid billigst her paa Pladsen.
TELEFON 150.

Viborg.

Drik Odin

Lager & Pilsnerøl fineste Kvalitet samt Skattefri Pilsner Mørk Skattefri Dobbeltøl.

VEJLE
Koncertsalens Varieté
og
RESTAURATION
anbefales.

Vejle.

A. Christensen,
Vejle. — Telefon 267.
Engelsk Klædelager.
High class Tailor Etablisement.
Hattelager og Manchetlinned.
Complete stock of every thing for Gentlemen

Café „Standard"
JENS C. NIELSEN.
Telefon 265.
Jernbanepladsen, Vejle.
Moderate Priser.

SKOTØJSFORRETNINGEN
ALGADE 5 anbefales

d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.

Største Udvalg. Billigste Priser.
1. Klasses Reparationsværksted.
CH. CHRISTENSEN.

Kendsgerninger
rokkes ikke!

Derfor vil det stedse være sandt, at **Worning & Petersens** ægte

– Xeroform Sæbe –

er den allerbedste Toiletsæbe til dagligt Brug.

REPRÆSENTANTER
FOR
„DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE"s
ANNONCE-AFDELING.

Aalb.: Hr. N. C. Nielsen-Lindquist, Danmarksg. 45.
Aarhus: Hr. N. Chr. Jensen, Ryesgade 4.
Ebeltoft: Hr. Bogholder R. Hvitved
Esbjerg: Hr. H. Holm, Jyllandsgade 46.
Fredericia: C. P. Henningsen, Højskolehjemmet
Frederikshavn: Hr. Bogh. S. West.
Grenaa: Hr. Kommis J. Gredsted.
Herning: Hr. Kommis Chr. Kampmann.
Hjørring: Hr. H. Hein, Hirtshalsvej 5.
Horsens: Hr. Kommis Sten Vandborg.
Holstebro: Mnfktm. Carl Jensen, adr. S.S. Busk
Kolding: Hr. Kommis C. A. Hansen, Østergade
Middelfart: Hr. P. J. Kirkegaard.
Nykøbing M.: Hr. Kommis C. Svenningsen.
Næstved: Hr. Kommis Chr. F. Johannessen.
Odense: Hr. Kommis H. Hansen, Vestergade 5.
Præstø: Hr. Bogholder A. Larsen.
Randers: Hr. J. Breum, Houmeden 6.
Ringkjøbing: Hr. D. Jensen.
Ringsted: Hr. H. C. Aagaard, Søgade.
Samsø: C. V. Jensen, Onsbjerg.
Skanderborg: Hr. C. J. Kerff.
Skive: Hr. Kommis P. J. Kjær.
Slagelse: Hr. Bogholder C. Møller.
Sorø: Hr. Kommis N. H. Lange.
Svendborg: Hr. J. Mammen, Adr. Hansen & Co.
Thisted: Hr. H. C. Poulsen, Frederikstorv.
Varde: Hr. Bankassistent L. Jørgensen.
Vejen: Hr. Kommis S. Breund.
Vejle: Hr. Bogholder C. Nielsen-Kloster.
Viborg: Hr. Kontorist M. Torp.
Vordingborg: Hr. Bogholder U. Steinmetz.

Afleveret til Posten den 30. Januar.

Udgivet af Centralorganisationen.
Ansvarhavende Redaktør VILH. HANSEN.
O. WRITH'S EFTF. (Gustav A. Jensen),
Badstuestræde 7, København. K

DANSK
HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 4. | 15. Februar 1909. | 9de Aargang.

Til Forsvar og Angreb.

I.

Hvilken Arbejdsløshedskasse bør Medhjælperne tilhøre?

TIL HVILKEN ARBEJDSLØSHEDSKASSE bør Handels- og Kontormedhjælperne slutte sig? Spørgsmaalet er aktuelt, vil blive det endnu mere og vedblivende være aktuelt, saalænge der findes to Arbejdsløshedskasser tilgængelige for Medjælperne. For den, der ser organisatorisk paa Tingene, er det afgjort hvilken af disse Kasser, den af Handelsforeningen af 5te Juni 1864 oprettede »Handelsstandens Arbejdsløshedskasse« eller den af vor Centralorganisation grundlagde »Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse«, man bør indmelde sig i. Men de Standsfæller, for hvem de ideelle Hensyn ikke eksitere eller er Biting, og som kun anerkender den klingende Mønt som den rette Værdimaaler, vil først spørge efter de praktiske Fordele, den ene Arbejdsløshedskasse byder fremfor den anden.

Baade af Hensyn til disse Sidstnævnte, blandt hvilke »5te Junis« Arbejdsløshedskasse har bedst Udsigt til at gøre Fangst, som ogsaa til Vejledning for Centralorganisationens Medlemmer, naar de blandt Standsfæller virker for Tilslutning til *vor* Arbejdsløshedskasse, skal vi gennem en kort

SAMMENLIGNING MELLEM »5te JUNI«S OG CENTRAL-ORGANISATIONENS ARBEJDSLØSHEDSKASSE

paavise, at det alene af praktiske og rent egoistiske Grunde er uomtvisteligt rigtigt af Medhjælperne at indmelde sig i »Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse« — helt bortset fra den virksomme Støtte, som derved indirekte ydes det faglige Reformarbejde.

Vi lader derfor i det Efterfølgende Sammenligningen mellem de to Arbejdsløshedskassers Medlemspligter og Rettigheder tale sit tydelige Sprog:

»5. Juni«s Arbejdsløshedskasse.	*Centralorg. Arbejdsløshedsk.*
Medlemsretten.	
Kun fastlønnede Handelsmedhjælpere, hvis økonomiske Stilling ikke hindrer dem i at være Medlemmer af en anerkendt Sygekasse, kan optages. Ingen, der er under 18 Aar eller *over 45 Aar*, kan optages som nydende Medlem. Ingen obligatorisk Medlemspligt for »5te Juni«s Medlemmer.	Samtlige Medlemmer af Centralorg. er obligatoriske Medlemmer af Arbejdsløshedskassen. *Ingen Maximal-Aldersgrænse.*
Medlemmers Udelukkelse.	
Ledelsen kan nægte at optage eller atter udelukke »Personer, der af legemlige eller moralske Grunde maa anses for uskikkede til regelmæssig Erhvervsvirksomhed eller til Samarbejde med Arbejdsledere eller Arbejdskammerater«.	Udelukkelse finder *kun* Sted, naar Vedkommende ekskluderes af Centralorg. if. dennes Love eller overtræder Arbejdsløshedskassens almindelige Vedtægter.
Understøttelsens Størrelse og Omfang.	
Understøttelse i Løbet af 12 Maaneder Kr. 70.— Største Understøttelse i Løbet af 4 Aar Kr. 210.— Naar Medlemmer ikke har arbejdet ved Faget i mindst 26 Uger i 3 paa hinanden følgende Aar mister de Retten til Understøttelse, indtil de paany har arbejdet ved Faget i mindst 26 Uger i Løbet af 12 Maaneder og betalt Kontingent for dette Tidsrum. Understøttelse ydes ikke for de første 8 Dages Arbejdsløshed.	Understøttelse i Løbet af 12 Maaneder *Kr. 90.*— Største Understøttelse i Løbet af 4 Aar *Kr. 360.*— Alle Medlemmer har Ret til Understøttelse *uden Indskrænkninger* af denne Art. Understøttelse ydes for *hver Dag* Arbejdsløsheden har varet.
Lærlinges Understøttelse.	
Lærlinge er understøttelsesberettigede 6 Uger efter Læretidens Udløb. Halv Understøttelse til Udlærlinge. Ingen Understøttelse efter tilendebragt Handelsskole-Kursus.	Lærlinge er understøttelsesberettigede *straks* efter Læretidens Udløb. *Fuld* Understøttelse for Udlærlinge. *Fuld* Understøttelse til ethvert Medlem, der har gennemgaaet et fuldstændigt Kursus paa en Dag-Handelsskole.
Naar Understøttelsen bortfalder.	
Der ydes ikke Understøttelse under Strejke eller Lockout til Medlemmer, der omfattes af samme. Understøttelsen bortfalder, naar et Medlem vægrer sig ved at overtage et af Kassens Ledelse anvist Arbejde, som svarer til Medlemmets Evner.	*Arbejdsløshed, der skyldes Lockout eller har Hovedbestyrelsens Billigelse, understøttes af Arbejdsløshedskassens 2den Afdeling* (Understøttelsesfonden) *og ydes uden Hensyn til Medlemsskabets Varighed.* Et Medlem er *kun* forpligtet til at modtage en Plads, saafremt den svarer til Vedkommendes Evner og Kundskaber, forsaavidt *Lønnen ikke er væsentlig lavere* end paa den Plads Vedkommende har forladt.
Kontingentet.	
Kr. 1.00 pr. Maaned.	*Kr. 0.50* pr. Maaned.
Medlemmernes Indflydelse.	
Lovændringer kan kun foretages paa Bestyrelsens eller paa $^1/_5$ af samtlige stemmeberettigede Medlemmers Forslag.	Lovændringer foretages som enhver Kongresbeslutning, hvortil kvalificeret Majoritet udfordres.

SUMMA SUMMARIUM.

De Hovedpunkter, der her er jævnstillede, karakteriserer de to Arbejdsløshedskasser med tilstrækkelig Tydelighed.

Centralorganisationens Arbejdsløshedskasse, der er oprettet efter de store udenlandske Mønstre, som forlængst har staaet

sin Prøve, optager enhver organiseret mandlig og kvindelig Medhjælper, der er fyldt 18 Aar, og desuden enhver Lærling, der forpligter sig til at indtræde i Centralorganisationen efter fuldendt Læretid, udelukker intet Medlem, der overholder Centralorganisationens og Arbejdsløshedskassens Vedtægter, understøtter Lærlinge, saasnart Læretiden er udløben, eller efter endt Handelsskole-Uddannelse. Den aarlige Understøttelse andrager 90 Kr., i Løbet af 4 Aar og uden Indskrænkninger, yder Kassen en Maximalunderstøttelse af 360 Kr., og det maanedlige Kontingent herfor er *25 Øre*, idet de øvrige 25 Øre er det særlige Bidrag til Understøttelsesfondet.

»*5te Juni's*« *Arbejdsløshedskasse* afskærer derimod alle ældre Medhjælpere Adgang til at sikre sig mod Arbejdsløshed, saafremt de ikke forud er Medlemmer af Kassen. Dennes af Principaler delvis bestaaende og kontrollerede Ledelse har det endvidere i sin Haand at nægte Optagelse eller beordre Udelukkelse af Medlemmer, som den formener uskikkede til »Samarbejde med Arbejdsledere«. Lærlingene opnaar kun halv Understøttelse og endda først 6 Uger efter endt Læretid, og slet intet efter at have gennemgaaet en Dag-Handelsskole.

Den maanedlige Understøttelse er i Modsætning til de af os ydede 90 Kr. *kun 70 Kr*, ligesom »5te Juni«s Kasse kun yder *210 Kr.* som højeste Understøttelse i 4 Aar, medens *vor* tilsvarende Understøttelse, uden de til »5te Juni«s Kasse knyttede Indskrænkninger, andrager *360 Kr.*

Til Trods for disse i Sammenligning med vor Arbejdsløshedskasse langt ringere Ydelser, betaler »5te Juni«s Medlemmer en Krone eller *4 Gange saa meget som Kontingentet til »Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse«.*

I Sandhed! Man kan ikke forbavses over, at det falder »5te Juni« saa vanskeligt at hverve Proselyter paa et saadant Grundlag!

DET AFGØRENDE PUNKT.

Arbejdsløshedsunderstøttelsen forudsætter *uforskyldt* Arbejdsløshed, men derimod ikke Pladsledighed, foraarsaget ved Strejke eller Lock-out. Derfor kan ogsaa vor Arbejdsløshedskasse kun blive Midlet — omend et betydningsfuldt og velegnet Middel — til at række en arbejdsløs Standsfælle en hjælpende Haand. Men som et Vaaben i Kampen for faglige Forbedringer og for Standens sociale Højnelse, vil Arbejdsløshedskassen derimod blive af mere underordnet Betydning. Her er det at vort Understøttelsesfond angiver den afgjorte Forskel mellem Centralorganisationen og Harmoniforeningen »5te Juni«.

Den sidstnævnte Forening raader ogsaa over et »Understøttelsesfond«, der ifølge den sidste Aarsberetning har udbetalt ialt 503 Kr. i Understøttelser, — en liden Skærv til Medlemmer af den Stand, hvis Interesser denne Forening har vanrøgtet gennem 45 lange Aar. I Modsætning hertil skal Centralorganisationens Understøttelsesfond ikke yde vore Medlemmer en fattig Skænk og Gave, men give os Midler til at kræve vor berettigede Andel i Arbejdsudbyttet ved at styrke og værne den Organisation, der alene formaar virksomt at varetage Medhjælpernes faglige Tarv.

Derfor gælder det i første Række Organisationsrettens Anerkendelse. Ikke for nogen Pris vil vi se Aaringers brydfulde Arbejde lagt øde ved et Magtsprog fra Principaler, der alene mener sig berettiget til at skrive Fagets Love og selvbestalter sig om deres Medhjælperes aandelige Formyndere. Og naar Kolleger, der engang vundne for vor Sag, og aktive Medlemmer, der ofre Tid og Kræfter for vor Organisation, faar Valget mellem Arbejdsløshed eller Underkastelse af den gamle haabløse Ordning, da bør vi ikke være ligegyldige og uvirksomme Tilskuere; thi da gælder det Menneskeret, Retten til Organisation — intet mindre end Fremtiden for vor Stand. Og saa stor Sag er vel Kamp værd — hvor ulige end Vaabnene kunne være.

Vor Organisation er ikke til for Kampens Skyld, nu og i al Fremtid maa vi gaa Fordragelighedens Veje — saalænge de er farbare. Mange af vore Principaler, maaske deres Flertal, ser med god Grund ikke en Fjende i den moderne Medhjælperbevægelse, men en Nydannelse, der har sin Rod i Tiden og Livet og derfor har Livets Berettigelse.

Men ikke alle vore Principaler er os lige gode. Gentagne Gange har visse Principaler — enkeltvis eller samlede — forfulgt vore Medlemmer eller søgt at lede deres Medhjælpere bort fra de Veje, der munder ud i vore Rækker. Disse Folks Mening vår og er god nok, og vi vil altid have dem iblandt os. Altsaa maa vi straks give de Kolleger, som »Forholdsreglerne« rammer, den Støtte, Organisationen bør yde for at have Art og for at kunne bevare sin Autoritet.

Men ogsaa i anden Henseende kan denne Afdeling af Kassen faa Opgaver, der er uafviselige for en Fagsammenslutning, hvis Formaal netop er Værn af sine Medlemmers Interesser. Faglige Brøst møder os under de nuværende Forhold paa mangt et Omraade, og mange af vore Standsfæller arbejder under Vilkaar, som kun den svigtende Evne forskylder, at vi ikke forlængst har søgt at bedre. Dér underbydes Medhjælperens Arbejde, saaledes, at han med de Fordringer, som Medhjælperstillingen kræver af ham, trykkes ned paa et socialt Stade, der ligger under den ikke faglærte Arbejders Niveau, her er Arbejdsdagens Grænse saa elastisk, at det ugentlige Timeantal naar op over de Hundrede Arbejdstimer, hist medfører Kost- og Logisystemet menneskeuværdige Boligforhold, her er den Behandlingsmaade, der bydes Medhjælperen af en saadan Art, at den vilde være utænkelig anvendt overfor den organiserede Arbejder.

I saadanne Tilfælde, hvor den sociale Uretfærdighed giver sig Udslag i en hensynsløs Udnyttelse af den Svagere, og hvor vi saa at sige træffer Fagets Brøst i Renkultur, kan vi ikke vente paa Lovgivningsmagt og Reformer fra oven. Dér bør vi straks gribe ind, og om Forbedringer ikke opnaas frigøre Medhjælperen for fortsat Misbrug og yde ham økonomisk Støtte, indtil han finder andet og acceptabelt Engagement.

Er Arbejdsløshedskassen Vejen og Dagen for vor Organisations Medlemmer vil denne Reservefond i mangt et Tilfælde blive Løftestangen, hvormed den gamle Tingenes Tilstand løftes af sine Hængsler. — —

Men for den kjøbenhavnske Harmoniforening vil en saadan Løftestang blive skæbnesvanger; thi »5te Juni« eksisterer alene i Kraft af den gamle Tingenes Ordning, og den Dag, det gaar op for Medhjælpernes Flertal, at der fordres et alvorligt og maalbevidst fagligt Samvirke, ogsaa blandt vore Standsfæller, for at naa frem til en betryggende Ordning af vore Arbejdsvilkaar, har denne Overlevering fra 60'erne – den goldeste Periode siden Gennembruddet ved forrige Aarhundredes Midte — ganske og aldeles udspillet sin Rolle.

Mens vor Centralorganisation hævdede Medhjælpernes Organisationsret, har »5te Juni« været en ligegyldig og uforstaaende Tilskuer, og denne svigtende Evne eller Vilje til at sætte Medhjælperstanden nye Maal, som Foreningen i snart halvhundred Aar dokumenterede, har netop sat sin sidste og mest pragtfulde Blomst i *den Arbejdsløshedskasse, som vi i det foregaaende har paavist* — og i en afsluttende Artikel yderligere skal paavise — *er vor »Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse« aldeles underlegen.*

Lærlingenes Arbejdstid.

Handelsskoleinspektøren kræver 8-Timers-Dagen for unge Medhjælpere og Lærlinge.

VOR MANGEAARIGE KRITIK af det herskende Misforhold meilem det Overmaal af Arbejde og Arbejdstimer, der oftest paalægges navnlig Butikshandelens Lærlinge, og den

knebne Tid, der levnes til teoretisk Undervisning, begynder at finde Sangbund i stedse videre Kredse.

Endnu findes der mange Principaler, der paa Grund af *egen Uvidenhed* staar uforstaaende overfor de Unges Kundskabstrang eller i hvert Fald ikke indser, at det hører til deres Pligter at søge denne Trang vakt. Og atter andre er skjulte Modstandere eller — hvad der er endnu værre — *hykleriske Venner* af en rationel Handelsskoleundervisning. Thi det er ingenlunde tilstrækkeligt, at man bedyrer sin »Interesse« for Skolesagen, naar man samtidig er Skyld i, at de Unge møder i sidste Øjeblik til Undervisningen, overanstrængte og uoplagte til at høste det samme Udbytte som den Elev, der møder modtagelig og frisk.

Denne Udnyttelse af den unge Arbejdskraft finder som oftest sit Forsvar i Frasen om »den praktiske Uddannelse«, som adskillige Principaler paastaar først rigtig faar Art, naar Lærlingen ikke blot deltager i »alt Slags Arbejde«, men der tillige ikke sættes smaalige Grænser for Arbejdsdagen. — Naar mange af disse Principaler netop nu forlanger en Lov mod falsk Reklamering, tør det ikke undre dem, at *vi* forlanger, at de unge Mennesker værnes mod falsk Reklamering med Lærlingeuddannelse, naar denne i Virkeligheden i mange Tilfælde kun er en skandaløs Udbytning af Børns og unge Menneskers Arbejdsevne.

Denne Kendsgerning er vi glædeligvis ikke længere ene om at fastslaa, og for kort Tid siden har endog Handelsskoleinspektøren, Folketingsmand, Dr. phil. *H. L. Møller* taget Anledning til at sige Principalerne nogle Sandheder, der bør kendes i vide Medhjælperkredse. — Hr. M. holdt et Foredrag i Ærøkjøbing Handelsforening om Emnet »Handelsstanden før og nu«, og udtalte heri bl. a.:

»Særlig de ældre Handelsmænd havde en meget stræng Læretid, *en ligefrem umenneskelig Brug blev der gjort af deres Arbejdskraft.* Og dog hørte man de ældre Handelsmænd tale uden Bitterhed om den Tid og være glade ved, hvad de havde lært, og mente, at disse strenge Læreaar netop havde gjort dem til det, de var, ansete og velstillede Købmænd. *Det Synspunkt rummede dog en Fare, idet de glemte dem, der var gaaede til Grunde i Tiden,* ligesom de undervurderede de Værdier, Nutiden kræver, men som de vare gaaede glip af; de blev ensidige, og derved fremkom Spændingen mellem de Ældre og de Yngre. Vi kender jo alle Slagordet: »Da jeg var Pige, var der Piger til!« Dette var dog forkert. Hver Slægt har sagt det samme gennem Aartusinder, og efter dette maatte den nuværende Slægt være aldeles ødelagt. Hver Slægt havde noget nyt at erhverve paa sit Omraade. Dog deri havde de Ældre Ret, at de Yngre ogsaa skulde oplæres til at værdsætte, hvad de Ældre havde sat højt. Spændingen kom der, hvor de Ældre formente de Yngre Adgang til at lære mere, til at gribe efter det, der fremmer Udviklingen. Det gjaldt om, saavel for de Ældre som for de Yngre, at forstaa Pligter og Rettigheder. Det gælder nu en højere Almendannelse. Handelsstanden gjorde sig ikke fuldt gældende i det offentlige Liv, hverken kommunalt eller politisk. De Ældre havde her en Opgave, nemlig at hjælpe de Unge til en højere teoretisk Uddannelse gennem Handelsskoler og lign. Vi maatte ind paa en *ganske anderledes Forkortelse af Arbejdstiden end den, der var indført ved 8-Lukningen,* og saavel Principal som Lærling vilde være tjent dermed. *Der skulde være en Tredeling: Arbejdstiden i Forretningen, Undervisningstiden og Fritiden,* hvilken sidste dog ikke maatte falde for sent paa Aftenen. Hvad den legemlige Udvikling angik, da stod denne desværre for en meget stor Del af Ungdommen langt tilbage. Der trænges til Gymnastik og anden legemsudviklende Idræt. Ogsaa her maatte det være de Ældre en kær Pligt at gøre, hvad de kunde, og de Yngre vilde sikkert senere vise sig taknemlig derfor, saa det vil lønne sig til begge Sider.«

* * *

Disse Udtalelser af en Mand, der tør antages almindeligvis at hylde vore Principalers og *ikke vore* Anskuelser om Arbejdsforholdenes Ordning, vil næppe falde i god Jord hos Principalernes Flertal. Men Handelsskoleinspektørens kritiske Fremstilling er egnet til at underbygge vore Krav og kan uden videre tages til Indtægt for vore Bestræbelser for ikke alene at skaffe Lærlingen og den unge Medhjælper Adgang til boglig Uddannelse og Forøgelse af hans Kundskaber, men ogsaa at lade ham møde med Betingelserne for at faa det fulde Udbytte af den Kundskabsmængde, der bydes ham.

Agitationsmaal- og Midler.

NU STUNDER FORAARET TIL og med det Arbejdet for den frivillige 7-Lukning. Naar denne gennemføres for enkelte Branchers Vedkommende, jubler de unge Mennesker der ellers — i den dejlige Sommertid — skulde staa bundne den ene Time mere — den Time, der for os betyder en hel Aften spildt!

Hvormange er der ikke, der længes efter at komme med i Ilden for denne ene Time, og hvormange er de ikke, som alene af den Grund — Frihedstrangen — kunde ønske at træde ind i vor Organisation?

Men der er endnu flere, som *ikke* har faaet Øjnene op for de sociale Forbedringer, vi kæmper for. Og det er for at rykke disse Hundreder nærmere paa Livet, at *vi* maa gøre noget. Kort sagt: *Vi* maa komme til dem, thi de kommer ikke til os!

Spørgsmaalet er da dette: »Hvorledes faar man dem bedst i Tale«? Derom kan der vel være delte Meninger, og jeg skal derfor kun her tillade mig at fremsætte én.

Det siges, at vort Blad er vort bedste Vaaben i Kampen. Ja! Maaske *indadtil*; men det naar' ikke ud til Masserne, hvilket igen har til Følge, at mange af de Artikler, Forfatterne har anspændt deres Hjerne for at frembringe, *ikke naar deres Bestemmelsessted*: De udenfor Organisationen staaende Kolleger.

Det er da min Tanke at slaa til Lyd for et Bindeled mellem de udenfor Org. staaende Kolleger og os. Dette kan f. Eks. ske ved at vort Blad nogle enkelte Gange med passende Mellemrum udsendes til de forskellige Afdelinger efter disses Behov, og det bliver da Afdelingens Sag at faa Bladene anbragt paa deres rette Plads.

Det kan ogsaa, om ovenstaaende Fremgangsmaade synes for kostbar, ske derved, at der paa samme Maade, udsendes et Blad i halvt Avisformat, indeholdende Artikler af agitatorisk Art.

Vi maa kunne ofre noget paa de udenforstaaende Kolleger, noget, der faar Betydning *udadtil*, og det synes mig, som om Organisationen med Hensyn til Tryksager af den nævnte Art er noget for sparsom.

Fordelen ved Udsendelser af denne Art Agitationsmateriale, ligger jo netop deri, at det er de udenforstaaende Kolleger, der i Forbindelse med vore nuværende Medlemmer, skal tilføre os den fornødne Kraft, der udkræves til at gennemføre de sociale Forbedringer: Bedre Løn og taaleligere Arbejdsvilkaar!

A. Carlsen, Viborg.

KVINDERNES RUBRIK

VED JOHANNE BERG, AALBORG.

SKAL KVINDERNE INDENFOR VOR STAND SÆRLIG UDDANNES TIL SPECIALARBEJDE?

VED AT LÆSE i et udenlandsk Medhjælperblad fangedes min Interesse af dette Spørgsmaal, der vel ikke ordret lød som anført, men Hovedtanken deri var den samme. Jeg synes, Spørgsmaalet er et Skridt fremad mod Løsningen af Lærlingespørgsmaalets — vort Smertensbarn — vanskelige Opgave. I Artiklen i nærværende Blads Nr. 1 »Det merkantile Arbejdsmarked« peges der paa, hvordan de praktiske Amerikanere har forstaaet at anvende den Methode at specialisere Arbejdet saa meget som muligt; noget lignende er vel Tilfældet paa de store Verdensfirmaers Kontorer rundt omkring i Landene, men herhjemme i vort lille beskedne Danmark kender vi jo egentlig kun af Specialarbejdere Stenografen og Maskinskriveren og saa Bogholderen eller Bogholdersken, den sidste Benævnelse er ikke meget sigende, snarere et Pseudonym, hvorunder gemmer sig alt og — Intet. Det omtalte Medhjælperblad hævdede, at Kvinderne burde lade sig uddanne — praktisk og teoretisk — med et eller andet bestemt Arbejde som Maal, og ved at røgte det, blive den dygtige og solide Arbejder, som hun har alle Betingelser for at kunne blive.

Til Poster, hvor der er Tale om personligt Initiativ og Forretningstalent, staar Kvindens Evner *som Regel* ikke paa Højde med Mandens, ligesom de ledende Stillinger ogsaa i al Almindelighed bør beklædes af Mænd. Der gives selvfølgelig her, som altid, Undtagelser.

Det er imidlertid navnlig paa Kontorarbejde, der her tænkes, for naar undtages de store, altomfattende Forretningshuse, hvor Arbejdet er fordelt i Brancher og Afdelinger, saa kræves der jo i Forretningen et mere alsidigt Virkeomraade, selv om det mange Steder nu er Skik og Brug, at hver Ekspeditrice har sine specielle Artikler at sælge, saa skal hun jo dog i givne Tilfælde kunne tage Ekspeditionen i alt, hvad Forretningen handler med, og helst have Kendskab til de paagældende Varer, for ikke at møde Kundens Spørgsmaal, om det nu er Heluld eller Helsilke med et stammende »Ja det er det vist«, eller »Det tror jeg nok«.

Kunde vi herhjemme komme bort fra det System at kunne *lidt* af alt, da vilde sikkert meget være vundet til Fordel for de yngre Medhjælpersker, thi der er jo aldeles ingen Tvivl om, at naar Arbejdsevnen bliver stærkest koncentreret om en bestemt Arbejdsgren, der da opnaas en saadan Færdighed og Fuldkommenhed, at det paagældende Arbejde bliver saadan udført, at det absolut ikke kan blive udført bedre; og det vil jo i høj Grad bidrage til at faa Lønnen hævet, naar den kvindelige Medhjælper efter endt Lære og Uddannelsestid kan sige: »Det Arbelde kan jeg, og jeg kan det til Gavns«.

Fra vort Hovedkontor.

Åge Hyllested er fratraadt som Centralorganisationens Formand.

UNDFR DEN i sidste Nr. omtalte Maanedsberetning for November—December 1908 nævnte vi, at Næstformanden *Vald. Pedersen*, Aarhus i Januar Maaned vilde varetage Åge Hyllesteds Funktioner paa Hovedkontoret, fordi denne dels ved Bortrejse, dels paa Grund af ekstraordinær Forretnings-Travlhed, i længere Tid har været ude af Stand til at varetage de Pligter, der paahvilede ham som Centralorganisationens Formand.

Næstformanden har derfor foranlediget, at de af Staten understøttede Foredrag blev planlagt, og Meddelelse desangaaende tilsendt Afdelingerne, ligesom det ufuldendte administrative Arbejde paa Hovedkontoret er bragt à jour.

Forretningsudvalget afholdt Møde paa Hovedkontoret i Esbjerg den 7de Februar. Ved dette Møde drøftedes en Mængde administrative og organisatoriske Anliggender, og forskellige vigtige Spørgsmaal tilrettelagdes med Henblik paa det forestaaende ordinære Hovedbestyrelsesmøde.

Vedrørende Centralorganisationens fremtidige Administration udsendtes følgende Skrivelse til Hovedbestyrelsens Medlemmer, hvis Indhold det — til fuld Belysning af den foreliggende Situation — vedtoges at offentliggøre in extenso:

Esbjerg den 8de Februar 1909.

Som det næppe er undgaaet Hovedbestyrelsens Opmærksomhed, har det administrative Arbejde, der henhører under Hovedkontoret, siden Novbr. f. A. ladet noget tilbage at ønske. Aarsagen hertil maa alene søges deri, at Formanden, Hr. Åge Hyllested, som omtalt i Nvb.—Dcbr. Beretningen, siden Nvb. har været saa stærkt optaget af ekstraordinært Arbejde i den Virksomhed, hvor han er ansat, at han ikke paa langt nær har evnet at varetage sine Formandspligter. I disse Forhold er der ingen Udsigt til Forandring. Paa Grund af Formandens Bortrejse, som ogsaa er foranlediget af de nævnte Forhold, har det været umuligt at faa Forretningsudvalgsmøde afholdt i Januar.

Forretningsudv. indkaldtes til Møde i Esbjerg d. 7. ds. Der forelaa imidlertid her følgende Skrivelse fra Hr. Hyllested:

Esbjerg 6. Febr. 09.

Kære Næstformand og Redaktør.

Til min store Beklagelse kræver uforudsete Forretninger min Nærværelse i København, et Forhold, der først er kommet til mit Kendskab ved 8-9 Tiden. Jeg maa derfor bede mig undskyldt ved Mødet i Morgen, saafremt yderligere Bevis tiltrænges, vil dette med Styrke paavise Umuligheden af, at jeg videre paatager mig Formandspladsen for Centralorganisationen. Jeg havde helst mundtlig forelagt dette for de Herrer, men beder Jer nu tage Affære, for at ikke yderligere Tid skal gaa tabt.

Venlig Hilsen
Eders hengivne *Åge Hyllested.*

Vi har i Overensstemmelse hermed taget Hr. Hyllesteds Fratræden fra Formandspladsen til Følge med Virkning fra Dags Dato. Næstformanden, Hr. *Valdemar Pedersen*, vil varetage Formandens Funktioner indtil Hovedbestyrelsesmødet, ligesom vi har gjort de nødvendige Skridt til Hovedkontorets Omflytning til den fungerende Formands Domicil — Aarhus, hvilket dog ikke vil finde Sted, før Hovedbestyrelsens Sanktion er indhentet.

Hr. Vald. Pedersen vil i disse Dage opholde sig i Esbjerg for at varetage de løbende Formandsforretninger, ligesom Undertegnede har gennemgaaet de forhaandenværende Anliggender og truffet de under den foreliggende Situation nødvendige Foranstaltninger.

Hovedbestyrelsesmøde afholdes i Kjøbenhavn Søndag d. 28. ds. Nærmere desangaaende vil senere fremkomme.

Med koll. Hilsen

Vilh. Hansen. *Vald Pedersen.*

* * *

Hr. Åge Hyllested er altsaa fratraadt som Centralorganisationens Formand og Næstformanden, Hr. *Vald. Petersen*, vil fremdeles varetage Formandshvervet, medens Hovedkontoret indtil videre vil forblive i *Esbjerg.*

Den endelige Beslutning vedrørende den fremtidige Administrationsmaade vil blive taget ved det til den 28de Februar berammede Hovedbestyrelsesmøde.

Handelsskolesagen.

SAA FIK VI da endelig et Handelsministerium, og det vil næppe skorte paa Opgaver til den nye Handelsminister at tage fat paa. Handelsskolebestyrer *N. P. Nielsen* i Aarhus har i sit Blad »Handelsskolebladet« skrevet en længere Artikel, formuleret som et „aabent Brev" til Hs. Excellence Handelsminister *Johan Hansen*, hvori han i ret skarpe Udtryk kritiserer den nuværende Ordning af Statens Forhold til Handelsskolerne.

Brevet indledes med en historisk Skildring af Handelsskolernes Udvikling i Danmark, hvis første Begyndelse var »Grüners Handelsakademi" i Kjøbenhavn, som stadig indtager en fremskudt Plads blandt de nuværende Skoler.

Senere fremstod »De Brockske Handelsskoler", som blev financieret af „det Brockske Legat" og samtidig en hel Del mindre Skoler rundt omkring i Provinsbyerne. Disse Skoler blev alle oprettede af de lokale Handelsforeninger; blandt Forkæmperne for Handelsskolesagen i Provinserne kan nævnes Konsul R. Kaalund i Kolding. — Endvidere er der i de senere Aar oprettet adskillige private Handelsskoler med Examensret (i Aarhus, i Aalborg o. fl. St.) og „den jydske Handelshøjskole" i Aarhus paa Initiativ af den bekendte Storkøbmand Hans Broge.

Blandt de Anker, Hr. Nielsen fremsætter i sit lange »Brev«, kan nævnes, at han kritiserer Fordelingen af Statstilskudet til trængende Elever, der sker meget vilkaarligt, idet Tilskudene ofte bortgives til Sønner af Præster, Læger, Apothekere o. s. v., medens Sønner af mindre velstillede Forældre maa vente.

Ligeledes kritiseres Skolernes Undervisningsplan samt det mærkelige Forhold, at Hr. Dr. phil. H. L. Møller er Inspektør for »De Brockske Handelsskoler« samtidig med, at han er Statens Tilsynshavende ved alle Landets Skoler, et Forhold, som vel nok kan siges at være meget uheldigt. Desuden slaar Hr. Nielsen til Lyd for at faa indført obligatorisk Dagskole, hvilket sandsynligvis ogsaa sker i en ikke fjern Fremtid.

Jeg skal iøvrigt ikke komme nærmere ind paa Brevets øvrige Punkter, der er mange flere. Denne Kritik er sikkert ikke uberettiget, og det vil blive interessant at høre, hvad Svar Hs. Excellence vil give.

N. C. Nielsen, Kolding.

Medhjælper-Interesser.

„MAN MAA FORBAVSES . . .", saaledes begyndte en Artikel i »D. H. K. M. T«, Nr. 2, 1909 og jeg kan slutte mig til denne Artikels Indhold i Særdeleshed hvad angaar de „Interesseløse«, der findes blandt Handels- og Kontormedhjælperne; thi der er vel næppe nogen Stand, hvor der er saa lidt Samarbejde, som netop Tilfældet her. Men man maa ikke glemme at spørge: Hvad er Grunden hertil? — Svaret maa simpelthen blive, at der vel ikke er nogen Stand, der tæller saa mange forskellige Samfundsklasser, som Handels- og Kontormedhjælperstanden. Dette foraarsager, at Samfølelsen maa blive ringe, saavel fagligt som selskabeligt.

Naar Handels- og Kontormedhjælperstanden tæller saa mange Medlemmer, er det en Selvfølge, at der ogsaa er mange forskellige Meninger om Medhjælperbevægelsen. — De Medhjælpere, som hører til den letlevende Verden og kun tænker paa sig selv, og de i Dannelse og Optræden — efter deres egen Mening — ligestillede, stiller absolut intet Kontingent til Centralorganisationen — selv om man maaske ikke altid tør sige, at de arbejder imod Organisationen. — De ved saa inderlig godt, disse Mennesker, at naar Tidens Fylde kommer, saa behøver de som oftest blot et Ord paa rette Sted — saa er de selv Principaler. Og skulde de saa støtte en saaden Forening? — Nej — det ligger noget under deres Værdighed. Der findes ogsaa Medhjælpere, som bliver staaende paa den Plads i Livet, hvor Skæbnen nu en Gang har sat dem. De arbejder kun for at leve for sig selv, kommer der en Bedring, i deres Kaar, er det godt, sker det ikke, lader de endda hver Dag have nok i sin Plage. Bliver de Medlem af en faglig Forening, da er det mange Gange ikke deres egen Skyld — og de tilhører kun en saadan Forening, fordi det hører sig til; men de aner egentlig ikke, hvorfor de er Medlemmer. Den Slags Medlemmer skyder sandelig ikke ret meget til for at bringe Handels- og Kontormedhjælperbevægelsen fremad. Ogsaa de er nærmest at betegne som »interesseløse«.

Endelig findes der efter min Mening en tredie Gruppe af Medhjælpere — de energiske, de saa stærkt interesserede, der sætter Personen over Sagen — den Slags Standsfæller er Centralorganisationens og Medhjælpersagens Foregangsmænd — dem, der bærer Slidet; arbejder med Iver for det for dem selv saa store Livsspørgsmaal: Forbedringen af Medhjælpernes Kaar.

Det gælder nu om for Centralorganisationen at faa samlet Medhjælperne om den fælles Sag, saaledes, at det kan blive til Virkelighed, at . . .

„Medhjælperskaren maa ej være sén,
Mængden skal samles og virke som En".

Og naar det er blevet til Virkelighed, at den store Medhjælperskare drager fremad i Række og Geled, da vil det ikke vare længe, før vore Maal er naaet — og nye kan sættes.

M. Sørensen, Slagelse.

Manddrab.

J. P. Müller om Medhjælper-Kaar.

I DEN STÆRKT omdisputerede Bog, „Kønsmoral og Livslykke", som den bekendte Forfatter af »Mit System" fornylig har udsendt, drager han til Felts mod mange af vort Lands Misforhold og Overgreb. — Drevet af en stærk Retfærdighedsfølelse taler han de Svages og Undertryktes Sag; man læse f. Eks. følgende Linier, der er i høj Grad rammende:

»Der er en Slags Manddrab, der daglig foregaar for alles Øjne, uden at en Røst hæver sig derimod. Og dog er det tifold værre (— end ugifte Mødres Drab af nyfødte Børn. A. H.), da det er voksne, bevidste og følede Individer, der langsomt og pinefuldt dræbes, »Morderne« gaar fuldstændig fri for Straf, ja belønnes tit med Rigdom og Anseelse, udnævnes ofte til Etatsraader eller noget endnu finere. Deres Ofre er de underordnede Funktionærer, der sidder paa Kontorer eller staar i skumle Forretninger og hentæres. Og til sidst dør de f. Eks. af Tuberkulose, ene og alene, fordi deres velhavende Principaler ikke paa nogen Maade vil bekoste en mere hygiejnisk Indretning, eller den nødvendige Ventilering af de i højeste Grad usunde Lokaliteter. — Saasnart en Medhjælper er færdig og borte træder straks en ny til og anbringes i den forriges smittebefængte Plads«.

Som man ser, Hr. J. P. Müller lægger ikke Fingrene imellem, og som den anerkendte Hygiejniker han er, vil hans Udtalelser sikkert gøre sin Virkning.

A. H.

Vort Oplysningsbureau,

I BLPDETS FORRIGE NUMMER ønskede Hr. Felix Porsborg, Jebjerg, at der maatte fremkomme nogle Meninger angaaende et Oplysningsbureau for Handels- og Kontormedhjælpere. Dette Spørgsmaal har jo ofte været for og er det vel endnu indenfor Hovedbestyrelsen; men hvorledes det skal indrettes saaledes, at det bedst fungerer, er vel endnu ikke afgjort.

Men naar vi *vil*, kan vi jo benytte Afdelingsbestyrelserne som Oplysningsbureauer, naar vel at mærke disse *omgaaende* vil svare paa de til dem rettede Spørgsmaal og ikke lade 2 á 3 Dage gaa bort. Paa den Maade kan man i de fleste Tilfælde faa alle ønskelige Oplysninger; thi man kan vist godt regne med, at Bestyrelsen for Afdelingerne kender de forskellige Pladsers Forhold i deres By.

Hvis der skulde være nogen, der havde et godt Forslag vedrørende Oprettelsen af et Oplysningsbureau, var det ønskeligt at se det her i Bladet, nu da der er Lejlighed dertil, og der er mange, som ofte har omtalt dette Emne.

Lindknud, Brørup, Februar 1909.

Juul Frederiksen, forh. i Hvam.

Conto pro diversi.

GRATIS ANNONCER FOR PLADSSØGENDE.

»Dansk Handelstidende« beder os oplyse, at Bladet fra 1ste Februar gratis optager Annoncer for Pladssøgende i Handelsfagene. Annoncen optages to Gange efter hinanden. »Dansk Handelstidende«, der udgaar i Kjøbenhavn (Citygade 22), er et uafhængigt Principalorgan, der læses af Købmænd over hele Landet, og det Tilbud der her gives Medhjælperne synes derfor at byde en umiskendelig Fordel for Pladssøgende. — Direkte Udlæg ved Modtagelse af Billetter og Forsendelsen af disse maa refunderes Bladet.

8-LUKNINGEN I AALBORG.

Cigar- og Tobakshandlerne i Aalborg har gentagne Gange andraget Byraadet om Tilladelse til at holde deres Forretninger aabne efter Kl. 8 Aften. Saaledes forelaa der i Byraadsmødet den 1ste Februar et nyt Andragende gaaende ud paa Dispensation for Dyrskue-Markeds- og Festdage og Aftenerne forud for disse Dage.

»Aalborg Amtstidende« indleder sit Referat med følgende Bemærkning:

»Hver Gang Cigar- og Tobakshandlerforeningen anmoder Byraadet om at maatte holde aabent efter 8, sender Hr. Tobakshandler Chr. Sørensen, Gravensgade, Byraadet en Skrivelse, hvori han maner det til at haandhæve Lukkeloven i dens fulde Strenghed. Man faar af Hr. S.'s smaa, energiske Skrivelser et Indtryk af at han er en strengt lovlydig Mand.«

Stemningen blandt Raadets Højremedlemmer var *for* at bevilge Andragendet, *imod* denne Optattelse talte Socialdemokraten, Bogtrykker Leander Nielsen, der tillige udtalte:

»Vi kan ikke den ene Dag afvise et Andragende og den næste bevilge det, og det fremgaar af Chr. Sørensens Skrivelse, at Lukkeloven ikke generer Cigarhandlerne. Giver vi dem Tilladelsen, kommer alle de andre Handlende ogsaa. Jeg skal ikke have noget imod en almindelig Tilladelse for Handlende til at holde aabent paa Dyrskue-, Markeds- og Festaftener.«

Andragendet fik derefter den Skæbne, det fortjente, idet man forkastede det med 10 socialdemokratiske mod 8 konservative Stemmer.

AALBORG HAMDELSGYMNASIUM,

Nordjyllands Handelshøjskole, har udsendt et kortfattet Prospekt over sin Virksomhed i afvigte Aar. Gymnasiet virker som Handelsdagskole med hel- og halvaarlige Kursus, og ledes — i Modsætning til de fleste lignende Undervisningsanstalter — ikke efter de gængse tyske, men væsentlig efter engelsk Forbillede. Almindelig Kontorpraksis. Stenografi og Maskinskrivning staar derfor i Té en af Undervisningsfagene, ligesom Gymnasiet vistnok er den eneste hjemlige Skole, hvis Elever har det førstnævnte og sidstnævnte Specialfag som Eksamensfag. — Denne velledede og anerkendte Højskole kan glæde sig ved et stedse stigende Elevantal og Eleverne synes paa deres Side at have Grund til at mindes Skolen med Tilfredshed. Alle de i 1908 demitterede Elever har opnaaet Plads.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage før Bladet skal udkomme.

Kjøbenhavn. *Handels- og Kontormedhjælpernes Fagforening* afholder ordinær *Generalforsamling* Tirsdag den 9. Marts Kl. 9 i Café du Parc, Gyldenløvesgade 4, 1. Sal.

Dagsorden: 1) Beretning, a) Foreningens Virksomhed, b) Foreningens økonomiske Forhold. 2) Regnskabet. 3) Indkomne Forslag. 4) Valg af Bestyrelse og Revisorer. 5) Eventuelt. — Medlemmerne anmodes indtrængende om at komme til Stede. *Bestyrelsen.*

Manufaktur-Afdelingen afholder Aarsmøde Tirsdag den 23. Februar Kl. 9 i Café du Parc, Gyldenløvesgade 4, 1. Sal.

Dagsorden: 1) Valg af Formand og Bisiddere. 2) Valg af Repræsentant til Bestyrelsen for H. & K. Fagforening. 3) Eventuelt. Alle bedes møde. *Vilh. Nielsen*, Formand.

Kontor-Afdelingen afholder Aarsmøde Tirsdag den 23. Februar Kl. 9 i Cafe du Parc, Gyldenløvesgade 4, 1. Sal.

Dagsorden: 1) Valg af Formand og Bisiddere. 2) Valg af Repræsentant til Bestyrelsen for H. & K.s Fagforening. 3) Eventuelt. — Alle bedes møde. *Fr. Møller.* Formand.

Kolonial-Afdelingen: Ordinær Generalforsamling afholdes Tirsdag den 23. i Lokalerne Cafe du Parc med følgende Dagsorden: 1) Beretning. 2) Valg af Formand og Bisiddere. 3) Eventuelt. — Medlemmerne anmodes om at give talrigt Møde. *P. Schou.*

Diskussionsmøde Tirsdag den 16 Februar i Cafe du Parc. Indleder: Hr. *E. S. Schibler.* Emne: »Arbejdsløshed«. *Udvalget.*

Odense. Ordinær Generalforsamling afholdes Mandag d. 1ste Marts Kl, 9 Aften i Lokalerne med følgende Dagsorden: 1) Valg af Dirigent. 2) Formanden aflægger Beretning. 3) Regnskabet fremlægges til Godkendelse. 4) Valg af Formand. 5) Valg af 4 Bestyrelsesmedlemmer. 6) Valg af 2 Suppleanter. 7) Valg af 1 Medlem til Bibliotheket. 8) Valg af Revisor. 9) Fremkomne Forslag. 10. Eventuelt. — Medlemmerne anmodes om at møde talrigt. *Bestyrelsen.*

Vejle. Torsdag den 18. ds. afholdes *Diskussionsmøde* i Foreningens Lokaler, sædvanlig Tid.

Ved Afdelingens ordinære Medlemsmøde Torsdag den 21. Januar, havde Formanden for Fredericia-Afdeling, Hr. *C. P. Henningsen* velvilligst stillet sig til vor Disposition.

Hr. H. indledede om Emnet «Vore Pligter«, og præciserede at vi først og fremmest maatte opdrage os selv til at faa den rette Opfattelse af vore forskellige Pligter, saavel overfor vore Principaler som overfor Kolleger, og udføre dem paa en Maade som kan tjene os til Ære. Hr. H. hævdede at Konsekvenserne heraf vilde blive, at vi hævede vor Stand økonomisk og kulturelt, ligesom vi med større Ret og Kraft kunde fordre vore Rettigheder indrømmede og respekterede.

I den efterfølgende Forhandling, som lededes af Bogholder *Jens Johansen*, deltog, foruden Indlederen, Bogholder *Ove W. Sørensen*, Lagerforvalter *P. Hansen* og *Dirigenten.*

Beklageligvis havde kun et Faatal af Medlemmer givet Møde. De Udtalelser der faldt — at det ogsaa hører med til vore Pligter, ja, saagar til vore fornemste Pligter, at støtte vor faglige Bevægelse ved at møde naar Foreningen kalder, og ikke ligge som »død Ballast« — havde ellers Adresse til alle de ærede Medlemmer. *Jens Johansen.*

Den sorte Tavle.

Paa Grund af Kontintingentrestance er følgende to Medlemmer slettet af *Odense*-Afdelingen: Kommis *C. Hansen*, før hos Tømmerup & Johansenn og Kommis *Osear Berg*, før hos P. C. Rasmussen.

Martin Petersen,
p. T. Kasserer.

Afdelings- og Adressefortegnelse.

Centralorganisationens Adresser.

Centralorganisationens Hovedkontor: Esbjerg. Formand ÅGE HYLLESTED.
— Pladsanvisning: Hovedkontoret, Esbjerg.
»D. H. K. M. T.«; Redaktør VILH. HANSEN. Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23; Ekspeditør: V. ZWICKI. Kjøbenhavn V., Herluf Trollesvej 14, 3. Sal
Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Formand E. S. SCHIBLER, Søndergade 25.
Jylland, — TH. HANSEN, Aalborg, Valdemarsgade 23, 1.
Fyen, — BIRGER KRUUSE, Odense, Flakhaven 1.
Sjælland — CHR. F. JOHANNESSEN, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Bogholder HARALD WOLTHERS	Fællesforeningen	Frk. JOHANNE BERG	Danmarksgade 70
Aarhus	ROBERT PETERSEN	Guldsmedegade 24—26, II.	CARL KNUDSEN	Falstersgade 7
Ebeltoft	Manufaktmedhj. H. CHRISTENSEN		Manufaktmedhj. H. CHRISTENSEN	
Esbjerg	Bogholder WALDEMAR WÜRTZ		ÅGE HYLLESTED	
Frederikshavn	Bogholder S. WEST		Kommis AUG. S. THISTED	
Fredericia	Bogholder C. P. HENNINGSEN	Højskolehjemmet	Bankass. DANTZER SØRENSEN	Vendersgade 10
Grenaa	Kommis J. GREDSTED		Kommis TORBEN SKOV	
Herning	Bogholder LIND JENSEN		PHILIP NIELSEN	Kafferisteriet
Hjørring	Kommis N. NIELSEN	Jærnbanegade 11 B.	Bogholder A. NIELSEN	Andelsslagteriet
Holstebro	Kommis CARL JENSEN	Nørregade 12.	Kontorist M. CHRISTENSEN	Østergade 23.
Horsens	STEN VANDBORG	Søndergade 14	N. N. DAHL	Smedegade 9
Kolding	N. C. NIELSEN	Jærnbanegade 1	S. ANDRESEN	Losbygade 46
Kjøbenhavn	E. S. SCHIBLER	Søndergade 25	FR. MØLLER	Nannasgade 21. L.
Kolonialafdelingen	P. SCHOU	Studiestræde 21		
Kontorafdelingen	FR. MØLLER.	Nannasgade 21. L.		
Manufakturafdelingen	VILH. NIELSEN	Holbergsgade 28 St.		
Middelfart	S. J. KIRKEGAARD		Manufktm. BARTH. FREDERIKSEN	
Nykøbing M.	Kommis E. OEHLENSCHLÄGER		Kommis J. H. RECHNAGEL	
Næstved	Manufktm. CHR. F. JOHANNESSEN		H. SJØGREN PETERSEN	Brogade
Odense	C. HOLM SCHWARTZ	Vestergade 59	MARTIN PETERSEN	Nørregade 79
Præstø	Kommis L. HANSEN		Assistent P. O. BACHER	
Randers	M. P. WILLUMSEN	Vestergade 12	Kommis HARALD JENSEN	Nordregrave 6
Ringkøbing	Kommis FELIX PORSBORG		Bogholder D. JENSEN	
Ringsted	Kommis BIRKEDAL SØRENSEN		Kommis H. V. JENSEN	H. A. Bang'
Samsø	Kommis HOLTZ	Onsbjerg	Kommis W. JENSEN	Onsbjerg
Skanderborg	Kommis KERF		J. M. JENSEN	Møllegade 3
Skive	Kommis VILH. ROMLUND	J. Suurballe & Co.	Bogholder P. E. E. JENSEN	Diges Trælasthandel
Slagelse	Bogholder CARL MØLLER		L. J. ANDERSEN	P. Skovbro, Løvegade 34
Sorø	Kommis H. MADSEN		Frk. A. KILDEBERG	Storegade 13
Svendborg	Kommis E. J. ROSLEFF		Kommis E. J. ROSLEFF	
Thisted	Kæmnerassistent CHR. BRANDI		Bogholder VILH. IVERSEN	
Varde	Bankassistent L. JØRGENSEN		Bankassistent L. JØRGENSEN	
Vejen	Bogholder M. KOED	Fabriken Phønix	Bogholder CHR. PORGSGAARD	
Vejle	C. CHRISTENSEN	Torvegade 18	OVE W. SØRENSEN	Grønnegade 39
Viborg	Assistent A. CARLSEN		A. PEDERSEN	Jens Sandberg
Vordingborg	Kommis R. JØRGENSEN		Frk. A. RASMUSSEN	Theisen

Hvad vore Medarbejdere og Korrespondenter bedes iagttage!

Skriv altid — i Særdeleshed Navne — med tydelig Haandskrift.

Skriv kun paa den ene Side af Papiret.

Søg en kort og klar Udtryksform for Deres Tanker. Undgaa enhver Gentagelse.

Søg ved Udarbejdelse af Referater at undgaa ethvert overflødigt Udtryk. Anfør alt af Vigtighed i kortest mulig Form. Undlad alle Bagateller.

Udarbejd Deres Manuskript med Omhu; gennemlæs det altid før Afsendelsen.

Iagttag disse Regler — og De sparer Redaktørens Tid, gavner vort Blad og vor Sag

Naar De skriver til „D. H. K. M. T". da indsend til

Redaktionen: Manuskripter til Bladet, Korrespondance vedr. Hovedbladets Indhold, Avisudklip og enhver Meddelelse ang. Standsanliggender samt et Eksemplar af de Tryksager, Afdelingerne udsender.

Ekspeditionen: Bladets Anmeldelse og Forsendelse gennem Postvæsenet, Rekvisitioner paa Restoplag til agitatorisk Øjemed, Reklamationer over uregelmæssig Modtagelse af Bladet.

Hovedkontoret: Alt Annonceafdelingen vedr.

Ved nøje at følge denne Anvisning spares Tid og Penge!

Annoncer.

Støt de Averterende!

Aalborg.

AALBORG
HANDELSGYMNASIUM
Nordjyllands Hdlshøjskole.
1. Maj og *1. Novbr.* nye prakt. Kursus i *alle Hdlsfag.* Forlang *Plan* og *Skema* t. *Statsunderst.* (240 Kr.)
J. F. Møller, cand. mag.
1 Aars Studieoph. i England og Tyskland.

M. Jensen, Nytorv 9,
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.
AALBORG.

C. W. OBEL'S Cigarer
La Renommé **Turf**
Amata **Flor de Cuba** **Regalia**
Reforma **Donna Anna**
samt øvrige Sorter
anbefales og faas hos de fleste Handlende.

AALBORG
Ure og Kæder købes
billigst hos
ADOLPH MØLLER,
Slotsgade.

VICTOR MØRCHS
Barbér- og Frisørsalon anbefales.
Slotsgade 16. Underofficersbygn.

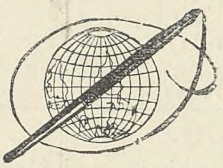
Waterman „IDEAL"
FYLDEPEN.
Marinus M. Schultz,
Jomfruanegade 3. Aalborg.
Anerkendt den bedste! Forlang gratis tilsendt en Bog om „Fyldepenne".

AALBORG.
Glarmester S. N. Jensen,
Algade 67. Telefon Nr. 5.
1. Kl. Værksted for
INDRAMNING AF BILLEDER.

Forlang
Salon-Pilsner
overalt.

AALBORG. Specialforretning
i Herre-Kravats, Kraver, Flipper, Dag- og Natlinned, Normalunderbeklædning.
Engelske lette Hatte fra 3 Kroner.
NB. Ulster, Regnfrakker, Habitter efter nyeste Snit, billigst i
Kravatmagasinet, Algade 50.
Niels Jensen.

From-Løvstrøm,
Fotograf.
Algade 7, Aalborg
anbefaler alt til Faget henhørende.
Alle moderne Nyheder.
„Postkort" i fin Udførelse kun **3 Kr. Dus.**

Algade 26. AALBORG **Algade 26.**
Skotøjsforretningen i DET RØDE HUS
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

JERNBANEHOTELLET
BOULEVARDEN 15, AALBORG
(NÆR BANEGAARDEN .·. ANBEFALES
TELEFON 1434 ——— **V. FONSECA**

P. Hansens Bogtrykkeri
leverer alle Slags Tryksager hurtigt, smukt og billigt.

Aarhus.
Drik Ceres Øl

Rejsende
spiser bedst sin
Frokost
Middag
eller Aften
GrandHotel
Aarhus.
Diner fra Kl. 1—5. Kr. 1,50. Nymonterede Værelser fra Kr. 1,50.
Telefoner:
Kaféen 656. — Selskabslokalerne 915

Esbjerg.
Ryg Nr. 46. **M. M. ANDERSEN, Esbjerg.** Ryg Nr. 46.
Special-Cigarforretning.
Kongensgade 49. Telefon 282.
Specialitet: Hamborger-Cigarer.

Esbjerg.
O. S. U. BAUER,
Herre- & Dame-Frisørsalon.
Kongensgade 49, Stuen & 1. Sal.
Stort Udvalg i Toilet- og Sygeplejeartikler.
Bestilling paa Haararbejde modtages.

Skrædderforretning.
Min Forretning anbefales og garanteres kun 1. Klasses Arbejde.
Meget stort Klædelager.
Leverandør til Varelotteriet.
P. Rigenstrup,
Skræddermester.
Esbjerg.

Husk
JØRGEN JEPSEN's
Skræderetablissement
Kongensgade 19. **Esbjerg.**

Fotografisk Atelier „Mundus", Aarhus.

Absolut 1. Kl. fotografisk Etablissement, udstyret med alle Nutidens Krav paa Elegance. Vi anbefaler os til d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere. Brødrene Alfred & Mundus Pedersen, Ryesgade 16. Telefon 2240.

Drik Esbjerg Øl

H. Eeg's Palmehave.
1ste Kl.s Koncert-Restaurant
Enestaaende i Skandinavien.

Esbjerg.
Barber- & Frisørsalonen
A. Hansen,
Kongensgade 19.

CHR. ERIKSEN, Esbjerg
(Vald. Nielsens Eftf.).
Fotografisk Atelier.
Kongensgade 71. Telefon 369.

ESBJERG.
Jydsk Lædervaremagasin
anbefales!
Fuldstændig Specialforretning i Lædervarer.

JUL. PETERSEN,
Hatte- og Bundtmager,
ESBJERG.

Chr. Adler Svanholm,
Kongensgade 64. — Esbjerg.
Største Udvalg af alt til Herre-Lingeri.
Største Lager af Habitter og Overfrakker.

Saa meget staar fast —
det solideste Fodtøj faas hos
S. Pedersen,
Torvet Esbjerg.

Dalsgaard Olsen's
Boghandel,
ESBJERG.
Specialitet: Kontorartikler.

Dansk Beklædnings Comp.
Største Udvalg
— Billigste Priser. —
Kongensgade, Esbjerg.

Esbjerg Papirforsyning.
Alle Kontorartikler.

Herning.

Barber & Frisørstuen
i Højskolehjemmet
bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes venlige Erindring.
I. KLASSES BETJENING.
L. Ingemann Thomsen,
Herning.

Alle
fagorganiserede Medhjælpere i Herning erholder en ekstra Rabat naar De køber Deres Forbrug af
Herreklædninger, Kravetøj etc.
i BEKLÆDNINGS-MAGASINET,
Bredgade 19.
HERNING.

Husk M. Kampmanns'
Skotøjsforretning,
Største Udvalg, bedste Reparationsværksted.

Hjørring.

I. C. Christensens
1. Kl. Skræder- og Herreekviperingsforretning bringes i velvillig Erindring.
SKOLEGADE 1. HJØRRING.

Dürkopp-Cykler
faas kun hos
A. Jensen, Du Nord,
Hjørring.

Horsens.

Palais Caféen
Horsens.
Hyggelige Restaurant- og Selskabslokaler anbefales i velvillig Erindring.
A. Th. Kierkegaard.

Handels- og Kontormedhjælperne
anbefales
Hirschsprung
Cigarer fra Howitz & Kattentid
Hein & Marsmann
samt Joh. Fr. Schalburgs anerkendte Mærker i Vine & Spirituosa.
Horsens Materialhandel,
C. Thorstensen,
Søndergade 28.

Abonnér paa „D. H.- & K.- M. Tidende".

Kolding.

Husk at anbefale Ludpulveret
Lessivol.
De støtter den danske Industri og fortrænger den udenlandske
faas kun fra
Kaalunds Sæbefabrik
(ved **H. Chr. Petersen**)
Kolding.

Chr. E. Krag
Bog- og Papirhandel
Telf. 377. KOLDING. Telf. 377.
3 Kr. Eneforhandling af Klio-Fyldepennen.

Det bedste
FODTØJ
i **Kolding** faas hos
Andr. Kyster & Søn.

Husk
Ateliér CENTRAL
Helligkorsgade 16. Kolding.

SØLVE CLEMENTZ
Juvelér & Guldsmed,
Østergade 17, Kolding.
K. F. U. M.s Ejendom. Telefon Nr. 500.
Billigste Guldsmed i Kolding.

J. Johannesen,
SKRÆDERFORRETNING,
KIRKETORVET 12
anbefales.

Ønsker De en 1ste Kl. Cycle, da henvend Dem til
Jakob Brems, Kolding,
hvor De bliver bedst betjent.
NB. 1. Klasses Reparationsværksted.

Støt de Averterende!

Kjøbenhavn.

Cloëtta's

	Pr. Pd.
Surinam Chokolade	Kr. 1,60
Caracas do.	„ 1,40
Trinidad do.	„ 1,20
Cacaopulver, fineste Analyse	„ 2,00

sælges hos vore Forhandlere over hele Landet.

Mansfeld-Büllner & Lassens
eneste **ægte**

Brama- Livs- Elixir

faas overalt og anbefales
af alle Butiksmedhjælpere.

Det staar urokkeligt fast som Klippen Man køber bedst og billigt i Flippen.

»Flippen«
er Vesterbros mest velassorterede

Kravats- og Herrelingeri-Magasin.
Anbefaler sig til det ærede Publikum.
Prima Varer.
Billige Priser. **Altid Nyheder.**
Ærb. **K. HINTZ, Istedgade 128.**
Telefon Vester 376 x. København.
Reglementerede Klubhuer (DIF) 4 Kr.

Nyborg.

Industri-Hotellet
Nyborg.

Nykøbing Mors.

Køb **Hatte, Kasketter og Huer** *hos*

Th. Jacobsen,
Bundtmager,
Nykøbing M.

Odense.

Afdelingens Lokaler, Munkemøllestræde 11, er aabne hver Aften fra Kl. $8^1/_4$ til 12. Søndag fra Kl. 9 Fmd. til 12 Aften.

Biblioteket er aabent for Udlaan hver Mandag og Torsdag Aften fra Kl. 9 til 11 Aften.
Fmd. C. Holm Schwartz, Vesterg. 59.
Husk de Averterende.

M. JANTZEN'S
Barber- & Frisørsalon
Albanitorv 12

Romersk Badeanstalt.
19 Albanigade 19.
Aabent: 8 Morgen til 8 Aften.
Søndag: 8—12.
Herre- & Damebade.

Odense Pilsner
har den fineste
Smag

Carl Ferniss *Telefon 1170.*
Telefon 1170. Vestergade 16.
Største Udvalg i **Cigarer, Cigaretter, Røgtobakker, Piber** og **Stokke Merskum** og **Ravrør,**
anbefales d'Herr Handels- og Kontormedhjælpere.

P. Joh. Døring
Hattemagasin
Telefon 1438. **Odense.** Telefon 1438.

LUX **ODENSE.** EKSPRESFORRETNING.

JEAN SURÉE
GULDSMED & JUVELER
VESTERGADE 41, ODENSE

Alle Kommisser køber billigst *Engelske Regnfrakker, Habitter og Vinter Paletots, Hatte, Slips og Kravetøj hos*
Hinke, 70. Vestergade 70.

Hotel Sct. Knud
Odense.

Alle bør drikke
Albani Øl
eller **Albani Pilsner**

KR. E. PETERSEN's BOGTRYKKERI
KONGENSGADE 31, TLF. 1044
ODENSE

Odense Vin-Kompn.
Odense. ═══ København.

Randers.

Hvor ekviperer man sig **noblest, bedst** og **billigst** i Randers **?**
Selvfølgelig hos
S. P. Petersen, **Middelgade 6**
Højskolehotellet
Telefon 990. **Randers.** Telefon 990.
Absolut 1. Klasses Herreskræderi.

Hattemagasinet „Stockport".
Slotsgade 7, Randers.
Elegante Hatte, fikse Sportshuer.
Anbefales i velvillig Erindring.

RANDERS
Handels- og Kontormedhjælperforening
anbefaler sit
1ste Klasses Pensionat
i Lokalerne, Vestergade 12.
FULD PENSION 35 Kr. mdl.

Bryggeriet
„THOR"
Randers, anbefales.

Svendborg.

Stokke, Piber & Cigarer
fra **Johs. Kristiansen**
Gerritsgade 4—6, ligefor Nicolaj Kirke
Svendborg.

Skive.

Skotøjsbørsen, Skive.

Største Lager. Smukkeste Udvalg. Solidt Fodtøj.
Specialitet: UOPSLIDELIGE SAALER.
Telefon 231.

Livsforsikringer
Ulykkesforsikringer
Brandforsikringer
Tyveri- & Indbrudsforsikringer
tegnes fordelagtigst ved
R. Sjørup Nielsen,
Skive. — Telefon 297.

JEG er udmærket tilfreds! Jeg køber mit Tøj hos J. Suurballe & Co., og dér er Klædelageret saa stort og smukt, at man uden for København ikke finder det bedre, og sker det en Gang, at et Klædningsstykke ikke passer tilfredsstillende, tages det beredvilligt tilbage. De kan spare Deres Ulejlighed, jeg handler som sagt hos J. Suurballe & Co.

Skive.

Prøv

Th. Machons
(Rudolf Schmidts Eftf.)
Barber- & Frisørstue,
Torvet.
NB. Hovedbade med Massage.

Slagelse.

K. Skaarups Boghandel, Papirhandel
en gros og en detail.
PRISLISTE sendes paa Forlangende.
Slagelse. Telefon 59.

Telefon 353.
Køb altid Fodtøj hos
EMIL HANSEN, Slagelse.
Lager af alt til Faget henhørende.

Royal-Victoria Cykler
— elegante—solide—letløbende —
Gode Afbetalingsvilkaar.
Slagelse Cykle-Depot
Telf. 42. Schweizerpladsen. Telf. 42.
Alle Reparationer udføres godt og billigt.

Det bedste er det billigste!
Derfor køber Handelsstanden deres Forbrug hos os! Altid fixt Udvalg i engelske Stoffer! Stort Lager af færdige Habitter, Paletots og Regnfrakker, Hatte, Manchetskjorter, finere Underbeklædning, Sokker samt alt til Herreekvipering henhørende.
Christian Stahl & Nylander,
Gl. Torv, Slagelse.
Herreekvipering, I. Kl. Herreskræderi.
Leverandør til Varelotteriet. Tlf. 140.

Holstebro

Handels- og Kontormedhjælpere anbefales
J. P. Andersens Skræderetablissement,
Nørregade.

Barber- og Frisørsalonen
„Romerhus", Torvet.
Peter Groth.
Hovedbade med Massage.

DANSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
ved P. V. F. Petersen.
Altid billigst her paa Pladsen.
TELEFON 150.

Viborg.

Drik Odin
Lager & Pilsnerøl
fineste Kvalitet
samt
Skattefri Pilsner
Mørk Skattefri
Dobbeltøl.

Vejle.

A. Christensen,
Vejle. — Telefon 267.
Engelsk Klædelager.
High class Tailor Etablisement.
Hattelager og Manchetlinned.
Complete stock of every thing for Gentlemen

Koncertsalens Varieté
og
RESTAURATION
anbefales.

Packness' Esperanto Serie
Nr. 5, Dansk-Norsk Esperanto Ordbog indeholdende ca. 21,000 Ord er i Trykken og udkommer i Febr.-Marts.

Café „Standard"
JENS C. NIELSEN.
Telefon 265.
Jernbanepladsen, Vejle.
Moderate Priser.

SKOTØJSFORRETNINGEN
SALGADE 5 anbefales
d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.
Største Udvalg. Billigste Priser.
1. Klasses Reparationsværksted.
CH. CHRISTENSEN.

Kendsgerninger
rokkes ikke!
Derfor vil det stedse være sandt, at **Worning & Petersens** ægte
— Xeroform Sæbe —
er den allerbedste Toiletsæbe til dagligt Brug.

REPRÆSENTANTER
FOR
„DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE"s
ANNONCE-AFDELING.

Aalb.: Hr. N. C. Nielsen-Lindquist, Danmarksg. 45.
Aarhus: Hr. N. Chr. Jensen, Ryesgade 4.
Ebeltoft: Hr. Bogholder R. Hvitved
Esbjerg: Hr. H. Holm, Jyllandsgade 46.
Fredericia: C. P. Henningsen, Højskolehjemmet
Frederikshavn: Hr. Bogh. S. West.
Grenaa: Hr. Kommis J. Gredsted.
Herning: Hr. Kommis Chr. Kampmann.
Hjørring: Hr. H. Hein, Hirtshalsvej 5.
Horsens: Hr. Kommis Sten Vandborg.
Holstebro: Mnfktm. Carl Jensen, adr. S.S. Busk
Kolding: Hr. Kommis C. A. Hansen, Østergade
Middelfart: Hr. P. J. Kirkegaard.
Nykøbing M.: Hr. Kommis C. Svenningsen.
Næstved: Hr. Kommis Chr. F. Johannessen.
Odense: Hr. Kommis H. Hansen, Vestergade 5.
Præstø: Hr. Bogholder A. Larsen.
Randers: Hr. J. Breum, Houmeden 6.
Ringkjøbing: Hr. D. Jensen.
Ringsted: Hr. H. C. Aagaard, Søgade.
Samsø: C. V. Jensen, Onsbjerg.
Skanderborg: Hr. C. J. Kerff.
Skive: Hr. Kommis P. J. Kjær.
Slagelse: Hr. Bogholder C. Møller.
Sorø: Hr. Kommis N. H. Lange.
Svendborg: Hr. J. Mammen, Adr. Hansen & Co.
Thisted: Hr. H. C. Poulsen, Frederikstorv.
Varde: Hr. Bankassistent L. Jørgensen.
Vejen: Hr. Kommis S. Breund.
Vejle: Hr. Bogholder C. Nielsen-Kloster.
Viborg: Hr. Kontorist M. Torp.
Vordingborg: Hr. Bogholder U. Steinmetz.

Afleveret til Posten den 15. Februar.

Udgivet af Centralorganisationen.
Ansvarhavende Redaktør VILH. HANSEN.
O. WRITH'S EFTF. (Gustav A. Jensen),
Badstuestræde 7, København. K

DANSK
HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 5. 1. Marts 1909. 9de Aargang.

Til Forsvar og Angreb.

II.

Hvorledes „Handelsforeningen af 5te Juni 1864" varetager Medhjælpernes Interesser.

»5te JUNI«S ENGAGERINGSBUREAU.

I DET FOREGAAENDE har vi paavist, at Centralorganisationens Arbejdsløshedskasse paa alle Omraader byder Medhjælperne større Fordele end den af »Handelsforeningen af 5te Juni 1864« oprettede Kasse.

Men selv om denne Sammenligning Punkt for Punkt kan eftervise, at »Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse« for et betydeligt ringere Kontingent yder større og langt mere vidtrækkende Understøttelse, maaler man dog ingenlunde derigennem den uhyre Forskel, der er mellem disse tvende i *Formen* ensartede Institutioner.

For ret at forstaa dette, maa det erindres, at »Engageringsbureauet« er det store Lod i »5te Juni«s »sociale« Virksomhed. Her følger den sit store tyske Forbillede, Bagstrævs-Organisationen »Handlungs-Commis Verein von 1858«, men endnu mere løs i sin Bygning end denne, med en jævn Strøm ind i Medlemsprotokollerne og en tilsvarende — eller noget større — Medlemsstrøm ud igen. »Engageringsbureauet« er »5te Juni«s Alfa og Omega; dets Omsætning giver Baggrund for den Agitation og Reklame, Foreningen udfolder.

Arbejdsløshedsunderstøttelse og Pladsanvisning maa nødvendigvis blive nøje samvirkende Afdelinger i enhver Forening der søger det førstnævnte Anliggende løst. Og med den Rolle, »Engageringsbureauet« spiller for »5te Juni«, bliver dette Moment af afgørende og — fældende Betydning.

ET OPLYSNINGSBUREAU FOR PRINCIPALER.

Hvorledes virker nu »5te Juni«s Pladsanvisning?

Naturligvis i Foreningens Aand. Altsaa som en Institution, der under Medhjælperforeningens Maske, i Stedet for at fremme og varetage Medhjælpernes Anliggender, bliver et Redskab til Fremme af Principalernes Interesser.

Dette er ingen løs Paastand, men en Kendsgerning, der støttes paa uomgængelige Fakta.

Foreningens Aarsberetning meddeler saaledes uvægerligt, at »Bureauet foretager ingen Indstilling uden forud at have indhentet nøjagtige Oplysninger om Vedkommendes Dygtighed og Forhold. Alle disse Oplysninger protokolleres« — —«.

Mens vor Organisation arbejder paa Grundlæggelsen af et Oplysningsbureau i Lighed med de fortrinlig indrettede Institutioner af denne Art, som vore udenlandske Broderorganisationer raader over, og hvis Opgave det er at holde arbejdsløse Standsfæller borte fra Principaler, der er kendt som slette Arbejdsgivere, gaar »5te Juni« den stik modsatte Vej. Som den Harmoniforening »5te Juni« er, varetager den Principalernes Interesser før Medhjælpernes.

»Handelsforeningen af 5te Juni«s Engageringsbureau bliver derfor i sin nuværende Form *et Oplysningsbureau for Principalerne mod Medhjælperne!*

TALENDE TAL.

Hvilke Tal kan »5te Juni«s Engageringsbureau opvise?

»Handelsforeningen af 5te Juni« forsømmer ingen Lejlighed til at bryste sig med de opnaaede »Resultater« med Hensyn ti de 5420 Oplysninger, der er indhentet vedrørende Medhjælperne og den »Omsætning« Engageringsbureauet har naaet. Men ligesom Værdien af disse Oplysninger kan være tvivlsom for Medhjælperne, saaledes er den hele Engageringsinstitution ikke egnet til at imponere den uhildede Betragter.

De tre sidste Aarsberetninger fortæller, at Foreningen har accepteret følgende Pladstilbud paa efternævnte Vilkaar:

	1906	1907	1908
360 à 400 Kr. aarlig med fri Station	7	3	6
400 à 600 » » » » »	56	69	67
600 à 800 » » » » »	16	32	27
Over 800 » » » » »	2	3	2
Under 800 » » paa egen »	43	29	20
800 à 1200 » » » » »	71	67	38
1200 à 1800 » » » » »	20	41	39
1800 à 2000 » » » » »	1	1	3
2000 à 3000 og derover » » »	2	1	1
Efter Overenskomst	303	301	263
Agentur pr. Provision eller med fast Gage	15	24	14
Lærlinge	128	93	102
Nægtet Besættelse	3 131	6 99	4 106
	667	670	586

Anslaar man under de givne Forhold den beskedne Sum af 1200 Kr. som laveste og allernødvendigste Minimalløn for en ung, udlært, mandlig Medhjælper, kan man efter foranstaaende Oversigt gaa ud fra, at af de anviste Pladser var i

1906: 78 pCt. paa fri Station (regnet til Kr. 50. pr. Md.)
» 83 » » egen »
1907: 67 » » fri »
» 69 » » egen »
1908: 72 » » fri »
» 57 » » egen »

lønnede med *indtil 1200 Kr.* aarlig.

I Virkeligheden giver Procentsatsen *et altfor gunstigt Billede* af de Pladstilbud, som Bureauet har fundet passende for Medhjælperne. Af samtlige Tilbud henføres nemlig i de tre sidste Aar henholdsvis 60 pCt., 52 pCt. og 56 pCt. under den ubestemmelige Kategori »Efter Overenskomst«, hvad der almindeligvis er ensbetydende med bevidst Forsøg paa Underbud af Arbejdsydelser, eller dækker over *Gagevilkaar, der er altfor skandaløse til at offentliggøres.*

FÆLDENDE EKSEMPLER.

Selv om vi altsaa ikke kan lodde Dybden af de Sultelønninger, der ved »Handelsforeningen af 5te Juni«s Mellemkomst

bydes vore Standsfæller, giver de Engageringslister, der til Stadighed offentliggøres i »5te Juni«s Organ »Handelsbladet«, Fingerpeg, der ikke er til at tage fejl af.

Et Par tilfældige Eksempler, hentet fra de sidste Numre af Bladet, taler det tydeligste Sprog:

»9923. *Lagerforvalter*, Kjøbenhavn, 30—40 Aar, maa have været i lignende Stillinger tidligere. Begyndelsesgage 1200 Kr. Tiltr. straks«.

»9847. *Kvindelig Lagerist.* Cigarer og Tobak, Kjøbenhavn, 20—22 Aar. Begyndelsesgage 40 Kr. mdl. Tiltr. straks.«

Det synes som om denne »Medhjælperforening«s mangeaarige Tilværelse uden Midtpunkt og bærende Idéer har udviklet en Art »Moral insanity«, der i den Grad udvisker den sunde Sans hos dem, der paastaar at varetage Medhjælpernes Interesser, at man finder det anstændigt at byde en Mand i sin bedste Alder, der endogsaa maa formodes at være Familieforsørger, en faglært Mand, af hvem der kræves mangeaarig Erfaring, og under hvis Kontrol og gennem hvis Hænder, der sikkert skal distribueres Varer for Tusinder af Kroners Værdi — en Aarsgage af 1200 Kr.

Og dog blegner dette Eksempel mod det efterfølgende:

Man tænke sig at byde en kvindelig Medhjælper i den Alder, hvor Titusinder af unge arbejdende Kvinder maa klare sig selv, en Maanedsgage af — *40 Kr.!* Véd de Folk, der her har Ansvaret, dog ikke, at det er *umuligt* for et Menneske — selv om det er en kvindelig Medhjælper — af leve i en Storby for $1^1|_3$ Kr. om Dagen. Ja, opholde Livet kan hun vel; de 40 Kr. kan maaske strække til for Husly og Føde. Men til Klædedragt og de Smaafornødenheder, som selv den mest beskedne unge Pige har — dertil bliver der ikke en Hvid. Vi spørger »5te Juni«, hvorfra skal denne kvindelige Medhjælper skaffe de Penge, som en anstændig Klædedragt og andre nødvendige Udgifter kræver? Har »Oplysningsbureauet« maaske her fundet et velegnet Udbytningsobjekt for en hensynsløs Principal eller har »5te Juni« ingen Anelse om, at skammelige Arbejdskaar og ussel Løn mellem Aar og Dag driver Tusinder af Nationens unge Kvinder ud i Nød og Prostitution.

Vi tillægger naturligvis ikke »5te Juni« nogensomhelst bevidst slet Hensigt. Sligt vilde være ubeføjet. Men vi har gennem de mellem adskillige andre fremdragne Eksempler, og vor Paavisning af Engageringskontorets Virksomhed i Almindelighed, formentlig med tilstrækkelig Tydelighed fastslaaet, hvor evneløs og ynkelig den Forening er, der i mange Aar af yderste Evne har søgt at slaa Bom for en gennemgribende social Højnelse af vor Stand. Og dette ikke af Ondskab eller med den bevidste Hensigt at vildlede Medhjælperne, men alene paa Grund af de Traditioner, der maaske passede ved forrige Aarhundredes Midte, men et Decennium ind i det nye Sekel, forlængst er ormædte, og en ubegribelig Mangel paa Interesse for og Indsigt i Tidens store sociale Spørgsmaal. Dette Forhold karakteriseres maaske bedst ved den nuværende Formands aabenhjertede Udtalelse: At han kendte intet til Medhjælpernes faglige og socialpolitiske Krav!

At en saadan Medhjælperforening hverken har Adkomst endsige Autoritet til at repræsentere Medhjælperstanden og varetage dens Tarv trænger ikke til nogetsomhelst yderligere Bevis.

ARBEJDSLØSHED ELLER — SULTELØN.

Naar »5te Juni«s Engageringsbureau ifølge sine ledende Principer udøver et nedadrettet Tryk paa Medhjælperlønnen, og i sine Virkninger dels tjener som Oplysningsbureau for Principalerne dels anviser disse billig Arbejdskraft, da kan dette ikke blive uden Indflydelse paa Arbejdsløshedskassens Virkemaade.

I Virkeligheden bliver dette af fældende Betydning for »5te Juni«s Arbejdsløshedskasse, fordi dens Statutter bl. a. bestemmer at

Understøttelsen bortfalder, naar et Medlem vægrer sig ved at overtage et af Kassens Ledelse anvist Arbejde, som svarer til Medlemmets Evner.

Hermed har »5te Juni«s Arbejdsløshedskasse afsagt den moralske Dødsdom over sig selv! Thi i Stedet for at være en for det enkelte Medlem ophjælpende og for Standen som Helhed betydningsfuld Institution kan denne Kasse, der naturligvis skal samvirke med Engageringsbureauet, faa de skadeligste Virkninger for vor Stand.

Efter fornævnte Bestemmelse er Arbejdsløshedskassens Medlemmer fuldkommen prisgivet Ledelsens Afgørelse og Engageringsbureauets »velsignelsesrige« Virke. Den dygtige men arbejdsløse Kollega kan eventuelt faa Valget mellem at opgive sit Krav paa Kassen eller lade sit Arbejde underbyde ved Engageringsbureauets Mellemkomst. Under Presset af den Nød, der truer ham og Familie, vil Valget ikke være svært, og paa denne Vis vil »5te Juni«s Arbejdsløshedskasse udfylde et »længe følt Savn«.

Hidtil har Medlemmerne nemlig staaet frit overfor de gennem Engageringsbureauet udbudte Pladser. Herefter vil dette blive anderledes. Har der hidtil raadet saa megen personlig Modstandsevne og Standsbevidsthed, at de slettest lønnede Pladser forblev ubesatte, vil »5te Juni« herefter i sin Kasse have et virkningsfuldt Middel til at udligne dette Forhold, *aflaste Kassen for sin Forpligtelse, skaffe Principalerne billig Arbejdskraft og lade den vedtægtsmæssige Pladsanvisning tjene som Reklame for Engageringsbureauet.* — —

* * *

Vi har i disse Artikler givet Svar paa »Handelsbladet«s Skriverier og løse Paastande.

Sluttelig opfordre vi indtrængende vore Standsfæller til at arbejde for Tilgang til vor *»Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse«* og overalt at tage Afstand fra den Kasse, der er et nøje afstemt Led i den Forening, hvis »Mene Thekel Ufarsin« vi i det foregaaende har tegnet.

Ekstraordinær Kongres.

VED DET ORDINÆRE, halvaarlige Hovedbestyrelsesmøde i Kjøbenhavn den 28de Februar vedtoges det ensstemmigt at indkalde en ekstraordinær Kongres.

Kongressen afholdes i Aarhus den 21de Marts 1909.

Forhandlingsemne:

Åge Hyllesteds Mandatnedlæggelse og *Valg af Formand for Centralorganisationen.*

Centralorganisationen og Afdelingernes Arbejde. (Indleder: Redaktør *Vilh. Hansen*).

* * *

Officiel Indkaldelse til Kongressen vil tilgaa Afdelingerne i Begyndelsen af Marts.

Af Hensyn til Hovedbestyrelsesmødet udkommer dette Nr. af »D. H. K. M. T.« nogle Dage forsinket.

Handelsmedhjælperne og det sociale Spørgsmaal.

NAAR JEG EN SEN Aftentime sidder paa min ensomme Hybel, hænder det, at jeg griber mig selv i filosofiske Tanker — nogle passerer hastigt forbi, andre er vanskelige at blive kvit, og det er nogle af de sidstnævnte jeg herved overgiver til Papiret.

Der stander en Strid over den ganske Verden. Vaabnene, der benyttes, er ikke Riflen eller den blanke Klinge, de er Menneskehjerner og Menneskeviljer, og det, hvorom der kæmpes, er ikke Lande eller Fæstninger, men den enkeltes Eksistens i Samfundet: Kampen for Tilværelsen.

Vi staar her overfor det sociale Spørgsmaal. — —

I Aarhundreder har det eksisteret og mange Forsøg er der gjort paa dets Løsning. Vor dybeste Ærbødighed for de Mænd, der har brugt deres Liv og deres Arbejdskraft for denne Sag, Der kan nævnes Englænderen Adam Smith, Amerikaneren Henry George og Tyskeren Karl Marx. Alle har de opstillet Teorier, som desværre har vist sig vanskelige — eller umulige — at udføre i det Praktiske; men Løsningen maa komme og skal komme, derom kan der ikke være Tvivl.

I de senere Aar har man set en glædelig Fremgang for Interessen for Samfundsspørgsmaal. Fra Statsmagtens Side er der gennem Lovgivning søgt at raade Bod paa den sociale Nød, man har set fremragende danske Præster tage Spørgsmaalet op til Overvejelse, og det er sikkert, at skal Kirken bevare sin Autoritet, maa den tage Tidens Tanker op. Dogmatisk Religion kan ikke gøre det alene. Kunsten og Litteraturen beskæftiger sig med det sociale Spørgsmaal. Alle Partierne erkender, at her er en Opgave, men om Midlerne er der stor Uenighed, og saa er vi i Partipolitikens Kævl. Og det skal nok kvæle alle gode Forsætter.

Hvor end vi færdes, i By eller paa Land, vil vi møde noget, der paaminder os om den sociale Nød. Kontrasterne vil skinne frem overalt: Grevens stolte, aarhundredgamle Borg og hans Arbejders fattige Hytte i Udmarken. Eller se Grosserens prægtige Villa paa Strandvejen og den store, graa Arbejderkaserne paa Nørrebro. — I Nærheden af mit Barndomshjem ligger der et saadant gammelt Herresæde. Jeg husker endnu, hvordan jeg med sælsom Ærefrygt betragtede den høje Stentrappe og i min barnlige Fantasi udmalede mig, hvor prægtigt der maatte være deroppe i Værelserne. — Et Stykke derfra boede en fattig Indsidderfamilie, det ældste Barn var henved 9 Aar gammelt, før det kom i Skole, og paa Spørgsmaalet hvorfor svarede Moderen Skolekommissionen. at Barnet havde ingen Kjole, som hun kunde være bekendt at vise sig i blandt de andre Børn — — —

Da begyndte jeg første Gang at grublisere over det sociale Spørgsmaal —

Jeg læste forleden i et Dagblad, at Dr. Georg Brandes var bleven spurgt: Hvad er Grunden til den sociale Utilfredshed her i Landet? Dertil havde han svaret: »Fordi Folk har det for godt herhjemme«. — Jeg havde ventet et bedre Svar af Dr. Brandes, ikke dette kolde, overlegne, han gav; hvis han havde kendt lidt mere til Livet blandt de arbejdende Klasser her i Landet, vilde han vist have set ganske anderledes paa Sagen.

Det kan sandelig ikke forundre, at her er social Utilfredshed. Hvordan en gift Handels- eller Kontormedhjælper kan leve af 1200 Kr. om Aaret, falder mig vanskeligt at fatte, og endnu vanskeligere, at en Landarbejder med en stor Børneflok kan komme ud af det med 1 Kr. 50 Øre gennemsnitlig om Dagen. — Jeg har en Formodning om, at 1200 Kr. til en gift Kollega, nødvendigvis maa blive Smalhans, og skal man til at leve af den tørre Kærlighed alene, tror jeg, Livets Tomhed og Utilfredshed uvilkaarlig vil melde sig som Gæst. —

— Og saa er vi ude i det store Nirvana. — —

Forfatteren Erich Erichsen har i sin Bog »To Mennesker« med grelle, malende Træk skildret en ung Kontormands Hjem med hans og Hustruens Kamp for at holde Hjemmets Lykke inden Døre, — det lykkes dem ikke. Manden bliver Kassebedrøver; - en gribende Skildring, som jeg vil anbefale enhver Medhjælper at læse. Det vilde i det Hele taget være glædeligt om vor Stand vilde ofre lidt mere Interesse paa Litteratur der angaar Samfundsspørgsmaal, selv om det skulde gaa ud over »Buffalo Bill« og »Nick Carter«, derved vilde ingen Skade være sket.

Efter alle Solemærker at dømme, staar vi for Tiden her i Danmark overfor en økonomisk Nedgangsperiode. Den høje Disconto, Bankkrachet sidste Sommer og den store Arbejdsløshed peger i den Retning, og Spørgsmaalet bliver mere og mere paatrængende: Hvad bør der gøres? I den nærmeste Tid vil der sandsynligvis rejse sig en stærk partipolitisk Kamp herhjemme, der forbigaaende vil stille det sociale Spørgsmaal i Skygge. Men det vil ikke kunde neddysses; det vil opstaa, atter og atter og med stedse større Kraft paakalde Interessen for dets Afvikling. Det vil ingenlunde blive nogen let Opgave, men man har Lov til at tro paa Fremtiden, vi Unges Tid, og vi tør haabe at det skal lykkes os at komme til et Resultat i denne store Samfundssag.

Det sociale Spørgsmaal er saa omfattende. Det berører hver Enkelt. Vi Handelsmedhjælpere har ikke Lov til at staa som passive Tilskuere. Gennem vor Organisation og vor Arbejdsløshedskasse kan vi præcisere vort Standpunkt til Spørgsmaalet.

Maatte der stedse findes flere og flere Medarbejdere i vore Rækker i Erkendelse af, at det ikke alene er for vor egen Skyld, men for hele Samfundets. Og vi vil være det sociale Spørgsmaals Løsning et Skridt nærmere.

N. C. Nielsen, Kolding.

Ekspeditricernes Livsvilkaar.

Et Foredrag af Dr. Arnold Møller.

VIRKNINGEN AF DE SAMME ORD udtalt af forskellige Mennesker kan være afvigende selv om Tilhørerne er de samme.

Centralorganisationens Agitatorer har i talrige Foredrag skildret de Arbejdsvilkaar, der bydes baade mandlige og kvindelige Medhjælpere, og kritiseret de raadende Tilstande bag Pult og Disk; men da vore Talere forud vides at indtage bestemte Interessestandpunkter og saaledes taler i »egen Sag« vil deres Ord ikke altid netop have den Virkning som om de udtaltes af en »Udenforstaaende«.

* * *

Naar »Handels- og Kontormedhjælpernes Fagforening« i Kjøbenhavn havde formaaet den kendte Læge og Forfatter Dr. *Arnold Møller* til at tale ved et offentligt Møde for Forretningsdamer, maa dette Arrangement anses for saare heldigt; fordi Foredragsholderen ikke blot hører til de »Udenforstaaende«, men forener en moderne social Synsmaade med Hygiejnikerens Krav om at der skaffes de gunstigste Vilkaar for en ung og sund Slægt.

Dr. Møller indledede sit Foredrag — som Pladshensyn nødsager os til at referere mere kortfattet end ønskeligt — med en Henvisning til, at der trods de sidste Tiders Kriser og Pengenød dog kunde paavises stigende Vilkaar for Arbejderne. Omend dette maaske i mindre Grad gjalt Lønnen, var Kravet om og Resultatet af en nedsat Arbejdstid af den største Betydning; thi Arbejdet udarter let til et Overarbejde, der udmatter Arbejderen og gør ham gammel og graa før Tiden, medens det under fornuftig Begrænsning ikke nedbryder Sundheden, men tillader ham at leve et sundt Familieliv og uddanne sine aandelige Evner.

Alt dette gælder dog kun Mændene. Kvindernes Forhold frembyder et Billede af Stilstand, enten Tiderne er gode eller daarlige — altid de samme triste Forhold. Naar man spørger om Aarsagen hertil, vil Svaret lyde fra Arbejdsgiverne: Kvindernes Arbejde er mindre værd end Mændenes. Men dette er ganske falskt. Thi Sygeplejerskens Arbejde er saaledes ikke mindre værdifuldt end den Gærning, der udføres af den mandlige Hospitalsfunktionær, og ligervis er Ekspeditricens Arbejde paa sit Omraade ikke af mindre Værd end det, der ydes af hendes mandlige Kollega.

Nej, Grunden til Kvindearbejdets slette Vilkaar maa søges deri, at Mændene i langt højere Grad end Kvinderne har forstaaet Organisationens Betydning. Arbejdersken vil almindeligvis søge at opnaa Forbedringer med det Gode, ved at tale til Principalens gode Hjerte — dér hvor Arbejderen med Magt sætter sin Vilje igennem. Men i den sociale Kamp spiller de humane Hensyn en underordnet Rolle, og naar Lønarbejderen ikke kan sætte Magt bag sine Krav, er disse skrevet i Sandet, selv om Arbejdsgiveren er det mest humane Menneske paa Jorden.

Forholdene i Kjøbenhavns Kommune illustrere dette. Her tages der virkelige humane Hensyn til Kommunens Arbejdere — naar det gælder *organiserede* Folk. Men de humane Hensyn forsvinder overfor de *ikke*-organiserede Funktionærer som Sygeplejerskerne, der er underkastet Vilkaar, ingen organi-

seret Arbejdsmand vilde finde sig i en Dag. Arbejdet er opslidende og trættende og tager disse Kvinders Tid i den Grad, at de f. Eks. paa Blegdamshospitalet den halve Del af Aaret maa indtage deres Maaltider under Arbejdet. Men disse Kvinder synes det er upassende at bære sig ad som Arbejderne — at danne Fagforeninger. Som de dannede, velopdragne Mennesker de er frembære de deres Ønsker, man hører paa dem med Venlighed — og Forholdene forblive uforandrede. Ja, de 3—4 sidste Aar er de blevne endnu slettere!

Lignende Synsmaader gør sig sikkert gældende blandt de kvindelige Handelsmedhjælpere. Ogsaa for mange af dem er det ufint at organisere sig. Det er noget med Socialisme, og det er jo for mange det allerværste de kender. Men Fagforeningsbevægelsen behøver ikke at have noget med Socialismen at gøre; den sidste er Læren om Tilstande, der ventes at komme, medens Fagforeningsbevægelsen er Læren om de Vilkaar, hvorunder vi kan klare os. Alt dette har foruden Arbejderne mange andre Mænd, f. Eks. Lærerne. Lægerne osv. forstaaet; kun Kvinderne fatter det ikke.

De maa lære at stille Krav! *Deres Løn er utilstækkelig*, forsaavidt som det er ganske umuligt at skaffe ordentlig Bolig og Klædedragt for de 40—50 Kr., der ofte bydes Ekspeditricen. Og man kan ikke nøjes med at henvise til, at de unge Kvinder som oftest ikke skal ernære sig selv. Thi det er umoralsk Tale! Arbejdet skal betales saaledes, at man kan leve deraf, om det ikke skal føre til usunde og umoralske Tilstande.

Deres Arbejdstid er for lang! Selv efter Lukkeloven, der end ikke altid lader Dem standse Arbejdet Kl. 8, kan Deres daglige Arbejdsdag naa de 12 Timer. Det er for længe, og enhver Læge kan sige, at man ikke kan bevare sin Sundhed under slige Vilkaar, uden Bevægelse og frisk Luft. Forlang derfor nogle Timer hver Dag til Fornyelse og Forfriskning, ikke som en Naade, der vises Dem, men et Krav, der fremsættes i Sundhedens Interesse.

Ogsaa paa andre Maader er De udsat for Vilkaarlighed og Hensynsløshed. Den nødvendige Adgang til *Siddepladser*, som De kan have haardt Brug for, fattes, hvilket er barbarisk, meningsløst og hensynsløst, fordi det har den største hygiejniske Betydning for Kvinderne, at de undgaa at staa under Arbejdet. I modsat Fald kan det medføre Misdannelser i Blodkarsystemet, der, naar de bliver Mødre, kan medføre farlige Forstyrrelser. Spørgsmaalet om Siddepladserne afvistes i Rigsdagen, fordi „man ikke burde blande sig i private Anliggender". Men det har aldeles intet med Privatlivet at skaffe og viser atter hvor lidt der kan ventes af de humane Hensyn.

Ogsaa paa andre Omraader viser dette sig. Mange kvindelige Medhjælpere er udsat for nærgaaende og uhøvisk Optræden af deres Overordnede; mange maa af den Grund opgive deres Stilling eller finde sig i Forhold, hvor de udsættes for sligt. — Dette er talende Vidnesbyrd om den *Underklassestilling*, der bydes dem. Men intet Menneske skal behøve at lade sig sligt byde; det forsvinder med den fremvoksende Organisation.

Tænk ikke: Denne Sag vedkommer ikke mig. Min Medhjælperstilling er kun foreløbig — naar jeg bliver forlovet eller gift tager mine Interesser en anden Retning.

Denne Opfattelse er falsk! Mangen har drømt sig som Husmoder og maatte dog blive i Fagets Trædemølle Livet gennem. Og selv om De skal indtræde i Ægteskabet, er det dog Deres Pligt at være med til at skabe de bedste Vilkaar for de Børn, der maaske skal søge deres Erhverv indenfor det Fag, hvori De nu selv arbejder.

Intet Menneske kan isolere sig, og det er uklogt at staa enkeltvis fordi alle Krav faar Styrke, ethvert Overgreb kan afværges eller paatales og Fremskridt muliggøres, naar Organisationstanken samler alle dem, der har Krav at stille, Overgreb at afværge og Fremskridt at haabe paa i Fællig.

* * *

Foredraget, der paa Grund af det gode Søndagsvejr den 14. Februar desværre ikke havde samlet en saa stor Tilhørerkreds som det havde Krav paa, paahørtes med stor Interesse og hilstes med stærkt og varmtfølt Bifald. Agitationsudvalgets Formand *E. S. Schibler*, der havde aabnet Mødet og Redaktør *Vilh. Hansen*, som overtog Ordstyrerhvervet, opfordrede til Diskussion. Heri deltog bl. a. Frøken *Elisabeth Jørgensen*, der i en formfuldendt og ildfuld lille Tale opfordrede sine Kønsfæller til straks at tage Del i Arbejdet for at bedre de kvindelige Medhjælperes Kaar. Efter at Ordstyreren havde besvaret forskellige Forespørgsler fra Deltagere i Mødet, sluttede dette med en velment Tak til Dr. Arn. Møller.

Betragtninger.

Til Centralorganisationens Medlemmer!

DA JEG I SIN TID overtog Ledelsen af Centralorganisationen, gjorde jeg dette modstræbende, og kun fordi jeg indsaa, at jeg maatte tage det fulde Ansvar af en fra min og anden Side rejst Kritik af indre Forhold.

Det er nu min Erfaring, at ingen Kollega i Længden kan staa i Spidsen for en faglig Organisation, uden i samme Maal at skade sig selv i sine Fremtidsmuligheder indenfor Faget, og da det Tilfælde nu er indtruffet, at Hovedbestyrelsen paa sit Møde i København den 29. Marts, har kunnet sikre sig én af vore bedste Kræfter, saaledes at han helt og holdent bliver Organisationens Mand, saa føler jeg, at det Øjeblik er kommet, hvor det kan være mig tilladt at træde tilbage, ja, hvor det endog kan betyde en Vinding for Centralorganisationen at dette sker. Jeg nedlægger derfor mit Mandat som Formand for Centralorganisationen, idet jeg er overbevist om, at dette tillige er den Form uuder hvilken jeg bedst kan yde min foreløbige Efterfølger min Støtte som saadan, og beder Dem, ved Kongressen i Aalborg til Efteraaret at slutte Kres om ham, og saaledes sætte det officielle Stempel paa hans Udnævnelse.

Jeg skal da blot rette en inderlig Tak til hver den, der i Tidens Løb har vist mig Imødekommenhed og Forstaaelse i det fælles Arbejde for det fælles Værk, idet jeg haaber det maa blive mig forundt — i de Meniges Rækker — ogsaa fremtidig at yde mit Bidrag til Fremme af vor Sag.

Med kollegial Hilsen

ÅGE HYLLESTED.

Saa smukt lød Ordene fra Hr. Hyllested til Centralorganisationens Medlemmer i vort Blads Nr. 8 for 15. April 1908 efter hans Nedlæggelse af sit Mandat som Centralorganisationens Formand.

Efter at have læst Artiklen »Fra vort Hovedkontor« i vort Blad for 15. ds., kunde jeg have Lyst til at anstille enkelte Betragtninger over ovennævnte Skrivelse. Som det ses af Skrivelsen, ønsker Herr Hyllested altsaa ikke mere at være Formand for Centralorganisationen, men haaber det maa være ham forundt — som menigt Medlem — fremtidig at yde sit Bidrag til Fremme for vor Sag, og opfordrer Kongressen i Aalborg til at slutte Kres om sin Efterfølger og sætte det officielle Stempel paa hans Udnævnelse. Skal vi nu se paa hvorledes Hr. Hyllested ønskede at yde denne Efterfølger sin Støtte og bidrage til Fremme for vor Sag? Ja, jeg vil ikke nægte, jeg blev virkelig forbavset ved at se denne Støtte bestaa i »en Sætten alt ind paa« igen selv at erobre Formandspladsen, efter ca. 5 Maaneder i Forvejen at have kastet den bort; og for at opnaa dette og vende Stemningen for sig, da det begyndte at knibe, end ikke forsmaaede at beskylde den i Skrivelsen saa højtpriste Efterfølger for at svigte den Sag vi alle arbejder for og nærer Kærlighed til, (hvad H. nu selv har gjort 2 Gange) dog senere har det jo vist sig, at denne Mand er vor Sag langt mere tro end Hr. Hyllested.

H. blev altsaa igen valgt som Formand, og i Beretningen fra Kongressen i vort Blads Nr. 17 for 1. Septbr. 1908 nederst paa første Side skriver vor ærede Redaktør:

»Den Mand, hvis Navn et Aaremaal lyste ud over dansk Medhjælperbevægelse, vil atter tage et fast Tag i vort Organisationsskibs Rat. Ingen ønskede Age Hyllesteds Tilbagetræden, og naar han fra Oktober atter overtager Centralorganisationens Ledelse, vil hans Navn paa ny have den kendte samlende Evne«.

Ja, den ærede Redaktør, har da han skrev nævnte, aabenbart haft samme Opfattelse som vi andre, at naar Hr. Hyllested nu igen paatog sig Formandsstillingen, var det med fuld Bevidsthed om sit Ansvar, og ikke for straks igen at kaste den fra sig. Hvorledes har Hr. Hyllested da opfyldt sine Løfter til Kongressen? Ja, jeg maa ærligt tilstaa, jeg skammer mig ved, om end nødtvunget, at have givet den Mand min Stemme, der, straks han har sat sin Villie igennem, svigter den Tillid alle hans Kolleger paa Kongressen viser ham, ved efter hvad der forud er foregaaet, at genvælge ham som Centralorganisationens Formand.

Først nedlægger H. sit Mandat ca. 5 Maaneder før Kongressen, opfordrer dernæst sine Kolleger til sammen med sig at støtte og slaa Kreds om sin Efterfølger, derefter sætter han alt ind paa selv at blive genvalgt, hvad han jo desværre ogsaa opnaaede, for straks han kommer hjem atter at kaste alt bort. *Det er at vise os alle en saadan Haan*, at det store Arbejde Hr. Hyllested har lagt indenfor vor Medhjælperbevægelse, og som jeg skal være den første til at anerkende, end ikke kan opveje den.

Hvem tør vi nu mere vise Tillid!

Hvor har vi nu den Mand, der kan og vil paatage sig det

fulde Ansvar, som H. saa smukt omtaler i Begyndelsen af førnævnte Skrivelse til Centralorganisationens Medlemmer?

Hvor er den Mand, der ikke vil svigte sine Kollegers Tillid?

Aarhus den 20. Februar 09.

Carl Knudsen.

* * *

Hr. *Age Hyllested* er fra 23. Februar ansat som Direktør for Andels-Smørpakkeriet i Esbjerg. *Red.*

Det evigunge Spørgsmaal.

Borgbjerg om Organisationsspørgsmaalet.

EFTER EN LANG — altfor lang — Stilstand, er der atter kommen Fart i Agitationsarbejdet i Hovedstaden. De gamle prøvede Kræfter har faaet værdifuld Støtte af unge, evnerige Kolleger og den agitatoriske Virksomhed har allerede sat Frugt i betydelig Tilgang til »Handels- og Kontormedhjælpernes Fagforening«.

Medens det andet Sted i dette Nr. refererede Møde navnlig søgte sine Deltagere blandt Kvinderne, havde Foredragsemnet ved et offentligt Møde d. 17. Februar Bud til *alle* Medhjælpere.

Dette Møde, der afholdtes i »Studenterhuset«, havde funden overordentlig stærk Tilslutning. For denne store og synlig interessede Forsamling talte den bekendte socialdemokratiske Fører og Taler, Folketingsmand *F. J. Borgbjerg*, om det evigunge Organisationsspørgsmaal, iklædt Emnet: Hvorledes forbedres Handels- og Kontormedhjælpernes Kaar.

Men vi giver vor Referent Ordet:

Formanden, *E. S. Schibler*, aabnede Mødet, bød den talrige Forsamling Velkommen og valgtes derefter til Dirigent.

Borgbjerg: Jeg har haft Betænkeligheder ved at tale her i Aften, dels fordi jeg er meget optaget og dels fordi Emnet fra et Arbejdersynspunkt er noget fortærsket, Man kunde anvende det tyske Ord om, at »dass ist eine alte Geschichte«, men maaske man ogsaa kunde fortsætte, »aber wird doch immer neu«.

For 30 Aar siden opgav Arbejderne at naa frem ad individualistisk Vej. Mottoet blev ikke »Alene frem«, men »Frem sammen med de andre«. Chancerne var ikke lige, derfor maatte man til Organisation, og det sidste Kvart-Aarhundrede er præget af disse Organisationers Vækst. Hvorledes gaar det nu med Medhjælperne? Muligvis findes der i deres Række en stor Del der gaar i Troen paa, at Vejen ligger banet til at blive Grosserer eller i hvert Fald — Detailhandler, men Fordelen er her tvivlsom. Detailhandleren, der er bundet af Leverandører og har alle Varer paa Kredit, er ikke stort mere selvstændig end Medhjælperen. Og viser det sidste Aars Bankkrack os ikke, at ogsaa Grossereren vandrer paa Randen af Ruinen?

Det moderne Handelsliv kræver en Stab af uselvstændige Medhjælpere og selv ved personlig Dygtighed vil det ikke være muligt for disse at naa videre, men ved at gaa den Vej, som Arbejderne ved deres Fagforeninger har betraadt, er Medhjælperne i Stand til at forbedre denne Stilling. Der vil maaske indvendes derimod, at Fagforening ikke kan forenes med Frihed, men Sandheden er dog den, at kun gennem Organisation garanteres der Arbejderne den *Fritid*, der er nødvendig for at der i det Hele taget kan tales om *Frihed*.

Helt igennem Samfundet ser vi den gamle Doktrin om Kampen for Tilværelsen afløst af det som Krapotkin kalder »Samarbejdet for Tilværelsen«.

Ser man Tingene til Bunds, maa man sige, at Handels- og Kontormedhjælperne er langt nede, og der maa med Kraft arbejdes paa at gøre dem forstaaeligt, at kun ved Organisation naar man frem til frie Forhold.

Jeg skal fortælle Dem en skærende, trist Historie, der kaster et grelt Skær over Samfundstilstandene.

En ung Mand traf for nogle Aar siden en ung Pige. Hun var Ekspeditrice. Hendes Helbred var vaklende. De kendte hinanden, saaledes som to, der har Sympati for hinanden, gør det. Saa skiltes de, for først at mødes nogle Aar senere.

Nu var hun bleven rask og sund og glad ved Livet. Ved at spørge sig for fortalte hun ham nu Sandheden: Hun var havnet i de Prostitueredes Rækker! Hun havde genvundet sit Helbred ved det fri Liv, hun dér førte.

Ethvert Individ skal have Frihed til Glæder og Adspredelser. Men er der nogen, der ikke har det, er det vel Handels- og Kontormedhjælperne. Men det kan ikke tilgives disse, at de selv er Skyld heri; thi de kunde jo forlængst have organiseret sig. Nutildags er Organisation en absolut Nødvendighed.

Det er saa ofte bleven sagt af Modstandere, at Organisation er et Baand paa den enkelte. Det er ogsaa rigtigt. Det er den. Men det er et af den Slags Baand, som gør den enkelte friere, jo mere det strammes.

Lad os derfor alle arbejde hen til et Samfund, hvor Friheden, Livsglæderne og Nydelserne bliver en Ret for alle, og ikke et Privilegium for en enkelt Klikke.

Denne Tale lønnedes af den store Forsamling med et langvarigt Bifald, der vidnede om, at den var falden i god Jord.

E. S. Schibler gav nogle Oplysninger om Foreningens Program og Virkemaade.

Frk. *Elisabeth Jørgensen* paapegede hvilken Nedværdigelsens og Ydmygelsens Vej Handels- og Kontormedhjælperne gaar, naar de søger økonomisk Forbedring af deres Stilling. De tigger og fedter for deres Principaler. Der er kun en Vej til at komme ud af dette Uføre, og det er at gaa den Vej, Borgbjerg her i Aften har anvist. Lad os derfor alle melde os ind i vor faglige Forening straks og for Eftertiden agitere blandt vore Kolleger. (Bifald).

Endnu havde flere Tilstedeværende Ordet, alle for at anbefale Organisationen, hvorefter det vellykkede Møde sluttede ved Midnatstid, efter at der havde fundet en Del Nyindmeldelser Sted. *Fr. Møller.*

Vort Oplysningsbureau.

FORANLEDIGET AF HR. J. FREDERIKSEN'S ARTIKEL angaaende et Oplysningsbureau, tror jeg dette, som det maaske synes, vanskelige Spørgsmaal, nemmest, billigst og mest effektivt løst paa den Maade, at det bliver obligatorisk for Formanden, i Forhindringstilfælde Kassereren, i Afdelingerne — vi har nu Afdeling i enhver betydende By — som Hr. Frederiksen bemærker, omgaaende og saa samvittighedsfuldt som muligt at besvare fremsatte Spørgsmaal; derved vil vi i ethvert enkelt Tilfælde opnaa at faa netop de Spørgsmaal besvarede, som i Øjeblikket interesserer den Pladssøgende.

Jeg tænker herved paa den Ordning et tysk Boghandlermedhjælper-Forbund har indført, nemlig: Der findes et bestemt Antal Skemaer, A. B. osv. Spørger en Medhjælper i Sønderborg f. Eks. Formanden for Afdelingen i Stuttgart telegrafisk: Oplysning Firma N. N., vil han da modtage Svar: »A« hvilket maaske vil sige det samme som: God Plads, flink Mand osv., eller »B«: Elendig Plads, dito Gage. Et saadant System synes maaske i Øjeblikket særdeles eftertragtelsesværdigt, en eller anden æret Kollega vil straks begejstres for Ideen og lave Luftkasteller om — skal vi sige hvor pikant, — det maa være at have et hemmeligt System, bare ved et Bogstav, og vi har vor Principals hele Liv og Levned, Et saadant System er vel nok tildels paa sin Plads i et saa stort Land som Tyskland, men herhjemme i det lille, velsignede, rare, splidagtige Danmark, hvor vi begunstiges af de korte Afstande, og hvor der Gudskelov ikke er et saadant »Rend« efter at faa den første den bedste Plads som netop i Tyskland, og hvor saavel Principaler som Medhjælpere har den bekendte nationale Sindighed i sine Bevægelser, kan vi saamænd godt vente med at faa Svar paa et Brev, vi afsender om Aftenen, til næste Dags Aften eller paafølgende Dag; i særlig presserende Tilfælde har vi jo — naar vi har opstillet vore Spørgsmaal paa en fornuftig Maade, 1-2-3 osv. — da ogsaa en Telefon.

Tænker vi saa endvidere, enhver Medhjælper afleverer en skriftlig Karakteristik af den Plads, han forlader, til den lokale Afdeling, vil vi derved yderligere faa et godt Bedømmelsesmateriale; men hvem garanterer for, at P.s Mening om en Plads er akkurat eller »i det væsentlige« samstemmende med den Opfattelse som R. har faaet, der kan jo for R. have ligget rent personlige Divergenser til Grund for en Kritik, hvorimod det modsatte kan være Tilfældet med P. Skulde vi nu anvende det tyske System, vilde vi jo risikere at skulle bruge baade Formular A og B, ja maaske endda flere, hvorimod man ved at antage »mit System« altid vil være paa den rigtige Side.

Jeg tillader mig at henstille ovenstaaende til vor højtærede Hovedbestyrelses Bevaagenhed samt til mine ærede Kolleger i de mere »menige« Rækker, og skulde det glæder mig at se nogle Udtalelser.

Til Slut et Spørgsmaal i Samklang med »Vort Oplysningsbureau«: Hvorfor viser »D. H. & K. M. T.« ikke den samme Ædelmodighed med gratis Annoncer for Pladssøgende som

»Dansk Handelstidende«? Maaske kunde det fremme Bladets Popularitet blandt d'Hrr. Principaler. Vort Blad er jo nu udvidet!

p. T. Bredsten, Vejle i Februar 1909.

C. Hammer.

* * *

Svar til Slutbemærkningen: Fordi »D. H. K. M. T.« er et Medhjælperblad i Modsætning til »Dansk Handels-Tidende« og altsaa kun i ringe Grad søger sine Læsere blandt Principaler; endvidere fordi vor Tidende lægger Vægt paa Tekstplads og den stedfundne Udvidelse derfor ikke tillader en Forøgelse af Annonceteksten i den angivne Retning.

Men iøvrigt har ogsaa *vor* Ædelmodighed Udviklingsmuligheder. *Red.*

En Klage.

I SIDSTE NR. AF »D. H. K. M. T.«, Nr. 3, findes indrykket en Artikel underskreven af Bestyrelsen for Foreningen af Handels- & Kontormedhjælpere i Odense og Omegn. Artiklen fremkommer som Svar paa en i Bladet indrykket Klage undertegnet af »En der var Medlem indtil nu.« Naar Bestyrelsen for Odense-Afdelingen har lagt Navn til dette Svar, er det selvfølgelig fordi Artiklen i Nr. 2 var rettet til Afdelingens Bestyrelse i Almindelighed, og ikke til den, der, som Forfatteren skriver, »bærer Ansvaret for denne Ligegyldighed« Som Kasserer for Odense Afd. er det selvfølgelig min Pligt at svare, og Hr. V. Zwicki's Bemærkninger i Bladet Nr. 3 giver mig yderligere Anledning dertil. Jeg skal da oplyse:

Hvad angaar Hovedanmeldelsen for sidste Halvaar af 1908, som Ekspeditionen skal have modtaget meget sent, skal jeg bemærke, at denne Anmeldelse er udfærdiget af Foreningens tidligere Kasserer, der ikke længere er Medlem af Centralorganisationen. — Imidlertid er denne Mand i sin Ret, naar han ikke har opført Hr. Fuldm. Carlsen paa Anmeldelsen, idet man af Hr. Carlsen's Artikel i Nr. 2 vil se, at han (Carlsen) stod som direkte Medlem, indtil han pr. 1. Juli 1908 lod sig overflytte til Odense Afdelingen. Da Hovedanmeldelserne skal indsendes inden 1. Juli, er det aabenbart, at Fejlen ikke ligger hos Odense-Afdelingens Kasserer, men hos Hovedkontoret, hvis Opgave bl. a. maa være at anmelde Bladet til de direkte Medlemmer. Saafremt Hovedkontoret havde gjort dette, vilde Hr. Carlsen formodentlig have faaet Bladet uden Afbrydelse, og i saa Tilfælde havde man vel undgaaet ethvert Skriveri om denne Sag.

Naar Hr. Zwicki dernæst meddeler at have tilbagesendt den Hovedanmeldelse, som jeg efter Anmodning af Hr. Carl E. Kemp indsendte tillige med Reklamation over Bladets Udebliven, da er dette rigtigt, idet jeg modtog denne samtidig med et Brev dateret 16. Oktbr. fra Hr. Zwicki. Efter hvad jeg skønner, er det her Uoverensstemmelsen begynder. Maa jeg da gøre Hr. Zwicki opmærksom paa, at jeg, efter at have modtaget Anmeldelsen retur, *samme Dag udfærdigede en ny* netop i H. t. den trykte Vejledning, som Hr. Zwicki sendte mig. *Disse nye Anmeldelser er altsaa sendt den 17. Oktbr.* Faa Dage efter anmodede Hr. Klemp mig paany om at sende Anmeldelserne, hvortil jeg kun kunde svare, at de var sendt. Jeg har ikke senere hørt fra Hr. Zwicki og troede ganske naturligt, at alt var i den skønneste Orden.

Dette er altsaa en nøjagtig Fremstilling af mit Forhold til denne beklagelige Sag.

Naar denne Redegørelse er holdt i en rolig og lidenskabsløs Tone, er Grunden den, at jeg tror, det baader Sagen bedst. Til Slut maa jeg dog have Lov til at udtale, at jeg finder Hr. Red. Vilh. Hansens Optræden i denne Sag højst mærkelig. I Stedet for først at søge Oplysninger, hvor de var at faa, er han aabenbart bleven fuldstændigt duperet af at modtage en saadan Klage fra en — Godsfuldmægtig (der i Parenthes bemærket nu kan føje et »fhv.« til sin Titel), og i Stedet for at lade den sunde Sans raade, slaar han om sig med »Tillidsmænd, der skal sættes ud af Spillet«, »der vanrøgter deres Hverv« osv. osv.

Hr. Zwicki tillader sig i Slutningen af sin Redegørelse et Par Spydigheder overfor Afdelingens Bestyrelse. Jeg beder Hr. Zwicki være forvisset om, at intet er Bestyrelsen mere magtpaaliggende end at faa skabt Klarhed i denne Affære for dens egen Skyld, for Medlemmernes og ikke mindst for — Hr. Zwickis.

Odense i Februar 1909.

Martin Petersen.

* * *

Odense-Afdelingen har hermed faaet sidste Ord i Sagen; saafremt Fortsættelse skal følge, maa det — af Pladshensyn — ske udenfor »D. H. K. M. T.« Spalter.

Uden iøvrigt at komme ind paa de Detailspørgsmaal, der verserer mellem Afdelingen og Ekspeditionen, skal vi til Hr. M. P. bemærke, at vor Kritik ikke havde nogen personlig Adresse, hvad der ikke kan siges om Hr. M. P.s Svar. Vi indrømmer gerne, at dette hverken er »lidenskabeligt« eller »uroligt«, men dog alligevel har Egenskaber, der ikke foranlediger os til Gensvar. *Red.*

REDAKTIONENS TELEFON:
Godthaab 943 y.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage før Bladet skal udkomme.

Ebeltoft. Handels- & Kontormedhjælperforeningen for Ebeltoft og det sydlige Djursland afholdt Generalforsamling paa Hotel Skansens Kilde i Ebeltoft den 1. Februar. Et af Bestyrelsen fremsat Lovforslag vedtoges. Ordinært Møde afholdes paa Hotel Skansens Kilde den *1ste Mandag i hver Maaned* Kl. $8^1/_2$ præcis. C.

Kolding. Foreningens Lokaler ere flyttede fra Hotel Kronborg til »*Jernbanehotellet*«, hvor Foreningen har erhvervet fast Lokale.

Kjøbenhavn. *Diskussionsklubben.* Møde den 2. Marts i »Café du Parc«, Gyldenløvesgade. Hr. *Alsøe* indleder om »*Agitationsmaader*«. Alle er velkomne. *Udvalget.*

Handels- og Kontormedhjælpernes Fagforening afholder ordinær Generalforsamling Tirsdag den 9. Marts Kl. 9 i Café du Parc, Gyldenløvesgade 4, 1. Sal. Dagsorden: 1) Beretning, a) Foreningens Virksomhed, b) Foreningens økonomiske Forhold. 2) Regnskabet. 3) Indkomne Forslag. 4) Valg af Bestyrelse og Revisorer. 5) Eventuelt. — Medlemmerne anmodes om at komme til Stede. *Bestyrelsen.*

Randers. Paa den ekstraordinære Generalforsamling den 10. Februar valgtes Bogholder *Bjerregaard* (Stolefabrikken) til Formand. Endvidere valgtes til Bestyrelsen: *Petersen* (Jens Kjeldsen), *Andersen* (Carl Schmidt), *A. Sørensen* (J. A. Sørensens Enke), *Johan Sørensen* (Trifolium) og som Suppleanter *Svendsen* (Malta Rasmussen) og *Søltrup* (Laurits K. Hoppe).

Det vedtoges, at den valgte Bestyrelse i Fællesskab udgør Agitationsudvalget, Forlystelsesudvalget samt Udvalget for Besøg i merkantile og industrielle Virksomheder.

Under Eventuelt rettedes en varm Tak til den afg. Formand, Hr. *Willumsen*, for hans uegennyttige og store Arbejde i Foreningens Tjeneste.

Paa et senere afholdt Bestyrelsesmøde har Bestyrelsen konstitueret sig med: *Andersen* som Næstformand, *Johan Sørensen* som Kasserer, *A. Sørensen* som Sekretær, samt valgt Johan Sørensen som Annoncerepræsentant.

Arthur Sørensen, Sekretær.

Viborg. Den ordinære Generalforsamling, der udsattes til den 19. Januar, gav følgende Resultat. Til Bestyrelse valgtes: Assistent *A. Carlsen*, Formand, Kommis *A. Poulsen*, Næstformand, Kommis *M. Sørensen*, Kasserer, Frk. *Frandsen*, Sekretær og Kommis *P. Hviid.* Til Suppleanter valgtes Kommis *C. Petersen* og Kommis *A. Nielsen.* Til Revisorer valgtes Kommis *Fredcriksen* og Kommis *P. Madsen.* Generalforsamlingen sluttede med en selskabelig Sammenkomst, hvori alle mødte Medlemmer deltog. *Aug. Poulsen,*
p. T. Næstformand.

Horsens. *Ordinær Generalforsamling* afholdes *Torsdag den 11. Marts* Kl. 9 Aften i Palais-Caféens Lokaler. Dagsordenen tilstilles senere Medlemmerne. Alle bedes møde. Regnskabet ligger fra 1. Marts til Eftersyn hos Kassereren.

Bestyrelsen.

Brevkasse.

Herr *Schouboe Olsen,* Svendborg. Deres Artikel maatte vi — paa Grund af Pladsmangel — udskyde til næste Nr.

Hvad vore Medarbejdere og Korrespondenter bedes iagttage!

Skriv altid — i Særdeleshed Navne — med tydelig Haandskrift.

Skriv kun paa den ene Side af Papiret.

Søg en kort og klar Udtryksform for Deres Tanker. Undgaa enhver Gentagelse.

Søg ved Udarbejdelse af Referater at undgaa ethvert overflødigt Udtryk. Anfør alt af Vigtighed i kortest mulig Form. Undlad alle Bagateller.

Udarbejd Deres Manuskript med Omhu; gennemlæs det altid før Afsendelsen.

Iagttag disse Regler — og De sparer Redaktørens Tid, gavner vort Blad og vor Sag

Naar De skriver til „D.H.K.M.T". da indsend til

Redaktionen: Manuskripter til Bladet, Korrespondance vedr. Hovedbladets Indhold, Avisudklip og enhver Meddelelse ang. Standsanliggender samt et Eksemplar af de Tryksager, Afdelingerne udsender.

Ekspeditionen: Bladets Anmeldelse og Forsendelse gennem Postvæsenet, Rekvisitioner paa Restoplag til agitatorisk Øjemed, Reklamationer over uregelmæssig Modtagelse af Bladet.

Hovedkontoret: Alt Annonceafdelingen vedr.

Ved nøje at følge denne Anvisning spares Tid og Penge!

Annoncer.

Støt de Averterende!

Aalborg.

AALBORG

HANDELSGYMNASIUM

Nordjyllands Hdlshøjskole.

1. Maj og *1. Novbr.* nye prakt. Kursus i *alle Hdlsfag.* Forlang *Plan* og *Skema* t. *Statsunderst.* (240 Kr.)

J. F. Møller, cand. mag.

1 Aars Studieoph. i England og Tyskland.

M. Jensen, Nytorv 9,

Cigar- og Tobaksforretning.

Piber og Stokke i stort Udvalg.

AALBORG.

P. Hansens Bogtrykkeri

leverer alle Slags Tryksager hurtigt, smukt og billigt.

AALBORG

Ure og Kæder købes

billigst hos

ADOLPH MØLLER,

Slotsgade.

VICTOR MØRCHS

Barbér- og Frisørsalon anbefales.

Slotsgade 16. Underofficersbygn.

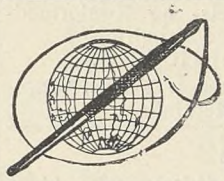

Waterman „IDEAL"

FYLDEPEN.

Marinus M. Schultz,

Jomfruanegade 3. Aalborg.

Anerkendt den bedste! Forlang gratis tilsendt en Bog om „Fyldepenne".

AALBORG.

Glarmester S. N. Jensen,

Algade 67. Telefon Nr. 5.

1. Kl. Værksted for

INDRAMNING AF BILLEDER.

Forlang

Salon-Pilsner

overalt.

AALBORG. Specialforretning

i Herre-Kravats, Kraver, Flipper, Dag- og Natlinned, Normalunderbeklædning.

Engelske lette Hatte fra 3 Kroner.

NB. Ulster, Regnfrakker, Habitter efter nyeste Snit, billigst i

Kravatmagasinet, Algade 50.

Niels Jensen.

From-Løvstrøm,

Fotograf.

Algade 7, Aalborg

anbefaler alt til Faget henhørende.

Alle moderne Nyheder.

„Postkort" i fin Udførelse kun **3 Kr. Dus.**

Algade 26. AALBORG **Algade 26.**

Skotøjsforretningen i DET RØDE HUS

bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

JERNBANEHOTELLET

BOULEVARDEN 15, AALBORG

(NÆR BANEGAARDEN ∴ ANBEFALES

TELEFON 1434 ——— **V. FONSECA**

Aarhus.

Den jydske Handelshøjskole

Hans Brogesgade 2, Aarhus.

Telefon 1883.

I. Maj begynder nye **hel-** og **halvaars** Kursus for Mænd og Kvinder. Program sendes. Ansøgninger om **Statens, Amtets, Kommunens og Handelsforeningernes** hele og halve Fripladser sendes inden 1. April til Forstander *Henningsen.*

For Bestyrelsen

Joh. Baune.

Drik

Ceres

Øl

Rejsende

spiser bedst sin

Frokost

Middag

eller Aften

GrandHotel

Aarhus.

Telefoner:

Kaféen 656. — Selskabslokalerne 915

Diner fra Kl. 1—5. Kr. 1,50.

Nymonterede Værelser fra Kr. 1,50.

Esbjerg.

Ryg Nr. 46. **M. M. ANDERSEN, Esbjerg.** Ryg Nr. 46.

Special-Cigarforretning.

Kongensgade 49. Telefon 282.

Specialitet: Hamborger-Cigarer.

Esbjerg.

O. S. U. BAUER,

Herre- & Dame-Frisørsalon.

Kongensgade 49, Stuen & 1. Sal.

Stort Udvalg i Toilet- og Sygeplejeartikler.

Bestilling paa Haararbejde modtages.

Dante CIGARETTER Dante **№10-10 Øre, №15-15 Øre pr. 10 Stk.**

Fotografisk Atelier „Mundus", Aarhus.

Absolut 1. Kl. fotografisk Etablissement, udstyret med alle Nutidens Krav paa Elegance. Vi anbefaler os til d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere. Brødrene Alfred & Mundus Pedersen, Ryesgade 16. Telefon 2240.

Husk
JØRGEN JEPSEN's
Skræderetablissement
Kongensgade 19. Esbjerg.

Drik Esbjerg Øl

H. Eeg's Palmehave.
1ste Kl.s Koncert-Restaurant
Enestaaende i Skandinavien.

ESBJERG.
Jydsk Lædervaremagasin
anbefales!
Fuldstændig Specialforretning i Lædervarer.

JUL. PETERSEN,
Hatte- og Bundtmager,
ESBJERG.

Chr. Adler Svanholm,
Kongensgade 64. — Esbjerg.
Største Udvalg af alt til Herre-Lingeri.
Største Lager af Habitter og Overfrakker.

Saa meget staar fast —
det solideste Fodtøj faas hos
S. Pedersen,
Torvet Esbjerg.

Dansk Beklædnings Comp.
Største Udvalg
— Billigste Priser. —
Kongensgade, Esbjerg.

Esbjerg Papirforsyning.
Alle Kontorartikler.

Herning.

Barber & Frisørstuen
i Højskolehjemmet
bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes venlige Erindring.
I. KLASSES BETJENING.
L. Ingemann Thomsen,
Herning.

Alle
fagorganiserede Medhjælpere i Herning erholder en ekstra Rabat naar De køber Deres Forbrug af
Herreklædninger, Kravetøj etc.
i BEKLÆDNINGS-MAGASINET,
Bredgade 19.
HERNING.

Husk M. Kampmanns'
Skotøjsforretning,
Største Udvalg, bedste Reparationsværksted.

Hjørring.

I. C. Christensens
1. Kl. Skræder- og Herreekviperingsforretning bringes i velvillig Erindring.
SKOLEGADE 1. HJØRRING.

Dürkopp-Cykler
faas kun hos
A. Jensen, Du Nord,
Hjørring.

Horsens.

Palais Caféen
Horsens.
Hyggelige Restaurant- og Selskabslokaler anbefales i velvillig Erindring.
A. Th. Kierkegaard.

Handels- og Kontormedhjælperne
anbefales
Cigarer fra **Hirschsprung**
Howitz & Kattentid
Hein & Marsmann
samt Joh. Fr. Schalburgs anerkendte Mærker i Vine & Spirituosa.
Horsens Materialhandel,
C. Thorstensen,
Søndergade 28.

Abonnér paa
„D. H.- & K.- M. Tidende".

Kolding.

Husk at anbefale Ludpulveret
Lessivol.
De støtter den danske Industri og fortrænger den udenlandske
faas kun fra
Kaalunds Sæbefabrik
(ved **H. Chr. Petersen**)
Kolding.

Chr. E. Krag
Bog- og Papirhandel
Telf. 377. KOLDING. Telf. 377.
3 Kr. Eneforhandling af Klio-Fyldepennen.

Det bedste
FODTØJ
i **Kolding** faas hos
Andr. Kyster & Søn.

Husk
Ateliér CENTRAL
Helligkorsgade 16. Kolding.

SØLVE CLEMENTZ
Juvelér & Guldsmed,
Østergade 17, Kolding.
K. F. U. M.s Ejendom. Telefon Nr. 500.
Billigste Guldsmed i Kolding.

J. Johannesen,
SKRÆDERFORRETNING,
KIRKETORVET 12
anbefales.

Ønsker De en 1ste Kl. Cycle, da henvend Dem til
Jakob Brems, Kolding,
hvor De bliver bedst betjent.
NB. 1. Klasses Reparationsværksted.

Støt de Averterende!

Kjøbenhavn.

Cloëtta's

	Pr. Pd.
Surinam Chokolade	Kr. 1,60
Caracas do.	„ 1,40
Trinidad do.	„ 1,20
Cacaopulver, fineste Analyse	„ 2,00

sælges hos vore Forhandlere over hele Landet.

Mansfeld-Büllner & Lassens
eneste **ægte**

Brama- Livs- Elixir

faas overalt og anbefales
af alle Butiksmedhjælpere.

Det staar urokkeligt fast som Klippen Man køber bedst og billigt i Flippen.

»Flippen«
er Vesterbros mest velassorterede

Kravats- og Herrelingeri-Magasin.
Anbefaler sig til det ærede Publikum.
Prima Varer.
Billige Priser. **Altid Nyheder.**
Ærb. **K. HINTZ, Istedgade 128.**
Telefon Vester 376 x. København.
Reglementerede Klubhuer (DIF) 4 Kr.

Nyborg.

Industri-Hotellet
Nyborg.

Nykøbing Mors.

Th. Jacobsen,
Bundtmager,
Nykøbing M.
hos
Hatte, Kasketter og Huer
Kjøb

Odense.

Afdelingens Lokaler, Munkemøllestræde 11, er aabne hver Aften fra Kl. $8^1/_4$ til 12. Søndag fra Kl. 9 Fmd. til 12 Aften.

Biblioteket er aabent for Udlaan hver Mandag og Torsdag Aften fra Kl. 9 til 11 Aften.
Fmd. C. Holm Schwartz, Vesterg. 59.
Husk de Averterende.

M. JANTZEN'S
Barber- & Frisørsalon
Albanitorv 12

Romersk Badeanstalt.
19 Albanigade 19.
Aabent: 8 Morgen til 8 Aften.
Søndag: 8—12.
Herre- & Damebade.

Odense Pilsner
har den fineste
Smag

Carl Ferniss *Telefon 1170.*
Telefon 1170. Vestergade 16.
Største Udvalg i **Cigarer, Cigaretter, Røgtobakker, Piber** og **Stokke Merskum** og **Ravrør,**
anbefales d'Herr Handels- og Kontormedhjælpere.

P. Joh. Døring
Hattemagasin
Telefon 1438. **Odense.** Telefon 1438.

LUX ODENSE. EKSPRESFORRETNING.

JEAN SURÉE
GULDSMED & JUVELER
VESTERGADE 41, ODENSE

Alle Kommisser køber billigst *Engelske Regnfrakker, Habitter og Vinter Paletots, Hatte, Slips og Kravetøj hos*
Hinke, 70, Vestergade 70.

Hotel Sct. Knud
Odense.

Alle bør drikke
Albani Øl
eller **Albani Pilsner**

KR. E. PETERSEN's BOGTRYKKERI
KONGENSGADE 31, TLF. 1044
ODENSE

Odense Vin-Kompn.
Odense. == København.

Randers.

Hvor ekviperer man sig **noblest, bedst** og **billigst** i Randers **?**
Selvfølgelig hos
S. P. Petersen, **Middelgade 6**
Højskolehotellet
Telefon 990. **Randers.** Telefon 990.
Absolut 1. Klasses Herreskræderi.

Hattemagasinet „Stockport".
Slotsgade 7, Randers.
Elegante Hatte, fikse Sportshuer.
Anbefales i velvillig Erindring.

RANDERS
Handels- og Kontormedhjælperforening
anbefaler sit
1ste Klasses Pensionat
i Lokalerne, Vestergade 12.
FULD PENSION 35 Kr. mdl.

Bryggeriet
„THOR"
Randers, anbefales.

Svendborg.

Stokke, Piber & Cigarer
fra **Johs. Kristiansen**
Gerritsgade 4—6, ligefor Nicolaj Kirke
Svendborg.

Skive.

Skotøjsbørsen, Skive.

Største Lager. Smukkeste Udvalg. Solidt Fodtøj.
Specialitet: UOPSLIDELIGE SAALER.
Telefon 231.

Livsforsikringer
Ulykkesforsikringer
Brandforsikringer
Tyveri- & Indbrudsforsikringer

tegnes fordelagtigst ved

R. Sjørup Nielsen,
Skive. — Telefon 297.

JEG er udmærket tilfreds Jeg køber mit Tøj hos J. Suurballe & Co., og dér er Klædelageret saa stort og smukt, at man uden for København ikke finder det bedre, og sker det en Gang, at et Klædningsstykke ikke passer tilfredsstillende, tages det beredvilligt tilbage. De kan spare Deres Ulejlighed, jeg handler som sagt hos J. Suurballe & Co.

Skive.

Prøv

Th. Machons
(Rudolf Schmidts Eftf.)
Barber- & Frisørstue,
Torvet.
NB. Hovedbade med Massage.

Slagelse.

K. Skaarups Boghandel, Papirhandel
en gros og en detail.
PRISLISTE sendes paa Forlangende.
Slagelse. **Telefon 59.**

Telefon 353.

Køb altid Fodtøj hos
EMIL HANSEN, Slagelse.
Lager af alt til Faget henhørende.

Royal-Victoria Cykler
— elegante—solide—letløbende —
Gode Afbetalingsvilkaar.
Slagelse Cykle-Depot
Telf. 42. Schweizerpladsen. Telf. 42.
Alle Reparationer udføres godt og billigt.

Det bedste er det billigste!

Derfor køber Handelsstanden deres Forbrug hos os! Altid fixt Udvalg i engelske Stoffer! Stort Lager af færdige Habitter, Paletots og Regnfrakker, Hatte, Manchetskjorter, finere Underbeklædning, Sokker samt alt til Herreekvipering henhørende.
Christian Stahl & Nylander,
Gl. Torv, Slagelse.
Herreekvipering, I. Kl. Herreskræderi.
Leverandør til Varelotteriet. Tlf. 140.

Holstebro

Handels- og Kontormedhjælpere
anbefales
J. P. Andersens Skræderetablissement,
Nørregade.

Barber- og Frisørsalonen
„Romerhus", Torvet.
Peter Groth.
Hovedbade med Massage.

DANSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
ved P. V. F. Petersen.
Altid billigst her paa Pladsen.
TELEFON 150.

Viborg.

Drik Odin
Lager & Pilsnerøl
fineste Kvalitet
samt
Skattefri Pilsner
Mørk Skattefri
Dobbeltøl.

Vejle.

A. Christensen,
Vejle. — Telefon 267.
Engelsk Klædelager.
High class Tailor Etablisement.
Hattelager og Manchetlinned.
Complete stock of every thing for Gentlemen

Koncertsalens Varieté
og
RESTAURATION
anbefales.

Packness' Esperanto Serie

Nr. 5, Dansk-Norsk Esperanto Ordbog indeholdende ca. 21,000 Ord er i Trykken og udkommer i Febr.-Marts.

Café „Standard"
JENS C. NIELSEN.
Telefon 265.
Jernbanepladsen, Vejle.
Moderate Priser.

SKOTØJSFORRETNINGEN
SALGADE 5 anbefales
d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.
Største Udvalg. Billigste Priser.
1. Klasses Reparationsværksted.
CH. CHRISTENSEN.

Kendsgerninger
rokkes ikke!

Derfor vil det stedse være sandt, at **Worning & Petersens** ægte
— Xeroform Sæbe —
er den allerbedste Toiletsæbe til dagligt Brug.

REPRÆSENTANTER
FOR
„DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE"s
ANNONCE-AFDELING.

Aalb.: Hr. N. C. Nielsen-Lindquist, Danmarksg. 45.
Aarhus: Hr. N. Chr. Jensen, Ryesgade 4.
Ebeltoft: Hr. Bogholder R. Hvitved
Esbjerg: Hr. H. Holm, Jyllandsgade 46.
Fredericia: C. P. Henningsen, Højskolehjemmet
Frederikshavn: Hr. Bogh. S. West.
Grenaa: Hr. Kommis J. Gredsted.
Herning: Hr. Kommis Chr. Kampmann.
Hjørring: Hr. H. Hein, Hirtshalsvej 5.
Horsens: Hr. Kommis Sten Vandborg.
Holstebro: Mnfktm. Carl Jensen, adr. S.S. Busk
Kolding: Hr. Kommis C. A. Hansen, Østergade
Middelfart: Hr. P. J. Kirkegaard.
Nykøbing M.: Hr. Kommis C. Svenningsen.
Næstved: Hr. Kommis Chr. F. Johannessen.
Odense: Hr. Kommis H. Hansen, Vestergade 5.
Præstø: Hr. Bogholder A. Larsen.
Randers: Hr. Johan Sørensen, Trifoleum.
Ringkjøbing: Hr. D. Jensen.
Ringsted: Hr. H. C. Aagaard, Søgade.
Samsø: C. V. Jensen, Onsbjerg.
Skanderborg: Hr. C. J. Kerff.
Skive: Hr. Kommis P. J. Kjær.
Slagelse: Hr. Bogholder C. Møller.
Sorø: Hr. Kommis N. H. Lange.
Svendborg: Hr. J. Mammen, Adr. Hansen & Co.
Thisted: Hr. H. C. Poulsen, Frederikstorv.
Varde: Hr. Bankassistent L. Jørgensen.
Vejen: Hr. Kommis S. Breund.
Vejle: Hr. Bogholder C. Nielsen-Kloster.
Viborg: Hr. Kontorist M. Torp.
Vordingborg: Hr. Bogholder U. Steinmetz.

Afleveret til Posten den 2. Marts.

Udgivet af Centralorganisationen.
Ansvarhavende Redaktør VILH. HANSEN.
O. WRITH'S EFTF. (Gustav A. Jensen),
Badstuestræde 7, København. K

DANSK
HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 6. 15. Marts 1909. 9de Aargang.

„Frihedsmænd".

ENHVER LEVENDE SKABNING har sine Snyltere, disse modbydelige Væsner, som leve af og paa andre, som uden Hensyn til vedkommende Skabnings Trivsel og Velbefindende, af denne søger at drage størst mulig Fordel for sig selv.

Samfundet, enhver Stand, Forening osv., har paa samme Maade sine Snyltere, og det samme er Tilfældet med enhver stor og god Sag eller Idé.

Af alle store Idéer er vel Frihedsidéen den største, og den har da ogsaa givet sig saa mangeartede Udslag, lige fra smaa fredelige Foreninger til store, revolutionære Udbrud, der har rystet Verdensriger.

Men maaske derfor, har sikkert heller ingen god Sag haft saa mange Snyltere som denne. Millioner af Mennesker er opfyldte af Begejstring og Tro flokkedes om denne Sag, men foruden disse Millioner var der Tusinder, som sluttede Trop, nogle fordi de nu engang var fødte dertil, men andre kun af Hensyn til egen Fordel.

Da kunde der komme Tider, hvor det forlangtes af disse sidstnævnte »Frihedsmænd«, at de personlig skulde omsætte et lille Stykke Frihedsteori i Praksis, og det kunde da vise sig, at hele deres Naturel og Tankesæt var stik modsat den gode Idé. De havde kun været Idéens Snyltere.

Her i vort Land har vi i vor Grundlov et ganske bestemt Resultat af Frihedslæren, nemlig det, som hjemler Landets Befolkning Ret til at slutte sig sammen i Foreninger og Samfund, efter som man nu har fælles Mening og Anskuelse. Det er dette man kalder Foreningsfriheden. Man skulde synes at dette er en god Ting, og der findes vel ikke mange som vil erklære sig som Modstandere heraf.

I Ly af denne grundlovsmæssige Foreningsret fandt, ligesom de fleste andre Samfundsklasser, omsider ogsaa Handels- og Kontormedhjælperne paa at ville samle sig i en faglig Forening. Man indsaa at skulde man ikke fuldstændig økonomisk og socialt distanceres, maatte man deltage i det Kapløb, som fandt Sted i andre Klasser og Fag, om at danne de bedste og stærkeste Fagorganisationer.

Man oprettede Centralorganisationen.

Nu kunde man jo nok vente Modstand mod de Idéer og Krav, en saadan ny Bevægelse fremsatte. Man kunde vente det, fordi den ny Bevægelse ifølge sin Natur maatte blive eller skulde gerne være en banebrydende og reformerende Bevægelse, altsaa en Kamporganisation. Og denne Modstand har da heller ikke manglet.

Derimod havde man mere Lov til at vente, at man ikke vilde forsøge at formene Medhjælperne i at gøre Brug af deres simple Ret til at samle sig i en faglig Forening; navnlig da det var en Ret, som de fleste andre forlængst havde gjort Brug af.

Dog, en saadan Modstand udeblev heller ikke. Der har været gjort flere Forsøg paa at hindre Medhjælperne i at udøve deres Foreningsret, dels i Angreb paa vore Afdelinger, baade fra Enkeltmand og fra flere i Hob, og dels i tyrannisk Pres fra lavttænkende Enkeltmand mod Medhjælpere enkeltvis.

Angrebsforsøgene har været spredte og pjattede som de maatte blive, naar de kom fra Folk hvis eget Fag er Typen paa daarligt Sammenhold, og Angrebene har og vil altid faa den modsatte Virkning end den ønskede, fordi det er en daarlig Sag og et slet Øjemed de skal tjene.

Der er dog for mange dygtige og klartseende Medhjælpere til at saadanne Angreb nogensinde skal lykkes.

Dobbelt modbydelige bliver disse Angreb, naar de kommer fra Enkeltmand, som tidligere har pyntet sig selv udvendig med Titlen »Frihedsmand«, ja som maaske endog i politisk bevægede Tider, da det forretningsmæssigt kunde betale sig, har rejst rundt og præket Frihedens forjættende Evangelium.

Man har Eksempler paa, at en saadan Frihedsmand nu praktiserer Frihed paa den Maade, at han siger til Medhjælperne:

»I har fuldstændig eders Frihed: I kan faa Plads hos mig om I vil og I kan la' være om I vil; men vil I have Plads hos mig, vil jeg ikke have at I er Medlem af eders faglige Forening.«

Analogt med denne »Frihed« er det, naar en Bølle siger til sit Offer:

»Du har Din Frihed: Du kan give mig 10 Kr. om Du vil og Du kan la' være om Du vil; men hvis Du ikke giver mig 10 Kr., slaar jeg Dig fordærvet.«

I andre Fag vilde en saadan Udlægning af »Friheden« slet ikke blive taalt. Den som vilde trodse organiserede Arbejderes Foreningsret, vilde blive bekæmpet paa det voldsomste, — og med Rette.

Men Handels- og Kontormedhjælperne, de gider ganske simpelt ikke gøre deres Organisation saa stærk, at den med tilstrækkelig Virkning kan retlede en saadan »Frihedsmands« Begreber om Frihed og Foreningsret.

Indtil den Dag, da Medhjælperne lærer, at »bedre Løn« og »kortere Arbejdstid« osv. er gode Ting paa et Program, Ting, som er et Arbejde og Offer værd, men at det som er endnu mere værd er Foreningsretten, idet alt det øvrige, Program, Arbejde, Reformer o. s. v. betinges af denne, indtil den Dag har den Mand, som er lav nok til at ville berøve Medhjælperne deres simpleste menneskelige Rettigheder, let Spil overfor en Organisation, som Flertallet af Medhjælperne ikke en Gang gider støtte.

Man fristes til at spørge:

Hvor langt, samfundsmæssigt og økonomisk sét, skal egentlig Medhjælperne i dette Land ned, inden de lærer, at den Slags Indgreb i Foreningsretten taaler man ikke, hvis

man ikke vil betragtes som Mennesker, der intellektuelt er Undermaalere, og egentlig hører en Fortid til, som andre forlængst har forladt.

A. Andreasen, Hjørring.

Fra Centralledelsen.

Det ordinære, halvaarlige Hovedbestyrelsesmøde.

FORHANDLINGERNE VED DET HALVAARSMØDE Centralorganisationens Hovedledelse afholdt i Kjøbenhavn den 28. Februar var præget af den overraskende Meddelelse om Hr. Åge Hyllesteds *anden* Mandatnedlæggelse, hvorom Forretningsudvalget havde udsendt Cirkulære den 8. Februar. — Det fremgik af den af Forretningsudvalgets 2 Medlemmer aflagde Beretning, at Centralorganisationen — pro realiter — havde været uden Formand siden Begyndelsen af November. Dette Forhold medførte urimelige og i Længden utaalelige Tilstande, der heldigvis er uden Sidestykke siden vor Organisations Oprettelse, og fremkaldte en Situation, der rimeligvis for længere Tid havde faaet de skadeligste Virkninger for vor organisatoriske og administrative Virksomhed, om ikke Næstformanden, Hr. *Vald. Pedersen*, beredvilligt havde stillet sig til Disposition, og ved sit Arbejde paa Hovedkontoret virksomt bidraget til at hjælpe os ud over de største Vanskeligheder.

* * *

Hovedbestyrelsesmødet aabnedes Kl. 10 af den fungerende Formand, Hr. *Vald. Pedersen*, der bød den ved Hr. Hyllesteds Fratræden indkaldte Suppleant, Prokurist *H. P. Hansen, jun.*, Kjøbenhavn, Velkommen, hvorefter en langvarig Forhandling om

CENTRALORGANISATIONENS FREMTIDIGE ADMINISTRATION

indlededes af Forretningsudvalgsmedlemmerne *Vald. Pedersen* og *Vilh. Hansen*, som redegjorte for de Omstændigheder, der nødvendiggjorde Hr. Hyllesteds Fratræden, og de ekstraordinære Forholdsregler, som denne havde medført. Saavel angaaende disse Anliggender, som om Formandsvalget førtes der en indgaaende Debat, hvori samtlige Medlemmer deltog. Aarhus- og Horsens Afdelingerne forlangte — med Henblik paa Formandsvalget — indkaldt en ekstraordinær Kongres, — et Krav hvortil alle Hovedbestyrelsesmedlemmer udtalte sin Tilslutning. — Som Formandsemne nævntes fra flere Sider vor mangeaarige Hovedkasserer, *Chr. Ingvoldsen*, Aarhus, om hvis Tilbøjelighed til at modtage Valg, der i øvrigt havde hersket Tvivl, men — efter hvad der oplystes — under de forhaandenværende Forhold og paa given Foranledning havde lovet at stille sig til Centralorganisationens Disposition.

Sluttelig vedtoges det ensstemmigt at indkalde til ekstraordinær Kongres i Aarhus den 21. Marts.

BERETNING FRA HOVEDKONTORET

aflagdes af den fungerende Formand, *Vald. Pedersen*, der oplæste Protokollen over Forretningsudvalgsmøderne den 1ste November og 7. Februar, idet han knyttede forskellige Kommentarer til de dér tagne Beslutninger og trufne Afgørelser. Ved Hjælp af den paa Hovedkontoret ansatte Funktionær var det daglige Kontorarbejde holdt à jour, medens de Formanden paahvilende Arbejder først kunde søges bragt fra Haanden efter at V. P. var ankommen til Esbjerg. De statsunderstøttede Foredrag var arrangerede og derhenhørende Meddelelser tilstillet Afdelingerne. — Det vedtoges at ansætte Annonce-Grundprisen til 8 Kr. og at overdrage Redaktøren at føre Korrespondancen og Beretningsaflæggelsen til den internationale Medhjælperføderation. — Centralorganisationens Bøger fremlagdes; det vedtoges at den fungerende Formand skulde sørge for Regnskabets Afslutning og Revision inden Kongressen. — Beretningen godkendtes ensstemmigt, og Hovedbestyrelsen udtalte sin Anerkendelse af den af Vald. Pedersen under den forbigangne vanskelige Periode udfoldede Virksomhed.

REDAKTØRENS BERETNING

understregede særlig Betydningen af den stedfundne Udvidelse og den Form hvori »D. H. K. M. T.« nu fremtræder. De ekstraordinære administrative Forhold havde ikke formaaet at influere skadelig paa Bladet, hvis Stofmængde var stigende ligesom ogsaa det forøgede Arbejde paa Redaktionskontoret vidnede om den sikre Fremgang, der karakteriserer denne Del af Centralorganisationens Virksomhed. Det var glædeligvis lykkedes at knytte de øvede Penne indenfor vor Organisation til »D. H. K. M. T.« som værdifulde Medarbejdere, hvilket dog ikke, paa Grund af den stedfundne Udvidelse, havde ændret Forholdet mellem det redaktionelle og indsendte Stof væsentligt.

Redaktøren gav forskellige Oplysninger af forretningsmæssig Art og paapegede nogle af »D. H. K. M. T.«s Fremtidsopgaver. — Efter en kort Diskussion godkendtes Beretningen enstemmig med en Tak til Red. for hans Virke i Organisationens Tjeneste.

SOMMERENS AGITATION

foranledigede en indgaaende Drøftelse af forskellige derhenhørende Anliggender.

Det vedtoges at forberede Sommerens Agitation for *7-Lukningen*. Et Andragende angaaende Tilskud til lokalt Arbejde for denne Sag, mente man ikke man kunde tiltræde, men maatte henholde sig til det tidligere indtagne Standpunkt at begrænse Bidraget til den Taler, som Hovedkontoret stillede til Disposition. Foranlediget af dette Spørgsmaal udspandt der sig en interessant Debat angaaende Vexelvirkningen mellem Hovedkontor og Afdelinger, og det overdroges Redaktøren at indlede en Forhandling vedrørende dette Spørgsmaal ved Kongressen.

Tidlig Søndagslukning paa Kontorene og *Lærlingelovens* Revision drøftedes. Det vedtoges at søge det sidste Anliggende fremmet, ligesom det paalagdes Hovedkontoret at indhente nøjagtige Oplysninger vedr. de i forskellige Byer indførte kommunale Vedtægter.

Sluttelig behandledes Arrangementet af Sommerens Medhjælperstævner.

ARBEJDSLØSHEDSKASSEN OG PLADSANVISNINGEN.

Forskellige herhenhørende Anliggender drøftedes, og det vedtoges at iværksætte en omfattende Agitation for Arbejdsløshedskassen. Meddelelse desangaaende vil snarest tilgaa Afdelingerne. De Pladsanvisningen vedrørende Spørgsmaal udsattes til det i Tilslutning til Kongressen stedfindende Hovedbestyrelsesmøde.

Efter at Hovedbestyrelsen havde forhandlet om forskellige administrative Anliggender hævedes Mødet Kl. $6^1/_2$.

Ekstrabetaling for Overarbejde.

SAALEDES LYDER vort genindsatte Programpunkt. Meningen i det kunde maaske tydeligere udtrykkes i »Fuld Betaling for udført Arbejde«.

Vi forlanger jo ikke noget særlig »Ekstra« i dette Ords virkelige Betydning, fordi vi ønsker Honorar for den Tid, vi arbejder, og ikke som nu lader os spise af med en Del deraf. Det er sandelig ikke en Minut for tidlig, at vi kommer til Erkendelse af, at den Tid, vi lever i, er for dyr at forære bort.

Jeg har hidtil stillet mig noget skeptisk over for de talrige Røster, der har hævet sig om de specielt daarlige Levebetingelser for den selvstændige Handelsstand. Skulde der mon alligevel være noget om Snakken?

Jeg indrømmer, at adskillige Tegn i Sol og Maane tyder derpaa; mærkelig nok peger disse Tegn som Regel altid i Retning af Forholdet overfor os Medhjælpere; i andre Forhold er de ganske anderledes usynlige.

Men naar Talen drejer sig om det økonomiske Spørgsmaal overfor Medhjælperne, saa er det altid galt, saa er der et i Vejen, saa et andet, saa kan Forretningen ikke bære højere Driftsudgifter, kan ikke taale yderligere Belastning, i den Retning — især det sidste skal man lægge Mærke til. Noget maa det vist have paa sig, ellers kan man ikke tænke sig, at d'Hrr. Principaler vilde modtage nogen Almisse af deres Underordnede, som de, i Modstrid men de nuværende gængse Arbejdsvilkaar — men i Overensstemmelse med de Skikke, som havde Hævd for et Aarhundrede tilbage, i adskillige Tilfælde hundser ret rigeligt med.

Hvis man er antaget til at arbejde for en Mand, og han saa byder Vedkommende et Arbejde, som faktisk ikke kan udføres inden for den Tidsgrænse, som Kotumen, frivillige Overenskomster, eller som nu Loven (underforstaaet) har sat, hvorfor Vedkommende maa benytte den knapt afmaalte Tid, han skulde have til sin egen Raadighed, til at fuldføre Arbejdet, uden at han, i Analogi med de nugældende Regler inden for andre Fag, faar en Smule Vederlag derfor, *saa er det en Almisse, den Medhjælper giver sin Principal, en Almisse under saa reel en Form som vel muligt.*

Imidlertid synes det ikke som den selvstændige Handelsstand føler sig synderlig anfægtet af de nuværende Tingenes Tilstand, skønt det tykkes mig at være noget under den Grad paa det sociale Thermometer, ved hvilket der staar »Ære«.

En selvstændig Handelsstand, som uden at rødme daglig modtager Almisser af sit underordnede Personale, men desuagtet sætter et vist fremtrædende Punkt i Ansigtet højt mod Sky saa snart Talen er om det samme underordnede Personales Organisation, — det er saa vist en Parodi paa Samfundsopfattelse i vore Dage.

Kollega, mandlig som kvindelig! Tænk lidt over dit Fags, altsaa dine egne Forhold; indse, at Vejen ud af det faglige Uføre, hvori vi ved gammel Slendrian stikker, *kun gaar gennem Organisation.* Kun ved at sætte Ryg mod Ryg i en solid, solidarisk Sammenslutning, kan vi bringe tidsvarende og leveværdige Betingelser tilstede indenfor vor Stand.

Ved et intensivt og alvorligt Arbejde for at faa »Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeningers« Program virkeliggjort, naar vi det store, lysende Maal:

En frigjort Medhjælperstand, som gør sin Pligt og kræver sin Ret.

Jens Johansen.

Vort Oplysningsbureau.

I DE SIDSTE NUMRE AF »D. H. K. M. T.« har ovenstaaende Problem været underkastet en Indledning til den Debat og de Forslag, som maa og skal komme frem i en ikke altfor fjærn Fremtid, og hvortil jeg kunde ønske at knytte nogle Betragtninger.

Enhver Kollega vil da ogsaa give mig Ret i, at er der noget, som vi bør og skal arbejde hen til, da er det dette, at højne vor Stand det mest mulige. Vi maa i hvert Tilfælde naar vi véd at kunde udfylde vor Plads, belære de Principaler, som endnu i deres Medhjælpere sér en Kaste af Mennesker, som de kan byde alt og behandle efter eget Forgodtbefindende, om at vi Medhjælpere ogsaa har Maal og Midler til at kræve Medbestemmelsesret i Forhold, som berøre vor Stand.

Lige saa sikkert som at der heldigvis findes mange humane og frisindede Principaler, som fuldtud forstaar den Bevægelse, der er oppe hos en Del af Medhjælperstanden, for at højne den baade kulturelt og faglig, lige saa sikkert er det, at der findes mange Principaler, som endnu betragter os Medhjælpere som nogle Individer, der hverken maa tænke eller handle selvstændigt, med andre Ord, en Slags uundgaaelig Inventar, som nu en Gang skal til, for at Principalerne kan drive deres Forretning.

Man ser ret ofte, Principaler, som fuldstændig griber ind i Anliggender, man skulde synes slet ikke kom dem ved, f. Eks. Affæren paa »De forenede Papirfabriker«, som vel endnu er i frisk Minde. En Kontorist, som var ansat der, fik Lyst til at stifte eget Hjem. Da imidlertid Direktøren fik dette at høre, tilkaldte han Kontoristen og lod ham vide, at dersom han indlod sig paa dette, blev han øjeblikkelig afskediget.

Et lignende Tilfælee skete hos Hr. Grosserer Holger Petersen i Kjøbenhavn, og flere Tilfælde af den Art, som man skulde tro hørte Fortiden til, finder daglig Sted rundt omkring os.

Foruden disse forannævnte Episoder, gives der Principaler som fuldstændig vil forbeholde sig Ret til at bestemme over sine Medhjælperes hele Levesæt, — vel at mærke udenfor Forretningen. Man hører ikke sjælden, at en Principal siger til sin Kommis eller Kontorist: »Jeg ønsker ikke at De kommer hér eller dér«, »De maa kun komme i den og den Forening eller Restauration«; »De maa ikke have nogen Skræderregning«, og »De maa ejheller skylde Deres Skomager Penge«, o. l.

Der kan endnu nævnes en 3die Klasse Principaler, og det er dem, som er ubeherskede, overnervøse og ganske umulige at samarbejde med. Til denne Kategori kan der desværre henføres et overvældende Antal. Enkelte og ikke saa ganske faa har tilmed en ulyksalig Trang til stadig at skifte Personale, — maaske fordi de mener at »nye Koste feje bedst«. En lille Bagatal, kun et Ordskifte, og Følgen bliver Medhjælperens ubarmhjertige Afskedigelse, ofte uden saa meget som at faa en Anbefaling med paa Vejen.

Man vil jo heraf se, at de Farer, som lurer paa Medhjælperen overalt hvor han gennem en mere eller mindre lovende Annonce i et eller andet Blad, vil forsøge at skaffe sig en ny Plads ikke er ringe. Medhjælperen er i de allerfleste Tilfælde ukendt paa det Sted, hvor Pladsen findes, han véd kun at det er den og den Branche, og Manden hedder Per eller Povl; udover dette ved han intet. Principalen kan være god eller daarlig, — kort sagt, det hele er Lotterispil.

Under saadanne Forhold er det jo givet at Tanken om Oprettelsen af et Oplysningsbureau møder frem med fornyet Styrke, og det er da ogsaa efter min Mening en paatvingende Nødvendighed at vi skrider til Værket hurtigst muligt. Dermed vil jeg ikke hævde at Ondet er udryddet, men den værste Brod er taget bort, og Principalerne ville nok komme til at respektere en saadan Institution.

Spørgsmaalet er da forsaavidt heller ikke nyt. Allerede før sidste Kongres, indsendte Nedskriveren af disse Linier, som den Gang boede i Kjøbenhavn, et skriftligt, formuleret Forslag om Oprettelse af et Oplysningsbureau, til min Afdelings Bestyrelse. Samtidig indbragte jeg Forslag om Udvidelse af Engageringskontoret i Forbindelse med dettes Overflytning fra Esbjerg til Kjøbenhavn.

Forslagene blev vistnok ogsaa fremsat paa Kongressen af vore kjøbenhavnske Delegerede, men Sagen blev til syvende og sidst stillet i Bero til bedre Tider. Det kan jo heller ikke nægtes, at vor Organisation har mange Opgaver at løse, og en af de største, vor udmærkede Arbejdsløshedskasse, er jo allerede traadt ud i Livet. Men i Forbindelse med denne, og som en naturlig Følgesvend, maa vi nu arbejde hen til at faa oprettet Oplysnings-Bureauet.

Jeg har tænkt mig Sagen løst paa den Maade, at vi forbinder Oplysningsbureauet med et effektivt og vel ledet Engageringskontor, det allerede eksisterende Pladsanvisningskontor i Esbjerg, kunde vistnok i Paranthes bemærket, ogsaa tiltrænge en Udvidelse.

Fra dette Engagerings- og Oplysnings-Bureau, skulde saa Traadene spændes ud over Landets talrige Afdelinger, og hver Afdeling skulde paa Anfordring indsende saadanne Oplysninger til Hovedcentret om lokale Principaler, at ethvert Medlem med Tryghed kunde henvende sig og faa saa god og fyldig en Oplysning som vel mulig om den attraaede Plads' Beskaffenhed. I Byer, hvor ingen Afdeling findes kunde man jo nok finde en Tillidsmand, som vilde paatage sig dette Hverv.

Til Slut kun det dette: Jeg er ikke blind for at enhver Reform, og særlig den her paapegede, vil koste flere Administrationsudgifter for vor Organisation, men jeg tror og det er mit sikre Haab, at dette Spørgsmaals heldige Løsning vil bidrage mægtigt til at føre vor Sag frem, saa Organisationen kan blive det for sine Medlemmer, som den bør og skal være: Et Værn for vor Stand.

Svendborg, Marts 1909.

H. Schouboe-Olsen.

Medhjælpernes Organisation

og moderne Medhjælperbevægelses Taktik.

Et Foredrag af Vilh. Hansen i Boghandlermedhjælperforeningen.

BOGHANDELENS MEDHJÆLPERE har altid følt sig sine Fæller i andre Handelsbrancher aandelig overlegne, og dette i Forbindelse med de særegne Etableringsforhold, der raader indenfor dansk Boghandel, har bidraget sit til at bevare den Konservatisme i Betragtning af Tiden og dens Foreteelser, der fremfor nogen anden Handelsbranche kendetegner Boghandelens Mænd.

At ogsaa disse aandelige og sociale Skranker vil falde fik man Indtrykket af ved et talrigt besøgt Møde, som »Boghandlermedhjælperforeningen« i Kjøbenhavn afholdt den 25. Febr. med »D. H. K. M. T.«s Redaktør som Taler om det ovenfor nævnte Emne.

Af det timelange Foredrag bringer vi efter »Bogormen« nedenstaaende Resumé.

* * *

LITTERATUREN OG DET SOCIALE SPØRGSMAAL.

Som Boghandelens Medhjælpere, Aandsarbejdets Spredere, har De rig Lejlighed til at anstille Betragtninger over den Indflydelse som skiftende Tider og Forhold øver paa Litteraturen. Ligesom Snorre livfuldt skildrer os Livet paa det gamle Island har Saxo senere bevaret os vor Historie op til Valdemarstiden, — det Oehlenschlæger i Pagt med det nationale Gennembrud omsætter i dramatisk Form. Ogsaa Holberg giver os i Jeppe og Henrik træffende Typer fra Datidens Land- og Byliv, og — for at tage Springet til vore Dage — Skjoldborg har tegnet Nutid og Eftertid et virkelighedstro Billede af vore Dages Bonde og Landarbejder. Joh. V. Jensen fortæller os om vor egen rastløse Tid og dens Mennesker som en Upton Sinclair med knugende Realisme viser os Frikonkurrencen i Renkultur med Titusinder af skuffede Haab og knuste Menneskeskæbner

i sit Spor. — Og den moderne Litteratur viser os Arbejderen, skiftende med den skiftende Tid, efterhaanden som han udvikler sig mod et større Maal af Kultur.

Men Handels- og Kontormedhjælperen — et Erhvervslag hvortil ogsaa De maa henregnes — vil man forgæves søge i Litteraturen. Optræder han er det oftest som en beskeden eller komisk Bifigur. Medhjælperen er upaaagtet og hans samfundsmæssige Stilling fremkalder kun ringe Drøftelse. Saaledes ogsaa paa det politiske og sociale Omraade, i de offentlige Tillidshverv, — overalt hvor det burde gælde om for Medhjælperne at røgte Standsinteresser.

HANDEL OG KULTUR.

Ikke uden Grund er Handelsstanden betegnet som Kulturens Pionér; Freden og den internationale Forstaaelse var oftest i Handelens Interesse. Ad de gamle Handelsveje førtes Menneskeaandens Sejre ud i Folkene. Men finder man end Handelsstanden i Udviklingens Front, den gemmer dog Reminiscenser fra en svunden Tid. I »Grosserer-Societetet« og »Boghandlerforeningen« finder De endnu Lavsvæsenets sidste Skandser. Selv det sociale Spørgsmaal, der andre Steder slaar ud i Flammer, ulmer her kun under Overfladen. —

NUTIDSMEDHJÆLPEREN.

Tal. paaviser at dette skyldes Medhjælperens Chancer for Selvstændighed, Udsigten til at forbedre sin Stilling, der aabner Mulighed som Medarbejder med Følelsen af Fællesinteresse. Men disse Forhold ændres samtidig med Storhandelens Udvikling, der i Forbindelse med det kulturelle Fremskridt har frembragt et nyt Samfundslag — den nye Middelstand — hvoraf Medhjælperne udgør en meget stor Del. — Tal. karakteriserede nærmere dette Samfundslag, hvis Selvstændighedsbetingelser dels var illusoriske, dels forringedes af den økonomiske Usikkerhed og det stigende Krav til forøget Driftskapital. Derfor har Selvstændighedsprocenten blandt tyske Handels- og Kontormedhjælpere i Aarene 1905, 1906 og 1907 været 25 pCt., 21,4 og 18 pCt. Den øgede Konkurrence, de stigende Krav til Livsfornødenheder paa den ene og Arbejdsløshedens Virkninger paa den anden Side gør Medhjælperstillingen usikrere. Medhjælperens Stilling som »Medarbejder« taber sin oprindelige Glands, fordi den forudsætter Selvstændighedsmulighed eller privilegeret Stilling, og det hører snarere til Reglen end Undtagelsen, at Medhjælperen paa Fabrikskontoret har længere Arbejdstid og lavere Løn end Arbejderen i Fabriken. Naar f. Eks. Boghandlermedhjælperne har en gennemsnitlig Aarsindtægt af 1200 Kr. har den faglærte Haandværker 1800 Kr. og medens Boghandlermedhjælperen maa regne Indtægter paa 24—3000 Kr. i pro Mille kan Elitearbejderne regne saadanne Indtægter i pro Cent. Hvad Under derfor at Fællesinteresserne udviskes og Medhjælperne med de øvrige Arbejdsforhold in mente begynder at forstaa deres Stilling som *Lønarbejdere.* —

DET ORGANISATORISKE GENNEMBRUD.

Dette, der nu staar dagklart for mange Medhjælpere, var for en halv Snes Aar siden hyllet i taaget Uklarhed. Dengang gik alle i de blandede Foreningers — Harmoniforeningernes — Ledebaand, og da den første faglige Forening dannedes i 1897 virkede det som et Trompetstød, der varslede et nyt Samfundslags Indtog paa den sociale Arena. Netop 90erne er Gennembruddets Tid for den moderne Medhjælperbevægelse. —

Tal. skildrer herefter hvorledes Organisationsbevægelsen opstaar i forskellige Byer og disse Foreningers Sammenslutning i 1900 til »*Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger*«, der trods uensartede Anskuelser sammenfatter de faglige Reformkrav i et moderne Fagforenings-Program, hvorledes den unge Landsorganisation gennem en omfattende Agitation, men efter en for stort anlagt Organisationsform sætter sig større Maal end i Øjeblikket opnaaelige, hvorledes Principalernes Angreb brydes mod det indre Sammenhold blandt Medlemmerne, indtil en ny Opgave, der kun uegentligt kan henregnes til Centralorganisationens Formaal, medfører et Tilbageslag, der i Virkeligheden nødvendiggør, at man maa begynde fortra.

RESULTATER OG FREMTIDSUDSIGTER.

Siden da har Centralorganisationen arbejdet sig støt fremad, og sat sit Præg paa de Love, der som Helligdagsloven og 8-Lukningsloven indvirker paa Medhjælpernes Arbejdsvilkaar. Arbejdet for Kost- og Logisystemets Afskaffelse, Lærlingelovens Revision, Gennemførelse af kommunale Lærlingevedtægter og af 7-Lukningen i flere Byer og Brancher er nogle af de sidste Aars væsentligste Opgaver og Resultater, foruden det almindelige faglige Arbejde, der er udfoldet. — De faglige Krav maa imidlertid underbygges med den Styrke som en faglig Organisation giver, — derfor oprettedes Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse og Understøttelsesfondet. Sidstnævnte skal — med de indvundne Erfaringer in mente — tjene til Organisationsrettens Hævdelse, til Værn for Kolleger der udsættes for Arbejdsløshed paa Grund af Deltagelse i Organisationsarbejdet, og muliggøre at Organisationen ikke vedblivende nødes til at forblive uvirksom Tilskuer til de værste faglige Brøst.

ORGANISATORISKE MIDLER.

Vil man Maalet maa man ogsaa ville Midlerne. — Her som overalt er *Penge* af Vigtighed. Kontingentets Størrelse er betegnende for en Organisations Værdi; uden tilstrækkelige Pengemidler er selv den dygtigste Ledelse magtesløs. Centralorganisationens Medlemmer betaler 18—24 Kr. aarlig, men vi er klar over, der maa stræbes mod et højere Kontingent, om Organisationen ret skal have Art. — Men uden *Diciplin* er Kontingentet daarligt ydet. De lovmæssige Beslutninger maa følges, den gensidige Ansvarsfølelse maa holdes i Hævd Ledelse og Medlemmer imellem. Det er ikke Medlemsantallet alene det kommer an paa, og den Organisation der tæller alle et Fags Udøvere, men hvor den faste Haand mangler, det fremskuende Blik fattes, hvor Beslutninger ikke respekteres, er baade organisatorisk og reelt svagere end den færre Medlemmer omfattende men fast og fremsynet ledede Sammenslutning.

DET IDÉELLE MOMENT.

Den moderne Medhjælperbevægelse adskiller sig fra de gamle Medhjælperforeninger ved det idéelle Moment, som kollegial Samfølelse og Sammenhold udvikler; det er af den største Betydning for den Enkelte som for Sagen. Hvor der er Maal, er der Idealer at stræbe imod, og Idealerne evner at give en Ungdom den Begejstring, der ofte har baaret os ud over mange Skær og ikke kuet vort Mod trods Skuffelserne. —

Standsbevidstheden — som Tal. nærmere karakteriserede — og det idéelle Moment er de bærende Kræfter for den enkelte Forening som for Sammenslutningen af Foreninger, og disse Faktorer i Forbindelse med Offervillighed og Disciplin i Arbejdet har gjort det muligt for Medhjælperne at tage det første sikre Skridt ad Organisationens Vej, trods al Modstand og den første Tids uheldige Spaadomme — Foreteelser, der som Tal. paaviste havde været ens i de fleste Lande, men ikke havde standset Medhjælperbevægelsens sejrige Fremmarch. —

DEN LIGE VEJ FREMAD.

Den Mand, der følger sin Overbevisning — sluttede Tal. — og gaar den lige Vej mod sit Maal, har Chance for at blive en Personlighed, og ligervis har den Organisation, der har sat sig faglige Opgaver og holder dem højt — gaar den lige fagorganisatoriske Vej — Betingelser for at bryde nye Baner for sine Medlemmer. — Deres Forening bestaar af et absolut Flertal for hvem Medhjælperstillingen er Fremtidsudsigten, og som derfor har Lønarbejder-Interesser. Naar dette erkendes af Boghandlermedhjælperne er baade Maal og Midler givne, og det vil gaa op for Dem, at kun i Fællig med Deres Fæller i andre Handelsfag tages det store og afgørende Løft for Fagets Fremtid og Standens Interesser.

* * *

Foredraget, der fra først til sidst paahørtes med udelt Interesse, hilstes med langvarigt Bifald, og affødte en livlig Debat, der viste, at de Tanker, der var fremsat af Foredragsholderen, havde funden Sangbund i Forsamlingen.

I »Bogormen«s sidste Nr., der næsten udelukkende beskæftiger sig med Foredraget, har »Boghandlermedhjælperforeningen«s Næstformand Hr. *E. P. Wraae* med dette som Udgangspunkt skrevet en retlinet faglig Artikel, der bl. antyder den Mulighed, at et rationalt Arbejde for Medhjælpernes faglige Interesser »kan nødvendiggøre Ophævelse af Foreningen i dens nuværende Form og en Nydannelse paa en strængere (o: fagorganisatorisk) Basis«.

Kvinders Optagelse i vor Organisation.

ET BLAD AF EN IDEALISTS DAGBOG har jeg Lyst til at kalde Hr. *Jens Johansens* sidste Artikel om ovennævnte Spørgsmaal, og navnlig vilde Artiklens Indledning være aldeles fortræffelig, om den var fremkommen som Indledning til en gammeldags, spændende Roman.

Jeg vil ret af Hjertet haabe, Hr. J. maa faa mere Held med sine Idealer — ikke med dette — end Lærer Jensen i Skjoldborgs bekendte Komedie, hvor der kommer en velsignet praktisk Mand og i en Fart gør Kaal paa det Idéelles Magt.

Som Hr. J. formoder, er jeg fuldstændig enig i, at det fundamentale i en faglig Organisation skal være lige Ret — lige Forpligtelse — men jeg tolker vist alligevel Ordet »Forpligtelse« paa en anden Maade end Hr. J., der mener, Kvinderne har en Forpligtelse til at holde sig uden for vor Bevægelse, og jeg — men min Mening kan naturligvis være gal — mener at de netop har Forpligtelse til at slutte sig til vore Rækker. —

Hr. J. hævder stadigt, at Kvindernes Deltagelse i Arbejdet hjemler dem ingen Ret eller Adkomst til at blive optaget i Organisationen, saalænge de ikke har arbejdet de omstridte 3 Aar ved Faget. Det er et lidet demokratisk Standpunkt Hr. J. dér indtager; Kvindearbejdet — overalt, ogsaa i vort Fag — er jo nu en Gang berettiget, men da det skriver sig fra en forholdsvis yngre Dato — desværre endnu ikke saa velordnet med Lærling og Svend. Ja nu kommer min »praktiske« Synsmaade igen, vi *maa* og *bør*, indtil vi selv kan skaffe os Forbedringer paa det Omraade, se igennem Fingre med eventuelle Mangler, og ikke lade Tiden løbe fra os paa Grund af forstakkede Principper. For Kvindeinvasionen i de forskellige Erhverv kan selv ikke Hr. J. dæmme op.

Lad mig komme med et lille Spørgsmaal. Det hænder ikke saa sjældent, at der paa Kontorer og Lagre ansættes Mænd, der baade er 20 og 30 Aar og som tidligere har beklædt anden Livsstilling; Lærlinge kan man ikke kalde dem, da de udmærket godt kan udfylde det Arbejde, der nu kræves af dem. Skal vi nu ogsaa nægte en saadan Mand Optagelse, indtil der er gaaet 3 Aar? — Jeg gad forøvrigt se den Afdeling, der med god Samvittighed vilde gøre det, ja, jeg tvivler endog om, at Vejle-Afdelingen vilde. Men Kvinderne? For dem er der ingen Pardon! —

Jeg er næppe fuldt saa overbevist som Hr. J. selv, om at Hensigten med den Bemærkning »at Rimeligheden forbyder os at vi danner en Organisation af 14-aarige Pigebørn«, at den rigtig vilde gøre sig, er bleven naaet. Jeg synes snarere, den er lidt ubeldig, og smager lidt for meget af Pynt. Hr. J. kunde roligt, uden derved at forringe Aktet, have sagt »18-aarige Pigebørn«.

Hr. Johansen fastholder, at der er en vis Risiko for Organisationen forbunden med at optage Kvinder efter Alder. Den eneste Grund, der hidtil er bleven anført, er den, at Hr. J. kender »flere Eksempler« paa, at Kvinder, der har arbejdet 2 Aar ved Faget, ikke har mere end 30 Kr. i maanedlig Gage. Af saadanne Eksempler kender jeg skam mange; men det er for mig en Grund mere til at formaa Kvinderne til at træde ind i Centralorganisationen, saaledes at de kan faa aabnet Øjnene for deres elendige Lønforhold. —

Som tidligere sagt, tror jeg — og som et praktisk Menneske, mener jeg at have Ret til baade at »tro« og »skønne«, — at Organisationens Risiko bliver størst over for den mandlige Butiksmedhjælper. Men hverken Hr. J. eller jeg *véd* jo noget bestemt, da vi endnu ikke har set vor Arbejdsløshedskasse i Praksis. Det vil derfor være lige saa umuligt for mig at føre de Beviser Hr. Johansen forlanger som det er umuligt for Hr. J. at paastaa alene paa Grundlag af de »flere Eksempler«, at det bliver de kvindelige Medlemmer, der kommer til at spise Pengene i vor Arbejdsløshedskasse. —

Jeg finder Spørgsmaalet om nærværende Emne uddebatteret, da *jeg* intet Haab nærer om at kunne rokke ved Idealerne. —

Johanne Berg.

Conto pro diversi.

DEN EKSTRAORDINÆRE KONGRES,

der som tidligere meddelt afholdes i *Aarhus* den 21de ds. skal behandle følgende Dagsorden:

1. Prøvelse af Mandaterne.
2. Valg af Kongressens Tillidsmænd.
3. Hr. Åge Hyllesteds Tilbagetræden fra Formandsstillingen samt Valg af ny Formand.
4. Centralorganisationen og Afdelingsarbejdet (Forhandlingen indledes med et Foredrag af Redaktør *Vilh. Hansen*).
5. Eventuelt.

Efter Afslutningen af den ekstraordinære Kongres — hvis Forhandlinger næppe vil strække sig over hele Dagen — afholder Hovedbestyrelsen Møde.

DE STATSUNDERSTØTTEDE FOREDRAG

er nu sat i System og flere er allerede afholdte. Vi skal senere komme tilbage til disse Møder, og anmoder vore Korrespondenter om at tilstille os Meddelelse angaaende Mødernes Forløb. Vor begrænsede Plads tillader os derimod ikke at bringe Referater af Foredragene.

I denne Forbindelse skal vi meddele, at Handelsskolebestyrer *N. P. Nielsen*, Aarhus Handelsskole, er villig til at holde Foredrag om merkantile Emner, f. Eks. Vexlen, Bogholderispørgsmaal etc. Om det førstnævnte Emne holdt Hr. N. forleden et Foredrag i Viborg, arrangeret af vor derværende Afdeling og besøgt af en meget talrig Forsamling.

BOGHANDLERMEDHJÆLPERNE OG CENTRALORGANISATIONEN.

»Boghandlermedhjælperforeningen«s Organ »Bogormen« behandler i en ledende Artikel vor Opsats »Strejkende Bankassistenter« (D. H. K. M. T.s Nr. 2) og karakterisere den deri skildrede Episode som »en Manøvre, der tager sig lidt trist ud i en Tid, da der arbejdes med stor Interesse og Forstaaelse paa at forberede en faglig Sammenslutning af alle Handelsmedhjælpere — uden Hensyn til deres Arbejdes særlige Karakter. Den ledende Tanke i disse Bestræbelser er denne, at alle Medhjælpere indenfor Handelen og dermed beslægtede Virksomheder samles under samme Fællesorganisation, og at ethvert Skridt til Forhandling med Principalerne er betydningsløst, ja skadeligt, naar ikke alle staar bag ved. — Det er en stor Tanke, der her søger at slaa Rod, og den søger sin Berettigelse i den Kendsgerning, at Udsigten til Selvstændighed som Handelsmand for hvert Aar bliver mindre, for ad Aare at blive ganske betydningsløs for det store Flertal«. — Videre skriver »Bogormen« efter at have railleret over Boghandlermedhjælpernes »Branche-Hovmod«: »Vi bør samles om vor Forening for det store Maal — jævnsides med andre Medhjælperforeninger. Spørgsmaal som Muligheden af Indmeldelse i »Centralorganisationen« bør overvejes og gennemtænkes. Naar blot Nødvendigheden af Samarbejde er bleven klargjort og den forslidte, litterære Narrekappe er afkastet — vi vil da være over de første Vanskeligheder.«

LÆRLINGELOVENS § 10

foranledigede en Forhandling ved de jyske Handelsforeningers sidste Repræsentantskabsmøde. Paragrafen, der som bekendt vedrører Principalens Forpligtelser m. H. t. Lærlingenes praktiske og teoretiske Uddannelse indledes af den i Handelsskolesagen stærkt interesserede Konsul *Kaalund*, Kolding, der hævdede Nødvendigheden af at Undervisningen henlagdes til Dagtimer i Stedet for den gængse Aftenundervisning, der fandt Eleverne trætte efter Dagens mange Arbejdstimer, og derfor uoplagte til at høste Udbytte af Undervisningen. Men Konsulen dokumenterede straks den Halvhed, der i denne Sag er betegnende for Principalerne af den gamle Skole, idet han under Henvisning til 8-Lukkeloven gik let hen over Maximalarbejdsdagen for Lærlinge og udtalte, at han »nødig vilde opleve den Dag da Handelsmedhjælperne blev en Automat, der skulde trækkes op til et Klokkeslet og saa uhjælpelig løb ud til et andet«.

Mange Arbejdsgivere har længe før Hr. K. og mere træffende end han erklæret sig for Modstandere af deres Lønarbejderes Krav om en forkortet Arbejdstid, — der dog er gennemført. Disse Arbejdsgivere har regelmæssig overlevet Katastrofen. Maatte det ogsaa blive Konsul K. forundt!

De direkte Medlemmer og Kongressen.

SOM DELEGERET til den forestaaende ekstraordinære Kongres i Aarhus, vil jeg gerne foreslaa Hr. *C. Hammer*, Bredsten ved Vejle. Hr. C. H., som er et i vort faglige Arbejde alvorligt interesseret Medlem og i flere Aar har været i Ledelsen af en af vore bedste Afdelinger, er i Besiddelse af de For-

udsætninger, der berettiger til at tro, at han vil kunde gøre sig gældende i vor vigtigste repræsentative Forsamling, og være den direkte Afdeling en værdig Repræsentant.

Medlem.

REDAKTIONENS TELEFON:
Godthaab 943 y.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage før Bladet skal udkomme.

Esbjerg. *Ordinær Generalforsamling* afholdes i Foreningens Lokaler, *Tirsdag den 16. ds.* Kl. 8½ Aften pr. med følgende Dagsorden: 1) Formanden aflægger Beretning. 2) Kassereren aflægger Regnskab. 3) Valg af Formand. 4) Valg af 4 Bestyrelsesmedlemmer. 5) Valg af Suppleanter, 6) Valg af Revisorer. 7) Valg af Delegerede til Kongressen. 8) Lokalespørgsmaalet. 9) Eventuelt. — Medlemmerne opfordres til at give talrigt Møde. *Sekretæren.*

Kjøbenhavn. *Handels- & Kontormedhjælpernes Fagforening* afholdt sin aarlige Generalforsamling den 9. Marts i Café »du Parc« med følgende Dagsorden:

1. a) Beretning om Foreningens Virksomhed. b) Foreningens økonomiske Forhold. 2. Regnskabet. 3. Indkomne Forslag. 4. Valg af Bestyrelse og Revisorer. 5. Eventuelt.

Formanden, *E. S. Schibler*, aabnede Generalforsamlingen og bød de Tilstedeværende Velkommen, hvorefter *H. P. Hansen jun.* valgtes til Dirigent.

Formanden aflagde en særdeles udførlig Beretning om Virksomheden i det forløbne Aar. Omtalte særlig de afholdte Agitationsmøder og betegnede de indhøstede Resultater af disse som gode. Beretningen godkendtes ensstemmig.

Formanden gav en Oversigt over Foreningens financielle Stilling og de derhenhørende Forhold, da den nuværende Bestyrelse overtog Ledelsen den 1. Juli 08. Forskellige Momenter vedrørende dette Punkt affødte en længere Meningsudveksling. Bestyrelsens Varetagelse af Foreningens økonomiske Forhold godkendtes ensstemmig.

Kassereren oplæste det reviderede Regnskab for 2. Halvaar 1908. For Regnskabet afgaves ensstemmig Decharge.

Bestyrelsen foreslog Lovenes § 12, 1ste Stykke, rettet til: »Bestyrelsen bestaar af 1 Formand, 1 Kasserer og 7 Repræsentanter«. Resten uforandret. Efter nogen Diskussion forkastedes Forslaget.

Til samme Paragraf foresloges tilføjet: »Kassereren stiller en efter Forholdene af Bestyrelsen godkendt Kaution, uden Udgift for Kassereren«. Dette vedtoges.

Bestyrelsen foreslog at yde Kassereren et Honorar af 5 pCt. af Kontingentindtægten. Forslaget vedtoges ensstemmigt.

Kolonialmedhjælpernes Organisation foreslog, at der aarlig afholdes 2 Generalforsamlinger. Forslaget forkastedes med overvejende Majoritet.

Til Formand genvalgtes *E. S. Schibler* ved Akklamation og til Medlemmer af Bestyrelsen genvalgtes Frk. *Elisabeth Jørgensen* og *Chr. V. Andersen*. samt nyvalgtes Bogholder *M. Hørdum*, Assistent *V. Carlsen* samt Kolonialmedhj. *Aage E. Alsøe*. Suppleanter: Frk. *Lyse* og *A. Petersen*. Til Revisorer valgtes Kasserer *Jørgen Christensen* og Fuldmægtig *H. P. Hansen jun.* Suppleant: *Adam V. Streit.*

Frk. *Elisabeth Jørgensen* anbefalede at afholde Friluftsagitationsmøder i Sommertiden. Efter nogen Debat udsattes Spørgsmaalet.

Hr. *Alsøe* rettede en varm Tak til det afgaaede Bestyrelsesmedlem *P. Schou*, for hans gode og utrættelige Arbejde for vor Sag. Forsamlingen sluttede sig hertil ved at rejse sig.

Dirigenten hævede derefter Generalforsamlingen.

Efter Generalforsamlingen afholdt de tre Afdelinger Møder med Dagsorden: Valg af Delegerede til Kongressen i Aarhus.

I *Kontorafdelingen* valgtes Formanden *Fr. Møller* og Frk. *Elisabeth Jørgensen*, i *Kolonialafdelingen* Formanden, *P. Schou* og i *Manufakturafdelingen* valgtes *E. S. Schibler*. — *r.*

Diskussionsmøde Tirsdag den *16. Marts* i Lokalerne »Café du Parc«. Indleder Herr *Alexandersen*. Emne: »Statsanerkendte Arbejdsløshedskasser og Ikke-Statsanerkendte«.

Udvalget.

Kolding. Foreningen afholdt Tirsdag d. 9. Februar Foredrag — det 4de i Saisonen — denne Gang offentligt. Foredraget afholdtes i Højskolehjemmets Sal og ca. 200 Mennesker havde givet Møde for at høre Forfatteren *Johan Skjoldborg* tale om Emnet: »Personlighed«. Formanden, Hr. *N. C. Nielsen*, bød Velkommen, og takkede, fordi S. var kommen til Stede og foreslog Forsamlingen at synge: Naar Vinteren rinder i Grøft og i Grav.

Derefter talte Hr Skjoldborg djærvt, klogt og vittigt, paa sin naturlige jydske Maade, om det han forstod ved »Personlighed«. Hans Hovedpunkt var, at man skulde danne sig sin egen Mening om en Sag, ikke leve paa de Gamles Overleveringer — først sætte sig ind i noget, saa dømme. Det, det gjaldt, var ikke at tænke paa: »Hvad vil Folk sige«, nej, man skulde leve sit Liv udadtil, efter det bedste i En selv, saa dannedes der en Personlighed. At leve Livet — i Overensstemmelse med de Drømme, man drømte som ung — og ikke slaa af paa Fordringerne til sig selv — og det man ansaa for Ret, lukke op for de nye Strømninger, efter sit eget Selv — det fordrede han som Betingelser for at blive en Personlighed. Det udmærkede Foredrag lønnedes af Tilhørerne med stærke Haandklap. Derefter takkede Formanden, Hr. Skjoldborg for Foredraget og Forsamlingen sang dernæst: I alle de Riger og Lande.

Da Publikum var gaaet — samledes Medlemmerne, Hr. S., og som Foreningens Gæst, Redaktør Knud Hansen (Social-Demokraten) til et fælles Kaffebord, hvor Hr. S. fortalte om sit Liv og forskellige Oplevelser. Det var meget interessant at høre og man kunde ikke andet end faa det Indtryk, end at man her stod over for en *Personlighed.* — Den udmærkede Aften vil længe mindes. *J. E. K.*

Skive. Ordinær halvaarlig *Generalforsamling* afholdes paa Hotel Phønix *Onsdag den 24. ds.* Kl. 9 Aften.

Dagsorden: 1 a) Beretning for det forløbne Halvaar. 1 b) Beretning fra Kongressen i Aarhus. 2) Regnskabets Aflæggelse. 3) Valg af Bestyrelsesmedlemmer i Stedet for de efter Tur afgaaede samt af 2 Suppleanter. 4) Valg af 1 Revisor og 1 Revisorsuppleant. 5) Eventuelt. A. A.

Kommis *Holger Eberhardsen*, (tidligere i *Ringkøbing*) anmodes om i *egen Interesse* hurtigst at opgive sin Adresse til Hovedkontoret.

Den sorte Tavle.

Slettet af *Aarhus*-Afdelingen paa Grund af Kontingentrestance er *R. J. Svanefjord* og *Friis Olsen*, Østergade 4.

Carl Knudsen,
p. T. Kasserer.

Paa Grund af Kontingentrestance er Kommis *Michael Nielsen* hos Købmand Fr. Gundelach slettet af *Holstebro*-Afdelingen.

M. Christensen,
p. T. Kasserer.

Hvad vore Medarbejdere og Korrespondenter bedes iagttage!

Skriv altid — i Særdeleshed Navne — med tydelig Haandskrift.

Skriv kun paa den ene Side af Papiret.

Søg en kort og klar Udtryksform for Deres Tanker. Undgaa enhver Gentagelse.

Søg ved Udarbejdelse af Referater at undgaa ethvert overflødigt Udtryk. Anfør alt af Vigtighed i kortest mulig Form. Undlad alle Bagateller.

Udarbejd Deres Manuskript med Omhu; gennemlæs det altid før Afsendelsen.

Iagttag disse Regler — og De sparer Redaktørens Tid, gavner vort Blad og vor Sag

Naar De skriver til „D. H. K. M. T". da indsend til

Redaktionen: Manuskripter til Bladet, Korrespondance vedr. Hovedbladets Indhold, Avisudklip og enhver Meddelelse ang. Standsanliggender samt et Eksemplar af de Tryksager, Afdelingerne udsender.

Ekspeditionen: Bladets Anmeldelse og Forsendelse gennem Postvæsenet, Rekvisitioner paa Restoplag til agitatorisk Øjemed, Reklamationer over uregelmæssig Modtagelse af Bladet.

Hovedkontoret: Alt Annonceafdelingen vedr.

Ved nøje at følge denne Anvisning spares Tid og Penge!

Annoncer.

Støt de Averterende!

Aalborg.

AALBORG

HANDELSGYMNASIUM

Nordjyllands Hdlshøjskole.

1. Maj og *1. Novbr.* nye prakt. Kursus i *alle Hdlsfag.* Forlang *Plan* og *Skema* t. *Statsunderst.* (240 Kr.)

J. F. Møller, cand. mag.

1 Aars Studieoph. i England og Tyskland.

M. Jensen, Nytorv 9,

Cigar- og Tobaksforretning.

Piber og Stokke i stort Udvalg.

AALBORG.

P. Hansens Bogtrykkeri

leverer alle Slags Tryksager hurtigt, smukt og billigt.

AALBORG

Ure og Kæder købes

billigst hos

ADOLPH MØLLER,

Slotsgade.

VICTOR MØRCHS

Barbér- og Frisørsalon anbefales.

Slotsgade 16. Underofficersbygn.

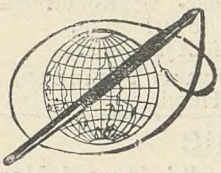

Waterman „IDEAL"

FYLDEPEN.

Marinus M. Schultz,

Jomfruanegade 3. Aalborg.

Anerkendt den bedste! Forlang gratis tilsendt en Bog om „Fyldepenne".

AALBORG.

Glarmester S. N. Jensen,

Algade 67. Telefon Nr. 5.

1. Kl. Værksted for

INDRAMNING AF BILLEDER.

Forlang

Salon-Pilsner

overalt.

AALBORG. Specialforretning

i Herre-Kravats, Kraver, Flipper, Dag- og Natlinned, Normalunderbeklædning.

Engelske lette Hatte fra 3 Kroner.

NB. Ulster, Regnfrakker, Habitter efter nyeste Snit, billigst i

Kravatmagasinet, Algade 50.

Niels Jensen.

From-Løvstrøm,

Fotograf.

Algade 7, Aalborg

anbefaler alt til Faget henhørende.

Alle moderne Nyheder.

„Postkort" i fin Udførelse kun **3 Kr. Dus.**

Algade 26. AALBORG **Algade 26.**

Skotøjsforretningen i DET RØDE HUS

bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

JERNBANEHOTELLET

BOULEVARDEN 15, AALBORG

(NÆR BANEGAARDEN ∴ ANBEFALES

TELEFON 1434 ——— **V. FONSECA**

Aarhus.

Den jydske Handelshøjskole

Hans Brogesgade 2, Aarhus.

Telefon 1883.

I. Maj begynder nye **hel-** og **halvaars** Kursus for Mænd og Kvinder. Program sendes. Ansøgninger om **Statens, Amtets, Kommunens og Handelsforeningernes** hele og halve Fripladser sendes inden 1. April til Forstander *Henningsen.*

For Bestyrelsen

Joh. Baune.

Drik

Ceres

Øl

Rejsende

spiser bedst sin

Frokost

Middag

eller Aften

GrandHotel

Aarhus.

Telefoner:

Kaféen 656. — Selskabslokalerne 915

Diner fra Kl. 1—5. Kr. 1,50.

Nymonterede Værelser fra Kr. 1,50.

Aarhus Handelsskole

(statsunderstøttet Dagskole)

begynder ny $^1/_1$ og $^1/_2$ Aars Kursus **1. Maj.** Fripladser søger inden **1. April. Program** og nærmere Oplysninger faas fra **Skolens Kontor, Vestergade 8.** Telf 1179.

Niels P. Nielsen,

exam. Handelsskolelærer fra

»Die Handelshochschule zu Leipzig«

Esbjerg.

Ryg Nr. 46. **M. M. ANDERSEN, Esbjerg.** Ryg Nr. 46.

Special-Cigarforretning.

Kongensgade 49. Telefon 282.

Specialitet: Hamborger-Cigarer.

Dante CIGARETTER *Dante* **No. 10-10 Øre, No. 15-15 Øre pr. 10 Stk.**

Fotografisk Atelier „Mundus", Aarhus.

Absolut 1. Kl. fotografisk Etablissement, udstyret med alle Nutidens Krav paa Elegance. Vi anbefaler os til d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere. Brødrene Alfred & Mundus Pedersen, Ryesgade 16. Telefon 2240.

Husk
JØRGEN JEPSEN's
Skræderetablissement
Kongensgade 19. Esbjerg.

Drik Esbjerg Øl

A. Eeg's Palmehave.
1ste Kl.s Koncert-Restaurant
Enestaaende i Skandinavien.

ESBJERG.
Jydsk Lædervaremagasin
anbefales!
Fuldstændig Specialforretning i Lædervarer.

JUL. PETERSEN,
Hatte- og Bundtmager,
ESBJERG.

Chr. Adler Svanholm,
Kongensgade 64. — Esbjerg.
Største Udvalg af alt til Herre-Lingeri.
Største Lager af Habitter og Overfrakker.

Saa meget staar fast —
det solideste Fodtøj faas hos
S. Pedersen,
Torvet Esbjerg.

Dansk Beklædnings Comp.
Største Udvalg
— Billigste Priser. —
Kongensgade, Esbjerg.

Esbjerg Papirforsyning.
Alle Kontorartikler.

Esbjerg.
O. S. U. BAUER,
Herre- & Dame-Frisørsalon.
Kongensgade 49, Stuen & 1. Sal.
Stort Udvalg i Toilet- og Sygeplejeartikler.
Bestilling paa Haararbejde modtages.

Herning.

Barber & Frisørstuen
i Højskolehjemmet
bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes venlige Erindring.
I. KLASSES BETJENING.
L. Ingemann Thomsen,
Herning.

Alle
fagorganiserede Medhjælpere i Herning erholder en ekstra Rabat naar De køber Deres Forbrug af
Herreklædninger, Kravetøj etc.
i BEKLÆDNINGS-MAGASINET,
Bredgade 19.
HERNING.

Husk M. Kampmanns'
Skotøjsforretning,
Største Udvalg, bedste Reparationsværksted.

Hjørring.

I. C. Christensens
1. Kl. Skræder- og Herreekviperingsforretning bringes i velvillig Erindring.
SKOLEGADE 1. HJØRRING.

Dürkopp-Cykler
faas kun hos
A. Jensen, Du Nord,
Hjørring.

Horsens.

Palais Caféen
Horsens.
Hyggelige Restaurant- og Selskabslokaler anbefales i velvillig Erindring.
A. Th. Kierkegaard.

Handels- og Kontormedhjælperne
anbefales
Hirschsprung
Cigarer fra Howitz & Kattentid
Hein & Marsmann
samt Joh. Fr. Schalburgs anerkendte Mærker i **Vine & Spirituosa.**
Horsens Materialhandel,
C. Thorstensen,
Søndergade 28.

Abonnér paa „D. H.- & K.- M. Tidende".

Kolding.

Husk at anbefale Ludpulveret
Lessivol.
De støtter den danske Industri og fortrænger den udenlandske
faas kun fra
Kaalunds Sæbefabrik
(ved **H. Chr. Petersen**)
Kolding.

Chr. E. Krags
Bog- og Papirhandel
Telf. 377. KOLDING. Telf. 377.
3 Kr. Eneforhandling af Klio-Fyldepennen.

Det bedste
FODTØJ
i **Kolding** faas hos
Andr. Kyster & Søn.

Husk
Ateliér CENTRAL
Helligkorsgade 16. Kolding.

SØLVE CLEMENTZ
Juvelér & Guldsmed,
Østergade 17, Kolding.
K. F. U. M.s Ejendom. Telefon Nr. 500.
Billigste Guldsmed i Kolding.

J. Johannesen,
SKRÆDERFORRETNING,
KIRKETORVET 12
anbefales.

Ønsker De en 1ste Kl. Cycle, da henvend Dem til
Jakob Brems, Kolding,
hvor De bliver bedst betjent.
NB. 1. Klasses Reparationsværksted.

Støt de Averterende!

Kjøbenhavn.

Cloëtta's

		Pr. Pd.
Surinam	Chokolade	Kr. 1,60
Caracas	do.	„ 1,40
Trinidad	do.	„ 1,20
Cacaopulver, fineste Analyse		„ 2,00

sælges hos vore Forhandlere over hele Landet.

Mansfeld-Büllner & Lassens
eneste **ægte**

Brama-Livs-Elixir

faas overalt og anbefales
af alle Butiksmedhjælpere.

Det staar urokkeligt fast som Klippen Man køber bedst og billigt i Flippen.

»Flippen«
er Vesterbros mest velassorterede

Kravats- og Herrelingeri-Magasin.
Anbefaler sig til det ærede Publikum.
Prima Varer.
Billige Priser. **Altid Nyheder.**
Ærb. **K. HINTZ, Istedgade 128.**
Telefon Vester 376 x. Københavns.
Reglementerede Klubhuer (DIF) 4 Kr.

Nyborg.

Industri-Hotellet
Nyborg.

Nykøbing Mors.

Th. Jacobsen,
Bundtmager,
Nykøbing M.
hos
Hatte, Kasketter og Huer
Kjøb

Odense.

M. JANTZEN'S
Barber- & Frisørsalon
Albanitorv 12.

Romersk Badeanstalt.
19 Albanigade 19.
Aabent: 8 Morgen til 8 Aften.
Søndag: 8—12.
Herre- & Damebade.

Odense Pilsner
har den fineste
Smag

Carl Ferniss *Telefon 1170.*
Telefon 1170. Vestergade 16.
Største Udvalg i **Cigarer, Cigaretter, Røgtobakker, Piber** og **Stokke Merskum** og **Ravrør,**
anbefales d'Herr Handels- og Kontormedhjælpere.

P. Joh. Døring
Hattemagasin
Telefon 1438. **Odense.** Telefon 1438.

LUX **ODENSE.**
EKSPRESFORRETNING.

JEAN SURÉE
GULDSMED & JUVELER
VESTERGADE 41, ODENSE

Alle Kommisser køber billigst *Engelske Regnfrakker, Habitter og Vinter Paletots, Hatte, Slips og Kravetøj hos*
Hinke, 70, Vestergade 70.

Hotel Sct. Knud
Odense.

Alle bør drikke
Albani Øl
eller **Albani Pilsner**

KR. E. PETERSEN's BOGTRYKKERI
KONGENSGADE 31, TLF. 1044
ODENSE

Odense Vin-Kompn.
Odense. ═══ København.

Randers.

Hvor ekviperer man sig **noblest, bedst** og **billigst** i Randers **?**
Selvfølgelig hos
S. P. Petersen, **Middelgade 6**
Højskolehotellet
Telefon 990. **Randers.** Telefon 990.
Absolut 1. Klasses Herreskræderi.

Hattemagasinet „Stockport".
Slotsgade 7, Randers.
Elegante Hatte, fikse Sportshuer.
Anbefales i velvillig Erindring.

RANDERS
Handels- og Kontormedhjælperforening
anbefaler sit
1ste Klasses Pensionat
i Lokalerne, Vestergade 12.
FULD PENSION 35 Kr. mdl.

Bryggeriet
„THOR"
Randers, anbefales.

Svendborg.

Stokke, Piber & Cigarer
fra **Johs. Kristiansen**
Gerritsgade 4—6, ligefor Nicolaj Kirke
Svendborg.

Skive.

Skotøjsbørsen, Skive.

Største Lager. Smukkeste Udvalg. Solidt Fodtøj.
Specialitet: UOPSLIDELIGE SAALER.
Telefon 231.

Livsforsikringer
Ulykkesforsikringer
Brandforsikringer
Tyveri- & Indbrudsforsikringer
tegnes fordelagtigst ved

R. Sjørup Nielsen,
Skive. – Telefon 297.

JEG er udmærket tilfreds! Jeg køber mit Tøj hos J. Suurballe & Co., og dér er Klædelageret saa stort og smukt, at man uden for Københavns ikke finder det bedre, og sker det en Gang, at et Klædningsstykke ikke passer tilfredsstillende, tages det beredvilligt tilbage. De kan spare Deres Ulejlighed, jeg handler som sagt hos J. Suurballe & Co.

Skive.

Prøv

Th. Machons
(Rudolf Schmidts Eftf.)
Barber- & Frisørstue,
Torvet.
NB. Hovedbade med Massage.

Slagelse.

K. Skaarups Boghandel, Papirhandel
en gros og en detail.
PRISLISTE sendes paa Forlangende.
Slagelse. Telefon 59.

Telefon 353.
Køb altid Fodtøj hos
EMIL HANSEN, Slagelse.
Lager af alt til Faget henhørende.

Royal-Victoria Cykler
— elegante—solide—letløbende —
Gode Afbetalingsvilkaar.
Slagelse Cykle-Depot
Telf. 42. Schweizerpladsen. Telf. 42.
Alle Reparationer udføres godt og billigt.

Det bedste er det billigste!

Derfor køber Handelsstanden deres Forbrug hos os! Altid fixt Udvalg i engelske Stoffer! Stort Lager af færdige Habitter, Paletots og Regnfrakker, Hatte, Manchetskjorter, finere Underbeklædning, Sokker samt alt til Herreekvipering henhørende.
Christian Stahl & Nylander,
Gl. Torv, Slagelse.
Herreekvipering, I. Kl. Herreskræderi.
Leverandør til Varelotteriet. Tlf. 140.

Holstebro

Handels- og Kontormedhjælpere anbefales
J. P. Andersens Skræderetablissement,
Nørregade.

Barber- og Frisørsalonen
„Romerhus", Torvet.
Peter Groth.
Hovedbade med Massage.

DANSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
ved P. V. F. Petersen.
Altid billigst her paa Pladsen.
TELEFON 150.

Viborg.

Drik Odin Lager & Pilsnerøl fineste Kvalitet samt Skattefri Pilsner Mørk Skattefri Dobbeltøl.

Vejle.

A. Christensen,
Vejle. — Telefon 267.
Engelsk Klædelager.
High class Tailor Etablisement.
Hattelager og Manchetlinned.
Complete stock of every thing for Gentlemen

Koncertsalens Varieté og RESTAURATION anbefales.

Packness' Esperanto Serie

Nr. 5, Dansk-Norsk Esperanto Ordbog indeholdende ca. 21,000 Ord er i Trykken og udkommer i Febr.-Marts.

Café „Standard"
JENS C. NIELSEN.
Telefon 265.
Jernbanepladsen, Vejle.
Moderate Priser.

SKOTØJSFORRETNINGEN
SALGADE 5 anbefales
d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.
Største Udvalg. Billigste Priser.
1. Klasses Reparationsværksted.
CH. CHRISTENSEN.

Kendsgerninger
rokkes ikke!

Derfor vil det stedse være sandt, at **Worning & Petersens** ægte
– Xeroform Sæbe –
er den allerbedste Toiletsæbe til dagligt Brug.

REPRÆSENTANTER
FOR
„DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE"s
ANNONCE-AFDELING.

Aalb.: Hr. N.C. Nielsen-Lindquist, Danmarksg. 45.
Aarhus: Hr. N. Chr. Jensen, Ryesgade 4.
Ebeltoft: Hr. Bogholder R. Hvitved
Esbjerg: Hr. H. Holm, Jyllandsgade 46.
Fredericia: C. P. Henningsen, Højskolehjemmet
Frederikshavn: Hr. Bogh. S. West.
Grenaa: Hr. Kommis J. Gredsted.
Herning: Hr. Kommis Chr. Kampmann.
Hjørring: Hr. H. Hein, Hirtshalsvej 5.
Horsens: Hr. Kommis Sten Vandborg.
Holstebro: Mnfktm. Carl Jensen, adr. S.S. Busk
Kolding: Hr. Kommis C. A. Hansen, Østergade
Middelfart: Hr. P. J. Kirkegaard.
Nykøbing M.: Hr. Kommis C. Svenningsen.
Næstved: Hr. Kommis Chr. F. Johannessen.
Odense: Hr. Kommis H. Hansen, Vestergade 5.
Præstø: Hr. Bogholder A. Larsen.
Randers: Hr. Johan Sørensen, Trifoleum.
Ringkjøbing: Hr. D. Jensen.
Ringsted: Hr. H. C. Aagaard, Søgade.
Samsø: C. V. Jensen, Onsbjerg.
Skanderborg: Hr. C. J. Kerff.
Skive: Hr. Kommis P. J. Kjær.
Slagelse: Hr. Bogholder C. Møller.
Sorø: Hr. Kommis N. H. Lange.
Svendborg: Hr. J. Mammen, Adr. Hansen & Co.
Thisted: Hr. H. C. Poulsen, Frederikstorv.
Varde: Hr. Bankassistent L. Jørgensen.
Vejen: Hr. Kommis S. Breund.
Vejle: Hr. Bogholder C. Nielsen-Kloster.
Viborg: Hr. Kontorist M. Torp.
Vordingborg: Hr. Bogholder U. Steinmetz.

Afleveret til Posten den 15. Marts.

Udgivet af Centralorganisationen.
Ansvarhavende Redaktør VILH. HANSEN.
O. WRITH'S EFTF. (Gustav A. Jensen),
Badstuestræde 7, København. K

DANSK
HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 7. 1. April 1909. 9de Aargang.

Den ekstraordinære Kongres.

Christen Ingvoldsen valgt til Centralorganisationens Formand.

SIDEN DEN EFTERAARSDAG 1903 I ODENSE, da vi efter et daglangt Arbejde, der først fandt sin Afslutning i en sen Nattetime, men som indledede et nyt og heldbringende Afsnit i dansk Medhjælperbevægelse, har vi været den usædvanlige Foreteelse, der benævnes ekstraordinær Kongres, foruden.

Situationen var denne Gang væsentlig forskellig fra den mere end vanskelige Tilstand, der raadede for 6 Aar siden. Kongressen den 21de Marts var Udtryk for en Organisation, der forlængst har fæstnet sig, hvis enkelte Dele er vel afpassede og griber ind i hverandre dannende et organisk Hele. Medens vi i 1903 endnu famlede med organisatoriske Problemer staar vi i 1909 med en i Formen fuldt færdig Organisation. Men det var gaaet med Centralorganisationens Maskineri som det maa gaa med enhver Maskine, der savner stadig og sagkyndig Pasning. dens Gang bliver »sløret« og den løber Fare for ikke at klare Dødpunktet.

Aarhuskongressen blev netop det Drev fremad, der førte Centralorganisationen ud over det døde Punkt, saaledes at dens velindrettede Mekanisme atter kan funktionere med vanlig Præcision og fuld Nyttevirkning.

Den ekstraordinære Kongres viste hvilken indre Styrke der rummes i vor Organisation, den gav ingen ny Retning. brød ingen nye Baner for vor Sag - og det var ejheller dens Opgave — men den genindførte den præcise Administration og Ansvarsfølelsen i Arbejdet udadtil, der er al faglig Organisations nødvendige Forudsætning Aarhuskongressen genoprettede Diciplinen, genindførte det organisatoriske og administrative Samarbejde og genvakte den Tillid, som det sidste Aars Begivenheder havde rokket.

CHRISTEN INGVOLDSEN
CENTRALORGANISATIONENS FORMAND

Derfor hører Aarhuskongressen til Centralorganisationens store Dage.

Præcist og let gled Kongressen gennem sin Dagsorden, — en usædvanlig Episode under Mandatdebatten ene undtagen. Denne tog en Time af Forhandlingstiden og burde være undgaaet — og kunde have været det, om det blot altid var saa let at udskille Personen fra selv de fundamentale Principer for al Fagforeningsbevægelse. Denne svigtende Evne hos et afgjort Mindretal fandt sin naturlige Modvægt i den overvejende Majoritet, der hævdede Centralorganisationens Stilling som Lønarbejder-Sammenslutning og fastslog, at personlige Hensyn maa vige, naar det gælder at drage de rene faglige Linier og bevare vore Kongressers Suverænitet i alle organisatoriske Anliggender.

Udfaldet af Mandatforhandlingen afdæmpede den Kritik af det Forbigangne, der nødvendigvis maatte søge Afløb under det efterfølgende Forhandlingspunkt, og saaledes naaede man til Kongressens vigtigste Øjemed: Formandsvalget.

Skønt Valget stod mellem to af vore mest kendte Navne blev den — iøvrigt korte — Debat til Trods for sin særegne Karakter ikke præget af personlige Momenter. Hertil bidrog i høj Grad den Takt og vanlige Loyalitet, som Centralorganisationens skattede Næstformand, *Vald. Pedersen,* ogsaa ved denne Lejlighed lagde for Dagen. Alene af formelle Grunde opretholdt den Mand, der først kaldte Jyllands Medhjælpere under Organisationens Fane, sin Kandidatur, og selv den Første til at tilsige den nyvalgte Formand sin bedste Støtte høstede han fra alle Sider den varmtfølte Anerkendelse, der kan synes en beskeden omend velment Tribut til den, der har Storsyn nok til for Sagens Skyld selv at træde i Baggrunden.

Formandsvalget fremkaldte ingen Spænding. Med 36 af 43 Stemmer blev *Christen Ingvoldsen* valgt til Centralorganisationens Formand, og den Mand, vi for 7 Maaneder siden med oprigtig Beklagelse saa forlade de fremskudte Poster, han gennem en Aarrække med stor Dygtighed havde beklædt indenfor vor Organisation, indtager herefter den Førsteplads, hvor vi kan drage fuld Nytte og Gavn af hans rige Erfaring og fremragende organisatoriske Evner Med *Christen Ingvoldsens* Valg indledes et nyt arbejdsrigt Afsnit i Centralorg. Historie.

Efter saaledes at have bragt de indre Anliggender til en lykkelig Afslutning kunde Kongressen fæstne Opmærksomheden paa Fremtidens Arbejde. *Vilh. Hansens* Foredrag om Centralorganisationen og Afdelingernes Arbejde formede sig som en Programtale, der angav Retningen for og Indholdet af det tilstundende faglige Reformarbejde samt den Vekselvirkning mellem Hovedledelse og Afdelinger, der skal berede Vejen derfor. Den paafølgende Diskussion frembød saavel interessante Momenter som nye og gode Tanker, og viste os paany, at der er Takt og Enhed i Centralorganisationens Arbejde. Og vi konstaterede atter ved denne Kongres at nye betydelige Medar-

bejdere har sluttet sig til vore Rækker, — et talende Vidnesbyrd om nyt Liv og ny Fremgang, der varsler Sejr for vor Sag.

Af disse nye Skikkelser var der især én, der midtsamlede Interessen: Det unge kvindelige Medlem af den kjøbenhavnske Delegation, der ved sit formfuldendte og vægtige Indlæg i Debatten bragte Provinsafdelingernes Repræsentanter det glædelige Budskab, at vor Organisation ejer en kvindelig Agitator af Rang, en intelligent Medarbejder, der allerede har ydet de kjøbenhavnske Afdelinger betydelige Tjenester, og hvem et langt større Virkefelt utvivlsomt er forbeholdt. —

Aarhuskongressen aabnedes under Trykket af de ekstraordinære administrative Forhold, der kendetegnede den forudgaaende Periode, men den sluttede i frejdig Følelse af, at Dagen til Fuldkommenhed havde bragt Centralorganisationen ud af en øjeblikkelig Stagnation og paany ført os ind i en arbejdsrig Tid, hvori gensidig Tillid og trofast Samvirke skal være de bærende Kræfter.

Fremad paany!

Kongres-Referat.

1ste Møde.

SØNDAG DEN 21. MARTS Kl. 9¾ aabnede Centralorganisationens fungerende Formand Vald. Pedersen, Aarhus, den ekstraordinære Kongres, idet han bød de Delegerede Velkommen og udtalte Ønsket om, at Resultatet af Kongressen maatte blive til Gavn for vor Sag.

VALG AF KONGRESSENS TILLIDSMÆND.

Til Ordstyrere valgtes Prokurist H. P. Hansen jun., Kjøbenhavn og Redaktør Vilh. Hansen, Frederiksberg.

Til Sekretærer valgtes Fr. Møller, Kjøbenhavn og Johanne Berg, Aalborg (sidstnævnte som stenografisk Referent til »D. H. K. M. T.«)

Til Prøvelse af Mandaterne: Chr. Ingvoldsen, Aarhus, H. P. Hansen, jun., Kjøbenhavn og Robert Petersen, Aarhus.

Paa Forslag af den fungerende Formand vedtoges det at ede Kongressen efter den sædvanlige Forretningsorden.

ÅGE HYLLESTEDS MANDAT.

Mandatudvalgets Ordfører Chr. Ingvoldsen, Aarhus, meddeler at der foreligger 36 Mandater med 38 Stemmer og indstiller samtlige Mandater, med Undtagelse af Åge Hyllesteds, som Repræsentant for Esbjerg-Afdelingen, til Godkendelse. Udvalget kan ikke godkende Åge Hyllesteds Mandat, da denne er ansat som Direktør og derfor ikke længere kan betragtes som Medhjælper. Udvalget afæsker Hr. Hyllested Erklæring.

Åge Hyllested: Min Afdeling har valgt mig som Repræsentant, fordi den mener jeg er Medhjælper endnu. Det kan maaske være et Tvivlspørgsmaal, om jeg er Medhjælper eller ej; men da jeg endnu kun er konstitueret Direktør kan jeg ikke være tjent med at miste Medlemsretten i min Fagforening.

Vilh. Hansen: Fordi en Afdeling vælger en Mand til Delegeret, er det ikke givet, at Kongressen vil sanktionere Valget. Hr. H. har telegrafisk meddelt mig, at han er ansat som Direktør, og det er givet, at han er den eneste Direktør, der findes paa Smørpakkeriet i Esbjerg. Hvorledes man ude i Afdelingerne vil betragte et saadant Forhold, véd jeg ikke, men her skal vi ikke alene hævde den Enkeltes Ret, men først og fremmest hævde de for vor Organisation grundlæggende Principer. Jeg vil foreslaa at Hr. H. bliver her og tager Del i de Forhandlinger, der vedrører ham selv og hans Fratrædelse som Centralorg. Formand, men han kan ikke have Stemmeret paa Kongressen. H. beklæder en Direktørs Stilling og repræsenterer saaledes — hans personlige Anskuelser ufortalt — Arbejdsgiver-Interesser; derfor har han ingen Adkomst til at være stemmeberettiget paa en Arbejderkongres som denne. (Hør!)

Åge Hyllested: Jeg takker mange Gange for den venlige Tanke, delvis at varetage det Mandat min Afdeling har givet mig. Jeg vil ikke tage imod det gode Tilbud. Hvis man forkaster mit Mandat, har jeg selvfølgelig intet andet at gøre, end tage mit gode Tøj og gaa. — Jeg kan anføre et analogt Tilfælde. Naar f. Eks. en Jernbaneassistent konstitueres som Stationsforstander, beholder han alle sine organisatoriske Rettigheder. Kongressen er naturligvis suveræn og kan forkaste mit Mandat, men jeg er ikke tjent med at blive beskaaret mine Rettigheder indenfor Medhjælpernes Organisation.

Vilh. Hansen: Denne Kongres er en Kongres af almindelige Handels- og Kontormedhjælpere, ikke et Juristmøde. Her gælder Prokuratorkneb ikke. Vi maa anlægge vort Synspunkt ud fra almenmenneskelig Bedømmelse. Sammenligningen mellem Hr. H. og en Statsembedsmand halter for meget og gælder her kun til Wandsbeck. Der er Forskel paa Statens Embedsmænd, der er Statens Lønarbejdere, og Forholdene i det private Liv, hvor der kun findes Arbejdsgivere og Arbejdere. Om H. kalder sig Direktør eller konstitueret Direktør er lige meget; han kan ifølge sin Stilling ikke være Stemmefører ved *vore* Kongresser. Hvis Hr. H. mener det foreneligt med sine egne Interesser at forlade denne Kongres saa lad ham gøre det, jeg skal ikke holde ham tilbage.

Würtz, Esbjerg: Som Formand for Esbjerg-Afdelingen nedlægger jeg Protest mod Forslaget om ikke at godkende Hr. H s Mandat. Vi betragter ham som Medhjælper, han er konstitueret Direktør til 1 Jan. 1910 Det var Afdelingens Ønske, at H. skulde deltage i denne Kongres, fordi vi fandt at han havde Evner til at repræsentere os Jeg indser ikke, der er nogen Grund til at udelukke H., og bliver Mandatet ikke godkendt, maa jeg ogsaa give Afkald paa mit Mandat.

Andreasen (H.-B.): Jeg kan udtale min Tilslutning til Redaktørens Forslag om, at Hr. H. bliver her og overværer Forhandlingerne, der drejer sig om hans Varetagelse af Centralorganisationens Interesser. Hvis H., som han siger, tager sit Tøj og gaar, dersom vi ikke antager hans Mandat, ja, saa er der ikke andet at gøre, end lade ham gaa. Vi har tidligere haft haardere Brug for H.s Arbejdskraft, end vi har i Dag, men da savnede vi ham. (Hør!) Jeg foreslaar at Hr. Würtz i Stedet for faar 2 Stemmer paa Kongressen, og at vi saa snart som muligt faar Afslutning paa denne Sag.

Vilh. Hansen: Enhver Virksomhed maa have sin Leder, — Smørpakkeriet ogsaa, og dets Leder er for Tiden Hr. Hyllested — Hr. Würtz udtalte, at hvis H.s Mandat bliver nægtet Godkendelse, vil ogsaa han forlade Kongressen. En Afdeling har naturligvis Lov til at vælge hvem den vil til Delegeret, men Kongressen har Myndighed til at forkaste Mandatet. Jeg vil bede Hr. W. forstaa, at det ikke maa komme dertil, at en Kongres lader sig true af et Medlem eller en Afdeling; thi alene Kongressen skriver og fortolker vore Love. Derfor vil jeg bede Hr. W. forandre sit Standpunkt i denne Sag.

Th. Hansen (H.-B.): Det havde været det rigtigste, om Hr H. havde sagt til Esbjerg-Afdelingen: Jeg kan ikke modtage Mandatet, da der kan være Tvivl om jeg kan kaldes Medhjælper. Jeg haaber det maa staa klart for de Delegerede, at det er Centralorganisationen der skriver vore Love Hr. Würtz er mødt for at repræsentere Kollegerne i Esbjerg-Afdelingen, men er de tjent med at Hr. Würtz forlader Kongressen? Og af Hensyn til de Kolleger Landet over, der følger vort Arbejde i Dag med Interesse, bør W. forblive paa Kongressen. (Hør!)

Åge Hyllested: Der er fremsat den Tanke, at Hr. W. skulde blive og repræsentere 2 Stemmer. Kongressen faar overlade mig at bestemme over det Mandat, der er givet mig. Spørgsmaalet er her kun om mit Mandat bliver godkendt eller ej. Redaktørens Forslag om at jeg maa blive for at deltage i Forhandlingerne om de første Punkter, kan jeg selvfølgelig ikke tage imod; hvis man havde ønsket min Nærværelse, saa havde man ikke ventet til i Dag, men havde indbudt mig til at komme herop. (Ironiske Tilraab!) Jeg er klar over, at hvis W. forlader Kongressen, er han i Overensstemmelse med sin Afdelings Ønske. — (H hævder derefter under megen Uro, at Debatten har taget en for Kongressen og Centralorganisationen uværdig Retning, og retter et skarpt Angreb imod »D. H. K. M. T«s Redaktør for det i Bladet fremkomne Angreb paa Taleren).

Vilh. Hansen: Nu kommer vi snart derhen, hvor vi skal, og nu ønsker jeg ikke at Hr. H. skal gaa fra denne Kongres, forinden jeg under det følgende Punkt paa Dagsordenen har fastslaaet, hvor liden Anstændighedsfølelse den Mand har vist os i de forløbne Maaneder. Dette ikke af Hensyn til mig selv, men alene af Hensyn til vor Sag og Ansvarsfølelsen i Fremtidens Arbejde. Jeg konstaterer, at hvis Hr. H. nu forlader denne Kongres, da gør han det, fordi han ikke vover at staa til Regnskab for sit Formandskab siden Aalborg-Kongressen. (Tilslutning!)

Axel Gundel, Aarhus: Jeg er ved at nære Tvivl om det ikke er de gamle personlige Spørgsmaal, der igen er bleven taget frem til Skade for Sagen. Hvorfor skulde man egentlig nægte at anerkende dette Mandat? De tre Punkter paa Dagsordenen kræver jo Hyllesteds Tilstedeværelse. Og forøvrigt, det at være konst. Direktør er ikke det samme som at være Direktør. Vilh. Hansen taler om Arbejdsgiver-Interesser; han vil vel ikke dermed sige, at der paa 6 Uger skulle kunne sættes Skel? (Tilraab: Paa én Dag!) Jeg vil anbefale, at vi ikke forkaster dette Mandat, vi skylder vel ogsaa Esbjerg-Afdelingen det Hensyn ikke at gøre det.

Andreasen (H.-B.): Hr. Gundel siger, at de faldne Udtalelser ikke gjaldt Sagen, men Personerne. Jeg har altid sat Sagen først, og har jeg taget personlige Hensyn, har det været fordi Manden var den dygtige Mand vi kunde bruge paa den Plads, vi satte ham.

Vald. Pedersen: Det er godt, naar Hr. H. er kommen til Stede her i Dag, da vi jo netop er kommen sammen for at drøfte hans Tilbagetræden. Jeg kan ikke indse, der er Grund til at forkaste hans Mandat; det drejer sig jo om at komme hjem til vore respektive Afdelinger med et godt Resultat af Dagen. Naar Esbjerg-Afdelingen har givet det Mandat, saa maa den jo være klar over, at den Mand de har givet det til, er berettiget til at tage imod det. Jeg vil meget anbefale, at Mandatet godkendes.

Würtz, Esbjerg: Jeg repræsenterer Esbjerg-Afdelingens, ikke Hr. H.s personlige Interesser. Jeg nedlægger derfor mit Mandat, da Esbjerg-Afdelingen har valgt H. som vi betragter som Medhjælper.

Robert Petersen, Aarhus: Jeg vil bede de Delegerede at tænke lidt paa Konsekvensen af det vi skal til at foretage. Naar Esbjerg-Afdelingen har givet H. et Mandat, maa vi give ham Lov til at beholde det. (Hør!)

Axel Gundel, Aarhus: Hvis Kongressen griber ind i Afdelingernes Repræsentationsret, ligger deri en Fare Naar Esbjerg-Afdelingen anerkender Hr. H. som Medlem, har vi ingen Ret til at nægte ham denne Medlemsret. (Modsigelse!)

Vilh. Hansen: Jeg forstaar ikke Hr. Gundel, der selv har været med til at skrive vore Love. For nogle faa Aar tilbage vilde han ikke have indtaget dette Standpunkt. Lad det aldrig komme dertil, at et Medlem eller en Afdeling truer sin Vilje igennem ved vore Kongresser; thi dermed er Kongressens Suverænitet brudt, al Diciplin illusorisk og vor Organisation intet værd. Ifølge Centralorganisationens Love har Hr. H. overhovedet ikke længere Medlemsret. Vi, der har skrevet disse Love, skal nok vide at haandhævde og respektere dem. Dette og intet mindre gælder det i Dag. Vi staar nu overfor Spørgsmaalet: Opretholdelse eller Forkastelse af det hidtil bærende Princip for vor Organisation, — og Afgørelsen vil give et Præcedens, der vil sætte Spor langt ud i Fremtiden.

Efter kortere Bemærkninger af Toppenberg (Aalborg), Åge Hyllested, Schibler (Kjøbenhavn), A Andreasen, Vilh. Hansen og Vald. Pedersen udtaler Mandatudvalgets Formand.

Chr. Ingvoldsen: Paa Udvalgets Vegne kan jeg meddele, at vi finder Hr. Hyllesteds Udtalelser saa svævende, at Udvalget ikke kan indstille Mandatet til Godkendelse, men overlader til Kongressen at træffe Afgørelsen. —

Herefter begynder Afstemningen — der foretages ved Navneopraab — over Vilh. Hansens Forslag (Under Henvisning til Centralorg. Love kan Åge Hyllesteds Mandat ikke anerkendes, men han har Ret til at overvære og deltage i Diskussionen om sin Forretningsførelse).

For Vilh. Hansens Forslag stemte;

Hovedbestyrelsesmedlemmerne: Andreasen (Hjørring), Johanne Berg (Aalborg), H. P. Hansen jun. (Kjøbenhavn), Th. Hansen (Aalborg), Vilh. Hansen (Frederiksberg), R. Hvitved (Ebeltoft), Chr. F. Johannessen (Næstved) og N. C. Nielsen (Kolding) samt følgende Delegerede: Toppenberg og Wolthers (Aalborg), Chr. Ingvoldsen (Aarhus), N. Chr. Pedersen (Ebeltoft), C. P. Henningsen (Fredericia), N. Nielsen (Hjørring – repr. 2 Mandater), Hj. Just (Horsens), S. F. Kaaber (Kolding), Fr. Møller, Elisabeth Jørgensen, P. Schou, E. S. Schibler (Kjøbenhavn), Chr. Hansen (Middelfart), Rechnagel (Nykjøbing), Chr. F. Johannessen (Præstø—Ringsted—Vordingborg – Næstved), Bjerregaard (Randers), Kerff (Skanderborg), Romlund (Skive), H. P. Jensen (Svendborg), Nielsen (Vejen), Jens Johansen (Vejle), H. Hansen (Samsø) og Hammer (Dir. Afdeling).

Imod Forslaget stemte:

Hovedbestyrelsesmedlem Vald. Pedersen (Aarhus) samt følgende Delegerede: Robert Petersen og Axel Gundel (Aarhus), Würtz (Esbjerg), Chr. Schmidt (Frederikshavn), Lind Jensen (Herning), Carl Jensen (Holstebro). Møller (Slagelse), Jørgensen (Thisted) og Juul Frederiksen (Dir. Afdeling).

»*Stemmer ikke*«, svarede:

Åge Hyllested (Esbjerg) og Carl Knudsen (Aarhus).

Forslaget var herefter vedtaget med 35 »Ja« mod 10 »Nej« og 2 »stemmer ikke«. De øvrige Mandater godkendtes.

Derefter forlod Åge Hyllested Salen og Würtz tog Plads blandt Tilhørerne

DE DELEGEREDE.

Kongressens Sammensætning er derefter følgende:

Hovedbestyrelsen: Vald. Pedersen (Aarhus), Vilh. Hansen (Frederiksberg), A. Andreasen (Hjørring), Th. Hansen (Aalborg), Chr. F. Johannessen, (Næstved), N. C. Nielsen (Kolding), Johanne Berg (Aalborg), H. P. Hansen jun. (Kjøbenhavn) og R. Hvitved (Ebeltoft).
Aalborg: O. Toppenberg og Harald Wolthers.
Aarhus: Robert Petersen, Chr. Ingvoldsen, Carl Knudsen og Axel Gundel.
Ebeltoft: N. Chr. Petersen.
Esbjerg: Wald. Würtz.
Fredericia: C. P. Henningsen.
Frederikshavn: Chr. Schmidt.
Herning: Lind Jensen.
Hjørring: N. Nielsen (2 Mandater).
Holstebro: Carl Jensen.
Horsens: Hjalmar Just.
Kolding: S. F. Kaaber.
Kjøbenhavn: Kontorafdelingen: Fr. Møller og Elisabeth Jørgensen; Kolonialafdelingen: P. Schou; Manufakturafdelingen: E. S. Schibler.
Middelfart: Chr. Hansen.
Nykjøbing Mors: J. Rechnagel.
Næstved: Chr. F. Johannessen.
Præstø: Chr. F. Johannessen.
Randers: S. Bjerregaard.
Skanderborg: C. J. Kerff.
Skive: Vilh. Romlund.
Slagelse: Carl Møller.
Svendborg: H. P. Jensen.
Thisted: Chr. Jørgensen.
Vejen: N. C. Nielsen.
Vejle: Jens Johansen.
Vordingborg: Chr. F. Johannessen.
Samsø: H. Hansen.
Direkte Afdelinger: C. Hammer (Bredsten) og Juul Frederiksen (Lindknud).

Afdelingerne i *Grenaa*, *Odense*, *Ringkjøbing*, *Sorø*, *Varde* og *Viborg* havde ikke sendt Repræsentanter.

ÅGE HYLLESTEDS TILBAGETRÆDEN FRA FORMANDSSTILLINGEN.

Ordstyrer: Vilh. Hansen.

Vald. Pedersen: Vi maa komme saa let hen over denne Sag som muligt; ikke fordi vi har noget at stikke under Stolen, thi vi staar rent og klart overfor Kongressen. Jeg vil forsøge at fremstille Sagen saa objektivt som muligt. Ved Kongressen i Aalborg i August Maaned valgtes Åge Hyllested, efter en forudgaaende livlig Debat. Vi ved alle, hvad der var gaaet forud, at Hyllested i Marts havde nedlagt sit Mandat. Personligt finder jeg det, H. gjorde den Gang, værre end det, der nu er sket. Forholdet er dette: I Decbr. fik jeg Brev fra Redaktøren, der gjorde mig opmærksom paa, at Forholdene paa Hovedkontoret nu var saaledes, at Forretningsudvalget snarest muligt maatte tage Affære. H.s Direktør var bleven syg, og han var i den Anledning saa optaget, at han maatte forsømme sine Pligter som Centralorganisationens Formand. Vi tilskrev ham og søgte paa forskellig Maade at faa ham til at arbejde videre med Tingene, og vi blev enige om, at da jeg netop i disse Dage havde Tid, skulde jeg rejse til Esbjerg og bringe lidt Orden i Sagerne. Det blev imidlertid ikke bedre med Direktøren og H.s Arbejde, og efter at jeg var kommen hjem tilskrev Redaktøren mig atter om at foranledige Forretningsudvalgsmøde snarest ske kunde, da alle hans Henvendelser til H. forblev ubesvarede Den 7. Febr. afholdt vi Forretningsudvalgsmøde i Esbjerg. H. var bleven nødsaget til at rejse til Kjøbenhavn, og vi fandt kun et Brev da vi kom, hvori han meddelte os, at han traadte tilbage som Formand. Vi maatte søge at faa Sagerne bragt i Orden paa bedste Maade

og blev enige om, at jeg skulde overtage Formandsarbejdet indtil videre. Vi talte selvfølgelig om Formandsspørgsmaalet. Tanken faldt jo paa den Mand, der var fremme ved Aalborg-Kongressen, nemlig Hr. *Chr. Ingvoldsen*; men efter et Svar, I. noget tidligere havde givet mig paa Spørgsmaalet om han nu vilde være Centralorg. Formand, mente jeg, det vilde være aldeles frugtesløst at indlede Forhandlinger med ham. Men jeg indrømmer, Forretningsudvalget burde jo have sendt Hr. I. en Skrivelse og forelagt ham Spørgsmaalet. Derefter udsendte vi det Cirkulære til Hovedbestyrelsen og Afdelingerne, som De alle kender, hvori vi meddelte om H s Tilbagetræden og at jeg var tiltraadt som fungerende Formand. Vi havde ordnet det saaledes, at jeg kunde passe Arbejdet i indeværende Kongresperiode, men jeg vilde ikke overtage det for nogle Maaneder. Hovedbestyrelsen indvarsledes til den 21. Febr., da vi vilde have dens Sanktion til denne Ordning. Den 21. var imidlertid Fastelavnssøndag, og der kom i den Anledning Indsigelse fra et Par Medlemmer og Anmodning om at faa Mødet udsat — Jeg sendte disse Indsigelser til Redaktøren og mente, vi var nødt til at udsætte Mødet til den 28. for at faa alle Medlemmerne med, men ansaa det dog for at være for længe at vente med at faa Spørgsmaalet, om at jeg overtog Ledelsen af Hovedkontoret, afgjort. Derfor sendte jeg samtidig Udkast til Cirkulære, hvori Forretningsudvalget udbad sig Hovedbestyrelsens skriftlige Sanktion til at ordne Sagerne saaledes. Redaktøren, der havde udtalt sig mod den skriftlige Afstemning, telegraferede: »Accepterer den 28.«, og dermed forstod jeg, at Cirkulæret skulde udsendes, hvilket skete. Det havde imidlertid ikke været Redaktørens Mening, hans Telegram betød kun, at han sanktionerede at Mødet udsattes til den 28 Fra Hovedbestyrelsen kom der forskellige Svar, hvoraf de fleste gik ud paa, at vi maatte vente til Mødet med at tage Bestemmelse. — Paa Mødet oplystes, at to af Medlemmerne havde korresponderet med Hr. Ingvoldsen, der havde lovet at stille sig til Centralorganisationens Disposition. Jeg blev overrasket over denne Meddelelse, da I. intet havde nævnt derom til mig. Paa Mødet forelaa der Skrivelser fra Aarhus- og Horsens-Afdelinger om en ekstraordinær Kongres, Resultatet blev, at vi indkaldte til denne Kongres. — Vi staar nu overfor Spørgsmaalet at vælge en ny For mand, og Valget skulde jo helst være saadan, at det blev det Bedste for Centralorganisationen. — Paa Hovedkontoret er der Foredragene, der endnu ikke helt er ordnede; der har været en Del Vanskeligheder med at faa det arrangeret saaledes, at de faar netop de Foredrag i de forskellige Byer, som de ønsker; det der kendetegner den sidste Periode er naturligvis, at Hyllested ikke har passet sin Formandspost. — Jeg skal slutte denne Beretning, idet jeg beder Dem: Tænk kun paa Centralorganisationen, paa dens Vel og dens Bedste. Vi kan ikke her tage noget personligt Hensyn, men maa varetage Organisationens Interesser paa en saadan Maade, at dens stadige Fremgang er sikret. Det hændte forleden, at jeg fik et Blad, »5. Juni«s Organ, i Haanden. Det fablede om, at Redaktørens Artikler (»Til Forsvar og Angreb«) er vor sidste fortvivlede Kraftanstrengelse (Munterhed!) Den Slags Paastande skal vort Arbejde vise, at vi kan slaa ned. (Hør!)

Chr. Ingvoldsen, Aarhus: Jeg har tænkt, at vi paa denne Kongres skulde se at komme saa let som muligt over Fortiden og samle os helt om Fremtiden og det Arbejde, der venter paa os. (Hør!) Det, der er sket, lærer os noget, nemlig, hvor uheldigt det er, at have en Mand som Centralorganisationens Formand, der ikke helt og holdent er vor Mand. En saadan Mand vil ikke staa i den Fristelse at vælge personlige Interesser, (Rigtigt!) Jeg vil, dersom jeg skulde blive Centralorganisationens Formand, arbejde paa dette Spørgsmaals Løsning, og jeg vil betragte mit Maal som endt den Dag jeg kan aflevere Centralorganisationen i en Forretningsførers Hænder. — Vald. Pedersen og jeg stillede ved sidste Kongres Forslag om et Forretningsudvalg, fordi Centralorganisationen ikke maa afhænge af en enkelt Mand; Ansvaret maa fordeles paa saa mange Hænder som muligt; at dette ogsaa er rigtigt, lærer det skete os. — Resultatet af denne Kongres haaber jeg skal blive, at vi søger det der samler os, at vi lægger hele vor Energi ind paa at bøde paa det, der er sket. Der ligger Opgaver og venter, som ikke er rørt, Oplysningsbureauet og Pladsanvisningen, for kun at nævne enkelte. Vi maa alle forlade denne Kongres med en ærlig Vilje til at hjælpe hverandre med at genopbygge det, der er bleven revet ned. (Levende Tilslutning!)

Carl Knudsen, Aarhus, spørger om den fung. Formand har gjort op med Hr. Hyllested.

Vald. Pedersen: Der er ikke gjort op med Hr. H.; det daglige Arbejde udføres jo endnu fra Esbjerg, men det vil blive gjort inden Udløbet af denne Maaned.

Vilh. Hansen: Jeg vil gerne knytte et Par Kommentarer til den fung. Formands Beretning. Ogsaa jeg skal gøre det strengt objektivt, men jeg vil have Lov til at forklare Dem Aarsagen til det skarpe Sammenstød, der nylig fandt Sted mellem Hr. H. og mig. I Sommer, efter at Hyllested havde nedlagt sit Mandat, fik jeg Forretningsudvalgets Sanktion til paa egen Haand at føre nogle private Forhandlinger med Hr. H., fordi jeg vilde søge at faa ham tilbage igen. Jeg fandt nemlig, at H. havde næsten alle de Betingelser, der maa stilles til en Formand for en saa nuanceret Stand som vor. — Det lykkedes, og Kongressen valgte H. Men det skete paa Bekostning af en Mand, for hvem jeg nærer stor Agtelse og personlig Sympati. Med tungt Hjerte saa jeg Hr. Ingvoldsen trække sig tilbage fra den fremskudte Stilling han beklædte; men personlige Sympatier maatte ikke her være de raadende, hvor det gjaldt Sagen. — Den sidste Tids Begivenheder har jo været uudholdelige. Vi har siden November Maaned saa godt som været uden Formand. Indtil hen mod Aarets Slutning har jeg sendt H. en Række Skrivelser, lange Breve om organisatoriske Anliggender, private Breve, indtrængende Forretningsbreve og sluttelig Henvendelser i skarpere Form (Red. fremviser Kopierne af disse Skr.) Paa alt dette har jeg som Svar modtaget *et* Brevkort, der intet Svar var. (Bevægelse!) Jeg angreb ikke før H. af personlige Grunde, men De vil kunne forstaa, at naar man søger at holde Arbejdet a jour, bliver det i Længden utaaleligt at virke under saadanne Forhold. Om Samarbejde kunde der under disse Omstændigheder ikke blive Tale, og naar jeg i »D. H. K. M. T.« har betegnet de nævnte Forhold som »urimelige« og »i Længden utaalelige«, har jeg kun hermed givet meget *afdæmpede* Udtryk for mine Følelser. Jeg vilde være Dem en slet Tillidsmand og kun paa daarlig Vis varetage Centralorganisationens Interesser, om jeg ikke havde søgt at faa Ende paa denne Administrationsmaade og aabent udtalt min dybeste Misbilligelse deraf. (Hør!)

N. C. Nielsen (H.-B.): Nu har De hørt Beretningen fra Hovedledelsen om hvad der er foregaaet siden sidst. — Vi skal lade være at tærske Langhalm paa denne Affære; nu skal vi koncentrere vore Evner paa det Arbejde, som foreligger. Paa Hovedbestyrelsesmødet blev der drøftet, hvad der skulde gøres, og der var Enstemmighed for Afholdelsen af denne ekstraordinære Kongres. Selv om vi maa ofre et betydeligt Beløb herpaa, saa bliver det sikkert ikke ofret forgæves. Da vi paa Aalborg-Kongressen tog Afsked med Hr. Ingvoldsen, var det med et tungt Hjerte. Naar der nu er Tale om at faa denne Mand tilbage, da maa vi hilse ham Velkommen, og samle os om ham og Arbejdet for vor Sag. (Hør!)

Jens Johansen, Vejle: Jeg beklager Hr. Hyllested har forladt Kongressen, ikke fordi jeg ventede at han kunde fremsætte særlig gunstige Grunde for at Arbejdet paa Hovedkontoret ikke er udført som det skulde, men fordi jeg har bestemt Paalæg fra min Afdeling om at udtale vor dybeste Mistillid med de Forhold, der har hersket paa Hovedkontoret. — Det havde været H s Pligt at tilkalde Assistance i god Tid. — H. burde selv have tilkaldt Næstformanden, da han mærkede, han ikke kunde faa Arbejdet fra Haanden. Vi har f. Eks. haft en meget betydelig Sag liggende paa Hovedkontoret, men den er der bleven smølet ganske forfærdeligt med. Den Mand, der nu skal være vor Organisations Formand, maa love os, at han ikke svigter.

(Foranlediget af en Forespørgsel af Carl Knudsen, Aarhus, angaaende Regnskabernes Afslutning og endelig Afregning med Age Hyllested føres der herefter en Diskussion, hvori Vald. Pedersen, Vilh. Hansen, Robert Pedersen, Aarhus, og Carl Knudsen, Aarhus, deltager).

Th. Hansen (H.-B): Nu drejer det sig om et af de betydeligste Skridt, nemlig Formandsvalget. Det har i det sidste Aarstid skortet paa Tillid til den Mand, der stod i Spidsen for vor Centralorganisation. Det viste sig i Marts for et Aar siden, at Hr. Hyllested var ked af sin Stilling som Formand, og der var allerede den Gang Misfornøjelse med ham. Nu skal vi genopbygge Tilliden, og først og fremmest Tilliden til Centralorganisationens øverste Tillidsmand. Derfor vil jeg bede Dem om, naar vi skal til at vælge Formand, at lade det Hensyn være det raadende, at den Mand, der vælges, skal varetage Arbejdet med fuld Troskab.

Axel Gundel, Aarhus: Da vi for 7 Maaneder siden samledes til Kongres i Aalborg, mødte jeg med det bestemte Formaal, at Hyllested ikke kunde være Formand for Centralorganisationen mere. Vi var for faa, der havde den Opfattelse. — H. har ikke al Skylden. Den største Del af Ansvaret ligger deroppe i Aalborg ved det Bord, hvor der sad 5 Hovedbestyrelsesmedlemmer, der gik i Breschen for ham. (Modsigelse!)

De maa bære deres Del af Ansvaret, og de Delegerede, der gav H. deres Stemme har ogsaa deres Del deraf. De Grunde, H. nu har til sin Tilbagegang, er langt mere tiltalende end dem, han havde i Marts i Fjor.

Vald. Pedersen: Nu er vi naaet til Afslutning paa Diskussionen. Inden jeg slutter, skal jeg dog bemærke, at naar Hr. Gundel udtaler, at Hovedbestyrelsen har Ansvaret, vil jeg ikke have nogen Andel deri. Jeg sagde det i min Beretning paa Hovedbestyrelsesmødet, at dem, der skal have Ansvaret er ikke Hovedbestyrelsen, men de 35 Delegerede, der gav Hyllested deres Stemme. Hovedbestyrelsen har passet sine Sager godt. Vi har gjort, hvad vi har kunnet, og har intet at bebrejde os selv.

Hermed er Debatten afsluttet og Ordstyreren hæver Mødet Kl. 12^{15}.

2det Møde.

Mødet aabnes Kl. 1_{25}.
Ordstyrer: Vilh. Hansen.

FORMANDSVALGET.

Vilh. Hansen: For en Organisation som vor gælder det om til Formand at finde den Mand, der er Pladsen fuldtud voksen. Vor Stand er saa sammensat, at det er en vanskelig Sag at finde den fuldgyldige Repræsentant, den ideelle Førstemand, der baade kan repræsentere Kommissen i Baggadens lille Butik og Prokuristen paa det store Handelskontor. — Helst skal det være en Mand, der aandeligt set rager et stort Stykke op over Gennemsnits-Medhjælperen, en Mand, der har Føling med og Indsigt i Tidens sociale Anliggender, der gennem Aars Arbejde har indhøstet Erfaringer og gjort Medhjælperspørgsmaalet til et Studium. Ja, intet mindre end dette; thi for os er der nye Felter at opdyrke, nye sociale Problemer at tage op, forsaavidt vort Organisationsarbejde tager Sigte paa Erhvervsgrupper, der delvis har været uberørt af det sociale Fremskridt. Stort er det Krav, der stilles til Arbejdernes Førstemænd, men større det vi af de nævnte Grunde maa stille til vor Førstemand. Vi skal vælge en Mand med et fremskuende Blik, med Rygrad og selvstændige Meninger, personlig uangribelig, dadelfri i sin Handel og Vandel, — en Mand vore Modstandere faar regne med. Lad derfor det Valg De nu skal træffe blive saa lykkeligt som for vor Organisations Fremtid overhovedet muligt. (Bifald!)

Robert Petersen, Aarhus: Det vi nu skal til at foretage, er Kærnepunktet i det Hele. — P. anbefaler i varme Ord Chr. Ingvoldsen, Aarhus: Vi har i I. en Mand, der er kendt med det Arbejde, der foreligger. Han har været en af dem, der har gjort det største Arbejde indenfor Centralorganisationen. (Hør!)

(Jens Johansen, Vejle, N. C. Nielsen (H.-B.), Th. Hansen (H.-B.), H. P. Hansen jun. (H.-B.) og Chr. Hvitved (H.-B.) anbefalede alle Ingvoldsens Valg.)

Vald. Pedersen: Jeg har ikke eftertragtet at blive Formand, og ikke ønsket det; men da vi stod uden Formand, stillede jeg mig til Disposition. — Jeg vil dog af Hensyn til de Enkelte, der har foreslaaet mig, have en Afstemning om Spørgsmaalet. Paa Hovedbestyrelsens Vegne vil jeg spørge Hr. Ingvoldsen, om han paa Ære og Samvittighed vil love, at være bunden til Centralorganisationen for denne Kongresperiode.

Chr. Ingvoldsen, Aarhus: Redaktøren stillede i sin Indledningstale ret store Krav til den, der skal være Formand. Jeg tilfredsstiller dem vist ikke alle. Naar jeg nu har svaret et »Ja« paa at ville stille mig til Disposition, saa er jeg mig bevidst, at der er dem, der har større Evner end jeg; men Viljen skal det ikke komme til at mangle paa. Der skal ikke være nogen Divergenser mellem Hr. Vald. Pedersen og mig. Naar jeg har ladet mig ombestemme, er det fordi, der fra forskellig Side er bleven sagt mig, at jeg var den, der bedst kunde samle Stemmerne om mig. Jeg har følt min gamle Kærlighed til Centralorganisationen vaagne, og der er sagt til mig, at jeg burde overtage Formandshvervet. Saaledes er det gaaet til, at jeg fra at afvise Tanken er kommen til at slutte mig til den. — Naar jeg nu siger »Ja« til at modtage Valget i Dag, gør jeg det kun under den Forudsætning, at hver Enkelt, der giver mig sin Stemme, ogsaa giver mig sin Støtte. Ved at stemme paa mig følger der en Forpligtelse til at tage fat, saaledes, at vi kan faa det Skete genoprettet. — Jeg skal takke dem, der har talt for mig; men de har været altfor venlige. — Jeg skal forsøge at gøre min Pligt til det Yderste. Naar jeg modtager Valg, saa paatager jeg mig samtidig en Forpligtelse til at blive i Formandsstillingen til næste ordinære Kongres. — Jeg trækker mig gerne tilbage for Vald. Pedersen. Jeg skal da som menigt Medlem gøre hvad jeg kan, med bedste Flid, saa vidt mine Evner strækker til. (Bifald!)

P. Schou, Kjøbenhavn: Naar vi vælger Hr. Ingvoldsen, faar vi den rette Mand; men jeg foreslaar vi vælger ham med Akklamation; thi naar vi samles om den Mand, skal vi gøre det fuldkomment.

Ordstyreren meddeler, at Akklamationsvalg ikke kan finde Sted. Der skal stemmes om 2 Kandidater, d'Herrer Vald. Pedersen og Chr. Ingvoldsen.

Den efterfølgende skriftlige Afstemning giver til Resultat, at *Chr. Ingvoldsen er valgt som Centralorganisationens Formand med 36 Stemmer.* Vald. Pedersen har faaet 5 Stemmer, medens 2 Stemmesedler er blanke.

Ordstyreren: Jeg giver herefter Ordet til Centralorganisationens nyvalgte Formand. (Langvarigt Bifald!)

Chr. Ingvoldsen: Jeg takker Dem, saavel for de mange Stemmer der faldt paa mig, som for den Modtagelse De giver mig. Jeg ved, at begge Dele gælder mere Sagen end Personen. I den Tid jeg har arbejdet med Centralorganisationens Anliggender, har jeg gjort mit Bedste til at faa saa meget som muligt ud af Arbejdet. Jeg vil fortsætte dermed og jeg takker Dem atter for den Tillid De har vist mig. Dog vil jeg tage Anledning til at gentage, at jeg i højere Grad end min Forgænger vil paakalde Hjælpen hos mine Kolleger. Jeg ønsker ikke at være Herskeren over de centralorganiserede Medhjælpere, men vil betragte mig som Centralorganisationens første Tjener. Derfor vil jeg bede Dem støtte mig i Arbejdet, der foreligger, og jeg ved, der rundt om i Afdelingerne og i Hovedbestyrelsen er saa mange dygtige Kolleger, jeg kan stole paa og regne med. Selv vil jeg gøre mit yderste, for at bringe Centralorganisationen ind i en lykkelig Fremtid. (Bifald!)

Vald. Pedersen: Jeg vil ogsaa sige Tak til de faa, der gav mig deres Stemme. Paa min Støtte til den valgte Formand skal det ikke mangle. Jeg vil bede Dem med mig, slutte Dem til de Ord vor nye Formand sagde og ønske at han maa faa megen Glæde af sit Arbejde, og naa de Maal han har sat sig. (Bifald!)

Andreasen (H.-B.) takker Vald. Pedersen for det Arbejde han har gjort nu og til enhver Tid. Der var ikke mange, der vilde tage en Situation som den foreliggende saa loyalt som Hr. V. P. har gjort det, og ingen kan saa helt og holdent se bort fra Personligheder som han. (Tilslutning!) Vi har i ham en Næstformand, som vi ikke kan ønske os bedre, fordi han forstaar at tage roligt, klart og behersket paa enhver Vanskelighed. Vi skylder ham Tak for hvad han har været for os her, hvor vi har haft hans Arbejde haardt nødigt. (Stærk Tilslutning!)

Vilh. Hansen: Her tør jeg slutte med de samme Ord som ved Kongressen i Aalborg: Her er ingen Sejrende og ingen Besejret. Idet vi byder Hr. Ingvoldsen Velkommen igen, og vi sætter ham paa den mest betroede Plads, vil vi udtale som vor overbevisning, at vi møder ham med Tillid og at vi haaber og tror han vil vise sig denne Tillid værdig. Derfor borger hans mangeaarige, fortjenstfulde Arbejde i vore Rækker.

Lykke paa Vejen Chr. Ingvoldsen og gid det maa lykkes Dem at bringe ud i Livet mange af de Opgaver, der nu ligger i Kim. (Bifald!)

CENTRALORGANISATIONEN OG AFDELINGSARBEJDET.

Dirigent: H. P. Hansen jun.

Vilh. Hansens Foredrag om ovennævnte Emne havde Karakter af en Programtale. Foredraget, der varede en Time, paahørtes med stor Opmærksomhed, afbrødes jævnlig af Bifaldsytringer fra de Delegerede og Tilhørerne og hilstes ved Slutningen med langvarigt Bifald.

(Af Pladshensyn fremkommer Foredraget først i næste Nr. af »D. H. K. M. T.« og som selvstændig Artikel).

Af Debatten refereres:

Chr. F. Johannessen (H.-B.): Først min bedste Tak til Vilh. Hansen for det udmærkede Foredrag. Jeg er selv Medlem af en »Harmoniforening«, men det er for at faa Lejlighed til at sige dem et Alvorsord naar det gælder, eller at bremse dem, naar de vil ind paa Omraader, hvor de ikke har hjemme. Angaaende det Telegram, Vilhelm Hansen omtalte, som der er sendt Handelsministeren fra nogle Medhjælpere i Næstved, da stammer det ikke fra vor Afdeling eller vore Folk. Det var en Aften der var Torskegilde i den stedlige Harmoniforening, hvor der sad en halv Snes Mand og spiste Torsk og drak diverse Snapse. Ud paa Aftenen rejser en af dem sig op og i begejstrede Ord taler han for det nye Handelsministerium, og de bliver enige om at sende Handelsministeren et Telegram, hvori

de i smukke Vendinger hilser den nye Minister. (Stormende Munterhed!) De modtog et Svartelegram med Tak og Udtalese om, at Ministeren var glad ved at modtage denne Hilsen, og han skulde til enhver Tid søge at hjælpe Medhjælperne. — Men som sagt, vi har ingen Del i det Telegram.

N. C. Nielsen: Vi har haft udmærket godt af at faa det Punkt frem her paa Kongressen, og der er sikker mange, der har været glade ved Vilh. Hansens Foredrag. (Hør!) Jeg vil ønske, der maa paafølge en Diskussion, thi der hersker adskillig Uklarhed ude i Afdelingerne om flere af de berørte Spørgsmaal.

Elisabeth Jørgensen, Kontormedhjælperne, Kbhvn., takkede Redaktør Hansen for hans Foredrag, der formede sig som en Programtale for det kommende Aars Arbejde, men savnede et meget væsentligt Punkt deri, nemlig Kvindespørgsmaalet, og dog er Organisationen af Kvinderne et Spørgsmaal, der med hver Dag bliver vigtigere for vor Bevægelse. Det er jo nemlig ikke saadan at Kvinderne bliver færre indenfor vort Fag. Tværtimod. Aar for Aar tiltager de i Antal og den stadig stigende Specialisering af Arbejdet giver dem bestandig flere Chancer, Kvinderne er ikke længere en Ubehagelighed, man kan ryste af sig, men en Realitet vi maa regne med, og om de ikke skal blive vore Konkurrenter maa vi gøre dem til vore Kammerater. Forinden vi har Kvinderne indenfor Organisationens Rammer tør Mændene ikke vente sig nogen væsentlig Sejr. (Hør!) Det viste sig ogsaa i England, hvor de forøvrigt er længere fremme end vi. Mændene forsøgte en Strejke, men glemte en Ting, og det var at de ikke havde de kvindelige Medhjælpere indenfor Organisationen. Det viste sig da ogsaa at Kvinderne var betydningsfulde nok til at spolere Strejken, og forhindre Mændene i at sejre. — Det er forstaaeligt, at det maa være ubehageligt for mange Mænd at se Kvinderne komme ind paa Arbejdsmarkedet; men det nytter ikke at trykke dem ned, vi skal hæve dem opad og lære dem deres Pligt. Jeg synes Formanden gjorde Ret i at kalde paa Assvaret hos Afdelingerne. Hovedbestyrelsen samler alle Traadene, men vi skal nu tilbage til hver sin By og sørge for at vore Ideer spredes i større og større Ringe ud blandt alle Medhjælperne. Og saa er det maaske ikke i første Række »Harmoniforeningerne« vi skal kæmpe imod. Det er ikke disse, der er vor værste Fjende, eller den største Hæmsko for vor Fremgang. Nej, det hvorimod vi skal rette vor største Kamp er den Ligegyldighed og Mangel paa Forstaaelse, som findes hos Medhjælperne selv, denne Sløvhed, der som en Gummivæg tager imod og giver efter hvert Slag der tilføjes den. (Hør!) Det er denne Væg, denne Sløvhed. vi maa have brudt, for at finde Vej til Medhjælpernes Hjerner og Hjerte. (Stærkt Bifald!)

Toppenberg, Aalborg: Agitationen er det allervigtigste Punkt i vor Bevægelse. Vi har jo flere Agitationsudvalg her i Landet, ligesom i hver enkelt Afdeling, men de indvundne Resultater af disse Udvalgs Virksomhed staar ikke i Forhold til det Arbejde, der bliver gjort. Grunden hertil maa søges deri, at Arbejdet er bragt ind i et forkert Spor. Der findes et stort Antal Medhjælpere, vi aldrig kan faa Tag i, nemlig de, der er kommen lidt til Vejrs, de, der føler sig hævede over det almindelige Niveau. Alt er prellet af mod disse Mennesker, med dem kan man ikke komme frem. Jeg siger vi maa se bort fra disse Mennesker, hos hvem, naar Talen er om Samfundsspørgsmaal, man møder en saa sørgelig Mangel paa Forstaaelse. Arbejdet bør lægges over paa et andet Felt i Fremtiden; blandt de Unge skal vi søge Tilgang, naar man hos de Ældre mangler Forstaaelse. — De Unge er modtagelige for Tanker og Paavirkning. (Hør!) Og vi har forskellige Faktorer, der hjælper os her, vor Arbejdsløshedskasse er en at de vigtigste, ligesom der er mange Hjem nu om Stunder, der er modtagelige for Organisationstanken, ogsaa de hjælper at gøre Arbejdet lettere. Men først og fremmest maa vi Ældre, der har været med i Arbejdet i mange Aar, vejlede de Unge, der træder ind i vore Rækker. Der er desværre flere Tilfælde, hvor Medlemmerne ikke fuldt har Forstaaelsen heraf. — Lad mig endnu en Gang udtale, at det Arbejde der skal gøres, skal gøres blandt de Unge, og vi skal ikke spilde vore Kræfter paa dem, hvor Arbejdet hidtil har vist sig at være haabløst. Jeg haaber at Ledelsen i den kommende Periode særlig vil have sin Opmærksomhed henvendt herpaa. (Stærkt Bifald).

Th. Hansen (H.-B.): Jeg har glædet mig over Elisabets Jørgensens Tale. Vi maa selv være med til at virke for en stor Invasion af Kvinder i vore Rækker; thi vi har jo et Programpunkt der siger: »Lige Løn« osv., og det er et godt Fanemærke. De Ord, der er faldne i Dag, varsler om, at en ny og en god Tid vil komme for Centralorganisationen.

C. Hammer, Bredsten, (Dir.-Afdeling): Oplysningbureauet maa ordnes saaledes, at det gøres obligatorisk for Formanden eller Kassereren i de forskellige Afdelinger at besvare enhver Forespørgsel om en ledig Plads. Jeg har Eksempler paa, at den Tanke kan føres ud i Praksis. Naar en Medhjælper søger Plads, skriver han straks til den paagældende Afdeling og beder om de nødvendige Oplysninger. — Paa den Maade faar vi den hurtigste Oplysning, men det skal ogsaa være ethvert Medlems Pligt, naar han forlader en Plads, straks at indsende en Karakteristik af den Plads han forlader. Saaledes vil vi efterhaanden faa et fyldestgørende Materiale; men det skal, som sagt, gøres obligatorisk for Formanden i de respektive Afdelinger at besvare enhver Forespørgsel omgaaende.

Henningsen, Fredericia: Jeg vil anbefale et Samarbejde mellem de Byer, der ligger hinanden nærmest. Vi har i Fredericia haft Vanskelighed med at skaffe Foredragsholdere til Diskussionsmøderne. Samarbejde kan etableres saaledes, at Afdelingerne udveksler egnede Kræfter til Foredrag osv. Det holder altid Interessen vedlige, naar der kommer fremmede Talere og det bliver for kostbart altid at faa Talere fra Hovedledelsen.

Vald. Pedersen: Det glæder mig at se de nye Talere som vi i Dag har hørt for første Gang. De Spørgsmaal vi har drøftet her vil faa Betydning for Afdelingsarbejdet, de mange nye Kræfter vil bringe de Ord, vi har hørt, frem ude i deres Afdelinger. Det er en Fejl flere Afdelinger ikke er repræsenteret her. Alle Afdelingerne bør lade sig repræsentere. (Hør!) Til Hr. Henningsen: Det Samarbejde, H. paapeger, har eksisteret i tidligere Tid, og vi maa have det sat i System paany. En fremmed Taler kommer hjem med Erfaringer, han indhøster paa det nye Sted. Til Hr. Hammers Udtalelser om Oplysningsbureauet: Det bør lægges i Hovedkontorets Haand. Alle de paagældende Oplysninger bør være paa Hovedkontoret, derfra vil vi hurtigst kunne faa dem. Hr. Toppenberg omtalte de Unge og det var gode Ord; thi vi ved at det har stor Betydning at faa Lærlingene med, og med den Bestemmelse vi har i Arbejdsløshedskassens Love, har vi jo ogsaa givet dem Adgang dertil. Overfor Frk. Jørgensen vil jeg anerkende, at vi har taget os for lidt af Kvinderne; men det er Kvindernes egen Skyld. (Hør!) Det er jo adskillige Aar siden, vi begyndte vort Organisationsarbejde; den Gang var de fleste af os tilbøjelige til at udelukke Kvinderne, men Axel Gundel var iøvrigt Modstander heraf, og ham skyldes det, at vore Love ogsaa gav Kvinderne Medlemsret. Aarhus var den første By, der optog kvindelige Medlemmer. Resultatet blev ikke det, vi havde ventet, thi det store Flertal blev borte, og vi gjorde endda alt muligt for at faa dem med, men er der nogle, der er vanskelige at faa ind i vore Rækker, er det Kvinderne, — Det kan være, at det ligger noget i, at Kvinderne ikke tidligere har haft aktive Kræfter indenfor deres egne Rækker, men man skulde jo synes, at vi Mænd ogsaa kunde overbevise dem. Jeg vil haabe Kjøbenhavn vil vise os andre Vejen. Og saa vil jeg sige Tak til Frk. Elisabeth Jørgensen for hendes gode Arbejde i Kjøbenhavn. (Hør!)

Chr. Ingvoldsen, Aarhus: Redaktørens Foredrag formede sig som en Programtale for de nærmestliggende Aar. — Vi har deri Arbejdsomraader nok for lang Tid. Jeg er i det Store og Hele enig med Redaktøren. Det er jo de Spørgsmaal, vi alle kan være enige om. Engageringsbureauet eller Pladsanvisningen sættes i brugbar Stand, Oplysningsbureauet kommer vi let over, naar vi først har Pladsanvisningen i Orden; men Oplysningsbureauet kan ikke, som Hr. Hammer mente, lægges rundt i Landet. Det maa være samlet et bestemt Sted, staa i Rapport til de enkelte Afdelinger og søge sine Oplysninger dér. Til Hr. Toppenberg og Frk. Jørgensen: Det er ikke Folk i de gode Stillinger, ej heller de Ældre, det gælder om at faa med, men det er de daarligst stillede, vi skal have Tag i, naar vi kommer til det Punkt, hvor vi skal værge os mod Skruebrækkere, og der er kun en Udvej til at søge at faa dem med i Arbejdet. For kommende Kampes Skyld gælder det ogsaa om at faa Kvinderne med. Jeg vil haabe, Afdelingerne i stor Udstrækning vil benytte Kvinderne i agitatorisk Øjemed. Med Henblik paa Lærlingeloven, vedtog man paa sidste Kongres en Resolution; den er ikke kommen videre end til Medlemsbladet, den maa vi ikke lade gaa i Glemmebogen. (Tilslutning).

Elisabeth Jørgensen: Jeg ankede ikke over Centralorganisationens Arbejde for Kvinderne, men paapegede blot at Kvindespørgsmaalet slet ikke var nævnt i Redaktørens Foredrag. Jeg gjorde det ganske vist med saa meget større Lyst som jeg ved, at der endnu findes mange mandlige Medhjæl-

pere, som helst vil være fri for Kvinderne og mener at kunne klare sig dem foruden. Saafremt det er Gundel, der først har talt Kvindernes Sag, skylder Organisationen ham megen Tak. Hr. Vald. Pedersen siger, at der er agiteret blandt Kvinderne, jeg tvivler ikke derom, men jeg tror ikke, at Agitationen er ført med nogen overdreven Iver eller Begejstring; man gjorde det, men man gjorde det nødigt. (Munterhed!) Naturligvis hviler ogsaa en Del af Skylden hos Kvinderne selv, men dem tjener meget til Undskyldning, og de senere Tider viser, at der blandt dem begynder at brede sig en Forstaaelse af Organisationens Nødvendighed. (Tilslutning!)

Frk. Jørgensen sluttede med at henstille til Hovedbestyrelsen at tage Statsanerkendelse af Arbejdsløshedskassen op til fornyet Overvejelse.

Schibler, Kjøbenhavn, efterlyser en Reklame, der i sin Tid er bleven lovet til Agitation blandt Lærlinge, anbefaler at anskaffe Pjecer. — Vi skal have vor Arbejdsløshedskasse statsanerkendt, det vil blive nødvendigt for os; vi maa sikkert kunne regne med, at de fleste vil blive Medlemmer af Organisationen alligevel.

Vald. Pedersen: Der er mig bekendt ikke lavet nogen Reklame, Hr. Schibler maa huske forkert. — Om Spørgsmaalet angaaende Statsanerkendelse af vor Arbejdsløshedskasse, da har vi drøftet det meget nøje. Vi vil tage det op igen til Behandling; men de Oplysninger vi hidtil har indhentet er gaaet ud paa at undgaa Statsanerkendelse.

Vilh. Hansen: I det Punkt vi her har behandlet, har Diskussionen været og burde være interessantere end Indledningen. Det har glædet mig, at vi ved denne Kongres har set, der dukker nye, dygtige Kolleger op, saaledes at vi med Tiden kommer til at raade over et stort Antal af egnede Medarbejdere og Agitatorer. — Spørgsmaalet om statsanerkendt Arbejdsløshedskasse, er et vigtigt Spørgsmaal, der dertor ikke her skal gøres til Genstand for indgaaende Debat. Deter imidlertid givet, skal Arbejdsløshedsspørgsmaalet løses tilfredsstillende, maa der staa en stærk Organisation bagved. (Taleren omtaler derefter Spørgsmaalet: »5te Juni«s Arbejdsløshedskasse og Statsanerkendelsen). — Naar jeg ikke nævnte Kvindespørgmaalet i min Indledning, faar De tilgive mig, mine Damer; thi det var alene fordi jeg har den Anskuelse, at vi indenfor vor Organisation og her ved Kongressen, har saa udmærkede Repræsentanter for dette Anliggende — Frk. Johanne Berg som den udmærkede Medarbejder ved vort Blad og Frk. Elisabeth Jørgensen som den fremragende Ordfører — at jeg har Følelsen af egen Underlegenhed og at jeg helst maa holde Fingrene fra dette Omraade. (Munterhed!)

Chr. Ingvoldsen foreslaar følgende Resolution:

»Under Henvisning til Centralorganisationens Betænkning af 1904 opfordrer Kongressen Indenrigsministeren til snarest at forelægge Lovforslag til Revision af Lærlingeloven.«

Vedtages enstemmigt.

EVENTUELT.

Under dette Punkt paa Dagsordenen forhandledes der korteligt om forskellige administrative Anliggender, foranlediget af Forespørgsler fra Carl Knudsen og Robert Petersen (Aarhus), Jensen (Svendborg), H. C. Nielsen (Kolding) og Jørgensen (Thisted), der besvares at Forretningsudvalgsmedlemmerne Vald. Pedersen og Vilh. Hansen.

KONGRESSENS AFSLUTNING.

Vald. Pedersen oplæser en Mængde telegrafiske Hilsener fra Afdelinger og Kolleger og udtaler derefter: Jeg vil ønske Centralorganisationen til Lykke med det, der er sket i Dag. Vi Gamle forstaar jo naar der er sket noget godt. Vi har faaet en Formand, der vil gøre et Arbejde for vor Sag. — Vi har faaet en god Diskussion frem om vort Arbejde og nye Talere, den nye Tids Kvinder og Mænd har vi faaet at høre. Jeg tør sige, at denne Kongres har haft sin store Betydning. Lad os være enige om, at de Ord, der er falden her, og det Arbejde, der her er forberedt, er et godt Grundlag til at bygge Fremtiden paa. De Meninger vil vi staa sammen om, og paa dem skal Centralorganisationen bestandig gaa fremad. — Jeg skal hermed slutte den ekstraordinære Kongres med et Leve Centralorganisationen. (Begejstrede Hurraraab!)

Ordstyreren erklærer Dagsordenen udtømt og den ekstraordinære Kongres afsluttet.

CENTRALORGANISATIONENS HOVEDKONTOR

ER HEREFTER

AARHUS, VESTERGADE 70.

En Agitationspjece.

»Hvilken Arbejdsløshedskasse bør Handels- og Kontormedhjælperne tilhøre?«

FOR 1¼ AAR SIDEN startede vi vor Arbejdsløshedskasse og i den Tid har vi kun gjort ganske lidt Reklame for den. Rolig og støt er den kommen frem i Kraft af det Baand, der obligatorisk knytter den sammen med vor Organisation.

Men saa kommer vor velkendte gamle Bejler »5te Juni«, atter apellerer den til Medhjælpernes Gunst og som Morgengave vil den aldrende Svend medbringe en dejlig statsanerkendt Arbejdsløshedskasse. —

Men for at starte en saadan Kasse og faa »Anerkendelsen« i Orden maa den tælle 50 Medlemmer og det er disse 50, »5te Juni« har arbejdet det sidste Aar paa at stampe op af de kjøbenhavnske Brosten; men de er ikke kommen op endnu og om de nogensinde kommer er maaske et stort Spørgsmaal. Morgengave kan der derfor ikke blive noget af, saa vil de danske Medhjælpere modtage Bejleren, maa de være mere beskedne end salig hensovede Dronning Bengerd. —

Vi maa imidlertid tage i Betragtning at, selv om »5te Juni« ikke er os nogen farlig Konkurrent, saa er vi vel saa gode Forretningsmænd, at vi vurderer Reklamens Kunst.

Paa Foranledning af de kjøbenhavnske Afdelinger vedtog Hovedbestyrelsen i sit sidste Møde at optrykke vor Redaktørs udmærkede Artikelserie »Til Forsvar og Angreb« i Pjeceform. Denne Artikelserie, som nu foreligger i en lidt ændret Form og under Titlen »Hvilken Arbejdsløshedskasse bør Handels- og Kontormedhjælperne tilhøre?« behøver jeg sandsynligvis ikke at »anmelde« i almindelig Forstand, idet jeg haaber at enhver organiseret Kollega med Interesse har stiftet Bekendtskab med den i vort Blad. I den klare og rammende Form, hvori den belyser vor Kasse i Forhold til Konkurrenten, vil denne Pjece være et godt Agitationsmiddel for vor Arbejdsløshedskasse ikke blot i Kjøbenhavn men ogsaa i Provinsen. Oplaget er ikke stort (7000 Eks.) og jeg vil derfor bede Afdelingerne rekvirere et Antal til skønsom Fordeling blandt de »Uinteresserede«. Jeg tror vi i denne Pjece vil faa et godt Middel til at vække dem. *Min bedste Anbefaling for den!*

Kolding, den 22. Marts 1909.

N. C. Nielsen.

* * *

Af Pjesen »Hvilken Arbejdsløshedskasse bør Handels- og Kontormedhjælperne tilhøre?« findes der ved Redaktionens Slutning endnu et Restoplag paa 900 Eksemplarer. Den øvrige Del af Oplaget er allerede udsendt gennem vore Afdelinger i Hovedstaden og Provinsbyerne.

Rekvisitioner paa Restoplaget maa indsendes til *Redaktionen* inden Midten af indeværende Maaned. Beløbet indsendes samtidig pr. Postanvisning.

Ny Afdeling.

Ifølge en til Redaktionen indgaaet Brevkortmeddelelse er der efter et Møde med Hovedbestyrelsesmedlem *Chr. F. Johannessen*, Næstved som Taler dannet en Medhjælperforening i *Nykjøbing F.*, der er indmeldt under Centralorganisationen.

Den kortfattede Meddelelse melder om god og sikker Tilslutning.

Velkommen i Rækkerne!

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage før Bladet skal udkomme.

Aalborg—Nørre Sundby. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdtes Fredagen den 12. Marts.

Formanden bød Forsamlingen Velkommen. Som Dirigent valgtes Kommis *S. Bech.* Formanden aflagde Beretning og op-

lyste bl. a., at der siden sidste ordinære Generalforsamling var en Tilgang af 37 Medlemmer, at 31 Medlemmer ere udtraadte, dels overførte til andre Afdelinger og overgaaede til andre Erhverv og dels etablerede osv. — og at der er optaget 5 og udmeldt 5 Medlemmer. Endvidere oplyste Formanden, at der formentlig allerede i Marts Maaned vilde for Standens Medlemmer blive afholdt Foredrag, hvortil var modtaget Hjælp af Statens Midler, at Bestyrelsen kunde ønske at høre eventuelle Udtalelser fra Forsamlingen angaaende mulige Ønsker om andre Lokaler for Foreningens Sammenkomster og at Bestyrelsen i det kommende Foraar agter at genoptage Forhandlinger med rette Vedkommende om en Udvidelse af den i 1908 stedfundne 7-Lukning i de 3 Sommermaaneder. Efter at Formanden havde rettet en kraftig Opfordring til Forsamlingen om, at de enkelte Medlemmer betragter sig som Agitatorer for Foreningen i Retning af at skaffe Tilgang af nye Medlemmer, godkendtes Beretningen enstemmigt. Derefter oplæste Kassererskeu, Frk. *Johanne Berg* Regnskabet med Revisorernes Bemærkninger. *Th. Hansen* henledte Forsamlingens Opmærksomhed paa det glædelige Faktum, at Foreningens Status i det forløbne Aar var væsentlig forbedret. Regnskabet, der ballancerede med 994 Kr. 28 Øre, godkendtes derefter enstemmigt. Som Suppleanter til Bestyrelsen valgtes Forretningsfører *Vald. Lauridsen* og Kommis *C. Ellegaard*. Som Delegerede til Kongressen valgtes *Formanden* og Befragter *Oluf Toppenberg*. Under »Eventuelt« udspandt der sig en længere Diskussion, hvori navnlig Formanden, Dirigenten, Toppenberg og Sekretæren deltog om Lokalespørgsmaalet. Da dette imidlertid ikke stod paa Dagsordenen og da der som Følge deraf ikke kunde vedtages nogen Forandring i de bestaaende Forhold, endte Diskussionen i denne Erkendelse uden Vedtagelse af nogen Art.

Nielsen-Lindquist, p. T. Sekr.

Esbjerg. Generalforsamling afholdtes den 16. Marts Kl. 9 i Foreningens Lokaler. *Formanden* bød Velkommen. Til Dirigent valgtes *Th. Petersen*. *Formanden* aflagde udførlig Beretning om Bestyrelsens Virksomhed i det forløbne Halvaar, og nævnte bl. a. Foredraget af Dr. phil. Møller, og den nystiftede Læsekreds; Mødet havde faaet stor Tilslutning, men dog mest af Ikke-Medlemmer. Kassereren aflagde Regnskabet, som godkendtes. Formanden *Wald. Würtz* blev genvalgt med Akklamation. Til Bestyrelsen valgtes *Godtfredsen*, *Overgaard*, Fru *Nelly Hansen* og *Hinding*. Suppleanter blev: *Petersen* (D. F. D. S.), *Schou*, *Broch* og Frk. *Jensen*. Til Revisorer valgtes: *Andersen* og *Dreyer*. *Age Hyllested* og *Würtz* blev enstemmigt valgt som Delegerede til Kongressen. Lokalespørgsmaalet blev overdraget til Bestyrelsens Varetagelse. Herunder behandledes Kassererposten, som gav Anledning til en livlig Diskussion da Formanden fremkom med Forslag om at denne skulde være lønnet — dog overtog *Godtfredsen* Posten uden Vederlag

Sekretæren.

Fredericia. Afdelingen afholdt ordinær Generalforsamling i Theater-Cafeen, Onsdag d. 17. Marts. Til Formand valgtes Bankassistent *H. Dantzer-Sørensen*; til Bestyrelsen: Bogholder *O. Madsen*, Kontorist *Mazanti* og Kommis *Levin*; til Suppleant: Bankassistent *Hess*; Revisor: Boghandlermedhjælper *Ulrich*. Under »Eventuelt« førtes en livlig Debat om forskellige Foreningsanliggender. Til Slut rettede Forsamlingen en Tak til den afgaaende Formand, *P. C. Henningsen*, for hans energiske Arbejde for Foreningen. Ved et Bestyrelsesmøde den 22. Marts, konstituerede Bestyrelsen sig med Lagerekspedient *Johansen* (Næstformand), *O. Madsen* (Kasserer). *S. Levin* (Sekretær) og *F. Mazanti* (Annoncerepræsentant).

S. Levin.

Hjørring. Ordinær Generalforsamling afholdtes paa »du Nord« den 16. Marts. Der aflagdes Beretning for sidste Halvaar og revideret Regnskab for 1908, hvilke enstemmig godkendtes. Som Delegeret til Kongressen i Aarhus den 21. Marts valgtes Formanden *N. Nielsen*. Formanden rettede en kraftig Opfordring til de Tilstedeværende om at agitere for Tilgang af nye Medlemmer til Foreningen.

Holstebro. Afdelingen afholdt ordinær Generalforsamling Torsdag den 18. Marts. Af den gamle Bestyrelse genvalgtes Formanden *Carl Jensen*, Kassereren *M. Christensen* og Sekretæren Kommis *Jacobsen*. I Stedet for Kommis *Andersen* og Kommis *Pedersen* valgtes Boghandlermedhjælper *Hansen* og Kommis *Lauritzen*. Efter Valget opfordrede Formanden Medlemmerne til at deltage i en kraftig Agitation for Foreningen samt foreslog at nedsætte et Agitationsudvalg. Vedtoges. Resten af Aftenen benyttedes til en lille selskabelig Sammenkomst hvortil Foreningen havde indbudt Damer.

Sekretæren.

Horsens. Afdelingen afholdt ordinær halvaarlig Generalforsamling den 11. Marts. Formanden, *Sten Vandborg*, aabnede Generalforsamlingen og bød de Tilstedeværende Velkommen. Til Dirigent valgtes Bogholder *Frantz Nielsen*.

Formanden aflagde Beretning for forløbne Halvaar, og nævnte bl. a., at en af vore sociale Reformer, »Vedtægter for Børns og unge Menneskers Arbejde«, i dette Halvaar var traadt i Kraft. Beretningen godkendtes enstemmigt.

Kassereren oplæste det reviderede Regnskab, for hvilket gaves enstemmig Decharge. — Til Medlemmer af Bestyrelsen i Stedet for de afgaaende: Bogholder Viggo Jacobsen, Kommis Jørg. Pagh og Bogholder Sten Vandborg, nyvalgtes Kolonialmedhjælper *N. Andersen* og Manufakturmedhj. *M. J. Madsen*, samt genvalgtes *Sten Vandborg*, Suppleanter: *O. W. Nielsen* og *Fr. Nielsen*. — Til Agitationsudvalget valgtes: *N. J. Andersen* og *M. J. Madsen*. — Til Festudvalget; *F. C. Nielsen, Hj. Juust* og *N. N. Dahl*. — Til Revisorer: *O. W. Nielsen og Juul Petersen*.

Efter Generalforsamlingen afholdt Bestyrelsen Møde og konstituerede sig med *Sten Vandborg* som Formand og *N. N. Dahl* som Næstformand, Kasserer og Sekretær.

Kjøbenhavn. *Kolonial-Afdelingens* Aarsmøde dirigeredes af *B. Bjørnsen*. *Formanden* aflagde Beretning for det forløbne Aar, omtalte bl. a. den oprettede Diskussionsklub og takkede Medlemmerne for den store Tilslutning ved Møderne. Beretningen godkendtes enstemmigt. Til Formand genvalgtes *P. Schou* med Akklamation. Som Repræsentant til Bestyrelsen valgtes *B. Bjørnsen*. Til Bisiddere valgtes *K. Paulsen* og *A. C. Alsøe*. Det vedtoges at foreslaa paa Generalforsamlingen: »Generalforsamling afholdes 2 Gange aarlig«. *P. Schou.*

Handels- og Kontormedhjælpernes Fagforening. Tirsdag den *6. April Kl. 9* i Café du Parc *Medlemsmøde*, hvor de Delegerede vil aflægge Beretning fra Kongressen. Medlemmerne anmodes om at komme talrigt til Stede. *Bestyrelsen.*

Diskussionsklubben afholder Møde i »Cafe du Parc« Gyldenløvesgade *Tirsdag den 13. Marts Kl. 9.* Foredrag af Redaktør Vilh. Hansen om »*Faglige Voldgiftsretter*«.

Man bedes møde med Præcision!

Nykjøbing M. Ordinær halvaarlig *Generalforsamling* afholdes paa Industrihotellet *Tirsdag den 6. April* Kl. $8^1/_2$ med følgende Dagsorden:

1) Formanden aflægger Beretning. 2) Kassereren fremlægger det reviderede Regnskab til Godkendelse. 3) Sekretæren oplæser Forhandlingsprotokollen. 4) Valg af Formand. 5) Valg af 3 Bestyrelsesmedlemmer. 6) Valg af 2 Suppleanter. 7) Valg af 2 Revisorer. 5) Eventuelt.

Alle bør give Møde. *Chr Jensen.*

Odense. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdtes i Foreningens Lokaler, Onsdag den 10. Marts Kl. 9. Kommis *Carl Nielsen* valgtes til Dirigent. Den fungerende Formand, *Birger Kruuse*, aflagde Beretning for det forløbne Halvaar, som godkendtes. Kassereren oplæste Regnskabet, som enstemmigt godkendtes. Til Formand i Stedet for C. Holm-Schvartz, der var bortrejst, valgtes Kontorist *J. S. Christensen* ved Akklamation. Til Bestyrelsen valgtes: *Birger Kruuse, Martin Petersen, Harald Rasmussen, Hans Jørgensen. Andersen* og *Møller*. Suppleanter blev: *R. Hansen* og *Carl Nielsen*. Revisor blev: *Carl Nielsen* og Suppleant *R. Hansen*. Forslag om at hæve Foreningens Lokaler fremsattes af Bestyrelsen og blev nærmere motiveret af *Birger Kruuse*. Det havde i det forløbne Halvaar været saa daarlig med Besøget, at Lokalerne ikke kunne svare sig, hvorfor Bestyrelsen havde stillet Forslaget, da Foreningen ikke burde have Tab af Lokalerne. Herover udspandt der sig en Debat, som resulterede i at Forslaget blev vedtaget. Det vedtoges ikke at sende nogen Delegeret til Kongressen i Aarhus. *Jens Christensen.*

Randers. Da Kommis Petersen er udtraadt af Bestyrelsen, er i hans Sted indtraadt Kommis *Tøttrup*. Til Kongressen i Aarhus valgtes *Bjerregaard*. Fra 1. April ophæves Foreningens egne Lokaler og Pensionat, paa Grund af Bestyreren, Hr. Villumsens Bortrejse. *Arthur Sørensen*, Sekr.

Vejle. *Medlemsmøde* afholdes *hveranden Torsdag*. Ved Mødet den 1. April aflægges Beretning fra Kongressen, og derefter er der Lotterispil. Den 15. April: Diskussion.

Landbrugslotteriet.

Efter den nye Gevinstplan fordeles i 6 Klasser

Gevinster til Værdi 1 **Million 132,670 Kroner.**

Lotteriet trækkes den 14. og 15. April.

Annoncer.

Kjøbenhavn.

Medhjælpere

køb Klæder hos

Herløv Møller

*** City Herreekvipering ***

4, Kristen Bernikovsgade 4.

Støt de Averterende!

Aalborg.

AALBORG

HANDELSGYMNASIUM

Nordjyllands Hdlshøjskole.

1. Maj og *1. Novbr.* nye prakt. Kursus i *alle Hdlsfag.* Forlang *Plan* og *Skema* t. *Statsunderst.* (240 Kr.)

J. F. Møller, cand. mag.

1 Aars Studieoph. i England og Tyskland.

M. Jensen, Nytorv 9,

Cigar- og Tobaksforretning.

Piber og Stokke i stort Udvalg.

AALBORG.

AALBORG

Ure og Kæder købes

billigst hos

ADOLPH MØLLER,

Slotsgade.

P. Hansens Bogtrykkeri

leverer alle Slags Tryksager hurtigt, smukt og billigt.

VICTOR MØRCHS

Barbér- og Frisørsalon anbefales.

Slotsgade 16. Underofficersbygn.

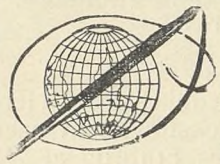

Waterman „IDEAL"

FYLDEPEN.

Marinus M. Schultz,

Jomfruanegade 3. Aalborg.

Anerkendt den bedste! Forlang gratis tilsendt en Bog om „Fyldepenne".

AALBORG.

Glarmester S. N. Jensen,

Algade 67. Telefon Nr. 5.

1. Kl. Værksted for

INDRAMNING AF BILLEDER.

Forlang

Salon-Pilsner

overalt.

AALBORG. Specialforretning

i Herre-Kravats, Kraver, Flipper, Dag- og Natlinned, Normalunderbeklædning. Engelske lette Hatte fra 3 Kroner.

NB. Ulster, Regnfrakker, Habitter efter nyeste Snit, billigst i

Kravatmagasinet, Algade 50.

Niels Jensen.

From-Løvstrøm,

Fotograf.

Algade 7, Aalborg

anbefaler alt til Faget henhørende.

Alle moderne Nyheder.

„Postkort" i fin Udførelse kun **3 Kr. Dus.**

Algade 26. AALBORG **Algade 26.**

Skotøjsforretningen i DET RØDE HUS

bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

JERNBANEHOTELLET

BOULEVARDEN 15, AALBORG

(NÆR BANEGAARDEN ∴ ANBEFALES

TELEFON 1434 ——— **V. FONSECA**

Aarhus.

Den jydske Handelshøjskole

Hans Brogesgade 2, Aarhus.

Telefon 1883.

1. Maj begynder nye **hel-** og **halvaars** Kursus for Herrer og Damer.

Progam sendes. Indmeldelser modtages af Forstanderen.

For Bestyrelsen

Joh. Baune.

Drik

Ceres Øl

Rejsende

spiser bedst sin

Frokost

Middag

eller Aften

GrandHotel

Aarhus.

Telefoner:

Kaféen 656. — Selskabslokalerne 915

Diner fra Kl. 1—5. Kr. 1,50.

Nymonterede Værelser fra Kr. 1,50.

Aarhus Handelsskole

(statsunderstøttet Dagskole)

begynder ny $^1/_1$ og $^1/_2$ Aars Kursus **1. Maj.** Fripladser søger inden **1. April. Program** og nærmere Oplysninger faas fra **Skolens Kontor, Vestergade 8.** Telf 1179.

Niels P. Nielsen,

exam. Handelsskolelærer fra

»Die Handelshochschule zu Leipzig«

Esbjerg.

Ryg Nr. 46. **M. M. ANDERSEN, Esbjerg.** Ryg Nr. 46.

Special-Cigarforretning.

Kongensgade 49. Telefon 282.

Specialitet: Hamborger-Cigarer.

Dante CIGARETTER Dante **№10-10 Øre, №15-15 Øre pr. 10 Stk.**

Fotografisk Atelier „Mundus", Aarhus.

Absolut 1. Kl. fotografisk Etablissement, udstyret med alle Nutidens Krav paa Elegance. Vi anbefaler os til d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere. Brødrene Alfred & Mundus Pedersen, Ryesgade 16. Telefon 2240.

Husk
JØRGEN JEPSEN's
Skræderetablissement
Kongensgade 19. Esbjerg.

Drik Esbjerg Øl

A. Eeg's Palmehave.
1ste Kl.s Koncert-Restaurant
Enestaaende i Skandinavien.

ESBJERG.
Jydsk Lædervaremagasin
anbefales!
Fuldstændig Specialforretning i Lædervarer.

JUL. PETERSEN,
Hatte- og Bundtmager,
ESBJERG.

Chr. Adler Svanholm,
Kongensgade 64. — Esbjerg.
Største Udvalg af alt til Herre-Lingeri.
Største Lager af Habitter og Overfrakker.

Saa meget staar fast —
det solideste Fodtøj faas hos
S. Pedersen,
Torvet Esbjerg.

Dansk Beklædnings Comp.
Største Udvalg
— Billigste Pri er. —
Kongensgade, Esbjerg.

Esbjerg Papirforsyning.
Alle Kontorartikler.

Esbjerg.
O. S. U. BAUER,
Herre- & Dame-Frisørsalon.
Kongensgade 49, Stuen & 1. Sal
Stort Udvalg i Toilet- og Sygeplejeartikler.
Bestilling paa Haararbejde modtages.

Herning.

Barber & Frisørstuen
i Højskolehjemmet
bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes venlige Erindring.
I. KLASSES BETJENING.
L. Ingemann Thomsen,
Herning.

Alle
fagorganiserede Medhjælpere i Herning erholder en ekstra Rabat naar De køber Deres Forbrug af
Herreklædninger, Kravetøj etc.
i BEKLÆDNINGS-MAGASINET,
Bredgade 19.
HERNING.

Husk M. Kampmanns'
Skotøjsforretning,
Største Udvalg, bedste Reparationsværksted.

Hjørring.

I. C. Christensens
1. Kl. Skræder- og Herreekviperingsforretning bringes i velvillig Erindring.
SKOLEGADE 1. HJØRRING.

Dürkopp-Cykler
faas kun hos
A. Jensen, Du Nord,
Hjørring.

Horsens.

Palais Caféen
Horsens.
Hyggelige Restaurant- og Selskabslokaler anbefales i velvillig Erindring.
A. Th. Kierkegaard.

Handels- og Kontormedhjælperne
anbefales
Hirschsprung
Cigarer fra Howitz & Kattentid
Hein & Marsmann
samt Joh. Fr. Schalburgs anerkendte Mærker i **Vine & Spirituosa.**
Horsens Materialhandel,
C. Thorstensen,
Søndergade 28.

Abonnér paa „D. H.- & K.- M. Tidende".

Kolding.

Husk at anbefale Ludpulveret
Lessivol.
De støtter den danske Industri og fortrænger den udenlandske
faas kun fra
Kaalunds Sæbefabrik
(ved **H. Chr. Petersen**)
Kolding.

Chr. E. Krag
Bog- og Papirhandel
Telf. 377. KOLDING. Telf. 377.
3 Kr. Eneforhandling af Klio-Fyldepennen.

Det bedste
FODTØJ
i **Kolding** faas hos
Andr. Kyster & Søn.

Husk
Ateliér CENTRAL
Helligkorsgade 16. Kolding.

SØLVE CLEMENTZ
Juvelér & Guldsmed,
Østergade 17, Kolding.
K. F. U. M.s Ejendom. Telefon Nr. 500.
Billigste Guldsmed i Kolding.

J. Johannesen,
SKRÆDERFORRETNING,
KIRKETORVET 12
anbefales.

Ønsker De en 1ste Kl. Cycle, da henvend Dem til
Jakob Brems, Kolding,
hvor De bliver bedst betjent.
NB. 1. Klasses Reparationsværksted.

Støt de Averterende!

Kjøbenhavn.

Cloëtta's

		Pr. Pd.
Surinam	Chokolade	Kr. 1,60
Caracas	do.	„ 1,40
Trinidad	do.	„ 1,20
Cacaopulver, fineste Analyse		„ 2,00

sælges hos vore Forhandlere over hele Landet.

Mansfeld-Büllner & Lassens
eneste **ægte**

Brama- Livs- Elixir

faas overalt og anbefales
af alle Butiksmedhjælpere.

Det staar urokkeligt fast som Klippen Man køber bedst og billigt i Flippen.

»Flippen«
er Vesterbros mest velassorterede

Kravats- og Herrelingeri-Magasin.
Anbefaler sig til det ærede Publikum.
Prima Varer.
Billige Priser. **Altid Nyheder.**
Ærb. **K. HINTZ, Istedgade 128.**
Telefon Vester 376 x. Københavns.
Reglementerede Klubhuer (DIF) 4 Kr.

Nyborg.

Industri-Hotellet
Nyborg.

Nykøbing Mors.

Køb
Hatte, Kasketter og Huer
hos
Th. Jacobsen,
Bundtmager,
Nykøbing M.

Odense.

M. JANTZEN'S
Barber- & Frisørsalon
Albanitorv 12

Romersk Badeanstalt.
19 Albanigade 19.
Aabent: 8 Morgen til 8 Aften.
Søndag: 8—12.
Herre- & Damebade.

Odense Pilsner
har den fineste
Smag

Carl Ferniss *Telefon 1170.*
Telefon 1170. Vestergade 16.
Største Udvalg i **Cigarer, Cigaretter, Røgtobakker, Piber** og **Stokke Merskum** og **Ravrør,**
anbefales d'Herr Handels- og Kontormedhjælpere.

P. Joh. Døring
Hattemagasin
Telefon 1438. **Odense.** Telefon 1438.

LUX **ODENSE.**
EKSPRESFORRETNING.

JEAN SURÉE
GULDSMED & JUVELER
VESTERGADE 41, ODENSE

Alle Kommisser køber billigst *Engelske Regnfrakker, Habitter og Vinter Paletots, Hatte, Slips og Kravetøj hos*
Hinke, 70, Vestergade 70.

Hotel Sct. Knud
Odense.

Alle bør drikke
Albani Øl
eller **Albani Pilsner**

KR. E. PETERSEN'S BOGTRYKKERI
KONGENSGADE 31, TLF. 1044
ODENSE

Odense Vin-Kompn.
Odense. ═ København.

Randers.

Hvor ekviperer man sig **noblest, bedst** og **billigst** i Randers **?**
Selvfølgelig hos
S. P. Petersen, **Middelgade 6**
Højskolehotellet
Telefon 990. **Randers.** Telefon 990.
Absolut 1. Klasses Herreskræderi.

Hattemagasinet „Stockport".
Slotsgade 7, Randers.
Elegante Hatte, fikse Sportshuer.
Anbefales i velvillig Erindring.

RANDERS
Handels- og Kontormedhjælperforening
anbefaler sit
1ste Klasses Pensionat
i Lokalerne, Vestergade 12.
FULD PENSION 35 Kr. mdl.

Bryggeriet
„THOR"
Randers, anbefales.

Svendborg.

Stokke, Piber & Cigarer
fra **Johs. Kristiansen**
Gerritsgade 4—6, ligefor Nicolaj Kirke
Svendborg.

Skive.

Skotøjsbørsen, Skive.

Største Lager. Smukkeste Udvalg. Solidt Fodtøj.
Specialitet: UOPSLIDELIGE SAALER.
Telefon 231.

Livsforsikringer
Ulykkesforsikringer
Brandforsikringer
Tyveri- & Indbrudsforsikringer
tegnes fordelagtigst ved

R. Sjørup Nielsen,
Skive. – Telefon 297.

JEG er udmærket tilfreds! Jeg køber mit Tøj hos J. Suurballe & Co., og dér er Klædelageret saa stort og smukt, at man uden for København ikke finder det bedre, og sker det en Gang, at et Klædningsstykke ikke passer tilfredsstillende, tages det beredvilligt tilbage. De kan spare Deres Ulejlighed, jeg handler som sagt hos J. Suurballe & Co.

Skive.

Prøv

Th. Machons
(Rudolf Schmidts Eftf.)
Barber- & Frisørstue,
Torvet.
NB. Hovedbade med Massage.

Slagelse.

K. Skaarups Boghandel, Papirhandel
en gros og en detail.
PRISLISTE sendes paa Forlangende.
Slagelse. Telefon 59.

Telefon 353.
Køb altid Fodtøj hos
EMIL HANSEN, Slagelse.
Lager af alt til Faget henhørende.

Royal-Victoria Cykler
— elegante—solide—letløbende —
Gode Afbetalingsvilkaar.
Slagelse Cykle-Depot
Telf. 42. Schweizerpladsen. Telf. 42.
Alle Reparationer udføres godt og billigt.

Det bedste er det billigste!

Derfor køber Handelsstanden deres Forbrug hos os! Altid fixt Udvalg i engelske Stoffer! Stort Lager af færdige Habitter, Paletots og Regnfrakker, Hatte, Manchetskjorter, finere Underbeklædning, Sokker samt alt til Herreekvipering henhørende.
Christian Stahl & Nylander,
Gl. Torv, Slagelse.
Herreekvipering, I. Kl. Herreskræderi.
Leverandør til Varelotteriet. Tlf. 140.

Holstebro

Handels- og Kontormedhjælpere anbefales
J. P. Andersens Skræderetablissement,
Nørregade.

Barber- og Frisørsalonen
„Romerhus", Torvet.
Peter Groth.
Hovedbade med Massage.

DANSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
ved P. V. F. Petersen.
Altid billigst her paa Pladsen.
TELEFON 150.

Viborg.

Drik Odin
Lager & Pilsnerøl
fineste Kvalitet
samt
Skattefri Pilsner
Mørk Skattefri
Dobbeltøl.

Vejle.

A. Christensen,
Vejle. — Telefon 267.
Engelsk Klædelager.
High class Tailor Etablisement.
Hattelager og Manchetlinned.
Complete stock of every thing for Gentlemen

Koncertsalens Varieté
og
RESTAURATION
anbefales.

Packness' Esperanto Serie

Nr. 5, Dansk-Norsk Esperanto Ordbog indeholdende ca. 21,000 Ord er i Trykken og udkommer i Febr.-Marts.

Café „Standard"
JENS C. NIELSEN.
Telefon 265.
Jernbanepladsen, Vejle.
Moderate Priser.

SKOTØJSFORRETNINGEN
SALGADE 5 anbefales
d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.
Største Udvalg. Billigste Priser.
1. Klasses Reparationsværksted.
CH. CHRISTENSEN.

Kendsgerninger
rokkes ikke!

Derfor vil det stedse være sandt, at **Worning & Petersens** ægte
– Xeroform Sæbe –
er den allerbedste Toiletsæbe til dagligt Brug.

REPRÆSENTANTER
FOR
„DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE"s
ANNONCE-AFDELING.

Aalb.: Hr. N.C. Nielsen-Lindquist, Danmarksg. 45.
Aarhus: Hr. N. Chr. Jensen, Ryesgade 4.
Ebeltoft: Hr. Bogholder R. Hvitved
Esbjerg: Hr. H. Holm, Jyllandsgade 46.
Fredericia: F. Mazanti.
Frederikshavn: Hr. Bogh. S. West.
Grenaa: Hr. Kommis J. Gredsted.
Herning: Hr. Kommis Chr. Kampmann.
Hjørring: Hr. H. Hein, Hirtshalsvej 5.
Horsens: Hr. Kommis Sten Vandborg.
Holstebro: Mnfktm. Carl Jensen, adr. S.S. Busk
Kolding: Hr. Kommis C. A. Hansen, Østergade
Midd[illegible]art: Hr. P. J. Kirkegaard.
Nyb[illegible]g M.: Hr. Kommis C. Svenningsen.
Næst[illegible]ved: Hr. Kommis Chr. F. Johannessen.
Odense: Hr. Kommis H. Hansen, Vestergade 5.
Præstø: Hr. Bogholder A. Larsen.
Randers: Hr. Johan Sørensen, Trifoleum.
Ringkjøbing: Hr. D. Jensen.
Ringsted: Hr. H. C. Aagaard, Søgade.
Samsø: C. V. Jensen, Onsbjerg.
Skanderborg: Hr. C. J. Kerff.
Skive: Hr. Kommis P. J. Kjær.
Slagelse: Hr. Bogholder C. Møller.
Sorø: Hr. Kommis N. H. Lange.
Svendborg: Hr. J. Mammen, Adr. Hansen & Co.
Thisted: Hr. H. C. Poulsen, Frederikstorv.
Varde: Hr. Bankassistent L. Jørgensen.
Vejen: Hr. Kommis S. Breund.
Vejle: Hr. Bogholder C. Nielsen-Kloster.
Viborg: Hr. Kontorist M. Torp.
Vordingborg: Hr. Bogholder U. Steinmetz.

Afleveret til Posten den 3. April.

Udgivet af Centralorganisationen.
Ansvarhavende Redaktør VILH. HANSEN.
O. WRITH'S EFTF. (Gustav A. Jensen),
Badstuestræde 7, København. K

DANSK
HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 8. 15. April 1909. 9de Aargang.

Centralorganisationens og Afdelingernes Opgaver.

En Tale af Vilh. Hansen ved Centralorganisationens ekstraordinære Kongres i Aarhus den 21. Marts 1909.

ARBEJDETS ORGANISATION.

Det er en kendt Sag at Arbejdets Organisation er et af de vigtigste Momenter i alle produktive Virksomheder, i Fabriken som i det moderne Forretningsliv. Det er en Kendsgerning der møder os overalt, i det store industrielle Etablissement som i det lille Værksted, paa det store Handelskontor som i Detailforretningen. Uden et vaagent forretningsmæssigt Overblik, og uden det nøjagt ge Sammenspil mellem de arbejdende Kræfter i Fabriken, i Forretningen og paa Kontoret løber man altid Fare for Spild af Tid og Arbejde og kan der aldrig drages fuld Nytte af et industrielt eller merkantilt Opsving.

Alt dette vil i væsentlig Grad afhænge af det interne Spørgsmaal om Arbejdets formaalstjenlige Organisation.

Med Rette er det før sagt, at vor Organisation har tilbagelagt de første elementære Stadier og naaet den modne Alder, hvor det praktiske Arbejde kalder og Ansvarsfølelsen melder sig. Derfor gælder det ogsaa om for Centralorganisationens Ledelse at anlægge forretningsmæssige Synspunkter og altsaa i første Linie finde den bedste Form for Arbejdets Organisation. Som de gode Forretningsfolk, vi alle gerne skulde være, kan det ikke være vanskeligt at finde Ligheden mellem den moderne Landsorganisation og den moderne Forretning. I begge Tilfælde er Ledelsen af afgørende Betydning, dens Indsigt i de enkelte Anliggender og Overblik over de forskellige Omraader bliver ikke alene bestemmende for Hovedkontorets Arbejde, men til en vis Grad ogsaa for den i Filialerne eller — for at tale organisatorisk — Afdelingerne udfoldede Virksomhed.

CENTRALORGANISATIONENS OPGAVER.

I de organiserede Medhjælperes Andelsselskab — Centralorganisationen — er Administrationen overdraget Hovedkontoret under Formandens Ledelse og Forretningsudvalgets Kontrol og under Ansvar for Hovedbestyrelse og Kongres. Denne Administrationsform er tilfredsstillende og betryggende, men forudsætter naturligvis her som i alle Tilfælde, at de ledende Organer arbejder med usvigelig Præcision; thi uden Arbejde, uden Indhold er Formen naturligvis af underordnet Betydning. Og endelig bør de ledende Personer og de ledende Organer altid give det gode Eksempel og det baade i de smaa som de store Ting.

Men Centralorganisationens første Øjemed maa være de faglige og ideelle Opgaver. Om dem skal der naas til den Enhed i Anskuelser, der giver Kravene Ensartethed og sætter Præg paa Arbejdet derfor. Vort faglige Program angiver jo baade Retning og Maal, og bliver Kompasset hvorefter vi maa sætte vor Kurs. Saaledes bliver Centralorganisationen baade principielt og organisatorisk Midlet til at samle og befordre vore Bestræbelser og give de faglige Krav størst mulig Vægt. Uden en fælles Hovedledelse og vor nuværende Organisationsform stod der ingen fælles Vilje bag vore Krav, og vi vilde stræbe mod forskellige i Stedet for som nu mod de samme Maal Og dette sidste er netop Forudsætningen for det socialpolitiske som ogsaa det almindelige faglige Reformarbejde, ja for enhver Opgave, vi kan blive stillet overfor.

DECENTRALISATION.

Det er vistnok hændt de fleste af Dem, at Folk, der ikke kunde regnes blandt vore Venner, har sagt: Vi har aldeles intet imod, at ogsaa Medhjælperne danner Foreninger, men det bør ske enten indenfor den enkelte Branche eller ogsaa som stedlige Foreninger, der intet har med Centralorganisationen at skaffe. — Men denne Organisationsform er kun »Harmoniforeningen« paa en anden Maade. Decentralisationen spreder Medhjælpernes Modstandsevne overfor mulige Overgreb og lægger hele Ansvaret paa den lokale Ledelse, hvor det baade af organisatoriske og almindelige praktiske Grunde væsentlig burde lægges paa den langt mere uafhængige Hovedledelse. Heraf vil det ikke være vanskeligt at se, hvor underordnet en Rolle den isolerede Lokalforening vil spille nu og i Fremtiden, naar det gælder vigtigere og afgørende Anliggender. — Det er netop den Foreningsform, der ret lader Principalerne faa Krammet paa Medhjælperne, og som er ligesaa evneløs som Talerør for Standen, hvad enten det gælder om at arbejde for en socialpolitisk Opgave eller udgive et virkeligt Medhjælperorgan.

KRAVENE TIL CENTRALORGANISATIONEN.

Vil man skabe en stærk Centralorganisation, maa man ville Midlerne dertil. Og Midlerne er først og fremmest: *Penge*. Penge er Magt, omend kun til en vis Grad, heldigvis. Vort forretningsmæssige Arbejde viser os den overordentlige Betydning, det har at raade over tilstrækkelige Pengemidler, og disse Erfaringer kan følgelig overføres paa det organisatoriske Arbejde. Fremgangen for vor Sag afhænger i høj Grad af de økonomiske Midler, vi kan ofre baade paa Agitationen og det indre Foreningsliv, og det bliver da Hovedledelsens Pligt at finde den forsvarligste Administrationsmaade, en Opgave, jeg tror vi hidtil i det væsentligste har løst tilfredsstillende

Nu synes der imidlertid i enkelte Tilfælde blandt Afdelingerne at raade nogen Misforstaaelse m. H. t. de Krav, man økonomisk sét kan stille til Centralorganisationen. Den Opfattelse synes af og til at gøre sig gældende, at det Kontingent en Afdeling indbetaler til Hovedkassen, ved given Lejlighed kan hæves igen i Form af Tilskud til denne eller hin lokale Agitation. Men det er naturligvis en hel forkert Opfattelse. Centralorganisationen kan selvfølgelig ikke virke som Sparekasse for Afdelingerne, — og mindst under den angivne Form. — Nej! Hovedorganisationens Opgave skal søges paa andre Omraader, ogsaa i agitatorisk Henseende. Det er vor Sag at skaffe Afdelingerne *den intellektuelle Assistance* ved at stille

Talere til Raadighed, med eller som oftest uden Udgift for Afdelingerne, ved at skaffe disse det fornødne Agitationsmateriale, Brochurer og Tryksager — deriblandt naturligvis først og fremmest vort Blad — ved at forberede og tilrettelægge Opgaverne og ordne Arbejdet for disse, ved endelig at løse de sociale Opgaver, der som Arbejdsløshedskasse, Understøttelsesfond, Pladsanvisning og Oplysningsbureau, netop maa samle vor Opmærksomhed i kommende Tid.

Og der er én Ting, som vi ikke maa gaa udenom. Det er den Orden, Akkuratesse og Pligtopfyldelse, der maa præge Hovedkontorets og Ledelsens Arbejde. Forhandlingerne i Dag har jo belært Dem om, hvad det vil sige, naar det *ikke* er saa, eller rettere naar det halter paa et enkelt, det vigtigste Punkt. Det maa netop være saaledes, at Hovedkontoret er mønstergyldigt og Eksemplet til Efterligning for Afdelingerne; er det modsatte Tilfældet bliver der Slendrian overalt, og saa begynder Hovedkontoret at blive en Parodi. — Men ved Siden af denne *Diciplin* i Arbejde indad som udadtil er det jo et første Krav til Centralorganisationen, at den ved at sammendrage alle de egnede Kræfter, vi raader over, netop kan udføre *det* Arbejde for Standens Interesser, som den enkelte Afdeling vanskeligt eller slet ikke magter. At sætte dette *Samarbejde* i System og vedligeholde det er en af Hovedledelsens vigtigste Opgaver.

AFDELINGERNES ARBEJDE

begynder dér, hvor Centralorganisationens Virkeomraade slipper. Det er jo en anerkendt Sag, at den enkelte Forenings Trivsel afhænger af den Virksomhed, den udfolder. Ogsaa her er den præcise Administrationsmaade et Kardinalspørgsmaal, og det gælder om for Afdelingsbestyrelserne at deres enkelte Medlemmer betragter Mandatet som et Tillidshverv, der har Krav paa baade Interesse og Arbejde, og som medfører Pligter man ikke maa lade ligge; men samtidig bør det ogsaa være Pligt for Bestyrelsen at holde Interessen vaagen hos Medlemmerne, og paa dette Omraade kan der udrettes meget af en Bestyrelse, der selv er vaagen. — Afdelingerne bør altid føle sig som Medlemmer af Centralorganisationen, aldrig som isolerede. Dette er jo netop den røde Traad i al moderne Organisation, at Samfølelsen naar den størst mulige Udvikling. Derfor maa Afdelingerne altid holde Medlemspligterne højt, hvad enten det nu drejer sig om rettidig Afregning til Hovedkontoret, Beretningsaflæggelse, Meddelelser til »D. H. K. M. T.« eller overhovedet det bedst mulige Samarbejde med Hovedledelsen.

Medens det vigtigste faglige Arbejde som Regel sker paa Centralorganisationens Initiativ og til en vis Grad under dens Ledelse, vil den lokale Agitation altid være i Stand til at stille Afdelingerne vekslende Opgaver ligesom det af adskillige af vore Foreninger iværksatte Oplysningsarbejde ved Foredrag og Fagkursus ogsaa er egnet til at samle Medlemmerne. Lokalespørgsmaalet er ligeledes et betydningsfuldt Led i det lokale Arbejde, naar det ordnes paa en økonomisk forsvarlig Basis og ikke faar Lov til at baandlægge Midlerne.

Alle disse Anliggender maa naturligvis som nævnt ordnes og Udgifterne udredes af Afdelingerne selv. Kun i saadanne Tilfælde, hvor det gælder en Afdelings Tilbagegang med Fare for Opløsning, en lokal Agitation af særlig vigtig og videre Betydning eller hvor man staar overfor et fagligt Stridsspørgsmaal af større Rækkevidde, et Angreb paa Organisationsretten, overhovedet en Sag, der angaar Centralorganisationen i al Almindelighed, bør der ske en Fravigelse fra Reglerne om Hovedorganisationens økonomiske Forpligtelse.

HANDELSMINISTERIET OG MEDHJÆLPERNE.

Lad os fæstne Opmærksomheden ved det tilstundende Arbejde! Først skal jeg minde om, at der siden vi sidst var samlede er sket det, at Handel og Søfart har faaet sit eget Ministerium. Dette er en naturlig Sag i et Land, hvor disse Erhverv indtager en saa betydningsfuld Stilling som hos os, og indeholder selvfølgelig et Fremskridt for Handel og Omsætning, hvis Betydning vi ingenlunde skal underkende. — Men ud fra et Medhjælperstandpunkt er det værd at se nøgternt paa denne ministerielle Forøgelse og ikke henfalde i en Begejstring, hvori jeg ogsaa har hørt Medhjælpere deltage. Det maa nemlig ikke glemmes, at det er Grosserer-Societetet, der opnaaede den nye Portefeuille, og at dens Indehaver er en Storhandelens Mand. Har man stillet Forventninger om, at Handelsministeriet betød socialpolitisk Fremskridt ogsaa for vor Stand, vil man blive grundig skuffet; thi ingen af de herhenhørende Anliggender er henlagt under det nye Ministerium, en Ordning, jeg tror os bedst tjent med, fordi det maaske dog til syvende og sidst er heldigere at have med den i egentlig Forstand politisk ansvarlige Indenrigsminister eller Justitsminister at gøre, end en Handelsminister der altid kan forudsættes at repræsentere udprægede Principalanskuelser. Selv om vi altsaa intet kan vente os af Handelsministeriet med Hensyn til faglige Reformer, vil det sikkert faa Betydning for den merkantile Undervisning og videre Uddannelse, og betragtet under denne Synsvinkel tør ogsaa vi stille os forventningsfulde til dets Fremtidsvirke.

SOCIALPOLITISKE ANLIGGENDER.

Som en af de vigtigste socialpolitiske Opgaver, vi bør samle vor Interesse om, maa *Lærlingespørgsmaalet* nævnes. Tappen, hvorom Medhjælperspørgsmaalet drejer sig. Vi maa forlange en Lov, der svarer til de nuværende Forhold og som værner de Unges Interesser, garanterer dem en forsvarlig Uddannelse og værger dem mod hensynsløs Arbejdsudnyttelse. Revisionen af Loven af 1889 er snart en gammel Sag, der trods Indberetninger, Betænkninger og mange Ord endnu ikke er naaet videre end til Indenrigsministeriets Arkiv, og hvis videre Skæbne under de givne Forhold ikke synes videre godt betrygget, nu da vi end ikke har den tidligere Indenrigsministers Løfte om Revisionen, afgivet i Folketinget den 9de Oktober 1907, at regne med. Men netop under disse Omstændigheder ligger der en Opfordring til os om atter at tage Arbejdet op for denne for vor Stands Fremtid saa vigtige Sag, hvortil vi har taget udførligt Standpunkt i vor Betænkning af 1904 til Arbejdsraadet.

Imidlertid vil Indførelsen af *kommunale Vedtægter* for Børns og unge Menneskers Arbejde være et egnet Middel til at berede Vejen for Lærlingelovens Revision. Og medens Arbejdet for sidstnævnte bliver Centralorganisationens Sag, henhører »Vedtægterne« ganske naturligt til Afdelingernes Arbejdsomraade. Her er vi jo allerede naaet et godt Stykke frem, flere og flere Byer kommer med, og jeg har for et Øjeblik siden fra en aalborgensisk Kollega modtaget en Vedtægt, som forgangen Dag er gennemført af Byraadet i denne By. — Det bliver en af Hovedledelsens første Opgaver at skaffe sig et Overblik over, i hvor stor Udstrækning disse Vedtægter er indført og deres Form i de forskellige Kommuner, saaledes at vi kan bruge disse Resultater til Anvendelse i den videre Agitation for denne Sag.

Dernæst vil vi blive stillet overfor en saare vigtig Sag, som vi paa Grund af den knappe Tid kun løselig fik drøftet ved Aalborg-Kongressen. Det er *Kontormedhjælpernes Arbejdstid*. Vi kan ikke længere vige udenom denne Sag, alene fordi den paa det nøjeste berører en stor Del af vor Stand, hvis Arbejdskaar vi hidtil har maattet lade ligge upaaagtede. Jeg ved vel, at det ingenlunde er nogen let løst Opgave, men ogsaa det er jo netop en yderligere Aarsag til snarest mulig at søge denne Sag bedst mulig forberedt. Ogsaa her maa vi skaffe os et Overblik over Forholdene, en Opgave, der i sig selv er vanskelig nok med de til vor Raadighed staaende Midler, men som *kan* løses paa tilfredsstillende Vis, naar alle Af-

delingerne indser Sagens overordentlige Betydning og lægger et alvorligt og grundigt Arbejde i den Indsamling af statistisk Materiale, hvormed Arbejdet for dette Anliggende bør indledes.

Endelig maa vi søge at at bringe det forulykkede Tillæg til Butikslukningsloven, Forslaget om *Siddepladser for Personalet i Butikerne*, frelst gennem Landstingets Skærsild. Som bekendt opnaaede Forslaget et Flertal i Folketinget, men forkastedes af de gamle Herrer i Landstinget, hvis Flertal naturligvis er uforstaaende overfor de Vilkaar, under hvilke Medhjælperne virker. Derfor maa vi ikke nøle med at fortsætte vort Arbejde for denne Sag, indtil vi har belært de høje Herrer om, at dette Krav i al sin Beskedenhed er et saare vigtigt Anliggende, som vi baabe af hygiejniske og etiske Grunde maa forlange opfyldt. Ligervis er der Anledning til at erindre *Ændringerne i Butikslukningsloven*, et Spørgsmaal, der bliver aktuelt, naar Loven skal revideres i Finansaaret 1912—13; derfor er det nødvendigt at tage Tiden iagt og forberede denne Revision i vort oprindelige Forslags Aand.

FAGLIGE OPGAVER.

En fortsat energisk Agitation for *7-Lukningen* vil netop være det mest virkningsfulde Middel til den tilsigtede Revision. Denne Agitation maa ganske naturlig blive en Afdelingsopgave og som sædvanlig henlægges til Sommermaanederne, for derigennem at bane Vej for den helaarlige 7-Lukning. Her er der paany et Stykke Sommervirksomhed for Afdelingerne, og ingen af dem bør vige udenom at yde det mest mulige for denne Sag. Dernæst er der en anden, omend mindre vidtrækkende Sag, der ogsaa bør sættes paa Afdelingernes Arbejdsplan i de kommende Sommermaaneder. Det er den tidlige *Lørdagslukning af Kontorer* og saavidt muligt Lagre. Det er et lille, men aldeles ikke uvigtigt Spørgsmaal, der med lidt god Vilje kan ordnes i mange Forretninger. Hvad der i mange Aar har været Skik i England og mange Steder i de nye Verdensdele maa jo ogsaa kunde praktiseres herhjemme, og Erfaringen viser allerede — jeg har bl. a. personlig Erfaring fra en stor Virksomhed — at den tidlige Lørdagslukning uden Vanskelighed lader sig gennemføre, fordi det i de fleste Tilfælde kan ordnes ved Arbejdets praktiske Omlægning. Navnlig er det af stor hygiejnisk Betydning for Medhjælperne i de store Byer, og det er selvsagt, at Afdelingerne maa lære Medhjælperne at drage fuld Nytte af denne Eftermiddag, der aabner dem Mulighed for halvanden Dags Friluftsliv; for i modsat Fald faar denne Fritid slet ikke den tilsigtede Betydning. Dette maa da ogsaa tjene som Motivering for Henvendelserne til Principalerne, og jeg tror, at saadanne høflige Henstillinger i egnet Form vil blive modtaget med Velvilje af mange moderne tænkende Chefer. Saa er der *Kost- og Logisystemet*, en Levning fra en længst forbigangen Periode, som det gælder at fjærne, fordi det holder Medhjælperen i et Afhængighedsforhold, der sætter ham paa et socialt lavere Niveau end andre Samfundsborgere, og ofte er i den største Modstrid med vor Tids Fordringer til Hygiejne og sund Moral. Vi har jo tidligere rørt ved dette Spørgsmaal — og ikke helt uden Virkning. Jeg erkender, at det er en vanskelig Opgave at løse tilfredsstillende, men muligvis vil der gennem Forhandling med de lokale Principalorganisationer være Vej fremad, og hvor dette ikke hjælper maa vi ved et planmæssigt Arbejde og en systematisk offentlig Kritik undergrave de værste Udvækster, som Kost- og Logisystemet afsætter. Derfor vil jeg ogsaa i dette Tilfælde lægge Dem paa Sinde at yde os den størst mulige Støtte ved Indsamlingen af Materiale til Belysning af disse Forhold, saasnart Hovedledelsen mener at kunne tage Sagen op paany.

INDRE ANLIGGENDER.

Af det Foregaaende vil De erkende, at der er Opgaver nok for Hovedledelsen, men desuden vil der netop paa Hovedkontoret i den kommende Tid foreligge et stort Arbejde med at sætte *Pladsanvisningen* og *Oplysningsbureauet* i System; det sidste vil skaffe sig Materialet gennem den første. Det er Anliggender, vi ikke hidtil har ofret synderlig paa, hverken m. H. t. Penge eller Arbejde, og det har ejheller tidligere været særlige vigtige Opgaver for vor Centralorganisation, hvis Opmærksomhed næsten udelukkende maatte samle sig om det faglige Reformarbejde. Anderledes nu, hvor *Arbejdsløshedskassen* og *Understøttelsesfondet* forudsætter et Samvirke paa de nævnte Omraader. Og samtidig vil der jo være Anledning til at slaa stærkere til Lyd for Arbejdsløshedskassen, saa meget mere som den kjøbenhavnske »5te Juni«s Kasse optræder konkurrerende overfor vor. Ogsaa de her nævnte indre Anliggender forudsætter et regelret og intimt Samarbejde mellem Hovedkontor og Afdelinger, og den Kraft og Interesse, som disse lægger ind deri, vil netop i høj Grad blive bestemmende for en heldig Løsning af disse Opgaver.

MEDHJÆLPERSTÆVNER.

I Aar og fremdeles vil vi fortsætte med *Medhjælperstævnerne*, der er bleven en fast Institution i vort Foreningsarbejde som i Agitationen udadtil, og ligesom de offentlige Møder i Vinterhalvaaret egner sig til at samle baade organiserede og uorganiserede Standsfæller. Stævnerne er — vel tilrettelagte — et udmærket agitatorisk Middel, naar de samles om det faglige Moment og man ret forstaar at lade et godt Arrangement og smukke Naturomgivelser kaste Festens Glans over Samværet. Thi det maa ogsaa regnes blandt vore Formaal at aabne Medhjælpernes Sind for Natur- og Skønhedsindtryk — dobbelt nødvendigt for dem, hvis lange Arbejdsdage henglider i trange Forretningslokaler og støvmættede Kontorer, dobbelt betydningsfuldt for dem, der bør stille Krav om en rimelig Begrænsning af deres Arbejdstid, fordi det ikke er nok at faa Merfriheden, men ogsaa lære at nytte den paa rette Vis. Men naar det gælder om, at vore Stævner netop bliver arrangerede saaledes, at de svarer til Hensigten, maa dette i lige høj Grad gælde deres hele Forløb. Jeg ved, at i det Store og Hele er Stævnerne hidtil forløbet vel, men dog har der hist og her været en Mislyd, der fremtidig maa undgaas. Vi bør sætte en Stolthed deri, at vore Sammenkomster adskiller sig fra de Forhold, under hvilke Medhjælperne forhen samledes til festligt Lag. Det større Maal af social Dannelse, som den organiserede Medhjælper almindelig ejer fremfor hans Fælle, der ikke har andre Interesser end dem, Dagen og Vejen byder, bør ogsaa præge hans Deltagelse i festligt Samvær. Jeg er ikke Afholdsmand endsige Afholdsagitator, men jeg finder det aldeles meningsløst, at en Enkelt eller et Par Enkelte, der ikke véd at holde Maade, lejlighedsvis skal have Lov til at terrorisere alle Deltagerne i et Stævne og sætte et Skaar i Festglæden for alle os andre. Vi kan slet ikke være tjent med, at maaske en enkelt Fyldebøtte giver Stævnet et andet Præg end det skal have. Derfor skal Drikkeriet slaas ned! Og jeg vil bede Dem ikke være altfor kræsne i Valget af Midlerne til at sætte en Stopper derfor. Er der en eller anden indenfor Deres Afdeling, der har altfor stor Svaghed for alkoholiserede Drikke, bør De belære ham om, at han paa Stævnets Dag ikke tør føle sig som Privatmand, men først og fremmest som organiseret Medhjælper med Pligter mod sin Organisation, og den »outsider«, der ikke tager Hensyn hertil, ham bør De og alle Medlemmerne lade føle, i hvor høj Grad De misbilliger hans Opførsel. Her kan De, mine Herrer, som Afdelingernes Førstemænd, og overhovedet enhver almenagtet Kollega, og ikke mindst de Ældre, udrette meget, og jeg beder Dem indtrængende skænke denne Sag Deres bedste Opmærksomhed; thi det er en Skam baade for Organisationen og dets enkelte Medlem, om vi ikke straks faar rykket sligt Uvæsen op med Rode.

FREMTIDSARBEJDET.

Sluttelig et Par Ord om vor Taktik! Den bør gaa ud paa at drage skarpe Linjer for vor Organisations Arbejde. Vi bør vise, hvorledes og i hvor stor Udstrækning vi adskiller os fra de Foreninger, der skilter med Medhjælperinteresser, men hvis Indhold er »Harmoniforeningen«. Dermed være ikke sagt, at vi skal undgaa ethvert Samarbejde eller stille os uvilligt overfor en Tilnærmelse fra en eller anden Forening — de er iøvrigt snart talte — af virkelig faglig Karakter. Men overfor »Harmoniforeningerne«, hvad enten vi møder dem i »5te Juni«s eller i de lokale »Handels- og Kontoristforeninger«s Skikkelse, maa vort Standpunkt være klart; thi den Art Foreninger er i deres Konsekvens skjult eller aabenlyst vore Modstandere, fordi de direkte eller indirekte modarbejder vort Maal: Medhjælperstandens virkelig faglige Organisation. Dette bør vi til enhver Tid fremhæve i vor Agitation, og hvor disse »Harmoniforeninger« griber ind paa vort Omraade, bør vi ikke vige tilbage for at optage Kampen med dem, men tværtimod føre den med Fynd og Klem. —

Standsfæller! Snart stunder det mod Slutningen af disse Forhandlinger, der vil genaabne en ny, arbejdsrig Periode, hvor Præcision i Arbejdet, en udviklet gensidig Ansvars- og Tillidsfølelse skal præge vor Organisations Virksomhed. Vor nyvalgte Formand stillede i sin Tiltrædelsestale et stærkt Krav om Støtte fra Afdelinger og Medarbejdere. Det var de rette Ord! Som De maa vide at stille Krav til Centralorganisationens Hovedledelse, saaledes maa vi igen forlange Deres, Afdelingernes, Medlemmernes bedste og virkningsfulde Støtte i Arbejdet for de Anliggender, jeg her har omtalt. Om kort Tid vil Centralorganisationens Maskineri virke saa godt som aldrig før; da gælder det ogsaa om at den rette Aand er over vor Gerning, at vi, der er ude over den første Ungdom, evner at bevare noget af den ungdommelige Begejstring, vi følte i Medhjælperbevægelsens første Dage; forstaar at lade den genfødes i dem, der nu som Tillidsmænd og aktive Medlemmer virker for vor Sag i snart alle Landets Egne, og evner at meddele denne Følelse til de Unge, der engang skal indtage vore Pladser. Kort sagt! Søg det idéelle Moment i Arbejdet for vor Sag; i Medgangs som i Modgangs-Tider findes det i hver stor eller liden Opgave, der byder sig til. Søg Rigdommen i Arbejdet for vor Sag, thi rigt og afvekslende vil det altid synes den, der ret kan føle sig i det sociale Fremskridts Tjeneste og give *sit* Bidrag til Højnelse af et helt Samfundslag. Vi har langt frem igen, inden vi ser alle vore Formaal virkeliggjorte; dog det skal ikke hæmme, men tværtimod øge vore Bestræbelser.

Vor Organisation har bevaret sin oprindelige Karakter og vil vedblive dermed; det skal være den røde Traad i dens Virke, at det er en *Lønarbejdersammenslutning*, og vi skal ikke trættes af at fortælle vore uorganiserede Standsfæller, at de er Lønarbejdere, med Lønarbejderes Interesser. Thi *dette* giver netop Centralorganisationen den rigtige Retning, sætter os de rette Maal og anviser os de egnede Midler, samler os nu og i al Fremtid til samdrægtigt Løft for den Sag, der har den stærkeste Forbundsfælle, fordi den bæres fremad af Udviklingens jærnhaarde Lov.

De kommunale Valg.

Organiserede Medhjælpere som kommunale Tillidsmænd.

HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERNE har — som ofte paavist — forhen kun i ringe Grad deltaget i det offentlige Liv, og man vilde, før Centralorganisationen vakte Medhjælpernes Interesse for samfundsmæssige Spørgsmaal, forgæves søge vore Standsfæller i offentlige Tillidshverv.

Ogsaa paa dette Omraade har imidlertid Medhjælperbevægelsen skabt nye Muligheder, idet de sidste socialpolitiske Love som Tillæget til Fabriksloven vedrørende kommunale Vedtægter for Børns og unge Menneskers Arbejde og Butikslukningsloven netop paakalder det kommunale Initiativ. Derved bliver det af en vis Betydning for os at kunne øve Indflydelse paa disse kommunalpolitiske Spørgsmaal, ligesom det naturligvis maa henregnes til vore Formaal at højne Medhjælperstandens sociale Stilling ved at interessere vore Standsfæller for alméne Anliggender.

Erfaringen har lært os hvilken overordentlig Betydning det har, at vore Interesser finder egnede Talsmænd i de kommunale Raad. Naar den første kommunale Lærlingevedtægt udenfor Kjøbenhavn blev en Mønstervedtægt, og indeholdt saa vidtgaaende Beskyttelsesbestemmelser, at den først efter langvarige Forhandlinger opnaaede ministeriel Sanktion, skyldtes dette som bekendt det banebrydende Arbejde, som Centralorganisationens tidligere Formand, *Åge Hyllested*, med stor Dygtighed udførte for denne Sag som Medlem af Esbjerg Byraad.

Åge Hyllested har imidlertid ikke ønsket Genvalg og er desværre ikke efterfulgt af en Medhjælper-Repræsentant ved det nylig stedfundne Valg. — Derimod har flere af Centralorganisationens Medlemmer været fremme som Kandidatemner og enkelte er valgte til kommunale Tillidshverv.

I *Hjørring* valgtes saaledes vor mangeaarige, dygtige Medarbejder, Sekretær i Hovedbestyrelsen, Fuldmægtig *A. Andreasen* til Medlem af Byraadet. Til Medlem af *Nørre-Tranders* (Nabokommune til Aalborg) Sogneraad genvalgtes Kasserer ved Aalborg Portland Cementfabrik, *Smidt*, der i en Aarrække har været et støt Medlem af Aalborg—Nørresundby-Afdelingen. Som kommunale Revisorer valgtes i *Viborg* Formanden for vor derværende Afdeling, den bl. a. som Medarbejder ved »D. H. K. M. T.« kendte Assistent *A. Carlsen*, medens vor fleraarige, dygtige *Middelfart*-Formand, Bogholder ved »Nordiske Kabel- og Traadfabriker«, *Adolph Hansen*, valgtes til kommunal Revisor i denne By, hvor han iøvrigt var opstillet af Afholdsfolkene som Kandidat til Byraadet, men uden at opnaa Valg. Medlem af Afdelingen i *Aarhus*, Bogholder *Villads Jensen*, var ligeledes opstillet af de aarlusianske Afholdsfolk, men opnaaede ej heller at blive valgt.

Desuden er vi underrettet om, at der er sket Henvendelse til enkelte af vore Medlemmer om at lade sig opstille, uden at disse dog — af forskellige Aarsager, som oftest fordi det forretningsmæssige Arbejde ikke levnede dem Tid dertil — har modtaget Tilbudet. Dette var saaledes Tilfældet med en af vore kendte Kolleger paa Øerne, hvis Valg forud var sikret. I Landets næststørste Kommune, *Frederiksberg*, modtog Redaktør *Vilh. Hansen* Opfordring til at lade sig opstille ved Kommunalbestyrelsesvalget. Ogsaa her var Valget paa Forhaand sikret, men H. afslog Anmodningen, fordi Redaktionsarbejdet ikke levner ham den fornødne Tid til Varetagelse af kommunale Interesser. —

Vor Lykønskning til de valgte Standsfæller!

Den 37te Afdeling.

Handels- og Kontormedhjælperforeningen i Nykøbing F. indmeldt under Centralorganisationen.

VORE STANDSFÆLLER i *Nykjøbing paa Falster* har i et Par Aar haft en Lokalforening, der skønt faglig af Karakter og med lignende Formaal som Centralorganisationen dog har indtaget en isoleret Stilling overfor Landets øvrige faglige Medhjælperforeninger. Nu er dette i sig selv unaturlige Forhold ændret, idet Foreningen ved en Generalforsamling den 2den ds. har vedtaget Indmeldelse i Landsorganisationen.

Den nærmere Anledning til denne Beslutning var et Foredrag, som Hovedbestyrelsesmedlem *Chr. F. Johannessen*, Næstved, der som bekendt er Formand for det sjællandske Agitationsudvalg, efter Indbydelse holdt i Nykjøbing den 28. Marts. Mødet var godt besøgt af saavel kvindelige som mandlige Standsfæller.

Foreningens Formand, *A. Spiermann*, bød Velkommen, hvorefter *Chr. F. Johannessen* i et Foredrag, der af de lokale Blade betegnes med Adjektiver som »udmærket«, »velformet« og »dygtig udarbejdet«, klarlagde Organisationens Betydning for Medhjælperne, og sluttelig rettede en kraftig Appel til Mødets Deltagere og den lokale Forening om at indtræde i Centralorganisationen »som den upolitiske, men faglige Forening, der samler Medhjælpere fra alle Lejre til Arbejdet for fælles Interesser« — en Opfordring, der hilstes med stærkt Bifald og

kraftige Leveraab. I den paafølgende Debat deltog foruden Indlederen de Herrer *Fogh*, *Jørgensen* og Formanden *A. Spiermann*, hvorefter Foreningens Tilslutning til Centralorganisationen ensstemmig vedtoges, og Mødet sluttede under Leveraab for *Johannessen*.

Hermed er det 37te Led føjet til vor Afdelingskæde, og vi haaber, at den ny Afdeling altid maa hævde en smuk Position indenfor vor Organisation. Begyndelsen synes lovende, idet Nykjøbing-Afdelingen mønstrer et Medlemsantal af ca. 50.

CENTRALORGANISATIONENS HOVEDKONTOR

ER HEREFTER

AARHUS, VESTERGADE 70.

TELEFON 1929.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage før Bladet skal udkomme.

Aalborg-Nørresundby. Afdelingen har nylig lidt det Tab, at et af dens aktive kvindelige Medlemmer, Frøken *Rose Jensen*, er afgaaet ved Døden. Herom tilskriver Medlem af Hovedbestyrelsen, Frøken *Johanne Berg*, os følgende:

Frøken *Rose Jensen*, Aalborg. Som en Rose var hun frisk og blomstrende, ung og livsglad til Sygdommen i Løbet af faa Uger sugede al Livskraften, og Døden kom med sin ubarmhjærtige, kolde Haand og knækkede den unge Blomst.

Rose Jensen var et af vore faa aktive kvindelige Medlemmer, en af dem, hvem vi aldrig forgæves kaldte paa. Hun nærede en levende Begejstring for vor Sag; selv da hun laa og ventede paa Kirugens Kniv, bad hun om at maatte faa tilsendt vort Medlemsblad. Rose Jensen sad ogsaa inde med betydelige agitatoriske Evner til paa Tomandshaand at virke for vor Organisation. Vi skylder hende Tak som trotast Medlem og Tak for hendes Virke. Sent vil hun glemmes hos os.

Johanne Berg.

Aarhus. *Søndag den 2. Maj* afholder Handels- og Kontormedhjælperforeningen i Aarhus sin *10-aarige Stiftelsesfest* i »Polyhymnia«s udmærkede Lokaler.

Der vil blive gjort alt for at mindes de 10 Aar paa en saa værdig Maade som mulig, og alle Medlemmerne bør give Møde.

Udenbyes Kolleger og specielt gamle Medlemmer vil det være Foreningen kært at se paa Fødselsdagen, og for Arrangementets Skyld bedes eventuelle Deltagere give Formanden, Herr Robert Petersen, Guldsmedegade 24—26, snarlig Meddelelse herom.

Program og Liste til Tegning af Deltagere vil blive tilstillet Medlemmerne snarest. *Bestyrelsen.*

Holstebro. Afdelingens Medlemmer var den 11. Marts indbudt at Handelsforeningen til at overvære Dr. phil *H. L. Møllers* Foredrag om »Den gamle og den unge Handelsstand«. — Der var fremmødt en talrig Forsamling, bestaaende af ligesaa mange Medhjælpere som Principaler, som med Interesse fulgte Foredraget.

Kjøbenhavn. Ved det ordinære Bestyrelsesmøde den 18. Marts konstituerede Bestyrelsen sig som følger: Næstformand, M. Hørdum, Kasserer Fr. Møller og Sekretær V. Carlsen.

V. Carlsen, Sekr.

Kolding. Afdelingen afholdt den 10. Marts offentligt Foredrag paa Hotel »Kronborg«. Saavel Handelsforeningen som Handelsskolens Elever vare indbudte, men mødte ikke — de sidste paa Grund af Eksamenstravlhed. Formanden bød Forsamlingen og Foredragsholderen, Hr. Handelsskolebestyrer *N. P. Nielsen* fra Aarhus, Velkommen, hvorefter Hr. Nielsen fik Ordet og holdt et udmærket Foredrag om »Den unge Handelsstand og vore Handelsskoler«. Efter Foredraget, som varede godt 1½ Time, var der Diskussion, hvori bl. a. deltog *N. C. Nielsen, I. Black, S. F. Kaaber* og enkelte andre Tilhørere. — Derefter takkede Formanden Foredragsholderen for hans dygtige Foredrag.

Afdelingen afholdt den 23. Marts ordinær halvaarlig Generalforsamling paa »Jernbanehotellet«. Til Dirigent valgtes Kommis J. K. L. Rasmussen. Formanden N. C. Nielsen meddelte, at Kongressen i Aarhus d. 21. ds. havde valgt Chr. Ingvoldsen, Aarhus, til Formand for Centralorganisationen. Dernæst aflagde Formanden Beretning om Foreningens Arbejde i det forløbne Halvaar. Kassereren, S. Andresen, fremlagde det reviderede Regnskab, som ensstemmigt godkendtes. Den Delegerede paa Kongressen i Aarhus, Boghandlermedhjælper Kaaber, aflagde Beretning og gav et Referat af Kongresforhandlingerne. Genvalgt til Bestyrelsen blev N. C. Nielsen, J. Black og S. Andresen, som fragik efter Tur, og nyvalgtes D. Grumstrup og Kommis Schmidt. Som Suppleanter valgtes N. Nielsen og M. Petersen. Som Revisor Kontorist Sejersen. Formanden foreslog at sende den nyvalgte Formand, Chr. Ingvoldsen, et Telegram fra Forsamlingen. Dette vedtoges, og efter at have udbragt et »Leve Centralorganisationen«, erklærede Dirigenten Mødet for hævet.

Næstved. Ved Generalforsamlingen den 1. April genvalgtes til Formand *Chr. F. Johannessen*, til Bestyrelsen: *H. Rosenberg*, Frk. *Gerda Hvidt* og *Johannes Jensen* (Sek.) Til Revisorer: Frk. *Karen Petersen* og *N. Bisgaard*. Til Suppleant *Niels Nielsen*.

Regnskabet fremlagdes og godkendtes. Der fremkom forskellige Forslag, blandt andet at Damerne betalte 25 Øre mere i mdl. Kontingent, som vedtoges. Kun tre Damer stemte imod.

Formanden talte om 7-Lukningen, og vil der blive arbejdet hen til, at denne bliver til Virkelighed, i alle Tilfælde i de tre Sommermaaneder. *Johs. Jensen.*

Skive. Afdelingen afholdt den 24. Marts halvaarlig Generalforsamling. — Til Dirigent valgtes Bogholder *Kragh-Jacobsen*.

Formanden, Kommis *Romlund*, aflagde Beretning om Virksomheden og Kongressen i Aarhus. — Kassereren, Bogholder *Jensen*, aflagde Regnskabet, der balancerede med Kr. 587,89 og udviste en Beholdning paa Kr. 120,60. Regnskabet godkendtes enstemmigt. — Til Bestyrelsesmedlemmer i Stedet for de efter Tur afgaaende valgtes Forretningsfører *Andersen* (Genvalg), Kommis *Thorndahl* (Nyvalg) og Bogholder *Kragh-Jacobsen* (Nyvalg), og til Suppleanter Kommisserne *Ad. Sørensen* og *Oscar Jensen*. — Til Revisorer valgtes Bogholder *J. Mehlsen* og Forretningsfører *V. Schlüter*, og til Annonce-Ekspeditør Kommis *Oscar Jensen*. — Der nedsattes et Agitationsudvalg, bestaaende af Bogholder H. W. Rasmussen, Oscar Jensen og Kommis Nielsen. — Bestyrelsen har konstitueret sig med Kommis *Romlund* som Formand og Kommis *Thorndahl* som Kasserer. — Der paatænkes afholdt en Festlighed i en nær Fremtid. *A. A.*

Svendborg. Fra denne Afdeling, der i nogen Tid har staaet i Stampe, meldes der atter om Fremgang. Hertil har en for nogen Tid siden ankommen Kollega, Bogholder H. Shouboe-Olsen virksomt bidraget, idet denne interesserede og med agitatoriske Evner veludrustede Kollega har forstaaet at sætte nyt Liv i Afdelingsarbejdet. Afdelingen har saaledes nylig faaet sine første kvindelige Medlemmer.

Søndag den 4. April afholdtes en vellykket festlig Sammenkomst paa Hotel »Phønix«. Sammenkomsten havde et særligt fagligt Præg, idet Formanden, J. S. Rosleff, talte om Medhjælperstandens samfundsmæssige Betydning, Schouboe-Olsen om Centralorganisationen og H. Hansen om Solidaritetsfølelse, et af de kvindelige Medlemmer, Frk. Larsen, om de organiserede Medhjælpere. — Festen forløb under kammeratlige og gemytlige Former, medens Sange og Taler af mere lokalt Indhold vekslede.

Vejle. Foreningen afholdt sin ordinære halvaarlige Generalforsamling den 12. ds. i Foreningens Lokaler under overordentlig talrig Tilslutning. *Formanden* aabnede Generalforsamlingen, idet han konstaterede dennes Beslutningsdygtighed og bad Forsamlingen foreslaa en Dirigent. Valgt blev *C. Nielsen-Kloster*. Sekretæren oplæste Forhandlingsprotokollen og Formanden aflagde Beretning for det forløbne Halvaar, hvor under han omtalte Foreningens Besøg paa den nyopførte Vejle Dampmølle, der velvilligst var forevist Foreningens Medlemmer med Damer, og ligeledes omtaltes Foreningens Medvirken til Afholdelse af et offentligt Foredrag af Esperanto-Turnéen. Dernæst aflagde Agitationsudvalget Beretning om den udfoldede Agitation blandt udenforstaaende Kolleger, der resulterede i en Tilgang til Foreningen af 34 nye Medlemmer. Kassereren oplæste derpaa det reviderede Regnskab, der balancerede med Kr. 1159.20.

Angaaende 7-Lukningen for Sommeren besluttedes igen at forsøge at faa dette Spørgsmaal løst ved Samarbejde med de

stedlige Handelsforeninger, ligesom det vedtoges at rette en Henvendelse til de herværende Forretningskontorer, for at erfare Stemningen for Kontorernes Lukning Kl. 6 Aften. Til Formand valgtes, i Stedet for den efter Tur afgaaede Formand Chr. Christensen, der ikke ønskede Genvalg, Bogholder *Ove W. Sørensen*, og i Stedet for to efter Tur afgaaede Bestyrelsesmedlemmer, der af forskellige Grunde ikke kunde modtage Genvalg, samt to nye Medlemmer mere, idet et af Bestyrelsen stillet Forslag, om Udvidelse af denne fra 5 til 7 Medlemmer var vedtaget, valgtes d'Herrer *Johs. Toft*, Lagerforvalter *P. Hansen*, Kommis *Wilh. Olsen*, Kommis *Stensgaard* og Kommis *Chr. Høyer* og som Suppleanter: Forretningsfører *Chr. Lage* og Kasserer *C. Allerup*. Til at repræsentere Foreningen paa Centralorganisationens ekstraordinære Kongres valgtes Bogholder *Jens Johansen*, efter at det var vedtaget kun at sende en Delegeret til Kongressen. Endvidere valgtes et nyt Agitationsudvalg, ligesom der nedsattes et Fornøjelsesudvalg, og efter at flere Talere havde haft Ordet, og der bl. a. fra flere Sider rettedes Tak til den afgaaede Formand for den Tid han havde staaet i Spidsen for Foreningen, sluttede den helt igennem vellykkede Generalforsamling med et kraftigt Leve for Foreningens fortsatte Fremgang og Trivsel. *Sekr.*

Viborg. Efter Indbydelse af Afdelingen holdt den kendte Handelsskolebestyrer *N. P. Nielsen*, Aarhus et Foredrag om »Vekslen«. Det inskruktive og helt igennem interessante Foredrag fulgtes med megen Interesse og Forstaaelse af de 250 Tilhørere, hvoraf flere deltog i den efterfølgende Diskusion. Vor Afdelingsformand, Assistent *A. Carlsen* sluttede Mødet med en velformet Tak til Foredragsholderen. Tilhørerne hilste ved Mødets Slutning Indlederen med stærkt Bifald.

Vi benytte Lejligheden til at oplyse, at Hr. Handelsskolebestyrer *N. P. Nielsen*, der er en skattet og i sine Emner velbevandret Foredragsholder, sikkert vil stille sig imødekommende overfor Afdelinger, der ønsker at anvende deres Statstilskud til Foredrag om merkantile Emner.

Den sorte Tavle.

Paa Grund af Restance er Kommis *Jens Broch* slettet som Medlem af *Randers*-Afdelingen. Restancen er overgivet til Inkassation.

Johan Sørensen,
p. T. Kasserer.

Slettet med Restance af *Skive*-Afdelingen er: Kommis *Laur. Christensen*, Adr. Hr. Vilh. Hansen.

P. E. E. Jensen,
p. T. Kasserer.

Manufakturmedhjælper *H. Matthesen*, Adr. Kam. Hansen, *Horsens* indmeldte sig skriftligt i herværende Afdeling pr. 1. April men nægter imidlertid at betale Kontingent. Som Svar paa en telefonisk Henvendelse svarede M. at han vilde »blæse Foreningen et Stykke«.

Til behagelig Efterretning!

Horsens d. $^{10}/_{4}$ 1909.

Niels Dahl.
p. T. Kasserer.

REDAKTIONENS TELEFON:
Godthaab 943 y.

Afdelings- og Adressefortegnelse.

Centralorganisationens Adresser.

Centralorganisationens Hovedkontor: Aarhus, Vestergade 70 (Telefon 1929). Formand: CHRISTEN INGVOLDSEN.
— Pladsanvisning: Hovedkontoret, Aarhus, Vestergade 70.
»D. H. K. M. T.«; Redaktør VILH. HANSEN, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23 (Tlf. Godthaab 943 y).
— Ekspeditør: V. ZWICKI. Kjøbenhavn V., Herluf Trollesvej 14, 3. Sal (Tlf. Vester 1356 y).
Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Formand E. S. SCHIBLER, Søndergade 25.
Jylland, — TH. HANSEN, Aalborg, Valdemarsgade 23, 1.
Fyen, — BIRGER KRUUSE, Odense, Flakhaven 1.
Sjælland, — CHR. F. JOHANNESSEN, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Bogholder HARALD WOLTHERS	Fællesforeningen	Frk. JOHANNE BERG	Danmarksgade 70
Aarhus	ROBERT PETERSEN	Guldsmedegade 24—26, II.	CARL KNUDSEN	Falstersgade 7
Ebeltoft	Manufaktmedhj. H. CHRISTENSEN		Manufaktmedhj. H. CHRISTENSEN	
Esbjerg	Bogholder WALDEMAR WÜRTZ		GODTFREDSEN	
Frederikshavn	Bogholder S. WEST		Kommis AUG. S. THISTED	
Fredericia	Bankassist DANTZER SØRENSEN.	Vendersgade 10	Bogholder O. MADSEN	
Grenaa	Kommis J. GREDSTED		Kommis TORBEN SKOV	
Herning	Bogholder LIND JENSEN		PHILIP NIELSEN	Kafferisteriet
Hjørring	Kommis N. NIELSEN	Jærnbanegade 11 B.	Bogholder A. NIELSEN	Andelsslagteriet
Holstebro	Kommis CARL JENSEN	Nørregade 12.	Kontorist M. CHRISTENSEN	Østergade 23.
Horsens	STEN VANDBORG	Søndergade 14	N. N. DAHL	Smedegade 9
Kolding	N. C. NIELSEN	Jærnbanegade 1	S. ANDRESEN	Losbygade 46
Kjøbenhavn	E. S. SCHIBLER	Søndergade 25	FR. MØLLER	Nannasgade 21. L.
Kolonialafdelingen	P. SCHOU	Studiestræde 21		
Kontorafdelingen	FR. MØLLER.	Nannasgade 21. L.		
Manufakturafdelingen	VILH. NIELSEN	Holbergsgade 28 St.		
Middelfart	S. J. KIRKEGAARD		Manufktm. BARTH. FREDERIKSEN	
Nykøbing M.	Kommis E. OEHLENSCHLÄGER		Kommis J. H. RECHNAGEL	
Nykjøbing F.	Bogholder A. SPIERMANN	Aagade 2		
Næstved	Manufktm. CHR. F. JOHANNESSEN		H. SJØGREN PETERSEN	Brogade
Odense	Kontorist J. CHRISTENSEN	Oluf Bagersgade 44	MARTIN PETERSEN	Nørregade 79
Præstø	Kommis L. HANSEN		Assistent P. O. BACHER	
Randers	Bogholder S. BJERREGAARD.	Stolefabriken	JOHAN SØRENSEN	Trifolium
Ringkøbing	Kommis FELIX PORSBORG		Bogholder D. JENSEN	
Ringsted	Kommis BIRKEDAL SØRENSEN		Kommis H. V. JENSEN	H. A. Bang
Samsø	Kommis HOLTZ	Onsbjerg	Kommis W. JENSEN	Onsbjerg
Skanderborg	Kommis KERF		J. M. JENSEN	Møllegade 3
Skive	Kommis VILH. ROMLUND	J. Suurballe & Co.	Kommis THORNDAHL	
Slagelse	Bogholder CARL MØLLER		L. J. ANDERSEN	P. Skovbro, Løvegade 34
Sorø	Kommis H. MADSEN		Frk. A. KILDEBERG	Storegade 13
Svendborg	Kommis E. J. ROSLEFF		Kommis E. J. ROSLEFF	
Thisted	Kæmnerassistent CHR. BRANDI		Bogholder VILH. IVERSEN	
Varde	Bankassistent L. JØRGENSEN		Bankassistent L. JØRGENSEN	
Vejen	Bogholder M. KOED	Fabriken Phønix	Bogholder CHR. PORGSGAARD	
Vejle	Bogholder OVE W. SØRENSEN	Grønnegade 39	OVE W. SØRENSEN	Grønnegade 39
Viborg	Assistent A. CARLSEN		Kommis M. SØRENSEN	
Vordingborg	Kommis R. JØRGENSEN		Frk. A. RASMUSSEN	Theisen

Hvad vore Medarbejdere og Korrespondenter bedes iagttage!

Skriv altid — i Særdeleshed Navne — med tydelig Haandskrift.

Skriv kun paa den ene Side af Papiret.

Søg en kort og klar Udtryksform for Deres Tanker. Undgaa enhver Gentagelse.

Søg ved Udarbejdelse af Referater at undgaa ethvert overflødigt Udtryk. Anfør alt af Vigtighed i kortest mulig Form. Undlad alle Bagateller.

Udarbejd Deres Manuskript med Omhu; gennemlæs det altid før Afsendelsen.

Iagttag disse Regler — og De sparer Redaktørens Tid, gavner vort Blad og vor Sag

Naar De skriver til „D. H. K. M. T". da indsend til

Redaktionen: Manuskripter til Bladet, Korrespondance vedr. Hovedbladets Indhold, Avisudklip og enhver Meddelelse ang. Standsanliggender samt et Eksemplar af de Tryksager, Afdelingerne udsender.

Ekspeditionen: Bladets Anmeldelse og Forsendelse gennem Postvæsenet, Rekvisitioner paa Restoplag til agitatorisk Øjemed, Reklamationer over uregelmæssig Modtagelse af Bladet.

Hovedkontoret: Alt Annonceafdelingen vedr.

Ved nøje at følge denne Anvisning spares Tid og Penge!

Annoncer.

Kjøbenhavn.

Medhjælpere

køb Klæder hos

Herløv Møller

*** City Herreekvipering ***

4, Kristen Bernikovsgade 4.

Aalborg.

AALBORG

HANDELSGYMNASIUM

Nordjyllands Hdlshøjskole.

1. Maj og *1. Novbr.* nye prakt. Kursus i *alle Hdlsfag.* Forlang *Plan* og *Skema* t. *Statsunderst.* (240 Kr.)

J. F. Møller, cand. mag.

1 Aars Studieoph. i England og Tyskland.

AALBORG

Ure og Kæder købes

billigst hos

ADOLPH MØLLER,

Slotsgade.

M. Jensen, Nytorv 9,

Cigar- og Tobaksforretning.

Piber og Stokke i stort Udvalg.

AALBORG.

P. Hansens Bogtrykkeri

leverer alle Slags Tryksager hurtigt, smukt og billigt.

VICTOR MØRCHS

Barbér- og Frisørsalon anbefales.

Slotsgade 16. Underofficersbygn.

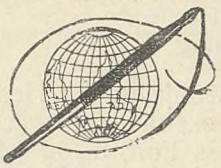

Waterman „IDEAL"

FYLDEPEN.

Marinus M. Schultz,

Jomfruanegade 3. Aalborg.

Anerkendt den bedste! Forlang gratis tilsendt en Bog om „Fyldepenne".

AALBORG.

Glarmester S. N. Jensen,

Algade 67. Telefon Nr. 5.

1. Kl. Værksted for

INDRAMNING AF BILLEDER.

Forlang

Salon-Pilsner

overalt.

AALBORG. Specialforretning

i Herre-Kravats, Kraver, Flipper, Dag- og Natlinned, Normalunderbeklædning.

Engelske lette Hatte fra 3 Kroner.

NB. Ulster, Regnfrakker, Habitter efter nyeste Snit, billigst i

Kravatmagasinet, Algade 50.

Niels Jensen.

From-Løvstrøm,

Fotograf.

Algade 7, Aalborg

anbefaler alt til Faget henhørende.

Alle moderne Nyheder.

„Postkort" i fin Udførelse kun **3 Kr. Dus.**

Algade 26. AALBORG **Algade 26.**

Skotøjsforretningen i DET RØDE HUS

bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

JERNBANEHOTELLET

BOULEVARDEN 15, AALBORG

(NÆR BANEGAARDEN ∴ ANBEFALES

TELEFON 1434 ——— **V. FONSECA**

Aarhus.

Den jydske Handelshøjskole

Hans Brogesgade 2, Aarhus.

Telefon 1883.

1. Maj begynder nye **hel-** og **halvaars** Kursus for Herrer og Damer.

Progam sendes. Indmeldelser modtages af Forstanderen.

For Bestyrelsen

Joh. Baune.

Drik Ceres Øl

Rejsende

spiser bedst sin

Frokost

Middag

eller Aften

GrandHotel Aarhus.

Dinér fra Kl. 1—5. Kr. 1,50.

Nymonterede Værelser fra Kr. 1,50.

Telefoner:

Kaféen 656. — Selskabslokalerne 915

Aarhus Handelsskole

(statsunderstøttet Dagskole)

begynder ny 1/1 og 1/8 Aars Kursus **1. Maj.** Fripladser søger inden **1. April. Program** og nærmere Oplysninger faas fra **Skolens Kontor, Vestergade 8.** Telf 1179.

Niels P. Nielsen,

exam. Handelsskolelærer fra

»Die Handelshochschule zu Leipzig«

Esbjerg.

Ryg Nr. 46. **M. M. ANDERSEN, Esbjerg.** Ryg Nr. 46.

Special-Cigarforretning.

Kongensgade 49. Telefon 282.

Specialitet: Hamborger-Cigarer.

Dante CIGARETTER *Dante* **No. 10-10 Øre, No. 15-15 Øre pr. 10 Stk.**

Fotografisk Atelier „Mundus", Aarhus.

Absolut 1. Kl. fotografisk Etablissement, udstyret med alle Nutidens Krav paa Elegance. Vi anbefaler os til d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere. Brødrene Alfred & Mundus Pedersen, Ryesgade 16. Telefon 2240.

Husk

JØRGEN JEPSEN's

Skræderetablissement

Kongensgade 19. Esbjerg.

Drik Esbjerg Øl

A. Eeg's Palmehave.

1ste Kl.s Koncert-Restaurant

Enestaaende i Skandinavien.

ESBJERG.

Jydsk Lædervaremagasin

anbefales!

Fuldstændig Specialforretning i Lædervarer.

JUL. PETERSEN,

Hatte- og Bundtmager,

ESBJERG.

Chr. Adler Svanholm,

Kongensgade 64. — Esbjerg.

Største Udvalg af alt til Herre-Lingeri.
Største Lager af Habitter og Overfrakker.

Saa meget staar fast —

det solideste Fodtøj faas hos

S. Pedersen,

Torvet Esbjerg.

Dansk Beklædnings Comp.

Største Udvalg
— Billigste Pri er. —

Kongensgade, Esbjerg.

Esbjerg Papirforsyning.

Alle Kontorartikler.

Esbjerg.

O. S. U. BAUER,

Herre- & Dame-Frisørsalon.

Kongensgade 49, Stuen & 1. Sal.

Stort Udvalg i Toilet- og Sygeplejeartikler.

Bestilling paa Haararbejde modtages.

Herning.

Barber & Frisørstuen

i Højskolehjemmet
bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes venlige Erindring.
I. KLASSES BETJENING.

L. Ingemann Thomsen,
Herning.

Alle

fagorganiserede Medhjælpere i Herning erholder en ekstra Rabat naar De køber Deres Forbrug af **Herreklædninger, Kravetøj etc.** i BEKLÆDNINGS-MAGASINET,
Bredgade 19.
HERNING.

Husk M. Kampmanns' Skotøjsforretning,

Største Udvalg, bedste Reparationsværksted.

Hjørring.

I. C. Christensens

1. Kl. Skræder- og Herreekviperingsforretning bringes i velvillig Erindring.
SKOLEGADE 1. HJØRRING.

Dürkopp-Cykler

faas kun hos
A. Jensen, Du Nord,
Hjørring.

Horsens.

Palais Caféen

Horsens.

Hyggelige Restaurant- og Selskabslokaler anbefales i velvillig Erindring.

A. Th. Kierkegaard.

Handels- og Kontormedhjælperne anbefales

Cigarer fra Hirschsprung, Howitz & Kattentid, Hein & Marsmann

samt Joh. Fr. Schalburgs anerkendte Mærker i **Vine & Spirituosa.**

Horsens Materialhandel,
C. Thorstensen,
Søndergade 28.

Abonnér paa „D. H.- & K.- M. Tidende".

Kolding.

Husk at anbefale Ludpulveret

Lessivol.

De støtter den danske Industri og fortrænger den udenlandske

faas kun fra

Kaalunds Sæbefabrik

(ved **H. Chr. Petersen**)

Kolding.

Chr. E. Krag

Bog- og Papirhandel

Telf. 377. KOLDING. Telf. 377.

3 Kr. Eneforhandling af Klio-Fyldepennen.

Det bedste

FODTØJ

i **Kolding** faas hos

Andr. Kyster & Søn.

Husk

Ateliér CENTRAL

Helligkorsgade 16. Kolding.

SØLVE CLEMENTZ

Juvelér & Guldsmed,

Østergade 17, Kolding.

K. F. U. M.s Ejendom. Telefon Nr. 500.

Billigste Guldsmed i Kolding.

J. Johannesen,

SKRÆDERFORRETNING,

KIRKETORVET 12

anbefales.

Ønsker De en 1ste Kl. Cycle, da henvend Dem til

Jakob Brems, Kolding,

hvor De bliver bedst betjent.

NB. 1. Klasses Reparationsværksted.

Støt de Averterende!

Kjøbenhavn.

Cloëtta's

		Pr. Pd.
Surinam Chokolade		Kr. 1,60
Caracas	do.	„ 1,40
Trinidad	do.	„ 1,20
Cacaopulver, fineste Analyse		„ 2,00

sælges hos vore Forhandlere over hele Landet.

Mansfeld-Büllner & Lassens
eneste **ægte**

Brama- Livs- Elixir

faas overalt og anbefales
af alle Butiksmedhjælpere.

Det staar urokkeligt fast som Klippen Man køber bedst og billigt i Flippen.

»Flippen«
er Vesterbros mest velassorterede

Kravats- og Herrelingeri-Magasin.
Anbefaler sig til det ærede Publikum.
Prima Varer.
Billige Priser. **Altid Nyheder.**
Ærb. **K. HINTZ, Istedgade 128.**
Telefon Vester 376 x. Københavns.
Reglementerede Klubhuer (DIF) 4 Kr.

Nyborg.

Industri-Hotellet
Nyborg.

Nykøbing Mors.

Th. Jacobsen,
Bundtmager,
Nykøbing M.

Køb
Hatte, Kasketter og Huer
hos

Odense.

M. JANTZEN'S
Barber- & Frisørsalon
Albanitorv 12

Romersk Badeanstalt.
19 Albanigade 19.
Aabent: 8 Morgen til 8 Aften.
Søndag: 8—12.
Herre- & Damebade.

Odense Pilsner
har den fineste
Smag

Carl Ferniss *Telefon 1170.*
Telefon 1170. Vestergade 16.
Største Udvalg i **Cigarer, Cigaretter, Røgtobakker, Piber** og **Stokke Merskum** og **Ravrør,**
anbefales d'Herr Handels- og Kontormedhjælpere.

P. Joh. Døring
Hattemagasin
Telefon 1438. **Odense.** Telefon 1438.

LUX **ODENSE.**
EKSPRESFORRETNING.

JEAN SURÉE
GULDSMED & JUVELER
VESTERGADE 41, ODENSE

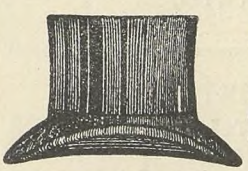

Alle Kommisser køber billigst *Engelske Regnfrakker, Habitter og Vinter Paletots, Hatte, Slips og Kravetøj hos*
Hinke, 70, Vestergade 70.

Hotel Sct. Knud
Odense.

Alle bør drikke
Albani Øl
eller **Albani Pilsner**

KR. E. PETERSEN'S BOGTRYKKERI
KONGENSGADE 31, TLF. 1044
ODENSE

Odense Vin-Kompn.
Odense. ═══ København.

Randers.

Hvor ekviperer man sig **noblest, bedst** og **billigst** i Randers **?**
Selvfølgelig hos
S. P. Petersen, **Middelgade 6** Højskolehotellet
Telefon 990. **Randers.** Telefon 990.
Absolut 1. Klasses Herreskræderi.

Hattemagasinet „Stockport".
Slotsgade 7, Randers.
Elegante Hatte, fikse Sportshuer.
Anbefales i velvillig Erindring.

RANDERS
Handels- og Kontormedhjælperforening
anbefaler sit
1ste Klasses Pensionat
i Lokalerne, Vestergade 12.
FULD PENSION 35 Kr. mdl.

Bryggeriet
„THOR"
Randers, anbefales.

Svendborg.

Stokke, Piber & Cigarer
fra **Johs. Kristiansen**
Gerritsgade 4—6, ligefor Nicolaj Kirke
Svendborg.

Skive.

Skotøjsbørsen, Skive.

Største Lager. Smukkeste Udvalg. Solidt Fodtøj.

Specialitet: UOPSLIDELIGE SAALER.

Telefon 231.

Livsforsikringer
Ulykkesforsikringer
Brandforsikringer
Tyveri- & Indbrudsforsikringer

tegnes fordelagtigst ved

R. Sjørup Nielsen,

Skive. – Telefon 297.

JEG er udmærket tilfreds! Jeg køber mit Tøj hos J. Suurballe & Co., og dér er Klædelageret saa stort og smukt, at man uden for København ikke finder det bedre, og sker det en Gang, at et Klædningsstykke ikke passer tilfredsstillende, tages det beredvilligt tilbage. De kan spare Deres Ulejlighed, jeg handler som sagt hos J. Suurballe & Co.

Skive.

Prøv

Th. Machons

(Rudolf Schmidts Eftf.)

Barber- & Frisørstue,

Torvet.

NB. Hovedbade med Massage.

Slagelse.

K. Skaarups Boghandel, Papirhandel

en gros og en detail.

PRISLISTE sendes paa Forlangende.

Slagelse. Telefon 59.

Royal-Victoria Cykler

— elegante—solide—letløbende —

Gode Afbetalingsvilkaar.

Slagelse Cykle-Depot

Telf. 42. Schweizerpladsen. Telf. 42.

Alle Reparationer udføres godt og billigt.

Central Caféen

Telefon 41. Slotsgade Nr.

anbefaler sine hyggelige Lokaler.

HURTIG BETJENING.

BILLIGE PRISER.

Peter Bych.

Holstebro

Handels- og Kontormedhjælpere anbefales

J. P. Andersens Skræderetablissement,

Nørregade.

Barber- og Frisørsalonen

„Romerhus", Torvet.

Peter Groth.

Hovedbade med Massage.

DANSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

ved P. V. F. Petersen.

Altid billigst her paa Pladsen.

TELEFON 150.

Viborg.

Drik Odin

Lager & Pilsnerøl fineste Kvalitet samt Skattefri Pilsner Mørk Skattefri Dobbeltøl.

Vejle.

A. Christensen,

Vejle. — Telefon 267.

Engelsk Klædelager.

High class Tailor Etablisement.

Hattelager og Manchetlinned.

Complete stock of every thing for Gentlemen

Koncertsalens Varieté
og
RESTAURATION
anbefales.

Café „Standard"

JENS C. NIELSEN.

Telefon 265.

Jernbanepladsen, Vejle.

Moderate Priser.

SKOTØJSFORRETNINGEN

ALGADE 5 anbefales

d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.

Største Udvalg. Billigste Priser.

1. Klasses Reparationsværksted.

CH. CHRISTENSEN.

Kendsgerninger

rokkes ikke!

Derfor vil det stedse være sandt, at **Worning & Petersens** ægte

– Xeroform Sæbe –

er den allerbedste Toiletsæbe til dagligt Brug.

REPRÆSENTANTER

FOR

„DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE"s

ANNONCE-AFDELING.

Aalb.: Hr. N. C. Nielsen-Lindquist, Danmarksg. 45.
Aarhus: Hr. N. Chr. Jensen, Ryesgade 4.
Ebeltoft: Hr. Bogholder R. Hvitved
Esbjerg: Hr. H. Holm, Jyllandsgade 46.
Fredericia: F. Mazanti.
Frederikshavn: Hr. Bogh. S. West.
Grenaa: Hr. Kommis J. Gredsted.
Herning: Hr. Kommis Chr. Kampmann.
Hjørring: Hr. H. Hein, Hirtshalsvej 5.
Horsens: Hr. Kommis Sten Vandborg.
Holstebro: Mnfktm. Carl Jensen, adr. S.S. Busk
Kolding: Hr. Kommis C. A. Hansen, Østergade
Middelfart: Hr. P. J. Kirkegaard.
Nykøbing M.: Hr. Kommis C. Svenningsen.
Næstved: Hr. Kommis Chr. F. Johannessen.
Odense: Hr. Kommis H. Hansen, Vestergade 5.
Præstø: Hr. Bogholder A. Larsen.
Randers: Hr. Johan Sørensen, Trifoleum.
Ringkjøbing: Hr. D. Jensen.
Ringsted: Hr. H. C. Aagaard, Søgade.
Samsø: C. V. Jensen, Onsbjerg.
Skanderborg: Hr. C. J. Kerff.
Skive: Hr. Kommis P. J. Kjær.
Slagelse: Hr. Bogholder C. Møller.
Sorø: Hr. Kommis N. H. Lange.
Svendborg: Hr. J. Mammen, Adr. Hansen & Co.
Thisted: Hr. H. C. Poulsen, Frederikstorv.
Varde: Hr. Bankassistent L. Jørgensen.
Vejen: Hr. Kommis S. Breund.
Vejle: Hr. Bogholder C. Nielsen-Kloster.
Viborg: Hr. Kontorist M. Torp.
Vordingborg: Hr. Bogholder U. Steinmetz.

Afleveret til Posten den 14. April.

Udgivet af Centralorganisationen.
Ansvarhavende Redaktør V1LH. HANSEN.
O. WRITH'S EFTF. (Gustav A. Jensen),
Badstuestræde 7, København. K

DANSK
HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 9. 1. Maj 1909. 9de Aargang.

„5te Juni" som Regnekunstner.

Hvorledes „Handelsbladet" ombringer Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse.

ET PLETSKUD.

Brochuren mod »Handelsforeningen af 5te Juni 1864«s Arbejdsløshedskasse har været en Træffer — et Pletskud!

Arrig som en Trold er »5te Juni«s Medlemsblad faret op af sin aarelange Dvale med en sviende Fornemmelse efter vor velrettede Kritik.

Efter i en forvrøvlet og af Taabelighed gennemsyret Artikel at have »fastslaaet«, at det er »en Livssag for Centralorganisationen at gennemføre Arbejdsløshedskassen — gaar det atter galt er det jo Eksistensen om at gøre« — har »Handelsbladet i en Slutartikel, der repræsenterer »Sagligheden«, »paavist« at vor Arbejdsløshedskasse er ude af Stand til at løse sin Opgave. »Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse« er dødsdømt, ergo er Centralorganisationens Saga ude.

Men skal vi altsaa dø, vil vi dog forsøge at sælge Livet saa dyrt som muligt. Lad os derfor undersøge om der »5te Juni« til Trods skulde være Chance for at baade Centralorganisationen og vor Arbejdsløshedskasse kan friste Tilværelsen nu og fremdeles.

POINTET I KUNSTSTYKKET.

»5te Juni« afgør vor Kasses Skæbne ved følgende Talkunster:

100 Medlemmer af Centralorganisationen vil i Løbet af 3 Aar have indbetalt 900 Kr. i Kontingent til Arbejdsløshedskassen, og, skrives der i »Handelsbladet«, »ansætter man nu Pladsledighedsprocenten, *lavt regnet*, til 10, vil der af de 100 Medlemmer være 10, som efter de to Aars Karenstid har Ret til at oppebære hver 90 Kr. (ialt 900 Kr.), og dermed *vil Kassebeholdningen være udtømt allerede det første Aar*, Kassen træder i Virksomhed. Til Opfyldelse af Kassens Forpligtelser overfor de 10 Medlemmer i de følgende 3 Aar (ialt: 2700 Kr.) vil kun indgaa 3×3×100=900 Kr.«

Dette Regnestykke er ligetil, og efter det er »Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse« uigenkaldelig færdig, om ikke Beregningen led af den væsentlige Mangel at være — *grundfalsk*.

Pointet i Beregningen er naturligvis Ledighedsprocenten, som »5te Juni« *lavt* regnet anslaar til *10*.

Vi véd ikke hvilke Erfaringer »5te Juni« har gjort paa dette Omraade i sin lange Levetid, men skønner efter det Foreliggende, at de maa være bitre og sørgelige. 10-Tallet illustrerer det!

»5te JUNI«S SØRGELIGE ERFARINGER.

Denne Ledighedsprocent er næppe helt grebet ud af Luften, men kan delvis henføres til at »5te Juni« væsentlig opstiller sine Beregninger med Henblik paa Kjøbenhavn, hvor Arbejdsløsheden altid er større end i Købstæderne. Men dette for Hovedstaden særegne Forhold kan ikke alene forklare den høje Ledighedsprocent. Aarsagen maa først og fremmest søges hos »5te Juni« selv, og derved giver »Handelsbladet« — ubevidst — en saare træffende Karakteristik af den Forening, det repræsenterer.

Man erindre at hele den »faglige« Virksomhed, »5te Juni« udfolder, kun finder sit Udtryk i Engageringsbureauet, hvoraf følger at dette bliver bestemmende for Antallet af de Foreningsmedlemmer, der ikke er Principaler. Den arbejdsløse Medhjælper indmelder sig for at benytte Engageringsbureauet og udmelder sig atter — fornuftigvis — efter at have opnaaet Engagement. Dette fremgaar forøvrigt ogsaa af en Oplysning, som blev givet ved Foreningens Generalforsamling i 1906 af den daværende Formand, Herr Bankdirektør *Frode Arntzen*, og hvorefter der i Foreningsaarene 1900—1906 var slettet ialt 3650 Medlemmer med Restance (det gennemsnitlige Medlemsantal i denne Periode androg vistnok ca. 1500). Disse Pladssøgende og delvis arbejdsløse Medlemmer, der ikke engang gider udmelde sig, udgør en væsentlig Del af »5te Juni«s Medlemsstab — og det er netop dem, der giver Svaret paa, hvorfor man »lavt regnet« anslaar Ledighedsprocenten til 10.

Men med en saadan Medlemsstab kan ingen Forening trives — og *paa et saadant Grundlag opstilles ingen fornuftig Beregning*.

DET RIGTIGE PROCENTTAL.

Heraf *maa* det nødvendigvis fremgaa at vor Centralorganisation, der ikke driver Fæstevirksomhed paa »5te Juni«s Manér, og hvis Medlemsantal udviser en ganske anderledes Stabilitet, kan regne med en *meget lavere* Ledighedsprocent.

Rigtigheden heraf kan paavises gennem nøjagtige Beregninger foretaget af vort Hovedkontor paa Grundlag af Afdelingernes Kontingentafregninger og Indberetninger. Det fremgaar deraf at Ledighedsprocenten (for de Arbejdsløse, der er understøttelsesberettigede ifølge Reglerne for »Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse«) f. Eks. i Tidsrummet Juli 1907—Juni 1908 androg 3,99, medens den i sidste Halvdel af denne Periode sank endog til 3,5. I store Byer som Kjøbenhavn og Aarhus er Ledighedsprocenten noget over Gennemsnittet; saaledes udviser Aarhus-Afdelingens med stor Nøjagtighed førte Afregninger omtrent 4,2 pCt. i første Kalender-Halvaar 1908.

Den gennemsnitlige Ledighedsprocent blandt Centralorganisationens Medlemmer er imidlertid for Tiden højst 4 pCt.

ET REKTIFICAT.

Herefter kan »5te Juni«s Regnekunst ikke undgaa et Korrektiv, der unægtelig rokker lidt ved det saa smukt opnaaede Resultat.

Vi benytter atter »5te Juni«s Eksempel, hvorefter

100 Medlemmer i Centralorganisationen indbetaler til Arbejdsløshedskassen i den 2-aarige Karenstid.....	Kr. 600
Kontingent i det 3die Medlemsaar (det første Aar Understøttelse ydes).....	- 300
Ialt...	Kr. 900
Ved en Ledighedsprocent af 4 og en Maksimal-Understøttelse af Kr. 90 pr. Medlem har Kassen det 3die Aar en Forpligtelse af.....	- 360
Ved det 4de Medlemsaars Begyndelse udgør Reservefonden pr. 100 Medlemmer.....	Kr. 540

HVORLEDES DEFICIT UDLIGNES.

Nu ser man imidlertid let af Foranstaaende, at det indbetalte Kontingent ikke staar Maal med Arbejdsløshedskassens teoretiske Forpligtelser, idet Eksemplet viser at der af de indbetalte Kr. 300 skal udredes 360, altsaa en aarlig Deficit af Kr. 60. Reservefonden skulde altsaa være opbrugt i Løbet af 9 Aar.

Tilsyneladende aabner dette Resultat intet lyst Fremtidsperspektiv for »Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse«, selv om dens Levetid bliver 10 Gange længere end »5te Juni« profeterer.

Situationen er dog ingenlunde saa uholdbar som »5te Juni«s durkdrevne Beregninger og »Handelsbladet«s Præk lader formode. Thi Et er det Krav, Medlemmerne *kan* stille til Arbejdsløshedskassen, noget helt Andet de Udbetalinger den i Praksis kommer til at udrede. Naturligvis vil den arbejdsløse Periode ikke i alle — men kun i langt de færreste — Tilfælde strække sig over 3 Maaneder, hvoraf følger at kun et Faatal af de arbejdsløse Medlemmer har Krav paa Maksimalunderstøttelsen Kr. 90.

DEN GENNEMSNITLIGE LEDIGHEDSPROCENT.

Dertil kommer et andet og betydningsfuldt Moment: Ledighedsprocentens Størrelse.

Naar Ledighedsprocenten for understøttelsesberettigede Medlemmer indenfor Centralorganisationen for Tiden andrager 4, maa det tages i Betragtning, at vi netop befinder os under den økonomiske Depressions Tegn, og at den almindelige Stilstand i Erhvervslivet ogsaa bundfælder sig som forøget Arbejdsløshed blandt vore Standsfæller. Med de stigende Konjunkturer undergaar Ledighedsprocenten en tilsvarende Forandring. — Denne Kendsgerning fremtræder tydelig i det omfattende Materiale, vi raader over vedrørende udenlandske Arbejdsløshedskasser. Eksempelvis skal nævnes nogle Tal fra »Deutschnationaler Handlungsgehilfen Verband«s Arbejdsløshedskasse, der med et lignende Kontingent som vort og uden nogetsomhelst Tilskud, ikke alene yder en betydelig højere — stigende — Understøttelse, men i Aarenes Løb endogsaa har opsparet et Reservefond af ca. Mk. 380,000. Arbejdsløshedsprocenten indenfor denne obligatoriske, nu 120,000 Medlemmer omfattende Forbundskasse, androg: 1901: 1,67, 1902: 2,05, 1903: 2,19, 1904: 1,09, 1905: 0,82, 1906: 0,69. (Den ekstraordinære Nedgang fra 1904 til 1905 skyldes Karenstidens Forøgelse fra 1 til 2 Aar). Fra 1906 stiger Arbejdsløshedsprocenten langsomt, Tallene erindrer vi ikke, men da Understøttelsesretten er den samme som hos os, og Arbejdsløsheden indenfor vor Stand ingenlunde er ringere i Tyskland end her, viser ogsaa dette at Ledighedsprocenten 4 ikke er for lavt ansat.

Ganske bortset fra at Maximalkravet til Arbejdsløshedskassen ikke bliver Reglen, men derimod Undtagelsen, kan det altsaa med Sikkerhed forudses, at Ledighedsprocenten almindeligvis vil holde sig paa et lavere — endog væsentligt lavere — Niveau end i de nuværende daarlige Tider. Kun en ringe Forskydning i de førstnævnte Tal for Procenten og Understøttelsens gennemsnitlige Varighed (f. Eks. 3,75 pCt. og $2^2/_3$ Maaned) kan tilvejebringe Balance mellem Kontingent og Forpligtelse. Men taget som Gennemsnitstal for en længere Aarrække vil selv disse Tal, med de anførte Erfaringer og Beregninger in mente, vise sig for højt anslaaede, — og med den lavere Ledighedsprocent og kortere Understøttelsestid vil en Reservefond i Tidens Løb opspares. —

KONTINGENT-SPØRGSMAALET.

Vor Henvisning til at Kontingentet til »5te Juni«s Arbejdsløshedskasse er *fire* Gange større end til »Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse« henriver »5te Juni« til en Bemærkning om »en Fremstilling, der vrimler af de dristigste Forvrængelser«, idet man dog klogelig undgaar atbrænde Fingrene ved at paapege Enkelthederne i Forvrængelsernes Vrimmel. Og »5te Juni« tilføjer, at »Enhver der vil være Medlem af Centralorganisationens Arbejdsløshedskasse *skal* tillige være Medlem af Organisationen og maa betale et maanedligt Kontingent af Kr. 1,50, hvoraf dog kun de 25 Øre gaar til Arbejdsløshedskassen, medens Resten tilfalder Organisationen, der faktisk ikke yder andet Ækvivalent herfor end et Medlemsblad hver 14de Dag«.

Der er Tilfælde, hvor al Diskussion er ørkesløs, fordi det brister paa Vilje og Evne til at fatte Motivet og bedømme Handlingen.

Citatet aabenbarer netop hvilket gabende Svælg i Anskuelser, der er befæstet mellem den moderne faglige Organisation og Harmoniforeningen.

Vor Arbejdsløshedskasse er kun en Gren af Centralorganisationens Virksomhed, en betydningsfuld men dog sammenligningsvis underordnet Del. Og naar vi ikke har søgt Statsanerkendelse er Grunden — som udførlig paavist i Brochuren — at for os maatte Parolen blive: Først Organisationen, dernæst Arbejdsløshedskassen. — Deraf følger naturligvis større Stabilitet i Medlemstal og en saa lav Ledighedsprocent, at Kassen kan opfylde sine Forpligtelser. Naar Hensyn da tages til, at den halve Krone af Kontingentet henlægges til Understøttelsesfond og Arbejdsløshedskasse, er selve Foreningskontingentet lige stort hos os og i »5te Juni«. Og dette endda kun uegentlig, idet Kontingentet til Centralorganisationen kun udgør en halv Krone — Resten er Afdelingsbidraget.

INKOMMENSURABLE YDELSER.

Hvad endelig Ydelserne angaar skal vi ikke spilde Tiden paa en Sammenligning, eftersom »5te Juni« har ladet vor Kritik af andre Grene af dens Virksomhed ubesvaret udover nogle fade Talemaader, der ikke skæpper synderlig som saglige Argumenter. Men skulde »5te Juni« faa strammet sig op til et fornuftigt Gensvar skal vi være til Disposition m. H. t. Sammenligningen, skønt Ydelserne er noget inkommensurable, forsaavidt som der er Forskel paa »5te Juni«s sidste Attraktion, et Præmie-Sæsonkort til Tivoli for de ivrigste Medlemshververe, og vort Arbejde med alvorlige Anliggender.

ENGAGERINGSBUREAUETS SYNDER.

Vor Kritik af »5te Juni«s Arbejdsløshedskasse mundede ud i et Angreb paa Engageringsbureauet, og vi beviste gennem Tal og Fakta

- at *Engageringsbureauet virker som et Oplysningsbureau for Principalerne mod Medhjælperne,*
- at *mindst $^2/_3$ af de Pladser, Engageringsbureauet i de sidste Aar har besat, kun er lønnede med indtil Kr. 1200.*
- at *Engageringsbureauet udbyder Pladser til Vilkaar, der under de givne Forhold dels er skandaløse Underbud af den Arbejdssøgende dels moralsk forkastelige,*
- at *Engageringsbureauet fremtidig skal søges afstivet ved den famøse Bestemmelse, at Arbejdsløshedskassens Medlemmer ere pligtige at tage de af Ledelsen anviste Pladser.*

Vi understreger endnu engang disse Kendsgerninger og fastslaar, at »5te Juni« ikke har evnet at føre et eneste Bevis mod Rigtigheden af vor Kritik, men derimod søger at slippe uden om ved at spille den Forargedes Rolle og ved — med Henblik paa Besættelsen af Pladser — at vende Kritiken mod Centralorganisati-

onen. Men »5te Juni« tager ogsaa her vel overfladisk paa Bevisførelsen.

VOR PLADSANVISNING.

Efter at have studeret »D. H. K. M. T.« siden 1906, konstateres det, at vor Pladsanvisning i 1907 har anmeldt 9 ledige Pladser, hvoraf $^2/_3$ var opslaaet uden Gagevilkaar, hvisaarsag »Handelsbladet« citerer vor Bemærkning om »Gagevilkaar, der er altfor skandaløse til at offentliggøres«. Naturligvis er denne Paastand lige saa løs og uvederhæftig som »Handelsbladet«s øvrige Skriverier om det foreliggende Emne; thi vor Pladsanvisning benytter *ikke* »D. H. K. M. T.« og har forhen kun gjort det i Tilfælde, hvor egnede Ansøgere ikke fandtes mellem de fra Afdelingerne indsendte Skemaer, ligesom Pladsanvisningens Mellemkomst er udelukket i ethvert Tilfælde, hvor de indhentede Oplysninger om de til Engagementet knyttede Vilkaar ikke opfylder Forudsætningen for Pladsanvisningens Assistance. Denne Kritik af de ledige Pladser er følgelig en stærkt medvirkende Aarsag til at vor Pladsanvisnings »Omsætning« er »5te Juni«s Engageringsbureau ganske underlegen, ligesom vi hidtil kun i ringe Grad har ofret Penge og Kræfter paa denne Sag. Men iøvrigt savner vi Forudsætningerne for at opnaa de »Resultater«, den professionelle Engageringsforening kan pege paa og saalænge Fæstekontorer af »5te Juni«s Kaliber skambyder Handelens Lønarbejdere.

TILBAGETOGSKANONADE.

Saaledes tager »5te Juni«s Modkritik sig ud, naar den stilles i den rigtige Belysning! »Handelsbladet«s øvrige »Korrektiver« er af underordnet Karakter og uden saglig Værd, — Paastande, der rejses uden Skygge af Bevis, struttende af Usandhed og Naivitet.

Dog, Nachspiel'et er ogsaa her det artigste. Bladet slutter nemlig med at erklære, at »5te Juni«s Bestyrelse er »stærkt betænkt paa atter at yde Centralorganisationen en Haandsrækning ved eventuelt at ophæve den af vor Forening oprettede Kasse«.

Vi er for haardhjertede til at røres over al denne Ædelmodighed og for mistroiske til at anse den for helt vaskeægte. Tværtimod giver det vore Tanker en hel anden Retning:

Det grove Skyts, som »5te Juni« lader spille mod os, er kun et maskeret Modangreb, — en Tilbagetogskanonade, hvor Bulderet og ikke Skudsikkerheden er Hensigten.

Er *det* mon Sørgesalutten over »5te Juni«s Arbejdsløshedskasse?

Vor ældste Provins-Afdeling.

Handels- og Kontormedhjælper-Foreningen i Aarhus 1899 — 2den Maj — 1909.

DET VAR EN BRYDNINGENS TID for en halv Snes Aar siden. Urolige Arbejdsforhold, idelige faglige Konflikter, der varslede om de sociale Modsætningers ødelæggende Udladning gennem den store Lock-out.

Mangen Købmand af »den gamle Skole« tænkte sit derved. For det var jo ikke alene blandt Industriens og Haandværkets Folk at der var Uro, ogsaa Medhjælperne bag Pult og Disk begyndte at røre paa sig. Handels- og Kontormedhjælperne, der altid skikkelig havde passet deres Dont uden at spørge om Klokkeslet og uden at tage det saa nøje med nogle — eller mange — Timers Søndagsarbejde, de begyndte nu at tale om kortere Arbejdstid og Afskaffelse af Helligdagsarbejdet. Det var begyndt ovre i Kjøbenhavn et Par Aar forud, og nu var der især et Par unge Kontorister, der talte ved Møder og søgte at »sætte Medhjælperne op mod deres Principaler«. Man ymtede endog om at de var lejede dertil af Socialisterne, og det var jo troligt nok. Men dette Uvæsen løb vel ud i Sandet igen eller begrænsedes til de urolige kjøbenhavnske Gemytter? —

Dog, dette »Uvæsen« havde en dybere Grund. Det var en ny Tid, der brød sig Vej, og moderne Anskuelser, der skød den gamle Betragtningsmaade tilside. Og saaledes skete det, at Organisationstanken en smuk Februardag, uden direkte Berøringspunkter med den kjøbenhavnske Medhjælperforening og uden personlig Mellemkomst slog ned blandt vore Standsfæller i Jyllands Hovedstad.

Indenfor en snævrere Kreds havde man i nogen Tid drøftet Oprettelsen af en faglig Medhjælperforening og den 28de Februar 1899 var Handels- og Kontoristforeningens Festsal fyldt af ca. 300 Standsfæller, — et Møde der resulterede i Nedsættelsen af et Udvalg til Sagens videre Fremme. Dette Udvalg sammensattes af følgende Kolleger: Vald. Pedersen, Alvin Lorensen, J. Rose, J. Bang, S. Kruuse, Ranpach, Ed. Schjødt, Joh. Schmidt, Tinning og Aage Winther, og indkaldte til et Møde den 25de April, hvorved der sikredes Foreningen over 70 Medlemmer, et Tal, der ved den konstituerende Generalforsamling var steget til 110. Paa Generalforsamlingsdagen den 2den Maj stiftedes »Foreningen af Handels- og Kontormedhjælp. for Aarhus og Omegn« med *Vald. Pedersen* som Formand og følgende Bestyrelsesmedlemmer: *Chr. Cortsen* (Næstformand), *J. Rose* (Kasserer), *Aage Winther* (Sekretær), *Rob. Petersen*, *J. M. Hestbeck* og *C. Michelsen*.

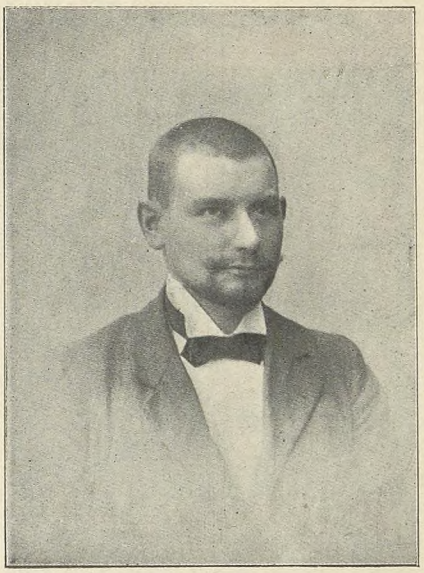

VALD. PEDERSEN

Aarhus-Foreningens første Formand.

Født $^{23}/_{10}$ 1872. Lærte Kontorfaget hos Caroc & Leth, Aarhus. Siden ansat hos Otto Mønsted og Korn- og Foderstofkompagniet, er nu Beckmann & Jørgensens østjyske Kontrollør. 1899 Medstifter af „Foreningen af Handels- og Kontormedhjælpere for Aarhus og Omegn". $^2/_5$ 99—$^{15}/_3$ 1905 Foreningens Formand. Arbejdede iøvrigt for Oprettelse af Medhjælperforeninger i Jylland og Grundlæggelse af Centralorganisationen. Oktbr. 1899—1. Jan. 1901: Redaktør af „Vort Blad" (Organ for de jydske Foreninger). Præsident for det første danske Medhjælper-Delegeretmøde i Aarhus Septbr. 1900. Siden $^{24}/_9$ 1900 Medlem af Centralorg. Hovedbestyrelse og Næstformand for Centralorg. $^1/_1$—$^1/_7$ 1901: Redaktør af „D. H. K. M. T." Konstitueret Formand i to kortere Perioder. Medlem af Centralorganisationens Forretningsudvalg. P. er Forfatter til flere Medhjælpersange, bl. a. „Medhjælpermarchen".

Aarhus-Foreningen indtog som den ældste og største Forening den ledende Stilling blandt de Medhjælperforeninger, der, i den nærmest følgende Tid oprettedes paa Halvøen. Hertil bidrog dog væsentlig de egnede, Kræfter Foreningen raadede over. Først og fremmest *Vald. Pedersen*, denne udprægede jyske Skikkelse, der i enhver Situation optræder med Ro og Besindighed, som er lige saa konservativ paa det politiske som radikal paa det faglige Omraade. Intet Under at han under de givne Forhold ikke alene blev Aarhus-Foreningens Formand, men tillige de jyske Foreningers Førstemand og Redaktør af det i Oktober 1899 startede Fællesorgan »Vort Blad«, der udgaves paa Aarhusforeningens Foranledning og blandt sine Medarbejdere talte den unge, intelligente Aarhusianer *J. M. Borup*, der imidlertid snart efter rejste til England, sluttede sig til Medhjælper-Unionen og endog blev President for en af dens Afdelinger, forinden han ganske helligede sig Journalistikken.

Naturligvis øvede Foreningen stor Indflydelse paa Centralorganisationens Oprettelse, og efter dens Indbydelse afholdtes det betydningsfulde Delegeretmøde den 18de Marts 1900 i Aarhus, hvor *Axel Gundel*, efter at have afbrudt sin Agitationsrejse i Jylland, udviklede »De danske Handelsmedhjælperes Forbund«s Program for de jydske Foreningers Repræsentanter. Her greb Aarhusforeningen med *Vald. Pedersen* som Ordfører afgørende

ind i Forhandlingerne, idet dens Resolution vedrørende »Forbundet«s omstridte og formentlig for radikale Program vedtoges uden Modstemmer. Denne Resolution udtalte, at de jydske Foreninger vilde »arbejde for Gennemførelsen af Programpunkterne og at man iøvrigt haaber paa fremtidigt loyalt Samarbejde mellem de to Foreninger til Held for Standens Fremtid«, og indledede saaledes den Tilnærmelse, der et halvt Aar senere ligeledes efter Aarhusforeningens Indbydelse — resulterede i Centralorganisationens Oprettelse.

Har Aarhusforeningen saaledes øvet en betydelig og delvis afgørende Indflydelse i dansk Medhjælperbevægelse, har den ogsaa været et Eksempel til Efterfølgelse for vore andre Afdelinger. Afdelingen med det første Foreningsbanner indenfor Centralorganisationen er i sig selv et Bannermærke, der igennem Aarene har vajet lige højt i Op- som i Nedgangs Tider, i Storm og Stille, altid rede til en Haandsrækning, naar det gjalt fælles Sag, stedse med Mænd i Rækkerne, hvis Navne havde lødig Klang blandt de organiserede Medhjælpere overalt i Landet.

Derfor er det vanskeligt at mindes Navne uden at forbigaa denne eller hin. Men alene Navnene paa de skiftende Kasserere, *Rose*, *Jesper Munch* og *Th. Nielsen* vil hos de ældre Medlemmer vække Erindringen om udmærkede og interesserede Standsfæller, en Tradition, der i fuldt Maal hævdes af den nuværende, fleraarige Forvalter af Afdelingens respektable Kassebeholdning, *Carl Knudsen*. Til Medlemmerne fra 1899 hører bl. a. *H. P. Jensen*, der efter at have virket for vor Sag baade i Hovedstaden og paa Fyen, atter er hjemvendt til Fædrebyen, og *Robert Petersen*, den nuværende, sympatetiske Formand, der kan smigre sig med at være en af de populæreste Afdelingsformænd, og hvis karakteristiske Skikkelse vil erindres fra Kongresser og Møder,

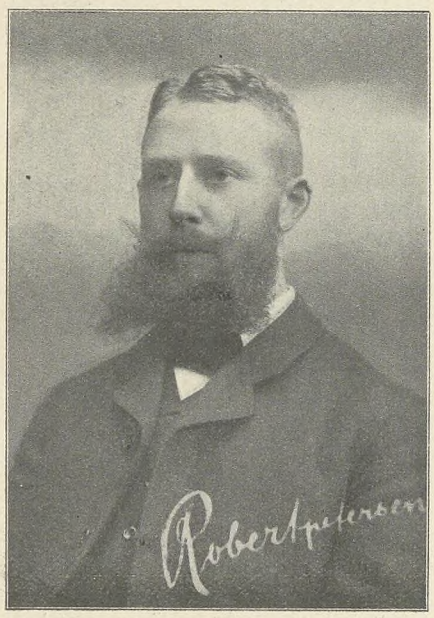

ROBERT PETERSEN.
Aarhus-Afdelingens Formand.

Født i Odense $^{18}/_{12}$ 1875. Lærte Kolonialfaget, overgik 1892 til Isenkramfaget, siden 1898 ansat i en af Jyllands største Forretninger i denne Branche. Medstifter af Aarhus-Foreningen og har siden Oprettelsen været Medlem af Bestyrelsen. 1904—1906 Næstformand. Siden $^{14}/_{3}$ 1906 Afdelingens Formand. Repræsentant for Aarhus ved de fleste af Centralorg. Kongresser og repræsentative Møder. 1900—01: Leder af Engageringsbureauet i Aarhus. Revisor i Centralorganisationen.

Foreningen har haft tre Formænd, idet *Alvin Lorensen* afløste Vald. Pedersen den 15de Marts 1905 og beklædte Formandsposten indtil 14de Marts 1906. L., der nu har trukket sig tilbage fra det aktive Foreningsliv, har dels som Bestyrelsesmedlem fra 1900—1906, Formand og Kasserer for den i sin Tid under Foreningen sorterende Sygekasse og endelig som Formand for Aarhus-Afdelingen udført et overordentligt stort og dygtigt Arbejde, samtidig med at han en lang Aarrække havde Sæde i Centralorganisationens Hovedbestyrelse. Foreningen skylder denne skattede Kollega megen Tak for hans Virke og fordi han aldrig veg udenom selv det største og mest ubehagelige Foreningsarbejde. — Som et Kuriosum skal nævnes at Centralorganisationens første Formand *Axel Gundel* indtil for kort Tid siden havde og Centralorganisationens nuværende Formand *Chr. Ingvoldsen* nu har Sæde i Bestyrelsen.

Ti-Aars Festen fejres i stilfuld Form paa Stiftelsesdagen d. 2. Maj, med forventet Tilslutning fra tidligere Medlemmer og udenbys Kolleger, hvoraf flere bl. a. *Vilh. Hansen* deltager. Og mange af de Standsfæller, der gennem Aarene har virket for vor Sag og set Centralorganisationen gaa frelst gennem de Hindringer, den mødte paa sin Vej, vil paa Festdagen forene sig med os i Ønsket om fortsat Fremgang for Centralorganisationens ældste og betydeligste Provinsafdeling.

Handelsministeriet
og vore socialpolitiske Krav.
En Skrivelse fra Ministeriet for Handel og Søfart.

AF DEN OFFICIELLE MEDDELELSE af 17. December f. A. vedrørende de under ovennævnte Ministerium henlagte Sager fremgik det ikke, om de nugældende og fremtidige socialpolitiske Bestemmelser vedrørende Medhjælpernes Arbejdsvilkaar skulde henføres til det nye Ministeriums Virkeomraade.

For at faa Klarhed paa dette Spørgsmaal har vi tilskrevet Ministeriet for Handel og Søfart med Anmodning om at oplyse, under hvilket Ministerium de nærmere specificerede Anliggender bliver at henføre.

Som Svar herpaa tilskriver Ministeriet os følgende:

»Under Henvisning til Redaktionens hertil indgivne Andragende af 26. Januar d. A betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt efternævnte Anliggender, nemlig:

1. Bestemmelser vedrørende Medhjælpernes Arbejdstid (herunder Butikslukkings- og Helligdagsloven);
2. Vedtægter angaaende Børns og unge Menneskers Anvendelse til Arbejde;
3. Siddepladser for Personalet i Butikker;
4. Lærlingelovgivningen;
5. Medhjælperes Repræsentation i Sø- og Handelsretten i Sager vedrørende Arbejdsforholdet samt eventuelt Indførelse af Voldgiftsretter i Lighed med de tyske »Kaufmannsgerichte«

ved kgl. Resolution af 17. December f. A. ere henlagte under Ministeriet for Handel og Søfart, skulde man, efter stedfunden Brevveksling med Indenrigsministeriet og Justitsministeriet, tjenstlig melde, at de under Nr. 1—4 angivne Forhold henhøre under Indenrigsministeriets Forretningsomraade med Undtagelse af Handels- og Kontormedhjælperes Stilling ifølge Helligdagslovgivningen, hvilket sidste Forhold samt de under Nr. 5 nævnte Sager angaaende Sø- og Handelsrettens Organisation henhøre under Justitsministeriets Forretningsomraade.

Med Hensyn til det ligeledes under Nr. 5 ommeldte Spørgsmaal om Indførelse af særlige Voldgiftsretter til Afgørelse af Stridigheder imellem Handlende og deres Medhjælpere i Anledning af Tjenesteforholdet tilføjes, at samme ikke tidligere har foreligget Ministeriet til Afgørelse.

P. M. V.
H. Vedel. G. Busck-Nielsen.«

Hermed er det officielt tilkendegivet, at *den lovbestemte Ordning af Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsforhold ikke sorterer under Handelsministeriet*, men vedblivende er henlagt under det Ministerium, hvorunder al anden Arbejderbeskyttelse sorterer. Denne Ordning er selvfølgelig ogsaa den naturligste og for os Medhjælpere mest tilfredsstillende.

Derimod er alle Sager vedrørende Handelsstandens faglige Uddannelse, Handelsskolerne, Rejsestipendier for unge Handelsmænd og Bidrag til Foredrag indenfor Handelsorganisationer henlagt under Handelsministeriet.

Kvindernes Optagelse i vor Organisation.

UDEN AT JEG SKAL KOMME IND PAA at strides med Frk. Johanne Berg om Idealismens gavnlige eller skadelige Virkning, maa det være mig tilladt at gøre et Par Bemærkninger til Frk. B.s Betragtninger: Indenfor den Organisation, hvori De indtager en mere, jeg en mindre, fremtrædende Stilling, savnes der saa saare lidt Idealisme, lidt umiddelbar Begejstring for selve Sagen, uden at den stadig skal være afhængig af den »praktiske« Vægt. Denne evindelige »praktiske« Skepsis kan jo næsten umuliggøre al Forcering af Arbejdet; der skal ævles og kævles i Timevis »om det nu er praktisk«, og »mon det nu kan betale sig« osv. i en Uendelighed, alt imedens Maalet tabes af Sigte.

Kunde vi mon ikke komme hen til, at Begejstringen indenfor vore Rækker blev noget mere levende, at selve vor Arbejdsmaade ikke ved enhver Lejlighed blev betinget af, hvor mange 25-Ører vi nu kan skrabe sammen paa dette eller hint Omraade, med andre Ord, at vi kom til at gaa mere lige paa Maalet, uden alle de »praktiske« Krogveje. Jeg troi det vilde

give flere »praktiske« Resultater end vi hidtil har set. Herregud, skulde vi saa i et begejstret Øjeblik gøre en Dumhed, saa var alt jo ikke tabt derved; vi vilde, mod de ievrigt gode Resultater, en saadan Maade vilde fremvise, let faa Absolution derfor. Undskyld, jeg kom lidt udenfor Emnet; Frk. B.s Ideal-Bemærkning bærer Skylden. Nu kun et Par afsluttende Bemærkninger til Frk. B.

Jeg forstaar daarligt at Begrebet »Forpligtelse« kan opfattes og defineres forskelligt. Ligevis er det mig ufatteligt at Frk. B. af mine Indlæg har fundet ud »at jeg mener at Kvinderne skal holde sig borte fra vor faglige Bevægelse«. Intet har nogensinde ligget mig fjernere. Jeg har jo kun forlangt at kvindelig og mandlig Udøver af Faget stilles lige indenfor Organisationen, baade i *Ret* og Forpligtelse. Og dog kalder Frk. B. mig udemokratisk. Ej heller har jeg, mig bevidst, forsøgt at træde hindrende i Vejen for Kvindeinvasionen i vor Stand; som nogenlunde moderne Menneske erkender jeg selvfølgelig Kvindernes Berettigelse til at ernære sig lige med Mænd, men det Begunstigelsessystem, som hidtil har været gængs overfor Kvinder, maa nødvendigvis komme til at lide derunder, end ikke inden for vor konservative Stand kan man vente det bevaret.

Jeg finder derfor det er i nogen Grad ulogisk, naar Frk. Berg kalder mig udemokratisk, fordi jeg fordrer Ligestillelse af Kvinde og Mand inden for vort Fag.

Paa Frk. Bergs Spørgsmaal angaaende en ældre, ikke udlært Mands Ret til Optagelse i Organisationen, vil jeg gerne have Lov til at svare for mit Vedkommende. Som jeg har hævdet gør jeg ingen Forskel paa kvindelig og mandlig Medhjælper, ergo maa jeg ogsaa stille de samme Fordringer til en saadan Mand, som jeg stiller til en kvindelig Medhjælper; subsidiært et Bevis for, at Vedkommende ikke er Lærling. Om Vejle Afdeling vil stille sig anderledes overfor et saadant Spørgsmaal, tør jeg ikke udtale mig, overalt har jo de gamle konservative og forbenede Standpunkter mange Proselytter, og ikke mindst i Vejle, men vær overbevist om, at det i mig vil finde en aldeles bestemt Modstander.

Maa jeg spørge Frk. Berg: Tror De, at en Snedker, som kommer sent til Faget (maaske baade 20 og 30 Aar) kan blive Medlem af sit Fags velordnede Fagforening, før han kan præsentere sit Svendebrev? Jeg tvivler —

Med vor Organisation tilstræber vi velordnede Forhold inden for vort Fag, men saa længe vi tolerere det forkastelige »Seen-igennem-Fingrene«-System, som Frk. B. føler sig kaldet til Forsvarer for, opnaar vi vanskeligt at se Problemet løst. Troppernes Kvalitet spiller nemlig ikke den mindste Rolle.

Forøvrigt har Frk. Berg hele Tiden nøje beflittet sig paa at gaa udenom selve Kærnepunktet og Realiteten i denne Sag, og derved svarer man jo ikke.

Jeg skal nu ikke trætte Læserne mere i denne Sag, og takker Herr Redaktøren for venlig Gæstfrihed.

Jens Johansen, Vejle.

Brev fra Norge.

7-Lukningen i Kristiania. — Statsunderstøttelse til unge Handelsmænd. — »Handelsfunktionæren«s Udvidelse.

DET VAR I PAAVENTE af nær forestaaende Begivenheder, jeg i mit sidste Brev gav endel om Oplysninger Lukningssagen i Norge. Den dengang under Arbejde værende Overenskomst om 7-Lukningen i Januar—Marts for Centrums Manufakturforretninger gik i Orden og ligeledes en lignende Overenskomst for de østlige Bydele, den sidste efter Købmændenes eget Initiativ. Men der gik selvfølgelig ikke mange Dage, før begge Overenskomster blev brudt og 8-Lukningen igen blev almindelig.

I denne Anledning sammenkaldte »Underordnede Handelsstands Forbund« et Protestmøde, hvor Referenter fra de større Aviser var fremmødt. Aviserne har været meget interesserede for Sagen, — og hvor Landsforbundets Formand, Hr. *Carl Bugge*, der havde taget meget aktiv Del i Arbejdet for Lukningen, stillede de uvederhettige Kjøbmænd i sin rette Belysning og fremhævede det beklagelige i, at den første Overenskomst, de Underordnede som Organisation havde sluttet med Købmændene, var bleven brudt, endnu før Underskrifterne havde faaet Tid til at tørre. Det spaaede ikke godt for det Arbejde mellem de to Parters Organisationer, at en Overenskomst var saa lidt at stole paa.

Mødet vedtog en Henstilling til Bystyret om at forandre Lukningsvedtægten, saaledes, at Lukketiden blev Kl. 7 for hele Aaret, hvilket Bystyret har lovlig Adgang til. Da efter sikkert Forlydende Formændene i de herværende Købmandsforeninger og ligeledes de mest indflydelsesrige Købmænd i Bystyret har udtalt sig for en saadan Forandring, har man godt Haab om, at Sagen vil gaa iorden i Løbet af Sommeren. Vore to Repræsentanter i Bystyret vil vistnok ogsaa her kunne gøre god Nytte for sig. Særlig den ene, Hr. *Sv. G. Nielsen*, en af Veteranerne fra 1882, har tidligere vist, at han kan tage et Tag, naar det gælder.

Som en Frugt af den Interesse, de Underordnedes Arbejde med Lukningssagen har vakt, kan nævnes, at alle Byens Guldsmede og Handskeforretninger har besluttet at lukke Kl. 7 hele Aaret.

Resultatet af dette vort Forbunds første Krafttag kan saaledes synes aldeles mislykket, og mange er visselig bleven mistrøstige allerede nu, men naar man ser lidt nærmere paa Sagen, skulde jeg hellere tro, man ikke bør være bare utilfreds med Udfaldet. Dette er atter et Bevis paa — der er jo utallige Eksempler fra før — at frivillige Overenskomster af denne Art er saagodt som værdiløse. Selv naar Brud hjemfalder til klækkelige Pengebøder, er man ikke fuldstændig sikret. Der maa Lov eller kommunal Vedtægt til. Dertil kommer, at man under Arbejdet med disse Overenskomster har faaet Klarhed over, at der er et almindeligt Ønske om en tidligere Lukketid, idet 90 pCt. af de adspurgte har erklæret sig for saadan. Da imidlertid de 10 pCt. ikke vilde og brød Overenskomsten, maatte de andre mod sit Ønske bøje sig herfor. Paa denne Maade er to vigtige Punkter slaaet fast: At der blandt Købmændene er næsten Enstemmighed om, at den tidligere Lukning baade er ønskelig og gennemførlig uden Gene for Forretningen eller Publikum, og at der maa Vedtægt til, da frivillige Overenskomster er uholdbare. Bystyret skal vel vanskelig kunne komme forbi disse Fakta.

En stor Sag har Forbundet allerede faaet igennem, nemlig »Statsunderstøttelse til videre fagmæssig Uddannelse i Udlandet for unge Handelsfolk«. Andragendet var paa Kr. 10.000, men der blev for denne Termin kun bevilget Kr. 5000. Forbundet har Indstillingsretten. Det er Forbundets energiske Formand, Herr *Chr. Dybwad*, der først og fremmest har Æren af, at denne Sag gik i Orden.

Kr.-Forbundets Organ »Handelsfunktionæren«, som nu udgaar i udvidet Format, vil efter al Sandsynlighed fra 1. Juli udkomme fjortendaglig mod nu maanedlig. Der følger ingen Udgifter med dette Blad, da Annoncerne bærer alle Omkostninger.

Alle Grupperne i Kristiania har besluttet Indmeldelse i Landsforbundet. Ligeledes de udenbys Foreninger, som hidtil har behandlet Sagen.

Kristiania i Marts 1909. *Ulrik Ludwigsen.*

* * *

Kristiania $^{23}/_{4}$ 1909.

Den paa Protestmødet vedtagne Henstilling til Kommunestyret blev sendt alle Principalforeningerne til Udtalelse, ligesom disse blev indbudt til et Fællesmøde med vort Forbund den 20. April. Her mødte adskillige Købmænd og deriblandt Formændene for Norges Handelsstands Fællesforening, Kristianias Handelsstands Forening og tre Købmandsforeninger. Kolonialisterne har udtalt sig for Lukning Kl. $7^{1}/_{2}$ (det kan man kalde Detailister), medens de andre Brancher intet Standpunkt har taget. Et Forslag om Forhandling om Sagen mellem Bestyrelserne for Principalforeningerne og Forbundet blev vedtaget.

Mødet, der var af stor Interesse, dirigeredes paa en værdig og rolig Maade af Herr Dybwad, og man fik under Debatten et ganske stærkt Indtryk af den Betydning, Købmændene allerede nu finder at maatte tillægge vor forholdsvis ganske nye Organisation. De lange Referater, som Aviserne næste Dag havde, vidner ogsaa om den store Interesse, som Publikum ofrer Sagen. *Ulrik Ludwigsen.*

Nye kommunale Vedtægter.

Tilsend Hovedkontoret et Exemplar af hver Vedtægt.

FABRIKSLOVENS BEBUDEDE REVISION har foranlediget Arbejdsraadet til at opfordre alle interesserede faglige Hoved-Organisationer — deriblandt vor Centralorganisation — til at fremkomme med Indstilling vedrørende Ændringer i Loven. Sagen har ogsaa Betydning for os, idet Fabriksloven af 11te April 1901 som bekendt kan udstrække sine Beskyttelsesbestemmelser for den unge Arbejder til ogsaa at omfatte Handels- og Kontorlærlinge.

De kommunale Vedtægter om Børns og unge Menneskers Arbejde hidrører saaledes fra Fabriksloven af 1901.

Centralorganisationens Formand, *Christen Ingvoldsen*, har i et nylig udsendt Cirkulære anmodet Afdelingerne om Indberetning angaaende det hidtil ufoldede Arbejde for Indførelsen af disse Vedtægter i de forskellige Byer og de gennemførte Vedtægters Ordlyd, da dette Materiale er af Vigtighed med den projekterede Revision for Øje.

I de forløbne Aar er saadanne Vedtægter gennemført i adskillige Byer, og er senest stadfæstet i *Aalborg* ved ministeriel Skrivelse. Den aalborgensiske Vedtægts § 3 indeholder følgende Bestemmelser m. H. t. Arbejdstiden for Lærlinge i Handels- og Kontorvirksomhed:

»Unge Mennesker af begge Køn fra Udskrivning af Skolen til 18 Aars Alderen maa ikke beskæftiges erhvervsmæssigt ved Handelsvirksomhed eller noget dertil hørende Arbejde i Tiden fra Kl. 8 Aften til Kl. 6 Morgen, undtagen paa Aftener før Folkekirkens Søn- og Helligdage samt de sidste 14 Dage før Juledag og Søndagen før Nytaar. For dem, der besøger Handelsskolen, skal Arbejdstiden lægges saaledes, at den ikke hindrer dem i at benytte saadan Undervisning«.

Byraadet i *Ringsted* indsendte nylig til Ministeriet en lignende — men videregaaende — Vedtægt, der imidlertid indeholdt Bestemmelser, som Ministeriet resolverede at være i Strid med Loven. Vedtægten tilbagesendtes derfor, og Byraadet har derefter affattet en Vedtægt, der væsentlig er i Overensstemmelse med den for Kallundborg gældende (Aarhus-Vedtægten). Endvidere har *Holbæk* Byraad vedtaget et Udkast til en Vedtægt, der endnu ikke har opnaaet ministeriel Sanktion.

Vi benytter Lejligheden til endnu en Gang at henlede Afdelingsledelsernes Opmærksomhed paa *Formandens* Opfordring, saaledes at Hovedkontoret kommer i Besiddelse af det fyldigste Materiale til Belysning af dette for Beskyttelsen af den unge Arbejdskraft saa vigtige Spørgsmaal.

Selvstændighedsbetingelsen.

Medhjælpernes svindende Udsigt til Etablering.

I en Artikel i »Deutsche Handels-Wacht« har en af de ledende Mænd i »Deutschnationaler Handlungsgehilfen Verband«, A. Zimmermann, behandlet ovennævnte Emne. Vi gengiver nedenstaaende dette interessante Bidrag til Belysning af et aktuelt Spørgsmaal. Oversættelsen er besørget til »D. H. K. M. T.« af vor Medarbejder Fr. Møller, Kjøbenhavn.

I AARET 1905 bragte »Deutsche Handels-Wacht« en Artikel, i hvilken der, efter statistiske Beregninger af »Deutschnationaler Handlungsgehilfen-Verband«, oplystes, at det var lykkedes 23 af 100 Medhjælpere at svinge sig op til Principalstillingen.

Disse Beregninger hvilede imidlertid kun paa Talangivelserne for et enkelt Aar. Der er siden da forløbet to Aar og det er ikke uden Interesse at se, om de for to Aar siden indvundne Resultater kun havde Tilfældighedens Præg eller om de ere typiske for vor Stand — endvidere, om Erfaringerne i Aarene 1906 og 1907 lader formode en Stigning eller Aftagning i Udsigten til Selvstændighed.

I Aaret 1905 havde »Deutschnationaler Handlungsgehilfen-Verband« gennemsnitlig ca. 58,000 Medlemmer. I Aarets Løb var der 902 Kolleger, som etablerede sig. Det følgende Aar var der at et Medlemsantal paa 77,000 Medhjælpere 1027 Kolleger, som naaede til Etablering, medens der i 1907 var 964 Kolleger af et Medlemsantal paa 86,000 Medhjælpere, som løb ind i Selvstændighedens Havn. Men nu plejer mange Medlemmer lejlighedsvis at udtræde af Forbundet ved deres Etablering. Antallet heraf lader sig imidlertid kun anslaa. Men bundne ved de lovmæssige Udtrædelsesbestemmelser i »D. H. V.«, efter hvilke Udtrædelsen først faar praktisk Betydning efter Udløbet af de første tre Maaneder i andet Kalender-Halvaar, kan Antallet ikke være stort. I den tidligere Artikel antog vi ved 797 Kolleger, om hvilke det var bleven os bekendt, at de havde etableret sig, at Antallet i Virkeligheden maatte have beløbet sig til ca. 900. Efter dette lige Forhold maa vi regne med følgende Antal Etableringer:

I 1905 med 1018
i 1906 med 1159
og i 1907 med 1088.

Omregnet i Procent vil der altsaa i disse 3 Aar have været Etableringer som følger:

I 1905 $1_{,75}$ pCt.
i 1906 $1_{,50}$ pCt.
i 1907 $1_{,26}$ pCt.

Man kan vel, uden at begaa en stor Fejl, antage, at Procentantallet for de udenfor »D. H. V.« staaende Medhjælpere, som opnaar Selvstændighed, i det væsentlige passer til den Udregning, som »D. H. V.« har foretaget. »Der Verein für Handlungscommis von 1858« (Tysklands mest udprægede og ældste »Harmoniforening«. Forbilledet for »Handelsforeningen af 5te Juni 1864«. Driver Engageringsvirksomhed i stor Stil. Foreningen, der tæller en Mængde Principal-Medlemmer og understøttes af mange Handelshuse, lægger sig paa tværs af alle virkelige Medhjælperreformer. Dens ledende Stilling blandt de tyske Organisationer er forlængst brudt og dens socialpolitiske Indflydelse snart aldeles illusorisk. Red.) meddeler, at hos dem varierer Procentantallet fra $1_{,55}$ til $1_{,86}$, og at den saaledes opviser nogle flere Etableringer end »D. H. V.«. Men ser man hen til, at »58-eren« som et »velset« Forbund har en Del Principalsønner som Medlemmer, for hvem det naturligvis er lettere at etablere sig end for andre Medhjælpere, maa man antage, at det af »D. H. V.« udregnede Tal er det typiske for Standen i sin Helhed, medens de af »58-eren« udregnede maa synes at være noget for høje.

Anslaar man nu Antallet af mandlige Medhjælpere til ca. $^1/_2$ Million, saa vil det vise sig, at af disse 500,000 Medhjælpere har i Aarene 1905—07 følgende Antal etableret sig:

I 1905 8750
i 1906 7500
i 1907 6300

Disse Tal viser altsaa en ganske betydelig Aftagen i Etableringer.

Vi har nu udfundet, hvor mange Medhjælpere, der i hvert af de tre Aar er gaaede over i Principalernes Rækker. Det kommer nu an paa, at fastslaa den Tilvækst, der hvert Aar tilflyder Handelen i Form af Lærlinge. Dersom Af- og Tilgangen omtrent holder Ligevægt, saa er det dermed vist, at Enhver, der er ansat ved Handelen, endnu har Udsigt til at kunde blive Selvstændig. *Men jo mindre Afgangen er i Forhold til Tilgangen, jo mindre er denne Udsigt.* Ved en for nogle Aar siden foretagen Optælling af Arbejdstiden for Medhjælpere og Lærlinge i Kontorerne, viste det sig, at der for hver 100 Medhjælpere var ca. 20 Lærlinge. Til de 500,000 Medhjælpere kommer der saaledes 120,000 Lærlinge; men da den treaarige Læretid er almindelig, viser det sig, at der i hvert Aar er indtraadt 40,000 Lærlinge i Handelen. Ifølge Statistiken over Dødsfald opnaar af disse 40,000 Lærlinge som ved Lærens Tiltrædelsen er i Alderen fra 14 til 17 Aar, de 35,000 det 30te Leveaar. Det er den Alder, som man vel omtrent kan anse for Gennemsnitsalderen for Medhjælperne, naar de etablerer sig. Ca. 35,000 Medhjælpere kunne altsaa i hvert af Aarene 1905—07 have etableret sig. Naar der i disse Aar kun er henholdsvis 8750, 7500, 6300, der har etableret sig, saa betyder det, at der

i 1905 er 25 pCt.
i 1906 er $21_{,4}$ pCt.
i 1907 er 18 pCt.

af Medhjælpere, der har etableret sig.

For Tidsrummet fra 1. August 1904 til 31. Juli 1905 har vi tidligere udregnet Procentantallet til 23. *Fra Midten af 1904 steg saaledes Udsigten til at kunne etablere sig, indtil den i 1905 opnaaede Højdepunktet. Men siden den Tid falder den uafbrudt, og endda meget hurtigt.*

Et Tidens Tegn, med hvilket man maa regne!

Politik contra Organisation.

OVERALT, HVOR MAN TRÆFFER unge og for fagorganisatoriske Spørgsmaal uinteresserede Medhjælpere, som man vil forsøge at paavirke saaledes, at de faar Interesse og Forstaaelse af vor Organisations Betydning, hører man tit og ofte saadanne Spørgsmaal fremsat som: »Er det en socialistisk Forening?« »Er det en Forening, som modarbejder Principalen?« o. l.

Det forekommer mig at være ret uoverlagte og tildels ganske overflødige Spørgsmaal, men som netop kendetegner paa hvilket Trin i social Forstaaelse af sin Stands Anliggender Vedkommende staar.

Det vilde selvfølgelig være ganske absurd, om en Organisation som »Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger« vilde virke paa politisk Basis.

Indenfor vore Organisationer bør Politik være en underordnet Faktor. Det er ikke Politik vi vil, men kun faglige Opgaver, som vi paa Grundlag af en solid sammentømret Organisation skal søge løste ved enigt og samdrægtigt Samarbejde til Gavn for alle Fagets Udøvere.

Vore Medlemmer maa med Hensyn til Politik have den Mening, som Vedkommendes egen Overbevisning tilsiger ham. Vi vil samle hele Medhjælperstanden om vor fælles Sag, ikke et bestemt politisk Parti, hverken til Højre eller til Venstre, men derimod den lige slagne Landevej, frem til forbedrede Kaar for os alle.

For mig har det altid staaet som et Fejlgreb at Arbejderne at blande Fagforeninger og Politik sammen. Det er ikke mekaniske Dukker, vi skal have frem, men det er Folk med selvstændige Meninger; thi ved en Sammenblanding af Politik og faglig Bevægelse kues den personlige Selvstændighed kun altfor ofte.

Vi organiserede Medhjælpere har derfor ogsaa, da vi oprettede vor Organisation, indset, at Politik maatte holdes udenfor, og vi har sandelig ogsaa andre og vigtigere Interesser at tage Vare end at drukne os selv i Partikævl og Strid.

Nej, vor Stands Interesser er i sig selv nok til, at vi alle uden Hensyn til politisk Anskuelse, kan samles om vor fælles Sag. Derom er vi vel alle enige, thi det er en Sag, som det er værd at gøre et Stykke Arbejde for.

Derfor, alle I, som staar udenfor, vaagn op af Ligegyldigheden og følg den Vej, som vi andre forlængst har betraadt, thi alene Organisationens Vej fører os frem til mere retfærdige og menneskeværdige Kaar.

Saa længe I ligegyldige staar udenfor, kan I ikke med Berettigelse forlange at blive behandlede som alvorligt tænkende og standsbevidste Medhjælpere, men kun ved at melde Eder ind i vore Afdelinger Landet over giver I Kravene den nødvendige Styrke, ligesom I selv vil blive respekterede.

Svendborg, April 1909.

H. Schouboe-Olsen.

Statsunderstøttelser.

Ubemidlede Elever paa Handels-Dagskoler.

VED FINANSLOVEN for Finansaaret 1909—1910 er der til Understøttelse af ubemidlede Elever paa Handels-Dagskoler bevilget 6000 Kr.

Den Understøttelse, der kan tildeles hver enkelt Elev, beregnes ordentligvis til 20 Kr. for hver Maaned, i hvilken Elevens Kursus ved den paagældende Handels-Dagskole vedvarer. Fortrinsvis Adgang til disse Understøttelser har Elever i en Alder af 16 til 22 Aar, der er hjemmehørende udenfor den By, hvor den paagældende Handels-Dagskole findes. For saadanne Ansøgere, hvis Andragende ledsages af Vidnesbyrd om, at de forgæves har søgt fri Undervisning ved den paagældende Skole, kan Understøttelsen forøges med Skolebetalingens Beløb. Undtagelsesvis kan Understøttelsen bestaa i fri Undervisning alene.

Ansøgere, der ønsker at indtræde som Elever i en Handels-Dagskole i Efteraaret 1909, kan inden 15. Maj indgive Ansøgning om Understøttelse til Ministeriet for Handel og Søfart, hvor Skema til Ansøgning udleveres.

Rejseunderstøttelser for unge Handelsmænd.

Ved Finansloven for indeværende Finansaar er der bevilget et Beløb af 20,000 Kr. til Rejseunderstøttelser for unge Handelsmænd til Erhvervelse af Kundskaber og Forbindelser saavel i Europa som særlig paa oversøiske Pladser.

Som Regel maa Ansøgerne have sikret sig Plads eller i hvert Fald have grundet Udsigt til at opnaa en saadan ved Ankomsten til Bestemmelsesstedet.

Andragender om saadan Understøttelse, stilede til Ministeriet for Handel og Søfart, maa, for saa vidt Andrageren er bosat i Kjøbenhavn eller har Ophold i Udlandet, indsendes direkte til Ministeriet inden 1. August, i andet Fald til vedkommende Amt inden 15. Juli. Senere indkomne Andragender kommer ikke i Betragtning.

Med Stipendiet følger Forpligtelse til inden 1 Aars Forløb at fremsende Beretning til Ministeriet om de indvundne Erfaringer og Resultater.

Statstilskud til Foredrag.

Ved Finansloven for 1909—10 er der bevilget et Beløb af 2500 Kr. som Statstilskud til Organisationer indenfor Handelsstanden til Afholdelse af offentlige Foredag af fagligt og alment belærende Indhold.

Andragender om saadant Statstilskud indgives til Ministeriet for Handel og Søfart inden 1. August d. A.

Ministeriet for Handel og Søfart, April 1909.

Conto pro diversi.

SVENDBORG AMTSRAAD OG BUTIKSLUKNINGSLOVEN.

Ovennævnte Amtsraad drøftede fornylig to Andragender om Dispensation fra 8-Lukningsloven. De paagældende kommunale Vedtægter, der for Købstædernes Vedkommende skal have indenrigsministeriel Sanktion, skal naar de er vedtagne af Sognekommuner approberes af Amtsraadet, som i foreliggende Tilfælde tog Standpunkt til Andragende fra Horne om at Kommunens Forretningsdrivende skulde indrømmes Ret til at holde aabent til Kl. 9 i de 5 Sommermaaneder, og fra Tranekær-Tullebølle Sogneraad om Dispensation til samme Klokkeslet Tirsdag og Fredag. Da der ikke forelaa lignende Andragender fra andre Sogne i Amtet, og Forholdene i de paagældende Kommuner ikke skønnedes at afvige fra det almindelige kunde Raadet *ikke* imødekomme Andragerne.

8-LUKNINGEN I VORDINGBORG.

Byraadet i Vordingborg har afvist et Andragende fra Bagere og Konditore om at maatte sælge ud af Forretningen efter Kl. 8 og Andragende fra Tobaksfabrikanter om at holde Butiken aaben til Kl. 11 Aften.

7-LUKNINGEN I ESBJERG.

Herreekviperingshandlerne i Esbjerg har dannet en selvstændig Forening, der straks har vedtaget at slutte sig til 7-Lukningen, saaledes at Forretningerne i denne Branche lukker Kl. 7 de fire første Ugedage.

FAG- OG TIDSSKRIFT-PRESSEN.

»*Foreningen af danske Fagblade og Tidsskrifter*« afholdt nylig sin aarlige Generalforsamling i Kjøbenhavn. Formanden, Redaktør *Søren Ringer*, gjorde Rede for det betydelige Arbejde, der var udfoldet i Beretningsperioden. Foreningen, der nu omfattede de betydeligste Ugeblade og Tidsskrifter, havde bl. a. opnaaet en hurtigere Distribution af den periodiske Presse. Annoncevæsenet var søgt ordnet ved ensartede Slutsedler og Afsløring af usolide Annonceagenter, ligesom man gennem »Kreditreformforeningen« sikrede Medlemmerne billige Forretningsoplysninger. Iøvrigt havde Bestyrelsen beskæftiget sig med en Række andre Opgaver, af hvilke en projekteret Rejse til Island af de Fagbladsredaktører, for hvem et saadant Besøg havde faglig Værd, foreløbig maatte udsættes, da det forventede Statstilskud udeblev. Derimod var Underskudet fra den internationale Fag- og Tidsskrifts-Udstilling dækket af Statskassen. Blandt den nærmeste Fremtids Opgaver stod Frirejser paa Statsbanerne i redaktionelt Øjemed i første Række. Foreningens Pressekort gav gratis Rejse paa flere Privatbaner, delvis paa de *norske* Statsbaner og tjente iøvrigt som anerkendt Ligitimation paa mange Omraader. Regnskabet, der udviste en smuk Kassebeholdning, godkendtes, hvorefter Generalforsamlingen vedtog bestemte — og væsentlig skærpede — Optagelsesvilkaar for ny tiltrædende Medlemmer. — Til Formand genvalgtes Redaktør *Søren Ringer* (»Motorbladet« og »Nordisk Cykle- og Motorfagblad«) og til Bestyrelsen Redaktørerne *Vilh. Hansen* (»Dansk Handels- og Kontormedhjælper Tidende«), (Genvalg) samt *C. C. Clausen* (»Hver 8de Dag«) og Fru *Sofie Horten* (»Husmoderens Blad«), der begge nyvalgtes. Bestyrelsen konstituerede sig med Redaktørerne *C. Johnsen* («Dansk Postblad«), som Næstformand, *Hauch-Fausbøll* («Personalhistoriske Samlinger«) som Sekretær og *Vilh. Hansen* (»D. H. & K. M.T.«) som Kasserer.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage før Bladet skal udkomme.

Aarhus. Onsdag den 17. Marts afholdt Aarhus-Afdelin-

gen ordinær halvaarlig Generalforsamling. Herr *Chr. Ingvoldsen* valgtes til Dirigent og udførte dette Hverv med megen Dygtighed.

Formanden, *Rob. Petersen*, afgav Beretning om Foreningens Virksomhed i det forløbne Halvaar. Regnskabet godk.

I Stedet for de afgaaede Bestyrelsesmedlemmer, de Herrer *I. Chr. Jensen*, *Axel Gundel*, *Chr. Hansen* og *Carl Knudsen*, hvoraf I. C. Jensen nu var bleven Principal og Gundel og Chr. Hansen frabad sig Genvalg, valgtes de Herrer *Chr. Ingvoldsen*, *Sjælland*, *Hjort* og *Knudsen*.

Som Suppleanter valgtes de Herrer *Th. Hansen* og *Brandt-Nielsen*. Bestyrelsen har senere konstitueret sig med *Robert Petersen* som Formand, *Tage Nørgaard* Næstformand, *Carl Knudsen* Kasserer, *Sjælland* Sekretær, *Chr. Ingvoldsen*, *Hjort* og *Ormstrup* som Bestyrelsesmedlemmer.

Niels Ormstrup.

Esbjerg. Tirsdag den 6. April afholdt Foreningen ekstraordinær Generalforsamling med følgende Dagsorden: 1) Beretning fra Kongressen, 2) Afdelingens Stilling til Kongressens Forkastelse af Herr Hyllesteds Mandat, 3) Eventuelt.

Til Dirigent valgtes Herr *Lervad*. Efter at Formanden havde aflagt Beretning fra Kongressen gik man over til Behandling af Punkt 2. Der udspandt sig en god Diskussion om dette Punkt, idet alle vare enige om, at Afdelingen ikke kunde modtage en Afvisning af dens Mandat paa det af Kongressen fremsatte Grundlag. Der fremsattes flere forskellige Udkast til en Resolution, og man vedtog ved Stemmeafgivning at indsende den af Bestyrelsen fremsatte.

Generalforsamlingen var godt besøgt, og var en af de bedste vi i lang Tid har haft, idet Deltagerne virkelig for en Gangs Skyld gav deres Meninger og Anskuelser tilkende.

Resolutionen blev i Overensstemmelse med Generalforsamlingen oversendt til Hovedbestyrelsen.

Kjøbenhavn. Foraaret er begyndt — snart har vi Sommer, og man begynder saa smaat at længes mod den frie Natur og at komme bort fra Byens Ensformighed. Dette har de kjøbenhavnske Afdelingers Medlemmer givet tilkende og H. & K. M. Fagforening har derfor ved det nedsatte Udvalg sikret sig Sommerlokaler fra 1. Maj i det velbekendte hyggelige Etablissement «Helgoland«, Strandvej 20, hvor Medlemmerne sikkert vil føle sig tilpas. Mødeaftenen vil fra 1ste Maj blive forandret til *Onsdag* Kl. $8^1/_2$, og bliver den første Mødeaften i de nye Lokaler altsaa Onsdagen den 5. Maj.

Vel mødt derude!

Med koll. Hilsen P. U. V. *Fr. Møller.*

Middelfart. Foredrag afholdtes Søndagen den 28. Marts daa Hotel »Odin« af Folketingsmand. Dr. phil. *H. L. Møller* (Den gamle og den unge Handelsstand). Mødet var besøgt af ca. 150 Tilhørere. Efter Foredraget var der en festlig Sammenkomst.

I Stedet for *S. I. Kirkegaard*, som er bortrejst, valgtes til Formand Kommis *Carl Petersen* og som Annoncerepræsentant *Ch. Hansen.* *C. H.*

Odense. Det første af de statsunderstøttede Foredrag havde samlet ca. 200 Tilhørere paa »Industripalæet«. Efter at Afdelingens Formand, *H. Christensen*, havde aabnet Mødet, holdt Dr. polit. *E. P. Mackeprang*, Kjøbenhavn, et Foredrag om »Penge og Penges Værd«, hvori han gav en historisk Oversigt over Penge som Værdimaaler og Byttemiddel gennem Tiderne. Emnet er i sig selv ikke egnet for et livligt Foredrag, men bliver let tørt og vanskeligt helt at samle Tilhørernes Opmærksomhed om. Dersom man derfor skal naa et baade i Retning af Form og Indhold almeninteressant Resultat maa Foredragsholderen møde med særlige Forudsætninger til at meddele sig til Tihørerne og vedblivende holde dem i Aande — men dette lykkedes ikke ganske for Doktoren.

Skive. Afdelingen anvendte sit Statstilskud til et Foredrag af Handelsskolebestyrer *N. P. Nielsen*, Aarhus, om *Vexlen*. Mødet var besøgt af ca. 150 Tilhørere, deriblandt mange kvindelige Medhjælpere, der interesserede fulgte det velholdte Foredrag. Foredragsholderen indledede med en historisk Oversigt, gennemgik de forskellige Vexelformer og omtalte Vexellovgivningen i de enkelte Lande, ligesom han under Forsamlingens forstaaende Munterhed fremdrog Eksempler fra den mere folkelige Forestillingskreds, der bl. a. fandt Udtryk i følgende Opfattelse: »Nær a skrywer tvat øwer, ska a betaal'«. Vor Afdelings Formand, Kommis *Romlund*, takkede Foredragsholderen for det dygtige og instruktive Foredrag, der hilstes med Bifald.

Centralorganisationens Adresser.

Centralorganisationens Hovedkontor: Aarhus, Vestergade 70 (Telefon 1929). Formand: CHRISTEN INGVOLDSEN.
— Pladsanvisning: Hovedkontoret, Aarhus, Vestergade 70.
»D. H. K. M. T.«; Redaktør VILH. HANSEN, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23 (Tlf. Godthaab 943 y).
— Ekspeditør: V. ZWICKI. Kjøbenhavn V., Herluf Trollesvej 14, 3. Sal (Tlf. Vester 1356 y).
Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Formand E. S. SCHIBLER, Søndergade 25.
Jylland, — TH. HANSEN, Aalborg, Valdemarsgade 23, 1.
Fyen, — BIRGER KRUUSE, Odense, Flakhaven 1.
Sjælland, — CHR. F. JOHANNESSEN, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Bogholder HARALD WOLTHERS	Fællesforeningen	Frk. JOHANNE BERG	Danmarksgade 70
Aarhus	ROBERT PETERSEN	Guldsmedegade 24—26, II.	CARL KNUDSEN	Falstersgade 7
Ebeltoft	Manufaktmedhj. H. CHRISTENSEN		Manufaktmedhj. H. CHRISTENSEN	
Esbjerg	Bogholder WALDEMAR WÜRTZ	Smørpakkeriet	GODTFREDSEN	Norgesgade 11.
Frederikshavn	Bogholder S. WEST		Kommis AUG. S. THISTED	
Fredericia	Bankassist. DANTZER SØRENSEN.	Vendersgade 10	Bogholder O. MADSEN	
Herning	Bogholder LIND JENSEN		M. A. JENSEN.	Nørregade 6.
Hjørring	Kommis N. NIELSEN	Jærnbanegade 11 B.	Bogholder A. NIELSEN	Andelsslagteriet
Holstebro	Kommis CARL JENSEN	Nørregade 12.	Kontorist M. CHRISTENSEN	Vesterport
Horsens	STEN VANDBORG	Søndergade 14	N. N. DAHL	Smedegade 9
Kolding	N. C. NIELSEN	Jærnbanegade 1	S. ANDRESEN	Losbygade 46
Kjøbenhavn	E. S. SCHIBLER	Søndergade 25		
Kolonialafdelingen	P. SCHOU	Studiestræde 21		
Kontorafdelingen	FR. MØLLER.	Nannasgade 21. L.	FR. MØLLER	Nannasgade 21. L.
Manufakturafdelingen	VILH. NIELSEN	Holbergsgade 28 St.		
Middelfart	Kommis CARL PETERSEN.		Manufktm. BARTH. FREDERIKSEN	
Nykøbing M.	Kommis E. OEHLENSCHLÄGER		Kommis A. BERG	Fr. Bangs Eftf.
Nykjøbing F.	Bogholder A. SPIERMANN	Aavej 2	Kontorist JOH. SCHULTZ	Sagf. Olevarius & Vater.
Næstved	Manufktm. CHR. F. JOHANNESSEN		H. SJØGREN PETERSEN	Brogade
Odense	Kontorist J. CHRISTENSEN	Oluf Bagersgade 44	MARTIN PETERSEN	Nørregade 79
Præstø	Kommis L. HANSEN		Kommis L. HANSEN	
Randers	Bogholder S. BJERREGAARD.	Stolefabriken	JOHAN SØRENSEN	Trifolium
Ringkøbing	Bogholder D. JENSEN		Bogholder D. JENSEN	
Ringsted	Kommis BIRKEDAL SØRENSEN		Kommis H. V. JENSEN	H. A. Bang
Samsø	Kommis HOLTZ	Onsbjerg	Kommis W. JENSEN	Onsbjerg
Skanderborg	Kommis KERF		J. M. JENSEN	Møllegade 3
Skive	Kommis VILH. ROMLUND	J. Suurballe & Co.	Kommis THORNDAHL	
Slagelse	Bogholder CARL MØLLER		L. J. ANDERSEN	P. Skovbro, Løvegade 34
Sorø	Kommis H. MADSEN		Frk. A. KILDEBERG	Storegade 13
Svendborg	Kommis E. J. ROSLEFF		H. M. HANSEN	Vestergade 47
Thisted	Kæmnerassistent CHR. BRANDI		Bogholder VILH. IVERSEN	
Vejen	Bogholder M. KOED		Bogholder CHR. PORSGAARD	
Vejle	Bogholder OVE W. SØRENSEN	Fabriken Phønix	CHR. HØJER	Dæmningen 11.
Viborg	Assistent A. CARLSEN	Ørstedsgade 23 B II	Kommis M. SØRENSEN	Mathiasgade
Vordingborg	Kommis R. JØRGENSEN		Frk. A. RASMUSSEN	Theisen

Hvad vore Medarbejdere og Korrespondenter bedes iagttage!

Skriv altid — i Særdeleshed Navne — med tydelig Haandskrift.

Skriv kun paa den ene Side af Papiret.

Søg en kort og klar Udtryksform for Deres Tanker. Undgaa enhver Gentagelse.

Søg ved Udarbejdelse af Referater at undgaa ethvert overflødigt Udtryk. Anfør alt af Vigtighed i kortest mulig Form. Undlad alle Bagateller.

Udarbejd Deres Manuskript med Omhu; gennemlæs det altid før Afsendelsen.

Iagttag disse Regler — og De sparer Redaktørens Tid, gavner vort Blad og vor Sag

Naar De skriver til „D. H. K. M. T". da indsend til

Redaktionen: Manuskripter til Bladet, Korrespondance vedr. Hovedbladets Indhold, Avisudklip og enhver Meddelelse ang. Standsanliggender samt et Eksemplar af de Tryksager, Afdelingerne udsender.

Ekspeditionen: Bladets Anmeldelse og Forsendelse gennem Postvæsenet, Rekvisitioner paa Restoplag til agitatorisk Øjemed, Reklamationer over uregelmæssig Modtagelse af Bladet.

Hovedkontoret: Alt Annonceafdelingen vedr.

Ved nøje at følge denne Anvisning spares Tid og Penge!

Annoncer.

Kjøbenhavn.

Medhjælpere

køb Klæder hos

Herløv Møller

*** City Herreekvipering ***

4, Kristen Bernikovsgade 4.

Aalborg.

AALBORG

HANDELSGYMNASIUM

Nordjyllands Hdlshøjskole.

1. Maj og *1. Novbr.* nye prakt. Kursus i *alle Hdlsfag.* Forlang *Plan* og *Skema* t. *Statsunderst.* (240 Kr.)

J. F. Møller, cand. mag.

1 Aars Studieoph. i England og Tyskland.

AALBORG

Ure og Kæder købes

billigst hos

ADOLPH MØLLER,

Slotsgade.

M. Jensen, Nytorv 9,

Cigar- og Tobaksforretning.

Piber og Stokke i stort Udvalg.

AALBORG.

P. Hansens Bogtrykkeri

leverer alle Slags Tryksager hurtigt, smukt og billigt.

VICTOR MØRCHS

Barbér- og Frisørsalon anbefales.

Slotsgade 16. Underofficersbygn.

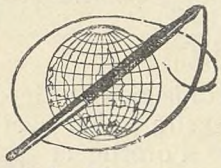

Waterman „IDEAL"

FYLDEPEN.

Marinus M. Schultz,

Jomfruanegade 3. Aalborg.

Anerkendt den bedste! Forlang gratis tilsendt en Bog om „Fyldepenne".

AALBORG.

Glarmester S. N. Jensen,

Algade 67. Telefon Nr. 5.

1. Kl. Værksted for

INDRAMNING AF BILLEDER.

Forlang

Salon-Pilsner

overalt.

AALBORG. Specialforretning

i Herre-Kravats, Kraver, Flipper, Dag- og Natlinned, Normalunderbeklædning. Engelske lette Hatte fra 3 Kroner.

NB. Ulster, Regnfrakker, Habitter efter nyeste Snit, billigst i

Kravatmagasinet, Algade 50.

Niels Jensen.

From-Løvstrøm,

Fotograf.

Algade 7, Aalborg

anbefaler alt til Faget henhørende.

Alle moderne Nyheder.

„Postkort" i fin Udførelse kun **3 Kr. Dus.**

Algade 26. AALBORG **Algade 26.**

Skotøjsforretningen i DET RØDE HUS

bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

JERNBANEHOTELLET

BOULEVARDEN 15, AALBORG

(NÆR BANEGAARDEN ∴ ANBEFALES

TELEFON 1434 ——— **V. FONSECA**

Aarhus.

Den jydske Handelshøjskole

Hans Brogesgade 2, Aarhus.

Telefon 1883.

1. Maj begynder nye **hel-** og **halvaars** Kursus for Herrer og Damer.

Progam sendes. Indmeldelser modtages af Forstanderen.

For Bestyrelsen

Joh. Baune.

Drik Ceres Øl

Rejsende

spiser bedst sin

Frokost

Middag

eller Aften

GrandHotel

Aarhus.

Telefoner:

Kaféen 656. — Selskabslokalerne 915

Dinér fra Kl. 1—5. Kr. 1,50.

Nymonterede Værelser fra Kr. 1,50.

Aarhus Handelsskole

(statsunderstøttet Dagskole)

begynder den **1. Maj** ny 1/1 og 1/2 Aars Kursus for Damer og Herrer. Program paa Forlangende fra **Skolens Kontor, Vestergade 8.**

Niels P. Nielsen,

exam. Handelsskolelærer fra

»Die Handelshochschule zu Leipzig«

Esbjerg.

Ryg Nr. 46. **M. M. ANDERSEN, Esbjerg.** Ryg Nr. 46.

Special-Cigarforretning.

Kongensgade 49. Telefon 282.

Specialitet: Hamborger-Cigarer.

Dante CIGARETTER *Dante* **No. 10-10 Øre, No. 15-15 Øre pr. 10 Stk.**

Fotografisk Atelier „Mundus", Aarhus.

Absolut 1. Kl. fotografisk Etablissement, udstyret med alle Nutidens Krav paa Elegance. Vi anbefaler os til d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere. Brødrene Alfred & Mundus Pedersen, Ryesgade 16. Telefon 2240.

Husk

JØRGEN JEPSEN's
Skræderetablissement
Kongensgade 19. **Esbjerg.**

Drik Esbjerg Øl

H. Eeg's Palmehave.
1ste Kl.s Koncert-Restaurant
Enestaaende i Skandinavien.

ESBJERG.
Jydsk Lædervaremagasin
anbefales!
Fuldstændig Specialforretning i Lædervarer.

JUL. PETERSEN,
Hatte- og Bundtmager,
ESBJERG.

Chr. Adler Svanholm,
Kongensgade 64. — Esbjerg.
Største Udvalg af alt til Herre-Lingeri.
Største Lager af Habitter og Overfrakker.

Saa meget staar fast —
det solideste Fodtøj faas hos
S. Pedersen,
Torvet Esbjerg.

Dansk Beklædnings Comp.
Største Udvalg
— Billigste Priser. —
Kongensgade, Esbjerg.

Esbjerg Papirforsyning.
Alle Kontorartikler.

Esbjerg,
O. S. U. BAUER,
Herre- & Dame-Frisørsalon.
Kongensgade 49, Stuen & 1. Sal.
Stort Udvalg i
Toilet- og Sygeplejeartikler.
Bestilling paa Haararbejde modtages.

Herning.

Barber & Frisørstuen
i Højskolehjemmet
bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes venlige Erindring.
I. KLASSES BETJENING.
L. Ingemann Thomsen,
Herning.

Alle
fagorganiserede Medhjælpere i Herning erholder en ekstra Rabat naar De køber Deres Forbrug af
Herreklædninger, Kravetøj etc.
i BEKLÆDNINGS-MAGASINET,
Bredgade 19.
HERNING.

Husk M. Kampmanns'
Skotøjsforretning,
Største Udvalg, bedste Reparationsværksted.

Hjørring.

I. C. Christensens
1. Kl. Skræder- og Herreekviperingsforretning bringes i velvillig Erindring.
SKOLEGADE 1. HJØRRING.

Dürkopp-Cykler
faas kun hos
A. Jensen, Du Nord,
Hjørring.

Horsens.

Palais Caféen
Horsens.
Hyggelige Restaurant- og Selskabslokaler anbefales i velvillig Erindring.
A. Th. Kierkegaard.

Handels- og Kontormedhjælperne
anbefales
Hirschsprung
Cigarer fra **Howitz & Kattentid**
Hein & Marsmann
samt Joh. Fr. Schalburgs anerkendte Mærker i **Vine & Spirituosa.**
Horsens Materialhandel,
C. Thorstensen,
Søndergade 28.

Abonnér paa
„D. H.- & K.- M. Tidende".

Kolding.

Husk at anbefale Ludpulveret
Lessivol.
De støtter den danske Industri og fortrænger den udenlandske
faas kun fra
Kaalunds Sæbefabrik
(ved **H. Chr. Petersen**)
Kolding.

Chr. E. Krag
Bog- og Papirhandel
Telf. 377. KOLDING. Telf. 377.
3 Kr. Eneforhandling af Klio-Fyldepennen.

Det bedste
FODTØJ
i **Kolding** faas hos
Andr. Kyster & Søn.

Husk
Ateliér CENTRAL
Helligkorsgade 16. Kolding.

SØLVE CLEMENTZ
Juvelér & Guldsmed,
Østergade 17, Kolding.
K. F. U. M.s Ejendom. Telefon Nr. 500.
Billigste Guldsmed i Kolding.

J. Johannesen,
SKRÆDERFORRETNING,
KIRKETORVET 12
anbefales.

Ønsker De en 1ste Kl. Cycle, da henvend Dem til
Jakob Brems, Kolding,
hvor De bliver bedst betjent.
NB. 1. Klasses Reparationsværksted.

Støt de Averterende!

Kjøbenhavn.

Cloëtta's

		Pr. Pd.
Surinam Chokolade		Kr. 1,60
Caracas	do.	„ 1,40
Trinidad	do.	„ 1,20
Cacaopulver, fineste Analyse		„ 2,00

sælges hos vore Forhandlere over hele Landet.

Mansfeld-Büllner & Lassens
ene**ste ægte**

Brama- Livs- Elixir

taas overalt og anbefales
af alle Butiksmedhjælpere.

Det staar urokkeligt fast som Klippen Man køber bedst og billigt i Flippen.

»Flippen«
er Vesterbros mest velassorterede

Kravats- og Herrelingeri-Magasin.
Anbefaler sig til det ærede Publikum.
Prima Varer.
Billige Priser. **Altid Nyheder.**
Ærb. **K. HINTZ, Istedgade 128.**
Telefon Vester 376 x. Københavns.
Reglementerede Klubhuer (DIF) 4 Kr.

Nyborg.

Industri-Hotellet
Nyborg.

Nykøbing Mors.

Th. Jacobsen,
Bundtmager,
Nykøbing M.
Kjøbenhavns
Hatte, Kasketter og Huer

Odense.

M. JANTZEN'S
Barber- & Frisørsalon
Albanitorv 12

Romersk Badeanstalt.
19 Albanigade 19.
Aabent: 8 Morgen til 8 Aften.
Søndag: 8—12.
Herre- & Damebade.

Odense Pilsner
har den fineste
Smag

Carl Ferniss *Telefon 1170.*
Telefon 1170. Vestergade 16.
Største Udvalg i **Cigarer, Cigaretter, Røgtobakker, Piber** og **Stokke Merskum** og **Ravrør,**
anbefales d'Herr Handels- og Kontormedhjælpere.

P. Joh. Døring
Hattemagasin
Telefon 1438. **Odense.** Telefon 1438.

LUX **ODENSE.**
EKSPRESFORRETNING.

JEAN SURÉE
GULDSMED & JUVELER
VESTERGADE 41, ODENSE

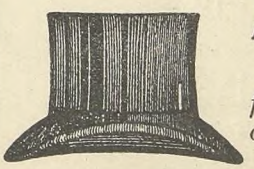

Alle Kommisser køber billigst *Engelske Regnfrakker, Habitter og Vinter Paletots, Hatte, Slips og Kravetøj hos*
Hinke, 70, Vestergade 70.

Hotel Sct. Knud
Odense.

Alle bør drikke
Albani Øl
eller **Albani Pilsner**

KR. E. PETERSEN'S BOGTRYKKERI
KONGENSGADE 31, TLF. 1044
ODENSE

Odense Vin-Kompn.
Odense. ═══ København.

Randers.

Hvor ekviperer man sig **noblest, bedst** og **billigst** i Randers **?**
Selvfølgelig hos
S. P. Petersen, **Middelgade 6** Højskolehotellet
Telefon 990. **Randers.** Telefon 990.
Absolut 1. Klasses Herreskræderi.

Hattemagasinet „Stockport".
Slotsgade 7, Randers.
Elegante Hatte, fikse Sportshuer.
Anbefales i velvillig Erindring.

RANDERS
Handels- og Kontormedhjælperforening
anbefaler sit
1ste Klasses Pensionat
i Lokalerne, Vestergade 12.
FULD PENSION 35 Kr. mdl.

Bryggeriet
„THOR"
Randers, anbefales.

Svendborg.

Stokke, Piber & Cigarer
fra **Johs. Kristiansen**
Gerritsgade 4—6, ligefor Nicolaj Kirke
Svendborg.

Skive.

Skotøjsbørsen, Skive.

Største Lager. Smukkeste Udvalg. Solidt Fodtøj.

Specialitet: UOPSLIDELIGE SAALER.

Telefon 231.

JEG er udmærket tilfreds! Jeg køber mit Tøj hos J. Suurballe & Co., og dér er Klædelageret saa stort og smukt, at man uden for København ikke finder det bedre, og sker det en Gang, at et Klædningsstykke ikke passer tilfredsstillende, tages det beredvilligt tilbage. De kan spare Deres Ulejlighed, jeg handler som sagt hos J. Suurballe & Co.

Skive.

Prøv

Th. Machons

(Rudolf Schmidts Eftf.)

Barber- & Frisørstue,

Torvet.

NB. Hovedbade med Massage.

Slagelse.

K. Skaarups Boghandel, Papirhandel

en gros og en detail.

PRISLISTE sendes paa Forlangende.

Slagelse. **Telefon 59.**

Central Caféen

Telefon 41. Slotsgade Nr.

anbefaler sine hyggelige Lokaler.

HURTIG BETJENING.

BILLIGE PRISER.

Peter Bych.

Royal-Victoria Cykler

— elegante—solide—letløbende —

Gode Afbetalingsvilkaar.

Slagelse Cykle-Depot

Telf. 42. Schweizerpladsen. Telf. 42.

Alle Reparationer udføres godt og billigt.

Sorø.

Jul. Jørgensen,

Skotøjsetablissement etabl. 1890.

anbefaler:

Spaserefodtøj.

Hjemmefodtøj.

Sportsfodtøj.

Holstebro

Handels- og Kontormedhjælpere anbefales

J. P. Andersens Skræderetablissement,

Nørregade.

Barber- og Frisørsalonen

„Romerhus", Torvet.

Peter Groth.

Hovedbade med Massage.

DANSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

ved P. V. F. Petersen.

Altid billigst her paa Pladsen.

TELEFON 150.

Viborg.

Drik Odin

Lager & Pilsnerøl fineste Kvalitet samt Skattefri Pilsner Mørk Skattefri Dobbeltøl.

Vejle.

A. Christensen,

Vejle. — Telefon 267.

Engelsk Klædelager.

High class Tailor Etablisement.

Hattelager og Manchetlinned.

Complete stock of every thing for Gentlemen

Koncertsalens Varieté og RESTAURATION anbefales.

Café „Standard"

JENS C. NIELSEN.

Telefon 265.

Jernbanepladsen, Vejle.

Moderate Priser.

SKOTØJSFORRETNINGEN

SALGADE 5 anbefales

d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.

Største Udvalg. Billigste Priser.

1. Klasses Reparationsværksted.

CH. CHRISTENSEN.

Kendsgerninger rokkes ikke!

Derfor vil det stedse være sandt, at **Worning & Petersens** ægte

— Xeroform Sæbe —

er den allerbedste Toiletsæbe til dagligt Brug.

REPRÆSENTANTER

FOR

„DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE"s

ANNONCE-AFDELING.

Aalb.: Hr. N. C. Nielsen-Lindquist, Danmarksg. 45.
Aarhus: Bankassistent Joh. Sjælland.
Ebeltoft: Hr. Bogholder R. Hvitved
Esbjerg: Hr. H. Holm, Jyllandsgade 46.
Fredericia: F. Mazanti.
Frederikshavn: Hr. Bogh. S. West.
Grenaa: Hr. Kommis J. Gredsted.
Herning: Hr. Kommis Chr. Kampmann.
Hjørring: Hr. H. Hein, Hirtshalsvej 5.
Horsens: Hr. Kommis Sten Vandborg.
Holstebro: Mnfktm. Carl Jensen, adr. S.S. Busk
Kolding: Hr. Kommis C. A. Hansen, Østergade
Middelfart: Hr. P. J. Kirkegaard.
Nykøbing M.: Hr. Kommis C. Svenningsen.
Næstved: Hr. Kommis Chr. F. Johannessen.
Odense: Hr. Kommis H. Hansen, Vestergade 5.
Præstø: Hr. Bogholder A. Larsen.
Randers: Hr. Johan Sørensen, Trifoleum.
Ringkjøbing: Hr. D. Jensen.
Ringsted: Hr. H. C. Aagaard, Søgade.
Samsø: C. V. Jensen, Onsbjerg.
Skanderborg: Hr. C. J. Kerff.
Skive: Hr. Kommis P. J. Kjær.
Slagelse: Hr. Bogholder C. Møller.
Sorø: Hr. Kommis N. H. Lange.
Svendborg: Hr. J. Mammen, Adr. Hansen & Co.
Thisted: Hr. H. C. Poulsen, Frederikstorv.
Varde: Hr. Bankassistent L. Jørgensen.
Vejen: Hr. Kommis S. Breund.
Vejle: Hr. Bogholder C. Nielsen-Kloster.
Viborg: Hr. Kontorist M. Torp.
Vordingborg: Hr. Bogholder U. Steinmetz.

Afleveret til Posten den 30. April.

Udgivet af Centralorganisationen.
Ansvarhavende Redaktør VILH. HANSEN.
O. WRITH'S EFTF. (Gustav A. Jensen),
Badstuestræde 7, København. K

DANSK
HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 10. 15. Maj 1909. 9de Aargang.

„Forretningsloven".

Et Bidrag til Belysning af Medhjælpernes Arbejdsvilkaar.

SPROGET ER BERIGET med et nyt Ord: Forretningsloven. Det dækker kun over en gammelkendt Grundsætning: »At være Herre i sit eget Hus«, som i Tidens Løb er bleven Parolen for den arbejdskøbende Del af Samfundsmedlemmerne. Men det er ret beset et træffende Udtryk. Thi er vi end velsignede med Lovparagraffer talrige som Sandskorn, saaledes at der endog er bleven et ringe Overskud til Handels- og Kontormedhjælperne, baade som almindelige Lovbestemmelser og kommunale Vedtægter, — Regler og Vedtægter for den enkelte Forretning har hidtil savnet en kollektiv Betegnelse, den »Forretningsloven« nu har givet os.

Medens de lovmæssige Bestemmelser, der gælder i Stat og Kommune som oftest fødes under svære Veer, er »Forretningsloven« fiks og færdig uden mange Formaliteter. Et saadant Aktstykke, hvis Paragraffer — naar de læses med Eftertanke — taler et tydeligt Sprog om de Tilstande, der raader indenfor Handelsstanden, er udstedt af

Handelsfirmaet CHRISTIAN CHRISTENSEN.
Kjøbenhavn, Vestergade 7,
Isenkram- og Udstyrsforretning.

I et Hefte, hvis Indhold betegnes som »Personalets Forretnings-Orden«, »Arbejds- og Forretnings-Reglement« og »Forretningslov«, gives der gennem 22 Paragraffer en Række Forskrifter for Forretningens Medhjælpere og — hvad der ikke har været Hensigten — os andre et Indblik i de Vilkaar, der bydes Handelens Lønarbejdere i det Herrens Aar 1909.

Omend hele »Loven« var værdig til Offentliggørelse, skal vi begrænse os til nogle Uddrag: *Arbejdstiden* er Kl. 8—8, men man reserverer sig mod enhver Eventualitet ved Tilføjelsen: »En Forlængelse eller Forkortelse af denne Arbejdstid kan ifl. Forretningsloven af Chefen omordnes. Et Vederlag for længere Arbejdstid tilkommer ikke Medhjælperen.« Men længere fremme i Paragrafferne tages der yderligere Reservation, og med den geniale Bestemmelse om, at »*enhver* Klage fra Kunder vil bevirke Ekstraarbejde og at tidlig Lukning bortfalder«, svæver Arbejdsdagens Grænser i Luften, og Medhjælperne prisgives hensynsløse Kunders Forgodtbefindende.

Medhjælpernes Ansvar overfor Forretningen fastslaas i § 20: »Enhver Medhjælper er erstatningspligtig for alle de i Forretningen ved Upaapasselighed og Uagtsomhed foraarsagede Skader. Det Forefaldne maa straks meldes til Chefen og kan samme fradrages Beløbet for den Skade i Gagen« (man erindre, at der handles med Glas- og Porcellænsvarer!) og — bedre endnu — »den letfærdige Kredityden til usolvente Købere maa undlades, og sker dette, da paa Sælgerens eller Ekspedientens Risiko« (!) — Naturligvis *menes* der her det stik modsatte af hvad der skrives, men af de fornævnte Citater vil Læserne iøvrigt have faaet et Indtryk af det græsselige Sprog, hvori »Loven« fremtræder.

Som yderligere Eksempler paa den Vilkaarlighed, Medhjælperne er udsat for, skal endnu nævnes de *Fradrag i Gagen*, der altid hænger over Hovedet paa dem. Naar saaledes § 17 bestemmer, at der »ved Forhindringen af Tjenesteydelse, som ikke gennem uforskyldt Ulykke er tilført Medhjælperen, indtræder et Lønfradrag« og det i § 21 fastslaas, at »Sygemelding skal finde Sted første Dag inden Kl. 9 Morgen, derefter paafølges af Lægeattest, undlades dette, vil der ske Fradrag i Gage for hver Dag Vedkommende udebliver, ligesom de af Personalet, som tilstaas Ferie, vil erholde Fradrag af Feriedage«, kan der hermed praktiseres et Bødesystem, der kan vendes mod Medhjælperen med uberegnelig Vilkaarlighed, dels fordi Begrebet »uforskyldt Ulykke« er meget elastisk, dels at det i mange Tilfælde kan være umuligt for Medhjælperen at give »rettidig« Sygemelding. Iøvrigt strider disse skandaløse Bestemmelser mod al Kotume og viser kun, hvor slet det er bevendt med Medhjælpernes retslige Stilling i dette Land.

Den Christensenske »Forretningslov« hævder *Disciplinen* i § 12: »Enhver Medhjælper maa føje sig under sin Foresattes Anordninger. De yngre Medhjælpere skal stille sig eftergivende overfor de ældre, ogsaa naar de ældre ikke er Foresatte.« Alene den sidste Sætning dokumenterer en svigtende Evne hos Forfatteren til selv at være »Foresat«. —

»Forretningsloven« faar imidlertid først Relief, naar man kender Personalets Sammensætning og Gagevilkaar, der efter de foreliggende Oplysninger tager sig saaledes ud:

5 Lærlinge.

1	Ekspeditrice	16	Aar, ansat	1	Aar.....	Kr.	15	pr. Md.
1	—	17	» »	1½	»	»	15	—
1	—	19	» »	3	»	»	30	—
1	Kassererske	18	» »	1½	»	»	25	—
1	—	23	» »	2½	»	»	40	—
1	—	21	» »	3	»	»	45	—
1	Ekspeditrice	21	» »	4	»	»	65	—
1	Ekspedient	ca. 33	» »	4	»	»	175	—
1	—	ca. 50	»	(Chefens Broder)				

Det turde være overflødigt at knytte Kommentarer til denne Personal-Oversigt. Disse Lærlinge og unge Piger, der »gageres« saa fyrsteligt, taler i sig selv det tydeligste Sprog!

Man skal ejheller lade sig imponere af den sidste Paragraf, der, som en Art Undskyldning, meddeler, at Arbejds-Reglementet »er fremstillet ved de ældre Medhjælperes Samtykke«. I det Hele taget er det ikke egnet til at imponere. Kuriøs i Be-

tragtning af det forholdsvis faatallige Personale og dettes Sammensætning. og affattet i et Sprog, der er en fortsat Kæde af Forsyndelser mod Modersmaalet, virker det alt andet end imponerende. Vi kan ikke forholde vore Læsere endnu en Prøve paa dette stilistiske Pragteksemplar. Man læse blot følgende Mundfuld:

> „Kunderne skal i alle Maader godt og med Imødekommenhed betjenes, og maa enhver Medhjælper beflitte sig paa at tilfredsstille Kunderne ved hurtig og prompte at fremstille Varerne, og paa en venlig og omgængelig Maade søge at lænke samme til Forretningen".

Hvormeget eller hvorlidt de unge Mennesker lære i denne Forretning er os ubekendt — godt Købmands-Dansk lærer de i hvert Fald *ikke*.

Men er det overfladiske Indtryk — der peger i Retning af »Klods-Hans« — man modtager ved Gennemlæsningen af denne »Forretningslov«, udvisket, bliver den nøgne Virkelighed tilbage. Det viser os ikke alene en Principal (tilmed en radikal Venstremand, hvis demokratiske Fernis dækker over despotiske Tendenser), der optræder brøsigt overfor sit Personale, ofte trakterer sine Medhjælpere med grove Skældsord og knægter dem under Undtagelseslove for det lille Kongerige, hvor han svinger sit Scepter, men mere end dette giver den Christensenske »Forretningslov« os et Indblik i, *hvad* der overhovedet kan bydes Medhjælperne i dette Land. Thi *saa* langt er vi naaet i Kultur og socialt Fremskridt, at sligt nu om Stunder kun bydes importerede Polakker, enkelte Herregaardsdaglejere, Syngepiger og — Handelsmedhjælpere.

Arbejdsforhold som de her skildrede taler et manende Sprog til Medhjælperne overalt i Landet — og navnlig i Hovedstaden — om sammen med os at modvirke Tilstande, der om de vedblivende tolereres, vil deklasserer Medhjælperstanden og prisgive os til Medlidenhed, hvor vi som samfundsnyttige Mennesker burde møde Agtelse og Respekt.

Det patriarkalske Forhold.

NAAR TALEN MELLEM PRINCIPAL OG MEDHJÆLPER drejer sig om Kost og Logisystemets Afskaffelse, ynder Principalerne at slaa paa, at de »for Medhjælpernes egen Skyld« nødig gaar med til at reformere paa dette Omraade, da det fra Fædrene nedarvede patriarkalske Forhold derved vil omstyrtes. Fra vor Side ser vi nu saadan paa Sagen, at vi ikke nærer nogen Tro til at Samfundet vilde ryste i sin Grundvold desaarsag, og vi kan kun vanskeligt frigøre os for en stille Tvivl om at Principalernes store »patriarkalske« Kærlighed til Medhjælperne paa dette Punk er dikteret af rene materielle Grunde, alias — deres økonomiske Interesser. Da det er et Spørgsmaal som bør have vor fulde Opmærksomhed, inden for Medhjælperkredse, kan det mulig have Interesse at se lidt paa dette Forhold, som Principalerne tillægger saa stor Betydning.

Patriarker kaldes Jødefolkets Stamfædre: Abraham, Isak og Jakob samt dennes 12 Sønner og alle Fædre fra Adam til Abraham. Navnet er altsaa gammelt nok. En saadan Patriark var Husets Overhoved og havde enevældig og uindskrænket Myndighed, Haands- og Halsret over Familiens Medlemmer. (Isaks Ofring, Leas og Rachels Salg til Jakob o. s. v.) Lignende Forhold finder vi senere blandt de vilde Folkestammer i de af Civilisation ganske uberørte Egne. Høvdingen (Patriarken) havde her ganske den samme »patriarkalske« Myndighed, især over Stammens Slaver, som han kunde skalte og valte med efter Forgodtbefindende. Den ene Høvding kunde mod en ringe Bøde dræbe den andens Slave, medens Drabet at et Familiemedlem ofte voldte større Vanskeligheder.

Efter Slaveriets Afskaffelse har tjenende Aander maattet overtage alle Slavens Arbejder og Pligter. Og samtidig oprettedes særlige Klasselove — ogsaa kaldet Tyendelove — hvori Tyendets Pligter specificeres, medens dets Rettigheder saa omtrent ganske lades ude af Betragtning. Og vor »Tyendelov for Danmark« af 10. Maj 1854, danner ingen Undtagelse i saa Henseende. Tyendet modtager som Regel sin Løn, dels i Landets Mønt, dels »in natura« — Kost og Logi, hvilket altsaa vil sige at Husbonden sammen med sin anden Virksomhed driver Pensionat. Saadanne Forhold kalder man for »patriarkalske«.

Nu er Handels- og Kontormedhjælpere ikke Tyendeloven underkastede her i Landet, de er i og for sig fuldstændig uden for Lov og Ret (et Bevis for hvor lidt vor Staud er regnet,) men deres Engageringsforhold er saa lig de Lønarbejderes, som er denne underkastet, at det med Hensyn til »Patriarkismen« bliver fuldstændig det samme.

At det Aag, som et saadant »patriarkalsk« System lægger paa vort Fags Udøvers Skuldre, er baade for tungt og for uværdigt at bære i vort Luftskibs-Aarhundrede, behøver der ikke at spildes mange Ord paa; det har for meget af Trællemærket hængende ved sig til at andre Fag, som bedre har haft Føling med de Rørelser, der har været oppe i Tiderne, har kunnet vedblive at anerkende det. De har forlængst opsagt denne gamle Overlevering fra Fortiden Huldskab og Troskab, og gennem deres Organisationer fremskaffet sig Levebetingelser, der er mere i Kontakt med Nutiden.

Ogsaa vi maa nu have det bort! Maaske det i hine længst forsvundne Tider, da man opgjorde Regninger med Kridt paa Disken, har haft sin Berettigelse. Men den Tid er forbi; nu maa vi i Udviklingens Navn fordre det afløst. Et System, der kræver saa meget, men yder saa uendelig lidt til Gengæld, har ingen som helst Leveberettigelse. Vi kan ikke vedblivende ofre vor Selvstændighedsfølelse, vor Handlefrihed i den Tid, der ligger udenfor Arbejdstiden, og vi kan ikke fremdeles ofre vor politiske, som vi hidtil har ofret vor kommunale Ret paa det »patriarkalske« Alter.

Det stadig stigende Antal ældre Medhjælpere, som naturnødvendigt følger i Stordriftens Kølvand, giver dette vort Krav større og større Vægt, vi maa med Styrke fremhæve, at vi ikke uden at kny kan finde os i at blive stillet lavere paa Borgerstigen end andre Arbejdere, ikke kan finde os i at blive slaaet i Hartkorn med Forbrydere. ved at formene os vore borgerlige Rettigheder, blot fordi vi tilhører Medhjælperstanden.

Om det »patriarkalske« Systems Virkning paa det enkelte Individ, skal jeg tillade mig at komme tilbage i en senere Artikel.

Jens Johansen.

Sommerstævner.

NU DA VI NÆRMER OS SOMMEREN med stærke Skridt, begynder vore Tanker at koncentrere sig om Friluftslivet, og om hvorledes vore Afdelinger Landet over bedst kunne arrangere Sommerens Agitation. Om Vinteren har vi vore Møder i lune Lokaler, men de har den Fejl, at de koster Sølv at afholde. Hvad var da mere naturlig, end om vi benyttede Sommeren til Afholdelse af Friluftsagitationsmøder.

Jeg vil derfor tillade mig at henvise til Overskriften over disse Linier. Ordet »Sommerstævner« er udmærket, og Betydningen disse kan faa, er endnu bedre; mange af os Medhjælpere bruger ikke saa faa Penge til forskellige Udflugter i Løbet af Sommeren; hvad om vi anvendte en Del af disse til samtidig at slaa et Slag for vor store Sag.

Arbejdernes faglige Foreninger og Afholdsforeningerne, har forstaaet Nytten af saadanne store Stævners Afholdelse, og vi har jo allesammen set, hvilken Begejstring for Sagen, disse har affødt.

Det er efter min Mening ogsaa nødvendigt engang imellem at vise Omverdenen, at vi eksisterer, og at vi kæmper en Kamp for at samle alle Handelens og Kontorernes Medhjælpere til enigt og samdrægtigt Arbejde for vor fælles Sag, »vor Stands Hævdelse«, og en virkelig imponerende Skare, som møder frem i samlet Trop, under Musikkens Toner, gør nu engang Indtryk paa den udenforstaaende Betragter.

Sjællands Afdelinger har jo som bekendt haft sine 2 vellykkede Stævner, Jylland sine talrigere ligesaa vellykkede, Fyn derimod har kun haft et Stævne, og det naaede endda ikke at give det rette Udtryk paa Grund af for ringe Tilslutning.

I den Anledning ville jeg gerne henstille til det ærede Agitationsudvalg for Fyn, at det i den kommende Tid sætter al sin Energi og Stræben ind paa, at faa afholdt et Sommerstævne, et Sted her paa Fyn i indeværende Sommer.

Lad os ikke lade os afskrække, fordi det første ikke blev det vi havde ventet. Nej, nyt Mod og nyt Tilløb, saa skal de se, vi klarer nok Forhindringen.

Derfor Kolleger, arbejd for Sommerens Stævner, lad det være Eder en Pligt, ved Eders Deltagelse at bidrage til at disse bliver saa store og fuldtalige, som vel mulig.

Svendborg i Maj 1909. *H. Schouboe-Olsen.*

Pas paa Fæstekontorerne!

»Palmers Welt-Agentur Bureau«, Berlin W 35.

KAMPEN FOR TILVÆRELSEN antager saa skarpe Former indenfor vor Stand, at det endog lønner sig at spekulere i Medhjælpernes Konkurrence om det daglige Brød.

Selv om den voksende Organisationsbevægelse i de forskellige Lande i mange Henseender evner at regulere mellem Tilbud og Efterspørgsel paa Arbejdsmarkedet, foraarsager dog den planløse Tilstrømning af — ofte middelmaadig — Arbejdskraft til Handels- og Kontorfagene, at Fordelingen heraf sker udenfor Medhjælperorganisationernes Kontrol. Og dermed er der aabnet Adgang til at drive »Geschæft« med Engageringsspørgsmaalet.

Vi har tidligere advaret mod enkelte hjemlige »Virksomheder« af denne Kaliber, og skal her henlede vore Læseres Opmærksomhed paa et af Udlandets — desværre talrige — Foretagender, som netop for Tiden søger et Operationsbasis blandt danske Medhjælpere.

Gennem et kjøbenhavnsk Annoncebureau modtog vi fornylig følgende Annonceordre:

Plads i Udlandet.

Søger De en Stilling i Udlandet kan De hurtigst og billigst opnaa en saadan ved at skrive til os. For Tiden flere Hundrede Tilbud fra Forretninger, Kontorer, Værksteder, Fabrikker, Private o. s. v. Oplysninger gratis, naar 20 Øre til Svarporto indsendes. Dansk Korrespondance. Palmers Welt Agentur Bureau. Berlin W 35.

og kort Tid efter nedenstaaende ændrede Manuskript:

Plads i Udlandet.

En Mængde forskellige Forretninger og private søger gennem vort Bureau skandinavisk Assistance paa Fabrikker, Værksteder, Kontorer, Lagre eller private Hjem. Skriv efter vore Vakancelister, der udsendes hver Uge og indeholder en Fortegnelse med Oplysninger over de Pladstilbydende. Vakancelisterne for denne Uge sendes Dem franko mod Indsendelse af 1 Kr. (Efterkrav 1,20). Palmers Welt Agentur Bureau, Berlin W 35.

Naturligvis optog vi ingen af Annoncerne, men satte os derimod straks i Forbindelse med det tyske Medhjælperforbunds Oplysnings-Kontor i Hamburg og et Oplysningsbureau i Berlin, for at indhente nærmere Underretning om »Verdens-Agenturet«.

Paa Grundlag af de modtagne Oplysninger se vi os i Stand til at meddele, at der i fornævnte berlinske Postkreds kun findes et Firma (Lak og Farver) under det angivne Navn, men dette Firma driver *ikke* Engageringsvirksomhed. »Verdens-Agenturet« er vore Hjemmelsmænd *ubekendt*. Derimod findes der i Berlin W. et stort Antal *Fæstekontorer for Tyende* og er det formentlig en saadan Forretning, der har foranlediget Annoncen.

I foreliggende Tilfælde turde vel yderligere Kommentarer være overflødige, men vi skal i denne Forbindelse indtrængende lægge vore Standsfæller paa Sinde *aldrig* at søge saadanne erhvervsmæssige Engageringskontorers Mellemkomst, naar de søger Pladser enten her i Landet eller — og navnlig — i Udlandet. Thi den Art »Engageringsgeschæfter« modtager i de færreste Tilfælde de ledige Pladser fra de paagældende Firmaer, men henter dem tvertimod fra Aviser og Tidsskrifter og er naturligvis uden Interesse for eller Kompetence til at varetage de arbejdsløse Medhjælperes Tarv paa betryggende Maade.

Nye Afdelinger.

Afdeling i Bramminge-Gjørding.

Vor anden Landafdeling ved Grænsen stiftedes efter et Møde den 10de ds. med Centralorganisationens Formand, *Christen Ingvoldsen*, som Taler. Mødet afholdtes i Stationsbyen Bramminge og Afdelingen omfatter denne By og den nærliggende Landsby Gjørding. — Der nedsattes et forberedende Udvalg, bestaaende af *H. C. Hansen* (Formand), *Th. Sieburg* og *G. Ullerichs* (alle af Bramminge) samt *P. Kiær* og *Chr. Olsen* (af Gjørding).

Velkommen i Rækkerne!

Afdeling i Hillerød.

Fra *Hillerød* skrives til os:

En lille Kreds af Handels- og Kontormedhjælpere, som interesserede sig for Dannelse af en lokal Afdeling i Hillerød under Centralorganisationen samledes om Aftenen den 27de April paa Hotel Lejdersdorff.

Hr. Kommis *Melskens* holdt et korttattet, men klart og velformet Foredrag om Organisationen og dens Betydning, og efter en kort Diskussion, hvori bl. a. deltog Kommis *Rasmussen*, Kommis *Ambt-Jensen*, Kommis *Andersen* og Assistent *Chr. J. Hansen*, vedtoges det at danne en lokal Afdeling under Centralorganisationen.

12 Medlemmer tegnede sig straks og der nedsattes et Udvalg til Udarbejdelse af Love og Forberedelse af et offentligt Agitationsmøde, ligesom der vil blive arbejdet paa, at Foreningen med det størst mulige Medlemsantal kan indgaa under Centralorganisationen fra 1. Juni at regne. *Chr. J. H.*

* * *

Vi hilser denne Forøgelse af vore Afdelinger paa Øerne Velkommen, og haaber, at det snart maa lykkes vore Standsfæller i den nordsjællandske Købstad at øge den nye Medhjælperforenings Medlemsantal saaledes, at den kan indgaa som en stærk og levedygtig Afdeling under Landsorganisationen.

Efter Indbydelse af det nedsatte Udvalg taler Redaktør *Vilh. Hansen* ved et offentligt Medhjælpermøde, der afholdes den 18de ds.

Sommerstævne paa Skamlingsbanken.

KOLDING AFDELING INDBYDER herved Kolleger fra hele Landet til et Stævne paa *Skamlingsbanken Søndag den 6. Juni.* — Specielt forventes Tilslutning af Afdelingerne i Fredericia, Middelfart, Odense, Vejle, Horsens, Skanderborg, Aarhus, Vejen, Bramminge og Esbjerg. Der køres pr. Vogn fra Jernbanepladsen i Kolding Kl. 11 Fmd.

Paa Skamlingsbanken taler Redaktør *Vilh. Hansen*, Frederiksberg og Frøken *Elisabeth Jørgensen*, Frederiksborg Højskole.

Efter Tilbagekomsten om Aftenen Underholdning og Dans til Togene gaar.

Kolleger, der vil tage hertil Lørdag Eftmd. (Grundlovsdagen) forskaffes gratis Indkvartering for Natten.

Turen kan ogsaa tages pr. Cykle; god Cyklevej fra Kolding, 1½ Mil.

Nærmere Program bliver tilsendt Afdelingerne.

Kolding, medio Maj 1909. *Bestyrelsen.*

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage før Bladet skal udkomme.

Aarhus. *10-Aars-Festen.* Med straalende Foraarssol oprandt Dagen. En Sol, der fortalte, at Fødselsdagsbarnet havde været en artig Unge. Den lille Regnbyge, der faldt ud paa Eftermiddagen var ligetrem nødvendig, for at Barnet ikke skulde føle sig al for overmodig.

Kl. 6 samledes en Skare festklædte Mennesker i »Polyhymnia«s smukke Lokaler; Mænd og Kvinder, paa hvem man kunde se, at de ikke alene var komne for Festens Skyld, men komne for at hædre Fødselsdagsbarnet og bringe det en varmtfølt Tak for de svundne 10 Aar. — At det ikke var Fest alene, fik man Indtrykket af straks man til Tonerne af »Medhjælpermarschen«, traadte ind i den festlig smykkede Spisesal; thi det første, Øjet her mødte, var Afdelingens smukke Banner, der fortalte, at det vajede for et Folk, der vilde ny Tid. — Dernæst fandt man en Overdaadighed af kulørte Plakater, der manede til at gøre sit Indkøb inden Kl. 7 Aften.

Formanden for Festudvalget, Kommis *Nørgaard*, bød Velkommen til den talrige Kreds af Festdeltagere, hvoriblandt saas Hovedbestyrelsesmedlemmerne *Chr. Ingvoldsen, Vald. Pedersen, Johanne Berg, Vilh. Hansen* og *H. C. Nielsen.* Derefter talte Centralorganisationens Formand, *Christen Ingvoldsen*, for Fød-

selsdagsbarnet; *Robert Petersen* talte for Centralorganisationen samt for de indbudte Fremmede, Handelsskolebestyrerne *N. P. Nielsen* og *Henningsen* og Sangkorets Dirigent, Stabssergent *A. C. Petersen.*

Vald. Pedersen takkede Formanden for hans gode og utrættelige Arbejde for Afdelingen; *Vilh. Hansen* talte for Medhjælpernes Samlingsmærke og sluttede med en varmtfølt Tak til Vald. Pedersen for hans Arbejde i de forløbne 10 Aar. — Handelsskolebestyrer N. P. Nielsen talte for det gode Samarbejde, der var og altid burde være mellem Skolerne og Centralorganisationen.

Der indløb i Aftenens Løb nogle og tyve Telegrammer fra Afdelinger og Kolleger fjernt og nær, der levede med i Tankerne og sendte Hilsen og Tak til den Afdeling, hvor altid de organiserede Medhjælperes Kærnetropper var at finde.

Efter at nogle Skuespillere fra Aarhus Theater havde sørget for den lettere Underholdning, sluttede den overordentlig stilfulde Fest med et Bal.

Aarhus-Afdelingen sagde paa en værdig Maade Farvel til det udrundne Tidsafsnit og hilste den ny Tid med usvækket Tro og Begejstring. Alle de standsbevidste Kolleger, Afdelingen rummer, spaar om, at de næste 10 Aar vil bringe os, om ikke Sejren hjem, saa dog et langt Stykke fremad mod Maalet. *Johanne Berg.*

* * *

For alle de gode Ønsker, som Aarhus-Afdelingen paa sin 10aarige Fødselsdag telegrafisk modtog fra Afdelinger og Kolleger trindt om i Landet, bringer Bestyrelsen sin hjærteligste Tak.

Til de Kolleger, saavel Hovedbestyrelses- som menige Medlemmer, der ikke skyede Rejsen langvejs fra, for personlig at hædre Fødselsdagsbarnet ved deres Nærværelse, sende vi en særlig Tak for Deltagelsen i vor Fest. Tak for kammeratligt Samvær i Aarhus den 2. Maj og Tak for de gode Minder, De derigennem har skænket Afdelingen og dens Medlemmer.

Aarhus, den 5. Maj 1909. Med kollegial Hilsen
Robert Petersen.

Horsens. Bestyrelsesmøde afholdes paa Palaiscaféen den 21. April. Som Følge af, at Hj. Juust er udtraadt af Bestyrelsen, og i hans Sted Suppleanten, Otto Vald. Nielsen, indtraadt, konstituerede man sig med: *Sten Vandborg* som Formand, *U. J. Madsen* Næstformand, *N. N. Dahl* Kasserer og *Nielsen* Sekretær. *Otto Vald. Nielsen*, f. T. Sekretær.

Kjøbenhavn. »Handels- og Kontormedhjælpernes Fagforen.« fortsætter stadig rundt i Byen og dens Forstæder sine Agitationsmøder.

Der blev saaledes den 29. April afholdt et Møde i Jernbanepavillonen, Amagerbrogade 10, hovedsagelig for de i denne Bydel boende uorganiserede Kolleger.

Vore Afdelingers Kasserer, *Fr. Møller*, holdt det indledende Foredrag om Nødvendigheden af at ogsaa vor Stand organiserede sig.

Derefter drog Formanden, *E. S. Schibler*, nogle Sammenligninger mellem vor og »5te Juni«s Arbejdsløshedskasse, om hvilken der udspandt sig en ret livlig Diskussion.

Endvidere blev der den 4. ds. afholdt Møde i »Arbejderforeningen af 1860« ved Nørrevold, særlig for Personalet i »Magasin du Nord«.

Vor Redaktør, *Vilh. Hansen*, indledede med et udførligt Foredrag om, hvor stor Betydning det havde for os at organisere os, da Udsigten til at blive Principal stadig blev mindre og mindre. Hr. H. havde f. Eks. efter en tysk Statistik erfaret, at medens i 1904 25 % Medhjælpere kunde opnaa at blive selvstændige, var Tallet nu dalet til c. 18 %.

Formanden rettede en Tak til Hr. H. for Foredraget og opfordrede de tilstedeværende Indbudte til at indmelde sig og være med i Arbejdet for vor Stands Højnelse.

W. Carlsen.

Nykøbing, Mors. Ordinær Generalforsamling afholdtes Tirsdag den 20. April i Industrihotellet.

Til Dirigent valgtes *J. H. Rechnagel.*

Formanden aflagde Beretning om Foreningens Virksomhed i det forløbne halve Aar.

Kassereren fremlagde Regnskabet, som godkendtes.

Til Formand genvalgtes *E. Øhlenschlæger.* Til Bestyrelsen valgtes: *A. Nielsen, A. Berg, Chr. Jensen.* Suppleanter blev: *Monksgaard* og *Svenningsen.* Til Revisorer valgtes: *N. Nielsen* og *Hansen.*

Under »Eventuelt« udspandt der sig en livlig Diskussion paa henimod 1½ Time, hvorefter man hævede Generalforsamlingen med et kraftigt Leve for Centralorganisationen.

Efter Generaltorsamlingen konstituerede Bestyrelsen sig med Formand *E. Øhlenschlæger*, Næstformand *Chr. Jensen*, Kasserer *A. Berg*, Sekretær *M. C. Rich. A. Nielsen.*

Chr. Jensen.

Randers. Foreningens Lokaler er for Fremtiden i »*Theatercaféen*« med ugentlig Mødeaften *hver Onsdag.*

A. Sørensen, Sekr.

Slagelse. Torsdag den 29. April 1909 afholdtes ekstraordinær Generalforsamling, af hvis Dagsorden skal nævnes:

Syvlukningen og Valg af Formand.

Af Foreningens 30 Medlemmer var Halvdelen tilstede og bleve med Hensyn til 1ste Punkt enige om, at en Liste ved Bestyrelsens Foranstaltning skulde præsenteres samtlige Principaler, endvidere vedtoges det at henvende sig til Hovedkontoret vedrørende særligt Materiale angaaende Syvlukningen.

Dernæst nedlagde Bogholder *C. Møller* sit Mandat som Afdelingens Formand, grundet paa Bortrejse fra Slagelse. Som fremtidig Formand valgtes enstemmig: Herr Bogholder *Chr. L. Johansen*, Adr.: Helligandersvej Nr. 9.

De øvrige Punkter var kun af lokal Interesse.

Samtidig skal det meddeles, at Afdelingens Tilskud til Afholdelse af Foredrag blev benyttet til et Foredrag af Dr. phil. *Møller* om: »Den gamle og den unge Handelsstand«, — Mødet var besøgt af c. 40 Tilhørere, hvoraf Halvdelen var Medlemmer af Foreningen, Resten Principaler og Udenforstaaende. Foredraget fulgtes med Interesse. *M. Sørensen*, Sekretær.

Thisted. Den 23. April afholdtes ordinær Generalforsamling paa Hotel »Royal«.

Formanden, Kæmnerassistent *C. Brandi*, aabnede Generalforsamlingen, hvorefter *Chr. Jørgensen* valgtes til Dirigent.

Regnskabet godkendtes ensstemmigt.

Til Bestyrelsen valgtes Isenkræmmermedhjælper *Vald. Jørgensen*, endvidere valgtes som Suppleanter Kontormedhj. *G. E. W. Larsen* og *H. Sørensen.*

Det vedtoges at arrangere en Udflugt til Klitmøller første Søndag i Juli, og nedsattes følgende Udvalg desangaaende: *Chr. Brandi, Chr. Jørgensen* og *Vilh. Iversen.*

Det vedtoges at afholde Mødeaften den *første Fredag* i hver Maaned indtil 1ste Oktober.

Agitationsudvalget suppleredes med *H. Sørensen*, der valgtes med Akklamation.

Chr. Jørgensen valgtes til Annonceagent for »D. H. og K. M. T.“ i Stedet for *H. C. Poulsen*, der bad sig fritaget.

I et senere afholdt Bestyrelsesmøde konstituerede Styrelsen sig saaledes:

Formand: Kæmnerassistent *Brandi.* Næstformand: *Chr. Jørgensen.* Kasserer: *Vilh. Iversen.* Sekretær: *H. Chr. Ottesen* og Isenkrammedhjælper *Vald. Jørgensen.* *C. J.*

Vejle. Til det offentlige Foredrag om Vekselret, som Foreningen lod afholde den 23. April, havde der samlet sig ca. 250 Mennesker, hvoraf ca. Halvdelen var Medhjælpere. Foreningens Formand, Bogholder *Ove W. Sørensen*, bød Forsamlingen Velkommen, hvorefter Handelsskolebestyrer *N. P. Nielsen*, Aarhus, holdt et udmærket og interessant Foredrag om Vekslens Oprindelse og Betydning, og herunder dens Brug, samt tillige lidt om dens Misbrug.

Efter Foredraget rettede flere af Forsamlingen Spørgsmaal til Foredragsholderen, hvilke denne velvilligt besvarede.

Paa Grund af at Foreningen havde faaet Statstilskud til Afholdelse af dette Foredrag, var Raadhussalen efter Ansøgning bleven den overladt. *O. W. S.*

Sorte Tavle.

Slettet af *Aarhus*-Afdelingen med Restance er P. C. Nielsen-Junge, tidligere Randers, nu hos Brødr. Justesen her.

Aarhus i April 1909.

Carl Knudsen, p. T. Kasserer.

Paa Grund af Kontingentrestance er følgende Medlemmer slettede af de herværende Afdelingers Protokoller.

Kontorafdelingen: 763, Chr. Olsen.

Kolonialafdelingen: 648, Otto Christiansen.

Manufakturafdelingen: Paa et offentligt Møde, som afholdtes i Oktober Maaned, indmeldte en Manufakturmedhjælper Orla Andersen sig i Afdelingen, men har siden da ikke været at formaa til at betale Kontingent.

Kjøbenhavn i April 1909.

Fr. Møller,
Fælleskasserer for de kjøbenhavnske Afdelinger.

Hvad vore Medarbejdere og Korrespondenter bedes iagttage!

Skriv altid — i Særdeleshed Navne — med tydelig Haandskrift.

Skriv kun paa den ene Side af Papiret.

Søg en kort og klar Udtryksform for Deres Tanker. Undgaa enhver Gentagelse.

Søg ved Udarbejdelse af Referater at undgaa ethvert overflødigt Udtryk. Anfør alt af Vigtighed i kortest mulig Form. Undlad alle Bagateller.

Udarbejd Deres Manuskript med Omhu; gennemlæs det altid før Afsendelsen.

Iagttag disse Regler — og De sparer Redaktørens Tid, gavner vort Blad og vor Sag

Naar De skriver til „D. H. K. M. T". da indsend til

Redaktionen: Manuskripter til Bladet, Korrespondance vedr. Hovedbladets Indhold, Avisudklip og enhver Meddelelse ang. Standsanliggender samt et Eksemplar af de Tryksager, Afdelingerne udsender.

Ekspeditionen: Bladets Anmeldelse og Forsendelse gennem Postvæsenet, Rekvisitioner paa Restoplag til agitatorisk Øjemed, Reklamationer over uregelmæssig Modtagelse af Bladet.

Hovedkontoret: Alt Annonceafdelingen vedr.

Ved nøje at følge denne Anvisning spares Tid og Penge!

Annoncer.

Kjøbenhavn.

Medhjælpere

køb Klæder hos

Herløv Møller

*** City Herreekvipering ***

4, Kristen Bernikovsgade 4.

Aalborg.

AALBORG

HANDELSGYMNASIUM

Nordjyllands Hdlshøjskole.

1. Maj og *1. Novbr.* nye prakt. Kursus i *alle Hdlsfag.* Forlang *Plan* og *Skema* t. *Statsunderst.* (240 Kr.)

J. F. Møller, cand. mag.

1 Aars Studieoph. i England og Tyskland.

AALBORG

Ure og Kæder købes

billigst hos

ADOLPH MØLLER,

Slotsgade.

M. Jensen, Nytorv 9,

Cigar- og Tobaksforretning.

Piber og Stokke i stort Udvalg.

AALBORG.

P. Hansens Bogtrykkeri

leverer alle Slags Tryksager hurtigt, smukt og billigt.

VICTOR MØRCHS

Barbér- og Frisørsalon anbefales.

Slotsgade 16. Underofficersbygn.

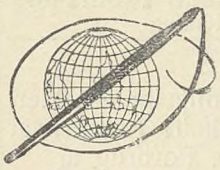

Waterman „IDEAL"

FYLDEPEN.

Marinus M. Schultz,

Jomfruanegade 3. Aalborg.

Anerkendt den bedste! Forlang gratis tilsendt en Bog om „Fyldepenne".

AALBORG.

Glarmester S. N. Jensen,

Algade 67. Telefon Nr. 5.

1. Kl. Værksted for

INDRAMNING AF BILLEDER.

Forlang

Salon-Pilsner

overalt.

AALBORG. Specialforretning

i Herre-Kravats, Kraver, Flipper, Dag- og Natlinned, Normalunderbeklædning.

Engelske lette Hatte fra 3 Kroner.

NB. Ulster, Regnfrakker, Habitter efter nyeste Snit, billigst i

Kravatmagasinet, Algade 50.

Niels Jensen.

From-Løvstrøm,

Fotograf.

Algade 7, Aalborg

anbefaler alt til Faget henhørende.

Alle moderne Nyheder.

„Postkort" i fin Udførelse kun **3 Kr. Dus.**

Algade 26. AALBORG **Algade 26.**

Skotøjsforretningen i DET RØDE HUS

bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

JERNBANEHOTELLET

BOULEVARDEN 15, AALBORG

(NÆR BANEGAARDEN ∴ ANBEFALES

TELEFON 1434 ——— **V. FONSECA**

Aarhus.

Den jydske Handelshøjskole

Hans Brogesgade 2, Aarhus.

Telefon 1883.

I. Maj begynder nye **hel-** og **halvaars** Kursus for Herrer og Damer.

Progam sendes. Indmeldelser modtages af Forstanderen.

For Bestyrelsen

Joh. Baune.

Drik Ceres Øl

Rejsende

spiser bedst sin

Frokost

Middag

eller Aften

GrandHotel

Aarhus.

Telefoner:

Kaféen 656. — Selskabslokalerne 915

Dinér fra Kl. 1—5. Kr. 1,50.

Nymonterede Værelser fra Kr. 1,50

Aarhus Handelsskole

(statsunderstøttet Dagskole)

begynder den **I. Maj** ny 1/1 og 1/2 Aars Kursus for Damer og Herrer. Program paa Forlangende fra **Skolens Kontor, Vestergade 8.**

Niels P. Nielsen,

exam. Handelsskolelærer fra

»Die Handelshochschule zu Leipzig«

Esbjerg.

Ryg Nr. 46. **M. M. ANDERSEN, Esbjerg.** Ryg Nr. 46.

Special-Cigarforretning.

Kongensgade 49. Telefon 282.

Specialitet: Hamborger-Cigarer.

Dante CIGARETTER *Dante* **No 10-10 Øre, No 15-15 Øre pr. 10 Stk.**

Fotografisk Atelier „Mundus", Aarhus.

Absolut 1. Kl. fotografisk Etablissement, udstyret med alle Nutidens Krav paa Elegance. Vi anbefaler os til d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere. Brødrene Alfred & Mundus Pedersen, Ryesgade 16. Telefon 2240.

Husk

JØRGEN JEPSEN's
Skræderetablissement
Kongensgade 19. Esbjerg.

Drik Esbjerg Øl

A. Eeg's Palmehave.
1ste Kl.s Koncert-Restaurant
Enestaaende i Skandinavien.

ESBJERG.
Jydsk Lædervaremagasin
anbefales!
Fuldstændig Specialforretning i Lædervarer.

JUL. PETERSEN,
Hatte- og Bundtmager,
ESBJERG.

Chr. Adler Svanholm,
Kongensgade 64. — Esbjerg.
Største Udvalg af alt til Herre-Lingeri.
Største Lager af Habitter og Overfrakker.

Saa meget staar fast —
det solideste Fodtøj faas hos
S. Pedersen,
Torvet Esbjerg.

Dansk Beklædnings Comp.
Største Udvalg
— Billigste Priser. —
Kongensgade, Esbjerg.

Esbjerg Papirforsyning.
Alle Kontorartikler.

Esbjerg.
O. S. U. BAUER,
Herre- & Dame-Frisørsalon.
Kongensgade 49, Stuen & 1. Sal.
Stort Udvalg i Toilet- og Sygeplejeartikler.
Bestilling paa Haararbejde modtages.

Herning.

Barber & Frisørstuen
i Højskolehjemmet
bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes venlige Erindring.
I. KLASSES BETJENING.
L. Ingemann Thomsen,
Herning.

Alle
fagorganiserede Medhjælpere i Herning erholder en ekstra Rabat naar De køber Deres Forbrug af
Herreklædninger, Kravetøj etc.
i BEKLÆDNINGS-MAGASINET,
Bredgade 19.
HERNING.

Husk M. Kampmanns' Skotøjsforretning,
Største Udvalg, bedste Reparationsværksted.

Hjørring.

I. C. Christensens
1. Kl. Skræder- og Herreekviperingsforretning bringes i velvillig Erindring.
SKOLEGADE 1. HJØRRING.

Dürkopp-Cykler
faas kun hos
A. Jensen, Du Nord, Hjørring.

Horsens.

Palais Caféen
Horsens.
Hyggelige Restaurant- og Selskabslokaler anbefales i velvillig Erindring.
A. Th. Kierkegaard.

Hilmar Hansens Cigarforretning
anbefaler Cigarer fra P. Wulff, Hirschsprung & Sønner og Barfoed & Co., Amsterdam.
Største Udvalg i Cigaretter, Røgtobakker, Piber og Stokke, Merskum- og Ravrør.

Abonnér paa „D. H.- & K.- M. Tidende".

Kolding.

Husk at anbefale Ludpulveret
Lessivol.
De støtter den danske Industri og fortrænger den udenlandske
faas kun fra
Kaalunds Sæbefabrik
(ved **H. Chr. Petersen**)
Kolding.

Chr. E. Krag
Bog- og Papirhandel
Telf. 377. KOLDING. Telf. 377.
3 Kr. Eneforhandling af Klio-Fyldepennen.

Det bedste
FODTØJ
i **Kolding** faas hos
Andr. Kyster & Søn.

Husk
Ateliér CENTRAL
Helligkorsgade 16. Kolding.

SØLVE CLEMENTZ
Juvelér & Guldsmed,
Østergade 17, Kolding.
K. F. U. M.s Ejendom. Telefon Nr. 500.
Billigste Guldsmed i Kolding.

J. Johannesen,
SKRÆDERFORRETNING,
KIRKETORVET 12
anbefales.

Ønsker De en 1ste Kl. Cycle, da henvend Dem til
Jakob Brems, Kolding,
hvor De bliver bedst betjent.
NB. 1. Klasses Reparationsværksted.

Frk. C. Clemmensens
1. Kl. Pensionat,
Jærnbanegade 26, 3. Sal, anbefales.

H. W. Jørgensens Atelier,
Jærnbanegade 4 (over Bristol)
anbefales.

Kjøbenhavn.

Cloëtta's

	Pr. Pd.
Surinam Chokolade	Kr. 1,60
Caracas do.	„ 1,40
Trinidad do.	„ 1,20
Cacaopulver, fineste Analyse	„ 2,00

sælges hos vore Forhandlere over hele Landet.

Mansfeld-Büllner & Lassens
eneste ægte

Brama-Livs-Elixir

faas overalt og anbefales
af alle Butiksmedhjælpere.

Det staar urokkeligt fast som Klippen Man køber bedst og billigt i Flippen.

»Flippen«
er Vesterbros mest velassorterede

Kravats- og Herrelingeri-Magasin.
Anbefaler sig til det ærede Publikum.
Prima Varer.
Billige Priser. **Altid Nyheder.**
Ærb. **K. HINTZ, Istedgade 128.**
Telefon Vester 376 x. Københavns.
Reglementerede Klubhuer (DIF) 4 Kr.

„Maaneds-Magasinet".
Rigt illustreret, over 100 Sider, ca. 100 Billeder, hver Maaned, i stort Format. Vægt ½ Pd. Kan netop forsendes i Korsbaand. Prøv et Kvartal, og De bliver tilfreds. Indsend Kr. 1,50 til Ekspeditionen, hvorfor De i 3 Maaneder portofrit vil faa Heftet tilsendt.
Lille Kongensgade 33, Kjøbenhavn.
»M.-M.« egner sig absolut for enhver Landboer. Bed Landpostbudet om at besørge Beløbet afsendt pr. Postanvisning. Portoen er kun 10 Øre.

Industri-Hotellet
Nyborg.

Nykøbing Mors.

Th. Jacobsen,
Bundtmager,
Nykøbing M.
hos
Hatte, Kasketter og Huer
Kob

Odense.

M. JANTZEN'S
Barber- & Frisørsalon
Albanitorv 12

Romersk Badeanstalt.
19 Albanigade 19.
Aabent: 8 Morgen til 8 Aften.
Søndag: 8—12.
Herre- & Damebade.

Odense Pilsner
har den fineste
Smag

Carl Ferniss *Telefon 1170.*
Telefon 1170. Vestergade 16.
Største Udvalg i **Cigarer, Cigaretter, Røgtobakker, Piber** og **Stokke Merskum** og **Ravrør,**
anbefales d'Herr Handels- og Kontormedhjælpere.

P. Joh. Døring
Hattemagasin
Telefon 1438. **Odense.** Telefon 1438.

LUX ODENSE. EKSPRESFORRETNING.

Alle Kommisser køber billigst *Engelske Regnfrakker, Habitter og Vinter Paletots, Hatte, Slips og Kravetøj hos*
Hinke, 70, Vestergade 70.

JEAN SURÉE
GULDSMED & JUVELER
VESTERGADE 41, ODENSE

Hotel Sct. Knud
Odense.

Alle bør drikke
Albani Øl
eller **Albani Pilsner**

KR. E. PETERSEN'S BOGTRYKKERI
KONGENSGADE 31, TLF. 1044
ODENSE

Odense Vin-Kompn.
Odense. ═══ København.

Randers.

Hvor ekviperer man sig **noblest, bedst** og **billigst** i Randers **?**
Selvfølgelig hos
S. P. Petersen, **Middelgade 6** Højskolehotellet
Telefon 990. **Randers.** Telefon 990.
Absolut 1. Klasses Herreskræderi.

Hattemagasinet „Stockport".
Slotsgade 7, Randers.
Elegante Hatte, fikse Sportshuer.
Anbefales i velvillig Erindring.

RANDERS
Handels- og Kontormedhjælperforening
anbefaler sit
1ste Klasses Pensionat
i Lokalerne, Vestergade 12.
FULD PENSION 35 Kr. mdl.

Bryggeriet „THOR"
Randers, anbefales.

Svendborg.

Stokke, Piber & Cigarer
fra **Johs. Kristiansen**
Gerritsgade 4—6, ligefor Nicolaj Kirke
Svendborg.

Skive.

Skotøjsbørsen, Skive.

Største Lager. Smukkeste Udvalg. Solidt Fodtøj.

Specialitet: UOPSLIDELIGE SAALER.

Telefon 231.

JEG er udmærket tilfreds! Jeg køber mit Tøj hos J. Suurballe & Co., og dér er Klædelageret saa stort og smukt, at man uden for København ikke finder det bedre, og sker det en Gang, at et Klædningsstykke ikke passer tilfredsstillende, tages det beredvilligt tilbage. De kan spare Deres Ulejlighed, jeg handler som sagt hos J. Suurballe & Co.

Skive.

Prøv

Th. Machons

(Rudolf Schmidts Eftf.)

Barber- & Frisørstue,

Torvet.

NB. Hovedbade med Massage.

Slagelse.

K. Skaarups Boghandel, Papirhandel

en gros og en detail.

PRISLISTE sendes paa Forlangende.

Slagelse. Telefon 59.

Central Caféen

Telefon 41. Slotsgade Nr.

anbefaler sine hyggelige Lokaler.

HURTIG BETJENING.

BILLIGE PRISER.

Peter Bych.

Sorø.

Jul. Jørgensen,

Skotøjsetablissement etabl. 1890.

anbefaler:

Spaserefodtøj.

Hjemmefodtøj.

Sportsfodtøj.

Holstebro

Handels- og Kontormedhjælpere anbefales

J. P. Andersens Skræderetablissement,

Nørregade.

Barber- og Frisørsalonen

„Romerhus", Torvet.

Peter Groth.

Hovedbade med Massage.

DANSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

ved P. V. F. Petersen.

Altid billigst her paa Pladsen.

TELEFON 150.

Viborg.

Drik Odin Lager & Pilsnerøl fineste Kvalitet samt Skattefri Pilsner Mørk Skattefri Dobbeltøl.

Vejle.

A. Christensen,

Vejle. — Telefon 267.

Engelsk Klædelager.

High class Tailor Etablisement.

Hattelager og Manchetlinned.

Complete stock of every thing for Gentlemen

Koncertsalens Varieté og RESTAURATION anbefales.

Café „Standard"

JENS C. NIELSEN.

Telefon 265.

Jernbanepladsen, Vejle.

Moderate Priser.

SKOTØJSFORRETNINGEN SALGADE 5 anbefales

d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.

Største Udvalg. Billigste Priser.

1. Klasses Reparationsværksted.

CH. CHRISTENSEN.

Kendsgerninger rokkes ikke!

Derfor vil det stedse være sandt, at **Worning & Petersens** ægte

— Xeroform Sæbe —

er den allerbedste Toiletsæbe til dagligt Brug.

REPRÆSENTANTER

FOR

„DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE"s

ANNONCE-AFDELING.

Aalb.: Hr. N. C. Nielsen-Lindquist, Danmarksg. 45.
Aarhus: A Bech, St. Pouls Gade 11 B.
Brammjnge: Hr. Kommis H. C. Hansen.
Ebeltoft: Hr. Bogholder R. Hvitved
Esbjerg: Hr. N. C. H. Holm, Jyllandsgade 46.
Fredericia: F. Mazanti, Gjeddesborg.
Frederikshavn: Hr. Bogh. S. West.
Herning: Hr. Kommis Chr. Kampmann.
Hillerød: Hr. Assistent Chr. J. Hansen.
Hjørring: Hr. H. Hein, Hirtshalsvej 5.
Horsens: Hr. Kommis Sten Vandborg.
Holstebro: Mnfktm. Carl Jensen, Adr. S. S. Busk
Kellerup: Hr. Kommis O. Frandsen.
Kolding: Hr. K. Rasmussen, Jærnbanegade 16.
Kjøbenhavn: Hr. E. S. Schibler, Sønderg. 25.
Middelfart: Hr. Chr. Hansen, Algade 23.
Nykøbing F.: Hr. Kommis C. M. Nørgaard.
Nykøbing M.: Hr. Kommis C. Svenningsen.
Næstved: Hr. Kommis Chr. F. Johannessen.
Odense: Hr. Kommis H. Hansen, Vestergade 5.
Præstø: Hr. Bogholder A. Larsen.
Randers: Hr. Johan Sørensen, Trifolium.
Ringkjøbing: Hr. Bogholder P. Jensen.
Ringsted: Hr. H. C. Aagaard, Søgade.
Samsø: C. V. Jensen, Onsbjerg.
Skanderborg: Hr. C. J. Kerff.
Skive: Hr. Kommis Oskar Jensen.
Slagelse: Hr. Chr. Johansen, Hellig Anders Vej 9
Sorø: Hr. Kommis N. H. Lange.
Svendborg: Hr. J. Mammen, Adr. Hansen & Co.
Thisted: Hr. Chr. Jørgensen, Søndergade 1.
Vejen: Hr. Kommis S. Breund.
Vejle: Hr. Bogholder C. Nielsen-Kloster.
Viborg: Hr. Kontorist M. Torp.
Vordingborg: Hr. Bogholder U. Steinmetz.

Afleveret til Posten den 14. Maj.

Udgivet af Centralorganisationen.
Ansvarhavende Redaktør VILH. HANSEN.
O. WRITH'S EFTF. (Gustav A. Jensen),
Badstuestræde 7, København. K

DANSK
HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. II. 1. Juni 1909. 9de Aargang.

Hovedsagen.

SAALÆNGE ET FAGS MEDHJÆLPERE savner den fornødne Ansvarsfølelse overfor deres Kammerater, hersker det faglige Anarki og den Stærkeres, i dette Tilfælde Principalens, Ret uindskrænket. Enhver tænker kun paa sig selv og paa for egen Regning at tiltvinge eller tiltrygle sig Fordele, selv om det skal være paa Bekostning af Kollegerne. Al Følelse af gensidige Forpligtelser mellem ligestillede Standsfæller er tilbagetrængt — man er sig selv nok. Og Resultatet er da Lovløshed, Vilkaarlighed og Afhængighed af Principalerne, der overfor den enkelte Medhjælper har let Spil og ganske kan diktere Arbejdsbetingelserne.

Dette er endnu det ideale Arbejdsforhold for en Masse Mennesker, og disse maa naturligvis først og fremmest søges i Principalernes Rækker, dér hvor man kunde ønske sin Magtfuldkommenhed ganske ubegrænset og maa betragte ethvert Indgreb i samme som et Indgreb i sine helligste Rettigheder. Men ogsaa blandt Medhjælperne vil man kunne træffe saadanne Folk, flere eller færre, alt eftersom der i det paagældende Fag er gjort et større eller mindre Arbejde for at vække den gensidige Ansvarsfølelse, og ikke mindst blandt vore Kolleger, fordi vore Organisationer er kommet saa sent til Verden og, om end det værste Stykke Arbejde vel er gjort, dog endnu ikke har faaet Tid til at trænge helt til Bunds med vore Anskuelser. —

Men vaagner den faglige Ansvarsfølelse, Forstaaelsen af, at man har Pligter overfor sine Kolleger og igen kan paakalde disses Pligtfølelse overfor sig selv, da begynder den faglige Organisations Tid. Man slutter sig sammen i Foreninger og søger gennem disse ved i Enighed at opstille og hævde visse Regler at bedre og ordne sine Arbejdsforhold. Man paalægger sig Ofre, økonomiske og personlige, for gennem disse at opnaa Fordele, ikke for sig selv alene, men for alle sine organiserede Kolleger; thi Grundlaget for den faglige Organisation er netop, at den Enkelte har Ansvarsfølelse nok til at underordne sig Hensynet til det Fælles, og at opgive, hvad der maaske kunde have personlig Betydning for ham, hvis dette vil skade det samlede, faglige Arbejde.

Den faglige Organisation kræver derfor af sine Tilhængere Disciplin og dette ikke mindst, fordi dens Arbejde tit og ofte maa gaa gennem Kampe, hvor de Enkelte intet kan udrette, medens man samlet er en Magt. Ja, den faglige Organisation er simpelthen umulig, naar ikke hver Enkelt har en stærk og udpræget Følelse af, at det er en Pligt at underordne sine Særinteresser og sine Særstandpunkter under sin Organisations Bestemmelser og Vedtægter.

Hovedsagen for enhver faglig Organisation er og bliver da, at Ansvarsfølelsen er saa stærk blandt dens Medlemmer, at hver Enkelt uvægerlig retter sig efter dens Beslutninger. Kun hvis den kan paaregne denne Ansvarsfølelse og den deraf følgende Disciplin, har den et sikkert Grundlag for sit Arbejde, og uden den er den magtesløs. Den Medhjælper, der ikke har denne Ansvarsfølelse, men paa Trods af sin Organisation vælger Særstandpunktet, forstaar i Virkeligheden ikke al Organisations centrale Princip, ja, er i Praksis dets Modstander og modarbejder sine organiserede Standsfæller.

Men netop derfor er det mod dette Hovedpunkt, at Organisationens Modstandere, baade dem i Principalernes og dem i Medhjælpernes Rækker, retter deres ivrigste Angreb; thi kan det lykkes at faa nogle til at fastholde Særstandpunktet, da har man svækket Organisationen i en Grad, der svarer til Størrelsen af det Antal, man faar til at gaa mod dens Beslutninger og i Fortrydelse mælde sig fra. Og lykkes det i saa høj Grad, at Organisationen kan betragtes som sprængt eller dog magtesløs, saa vender man tilbage til det gamle, ideale Forhold, til det faglige Anarki med alle dets Velsignelser.

Man siger til den Ende, at Organisation er et Indgreb i den personlige Frihed og den Enkeltes Selvbestemmelsesret, og man fanger undertiden Sjæle paa den Paastand. Den personlige Frihed er i det Hele taget noget, man ynder at køre op med, hver Gang der skal gøres et Skridt — selv det beskedneste — frem mod et Arbejdsforholds Ordning. — Som da Herr Alberti paastod, at Helligdagsloven var et Indgreb i den personlige Frihed. Ja vist er Helligdagsloven al Arbejderboskyttelse og al Organisation Indgreb i den personlige Frihed — men i hvis Frihed? Først og fremmest i den enkelte, hensynsløse Principals Frihed til at behandle de af ham økonomisk Afhængige, som han vil. Men til Gengæld et Værn for de mange Medhjælperes personlige Frihed, for deres Medbestemmelsesret i egne Arbejdsforhold, for deres Ret til menneskeværdige Arbejdsvilkaar.

De Medhjælpere, der kan fanges paa den Limpind, der er smurt ind med »personlig Frihed« og »Selvbestemmelsesret«, maa da nødvendigvis være deres Organisations daarlige Medlemmer; thi de kan ikke se bort fra Smaatingene og glemmer derved Hovedsagen.

— — — —

Den faglige Organisations videre Udvikling fører til Dannelsen af Landsforbundet, og kun gennem dette naar de enkelte Foreninger det fulde Udbytte af deres Arbejde; thi først derigennem faar dette den Kraft og Anseelse, der er en nødvendig Betingelse for et godt Resultat, ganske som det enkelte Medlem først ved at indmelde sig i sin Forening yder sit Bidrag til Organisationsarbejdet. Afdelingernes Liv og Virksomhed er da i højeste Grad afhængig af Landsforbundet, og hvad der er Hovedsagen for Afdelingerne, er det — blot i endnu højere Grad — ogsaa for Landsforbundet. Det nemlig, at Afdelingerne har den samme Ansvarsfølelse og derfor viser den samme Disciplin overfor dette som de enkelte Medlemmer overfor Afdelingerne. Disse indtager i Landsforbundet den samme Stilling som Medlemmer i de enkelte Foreninger, og

alle de Betragtninger, der her er anstillede, kan ganske overføres paa Landsforbundet.

— — — —

Vor egen Centralorganisation er et saadant Landsforbund af Afdelinger. Det har alt staaet for Stormløb udefra, og for Forsøg paa at bryde Sammenholdet indefra, og den har intet mere at frygte i saa Henseende, thi Stormløbene er afslaaede og i de faa Tilfælde, hvor der er dannet en Forening mod den, eller en Afdeling har udmeldt sig, er disse Foreninger død en hastig og lidet ærefuld Død, og der er opstaaet andre Afdelinger af deres Aske. Men derfor er det ikke overflødigt at erindre om, hvad der er Hovedsagen for saavel Centralorganisationens som for de enkelte Afdelingers Bestaaen, og derfor kunde disse Linier maaske bidrage deres til at styrke Ansvarsfølelsen og Disciplinen indenfor vore Rækker.

Chr. Ingvoldsen.

Det patriarkalske Forhold.

OM DETTE FORHOLDS VIRKNING paa det enkelte Individ, som er det underkastet, skriver den svenske Retsfilosof, Dr. Richard Kleen, bl. a.:

»Bliver gennem en Lovgivning, for hvilken det patriarkalske Princip ligger til Grund, enhver Tjener, enten han har Sans for Familielivet eller ikke, tvungen til at anse sig selv, og af andre ansees, som Barn af Familien i enhver Henseende, saaledes ogsaa i at han underkastes Opdragelse, Tugt, Disciplin og Styrelse i alle Spørgsmaal, som angaar hans Person, saa opstaar deraf enten *Brydninger og Fjendskab*)* eller ogsaa en *unaturlig Barnlighed* i Tjenerens Karakter; thi den som overensstemmende med Naturens Orden ikke længere er et Barn, kan heller ikke betragtes eller behandle sig selv saaledes uden at blive unaturlig.«

Fordummelsen bestaar altsaa i, at Tjenerne (Medhjælperne) gennem den Underkastelse gøres til Redskaber i Principalens Haand. Da Principalen tænker i deres Sted, mener de ikke at de behøver at have nogen Omtanke. De taber Følelsen af sit eget Menneskeværd, Agtelsen for sig selv. De taber eget Initiativ og dermed ogsaa Egenskaber af sandt Menneske, fri og selvbestemmende Væsener.

De forfalder til at blive en Slags gamle Børn, uden Spor af Mandlighed eller Kvindelighed. Indvokset i blind Lydighed, paa alle Sider omringede af hierarkiske Principer, som udelukker Valgfriheden i ethvert Slags Arbejde, kan Tjeneren (Medhjælperen) vel byde sin Principal Lydighed og Øjentjeneste, ydre Ærbødighed og nøje Oppasning, *men ingen Intelligens*, hvortil fordres, som nødvendig Forudsætning, selvskabende Tanker.

Hans Forstand opsuget i hans Herres, finder ingen selvstændige Principer mere, hans Vilje, bunden ved hans Herres, lyder ingen egne Bevæggrunde. Som han har afsagt sig alle, baade Tankemaader og Handlemaader, som ikke indpodes i ham, bliver han sluttelig uformuende til alt, baade Tænkning og Handling, som ikke udefra foreskrives og befales.

Kort sagt; han bliver i et og alt en tro Kopi af Principalens Tænkemaade og Opfattelse, saavel af politiske som forskellige sociale og faglige Spørgsmaal. Hans aandlige Habitus bliver i en saa fuldstændig insolvent Forfatning, at den, mod Naturens Mening, er ude af Stand til at yde hverken Individet, Faget eller Samfundet, enhver sit. Han bliver et voksent Menneske hvis Niveau ligger lige med Børns, og som, idet de trodsigt staar fast ved »at hvad Fatter gør er uangribeligt«, er forholdsvis umulige at forhandle med og indvirke paa.

Paa Kontra-Siden indgiver Principalens langvarige Vane, at opfoste en Sjæl til at glemme sit eget Værd, en Sjæl, som han stadig vænner sig til at behandle og haandtere som umoden og underlegen, indgiver Principalen dette naragtige Hovmod som bryster og blærer sig af godtkøbt Overlegenhed, uden et Øjeblik at skænke Konsekvenserne en Tanke.

Forholdene er faktisk saaledes, stort set, indenfor vor Stand. Stupiditeten og Vrangvilligheden er fremherskende Egenskaber, der har den dominerende Indflydelse. Vi som beskæftiger os med Medhjælperorganisation véd at det er andet end Mundvejr.

Og derfor er vort Programpunkt: »Kost- og Logisystemets Afskaffelse« saa betydningsfuldt, som det er. Denne vor retfærdige Fordrings Realisation betyder netop saa uendelig meget i vor Kamp for Medhjælperstandens Frigørelse, at vi maa samle al vor Energi om at faa denne Reform fremmet.

Gennemførelsen heraf betyder mere Oplysning, mere Modtagelighed, friere Udsyn og mere Erkendelse af eget Menneskeværd og Arbejdsværd blandt vore Kolleger, og dette igen vil fremme Solidaritetsidéen og bringe en mere levende Kammeratskabsfølelse tilstede indenfor vor Stand, det vil bringe Medhjælpermasserne over i vore Rækker for i Enighed at ryste de sidste Rester af den gamle Overlevering fra Adam, de stavnsbundne Slavelænker, af os.

Faar vi først dette gamle, mugne og nedværdigende System bragt til Fald — det ske snart — da har vi let Spil med den Sløvhed og Lunkenhed, som nu præger vor Stand og spænder Ben for vore Idéers Fremtrængen. Da vil den Uforstaaelse, som Standen nu viser for alle de store Spørgsmaal som rører sig i Nutiden, svinde bort af sig selv, og hele Omvæltningen vil bundfælde i det ene naturlige — en stærk Organisation.

Hvor naturligt derfor at Principalerne ved enhver Lejlighed lovpriser det patriarkalske Forhold. De véd jo ogsaa, at den Dag vi planter vor Fane paa denne deres nu forholdsvis sikre Skanse, da vil Krigsomkostningerne blive paalagt dem, om ikke direkte saa indirekte. Og derfor har vi vanskelig ved at holde et Smil tilbage, naar Principalerne forherliger dette Forhold — for Medhjælpernes Skyld. Den Dag vi naar saa vidt at faa rammet en Pæl gennem dette Uhyre, som hedder »Kost- og Logisystemet«, har vi taget et Løft for vor Stand, som betyder noget.

Jens Johansen, Vejle.

*) Udhævdelsen af J. J.

KVINDERNES RUBRIK

VED JOHANNE BERG.

DEN KVINDELIGE MEDHJÆLPERS LÆRETID.

FOR HVER DAG, DER GAAR, bliver Spørgsmaalet om de kvindelige Medhjælperes Læretid mere og mere brændende. Det rykker os med en saadan Kraft ind paa Livet, at det vanskeligt lader sig vise bort.

Mange Steder i Udlandet, og da navnlig i Tyskland, arbejdes der blandt Medhjælpere energisk, for at løse Lærlingespørgsmaalets feminine Side. Man er naaet til, at der oprettes Kontrakter mellem Principalen og Lærlingen (mandlig som kvindelig), hvori Principalen forpligter sig til at lære den Unge Faget, baade praktisk og teoretisk; og saa vidt er man enkelte Steder kommen, at det ved Lov er fastsat, at Lærlingenes teoretiske Uddannelse finder Sted i Arbejdstiden og ikke efter en lang, ofte møjsommelig, Arbejdsdag.

Lærlingespørgsmaalet er jo, om jeg saa maa sige, Brændpunktet for al sund Udvikling indentor vor Stand. En rationel faglig Uddannelse af de Unge, der skal tage Fremtidens Arbejde op, *maa* jo være en Livssag for hele Standen.

Vor hjemlige Lærlingelov omfatter jo hidtil kun de unge Mænd, derfor, og ikke alene derfor, trænger den til grundig og snarlig Revision. Vi maa arbejde paa at faa den til at fremtræde i en saa forbedret Skikkelse, at det ikke alene bliver de unge Mænd, der skal dygtiggøres og beskyttes, men ogsaa *de unge Kvinder*. Det er vist nu snart lidt for gammeldags ikke at give de tvende Køn de samme Rettigheder.

Hjemmene har ogsaa her en stor Opgave; Forældrene maa have Øjnene lukket op for, at det ikke alene er Drengene, der skal i Lære, — Pigebørnene skal det ogsaa.

Det ser ud til, som om der fra anden Kant begynder at blive rørt ved Spørgsmaalet om de kvindelige Medhjælperes Læretid. I Slutningen af Aaret 1907 indbød Harmoniforeningen »Kvindernes Handels- og Kontoristforening« Principaler til et Diskussionsmøde om dette Emne, hvilket dengang førte til, at Sagen blev taget under Overvejelse. Nu er der imidlertid dannet et Udvalg bestaaende af nogle Medlemmer af nævnte Forening og Medlemmer af Manufakturhandlerforeningen. Dette Udvalg har udarbejdet en Lærlingekontrakt, der skal være ens baade for unge Mænd og Kvinder, og der haabes med Støtte fra Principalernes Side, at den skal blive benyttet i Fremtiden.

At dette ikke er Vejen til det store Spørgsmaals heldige Løsning er ganske klart, og at en Forening som »Kvindernes Handels- og Kontoristforening«, hvis Formand og en Del af Bestyrelsen er Principalsfruer, ikke kan løse et saadant fagligt,

socialpolitisk Spørgsmaal er lige saa indlysende. Nej, det er, som tidligere paapeget, et Medhjælperspørgsmaal, en af Centralorganisationens Fremtidsopgaver, en Opgave, som den ogsaa vil vide at løse; men for at dette kan ske maa Organisationen have Støtte hos dem, som Sagen i første Række berører, nemlig hos Kvinderne selv, — og her ser det desværre sort ud.

Hvorlænge vil dog Kvinderne blive ved med, at deres mandlige, plus et ringe Antal kvindelige Standsfæller, skal gøre Arbejdet for dem? Et Arbejde, der vil betyde et Fremskridt for hele Standen; men et Fremskridt, der jo i det lange Løb kommer Standens Kvinder mest til Gode.

Hovedanmeldelserne.

Provins-Afdelingernes Opmærksomhed henledes paa Indsendelsen af de sædvanlige halvaarlige Hovedanmeldelser, som — i to **ligelydende Eksemplarer** — maa være Ekspeditionen i Hænde senest den 15de denne Maaned.

Hver Station opføres paa sin Blanket og **Navnene alfabetisk**. Paa samme Blanket opføres ogsaa de Forretninger, Foreninger osv., som faar Bladet gratis tilsendt.

Blanketter erholdes ved Rekvisition omgaaende.

Ekspeditionen.

Fra vort Hovedkontor.

April-Beretningen.

DEN PRISELIGE SKIK, at Centralorganisationens Formand udsender maanedlig Oversigt over det organisatoriske Arbejde og de vigtigste administrative Anliggender i den paagældende Maaned, er atter gjort til Regel efter Hovedkontorets Overflytning til Aarhus. Vi vil derfor fremtidig, ligesom forhen paa Grundlag af disse til Hovedbestyrelsens Medlemmer udsendte Beretninger og de øvrige fra vort Hovedkontor udgaaede Meddelelser og Cirkulærer, holde Centralorganisationens Medlemmer underrettet om de vigtigste Spørgsmaal, der har foreligget i Beretningsperioden.

April-Beretningen dvæler særlig ved det betydelige administrative Arbejde, der er udført indadtil, foranlediget af *Christen Ingvoldsens* Overtagelse af Formandsposten og den deraf følgende Flytning af Centralorganisationens Hovedkontor. Hovedkontorets Virksomhed er atter kommen ind i det rette Spor og Centralorganisationens moderne Kontorinventar er installeret under rummelige og praktiske Forhold.

Af de faglige Spørgsmaal er *7-Lukningen* især traadt i Forgrunden. Planlæggelsen af Arbejdet for denne Sag er sket gennem udførlige Instruktioner til Afdelingerne, saavel ombandlende selve Sagens Vigtighed som navnlig ogsaa de Fremgangsmaader, der kan vælges og de Midler Centralorganisationen stiller til Disposition for Afdelingerne.

Ligeledes blev Afdelingerne optordrede til at forberede *Medhjælperstævner* i de forskellige Landsdele, saaledes at der sikredes Stævnerne det bedst mulige Forløb. Centralorganisationen yder Tilskud til Medhjælperstævnerne, idet en Taler, som vedkommende Udvalg kan udpege, stilles til Disposition.

Cirkulære er endvidere udsendt vedrørende *Fabrikslovens Revision*, for at tilvejebringe de fyldigst mulige Oplysninger om de kommunale Vedtægter for Børn og unge Menneskers Arbejde, ligesom Beretningsaflæggelse angaaende de *statsunderstøttede Foredrag* og Indsendelse af Kvartalsberetningerne til Hovedkontoret er behandlet i Rundskrivelse til Afdelingerne.

Sidstnævnte Indberetninger, der iøvrigt foreskrives i Centralorganisationens Love, er af megen Betydning for Hovedkontoret til Bedømmelse af Stillingen indenfor Landsorganisationen, og bør altid rettidig indsendes, ligervis som Afdelings-Kassererne Kvartalsoversigter over Af- og Tilgang af Medlemmer. — Vi skal i denne Forbindelse erindre Afdelingsledelserne om, at et Eksemplar af samtlige Foreningsmeddelelser, der tilstilles Hovedkontoret, samtidig bedes tilsendt »D. H. K. M. T.«s Redaktør.

Centralorganisationens Forretningsudvalg (Christen Ingvoldsen, Vald. Pedersen og Vilh. Hansen) maatte udsætte sit Møde til den 2. Maj. Mødet, der afholdtes paa Hovedkontoret, behandlede en Dagsorden paa nogle og tyve Punkter vedrørende en Mængde organisatoriske og administrative Spørgsmaal.

Engelsk Medhjælperkongres.

Af *Elisabeth Jørgensen*, Frederiksborg Højskole.

I DET MEST STRAALENDE FORAARSVEJR holdt »National Amalgamated Union of Shop Assistants, Warehousemen and Clerks« sin 18-aarige Kongres 1ste og 2den Paaskedag i den kendte engelske Fabriksby Birmingham. Der var mødt ca. 200 Delegerede, deraf en hel Del Damer, ialt repræsenterende 19,000 Medlemmer. Efter at de almindelige Kongresudvalg var nedsat, præsenterede Mr. *T. B. Duncan*, Leeds, den afgaaende Præsident, sin Efterfølger Mr. *Walter Thompson* for Kongressen. Mr. Thompson er en høj, smuk Mand, med skarpe, energiske Træk, en af de Skikkelser, der synes som skabte til at blive Bannerfører for en Idé. Han er kun 33 Aar, men har dog allerede i flere Aar været en betydelig Personlighed indenfor Bevægelsen, som han tiltraadte i 1896. Paa den Tid udgjorde hele Newcastle-Afdelingen, som han da tilhørte, kun 9 Medlemmer, nu er Medlemsantallet 250, det tredje største i Forbundet. I 1900 blev han Sekretær for en Distriktsorganisation, der dengang talte 4 Afdelinger med 240 Medlemmer. Som et Resultat af hans energiske Arbejde, staar det samme Distrikt nu med 22 Afdelinger og 1600 Medlemmer. »Det Arbejde han har udført«, siger en af hans mangeaarige Kolleger »kan kun fuldt ud forstaas og værdsættes af dem, der har levet i nær Forbindelse med ham: Han er kendt personlig af næsten alle Distriktets Medlemmer, og ofte søger de til ham for ved hans brændende Begejstring Sagen at faa deres egen Tro og Haab foræget.«

Mr. Thompson hilstes ved sin Fremtræden med stormende Ovationer og holdt derefter en Tale, hvori han kort berørte alle de for Organisationen vigtige Spørgsmaal. Talen var præget af en yderst frisindet Tankegang og vakte Jubel og Tilslutning hos de Tilstedeværende. Det sidste Aar har af forskellige Grunde ikke været saa heldig for den engelske Organisation. Daarlige Forhold i selve Faget, en ringe Forhøjelse af Kontingentet i Forbindelse med en ubetydelig Reduktion af Understøttelsen har medført en lille Nedgang i Medlemsantallet. Man følte nu, at her var Manden, som ikke alene var i Stand til at løfte Organisationen over den lille Krise, men ogsaa at føre den videre fremad til større og lykkeligere Forhold.

ARBEJDSTIDENS LÆNGDE.

Resten af Formiddagen gik med Ordningen af forskellige administrative Sager, og efter Lunch tog man for lukkede Døre Regeringens Forslag til Regulering af Medhjælpernes Arbejdstid op til en grundig Drøftelse. Som det var at vente, blev denne Diskussion en af de betydeligste og interessanteste, der blev ført paa Kongressen. Mr. *J. A. Seddon* klarlagde i en udmærket Tale den øjeblikkelige Stilling, og Kongressens Opfattelse fik sit Udtryk i en Resolution, der kræver Arbejdstiden for Medhjælpere nedsat til 60 Timer ugentlig (inkl. $1^1/_2$ Time daglig til Maaltiderne) i Forbindelse med en tvungen tidligere Butikslukning. Da denne Resolution blev forelagt Pressen, udtalte Mr. Aves, der for Regeringens Regning har undersøgt Lovgivningen vedr. Butikslukning i Kolonierne, at Kongressens Krav var saa beskedne, at Medhjælperne med Ret kunde kræve en saadan Lov gennemført allerede i indeværende Samling. Større Dygtighed og udvidede Interesser havde altid været Resultatet af forkortet Arbejdstid. Han haabede derfor at Medhjælperne vilde forelægge Resolutionen for Parlamentets Medlemmer, og de, som nægtede at støtte den, burde slaas ned ved det næste Valg.

KOST- OG LOGI-SYSTEMET.

Efterhaanden har Kravet om dette Systems Afskaffelse vundet større og større Genklang i Befolkningen. Medhjælperne er ikke mere alene om at fordømme det, baade Forfattere og frisindede Præster har kritiseret det og offentligt stemplet det som en Skandale for England. Presset af denne Opinion har Regeringen nedsat et Udvalg til Undersøgelse af Sagen. Udvalget har delt sig i to Dele, hvoraf den største mener, at Systemet nok kan bibeholdes med forskellige Ændringer, medens Mindretallet kræver det helt afskaffet og forbudt ved Lov. Kongressen gav ved en Resolution sin Sympathi for Mindretallets Standpunkt tilkende og krævede af Regeringen en Lov, baseret herpaa, gennemført hurtigst muligt.

Efter at »Minimal Løn« havde været til Behandling, sluttede man Dagens Forhandlinger og mødtes om Aftenen i Grand Hotels Sal til en lille Fest. Mr. J. A. Seddon udtalte her sin Glæde over, at Organisationen for første Gang var gæstet af Hovedbestyrelsen for de kooperative Medhjælperes Forbund, og en Repræsentant herfor, Mr. *Dale* bragte en Hilsen fra 29,000 organiserede Medhjælpere, beskæftigede i koo-

perative Institutioner. Mr. Dale henviste til det begyndte Samarbejde og udtalte Haabet om, at ingen Misforstaaelse maatte hindre dem i en fælles Kamp for det fælles Formaal.

(Sluttes).

Brev fra Hamburg.

Efterfølgende Brev, hvis Offentliggørelse er udsat paa Grund af Pladsmangel, er tilsendt os fra et forhenværende Medlem af Kolding-Afdelingen, der for Tiden har Engagement i Hamburg.

DA JEG FØRSTE GANG kom til Hamburg, tænkte jeg uvilkaarlig, at de Mennesker, jeg dér mødte og som jeg ikke ret kunde forstaa, ogsaa maatte være forskellig fra mig i mange andre Retninger end Sproget. Men da jeg først lærte Sproget at kende, fandt jeg snart ud, at det var Mennesker med samme Egenskaber, Følelser og Maal som vi.

Livet her i Elbbyen leves dog ligesom mere hastigt end hjemme i det fredelige Danmark, og Kampen for Brødet er haardere. Alt laves til Penge — »Geschäft« af den mindste Bagatel. Selv paa Gaderne er Konkurrencen stor, og der falbydes de mærkværdigste og værdiløseste Ting lige til gamle Ugeblade og Detektivromaner. Bare sælge, blot tjene Penge — og dog er Arbejdsløsheden stor, og det ikke mindst blandt Handels- og Kontormedhjælperne. Hvad der meget forøger Arbejdsløsheden blandt de mandlige Medhjælpere er den Mængde »Warenhäuser«, der stadig tager til, og hvor kvindelige Medhjælpere gerne bliver foretrukne, da det jo her gælder om at have et stort Personale til en billig Penge.

Da det bekendte »Warenhaus Schurig« i Februar aabnede sine nye Lokaler blev Personalet betydelig forøget, saavel af mandlige som af kvindelige Medhjælpere, men da Aabningstravlheden var forbi, blev alle de nyantagne mandlige Medhjælpere opsagte, medens Kvinderne blev fast antagne — et lille Eksempel til de mange paa, hvorledes uorganiserede, kvindelige Kolleger bliver Snyltere paa vor Stand. Gennemsnitslønnen for vedkommende Kvinder er ca. Mk. 25.— pr. Maaned.

Det store Medhjælperforbund »Deutschnationaler Handlungsgehilfen-Verband«*) er stadig i mægtig Fremgang og Medlemsantallet er nu oppe paa ca. 125,000, alle mandlige Medhjælpere, da »D. H. V.« jo som bekendt ikke optager Kvinder, men bekæmper disses Indtrængen i Handelsfagene. Med Hensyn til Forbedring af Arbejdsvilkaar har »D. H. V.« ogsaa adskilligt at opvise, saaledes her i Hamburg 8-Lukningen for Manufaktur- og Papirbranchen fra 1. August 1908. Søndagshvilen, som Forbundet har arbejdet paa i 10 Aar og særlig energisk i dette Efteraar, hvor der overalt i Tyskland er bleven afholdt store Protestmøder og indsendt adskillige Andragender til Regering og Rigsdag, er desværre endnu ikke gennemført. Saa mærkelig det lyder, er Præsterne en stor Hæmsko for Søndagshvilen, fordi de ikke vil lægge Kirketiden om. Arbejdstiden om Søndagen er fra 8—9½ og 11½—2 om Sommeren, om Vinteren til 3; Forbundet vil have Arbejdstiden samlet til om Formiddagen og Kirketiden (nu fra 9½—11½) lagt om til efter Forretningstid; men dette sætter Præstestanden sig imod.

Et smukt Bevis paa kollegialt Sammenhold er den store moderne indrettede Medhjælperbygning paa »Holstenwall«, hvortil Byggesummen delvis er samlet ved at hvert Forbunds-Medlem i hele Riget har udredet en særlig »Byggeskat«. Et Eksempel til Efterfølgelse for os Danske.

I Bygningen findes foruden Forbundets Kontorer, ogsaa Trykkeri for Forbundets Blade og Tidsskrifter samt Aftenskole og Lærlingehjem (se »Huset paa Holstenwall«, »D. H. K. M. T.« Nr. 14/1908).

Hvorledes befinder nu en dansk Medhjælper sig ved at arbejde i en tysk Detailforretning? Ja, det smager jo ikke rigtig en dansk Kommis, at han om Søndagen skal op som sædvanlig og i »Geschäft«, og holde ud til Kl. 3 om Eftermiddagen, eller at han Juleaften maa staa i Forretning til Kl. 10—10½, og medens man endnu sælger Julepresenter, se Juletræer tændes i Vinduerne omkring i Husene. Saa søger Tankerne hjemad til Juleaften derhjemme, hvor alt er stille og stemningsfuldt, hvor man knapt ser Folk paa Gaden efter Kl. 8, og saa tænker han vel paa det gamle Ord: »Ude er godt, men hjemme dog bedst«.

At leve hernede er dyrt. Almindelig Kost og Logis faar man ikke under ca. 70 Mark, og det bliver derfor sjældent taget sammen. I Reglen lejes et møbleret Værelse med Morgenkaffe (den er almindeligvis saa tynd, at man er i Tvivl om det er Kaffe eller The). »Frühstück« skærer man sig selv. »Mittagstisch« indtages paa et »Gastwirtschaft« eller privat »Mittagstisch« og til »Abendbrod« er man igen sin egen Madmoder. Det kniber jo i Begyndelsen selv at sidde og snitte i »das Schwarzbrod«, men med Tiden kommer man ganske godt ud af det baade med »Schwarzbrod und Wurst«,

Men *det* skal slet ikke afskrække nogen Kollega fra at tage til Tyskland; tvertimod vil jeg raade enhver energisk ung Mand til at tage herned, om ikke for bestandig, saa dog for at sætte sig ind i Forholdene. Det er interessant og kan kun komme til Nytte, ogsaa hjemme i Danmark.

Det er hændt mig, at en Landsmand har erklæret ikke at ville indmelde sig i de tyske Medhjælperorganisationer, fordi — som han sagde — »Tyskerne vedkom ham ikke«. Et saadant Standpunkt er forkert; danske organiserede Medhjælpere vil her og overalt i Tyskland finde faglige Organisationer, der arbejder for de samme Maal som Centralorganisationen, og som derfor bør støttes af os, der har fælles Interesser med vore tyske Standsfæller.

Hamburg, April 1909. *Carl Hansen.*

*) Foruden dette — Tysklands største — Medhjælperforbund er Hamburg Hovedsædet for „Centralverband der Handlungsgehülfen und Gehülfinnen Deutschlands", der omend langt ringere i Medlemstal (ca. 8000 Medlemmer), øver en ikke ringe Indflydelse paa Reformarbejdet og i flere Henseender indtager en afgjort Særstilling overfor de øvrige Medhjælperforbund. „Centralverband" optager kvindelige Medlemmer, ledes i socialdemokratisk Retning og er tilsluttet Tysklands „Samvirkende Fagforbund". Red.

Stenografiske Læremidler.

Chr. Christiansen: *Lærebog i Gabelsbergers Stenografi*, 5. Udg. 1909. (Forlagt af Tillges Boghandel. Pris hæftet Kr. 1,80, karton. Kr. 2,10).

— *Stenografiske Læseøvelser.* 3. Udg. 1909. (Forlagt af Tillges Boghandel. Pris hæftet 80 Øre, karton Kr. 1,10).

— *Nøgle til Lærebog i Gabelsbergers Stenografi.* (Forlagt af Tillges Boghandel. Pris 25 Øre).

— og *Stibolt*: *5000 Debatforkortelser.* (I Kommission hos Tillges Boghandel).

A. Worms: *Lærebog i letfattelig dansk Stenografi.* (Udgave A. til Selvundervisningsbrug Kr. 1,50, Udgave B. til Kursusbrug Kr. 1,20). 8. Udg. 13—17,000. Stenografskolens Forlag (i Kommission hos J. Frimodt).

Stenografien er jo nu almindelig anerkendt som et vigtigt teknisk Hjælpemiddel i det moderne Forretningsliv, hvor den i Forbindelse med Skrivemaskinen har fundet sin mest udstrakte praktiske Anvendelse ved Besørgelsen af Korrespondancen; men alligevel kunde den udnyttes med betydelig Fordel ogsaa paa mangfoldige andre Omraader i langt større Udstrækning, end man egentlig tænker sig, og det kan ikke noksom lægges navnlig de yngre Kontormedhjælpere paa Sinde at lægge sig efter Studiet af Stenografi. For mangen uug Kontormedhjælper har Stenografien været den Nøgle, der først skaffede ham dybere Indsigt i det kommercielle Livs Hemmeligheder og mange er de, der nu befinder sig i gode Stillinger, som kan takke deres stenografiske Dygtighed for, at de forholdsvis tidligt begyndte deres Karriére.

De ovennævnte Læremidler i Gabelsbergers Stenografi, der alle fremtræder i en autografisk og litografisk Henseende overordentligt tiltalende og ubetinget mønsterværdig Udstyrelse, og som tilsammenlagt danner et meget fyldigt Materiale, kan anbefales dem, der alt tidligere har lært en af de saakaldte Gabelsberger Systems Former, og som ønsker at sætte sig ind i den af »Det danske Gabelsberger-Stenograf-Selskab« i 1907 vedtagne Systemrevision. Hvorvidt denne Systemrevision ogsaa betegner et Fremskridt, forbyder Pladshensyn her at komme nærmere ind paa; men der skal dog i saa Henseende henpeger paa, at der indenfor det gabelsbergske Systems Dyrkere hersker stærkt delte Meninger herom, og med hvilken Beføjelse »D. D G. S.« har foretaget denne »Revision« er det ogsaa vanskeligt at sige, da de her i Landet bestaaende Foreninger af Gabelsberger Stenografer virker ganske spredt og aldeles savner en Centralorganisation. En Kendsgerning er det imidlertid, at der nu undervises i saa indbyrdes afvigende Former af dansk Gabels-

berger Stenografi, at disses Dyrkere delvis er ude af Stand til at læse hverandres Skrift. Alene dette er et Moment, der meget stærkt opfordrer Nybegyndere i den stenografiske Kunst til *ikke* at lære nogen af de eksisterende Former af det i mange Henseender saa forældede Gabelsbergske System.

Stenografiske *Nybegyndere* behøver intet Øjeblik at være i Tvivl om, at de i Stedet for bør tage fat paa »Letfattelig dansk Stenografi« (Worm's System), der i Modsætning til de gabelsbergske Systemer har faa, bestemte og konsekvent gennemførte Regler, betegner hvert Ord nøjagtigt og utvetydigt, med andre Ord er et »System« i dette Ords egentlige Forstand. Det er let læseligt og overskueligt, haandret og flydende (man sammenligne blot en Skriftprøve af Gabelsberger Stenografi med en Skriftprøve af »Letfattelig dansk Stenografi«, Forskellen springer straks i Øjnene, selv for ikke Stenografer!) og last but not least, det er betydeligt nemmere at lære end Gabelsbergers Stenografi.

»Letfattelig dansk Stenografi« er ubetinget ensartet, da det hviler paa een en Gang for alle vedtagen »Grundfremstilling« paa 3 Sider, der kun kan forandres efter en nøje Prøvelse af en dertil af Systemets Landsorganisation, »Dansk stenografisk Forening«, særlig autoriseret Forsamling.

Worm's System har vundet en betydelig Udbredelse her i Landet ligesom det beslægtede Stolze-Schrey'ske System, der i Tyskland nu har overfløjet det Gabelsbergske System.

Worm's Lærebog har bestaaet sin praktiske Prøve gennem en Aarrække og er den mest udbredte af alle stenografiske Lærebøger her i Landet. Den er trykt i et Antal af 17000 Eksemplarer.

Carl Christensen, Kjøbenhavn.

Sjællandsk Medhjælperstævne i Roskilde

Søndag den 1. August 1909.

I HENHOLD TIL CIRKULÆRE af 16. Maj, indbyder undertegnede Udvalg til Sommerstævne i Roskilde, (paa de kjøbenhavnske Afdelingers 12-Aars Stiftelsesdag), Søndag den 1. August.

PROGRAM:

Ankomst til Roskilde Kl. ca. 10 Fmd. Deltagerne samles udenfor Banegaarden og begive sig til Etablissementet »Trægaarden«, hvor medbragt Frokost indtages i Haven. Derefter Kaffebord ved hvilket Centralorganisationens Formand Hr. *Chr. Ingvoldsen*, Aarhus, og Frøken *Elisabeth Jørgensen*, Kjøbenhavn, vil tale.

Kl. 12—1½ Besøg i Domkirken.

Kl. 1½—4 beses Byen og Omegn.

Kl. 4 præcis samles Deltagerne atter i »Trægaarden« til Fællesspisning, bestaaende af Kylling, koldt Bord, Øl, Snaps og Kaffe. Derefter Dans til Afrejsen.

Prisen pr. Deltager for Besøget i Domkirken og Fællesspisningen er 3 Kr., som erlægges ved Tegningen.

Afdelingernes Formænd gøres opmærksomme paa at ved Køb af mindst 30 Jernbanebilletter erholdes stor Moderation.

Afdelingerne opfordres til, at iværksætte en energisk Agitation for, at saavel Medlemmer som ikke Medlemmer i stort Tal vil møde til dette Stævne.

Indtegningen sker til Udvalgets Formand, Hr. *Fr. Møller*, Nannasgade 21, 2. Sal, Kjøbenhavn L., og slutter den 20. Juli.

Stævneudvalget:

Fr. Møller,
Formand.

E. S. Schibler,
Formand f. Agitationsudvalget for Kjøbenhavn.

Chr. F. Johannessen,
Formand f. Agitationsudvalget for Sjælland.

Chr. Johansen,
Slagelse.

Willy Carlsen,
Kjøbenhavn.

8-Lukningen paa Landet.

PAA LANDET har 8-Lukningsloven ikke megen Betydning. Der tages ikke Hensyn til denne som til andre Love. Næsten overalt hvor man kommer herude paa Landet, i Landsbyerne, handles der ligesom forhen saalænge Kunderne behager at indfinde sig.

Er det ikke Sognefogedens Pligt, hvor ingen anden Øvrighed findes, at føre Tilsyn med at de Handlende efterkommer Loven? Og hvad kan der gøres for at faa 8-Lukningen opretholdt, naar man ikke selv er paa en Plads, hvor man kan anmelde sligt? Thi naar vi har faaet Loven, vilde vi ogsaa gerne have den Fritid og Hviletid, den tilsikrer os, og naar det skal gaa saaledes om Vinteren, vil det altsaa blive endnu værre om Sommeren. Muligvis kunde det være til Nytte at omtale det i lokale Blade, for at de, som skulde føre Tilsyn paa dette Omraade kunde røgte deres Hverv noget bedre end hidtil.

Lindknud, Brørup, April 1909.

Juul Frederiksen.

* * *

Opsigten med at denne Lovs Bestemmelser overholdes paahviler Politimyndighederne, — paa Landet altsaa Sognefogederne, til hvem Anmeldelse sker. Saafremt denne forbliver virkningsløs kan der indgives Klage til Herredskontoret i den paagældende Jurisdiktion.

Vedrørende de øvrige Spørgsmaal bør der i hvert enkelt Tilfælde rettes Henvendelse med alle fornødne Oplysninger til Centralorganisationens Hovedkontor. *Red.*

Conto pro diversi.

VOR HENVENDELSE TIL HANDELSMINISTERIET

der omtaltes i Nr. 9 har foranlediget »*Politiken*« til en Artikel, hvoraf nedenstaaende Citat danner Indledning og Slutning:

»Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger« er det altfor lange Navn paa en Forening, der under en virksom Ledelse udretter ikke lidt for sine Medlemmer, navnlig i social og faglig Henseende. Bestyrelsen har bl. a. taget sig af Spørgsmaalene om Medhjælpernes Arbejdstid, om Børns og unge Menneskers Anvendelse til Arbejde, om Siddepladser for Butikspersonale og om Medhjælperes Repræsentation i Sø- og Handelsretten i Sager, der vedrører Arbejdsforholdet, samt eventuelt Indførelse af Voldgiftsretter i Lighed med de tyske *Kaufmannsgerichte.*

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Spørgsmaalet om særlige Voldgiftsretter til Afgørelse af Stridigheder mellem Handlende og deres Medhjælpere er noget ganske nyt herhjemme. Medhjælperorganisationen synes at ville lægge megen Vægt paa at faa det fremmet, hvilket sikkert ogsaa kunde være meget nyttigt.«

»EN PROGRAMTALE«

er Overskriften paa en Artikel i sidste Nummer af vort Broderorgan »Handelsfunktionæren«. Artiklen indeholder en udførlig Omtale af *Vilh. Hansen's* Tale (»Centralorganisationens og Afdelingernes Opgaver«) ved den ekstraordinære Kongres i Aarhus. Bladet udtaler at »dette Foredrag tør paaregne almindelig Interesse« og bringer en Gengivelse af Talens Slutning. »Handlungsgehilfen-Zeitung«, der omtaler Kongressen og Foredraget, fremhæver, at »en kvindelig Delegeret (ɔ: *Elisabeth Jørgensen*) gentagne Gange deltog i den omfattende Debat med udførlige Indlæg.«

ATTENTATER PAA BUTIKSLUKNINGSLOVEN.

Nogle Detailhandlere i *Lønstrup* (det bekendte Fiskerleje og Badested ved Vesterhavet) havde andraget Rubjerg—Maarup Sogneraad om Tilladelse til at holde Butikerne aabne til Kl. 11 i Sommermaanederne. Sogneraadet nægtede Andragendet.

Derimod har *Kolding* Byraad, paa Foranledning af de lokale Manufakturhandlere, indrømmet Dispensation fra Loven indtil Kl. 10 Aften de to sidste Søgnedage før Pinse. Efter Ansøgning fra Handelsforeningen kom Undtagelsesbestemmelsen til at omfatte samtlige Handelsbrancher.

HANDELSSKOLE-FERIEKURSUS.

Under Ledelse af Handelsskolebestyrer *Niels P. Nielsen*, Aarhus, afholdes der i Tiden 26.—31. Juli (incl.) Feriekursus for metodisk Undervisning i Handelsfag.

Dette Kursus, der afholdes paa Aarhus Handelsskole, vil omfatte: Handelslære med Henblik paa Fagets Grænser og paa dets Forhold til Nationaløkonomien, Besøg i praktiske Virksomheder i Tilknytning til det gennemgaaende Handelslærestof, korte Foredrag over metodiske Emner i Tilknytning til Løsning af blandede Opgaver for Bogholderi, Korrespondance og Vekselslære.

Ansøgere maa være kendt med dobbelt Bogholderi (og Korrespondance) og helst have undervist deri. Undtagelser herfra kan indrømmes Handelsskolebestyrere.

Deltagelsen i Undervisningen er gratis. Stipendium paa 2—3 Kr. pr. Dag kan indrømmes et begrænset Antal af Deltagerne. Ansøgning maa være Skoleraadet for »Aarhus Handelsskole« i Hænde inden 15. Juni.

Principalen og den nye Kakkelovn.

DA JEG VED, at »Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende« gerne optager ethvert Bidrag, der kan tjene til Belysning af H. & K. M.s Arbejdsforhold, vil jeg ikke forholde dens Læsere et udmærket Bidrag i saa Henseende.

Jeg kender en gammel Forretning, der just ikke er berømt for sine moderne hygiejniske Arbejdsforhold.

Det er en stor Forretning med meget Personale, saavel Lager- Butiks- og Kontorpersonale, og det er et for disse to sidstes Vedkommende ubehageligt Forhold, nemlig Opvarmning om Vinteren, jeg vil paavise. Vedkommende Principal har i sidste Vinter tilladt sig en overordentlig Luksus, nemlig en dejlig ny Røgforbrænder, og Personalet gned Hænderne af bare Glæde, thi nu behøvede det jo ikke længere at sidde og fryse paa Kontoret om Vinteren, og alt var saare godt. Men om Forladelse! Personalet havde gjort Regning uden Vært og denne Vært var Chefen; thi han, om just ikke forbød Personalet at fyre, saa dikterede den Befaling: »Jeg skal nok selv fyre«. Hvem der kender en Røgforbrænder ved jo nok, at der skal fyres med gode Kul og at der skal fyres baade Nat og Dag, for at Ovnen kan give det bedste og billigste Varmeudbytte, men nu foregaar Fyringen saaledes, at Ovnen med enkelte Afbrydelser tændes op hver Morgen, naar det da ikke er Tilfældet at Kulbeholdningen slipper op, hvilket sker engang imellem, thi saa bliver der kun fyret med Træ.

Enhver som kan læse mellem Linie kan jo tydeligt se, hvad Hensigten er, men jeg kan ikke forstaa, at en Chef ikke kan indse, at han udsætter sig selv for en stor Risiko — Kulde kan jo som bekendt ogsaa bringe Sygdom — at han ikke kan indse, at Personalets Arbejdsdygtighed lider derunder, og at han last not least ikke kan indse, at han jager sine egne Kunder ud af Forretningen.

Saafremt det ikke er et ubeskedent Ønske, vil jeg foreslaa Centralorganisationen, at den ved Tid og Lejlighed ogsaa tager denne Sag under Overvejelse og fremsætter sine Krav om en obligatorisk Opvarmning af Arbejdslokalerne om Vinteren. Det er jo i Grunden et underordnet Spørgsmaal, som man skulde synes en Principal i egen velforstaaet Interesse vel nok kunde løse, men da det mange Steder viser sig ikke at være Tilfældet, er der jo ikke andet for den stillesiddende Medhjælper at gøre end søge sin Organisations Bistand for ogsaa med Tiden at tvinge dette Krav frem.

C. J.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage før Bladet skal udkomme.

Hillerød. Den nystiftede Handels- og Kontormedhjælperforening for Hillerød og Omegn afholdt den 17 Maj d. A. Agitationsmøde paa Hotel »Leidersdorff«. Vor Redaktør *Vilh. Hansen* og Frk. *Elisabeth Jørgensen* var efter Foreningens Indbydelse kommen tilstede.

Kommis *Melskens* bød Forsamlingen — der talte baade kvindlige og mandlige Deltagere — Velkommen, hvorefter *Redaktøren* holdt et klart Foredrag om Organisationsspørgsmaalet, idet han bl. a. pegede paa, hvorledes Samfundsudviklingen førte med sig, at alle, baade Haandens og Aandens Arbejdere, sluttede sig sammen i Organisationer for at værne fælles Interesser, og fremhævede det naturlige og selvfølgelige i, at Handels- og Kontormedhjælperne fulgte med i denne Udvikling. Hertil kommer, at man ikke i vore Dage som tidligere kan betragte Handelsmedhjælpernes Stilling som en kun foreløbig Overgangsform, indtil den unge Mand blev Principal. Udviklingen fører med sig — og Statistikken peger i samme Retning — at færre og færre naar længere frem end til Medhjælperstillingen.

Frk. *Elisabeth Jørgensen* talte derefter livligt og indtrængende og henvendte sig navnlig til de kvindlige Handels- og Kontormedhjælpere. Kvinderne var trængt stærkt ind paa Mændenes Omraade i Handels- og Kontorfaget, og dette kunde ikke forhindres; de havde Ret dertil, da deres Arbejdsdygtighed i mange Retninger her ikke stod tilbage for Mændenes. Men man maatte forlange, at Kvinderne ikke stod som en Hindring for den mandlige Medhjælpers Kamp for bedre Arbejdsvilkaar. Hun rettede derefter en indtrængende Opfordring til Kvinderne om ogsaa at slutte sig til Organisationen.

Hr. *Melskens* sluttede Mødet med en Tak til Foredragsholderne, og efter at flere ny Indmeldelser havde fundet Sted, afholdtes Generalforsamling, hvor Lovene drøftedes og vedtoges. *Herm. Melskens* valgtes til Formand. Iøvrigt valgtes til Bestyrelsen: Kommis *Andersen*, Løjtnant *Rasmussen*, Assistent *Lerche* og Assistent *Chr. J. Hansen*; Suppleanter: *Amlet Jensen* og *Ørvad*, Revisorer: *Sørensen* og *Krøger*.

Ved et den 21. s. M. afholdt Bestyrelsesmøde valgtes Løjtnant *Rasmussen* til Næstformand, Ass. *Chr. J. Hansen* til Kasserer og Ass. *Lerche* til Sekretær.

J. C. Lerche
Sekretær.

Kjøbenhavn. *Diskussionsklubben* afholder Møde i Afdelingernes Sommerlokale, Etablissementet »*Helgoland*«, Strandvej 20, *Onsdag den 9de Juni*, Kl. 9 pr.

Kassereren *Fr. Møller* indleder om »*Hvorledes bør organiserede Medhjælperes Stilling være til Organisationen*«.

Medlemmerne indbydes til at give Møde — og møde præcist.

Udvalget.

Sorø. Afdelingen afholdt den 6. Maj sin ordinære halvaarlige Generalforsamling. Formanden, Bogholder *Madsen*, aabnede Generalforsamlingen og bød de Tilstedeværende Velkommen. Kommis *N. H. Lange* valgtes til Dirigent. Formanden aflagde Beretning om Virksomheden i det forløbne Halvaar. Kassereren fremlagde det reviderede Regnskab, som godkendtes. — Derefter foretoges Valg af Formand og et nyt Bestyrelsesmedlem.

Til Formand valgtes Bogholder *Hauge* og til Bestyrelsesmedlem Kommis *Ellekjær*. Bestyrelsen konstituerede sig saaledes: *N. H. Lange* Næstformand, Frk. *Kildeberg* Kasserer, Kommis *Ellekjær* og Kommis *H. Hansen*. Til Revisorer valgtes Kommis *Frømsdorf* og Kommis *Johs. Christiansen*. Til Suppleant Frk. *Brinch Nielsen*. Til Festudvalget: Frk. *Toustrup*, Frk *Brinch Nielsen*, Bogholder *Stolpe* og Kommis *J. Christiansen*.

N. H. L.

Vejen. Afdelingen anvendte det af Staten bevilgede Tilskud til Afholdelse af Foredrag til et Møde med Dr. phil. *Emil Fog*, Aarhus, som Taler. Emne: »Paris og Livet dér«. Hr. Fog gav et kort Uddrag af Byens Historie og oprullede nogle interessante Billeder af det brogede Liv, som rører sig dernede. Dvælede desuden ved Byens Handel og Industri samt ved de arkitektoniske Mindesmærker.

Foredraget paahørtes af ca. 300 Mennesker, der hilste det med Haandklap. Efter Foredraget samledes Medhjælpere samt indbudte Gæster til en lille selskabelig Sammenkomst.

M. K.

Vejen. Afdelingen afholder *ordinær Generalforsamling* Søndagen den *13. Juni* Eftm. Kl. 5 paa Hansens Hotel.

M. K.

Den sorte Tavle.

Kontormedhjælper *Julius Clausen*, tidligere Aarhus nu Grønnegade 8, Aalborg, har ikke betalt resterende Kontingent til *Aarhus-* og *Aalborg*-Afdelingen.

Aalborg, Maj 1909.

Johanne Berg,
p. T. Kasserer.

Hvad vore Medarbejdere og Korrespondenter bedes iagttage!

Skriv altid — i Særdeleshed Navne — med tydelig Haandskrift.

Skriv kun paa den ene Side af Papiret.

Søg en kort og klar Udtryksform for Deres Tanker. Undgaa enhver Gentagelse.

Søg ved Udarbejdelse af Referater at undgaa ethvert overflødigt Udtryk. Anfør alt af Vigtighed i kortest mulig Form. Undlad alle Bagateller.

Udarbejd Deres Manuskript med Omhu; gennemlæs det altid før Afsendelsen.

Iagttag disse Regler — og De sparer Redaktørens Tid, gavner vort Blad og vor Sag

Naar De skriver til „D. H. K. M. T". da indsend til

Redaktionen: Manuskripter til Bladet, Korrespondance vedr. Hovedbladets Indhold, Avisudklip og enhver Meddelelse ang. Standsanliggender samt et Eksemplar af de Tryksager, Afdelingerne udsender.

Ekspeditionen: Bladets Anmeldelse og Forsendelse gennem Postvæsenet, Rekvisitioner paa Restoplag til agitatorisk Øjemed, Reklamationer over uregelmæssig Modtagelse af Bladet.

Hovedkontoret: Alt Annonceafdelingen vedr.

Ved nøje at følge denne Anvisning spares Tid og Penge!

Annoncer.

Kjøbenhavn.

Medhjælpere

køb Klæder hos

Herløv Møller

*** City Herreekvipering ***

4, Kristen Bernikovsgade 4.

Aalborg.

AALBORG

HANDELSGYMNASIUM

Nordjyllands Hdlshøjskole.

1. Maj og *1. Novbr.* nye prakt. Kursus i *alle Hdlsfag.* Forlang *Plan* og *Skema* t. *Statsunderst.* (240 Kr.)

J. F. Møller, cand. mag.

1 Aars Studieoph. i England og Tyskland.

AALBORG

Ure og Kæder købes

billigst hos

ADOLPH MØLLER,

Slotsgade.

M. Jensen, Nytorv 9,

Cigar- og Tobaksforretning.

Piber og Stokke i stort Udvalg.

AALBORG.

P. Hansens Bogtrykkeri

leverer alle Slags Tryksager hurtigt, smukt og billigt.

VICTOR MORCHS

Barbér- og Frisørsalon anbefales.

Slotsgade 16. Underofficersbygn.

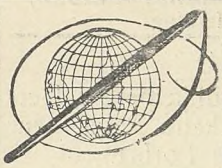

Waterman „IDEAL"

FYLDEPEN.

Marinus M. Schultz,

Jomfruanegade 3. Aalborg.

Anerkendt den bedste! Forlang gratis tilsendt en Bog om „Fyldepenne".

AALBORG.

Glarmester S. N. Jensen,

Algade 67. Telefon Nr. 5.

1. Kl. Værksted for

INDRAMNING AF BILLEDER.

Forlang

Salon-Pilsner

overalt.

AALBORG. Specialforretning

i Herre-Kravats, Kraver, Flipper, Dag- og Natlinned, Normalunderbeklædning.

Engelske lette Hatte fra 3 Kroner.

NB. Ulster, Regnfrakker, Habitter efter nyeste Snit, billigst i

Kravatmagasinet, Algade 50.

Niels Jensen.

From-Løvstrøm,

Fotograf.

Algade 7, Aalborg

anbefaler alt til Faget henhørende.

Alle moderne Nyheder.

„Postkort" i fin Udførelse kun **3 Kr. Dus.**

Algade 26. AALBORG Algade 26.

Skotøjsforretningen i DET RØDE HUS

bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

JERNBANEHOTELLET

BOULEVARDEN 15, AALBORG

(NÆR BANEGAARDEN .·. ANBEFALES

TELEFON 1434 ——— **V. FONSECA**

Aarhus.

Den jydske Handelshøjskole

Hans Brogesgade 2, Aarhus.

Telefon 1883.

I. Maj begynder nye **hel-** og **halvaars** Kursus for Herrer og Damer.

Progam sendes. Indmeldelser modtages af Forstanderen.

For Bestyrelsen

Joh. Baune.

Drik Ceres Øl

Rejsende

spiser bedst sin

Frokost

Middag

eller Aften

GrandHotel Aarhus.

Telefoner:

Kaféen 656. — Selskabslokalerne 915

Diner fra Kl. 1—5. Kr. 1,50.

Nymonterede Værelser fra Kr. 1.50

Aarhus Handelsskole

(statsunderstøttet Dagskole)

begynder den **I. Maj** ny 1/1 og 1/2 Aars Kursus for Damer og Herrer. Program paa Forlangende fra **Skolens Kontor, Vestergade 8.**

Niels P. Nielsen,

exam. Handelsskolelærer fra

»Die Handelshochschule zu Leipzig«

Esbjerg.

Ryg Nr. 46. **M. M. ANDERSEN, Esbjerg.** Ryg Nr. 46.

Special-Cigarforretning.

Kongensgade 49. Telefon 282.

Specialitet: Hamborger-Cigarer.

Dante CIGARETTER Dante **№10-10 Øre, №15-15 Øre pr. 10 Stk.**

Fotografisk Atelier „Mundus", Aarhus.

Absolut 1. Kl. fotografisk Etablissement, udstyret med alle Nutidens Krav paa Elegance. Vi anbefaler os til d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.
Brødrene Alfred & Mundus Pedersen, Ryesgade 16. Telefon 2240.

Husk
JØRGEN JEPSEN's
Skræderetablissement
Kongensgade 19. Esbjerg.

Drik Esbjerg Øl

A. Eeg's Palmehave.
1ste Kl.s Koncert-Restaurant
Enestaaende i Skandinavien.

ESBJERG.
Jydsk Lædervaremagasin
anbefales!
Fuldstændig Specialforretning i Lædervarer.

JUL. PETERSEN,
Hatte- og Bundtmager,
ESBJERG.

Chr. Adler Svanholm,
Kongensgade 64. — Esbjerg.
Største Udvalg af alt til Herre-Lingeri.
Største Lager af Habitter og Overfrakker.

Saa meget staar fast —
det solideste Fodtøj faas hos
S. Pedersen,
Torvet Esbjerg.

Dansk Beklædnings Comp.
Største Udvalg
— Billigste Priser. —
Kongensgade, Esbjerg.

Esbjerg Papirforsyning.
Alle Kontorartikler.

Esbjerg.
O. S. U. BAUER,
Herre- & Dame-Frisørsalon.
Kongensgade 49, Stuen & 1. Sal
Stort Udvalg i Toilet- og Sygeplejeartikler.
Bestilling paa Haararbejde modtages.

Herning.

Barber & Frisørstuen
i Højskolehjemmet
bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes venlige Erindring.
I. KLASSES BETJENING.
L. Ingemann Thomsen,
Herning.

Alle
fagorganiserede Medhjælpere i Herning erholder en ekstra Rabat naar De køber Deres Forbrug af
Herreklædninger, Kravetøj etc.
i BEKLÆDNINGS-MAGASINET,
Bredgade 19.
HERNING.

Husk M. Kampmanns' Skotøjsforretning,
Største Udvalg, bedste Reparationsværksted.

Hjørring.

I. C. Christensens
1. Kl. Skræder- og Herreekviperingsforretning bringes i velvillig Erindring.
SKOLEGADE 1. HJØRRING.

Dürkopp-Cykler
faas kun hos
A. Jensen, Du Nord, Hjørring.

Horsens.

Palais Caféen
Horsens.
Hyggelige Restaurant- og Selskabslokaler anbefales i velvillig Erindring.
A. Th. Kierkegaard.

Hilmar Hansens Cigarforretning
anbefaler Cigarer fra P. Wulff, Hirschsprung & Sønner og Barfoed & Co., Amsterdam.
Største Udvalg i Cigaretter, Røgtobakker, Piber og Stokke, Merskum- og Ravrør.

Abonnér paa „D. H.- & K.- M. Tidende".

Kolding.

Husk at anbefale Ludpulveret
Lessivol.
De støtter den danske Industri og fortrænger den udenlandske
faas kun fra
Kaalunds Sæbefabrik
(ved **H. Chr. Petersen**)
Kolding.

Chr. E. Krag.
Bog- og Papirhandel
Telf. 377. KOLDING. Telf. 377.
3 Kr. Eneforhandling af Klio-Fyldepennen.

Det bedste
FODTØJ
i **Kolding** faas hos
Andr. Kyster & Søn.

Husk
Ateliér CENTRAL
Helligkorsgade 16. Kolding.

SØLVE CLEMENTZ
Juvelér & Guldsmed,
Østergade 17, Kolding.
K. F. U. M.s Ejendom. Telefon Nr. 500.
Billigste Guldsmed i Kolding.

J. Johannesen,
SKRÆDERFORRETNING,
KIRKETORVET 12
anbefales.

Ønsker De en 1ste Kl. Cycle, da henvend Dem til
Jakob Brems, Kolding,
hvor De bliver bedst betjent.
NB. 1. Klasses Reparationsværksted.

Frk. C. Clemmensens
I. Kl. Pensionat,
Jærnbanegade 26, 3. Sal, anbefales.

H. W. Jørgensens Atelier,
Jærnbanegade 4 (over Bristol)
anbefales.

Kjøbenhavn.

Cloëtta's

	Pr. Pd.
Surinam Chokolade	Kr. 1,60
Caracas do.	„ 1,40
Trinidad do.	„ 1,20
Cacaopulver, fineste Analyse	„ 2,00

sælges hos vore Forhandlere over hele Landet.

Mansfeld-Büllner & Lassens
eneste **ægte**

Brama-Livs-Elixir

faas overalt og anbefales
af alle Butiksmedhjælpere.

Det staar urokkeligt fast som Klippen Man køber bedst og billigt i Flippen.

»Flippen«
er Vesterbros mest velassorterede

Kravats- og Herrelingeri-Magasin.
Anbefaler sig til det ærede Publikum.
Prima Varer.
Billige Priser. **Altid Nyheder.**
Ærb. **K. HINTZ, Istedgade 128.**
Telefon Vester 376 x. København.
Reglementerede Klubhuer (DIF) 4 Kr.

„Maaneds-Magasinet".
Rigt illustreret, over 100 Sider, ca. 100 Billeder, hver Maaned, i stort Format. Vægt 1/2 Pd. Kan netop forsendes i Korsbaand. Prøv et Kvartal, og De bliver tilfreds. Indsend Kr. 1,50 til Ekspeditionen, hvorfor De i 3 Maaneder portofrit vil faa Heftet tilsendt.
Lille Kongensgade 33, Kjøbenhavn.
»M.-M.« egner sig absolut for enhver Landboer. Bed Landpostbudet om at besørge Beløbet afsendt pr. Postanvisning. Portoen er kun 10 Øre.

Industri-Hotellet
Nyborg.

Nykøbing Mors.

Kob
Hatte, Kasketter og Huer
hos
Th. Jacobsen,
Bundtmager,
Nykøbing M.

Odense.

M. JANTZEN'S
Barber- & Frisørsalon
Albanitorv 12

Romersk Badeanstalt.
19 Albanigade 19.
Aabent: 8 Morgen til 8 Aften.
Søndag: 8—12.
Herre- & Damebade.

Odense Pilsner
har den fineste
Smag

Carl Ferniss *Telefon 1170.*
Telefon 1170. Vestergade 16.
Største Udvalg i **Cigarer, Cigaretter, Røgtobakker, Piber** og **Stokke Merskum** og **Ravrør,**
anbefales d'Herr Handels- og Kontormedhjælpere.

P. Joh. Døring
Hattemagasin
Telefon 1438. **Odense.** Telefon 1438.

LUX ODENSE. EKSPRESFORRETNING.

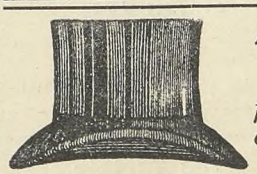

Alle Kommisser køber billigst *Engelske Regnfrakker, Habitter og Vinter Paletots, Hatte, Slips og Kravetøj hos*
Hinke, 70. Vestergade 70.

JEAN SURÉE
GULDSMED & JUVELER
VESTERGADE 41, ODENSE

Hotel Sct. Knud
Odense.

Alle bør drikke
Albani Øl
eller **Albani Pilsner**

KR. E. PETERSEN'S BOGTRYKKERI
KONGENSGADE 31, TLF. 1044
ODENSE

Odense Vin-Kompn.
Odense. == København.

Randers.

Hvor ekviperer man sig **noblest, bedst** og **billigst** i Randers **?**
Selvfølgelig hos
S. P. Petersen, **Middelgade 6** Højskolehotellet
Telefon 990. **Randers.** Telefon 990.
Absolut 1. Klasses Herreskræderi.

Hattemagasinet „Stockport".
Slotsgade 7, Randers.
Elegante Hatte, fikse Sportshuer.
Anbefales i velvillig Erindring.

RANDERS
Handels- og Kontormedhjælperforening
anbefaler sit
1ste Klasses Pensionat
i Lokalerne, Vestergade 12.
FULD PENSION 35 Kr. mdl.

Bryggeriet „THOR"
Randers, anbefales.

Svendborg.

Stokke, Piber & Cigarer
fra **Johs. Kristiansen**
Gerritsgade 4—6, ligefor Nicolaj Kirke
Svendborg.

Skive.

Skotøjsbørsen, Skive.

Største Lager. Smukkeste Udvalg. Solidt Fodtøj.

Specialitet: UOPSLIDELIGE SAALER.

Telefon 231.

JEG er udmærket tilfreds! Jeg køber mit Tøj hos J. Suurballe & Co., og dér er Klædelageret saa stort og smukt, at man uden for København ikke finder det bedre, og sker det en Gang, at et Klædningsstykke ikke passer tilfredsstillende, tages det beredvilligt tilbage. De kan spare Deres Ulejlighed, jeg handler som sagt hos J. Suurballe & Co.

Skive.

Prøv

Th. Machons

(Rudolf Schmidts Eftf.)

Barber- & Frisørstue,

Torvet.

NB. Hovedbade med Massage.

Slagelse.

K. Skaarups Boghandel, Papirhandel

en gros og en detail.

PRISLISTE sendes paa Forlangende.

Slagelse. Telefon 59.

Central Caféen

Telefon 41. Slotsgade Nr.

anbefaler sine hyggelige Lokaler.

HURTIG BETJENING.

BILLIGE PRISER.

Peter Bych.

Sorø.

Jul. Jørgensen,

Skotøjsetablissement etabl. 1890.

anbefaler:

Spaserefodtøj.

Hjemmefodtøj.

Sportsfodtøj.

Holstebro

Handels- og Kontormedhjælpere anbefales

J. P. Andersens Skræderetablissement,

Nørregade.

Barber- og Frisørsalonen

„Romerhus", Torvet.

Peter Groth.

Hovedbade med Massage.

DANSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

ved P. V. F. Petersen.

Altid billigst her paa Pladsen.

TELEFON 150.

Viborg.

Drik Odin Lager & Pilsnerøl fineste Kvalitet samt Skattefri Pilsner Mørk Skattefri Dobbeltøl.

Vejle.

A. Christensen,

Vejle. — Telefon 267.

Engelsk Klædelager.

High class Tailor Etablisement.

Hattelager og Manchetlinned.

Complete stock of every thing for Gentlemen

Koncertsalens Varieté og RESTAURATION anbefales.

Café „Standard"

JENS C. NIELSEN.

Telefon 265.

Jernbanepladsen, Vejle.

Moderate Priser.

SKOTØJSFORRETNINGEN SALGADE 5 anbefales

d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.

Største Udvalg. Billigste Priser.

1. Klasses Reparationsværksted.

CH. CHRISTENSEN.

Kendsgerninger rokkes ikke!

Derfor vil det stedse være sandt, at **Worning & Petersens** ægte

— Xeroform Sæbe —

er den allerbedste Toiletsæbe til dagligt Brug.

REPRÆSENTANTER

FOR

„DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE"s

ANNONCE-AFDELING.

Aalb.: Hr. N. C. Nielsen-Lindquist, Danmarksg. 45.
Aarhus: A Bech, St. Pouls Gade 11 B.
Bramminge: Hr. Kommis H. C. Hansen.
Ebeltoft: Hr. Bogholder R. Hvitved
Esbjerg: Hr. N. C. H. Holm, Jyllandsgade 4.
Fredericia: F. Mazanti, Gjeddesborg.
Frederikshavn: Hr. Bogh. S. West.
Herning: Hr. Kommis Chr. Kampmann.
Hillerød: Hr. Assistent Chr. J. Hansen.
Hjørring: Hr. H. Hein, Hirtshalsvej 5.
Horsens: Hr. Kommis Sten Vandborg.
Holstebro: Mnfktm. Carl Jensen, Adr. S. S. Busk
Kellerup: Hr. Kommis O. Frandsen
Kolding: Hr. K. Rasmussen, Jærnbanegade 16.
Kjøbenhavn: Hr. E. S. Schibler, Sønderg. 25.
Middelfart: Hr. Chr. Hansen, Alg de 23.
Nykøbing F.: Hr. Kommis C. M. Nørgaard.
Nykøbing M.: Hr. Kommis C. Svenningsen.
Næstved: Hr. Kommis Chr. F. Johannessen.
Odense: Hr. Kommis H. Hansen Vestergade 5.
Præstø: Hr. Bogholder A. Larsen.
Randers: Hr. Johan Sørensen Trifolium.
Ringkjøbing: Hr. Bogholder P. Jensen.
Ringsted: Hr. H. C. Aagaard, Søgade.
Samsø: C. V. Jensen, Onsbjerg.
Skanderborg: Hr. C. J. Kjerff.
Skive: Hr. Kommis Oskar Jensen.
Slagelse: Hr. Chr. Johansen, Hellig Anders Vej 9
Sorø: Hr. Kommis N. H. Lange.
Svendborg: Hr. J. Mammen, Adr. Hansen & Co.
Thisted: Hr. Chr. Jørgensen, Søndergade 1.
Vejen: Hr. Kommis S. Breund.
Vejle: Hr. Bogholder C. Nielsen-Kloster.
Viborg: Hr. Kontorist M. Torp.
Vordingborg: Hr. Bogholder U. Steinmetz.

Afleveret til Posten den 29. Maj.

Udgivet af Centralorganisationen.
Ansvarhavende Redaktør VILH. HANSEN.
O. WRITH'S EFTF. (Gustav A. Jensen),
Badstuestræde 7, København. K

DANSK
HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 12. 15. Juni 1909. 9de Aargang.

Folketingsvalgene
og Handels- og Kontormedhjælperne.

VI MEDHJÆLPERE er jo ikke forvænte med, at der fra Lovgivningsmagtens Side tages saa overvættes meget Hensyn til os. Medens Industriens og Haandværkets Lønarbejdere gennem Fabriksloven nyder en betydelig Beskyttelse, særlig derved, at Arbejdsstederne er underkastet et regeltmæssigt Tilsyn, yder denne Lov os kun den Fordel. at den aabner Muligheden for en Begrænsning af de mindreaariges Arbejdstid, og for at denne Mulighed kan blive til Virkelighed, skal man først gaa den lange og ofte besværlige Vej gennnem kommunale Vedtægter. Men endnu tydeligere viser Forskellen sig i Helligdagsloven, idet denne Lov kort og godt bestemmer, at »i Fabrikker og fabriksmæssigt drevne Værksteder *skal alt Arbejde ophøre* paa Folkekirkens Helligdage«, og i det Tilfælde, da uafbrudt Drift kræves »skal Arbejderne have fri hveranden Søndag«. Butikker og Lagre skal derimod kun »være lukkede«, hvilket desværre ikke altid udelukker at der arbejdes, og Kontorerne er der overhovedet slet ikke tænkt paa. — Ligeledes bestemmer Loven om Butikkernes Lukning kun, at der skal lukkes, men forbyder ikke Arbejdet og glemmer ganske Kontorerne.

Aarsagen til dette Misforhold er let nok at se og ofte paavist. Vi er komne bagefter med vore Organisationer, medens de andre i lange Tider har haft deres i Orden, saa at de har kunnet tale deres Sag og opnaa eller fremtvinge Lovgivningsmagtens beskyttende Indgriben i deres Arbejdsforhold. — Nu har vi imidlertid ogsaa vor Organisation i Orden, og den har da benyttet den Lejlighed, de nys afholdte Folketingsvalg bød, til at æske de vordende Lovgiveres Mening om Samfundets Pligter over for os og vore Arbejdsforhold. — Forslag til Fabrikslovens Revision skal forelægges i Rigsdagssamlingen 1910—11, og der er da al Anledning for os til ved denne Lejlighed at kræve den samme Ret som Fabrikernes og Værkstedernes Medhjælpere, ligesom vi ikke ofte nok kan fremhæve, at der bør lovgives ikke om Lukketid, men om Arbejdstid, ogsaa om Kontorernes Arbejdstid. —

Centralorganisationen rettede derfor ved de afholdte Valg følgende Interpellation til Kandidaterne:

> Vil de ærede Kandidater ved Fabrikslovens forestaaende Revision gaa med til, at der ydes Handels- og Kontormedhjælperne samme Beskyttelse som Haandværkets og Industriens Lønarbejdere derved, at de indrages under Fabrikslovens Bestemmelser?
>
> Vil de ærede Kandidater gaa med til en lovmæssig Begrænsning af Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdstid?

Denne Interpellation er ved Medlemmer af Centralorganisationen fremsat i en stor Række Bykredse, hvor vi har Afdelinger, og skønt det maa beklages, at man ikke i alle vore Afdelinger — og navnlig at man ikke i Kjøbenhavn — fandt Anledning til at bringe vor Interpellation frem, er dog de paa Valgdagen opnaaede Udtalelser af stor Betydning for os, ligesom adskillige af dem er ganske interessante.

Først maa det da bemærkes, at en Række af de valgte Folketingsmænd har svaret et ubetinget Ja paa vore Spørgsmaal, saaledes N. Andreasen (Næstved), Vald. Olsen (Nykøbing F.), N. C. Christensen (Aalborg), P. Sabroe og Samuelsen (Aarhus), K. Rasmussen (Skanderborg), Hans Nielsen (Horsens) og Slebsager (Esbjerg) — sidstnævnte dog med Bemærkning om at være for lidt inde i det første Spørgsmaal til, at Svaret kunde være endeligt.

Dernæst — og det er maaske det mest interessante — har to Ministre udtalt sig i hvert Fald meget velvilligt om vore Krav. Konsejlspræsident N. Neergaards Udtalelser refereres saaledes: han vilde arbejde hen til at forbedre Handels- og Kontormedhjælpernes Kaar og udtalte, at Fordringen om Siddepladser i Butikker havde hans fulde Sympati, idet Manglen heraf kunde have skadelige Følger for Medhjælpernes, særlig den kvindlige Medhjælpers Sundhed. — Kultusminister Enevold Sørensen udtalte i Kolding, at »Handels- og Kontormedhjælpernes Tur til sociale Reformer skal ogsaa nok komme.«

Disse Svar viser, at vi i det nuværende Folketing dog i alt Fald vil kunde paaregne Støtte for vore ovenfor hævdede Standpunkter fra adskillige Sider, og der er vel al Grund til at vente, at foruden de Folketingsmænd, der har haft Lejlighed til at svare os bekræftende eller dog imødekommende, er der adskillige andre, der vilde have gjort ligesaa, om de havde faaet Lejlighed dertil. Hvad Konsejlspræsidentens Udtalelser angaar, da er de ganske vist ikke noget direkte Svar paa vore Spørgsmaal, men synes dog at give al Grund til at vente Forstaaelse, ligesom de berører et andet aktuelt Spørgsmaal, om hvilket der egentlig ikke var spurgt, Siddepladserne. Man tør vel herefter haabe og forvente, at Herr Neergaard giver sin Indenrigsminister Besked om snarest at fremsætte det af den forrige Indenrigsminister bebudede Lovforslag desangaaende,

Ikke helt uden Interesse er det ogsaa, at en Del Kandidater, der ikke blev valgt, har givet os et Ja. Saaledes H. P. Hansen (Slagelse), Fr. Lauritzen (Viborg), Brochmann og Jens Schou (Ebeltoft), P. Hansen (Vejle), Knud Hansen og Fog Petersen (Kolding), I. P. Sundbo og B. Strebøl (Esbjerg) — thi der er vel al Sandsynlighed for, at en Del af disse Mænd ved kommende Valg rykker ind i Folketinget. Et Par Kandidater, Magius (Aalborg) og Aksel Nielsen (Aarhus) har svaret Ja paa det første Spørgsmaal, Nej paa det andet. Kun en Kandidat Axel Damkier (Aarhus) har stillet sig helt afvisende over for os; men nogle har ganske vist ikke fundet det Umagen værd at svare.

Alt i alt kan vi være tilfredse med dette vort første, mere planmæssige Forsøg paa ved Rigsdagsvalgene at slaa til Lyd blandt de ærede Lovgivere for en fornuftig Medhjælperbeskyttelse i Fremtiden; thi der synes at være Mulighed for, at vort Krav om at komme ind under Fabriksloven kan gennemføres. Og til vort Forlangende om *Arbejdstidens* Begrænsning, ogsaa for *Kontorerne*, lader der i hvert Fald til at være stigende Tilslutning. Endelig synes vi i Tilgift at have faaet de lovbestemte Siddepladser et Skridt frem mod deres Virkeliggørelse.

Enhver Sag, selv den alvorligste, har sine lysere Sider, og ogsaa ved denne Lejlighed er der faldet Udtalelser, der lokker Smilet frem. Naar saaledes en Fagforeningsleder tager Anledning af vor Interpellation til at holde et lille belærende Foredrag for os om Fagforeningernes Velsignelser, synes det lidt overflødigt, Dem forstaar vi os virkelig meget godt paa. Men maaske var den egentlige Adresse vore uorganiserede Kolleger. Naar Folketingsmand Nørgaard paa Interpellationen svarer: »Saafremt det tiltrænges«, da maa man beundre den Diplomati, der ligger heri. Noget Svar er det imidlertid ikke. Men hvad angaar Herr Damkier, da maa man nærmest forbavses. Denne ærede Kandidat svarede, at Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdstid ikke var en Sag, der egnede sig for Lovgivning; han tilraadede os derimod at danne en Fagforening (hellige Uvidenhed! — vi har en — det var den, der interpellerede); men det skulde være en Fagforening med »fuld Frihed» (!!!)

Chr. Ingvoldsen,

Sommerens første Medhjælperstævne.

Det sydjyske Medhjælperstævne paa Skamlingsbanken.

ENDNU FOR ET PAR AAR SIDEN blev Sommermaanederne betegnet som »den for Agitation golde Aarstid«. Sidenhen har vi lært at indse hvor fejlagtig denne Opfattelse var, og ved de sidste Aars vellykkede Sommerstævner erkendt, at vor korte nordiske Sommer kan byde de ypperligste Betingelser for Friluftsmøder hvor Organisationens Ord netop paa Baggrund af det festlige Samvær faar den rette, lødige Klang.

Det blev de sydjyske Afdelinger, der lagde for med denne Sommers Stævner, og lige saa velvalgt Stedet var saa udmærket et Forløb, fik Medhjælper-Sammenkomsten.

TIL SKAMLINGSBANKEN!

Søndag den 6te Juni bragte Nat- og Morgentogene Standsfæller fra alle de sydjyske Købstæder og fra mange Landsbyer til Kolding. Enkelte af Centralorganisationens fynske Medlemmer og Kolleger fra de sønderjyske Byer Haderslev, Aabenraa og Flensborg var blandt de udenbys Standsfæller, som Medlemmer af Kolding-Afdelingen modtog paa Banegaarden, og hvoraf de tidligst ankomne ledsagedes til det ansete og komfortable »Thomsens Hotel«, der af Ejeren, Hr. V. Petersen, beredvilligt var stillet til gratis Disposition.

Trods den foregaaende Dags foruroligende Barometerfald oprandt Søndagen med høj Himmel og friskt Sommervejr, der straks bragte Humøret op hos Deltagerne i det Vogntog, der fulgt af cyclende Kolleger forlod Jernbanepladsen i Kolding. Toget gik over Vonsild gennem den smukke Egn mod Skamlingsbanken, over hvis Bakkedrag Stennaalen tegnede sig skarpt mod den blaa Junihimmel.

PAA HØJSKAMLING

Den nationale Følelse, der hos Menigmand sjælden finder højtstemte chauvinistiske Udtryk, men snarere viser sig i en sejg Vedhængen ved Modersmaalet og en nøgtern Vurdering af dansk Kultur og nationale Ejendommeligheder, træffer vi intet Sted i Kongeriget saa udpræget som i Landet »sønden Aa« og i de rigsdanske Sogne Nord for Hjels og Kongeaaen. Obelisken paa Højskamling rejser sig som et Vartegn for dansk Sprog og den nationale Bevidsthed i vort Folk; dens søndrede Kvadrer taler til Eftertiden om Erobreren fra Syd, der lagde Landet dernede ind under de sort-hvide Farver. Saa storslaaet og typisk dansk er det Landskab, der vidtstrakt breder sig under Højskamling, det blaanende Belt der vider sig ud, for atter at smyge sig ind mellem Pynter og Næs, de levende Hegn henover det bølgeformede, milevidt udbredte Land, at det bliver mangefold tungere at fatte, at det Sprog, der lyder om os, kun er et ilde hørt Maal hos dem, der histnede har Riget og Magten i Hænde. — Paa Skamlingsbanken maa der ikke holdes politiske Fester, vistnok en overflødig Bestemmelse; thi Stedet taler Mindernes stærke Sprog til En. og den nationale Samfølelse fredlyser for en Stund hvad indbyrdes Tvist, der end raader i vort Folk. Den Stemning, som Udsynet fra Højskamling vakte hos enhver Stævnedeltager, fandt Udtryk i den Velkomsttale, hvormed Centralorganisationens sydjyske Førstemand,

Hovedbestyrelsesmedlem *N. C. Nielsen*, Kolding, hilste Deltagerne fra den ejendommelige og smukke Talerstol ved Bakkens Fod. N. mindede i sin velformede Tale om Stedets nationale Betydning og skildrede i store Træk Højskamlings Historie. »For nogle Dage siden« — sluttede Taleren — »stod jeg nede i Hamburg ved Jærnkanslerens Kolossalstatue, der som et Udtryk for den prøjsiske Jærn- og Blodpolitik skuer ud over Elben. Sammenlignet med Bismarckstatuen er Støtten deroppe paa Banken som et Sindbillede paa vort Land og Folk, — lidet, jævnt og ligetil, søndret som Stenen, men Resten fastere sammenføjet end tilforn. Dette Sted taler til os om vore nationale Minder, Fortids og Nutids Kamp for Sproget og vor gamle Kultur; det paakalder en af de bedste Følelser hos os: Kærligheden til det Land vi til øre. Centralorganisationen tæller Standsfæller med de forskelligste politiske Anskuelser, men paa det nationale som det faglige Omraade kan vi alle samles paa nevtral Grund. Derfor skal vi ikke alene føle os kaldede til at arbejde for vor Stands men ogsaa for vort Lands lykkelige Fremtid. Gamle Danmark leve!«

N. C. Nielsen's varmtfølte Tale hilstes med Bifald og stærke Hurraraab —

Efter at Frokosten var indtaget i den nærliggende Restaurations store Sal samledes Deltagerne atter paa Bakkehældene ved Talerstolen, og snart tonede Sangen fra Medhjælperskaren. Vi gengiver her et Par Vers af den smukke Sang, som en dansk Kollega i Hamburg havde skrevet til Stævnet:

Vi bød Jer herud fra den stille Fjord,
fra Koldings de løvrige Skove,
til Banken, hvor altid saa kække Ord
de nedtrykte Frihed vil love.
Saa lad os følge vore Fædres Spor,
lad Ungdomsgløden ildne vore Ord.

Vor Sag den er ung, er et Frihedsmaal,
og Medhjælper, nu du maa lære,
din Vilje kan blive som slebet Staal,
naar samlede Skuldrene bære.
Vær med at bedre dine egne Kaar,
i samlet Trop vi ogsaa Maalet naar.

ELISABETH JØRGENSEN taler.

TALERNE.

Da Sangen var tilende gav N. C. Nielsen Ordet til Redaktør *Vilh. Hansen*, der paa Baggrund af en af Georg Brandes skildret Oplevelse — en Episode af en Bjergbestigning i Alperne — paapegede, at det store Flertal under den uafladelige Kamp for Tilværelsen sjældent fik Tid til at glæde sig over det vekslende Sceneri i Naturen endsige trænge dybere ind i Samfundslivets skiftende Foreteelser. Saaledes frembyder det ogsaa Vanskelighed for Medhjælperbevægelsen at samle vore Standsfæller om de store idéelle Maal, der er alle sociale Bestræbelsers naturlige Endemaal. Det gælder ikke blot at holde Idéernes Fane højt i de store Spørgsmaal, men ogsaa i Arbejdet for de smaa Øjeblikkets Anliggender, i selve Foreningsarbejdet, gælder det at føle sig i Pagt med Sagen. Som Hedehusmanden, der gør det første Spadestik i en karrig Jord, staar vi overfor en uopdyrket, vanrøgtet Mark — vort Fags Omraade — der kalder paa vort Arbejde, om der skal ventes en givtig Jordbund for de Sædekorn, vi spreder i vor Agitation og faglige Reformarbejde — Vi skal gaa til Arbejdet med godt Mod og Tillidsfuldhed; thi Tiden staar i det sociale Fremskridts Tegn. Selv om vi tilhører et af de Erhvervslag, der har de færreste Fremskridt at opvise, har Tiden siden Medhjælperbevægelsens Gennembrud været præget af socialpolitisk Fremdrift og Centralorganisationen har været Drivfjederen i denne Udvikling, som Taleren skildrede gennem Eksempler. Paa denne Baggrund maa den nærmeste Fremtids faglige Opgaver — 7-Lukningen, Regulering af Kontormedhjælpernes Arbejdstid osv. — betragtes, Reformer der ikke i egentlig Forstand gjælder mindre Arbejde men lettere Adgang til personlig Udvikling, faglig Uddannelse og fysisk Hygiejne — og saaledes vil faa kulturel og national Betydning. Taleren dvælede ved Fabrikslovens Revision, der muliggjorde at en effektiv Arbejderbeskyttelseslov-

givning bragtes til Anvendelse for vor Stand, — en Lejlighed vi ikke turde lade ubenyttet. — Foran os ligger et stort Arbejde og Vejen fremad gaar gennem faglig Organisation. Resten beror paa os selv! Vi skal i Organisationsarbejdet holde de rene faglige Linier, stille Krav om ubrødelig Pligtopfyldelse til Centralorganisationens og Afdelingernes Tillidsmænd; ethvert Medlem maa yde sin personlige Indsats. Taleren sluttede med at henvise til, at alle sociale Fremskridt var Resultatet af udholdende Arbejde og pegede paa, at alene Udholdenhed og Troskab mod Idéerne havde muliggjort den ulige Nationalitetskamp, der over en Menneskealder var udkæmpet paa sønderjysk Grund. H. sluttede med et Leve for at de organiserede Medhjælpere i al Fremtid vilde vise Trofasthed mod de Idealer, Medhjælperbevægelsen havde sat dem. (Stærke Hurraraab).

Efter Vilh. Hansens Tale, der hilstes med stærkt Bifald og Leveraab for Taleren, sang Forsamlingen Hovedbestyrelsesmedlem Chr. F. Johannessens stemningsfulde »Saa svandt da den Vinter saa stræng og saa lang«, hvorefter

den det gamle falder, i den det ny faar Fæste, det volder lidt Rabalder, dog Fred er ej det bedste, men at man noget vil.« Der er en Del Mennesker, der aldrig vil noget, som aldrig kunde tænke sig at sætte noget ind paa en Sag. Da den nye Præsident for det engelske Medhjælperforbund skulde karakterisere den Forandring, de 20 Aars Organisationsarbejde har har haft paa Medhjælperne selv, gjorde han det derfor med de Ord: »Den gamle Vane at vente paa, at *nogen* skulde gøre *noget* for dem er forsvunden, og i Stedet for er kommen en bestemt Vilje til at gøre noget for *sig selv*«. Ogsaa mange af vore Kolleger lægger Hænderne i Skødet og sætter deres Haab til fremmede Magter, blinde for deres Standsinteresser, blinde for Organisationens Betydning. Vort Arbejde er at faa disse Mennesker til at se med Øjnene og høre med Ørene og i dem at indpode en Vilje og Lyst til at gaa frem sammen med os. Men først maa vi da selv have en usvigelig Tro paa vor Sag. Det er bleven almindeligt i den senere Tid at sammenligne vor Bevægelse med de industrielle Arbejderes Organisationer. De

Chr. Ingvoldsen

N. Nielsen (Kolding)
Elisab. Jørgensen Vilh. Hansen N. C. Nielsen

Elisabeth Jørgensen,

hilst af Bifald, besteg Talerstolen. Vor unge kvindelige Kollega ejer ogsaa som Taler ualmindelige Evner, og med sit frejdige, klangfulde Organ, der ikke lod noget Ord gaa tabt, samlede hun straks Tilhørernes hele Opmærksomhed.

E. J. hilste først fra Kollegerne i Kjøbenhavn, der med Glæde og Interesse fulgte Bevægelsen rundt i Landet og som ønskede de jyske Medhjælpere Held med og et godt Udbytte af Stævnet. — Takkede for Indbydelsen, vilde intetsteds hellere tale end her; store Minder knytter sig til denne Plads, hvorfra dygtige og kloge Mænd før i Dag har talt kloge og vægtige Ord.

Efter at Redaktøren nu har talt om vor Organisations Udvikling og de Opgaver den nærmeste Fremtid byder paa, vilde jeg gerne med nogle faa Ord søge at forøge Deres Lyst til at være med i det Arbejde, forny Interessen for Sagen, og vil begynde med et lille Digt af Bjørnson: »Jeg vælger mig April, i

er rigtigt for saa vidt som det er godt at have et stort Maal for Øje, men man maa ved en saadan Sammenligning ikke glemme, at disse to Tilfælde ikke er parallelle. Længe efter at Storindustrien havde taget Fart herhjemme, sat dybe Skel mellem Fabrikant og Svend og dannet Betingelser for stærke Organisationer blandt de sidste, levede Handelsverdenen under ret lavsmæssige Forhold. Overgangen fra Medhjælper til Principal gik for sig uden stor Vanskelighed. Tiden krævede en større og livligere Handelsstand. Naar vi derfor nu staar lidt tilbage skyldes det blot at vi har haft kortere Tid at arbejde i, da vort Fag er bleven kapitaliseret senere end de industrielle Arbejderes.

Imidlertid har det hindret vor Organisations Arbejde noget, at saa mange Medhjælpere endnu ikke har opdaget, at Forholdene er forandret. Uden Forstaaelse af den virkelige Tilstand haster de af Sted efter »Selvstændigheden«s Lygtemand og

lever deres hele Liv som i et Venteværelse. Disse Illusioner maa bort, Medhjælperne maa lære i den Stilling de er at gøre Livet saa værdifuldt som muligt, og det sker kun gennem Organisation.

Og det at sætte noget ind paa en Sag, paa vor Sag, er ikke saa resultatløst og kedeligt som nogle tror; ikke alene i Fremtiden vil det bære Frugter, det har en Løn i sig selv. Se en Ungdom, der ikke kan begejstres, se hvor Ansigterne er trætte og intetsigende, og hvor de er blaserede over for de idéelle Strømninger, som de er det, der intet forstaar, men som ikke vil vise deres Dumhed. Og se saa i Stedet en Flok af Mænd og Kvinder, hvis Liv har Mening, Retning og Maal, som kan gløde og begejstres for den Sag, de har kær. Lad dem møde Skuffelser paa deres Vej, deres Liv er alligevel langt rigere end de førstes. Og en Ting til: Naar Tidens Strøm har fejet de første bort, vil der ikke findes Spor af, at de har levet, men de sidste, de idéelle, de vil mærke deres Vej gennem Historien, for det er de, der vil noget og som med Troskab fører deres Sag frem, der skaber Historien.

Foran os ligger nu baade den økonomiske og kulturelle Løftelse af vor Stand. Den første Side er bleven forsømt, men den anden er det i en ikke mindre Grad. Vi, der næsten burde være Foregangsmænd paa det kulturelle Omraade har med en enkelt Undtagelse aldrig gjort os bemærket. Her kræves et stort Arbejde af os, saavist som de kulturelle Fremskridt er af lige saa stor Betydning for Standen som de økonomiske.

Nylig, da vi sad og spiste, fløj en Svale hen over vore Hoveder, lad os tage det som et godt Varsel. Ganske vist gør en Svale ingen Sommer, men den varsler om, at Sommeren er nær. Lad os raabe et Leve for, at Sommeren en Gang vil give os saa rige og skønne Frugter, som vi ser dem for os nu i vor Organisations April (Begejstrede Hurraraab!).

Stærkt Bifald og Leveraab fra Forsamlingen hilste Elisabeth Jørgensens ypperlige Tale.

TILBAGE FRA SKAMLING.

Saa spredtes man over Bakkedraget med dets Mindestene og smukke Kratskov, eller man foretrak at nyde den herlige Udsigt fra Bankens Skraaninger. Fotografen, der fulgte med fra Kolding, tog Tiden iagt og som et af Resultaterne bringer vi omstaaende en Gruppe Deltagere — med flere kendte Ansigter — lejrede paa Bakkehældet. Men »Programmet« skulde — ogsaa her — gennemføres. Derfor maatte man til Vogns, saasnart Kaffen var indtaget, og snart var det lange Vogntog paa Tilbagevejen denne Gang ad den smukke Vej gennem Bindrup, Bjært, Ajtrup, forbi den idyllisk beliggende Dalby Vandmølle. Med feststemt Sind gik det i Sommersol, mellem Vejens levende, lysegrønne Hegn, Sang overalt — naturligvis; vore kønne nationale Melodier vekslende med taktfaste Medhjælpersange — dem vi snart ejer i stort Udvalg. Inden man véd deraf staar man paa Kolding Torv og faa Minutter efter samles Deltagerne i Slotsgaarden til Danmarks smukkeste Ruin, for at høre Dagens fjerde Foredrag, denne Gang af Stævneudvalgets Formand, *N. Nielsen*, Kolding, der i et lille, instruktivt Foredrag lod den begivenhedsrige Historie, Minderne og Sagnene, der knytter sig til Koldinghus, glide os forbi, og endog vidste at fortælle om de — ingenlunde eftertragtelsesværdige — Vilkaar, Lensmændene i længst henfarne Tider bød sine Kontormedhjælpere.

STÆVNETS AFSLUTNING.

Efter Besøget paa Koldinghus blev der lige Tid til at ryste baade det historiske og Landevejens Støv — Vejen fra Skamling er just ikke makadamiseret — af Fødderne, forinden Afslutningsfesten paa Koldings største Etablissement »Alhambra«. Den lyse, smukke Festsal, de festligt smykkede Borde, alle de unge, smukke Damer, der havde deres Andel i den vellykkede Dag og nu kastede Glans over Festen, gav Sammenkomsten Præg. Telegrammer fra Afdelinger og Kolleger viden om, en rask Sang af *C. Hammer*, Bredsten, og Taler af — nej, Læserne maa forlade os, vi har allerede refereret fire »officielle« Taler og vægre os ved at referere tyve »uofficielle«. En enkelt Undtagelse? Lad gaa, fordi det er selve Centralorganisationens Førstemand, *Christen Ingvoldsen*, og Talen altsaa var god. Vor Formand dvælede ved Betydningen af dette Stævne, der ikke alene havde samlet os om de faglige Spørgsmaal, men vakt nationale Følelser og historiske Minder hos Deltagerne — store Følelser, som Organisationens, Fællesfølelsens, Idé — rigtig opfattet — turde jævnstilles. Og Centralorganisationen fik tre taktfaste Hurra, Formanden jublende Bifald.

Kolding-Afdelingen havde sørget for Underholdningen ved dygtige Kræfter fra de lokale Kollegers Kreds. En ung nydelig Dame, Frk. *Jenny Johannesen*, foredrog Sange af Aakjær, smukt og følelsesfuldt; Herr *Westergaard* sang Viser i jydsk Mundart — saa uforfalsket, at en Øbo intet forstod deraf, og det er kun et Skæbnens Spil, at Herr *J. Kr. Rasmussen* til daglig staar bag Disken og ikke bag Rampen, en mimisk Begavelse som han er, med udmærket Anlæg for Gengivelse af komiske Scener. — Jubel og da capo Numre!

Saa gik Dansen!

Men alting maa have sin Slutning — ogsaa det længste Stævnereferat — og henimod Nattogenes Afgangstider ebbede Festen ud.

Det sydjyske Medhjælperstævne fik det værdigste Forløb, harmonisk vekslende i Alvor og Fest, til Ære tor Deltagerne og — last but not least — for Kolding-Afdelingens ledende Mænd. Vort første Sommerstævne staar mønstergyldigt for de kommende Medhjælperstævner.

7-Lukningen i Aalborg.

Modvillige Manufakturhandlere.

DA CENTRALORGANISATIONENS AFDELING i Aalborg og Nørresundby sidste Sommer arbejdede for Gennemførelse af en almindelig 7-Lukning, gjorde *Kolonialhandlerne* gældende, at Butikslukningslovens Ikrafttræden var Betingelsen for at de kunde give den tidlige Butikslukning deres Tilslutning. Indeværende Sommer er den første, hvor Loven er i Kraft, men de Aalborg-Kolonialhandlere er imidlertid ikke naaet videre end ifjor, og der synes iøvrigt at skulde møde 7-Lukningen større Vanskeligheder end sidste Sommer, hvor den ved Forhandling med Principalerne gennemførtes i Isenkram- og Manufakturbranchen.

Hidtil er *samtlige Isenkram- og Galanteriforretninger samt Bog- og Papirhandlerne* i de to Byer indgaaet paa at lukke Kl. 7 i Juni, Juli og August (Lørdag undtagen), medens endnu kun $^2/_3$ af Forretningerne i *Manufakturbranchen* har imødekommet Anmodningen. Afdelingen har efter forudgaaende Forhandling med Manufakturhandlerforeningens Formand, Hr. P. Wenø, henvendt sig til 81 Forretninger i Manufaktur-, Herreekviperings-, Trikotage- og Bundtmagerbranchen med Opfordring om at lukke fra 15. Juni til 1. September. Ved indeværende Maaneds Begyndelse manglede endnu Tilslutning fra 28 Forretninger, hvoraf navnlig Herreekviperings- og et Par Bundtmagerforretninger stillede sig særlig afvisende til Henstillingen.

Det viser sig atter her hvor slet det er bevendt med den »frivillige Overenskomst«; thi bortset fra at det langt overvejende Flertal af Forretningsindehavere er indgaaet paa at slutte sig til Reformen, er det i Virkeligheden nogle faa illoyale Principaler indenfor Mindretallet, der holder ikke alene dette men alle deres lukkevenlige Kolleger i Skak, og saaledes forhaler 7-Lukningens Indførelse i de paagældende Brancher.

Afdelingen har, foruden den sædvanlige For-Agitation gennem Dagspressen, henvendt sig til det købende Publikum om Støtte for Sagen, og samtlige aalborgensiske Blade har medgivet denne den bedste Anbefaling. Dette har foranlediget Artikler i Dagspressen, blandt hvilke »En Borger«s velskrevne Artikel er et vægtigt Indlæg for 7-Lukningens *almindelige* Gennemførelse.

Efter at have paapeget, at Handelsstanden »ofte med Grund og med Støtte af Pressen har appelleret til Borgernes Retsind og Bypatriotisme« og derfor burde give de samme Borgere eller deres Slægtninge og Paarørende Lejlighed til at faa Udbytte af den korte Sommer, skriver »En Borger«:

»Ud fra denne — den eneste rette — Betragtning af Forholdet vil det falde vanskeligt for enhver at forstaa, at der i Byen findes *virkelige* Forretningsmænd — der er dog i den Retning overfor mig bleven nævnt forskellige — som er af den Mening, at det i det lange Løb kan være til Gavn for deres Forretning, at de søger at forhindre Gennemførelsen af 7-Lukningen, naar dennes Realisation, som foran paavist, — dels direkte og dels indirekte — vil kunne gavne i Tusindvis af de Borgere og Borgerinder, hvis Søgning ogsaa de paagældende Handlende bejler til, og det turde derfor være let for enhver at overbevise slige Handlende om, at det at optræde som Modstander af en for alle Parter gavnlig Reform er en daarlig Maade at reklamere for sin Forretning paa.«

Det maa haabes at det ved Samvirke mellem vor Afdeling og Manufakturhandlerforeningen vil lykkes at overvinde Modstanden mod 7-Lukningen og de Betænkeligheder, der i andre Brancher endnu raader mod dens Indførelse.

Engelsk Medhjælperkongres

Af *Elisabeth Jørgensen*, Frederiksborg Højskole.

(Sluttet.)

MANDAGS-MØDET.

MED FRISKE KRÆFTER tog man fat paa Spørgsmaalet »*Organisatorer*«, og Diskussionen herover blev til Tider overordentlig livlig. Fra Hovedledelsens Side var der stillet Forslag om, at Organisatorernes Tal hverken skulde forøges eller indskrænkes, medens Delegerede, særlig fra de fjærnestliggende Byer følte sig stedmoderligt behandlede med Hensyn til Agitator-Besøg og forlangte flere nye antaget. De »Utiltredse« fandt en værdifuld Forbundsfælle i Kvinderne, der benyttede Lejligheden til at rejse Kravet om en kvindelig Organisator, bl. a. udtalte Miss Miller, Nottingham, at det var den eneste Maade at faa Kvinderne til at interessere sig for Bevægelsen paa. Imidlertid oplystes det, at det af økonomiske Grunde ikke vilde være praktisk at strække sig videre for Tiden. Stor Genklang i Forsamlingen vandt John Turner, da han efter i Princip at have anerkendt Kvindernes Krav og deres Duelighed som Organisatorer gav det Raad: »Sørg først for Pengene«- Endnu en Gang rykkede Kvinderne i Marken for deres Sag, men ved Afstemningen blev Forslaget nedstemt. Forhaabentlig vil de dog ikke undlade at komme igen næste Gang.

Det følgende Punkt

TERRITORIE-ARMÉEN (LANDEVÆRNET)

var af overordentlig Interesse. Dette Spørgsmaal har til Stadighed været fremme paa alle engelske Fagkongresser og er bestandig uafgjort grundet paa de særlige Hærforhold i England. England har som bekendt ikke Værnepligt, men en hvervet Hær, og det har været en stadig Bestræbelse i de engelske Fagforeninger at holde deres Medlemmer uden for Arméen, der iøvrigt ogsaa af den almindelige Englænder betragtes med stor Foragt. Men da Tilgangen derved er bleven stærkt reduceret i de senere Aar, truer Regeringen med, saafremt Tilstrømningen ikke bliver stærkere, at indføre den alm. Værnepligt ligesom paa Fastlandet. Fagforeningerne er derved kommen mellem dobbelt Ild. Paa den ene Side holder de helst deres Medlemmer udenfor Hæren, men paa den anden Side truer Værnepligten.

Hvad der særlig førte Spørgsmaalet frem ved denne Lejlighed var den Omstændighed, at flere store Firmaer tvinger deres Personale til at indmelde sig i den territoale Armé, d. v. s. den Del, der kun maa bruges indenfor Englands Grænser, ja mange Forretninger sætter det endog som Betingelse for Engagement. Der herskede paa Kongressen stor Harme over denne Fremgangsmaade, bl. a. udtalte Mr. Carmichall (Battersea): »Saalænge det engelske Land ikke tilhører det engelske Folk har hverken dette som Helhed eller Medhjælperne som en Del deraf Grund til at indtræde i en saadan Hær«. Mr. Seddon gav nogle Oplysninger angaaende Arbejderpartiets Stilling til Sagen og bemærkede sluttelig, at saalænge forsvarsinteresserede Principaler lagde Pres af den Art paa Medhjælperne, maatte de protestere saa energisk som i det hele taget muligt. Enstemmig vedtoges derefter en Resolution, der protesterer imod enhver Form for tvungen Indrullering i Hæren og paa det skarpeste fordømmer, at Firmaer sætter dette som Betingelse for Engagement.

Dermed var Dagsordenen udtømt og Arbejdet til Ende, og efter at en bred Taksigelsesstrøm var væltet ud over Formand, Næstformand, Dirigent, indbydende Afdeling osv., sluttede Kongressen med et dundrende Hurra for Organisationen. Og saa festede man, men

TIRSDAG MORGEN

samledes Kongressens Medlemmer atter for at aflægge et Besøg i den store Chokoladefabrikant Cadburgs Mønster-Villaby. Mr. Cadburg, der er Kvæker og af Politik yderst radikal, er kendt over hele England som en af de bedste Arbejdsgivere. For at skaffe sine Arbejdere bedre Boliger lod han opføre en lille Villaby i moderne Stil og hvis Ledelse Arbejderne selv forestod i Samraad med ham, men kort efter overdrog han den fuldstændig til den af Arbejderne valgte Ledelse som Arbejdernes Ejendom. Fabriken er lysere og proprere og Lønnen og Behandlingen bedre end paa nogen af de tilsvarende Fabriker i England, og de Delegerede fik et helt igennem godt Indtryk af alt, hvad de saa.

Endelig vendte man tilbage til Birmingham Kl. 1 og her fandt den officielle Afsked Sted under Afsyngelseæ af »Auld Lang Syne« (frit oversat paa Dansk: »Aa gid a' dæ maa goe ham wall, i manne, manne Oer«).

Nordjydsk Sommerstævne i Mosskov.

KOLLEGERNE fra de 3 nordjyske Byer Hjørring, Frederikshavn og Aalborg, og eventuelt Randers, samles til Stævne i den store, naturskønne Skov. *Søndag den 4. Juli 1909.*

Efter Ankomsten til Skoven Frokost af medbragte Madkurve (Frokost kan ogsaa købes), derefter Tale af Centralorganisationens Formand Hr. *Chr. Ingvoldsen*, Aarhus.

Spadseretur til Søerne og gennem Skoven til Skjørping By.

Kl. 5 Fællesspisning paa Skjørping Gæstgivergaard à 2 Kr. pr. Kuvert (3 Retter og Kaffe). Derefter Dans til Toget gaar.

Til dette Stævne *maa* ingen Kolleger blive hjemme. Program bliver tilstillet Medlemmerne.

Bestyrelsen for Aalborg Afdeling.

Conto pro diversi.

INGEN DISPENSATION I PINSEUGEN.

Kolding Handelsforening indgik før Pinse med et Andragende til Byraadet om at de Handlende maatte holde Butikerne aabne til Kl. 10 Torsdag og Fredag før Pinsedagene. Byraadet anbefalede Dispensation fra Butiklukningsloven og sendte Sagen til Indenrigsministeriet. Ministeriet lod imidlertid ikke høre fra sig, og først da der var telegraferet til Ministeriet et Par Gange fra Byfogedkontoret, indløb der telegrafisk det Svar, at der i Lukkeloven savnedes Hjemmel til at bevilge Andragendet. Politiet maatte altsaa i sidste Øjeblik sende Bud til de Handlende, at der som sædvanlig skulde lukkes Kl. 8.

»Kolding Avis« knytter følgende Bemærkninger til dette mislykkede Attentat paa Butikslukningsloven:

»Hvis vore vise Fædre havde studeret Lukkeloven noget nøjere, vilde de selv have set, at denne Dispensation ikke kunde tillades. Det hedder nemlig i Lovens § 1, andet Stykke, at Kommunalbestyrelsen kan ved en af Indenrigsministeren stadfæstet Vedtægt tillade, at Butikslukningen indenfor Tidsrummet mellem hvert Aars 1. Maj og 1. Oktober udskydes indtil et i Vedtægten fastsat Tidspunkt. Der skulde altsaa i Forvejen have været udarbejdet en Vedtægt. Og det var der som bekendt ikke.«

Manufakturhandlerne i *Aalborg* indsendte et lignende Andragende til Byraadet, dog saaledes at de ønskede Tilladelse til at holde aabent til Kl. 11. Her voldte Andragendet ikke saa megen Staahej, idet Borgmesterkontoret kunde give Manufakturhandlerne samme Meddelelse som i Kolding.

MISLYKKET ATTENTAT PAA BUTIKSLUKNINGSLOVEN.

Fra Landsbyen *Gjørding* i Syd-Jylland skrives til os:

Sogneraadet behandlede i sit sidste Møde et Andragende, fra en Del af de Gjørding Købmænd, om en Times Forlængelse af Forretningstiden, altsaa til Kl. 9. Dette kunde ikke anbefales af Medlemmerne, da de gik ud fra at Loven var givet for at den skulde overholdes, og at Medhjælpernes Arbejdstid var lang nok endda. Enkelte af Købmændene havde ogsaa undladt at skrive under paa dette Andragende, hvoraf man altsaa kan slutte, at den Times Forlængelse af Forretningstiden ikke er nødvendig. Vi Handels- og Kontormedhjælpere vilde have sendt et Modandragende til Amtsraadet, men da Sogneraadet ikke vilde anbefale Købmændenes Andragende, er vi jo fri for det.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage før Bladet skal udkomme.

Kjøbenhavn. »Handels- og Kontormedhjælpernes Fagforening« udsender for Tiden et Opraab om Indmeldelse i Foreningen. Opraabet udsendes efter ca. 3000 Adresser paa Medhjælpere overalt i Hovedstaden og paa Frederiksberg.

Bestyrelsen henleder Opmærksomheden paa *det sjællandske Medhjælperstævne i Roskilde den 1ste August.* (Se Programmet i forrige Nr. af »D. H. K. M. T.«). De kjøbenhavnske

Medlemmer opfordres indtrængende til at deltage og virke for den størst mulige Tilslutning.

Husk at Sommer-Samlingsstedet er Etablissementet »*Helgoland*«, Strandvej 20. *Onsdag Kl.* $8^1/_2$.

Onsdag den 16. Juni Kl. 9 afholdes offentligt Møde i Lokalet paa »Helgoland«. Hr. Borgerrepræsentant Lærer *C. J. Møller* holder Foredrag. Emne: *Sommerferie.*

Medlemmerne samt enhver — saavel kvindelig som mandlig — Handels- og Kontormedhjælper er velkommen, og bør give Møde til dette sikkert interessante Foredrag. Mød præcis!

P. B. V. *A. C. Alsøe.*

Diskussionsklubben afholder Møde den *23. Juni* paa »Helgoland«. Indleder: Borgerrepræsentant C. F. Sørensen: »*Hvad er Socialisme?*« Alle Handels- og Kontormedhjælpere er velkomne.

Kolding. (Forsinket paa Grund af Pladsmangel). Tirsdag den 11. Maj afholdt den herværende Forening sit sjette og sidste Foredragsmøde for denne Sæson. Hr. Pastor *C. Larsen* talte over Emnet: »Danske i Amerika«. Højst interessant og livfuldt skildrede Pastoren »den ny Verden« derovre, Landet med de store Modsætninger . . . Millionbyerne, hvor al Jordens Pragt og Herlighed synes koncentreret, Side om Side med den mest grelle Elendighed og Fattigdom . . . der, hvor Milliardærerne bor i elegante Paladsslotte ikke langt fra Kvarterer, hvor den yderste Nød og Jammer er herskende. Om det rastløse higende Jag, denne umættelige Graadighed efter Guldet, der gaar gennem alt Liv derovre. — Foredragsholderen, der selv har virket som Præst i en længere Aarrække i Amerika, gik derefter over til at skildre vore Landsmænds Liv og Gerning i »the far west« . . . hvorledes der gennem hele deres Færd gaar en Grundtone af Længsel efter Hjemlandet. . .

Alt i alt en højst interessant og lærerig Aften, der kun havde den Fejl at der var alt for faa Medlemmer, der var mødt. Naa, men det skal ogsaa villigt indrømmes, at det jo nu engang ikke er og heller aldrig vil blive let at samle unge Mennesker, der til daglig er beskæftiget bag Disk og Pult, indendørs en Aften i Maj, hvor Vaarens lyse Nætter lige har taget deres Begyndelse. *J. G.*

Den sorte Tavle.

Paa Grund af Kontingentrestance er følgende Medlemmer udgaaet af herværende Afdelingers Bøger:

856, *G. J. Jørgensen.* 767, *Lindback.* Efter et Bal i Februar indmeldte Manufakturmedhjælper *Svend Bonfils* sig i Foreningen fra 1. Marts, men har indtil Dato ikke været til at formaa at betale Kontingent. I Marts bad Manufakturmedhjælper *Kai Hansen* og Bogholderske *Ingeborg Petersen* om Optagelse i de respektive Afdelinger. Ved Kontingentkvitteringernes Præsentation blev disse ikke indløste, men indgik der derimod i Slutningen af April en Anmodning om at blive slettet af Foreningen, den Forening hvoraf de end ikke havde naaet at blive Medlemmer fordi de ikke har betalt hverken Indskud eller Kontingent!

Kjøbenhavn, Juni 1909. *Fr. Møller.*

Slettet med Restance af Afdelingen er *Chr. Tiedgen Dehr*, sidst hos Herm. Giskow, *H. Jacobsen*, Mejlgade 93 og *Ejnar A. Jensen*, Viggo L. Rahr.

Aarhus i Maj 1909.

Carl Knudsen,
p. T. Kasserer.

* * *

Vi har fra Afdelingen modtaget et Brev fra ovennævnte *Ejnar A. Jensen*, Rahrs tekniske Forretning A/S, Aarhus, med Anmodning om at aftrykke Brevet under dette Rubrik, — en Henstilling som Pladshensyn imidlertid forbyder os at følge. Skøndt det unge Menneske anslaar en uforskammet Tone i sit Brev skal vi give ham et Par gode Raad til Efterlevelse: Tro ikke at Deres teoretiske Færdighed er fuldkommen, fordi De har gjort Springet fra Lærling til Medhjælper, men beflit Dem paa at lære fejlfri og sømmelig Korrespondance, — det kan i høj Grad tiltrænges. Og husk, at selv om man er en ung Mand paa 18—19 Aar har man ingenlunde Lov til — ubegrundet — at være uforskammet overfor ældre Kolleger. *Red.*

Centralorganisationens Adresser.

Centralorganisationens Hovedkontor: Aarhus, Vestergade 70 (Telefon 1929). Formand: CHRISTEN INGVOLDSEN.
— Pladsanvisning: Hovedkontoret, Aarhus, Vestergade 70.
»D. H. K M. T.«; Redaktør VILH. HANSEN, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23 (Tlf. Godthaab 943 y).
— Ekspeditør: V. ZWICKI. Kjøbenhavn V., Herluf Trollesvej 14, 3. Sal (Tlf. Vester 1356 y).
Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Formand E. S. SCHIBLER, Søndergade 25.
Jylland, — TH. HANSEN, Aalborg, Slotsgade 25.
Fyen, — BIRGER KRUUSE, Odense, Flakhaven 1.
Sjælland, — CHR. F. JOHANNESSEN, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Bogholder HARALD WOLTHERS	Fællesforeningen	Frk. JOHANNE BERG	Danmarksgade 70
Aarhus	ROBERT PETERSEN	Guldsmedegade 24—26, II.	CARL KNUDSEN	Falstersgade 7
Bramminge	Kommis H. C. HANSEN		Kommis H. C. HANSEN	
Ebeltoft	Manufaktmedhj. H. CHRISTENSEN		Manufaktmedhj. H. CHRISTENSEN	
Esbjerg	Bogholder WALDEMAR WÜRTZ	»Hermes«	J. P. GODTFREDSEN	Norgesgade 11.
Frederikshavn	JENS P. JENSEN	M. Lauritzen	Kommis AUG. S. THISTED	
Fredericia	Bankassist. DANTZER SØRENSEN.	Vendersgade 10	Bogholder O. MADSEN	Sjællandsgade 39
Herning	Bogholder LIND JENSEN		M. A. JENSEN.	Nørregade 6.
Hillerød	HERM. L. MELSKENS		Assistent CHR. J. HANSEN	
Hjørring	Kommis N. NIELSEN	Jærnbanegade 11 B.	Bogholder A. NIELSEN	Andelsslagteriet
Holstebro	Kommis CARL JENSEN	Nørregade 12.	Kontorist M. CHRISTENSEN	Vesterport
Horsens	STEN VANDBORG	Søndergade 14	N. N. DAHL	Smedegade 9
Kolding	N. C. NIELSEN	Jærnbanegade 1	S. ANDRESEN	Losbygade 60, 1
Kjøbenhavn	E. S. SCHIBLER	Søndergade 25		
Kolonialafdelingen	P. SCHOU	Studiestræde 21	FR. MØLLER	Nannasgade 21. L.
Kontorafdelingen	FR. MØLLER.	Nannasgade 21. L.		
Manufakturafdelingen	VILH. NIELSEN	Holbergsgade 28 St.		
Middelfart	Kommis CARL PETERSEN.	Algade 21, A.	Manufktm. BARTH. FREDERIKSEN	
Nykøbing M.	Kommis E. OEHLENSCHLÄGER		Kommis A. BERG	Fr. Bangs Eftf.
Nykjøbing F.	Bogholder A. SPIERMANN	Aavej 2	Kontorist JOH. SCHULTZ	Sagf. Olivarius & Vater.
Næstved	Manufktm. CHR. F. JOHANNESSEN		H. SJØGREN PETERSEN	Brogade
Odense	Kontorist J. CHRISTENSEN	Oluf Bagersgade 44	MARTIN PETERSEN	Nørregade 79
Præstø	Kommis L. HANSEN		J. BRUUN	
Randers	Bogholder S. BJERREGAARD.	Stolefabriken	Bogholder S. BJERREGAARD	Stolefabriken
Ringkøbing				
Ringsted	H. C. AAGAARD	Søgaard	H. C. AAGAARD	Søgaard
Samsø				
Skanderborg	Kommis C. J. KERF		Fuldm. HØGH ANDERSEN	
Skive	Kommis VILH. ROMLUND	J. Suurballe & Co.	Kommis A. THORNDAHL	
Slagelse	CHR. JOHANSEN	Hellig Anders Vej 9	L. J. ANDERSEN	P. Skovbro, Løvegade 34
Sorø	Bogholder AAGE HAUGE		Frk. A. KILDEBERG	Storegade 13
Svendborg	Kommis E. J. ROSLEFF		H. M. HANSEN	Vestergade 47
Thisted	Kæmnerassistent CHR. BRANDI		Bogholder VILH. IVERSEN	
Vejen	Bogholder M. KOED	Fabriken Phønix	Bogholder CHR. PORSGAARD	
Vejle	Bogholder OVE W. SØRENSEN	Ørstedsgade 23 B II	CHR. HØJER	Dæmningen 11.
Viborg	Assistent A. CARLSEN		Kommis M. SØRENSEN	Mathiasgade
Vordingborg	Kommis R. JØRGENSEN		Frk. A. RASMUSSEN	Theisen

Hvad vore Medarbejdere og Korrespondenter bedes iagttage!

Skriv altid — i Særdeleshed Navne — med tydelig Haandskrift.

Skriv kun paa den ene Side af Papiret.

Søg en kort og klar Udtryksform for Deres Tanker. Undgaa enhver Gentagelse.

Søg ved Udarbejdelse af Referater at undgaa ethvert overflødigt Udtryk. Anfør alt af Vigtighed i kortest mulig Form. Undlad alle Bagateller.

Udarbejd Deres Manuskript med Omhu; gennemlæs det altid før Afsendelsen.

Iagttag disse Regler — og De sparer Redaktørens Tid, gavner vort Blad og vor Sag

Naar De skriver til „D. H. K. M. T". da indsend til

Redaktionen: Manuskripter til Bladet, Korrespondance vedr. Hovedbladets Indhold, Avisudklip og enhver Meddelelse ang. Standsanliggender samt et Eksemplar af de Tryksager, Afdelingerne udsender.

Ekspeditionen: Bladets Anmeldelse og Forsendelse gennem Postvæsenet, Rekvisitioner paa Restoplag til agitatorisk Øjemed, Reklamationer over uregelmæssig Modtagelse af Bladet.

Hovedkontoret: Alt Annonceafdelingen vedr.

Ved nøje at følge denne Anvisning spares Tid og Penge!

Annoncer.

Kjøbenhavn.

Medhjælpere

køb Klæder hos

Herløv Møller

*** City Herreekvipering ***

4, Kristen Bernikovsgade 4.

Niels Brocks Handelshøjskole

Købmandsskolen, 44 Fiolstræde

20. August begynder et nyt **toaarigt** Kursus.

Oplysninger faas hos Forstander **L. Jacobsen** Træffes Kl. 12-1 og 7-8 Eftm. Blanketter til Ansøgninger om om Friplads faas paa Skolen og maa være indleveret senest den 15. Juni.

Bestyrelsen.

Aalborg.

AALBORG

HANDELSGYMNASIUM

Nordjyllands Hdlshøjskole.

1. Maj og *1. Novbr.* nye prakt. Kursus i *alle Hdlsfag.* Forlang *Plan* og *Skema* t. *Statsunderst.* (240 Kr.)

J. F. Møller, cand. mag.

1 Aars Studieoph. i England og Tyskland.

AALBORG

Ure og Kæder købes

billigst hos

ADOLPH MØLLER,

Slotsgade.

M. Jensen, Nytorv 9,

Cigar- og Tobaksforretning.

Piber og Stokke i stort Udvalg.

AALBORG.

P. Hansens Bogtrykkeri

leverer alle Slags Tryksager hurtigt, smukt og billigt.

VICTOR MØRCHS

Barbér- og Frisørsalon anbefales.

Slotsgade 16. Underofficersbygn.

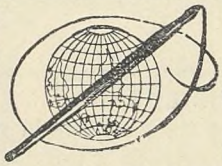

Waterman „IDEAL"

FYLDEPEN.

Marinus M. Schultz,

Jomfruanegade 3. Aalborg.

Anerkendt den bedste! Forlang gratis tilsendt en Bog om „Fyldepenne".

AALBORG.

Glarmester S. N. Jensen,

Algade 67. Telefon Nr. 5.

1. Kl. Værksted for

INDRAMNING AF BILLEDER.

Forlang

Salon-Pilsner

overalt.

AALBORG. Specialforretning

i Herre-Kravats, Kraver, Flipper, Dag- og Natlinned, Normalunderbeklædning.

Engelske lette Hatte fra 3 Kroner.

NB. Ulster, Regnfrakker, Habitter efter nyeste Snit, billigst i

Kravatmagasinet, Algade 50.

Niels Jensen.

JERNBANEHOTELLET

BOULEVARDEN 15, AALBORG

(NÆR BANEGAARDEN .·. ANBEFALES

TELEFON 1434 ——— **V. FONSECA**

Algade 26. AALBORG **Algade 26.**

Skotøjsforretningen i DET RØDE HUS

bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

From-Løvstrøm,

Fotograf.

Algade 7, Aalborg

anbefaler alt til Faget henhørende.

Alle moderne Nyheder.

„Postkort" i fin Udførelse kun **3 Kr. Dus.**

Aarhus.

Drik

Ceres

Øl

Rejsende

spiser bedst sin

Frokost

Middag

eller Aften

GrandHotel

Aarhus.

Diner fra Kl. 1—5. Kr. 1,50.

Nyindrettede Værelser fra Kr. 1,50

Telefoner:

Kaféen 656. — Selskabslokalerne 915

Esbjerg.

Ryg Nr. 46. **M. M. ANDERSEN, Esbjerg.** Ryg Nr. 46.

Special-Cigarforretning.

Kongensgade 49. Telefon 282.

Specialitet: Hamborger-Cigarer.

Dante CIGARETTER Dante **No 10-10 Øre, No 15-15 Øre pr. 10 Stk.**

Fotografisk Atelier „Mundus", Aarhus.

Absolut 1. Kl. fotografisk Etablissement, udstyret med alle Nutidens Krav paa Elegance. Vi anbefaler os til d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.
Brødrene Alfred & Mundus Pedersen, Ryesgade 16. Telefon 2240.

Husk
JØRGEN JEPSEN's
Skræderetablissement
Kongensgade 19. Esbjerg.

Drik Esbjerg Øl

H. Eeg's Palmehave.
1ste Kl.s Koncert-Restaurant
Enestaaende i Skandinavien.

ESBJERG.
Jydsk Lædervaremagasin
anbefales!
Fuldstændig Specialforretning i Lædervarer.

JUL. PETERSEN,
Hatte- og Bundtmager,
ESBJERG.

Chr. Adler Svanholm,
Kongensgade 64. — Esbjerg.
Største Udvalg af alt til Herre-Lingeri.
Største Lager af Habitter og Overfrakker.

Saa meget staar fast —
det solideste Fodtøj faas hos
S. Pedersen,
Torvet Esbjerg.

Dansk Beklædnings Comp.
Største Udvalg
— Billigste Priser. —
Kongensgade, Esbjerg.

Esbjerg Papirforsyning.
Alle Kontorartikler.

Esbjerg.
O. S. U. BAUER,
Herre- & Dame-Frisørsalon.
Kongensgade 49, Stuen & 1. Sal.
Stort Udvalg i
Toilet- og Sygeplejeartikler.
Bestilling paa Haararbejde modtages

Herning.

Barber & Frisørstuen
i Højskolehjemmet
bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes venlige Erindring.
I. KLASSES BETJENING.
L. Ingemann Thomsen,
Herning.

Alle
fagorganiserede Medhjælpere i Herning erholder en ekstra Rabat naar De køber Deres Forbrug af
Herreklædninger, Kravetøj etc.
i BEKLÆDNINGS-MAGASINET,
Bredgade 19.
HERNING.

Husk M. Kampmanns'
Skotøjsforretning,
Største Udvalg, bedste Reparationsværksted.

Hjørring.

I. C. Christensens
1. Kl. Skræder- og Herreekviperingsforretning bringes i velvillig Erindring.
SKOLEGADE 1. HJØRRING.

Dürkopp-Cykler
faas kun hos
A. Jensen, Du Nord,
Hjørring.

Horsens.

Palais Caféen
Horsens.
Hyggelige Restaurant- og Selskabslokaler anbefales i velvillig Erindring.
A. Th. Kierkegaard.

Hilmar Hansens Cigarforretning
anbefaler Cigarer fra P. Wulff, Hirschsprung & Sønner og Barfoed & Co., Amsterdam.
Største Udvalg i Cigaretter, Røgtobakker, Piber og Stokke, Merskum- og Ravrør.

Abonnér paa
„D. H.- & K.- M. Tidende".

Kolding.

Husk at anbefale Ludpulveret
Lessivol.
De støtter den danske Industri og fortrænger den udenlandske
faas kun fra
Kaalunds Sæbefabrik
(ved **H. Chr. Petersen**)
Kolding.

Chr. E. Krag
Bog- og Papirhandel
Telf. 377. KOLDING. Telf. 377.
3 Kr. Eneforhandling af Klio-Fyldepennen.

Det bedste
FODTØJ
i **Kolding** faas hos
Andr. Kyster & Søn.

Husk
Ateliér CENTRAL
Helligkorsgade 16. Kolding.

SØLVE CLEMENTZ
Juvelér & Guldsmed,
Østergade 17, Kolding.
K. F. U. M.s Ejendom. Telefon Nr. 500.
Billigste Guldsmed i Kolding.

J. Johannesen,
SKRÆDERFORRETNING,
KIRKETORVET 12
anbefales.

Ønsker De en 1ste Kl. Cycle, da henvend Dem til
Jakob Brems, Kolding,
hvor De bliver bedst betjent.
NB. 1. Klasses Reparationsværksted.

Frk. C. Clemmensens
I. Kl. Pensionat,
Jærnbanegade 26, 3. Sal, anbefales.

H. W. Jørgensens Atelier,
Jærnbanegade 4 (over Bristol)
anbefales.

Kjøbenhavn.

Cloëtta's

	Pr. Pd.
Surinam Chokolade	Kr. 1,60
Caracas do.	„ 1,40
Trinidad do.	„ 1,20
Cacaopulver, fineste Analyse	„ 2,00

sælges hos vore Forhandlere over hele Landet.

Mansfeld-Büllner & Lassens
eneste **ægte**

Brama- Livs- Elixir

faas overalt og anbefales
af alle Butiksmedhjælpere.

Det staar urokkeligt fast som Klippen Man køber bedst og billigt i Flippen.

»Flippen«
er Vesterbros mest velassorterede

Kravats- og Herrelingeri-Magasin.
Anbefaler sig til det ærede Publikum.
Prima Varer.
Billige Priser. **Altid Nyheder.**
Ærb. **K. HINTZ, Istedgade 128.**
Telefon Vester 376 x. Københavns.
Reglementerede Klubhuer (DIF) 4 Kr.

„Maaneds-Magasinet".

Rigt illustreret, over 100 Sider, ca. 100 Billeder, hver Maaned, i stort Format. Vægt ½ Pd. Kan netop forsendes i Korsbaand. Prøv et Kvartal, og De bliver tilfreds. Indsend Kr. 1,50 til Ekspeditionen, hvorfor De i 3 Maaneder portofrit vil faa Heftet tilsendt.

Lille Kongensgade 33, Kjøbenhavn.

»M.-M.« egner sig absolut for enhver Landboer. Bed Landpostbudet om at besørge Beløbet afsendt pr. Postanvisning. Portoen er kun 10 Øre.

Industri-Hotellet
Nyborg.

Nykøbing Mors.

Køb
Hatte, Kasketter og Huer
hos
Th. Jacobsen,
Bundtmager,
Nykøbing M.

Odense.

M. JANTZEN'S
Barber- & Frisørsalon
Albanitorv 12

Romersk Badeanstalt.
19 Albanigade 19.
Aabent: 8 Morgen til 8 Aften.
Søndag: 8—12.
Herre- & Damebade.

Odense Pilsner
har den fineste
Smag

Carl Ferniss *Telefon 1170.*
Telefon 1170. Vestergade 16.
Største Udvalg i **Cigarer, Cigaretter, Røgtobakker, Piber** og **Stokke Merskum** og **Ravrør,**
anbefales d'Herr Handels- og Kontormedhjælpere.

P. Joh. Døring
Hattemagasin
Telefon 1438. **Odense.** Telefon 1438.

LUX **ODENSE.** EKSPRESFORRETNING.

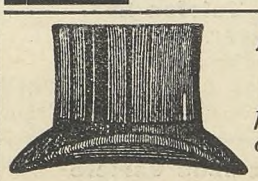

Alle Kommisser køber billigst *Engelske Regnfrakker, Habitter og Vinter Paletots, Hatte, Slips og Kravetøj hos*
Hinke, 70, Vestergade 70.

JEAN SURÉE
GULDSMED & JUVELER
VESTERGADE 41, ODENSE

Hotel Sct. Knud
Odense.

Alle bør drikke
Albani Øl
eller **Albani Pilsner**

KR. E. PETERSEN's BOGTRYKKERI
KONGENSGADE 31, TLF. 1044
ODENSE

Odense Vin-Kompn.
Odense. == København.

Randers.

Hvor ekviperer man sig **noblest, bedst** og **billigst** i Randers **?**
Selvfølgelig hos
S. P. Petersen, **Middelgade 6** Højskolehotellet
Telefon 990. **Randers.** Telefon 990.
Absolut 1. Klasses Herreskræderi.

Hattemagasinet „Stockport".
Slotsgade 7, Randers.
Elegante Hatte, fikse Sportshuer.
Anbefales i velvillig Erindring.

Bryggeriet
„THOR"
Randers, anbefales.

Svendborg.

Stokke, Piber & Cigarer
fra **Johs. Kristiansen**
Gerritsgade 4—6, ligefor Nicolaj Kirke
Svendborg.

Skive.

Skotøjsbørsen, Skive.

Største Lager. Smukkeste Udvalg. Solidt Fodtøj.

Specialitet: UOPSLIDELIGE SAALER.

Telefon 231.

JEG er udmærket tilfreds! Jeg køber mit Tøj hos J. Suurballe & Co., og dér er Klædelageret saa stort og smukt, at man uden for København ikke finder det bedre, og sker det en Gang, at et Klædningsstykke ikke passer tilfredsstillende, tages det beredvilligt tilbage. De kan spare Deres Ulejlighed, jeg handler som sagt hos J. Suurballe & Co.

Skive.

Prøv

Th. Machons

(Rudolf Schmidts Eftf.)

Barber- & Frisørstue,

Torvet.

NB. Hovedbade med Massage.

Slagelse.

K. Skaarups Boghandel, Papirhandel

en gros og en detail.

PRISLISTE sendes paa Forlangende.

Slagelse. **Telefon 59.**

Central Caféen

Telefon 41. Slotsgade Nr. 1.

anbefaler sine hyggelige Lokaler.

HURTIG BETJENING.

BILLIGE PRISER.

Peter Bych.

Sorø.

Jul. Jørgensen,

Skotøjsetablissement etabl. 1890.

anbefaler:

Spaserefodtøj.

Hjemmefodtøj.

Sportsfodtøj.

Holstebro

Handels- og Kontormedhjælpere anbefales

J. P. Andersens Skræderetablissement,

Nørregade.

Barber- og Frisørsalonen

„Romerhus", Torvet.

Peter Groth.

Hovedbade med Massage.

DANSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

ved P. V. F. Petersen.

Altid billigst her paa Pladsen.

TELEFON 150.

Viborg.

Drik Odin Lager & Pilsnerøl fineste Kvalitet samt Skattefri Pilsner Mørk Skattefri Dobbeltøl.

Vejle.

A. Christensen,

Vejle. — Telefon 267.

Engelsk Klædelager.

High class Tailor Etablisement.

Hattelager og Manchetlinned.

Complete stock of every thing for Gentlemen

Koncertsalens Varieté og RESTAURATION anbefales.

Café „Standard"

JENS C. NIELSEN.

Telefon 265.

Jernbanepladsen, Vejle.

Moderate Priser.

SKOTØJSFORRETNINGEN ALGADE 5 anbefales

d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.

Største Udvalg. Billigste Priser.

1. Klasses Reparationsværksted.

CH. CHRISTENSEN.

Kendsgerninger rokkes ikke!

Derfor vil det stedse være sandt, at **Worning & Petersens** ægte

— Xeroform Sæbe —

er den allerbedste Toiletsæbe til dagligt Brug

REPRÆSENTANTER

FOR

„DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE"s

ANNONCE-AFDELING.

Aalb.: Hr. N. C. Nielsen-Lindquist, Danmarksg. 45
Aarhus: A Bech, St. Pouls Gade 11 B.
Brammingе: Hr. Kommis H. C. Hansen.
Ebeltoft: Hr. Bogholder R. Hvitved
Esbjerg: Hr. N. C. H. Holm, Jyllandsgade 4.
Fredericia: F. Mazanti, Gjeddesborg.
Frederikshavn: Hr. Bogh. S. West.
Herning: Hr. Kommis Chr. Kampmann.
Hillerød: Hr. Assistent Chr. J. Hansen.
Hjørring: Hr. H. Hein, Hirtshalsvej 5.
Horsens: Hr. Kommis Sten Vandborg.
Holstebro: Mnfktm. Carl Jensen, Nørregade 12.
Kolding: Hr. K. Rasmussen, Jærnbanegade 16.
Kjøbenhavn: Hr. E. S. Schibler, Sønderg. 25.
Middelfart: Hr. Chr. Hansen, Algade 23.
Nykøbing F.: Hr. Kommis C. M. Nørgaard.
Nykøbing M.: Hr. Kommis C. Svenningsen.
Næstved: Hr. Kommis Chr. F. Johannessen.
Odense: Hr. Kommis H. Hansen, Vestergade 5.
Præstø: Hr. Kommis L. Hansen.
Randers: Hr. S. Bjerregaard, Sto'efabriken.
Ringsted: Hr. H. C. Aagaard, Søgade.
Skanderborg: Hr. C. J. Kerff.
Skive: Hr. Kommis Oskar Jensen.
Slagelse: Hr. Chr. Johansen, Hellig Anders Vej 9
Sorø: Hr. Kommis N. H. Lange.
Svendborg: Hr. H. M. Hansen, Vestergade 47.
Thisted: Hr. Chr. Jørgensen, Søndergade 1.
Vejen: Hr. Kommis S. Breund.
Vejle: Hr. Bogholder C. Nielsen-Kloster.
Viborg: Hr. Komm. M. Sørensen, Mathiasgade.
Vordingborg: Hr. Kommis R. Jørgensen.

Afleveret til Posten den 15. Juni.

Udgivet af Centralorganisationen.
Ansvarhavende Redaktør VILH. HANSEN.
O. WRITH'S EFTF. (Gustav A. Jensen),
Badstuestræde 7, København. K

DANSK
HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 13. 1. Juli 1909. 9de Aargang.

Syv-Lukningen.

DET ER KUN EN FABEL, at Arbejdsydelsen er proportional med Arbejdstiden. Manden med de 10 Timers Dagsarbejde vil gennem Aar og Dag faa det samme — eller et endnu større — Arbejdspensum fra Haanden end ham, der slider det halve Døgn igennem. Hin ganske mekaniske Opfattelse forstaar at addere og subtrahere, ikke at multiplicere og dividere. Thi den menneskelige Organisme er ikke en død Maskine, der Time efter Time kan præstere den samme Arbejdsmængde, men et levende System med Muskler og Nerver, der slappes ved et vist Maal af aandelig og fysisk Anspændelse.

For Smeden der svinger Forhammeren, Haandlangeren der bærer sin Dragt Sten ad Nybygningens Løbebro, for Kontoristen der haandterer sit Penneskaft og tumler med endeløse Talkolonner, for Ekspedienten, der atter og atter fremlægger Varerne for vægelsindede Kunder, har her den samme Lov Gyldighed. En Anskuelse, der først forkætret, er endt som en socialøkonomisk Sandhed.

Gennem mere end en Menneskealder er Arbejdstiden reduceret i alle Erhverv, medens Produktionen er steget. Fordringen om 8-Timersdagen er bleven et Verdenskrav, — der langsomt realiseres uden at Samfundet derfor rystes i sin Grundvold. Endnu i 1891 stod Butiksmedhjælperen bag Disken baade Søndag Formiddag, Eftermiddag og Aften, indtil 1904 var Søndagen en delvis Arbejdsdag for mange af vore Standsfæller og endelig er i 1908 ensartet Butikslukning gennemført.

I 1891, 1904 og 1908 vejrede man i visse Kredse Detailhandelens Ruin, men Frygten har vist sig ugrundet. Ingen vil i Dag med Føje kunde paastaa, at Helligdagsloven i sin ældre og yngre Skikkelse eller Butikslukningsloven har forringet Vareomsætningen eller overhovedet gjort den sunde Handel Afbræk. — Fordelene, som disse Love har bragt Principalerne i ikke mindre Grad end Medhjælperne, er derimod iøjnefaldende og anerkendt af de selvstændige Købmænds store Flertal.

Men trods Helligdags- og Butikslukningslov indtager Medhjælperne endnu en Pariastilling sammenlignet med andre Fag, og der ligger et stort Arbejde foran, før det Merarbejde, som vore Standsfæller maa yde i Butikerne og paa Kontorerne, er udlignet gennem en tidssvarende Begrænsning af Arbejdstiden.

Vejen til dette Maal gaar gennem 7-Lukningen!

Syv-Lukningen er et af de faglige Anliggender, der kalder paa vort eget Initiativ, paa Afdelingernes og den Enkeltes Arbejde. Netop fordi vore Bestræbelser, for at faa 7-Lukningen kædet til Loven af 1908, glippede, er vi nu henvist til at samle vore Kræfter om denne Reform, ligesom i sin Tid om den frivillige 8-Lukning, — kun med den Forskel at Spørgsmaalet denne Gang er langt mere betydningsfuldt og at det her gælder et Krav, der alene bærer Centralorganisationens Stempel.

Flere af vore Afdelinger har de sidste Aar udfoldet et anerkendelsesværdigt — og resultatfuldt — Arbejde for den tidlige Butikslukning, og med indeværende Sommer synes det at de fleste Afdelinger tilfulde erkender, at her gælder det en mege vigtig Sag, man ikke tør vige udenom.

Og Chancerne for Syv-Lukningen er gode nok, naar blot vi ogsaa her arbejder vedholdende og ufortrødent.

Vi kan ikke forlange at vore Principaler skal være Filantroper, ligesaalidt som vi kan vente, at de der giver Love og Vedtægter for vor Stands Anliggender, uopfordret tager sig af vore Interesser. Det er tvertimod os selv, der maa forberede Lovene, ved at slaa til Lyd og praktisk set gennemføre de Krav, de skal dække, ved at samle Materiale til vore Kravs Begrundelse, søge det fælles Interesseomraade indenfor Principalernes Kreds og ved at finde Gehør hos alle dem, hvis Interesser det gælder om ikke at træde for nær — det købende Publikum.

Netop fordi Handelen staar i saa nøje Rapport til Alle og Enhver berører Ordningen af vor Arbejdstid ikke alene Principalerne og os selv, men har ogsaa Bud til de mange paa den anden Side Butikens Disk og Kontorets Skranke. Det har været et Minus for en og anden Forbedring, der ønskedes gennemført; i det foreliggende Tilfælde kan det tages til Indtægt som et Plus for Kravet om kortere Arbejdstid.

I den Modstand, som Syv-Lukningen møder i flere Byer og Brancher, er Hensynet til Arbejderbefolkningen et altid benyttet Argument. Og tilsyneladende ikke uden Grund, eftersom de paagældende Befolkningslag som oftest er henvist til »Fyraftens-Indkøb«. Men det har ogsaa paa dette Omraade vist sig at vore og de organiserede Arbejderes Interesser løb jævnsides, og at lokale Fagforeningsledelser har givet vort Syv-Luknings-Krav al mulig Støtte. Dette er kun en naturlig Følge af, at netop de organiserede Arbejdere bedre end nogen anden forstaar at værdsætte vort Krav om kortere Arbejdstid, og vore Afdelinger bør, naar Hensynet til Arbejderbefolkningen fremføres af Principalerne, søge at imødegaa Paastanden ved netop blandt Arbejderne at vække Interesse for vort Krav.

— — — — —

Syv-Luknings-Kravet varsler om en mere tidssvarende Arbejdsdag indenfor Handelsfagene, og det vil inden lang Tid samle alle de selvstændige Købmænd der — for at bruge en ældre nordjysk Købmands Ord — ikke er hildet i smaalig Konkurrence. Og hvad der ikke maa lades ude af Betragtning, det vil under Presset af de voksende Købmands- og Medhjælperorganisationer blive vanskeligere for de faa Uvillige at lægge sig paa tværs af Reformen. I saadanne Tilfælde vil et nøje Samarbejde mellem Principal- og Medhjælperorganisationer vise sig virkningsfuldt og gavnligt for begge Parter.

Vore Afdelinger og Tillidsmænd maa ikke glemme, at det er Centralorganisationen, der ikke alene har rejst Kravet, men tillige skal føre det fremad. Og det maa ikke glemmes — mindst af Kontormedhjælperne — at Syv-Lukningen, skønt et Butikslukningsspørgsmaal, tillige er Nøglen til Regulering af Kontormedhjælpernes Arbejdstid. Thi lukkes Butikerne Kl. 7

er Forskydningen i den tidlige Arbejdstid saa væsentlig, at ogsaa Kontorerne maa følge efter. Naar derfor de organiserede Kontormedhjælpere har en væsentlig Del af Æren for de Resultater, deres Standsfæller bag Disken har naaet — vil Hjælpen ikke være ydet uden et kommende Vederlag.

Derfor er Syv-Lukningen en fælles Medhjælpersag, og lad der ikke savnes det Samvirke mellem alle vore Medlemmer, som er Forudsætningen for dens sejrrige Gennemførelse.

Fra vort Hovedkontor.

C. Hammers Ansættelse. — Maanedsberetningen for Maj.

NAAR CENTRALORGANISATIONENS MEDLEMMER hver 14de Dag modtager »D. H. K. M. T.« faar de samtidig en Mindelse om *noget* af det Arbejde, der henhører under Redaktionskontorets Omraade. Thi »D. H. K. M. T.« bringer direkte Bud til alle Medlemmerne og naar endda langt udover deres Kreds.

Mere middelbar er Medlemmernes Kontakt med Hovedkontoret, fordi vor Organisation er en Sammenslutning af *Foreninger*, og det derfor hyppigst er disses Tillidsmænd alene, der staar i nærmere Rapport til Kontoret. Og har end vort Organ gennem hele sin snart 10-aarige Tilværelse vist sig som et velegnet Bindeled mellem Hovedledelse, Afdelinger og Medlemmer, er det dog paa Hovedkontoret i Aarhus, at alle de Interessefællesskabets Baand, der forbinder Afdelingerne, samles og finder praktisk Udtryk i den Varetagelse af fælles Anliggender, der betinger Centralorganisationens Betydning for Medhjælperbevægelsen. Siden Arbejdsløshedskassens Oprettelse og med Afdelingernes Forøgelse paakræves der dels et stort regnskabsmæssigt Arbejde, dels en bestandig mere omfattende Korrespondance, — Kontorarbejder, der fordrer et Menneskes fulde Arbejdsdag, og derfor ikke kan udføres af Centralorganisationens Tillidsmænd, der kun kan disponere over den Fritid, deres Forretningsdag levner dem. Derfor har vi allerede i halvandet Aar haft fast Assistance paa Hovedkontoret.

Nu har imidlertid den bestandige Forøgelse af Arbejdet — der er et glædeligt Vidnesbyrd om vor Organisations Fremgang — gjort det ønskeligt at knytte en med Organisationsarbejdet og de faglige Anliggender fortrolig Kollega fast til Hovedkontoret. Det bør derfor betragtes som en Vinding for vort fremtidige Arbejde, at en af de yngre, aktive Kræfter indenfor Centralorganisationen, *C. Hammer*, Bredsten, fra 1. Juli er ansat som Assistent paa Hovedkontoret, og saaledes udelukkende kan beskæftige sig med det organisatoriske Arbejde. Herefter vil der paa andre og vigtige Omraader kunde drages fuld Nytte af Centralorganisationens Formand, *Chr. Ingvoldsens*, Tid og Arbejde.

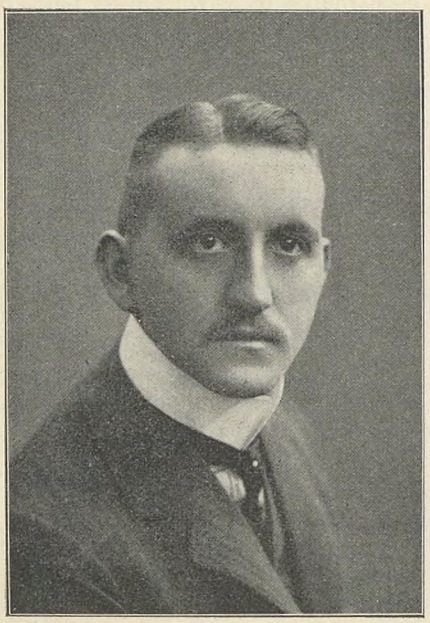

C. HAMMER,
Assistent paa Centralorganisationens Hovedkontor

Født 16. Augnst 1885. Præliminæreksamen fra Vejle Latin- og Realskole. I Manufakturlære hos Broderen, Peter Hammer, Aarhus; udlært hos A. M. Schmidt, Kolding. Medhjælper i Crome og Goldschmidts Udsalg, Kolding og hos J. H. Kock, Sønderborg paa Als. Siden beskæftiget i Moderens Forretning i Bredsten pr. Vejle. H. er Medstifter af Kolding Afd. 06—08 Bestyrelsesmedlem og Kasserer for Afd. H. repræsenterede den direkte Afd. ved Kongressen i Aarhus. Fra 1. Juli 1909 Assistent paa Hovedkontoret.

Formandens Beretning for *Maj* indeholder detaillerede Oplysninger vedrørende Arbejdet paa Hovedkontoret og fortæller blandt a., at Medlemsforøgelsen i Maanedens Løb har været 64 mod 110 i April, samt omtaler det sidstafholdte — tidligere nævnte — Forretningsudvalgsmøde, der indledede Maaneden.

Afdelingerne begyndte Sommeragitationen for *7-Lukningen* og der udfoldedes flere Steder stor Energi. Resultaterne er refererede andet Sted.

Som ligeledes omtalt i »D. H. K. M. T.« *interpelleredes Folketingskandidaterne* ved Valget den 25. Maj om deres Stilling til Fabrikslovens Udvidelse til at omfatte Medhjælperne, og om lovmæssig Begrænsning af Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdstid.

Maaneden bragte os *nye Afdelinger* i Nykjøbing F., Hillerød og Bramminge, hvorimod Ringkjøbing og Samsø foreløbig maatte opløses og Medlemmerne indgaa under den direkte Afdeling. Aarsagen den sædvanlige: Tillidsmænds Bortflytning.

Offentlige Medhjælpermøder er afholdt i Bramminge den 9. Maj (med *Chr. Ingvoldsen* som Indleder) og i *Hillerød* den 17. Maj (Indledere: *Elisabeth Jørgensen* og *Vilh. Hansen*) ligesom Sommerens Medhjælperstævner er planlagt i Beretningsperioden.

Fra Udvalget for den *11te tyske Handels- og Kontormedhjælperdag*, der afholdtes i Stuttgart den 11.—15. Juni, indgik der Indbydelse om at lade os repræsentere. Forretningsudvalget takkede Udvalget, men beklagede i dette Tilfælde ikke at kunde modtage Invitationen.

Fra Socialpolitikens forjættede Land.

Handelsmedhjælperne i Australien.

Det vakte megen Opsigt i socialpolitisk interesserede Kredse, da det australske Statsforbund for et Par Aar siden ved Lov fastsatte en Løntarif for de australske Medhjælpere. Vi tør formode, af ogsaa vore Læsere med Interesse vil stifte Bekendtskab med dette hidtil enestaaende Resultat af Tidens socialpolitiske Bestræbelser og gengiver derfor nedenstaaende en Artikel i »Handlungsgehülfen-Zeitung« om Arbejdvilkaarene i den »nyeste« Verdensdel. Oversættelsen er besørget til »D. H. K. M. T.« af vor Medarbejder J. Christensen, Kjøbenhavn.

ARBEJDERBESKYTTELSES-LOVGIVNING.

I det australske Statsforbund og i Kolonien Ny Zeeland har Arbejderstanden i Aartier gjort sin Indflydelse gældende paa det politiske og økonomiske Omraade. Navnlig er den politiske Arbejderbevægelse meget stærk, og denne Omstændighed er det at takke for, at Arbejderlovgivningen i de australske Stater er godt fremskreden. Til de Love, som Arbejderstanden har krævet og ogsaa faaet gennemført, høre Lovene om obligatoriske, industrielle Voldgiftsretter og Arbejdskamre. For Øjeblikket bestaar en obligatorisk, industriel Voldgiftsret for hele det australske Statsforbund (Ny Sydwales, Victoria, Tasmanien, Queensland, Sydaustralien og Vestaustralien); den har med saadanne Arbejdsstridigheder at gøre, der angaar to eller flere Stater. Desuden eksisterer der i Ny Sydwales, Vestaustralien og Ny Zeeland obligatoriske, industrielle Voldgiftsretter til Bilæggelse af Stridigheder, som indskrænker sig til vedkommende Stat. I Staten Victoria findes der Arbejdskamre. Strejker og Lock-outer blev forbudt, da Lovene om Voldgiftsretter traadte i Kraft.

De organiserede Arbejdere, som forlangte disse Love, haabede paa en betydelig Forbedring af deres Kaar, naar Arbejdsgiverne kunde blive tvungne til at forhandle med en Voldgiftsret angaaende Løn, Arbejdstid, Lærlingespørgsmaal o. s. v. og naar Overholdelsen af de fastsatte Betingelser blev garanteret af Staten.

Faktisk er der siden Oprettelsen af Voldgiftsretterne opnaaet mange Forbedringer; ganske vist er det ikke afgjort, om ikke de samme eller endnu større Resultater vilde være opnaaet alligevel.

MEDHJÆLPERNES ARBEJDSVILKAAR.

Handelsmedhjælpernes Løn og Arbejdstid er indtil nu i det australske Forbund i et Tilfælde bleven reguleret ved en Tvangsvoldgiftsret, og det var i Ny Sydwales i Hovedstadsdistriktet, der omfatter Byen Sydney og Omegn. I de andre Storbyer i Australien er Lønhøjden væsentlig den samme som i Sydney; Arbejdstiden er gennem Butikslovene (shops acts) indskrænket til i Reglen 54—60 Timer ugentlig. I Almindelighed maa Principalerne give Handelsmedhjælperne en halv Dag fri om Ugen foruden Søndagen.

I Ny Zeeland i Distrikterne Aukland, Wellington, Canter-

bury og Otago-Sydland findes Tarifer for Smaahandelsmedhjælpere, udarbejdede af Tvangsvoldgiftsretten.

For at anskueliggøre Forholdene skal vi først gengive i Uddrag den nævnte Løntarif for Sydney og Omegn. — Tarifen er bindende for alle Hovedstadsdistriktets Medhjælpere og Principaler; den gælder fra Efteraaret 1907 og indtil Voldgiftsretten opstiller en ny Tarif eller indtil en saadan aftales af Medhjælpere og Principaler og indbringes for vedkommende Organisations Registrator. Som Handelsmedhjælpere (Shop Assistants) betragtes alle i Detailforretninger for Løn beskæftigede Personer, inklusive Bude, Pakkere, Magasinører o. s. v. Mandlige Personer, der kom ind i Faget mellem deres 14. og 18. Aar, faar, naar de er 24 Aar, Mindstelønnen for voksne Handelsmedhjælpere, hvilket andrager 45 sh. pr. Uge; de, der først begyndte i en Detailforretning i deres 18. Aar, faar Mindstelønnen for Voksne, naar de er 25 Aar. De kvindelige Handelsmedhjælpere træder i det 24. Aar op i øverste Minimallønklasse — 25 sh. pr. Uge — uden Hensyn til den Alder, de havde, da de begyndte at lære Faget. Begyndelseslønnen for mandlige og kvindelige Junior-Medhjælpere er 5 sh. pr. Uge. (For Voldgiftsretten forlangte Repræsentanterne for Fagforeningen [Shop Assistants union of New South Wales] de i Detailforretninger beskæftigede Personer klassificeret i Lærlinge, Junior- og Senior-Medhjælpere, Kontormedhjælpere o. s. v. Denne Fordring blev afslaaet af Voldgiftsretten, ligesom ogsaa Fordringen om Indskrænkning af Lærlingehold). Stigningen af Lønnen fra Aar til Aar er forskellig, idet den retter sig efter Alderen ved Indtrædelsen i Faget samt efter Kønnet.

DEN STIGENDE LØNSKALA.

Sker Indtrædelsen før det 15. Aar, ser den aarlige Stigning af Lønnen saaledes ud:

ALDER	Mindste Ugeløn i sh.	
	Mænd	Kvinder
14 Aar	5	5
15 —	7½	5
16 —	10	7½
17 —	15	10
18 —	20	12½
19 —	25	15
20 —	30	17½
21 —	35	20
22 —	40	22½
23 —	45	25

Mindstelønnen for de i Detailforretninger paa Kontorerne beskæftigede mandlige Personer stiger fra 5 sh. til 42 sh. i Alderen fra 14 til 24 Aar. Lønnen for det kvindelige Kontorpersonale stiger i samme Tidsrum fra 5 sh. til 25 sh.

ARBEJDSTIDEN.

Arbejdsugen er 53 Timer, Overarbejdstimer betales med 50 pCt. Tillæg. Ifald Forretningerne holdes aabne paa en af de ni lovlige Fridage, og Personalet skal arbejde, betales der den dobbelte Løn. Ekstraarbejdere, der beskæftiges Lørdag Eftermiddag *eller* Aften, lønnes med mindst 7½ sh ; naar de derimod beskæftiges *baade* Eftermiddag og Aften, faar de mindst 10 sh. Enhver Principal skal have en Arbejdstids- og Lønningsbog, hvori indføres det ugentlige Antal Timer hver Arbejder er beskæftiget (Natarbejde for sig) samt den til hver Arbejder udbetalte Løn. Indførelserne bekræftes af Arbejderne ved Underskrift.

ORGANISATIONERNES PLIGTER OG RETTIGHEDER.

Arbejdssøgende, der paa Grund af Alder, faglig Uerfarenhed eller andre Aarsager, ikke er i Stand til at tjene den foreskrevne Minimalløn, kan lønnes lavere, naar de indhenter Fagforeningens Tilladelse. Nægter Fagforeningen en saadan Tilladelse, saa træffes Afgørelsen af Fagorganisationernes Registrator.

Stridigheder, der opstaar om Løntarifens Varighed, skal søges bilagt af Medhjælpernes og Principalernes Organisationer. Kommer de ikke overens, forelægges Sagen for den obligatoriske, industrielle Voldgiftsret.

Tarifbrud straffes med Pengebøder. Disse andrager, naar Medhjælper- eller Principalorganisationen begaar Tarifbrudet £ 200; naar et enkelt Organisationsmedlem eller en uorganiseret Arbejder begaar Brudet £ 5 og naar en enkelt ikke organiseret Principal begaar Brudet er Boden £ 200.

NY ZEELAND'SKE ARBEJDSFORHOLD.

Paa Ny Zeeland i Distrikterne Auckland, Wellington, Canterbury og Otago-Sydland andrager Minimallønnen for Smaahandelsmedhjælpere, som er fyldt 24 Aar, 45 sh. Unge Mennesker fra 15—16 Aar faar en Begyndelsesløn af 10 sh., der stiger med 5 sh. pr. Aar, indtil Lønnen i det 21. Aar er 40 sh, De som er 21—22 Aar gl. faar 42 sh. ugentlig. De Arbejdere, som beskæftiges ved Udbringning af Varer, erholder i Auckland, Canterbury og Otago-Sydland 42—46 sh., i Wellington 45—50 sh. ugentlig. (De tilhører ikke Handelsmedhjælpernes, men Kuskenes Organisation). Handelsmedhjælpernes Arbejdstid er i Auckland, Wellington og Otago-Sydland 53 Timer, i Canterbury 52 Timer ugentlig. Kuskenes Arbejdstid er overalt 47½ Time. Tariferne for de 4 Distrikter er iøvrigt næsten ordnet ens. I Tarifen for Auckland er der foreskrevet, at Arbejdstiden de 4 Dage i Ugen skal begynde Kl. 8 og ende Kl. 6, ligesom ogsaa 1 Times Middagspause er foreskrevet. Paa den lovlige Halvfridag arbejdes fra Kl. 8 Morgen til Kl. 1 Middag; om Lørdagen fra Kl. 8 Morgen til senest Kl. 10 Aften (med 2 Pauser à 1 Time). Principalerne kan forlange, at enhver Handelsmedhjælper i Maanederne Januar til November uden ekstra Betaling en Dag i Ugen skal arbejde 2 Overtimer, men ikke paa Halvfridagen eller Lørdag. I de 3 Uger før Jul kan Principalen 3 Dage ugentligt forlange 2 Timers Overarbejde. Yderligere Overtimer betales ekstra, de 2 første med 25 pCt., de følgende, ligesom Fridagsarbejde, med 50 pCt. Løntillæg. Søndagsarbejde er forbudt. For Fridage og af Medhjælperen ikke godtgjorte Forsømmelser maa der ikke gøres Afdrag i Lønnen. Arbejdstids- og Lønningsbøger skal forefindes. For Arbejdere, der ikke kan tjene Minimallønnen, bestaar en lignende Bestemmelse, som i Ny Sydwales.

Ingen Arbejder maa afskediges eller forurettes, fordi han er Fagforeningsmedlem, ligesom heller ikke de organiserede Arbejdere maa lægge Hindringer i Vejen for de uorganiserede. For Kontorpersonalet gælder Tarifens Bestemmelser ikke. For kvindelige Handelsmedhjælpere er der i ingen ny-zeelandsk Tarif angivet nogen særlig Lønskala.

Fra Sommerens Agitation.

Notitser om 7-Lukningen.

DET MEST AKTUELLE SPØRGSMAAL er den tidlige Butikslukning. Adskillige Afdelinger har sat Arbejdet for denne Reform i System og vedholdende virket for dens Gennemførelse. Resultaterne — gode som daarlige — foreligger nu fra flere Byer, og efterfølgende spredte Meddelelser, hidrørende baade fra Indberetninger og Korrespondancer, vidner om at der i vore Afdelinger er en vaagen Forstaaelse af dette vigtige Spørgsmaal.

7-LUKNINGEN ER GENNEMFØRT I RANDERS

i Tiden fra 15de Juni til 15de August — Lørdag undtagen. »Detailhandlerbladet«, der omtaler Reformen, knytter følgende Bemærkninger dertil:

»Det har kostet et stort Arbejde at faa Sagen ordnet. Der var mange Interesser, som skulde vejes mod hinanden, men alle Parter har Ære af, at man ad fredelig Vej har kunnet finde sig til Rette med hinanden.«

I KOLDING

har det vist sig vanskeligt at gennemføre den tidlige Lukning. Vor Afdeling har derfor henvendt sig til samtlige større Forretninger, for at formaa dem til at lade Halvdelen af Personalet faa fri fra Kl. 7, — idet Ekspeditionen i Tiden fra 7—8 erfaringsmæssig med Lethed kan besørges af en enkelt eller faa Medhjælpere.

Flere Forretninger har allerede imødekommet Anmodningen.

POLEMIKEN I AALBORG-BLADENE,

som vi omtalte i sidste Nr., fortsættes. De sidste længere Indlæg hidrører fra Principaler, der dels foreslaar 8-Lukningen nøje overholdt, saaledes at den nuværende Omgaaelse af Loven ophører, — dels i en indtrængende og overbevisende Artikel slaar til Lyd for den almindeligt gennemførte 7-Lukning. Sidstnævnte Indlæg paapeger bl. a. Meningsløsheden i, at 6 à 8 Manufakturhandlere formaar at hindre en Reform, som 62 Forretningsindehavere i denne og sideordnede Brancher har givet deres Tilslutning.

HORSENS MELDER

allerede i Begyndelsen af Maj, at Isenkramforretninger og flere Smaabrancher har gennemført 7-Lukningen. Der udfoldes en kraftig Agitation i Kolonial- og Manufakturbranchen.

PURE AFSLAG

fik vore Afdelinger i *Sorø* og *Nykjøbing p. F.* Handelsforeningen i sidstnævnte By nægtede at fremme Sagen og henviste vore Kolleger til — Lovgivningsmagten.

I KJØBENHAVN

har »Handels- og Kontormedhjælpernes Fagforening« nylig henvendt sig til »Urtekræmmerforeningen«, »Manufakturhandlerforeningen«, »Detailhandler-Societetet« og øvrige Detailhandlerforeninger med Anmodning om at optage 7-Lukningen til Drøftelse og yde Sagen Støtte.

Foranlediget af »et Suk fra Amagers Viktualie-Ekspeditricer« i »Social-Dem.« — hvori Arbejderne og deres Hustruer opfordres til at hjælpe disse kvindelige Medhjælpere til en Times Fritid i Sommermaanederne — har Fælleskassereren for de kjøbenhavnske Afdelinger, *Fr. Møller*, i samme Blad offentliggjort et velskrevet Indlæg, der henviser de sukkende Ekspeditricer til Organisationen.

Sommerferier.

De kjøbenhavnske Afdelingers Opfordring til Principalerne.

VORE AFDELINGER I HOVEDSTADEN har tilsendt de lokale Principalforeninger følgende Skrivelse, der ligeledes er offentliggjort i Dagspressen og den merkantile Fagpresse:

»Undertegnede Forening af Handels- og Kontormedhjælpere har enstemmig besluttet at henlede Principalernes Opmærksomhed paa Nødvendigheden af en ca. 14 Dages Sommerferie for Butiks-, Lager- og Kontormedhjælpere i alle Brancher.

Enkelte Forretninger viser allerede nu Personalet den Indrømmelse, hvilket bør være en Spore for de Firmaer og Principaler, der endnu ikke har indført obligatorisk Sommerferie, til allerede i denne Sommer at gøre Begyndelsen.

Nutidens moderne Forretningsgang stiller saa store Fordringer til Medhjælpernes Kvalifikationer og Arbejdskraft, at en Rekreation som den her forslaaede uden nærmere Motivering maa anses for fuldtud berettiget«.

Grosserer Societetets Komité har meddelt Afdelingerne, at Henvendelsen er taget til Efterretning og fremlagt i Læseværelset, saaledes at Medlemmerne kan gøre sig bekendt med Indholdet.

Iøvrigt afholdtes nylig et Møde, hvor Borgerrepræsentant, Lærer *C. J. Møller* indledede om Emnet »Sommerferier« og paaviste dette Spørgsmaals Vigtighed i Almindelighed, men dets Nødvendighed for Medhjælperne, der oftest har liden Adgang til Motion og til at færdes i det Fri. — Redaktør *Vilh. Hansen* talte om Kravets praktiske Gennemførelse og understregede, at det ikke var nok at rejse Kravet og søge det opnaaet, men det gjaldt tillige om at lære Medhjælperne at faa fuld Nytte af saadanne Arbejdspauser.

Sommerstævnet i Roskilde.

SØNDAGEN DEN 1. AUGUST afholdes som tidligere meddelt Sommerstævne i *Roskilde*. Da Stævnet er arrangeret paa billigste Maade forventes det, at Kolleger med Damer fra fjærn og nær i talrig Skare drager hertil. Kollegerne opfordres til at virke for at saa mange Medhjælpere (saavel Medlemmer som Ikke-Medlemmer) som muligt deltager i Stævnet. Idet vi iøvrigt henviser til det udsendte Program, skal vi her understrege at Prisen pr. Deltager er Kr. 3.00 for Fællesspisningen og Besøget i Domkirken.

Indtegningen sker til de respektive Afdelingers Formænd; for de direkte Medlemmers Vedkommende til Udvalgets Formand, *Fr. Møller*, *Nannasgade 21*, *Kjøbenhavn L.* og slutter den 20. Juli.

Kolleger! Lad denne Opfordring ikke lyde forgæves! Slut Trop, saaledes at Dagen kan forme sig paa en for Centralorganisationen værdig Maade!

Med koll. Hilsen

P. U. V.

Fr. Møller.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage før Bladet skal udkomme.

Kjøbenhavn. Ved Diskussionsmødet den 9. Juni paa »Helgoland« indledede Kassereren for de kjøbenhavnske Afdelinger, *Fr. Møller* om: »Hvorledes bør organiserede Medhjælperes Stilling være til Organisationen«.

Foredraget paahørtes med megen Interesse, og efterfulgtes af en livlig Diskussion, i Særdeleshed angaaende den af Hr. Møller skrevne »Katekismus for Medhjælpere«, indeholdende følgende 5 Bud:

1. Læs og kend Lovene gældende for Dit Forbund og Din Forening. 2. Betal altid Dit Kontingent punktlig. Undgaa enhver Restance. 3. Mød altid, naar Din Forening kalder paa Dig. 4. Afgiv altid Din Stemme for eller imod ethvert Forslag. 5. Optræd altid rolig og besindig.

Efter at Diskussionen var sluttet rettede Hr. *Alsøe* en indtrængende Opfordring til de Tilstedeværende om at virke for saa stor Tilslutning som mulig til vort Sommerstævne.

Sekretæren.

Hillerød. Skønt Afdelingen for Tiden er stærkt optagen af Arbejde for 7-Lukningens mulige Gennemførelse her i Byen, har den dog ikke forsømt at holde Interessen for den nye Bevægelse vedlige ved smaa selskabelige Sammenkomster. Medlemmerne foretog saaledes den 13. Juni en vellykket Cycletur til Charlottenlund, og engang i Juli haaber man at kunne samle saavel Medlemmer som Ikke-Medlemmer ved det naturskønne Gurre. Frk. *Elisabeth Jørgensen* har lovet at deltage og holde en lille Tale til Fordel for Afdelingen. *J. C. L.*

Nykjøbing F. Afdelingen afholder *Generalforsamling d 16. Juli.* Dagsorden: 1) Beretning om Virksomheden, 2) Regnskabet, 3) Forslag til Forandring af Lovene, 4) Andre Forslag, 5) Valg af 3 Bestyrelsesmedlemmer og 2 Suppleanter, 6) Valg af 2 Revisorer, 7) Valg af Agitationsudvalg, 8) Eventuelt.

Foreningen foretager Udflugt til *Maribo* den 1. August.

Bestyrelsen

Vejen. Afdelingen afholdt Søndag den 13. Juni ordinær halvaarlig Generalforsamling paa »Hansens Hotel«. Formanden, Bogholder *Koed*, »Phønix«, aflagde Beretning om Foreningens Virksomhed, hvorefter Kassereren, Bogholder *Porsgaard*, fremlagde det reviderede Regnskab, der ensstemmig godkendtes.

Regnskabet balancerede med Kr. 264. 39 og sluttede med en Kassebeholdning af Kr. 52. 46. — De efter Lodtrækning afgaaende Bestyrelsesmedlemmer, Isenkrammedhjælper *Breund*, Bogholder *Porsgaard* og Bogholder *Koed* genvalgtes, og til nyt Bestyrelsesmedlem i Stedet for den bortrejste Kommis *Friis*, Vamdrup, valgtes Bankassistent *Sofus Petersen*, Vejen. Til 1. Suppleant i Stedet for Petersen valgtes Isenkramkommis *Olaf Heens*. Revisorerne, Manufakturmedhjælper *Grantzau* og Kommis *Jørgensen*, genvalgtes. — Generalforsamlingen var godt besøgt og der udspandt sig en livlig Diskussion om Foreningens Virksomhed.

Bestyrelsen konstituerede sig straks efter Generalforsamlingen med Bogholder *M. Koed* som Formand, Isenkramkommis *S. Breund* som Næstformand og Bogholder *Porsgaard* som Kasserer.

M. Koed, Fmd.

Den sorte Tavle.

Nedenstaaende Medlemmer ere slettede af *Næstved*-Afdelingen paa Grund af Restance: *N. E. Juul*, *Chr. A. Willumsen* og *A. Rasmussen*.

Næstved, Juni 1909.

H. Søgren Petersen,
p. T. Kasserer.

Hvad vore Medarbejdere og Korrespondenter bedes iagttage!

Skriv altid — i Særdeleshed Navne — med tydelig Haandskrift.

Skriv kun paa den ene Side af Papiret.

Søg en kort og klar Udtryksform for Deres Tanker. Undgaa enhver Gentagelse.

Søg ved Udarbejdelse af Referater at undgaa ethvert overflødigt Udtryk. Anfør alt af Vigtighed i kortest mulig Form. Undlad alle Bagateller.

Udarbejd Deres Manuskript med Omhu; gennemlæs det altid før Afsendelsen.

Iagttag disse Regler — og De sparer Redaktørens Tid, gavner vort Blad og vor Sag

Naar De skriver til „D. H. K. M. T". da indsend til

Redaktionen: Manuskripter til Bladet, Korrespondance vedr. Hovedbladets Indhold, Avisudklip og enhver Meddelelse ang. Standsanliggender samt et Eksemplar af de Tryksager, Afdelingerne udsender.

Ekspeditionen: Bladets Anmeldelse og Forsendelse gennem Postvæsenet, Rekvisitioner paa Restoplag til agitatorisk Øjemed, Reklamationer over uregelmæssig Modtagelse af Bladet.

Hovedkontoret: Alt Annonceafdelingen vedr.

Ved nøje at følge denne Anvisning spares Tid og Penge!

Annoncer.

Kjøbenhavn.

Niels Brocks Handelshøjskole

Købmandsskolen, 44 Fiolstræde

20. August begynder et nyt **toaarigt** Kursus.

Oplysninger faas hos Forstander **L. Jacobsen** Træffes Kl. 12-1 og 7-8 Eftm. Blanketter til Ansøgninger om om Friplads faas paa Skolen og maa være indleveret senest den 15. Juni.

Bestyrelsen.

Aalborg.

AALBORG

HANDELSGYMNASIUM

Nordjyllands Hdlshøjskole.

1. Maj og *1. Novbr.* nye prakt. Kursus i *alle Hdlsfag.* Forlang *Plan* og *Skema* t. *Statsunderst.* (240 Kr.)

J. F. Møller, cand. mag.

1 Aars Studieoph. i England og Tyskland.

AALBORG

Ure og Kæder købes

billigst hos

ADOLPH MØLLER,

Slotsgade.

M. Jensen, Nytorv 9,

Cigar- og Tobaksforretning.

Piber og Stokke i stort Udvalg.

AALBORG.

P. Hansens Bogtrykkeri

leverer alle Slags Tryksager hurtigt, smukt og billigt.

VICTOR MØRCHS

Barbér- og Frisørsalon anbefales.

Slotsgade 16. Underofficersbygn.

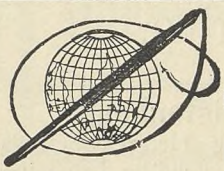

Waterman „IDEAL"

FYLDEPEN.

Marinus M. Schultz,

Jomfruanegade 3. Aalborg.

Anerkendt den bedste! Forlang gratis tilsendt en Bog om „Fyldepenne".

AALBORG.

Glarmester S. N. Jensen, Algade 67. Telefon Nr. 5.

1. Kl. Værksted for

INDRAMNING AF BILLEDER.

Forlang

Salon-Pilsner

overalt.

AALBORG. Specialforretning

i Herre-Kravats, Kraver, Flipper, Dag- og Natlinned, Normalunderbeklædning.

Engelske lette Hatte fra 3 Kroner.

NB. Ulster, Regnfrakker, Habitter efter nyeste Snit, billigst i

Kravatmagasinet, Algade 50.

Niels Jensen.

JERNBANEHOTELLET

BOULEVARDEN 15, AALBORG

(NÆR BANEGAARDEN ∴ ANBEFALES

TELEFON 1434 ——— **V. FONSECA**

Algade 26. AALBORG **Algade 26.**

Skotøjsforretningen i DET RØDE HUS

bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

From-Løvstrøm,

Fotograf.

Algade 7, Aalborg

anbefaler alt til Faget henhørende.

Alle moderne Nyheder.

„Postkort" i fin Udførelse kun **3 Kr. Dus.**

Aarhus.

Drik

Ceres

Øl

Esbjerg.

Ryg Nr. 46. **M. M. ANDERSEN, Esbjerg.** Ryg Nr. 49.

Special-Cigarforretning.

Kongensgade 49. Telefon 282.

Specialitet: Hamborger-Cigarer.

Saa meget staar fast —

det solideste Fodtøj faas hos

S. Pedersen,

Torvet Esbjerg.

Dante CIGARETTER Dante **№10-10 Øre, №15-15 Øre pr. 10 Stk.**

Fotografisk Atelier „Mundus", Aarhus.

Absolut 1. Kl. fotografisk Etablissement, udstyret med alle Nutidens Krav paa Elegance. Vi anbefaler os til d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere. Brødrene Alfred & Mundus Pedersen, Ryesgade 16. Telefon 2240.

Husk
JØRGEN JEPSEN's
Skræderetablissement
Kongensgade 19. Esbjerg.

Drik Esbjerg Øl

H. Eeg's Palmehave.
1ste Kl.s Koncert-Restaurant
Enestaaende i Skandinavien.

ESBJERG.
Jydsk Lædervaremagasin
anbefales!
Fuldstændig Specialforretning i Lædervarer.

JUL. PETERSEN,
Hatte- og Bundtmager,
ESBJERG.

Chr. Adler Svanholm,
Kongensgade 64. — Esbjerg.
Største Udvalg af alt til Herre-Lingeri.
Største Lager af Habitter og Overfrakker.

Dansk Beklædnings Comp.
Største Udvalg
— Billigste Pri er. —
Kongensgade, Esbjerg.

Esbjerg Papirforsyning.
Alle Kontorartikler.

Esbjerg.
O. S. U. BAUER,
Herre- & Dame-Frisørsalon.
Kongensgade 49, Stuen & 1. Sal.
Stort Udvalg i Toilet- og Sygeplejeartikler.
Bestilling paa Haararbejde modtages.

Herning.

Barber & Frisørstuen
i Højskolehjemmet
bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes venlige Erindring.
I. KLASSES BETJENING.
L. Ingemann Thomsen,
Herning.

Alle
fagorganiserede Medhjælpere i Herning erholder en ekstra Rabat naar De køber Deres Forbrug af
Herreklædninger, Kravetøj etc.
i BEKLÆDNINGS-MAGASINET,
Bredgade 19.
HERNING.

Husk M. Kampmanns' Skotøjsforretning,
Største Udvalg, bedste Reparationsværksted.

Hjørring.

I. C. Christensens
1. Kl. Skræder- og Herreekviperingsforretning bringes i velvillig Erindring.
SKOLEGADE 1. HJØRRING.

Dürkopp-Cykler
faas kun hos
A. Jensen, Du Nord,
Hjørring.

Horsens.

Palais Caféen
Horsens.
Hyggelige Restaurant- og Selskabslokaler anbefales i velvillig Erindring.
A. Th. Kierkegaard.

Hilmar Hansens Cigarforretning
anbefaler Cigarer fra P. Wulff, Hirschsprung & Sønner og Barfoed & Co., Amsterdam.
Største Udvalg i Cigaretter, Røgtobakker, Piber og Stokke, Merskum- og Ravrør.

Abonnér paa „D. H.- & K.- M. Tidende".

Kolding.

Husk at anbefale Ludpulveret
Lessivol.
De støtter den danske Industri og fortrænger den udenlandske
faas kun fra
Kaalunds Sæbefabrik
(ved **H. Chr. Petersen**)
Kolding.

Chr. E. Krag
Bog- og Papirhandel
Telf. 377. KOLDING. Telf. 377.
3 Kr. Eneforhandling af Klio-Fyldepennen.

Det bedste
FODTØJ
i **Kolding** faas hos
Andr. Kyster & Søn.

Husk
Ateliér CENTRAL
Helligkorsgade 16. Kolding.

SØLVE CLEMENTZ
Juvelér & Guldsmed,
Østergade 17, Kolding.
K. F. U. M.s Ejendom. Telefon Nr. 500.
Billigste Guldsmed i Kolding.

J. Johannesen,
SKRÆDERFORRETNING,
KIRKETORVET 12
anbefales.

Ønsker De en 1ste Kl. Cycle, da henvend Dem til
Jakob Brems, Kolding,
hvor De bliver bedst betjent.
NB. 1. Klasses Reparationsværksted.

Frk. C. Clemmensens
I. Kl. Pensionat,
Jærnbanegade 26, 3. Sal, anbefales.

H. W. Jørgensens Atelier,
Jærnbanegade 4 (over Bristol)
anbefales.

Kjøbenhavn.

Cloëtta's

	Pr. Pd.
Surinam Chokolade	Kr. 1,60
Caracas do.	„ 1,40
Trinidad do.	„ 1,20
Cacaopulver, fineste Analyse	„ 2,00

sælges hos vore Forhandlere over hele Landet.

Medhjælpere

køb Klæder hos

Herløv Møller

*** City Herreekvipering ***

4, Kristen Bernikovsgade 4.

Nyborg.

Industri-Hotellet

Nyborg.

Nykøbing Mors.

Th. Jacobsen,

Bundtmager.

Nykøbing M.

hos

Hatte, Kasketter og Huer

Kob

Odense.

M. JANTZEN'S

Barber- & Frisørsalon

Albanitorv 12

Romersk Badeanstalt.

19 Albanigade 19.

Aabent: 8 Morgen til 8 Aften.

Søndag: 8—12.

Herre- & Damebade.

Odense Pilsner

har den fineste

Smag

Carl Ferniss *Telefon 1170.*

Telefon 1170. Vestergade 16.

Største Udvalg i **Cigarer, Cigaretter, Røgtobakker, Piber** og **Stokke Merskum** og **Ravrør,**

anbefales d'Herr Handels- og Kontormedhjælpere.

P. Joh. Døring

Hattemagasin

Telefon 1438. **Odense**. Telefon 1438.

LUX **ODENSE.** EKSPRESFORRETNING.

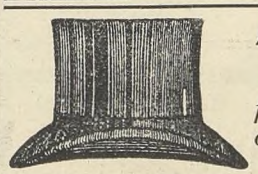

Alle Kommisser køber billigst *Engelske Regnfrakker, Habitter og Vinter Paletots, Hatte, Slips og Kravetøj hos*

Hinke, 70, Vestergade 70.

JEAN SURÉE

GULDSMED & JUVELER

VESTERGADE 41, ODENSE

Hotel Sct. Knud

Odense.

Alle bør drikke

Albani Øl

eller **Albani Pilsner**

KR. E. PETERSEN'S BOGTRYKKERI

KONGENSGADE 31, TLF. 1044

ODENSE

Odense Vin-Kompn.

Odense. == København.

Randers.

Hvor ekviperer man sig **noblest, bedst** og **billigst** i Randers **?**

Selvfølgelig hos

S. P. Petersen, **Middelgade 6** Højskolehotellet

Telefon 990. **Randers**. Telefon 990.

Absolut 1. Klasses Herreskræderi.

Hattemagasinet „Stockport".

Slotsgade 7, Randers.

Elegante Hatte, fikse Sportshuer.

Anbefales i velvillig Erindring.

Bryggeriet

„THOR"

Randers, anbefales.

Svendborg.

Stokke, Piber & Cigarer

fra **Johs. Kristiansen**

Gerritsgade 4—6, ligefor Nicolaj Kirke

Svendborg.

Skive.

Skotøjsbørsen, Skive.

Største Lager. Smukkeste Udvalg. Solidt Fodtøj.
Specialitet: UOPSLIDELIGE SAALER.
Telefon 231.

JEG er udmærket tilfreds! Jeg køber mit Tøj hos J. Suurballe & Co., og dér er Klædelageret saa stort og smukt, at man uden for København ikke finder det bedre, og sker det en Gang, at et Klædningsstykke ikke passer tilfredsstillende, tages det beredvilligt tilbage. De kan spare Deres Ulejlighed, jeg handler som sagt hos J. Suurballe & Co.

Skive.

Prøv

Th. Machons

(Rudolf Schmidts Eftf.)

Barber- & Frisørstue,

Torvet.

NB. Hovedbade med Massage.

Slagelse.

K. Skaarups Boghandel, Papirhandel

en gros og en detail.
PRISLISTE sendes paa Forlangende.
Slagelse. **Telefon 59.**

Central Caféen

Telefon 41. Slotsgade Nr. 1,
anbefaler sine hyggelige Lokaler.
HURTIG BETJENING.
BILLIGE PRISER.
Peter Bych.

Sorø.

Jul. Jørgensen,
Handskemageri.
Lager af Fabriksfodtøj. — Etableret 1870.
Rolighedsgade 102.

Hotel „Postgaarden"

anbefales. — Fortrinligt Køkken.
HYGGELIGE VÆRELSER og LOKALER.

Holstebro

Handels- og Kontormedhjælpere
anbefales
J. P. Andersens Skræderetablissement,
Nørregade.

Barber- og Frisørsalonen
„Romerhus", Torvet.
Peter Groth.
Hovedbade med Massage.

DANSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
ved P. V. F. Petersen.
Altid billigst her paa Pladsen.
TELEFON 150.

Viborg.

Drik Odin
Lager & Pilsnerøl
fineste Kvalitet
samt
Skattefri Pilsner
Mørk Skattefri
Dobbeltøl.

Vejle.

A. Christensen,
Vejle. — Telefon 267.
Engelsk Klædelager.
High class Tailor Etablisement.
Hattelager og Manchetlinned.
Complete stock of every thing for Gentlemen

Koncertsalens Varieté
og
RESTAURATION
anbefales

SKOTØJSFORRETNINGEN
ALGADE 5 anbefales
d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.
Største Udvalg. Billigste Priser.
1. Klasses Reparationsværksted.
CH. CHRISTENSEN.

REPRÆSENTANTER
FOR
„DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE"s
ANNONCE-AFDELING.

Aalb.: Hr. N. C. Nielsen-Lindquist, Danmarksg. 45
Aarhus: A. Bech, St. Pouls Gade 11 B.
Bramminge: Hr. Kommis H. C. Hansen.
Ebeltoft: Hr. Bogholder R. Hvitved
Esbjerg: Hr. N. C. H. Holm, Jyllandsgade 46.
Fredericia: F. Mazanti, Gjeddesborg.
Frederikshavn: Hr. Bogh. S. West.
Herning: Hr. Kommis Chr. Kampmann.
Hillerød: Hr. Assistent Chr. J. Hansen.
Hjørring: Hr. H. Hein, Hirtshalsvej 5.
Horsens: Hr. Kommis Sten Vandborg.
Holstebro: Mnfktm. Carl Jensen, Nørregade 12.
Kolding: Hr. K. Rasmussen, Jærnbanegade 16.
Kjøbenhavn: Hr. E. S. Schibler, Sønderg. 25.
Middelfart: Hr. Chr. Hansen, Algade 23.
Nykøbing F.: Hr. Kommis C. M. Nørgaard.
Nykøbing M.: Hr. Kommis C. Svenningsen.
Næstved: Hr. Kommis Chr. F. Johannessen.
Odense: Hr. Kommis H. Hansen, Vestergade 5.
Præstø: Hr. Kommis Henrik Larsen.
Randers: Hr. S. Bjerregaard, Stolefabriken.
Ringsted: Hr. H. C. Aagaard, Søgade.
Skanderborg: Hr. C. J. Kerff.
Skive: Hr. Kommis Oskar Jensen.
Slagelse: Hr. Chr. Johansen, Hellig Anders Vej 9
Sorø: Hr. Kommis E. Ellekier.
Svendborg: Hr. H. M. Hansen, Vestergade 47.
Thisted: Hr. Chr. Jørgensen, Søndergade 1.
Vejen: Hr. Kommis S. Breund.
Vejle: Hr. Bogholder C. Nielsen-Kloster.
Viborg: Hr. Kommis N. Elgaard.
Vordingborg: Hr. Kommis R. Jørgensen.

Afleveret til Post n den 30. Juni.

Udgivet af Centralorganisationen.
Ansvarhavende Redaktør VILH. HANSEN.
O. WRITH'S EFTF. (Gustav A. Jensen),
Badstuestræde 7, København. K

DANSK
HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 14. 15. Juli 1909. 9de Aargang.

Sommerferie.

FORGANGEN DAG KOM EN KOLLEGA, en Kontormedhjælper, til mig i et Foreningsanliggende. I Samtalens Løb erfarede jeg, at Sygdom havde nødsaget ham til at opgive en efter Forholdene vellønnet Plads, og at han siden hen efter delvis Helbredelse havde tiltraadt sit nuværende Engagement i i en kjøbenhavnsk Eksportforretning. Arbejdstiden var fra Kl. 6 Morgen til 9—10—11 Aften, — i flere Tilfælde endog senere. Ogsaa her stod Lønnen i omvendt Forhold til den lange Arbejdstid.

For en ung, kraftig Mand er en Arbejdsdag fra Morgengry til langt efter Solnedgang — 16—17 Timer i Døgnet — en Urimelighed, men for en Mand af svagere Konstitution er det den sikre Vej mod en tidlig Arbejdsinvaliditet. Søndagsarbejde og en Arbejdsdag, der tager de to Tredjedele af Døgnet, giver en maskinmæssig, en farveløs Tilværelse, der ikke brydes af andre Arbejdspavser end de enkelte kirkelige Festdage i Aarets Løb.

Selv om end dette Tilfælde ikke er typisk, jeg har dog ofte ved Selvsyn overtydet mig og hyppigere hørt om lignende Arbejdsvilkaar for Butikernes og Kontorernes Medhjælpere. En hverdagsgraa Tilværelse, en ensformig Kredsgang i Livets Trædemølle, hvor kun af og til en Solstraale faar Lov at bringe Bud om den Rigdom og Mangfoldighed, Livet kan byde selv den der er fattig paa Mønt. —

Bestræbelsen for at bringe Arbejdsdagen indenfor Rimelighedens Grænser er al moderne Fagbevægelses Alpha og Omega. Det gælder ikke — og bør ingenlunde gælde om — at indvinde Fritid for Fritidens Skyld alene; men Hensigten med Kravet om kortere Arbejdstid er at vinde Tid og Adgang til personlig Udvikling og faglig Uddannelse.

Den overlange Arbejdsdag, der ikke udvikler de faglige Færdigheder, men tvertimod trætter sin Mand og sløver ham gennem Aar og Dag, staar som en Hindring for at naa dette for Standens Fremtid saa vigtige Maal, — en Hindring vi maa lære at overvinde.

Den sammenhængende Arbejdspavse — Ferien — skal, foruden at være en rimelig Godtgørelse for de mange ubetalte Arbejdstimer, Medhjælperne maa yde som Sæson-, Opgørelses- og almindeligt Overarbejde, tillige bringe Medhjælperen Rekreation og dermed øget Arbejdsevne; dernæst, og det er ikke det uvæsentligste, bringe os ud af de dagligdags Folder, aabne os Adgang til nye og friske Indtryk og blive det Solstraalebundt, der kaster Glans over mange og lange ensfarvede Dage.

Derfor er det almindelige Medhjælperønske — Sommerferien — et betydningsfuldt Spørgsmaal, der, ligesom enhver anden Forbedring, rigtig udnyttet kan bidrage virksomt til den sociale og personlige Højnelse af Medhjælperstanden og dens Medlemmer, der er Centralorganisationens Formaal.

I Erkendelse heraf har de tyske Medhjælperforbund rejst dette Spørgsmaal, og det ikke blot som en Henvendelse til de lokale Principalforeninger men ogsaa som et socialpolitisk Krav, hvorved altsaa tilsigtes gennem lovmæssig Ordning af Medhjælpernes Arbejdstid at garantere dem en Ferie — af mindst 14 Dages Varighed — uden Fradrag i Gagen.

Men de praktiske Forsøg er i Øjeblikket nok saa interessante.

Man har rigtig indset, at det ingenlunde er givet, at alle Medhjælpere, der har opnaaet en kortere eller længere Ferie, har Midler eller Adgang til — maaske ejheller Forstaaelse for — at nytte deres Feriedage med det rette Udbytte. Et af de tyske Forbund har derfor rejst et stort »Sommerhjem« et Sted i de thüringske Bjerge, og her kan Medlemmer med Familie bo billigt, sundt og i en herlig Natur. Og i Aar har et andet Forbund i Tilslutning til den tyske Medhjælperdag arrangeret en Ferierejse i Schweitz, Forsøg der vil blive fortsat i Sommerens Løb og hvoraf bl. a. en Rejse har Kjøbenhavn og Nordsjælland som Maal.

Hermed er Sagen grebet rigtig an; thi det er godt nok og naturligvis langt det vigtigste at skaffe Fritiden, men det gælder ogsaa om at anvende den med størst mulig Fordel. Vi har aldeles ikke Raad til i Uvirksomhed at øde de Timer, vi vinder af den daglige Arbejdstid; thi der vil altid findes rig Anvendelse for dette Fradrag fra Arbejdsdagen, til faglig Videreuddannelse, almindelig Kundskabsforøgelse, Drøftelse af og Arbejde for Standsanliggender, til Idræt og legemlig Udvikling.

Saaledes gælder det ogsaa om at lade Sommerferien blive hvad den skal være for Mennesker med lang Arbejdstid, stillesiddende eller dog indendørs Arbejde: En Arbejdsafbrydelse, der uden at skabe Flegma, for en Tid sætter os mellem andre Mennesker og andre Forhold, maaske føre os til vildfremmede Egne. Og den, der drager ud med et opladt og modtageligt Sind, vil vende hjem rigere paa Indtryk.

Det ligger over Centralorganisationens Evne at bygge »Sommerhjem«, og vore Forhold er for smaa til Arrangement af Ferierejser. Sligt er ejheller Forudsætningen for at faa et godt Udbytte af en Sommerferie. Vi Danske, og ikke mindst danske Medhjælpere, kan her lære meget af Udlandet Den tyske og engelske Medhjælper sparer Aaret igennem til sin Ferie og lærer derved ikke blot de smukkeste og seværdigste Steder i sit eget Land at kende, men faar ogsaa Raad til Udenlandsrejser. Herhjemme er man tilbøjelig til at betragte den tyske Turist, der rejser og lever billigt, med et overlegent Smil, men man glemmer hvor klogt det er for kortere Tid at føre et spartansk Levned, naar man i den samme Tid kan samle Indtryk og Kundskabsforøgelse, der har Værd for hele Livet.

Nu er Spørgsmaalet bragt frem af nogle Afdelinger og det er en saa vigtig Sag, at vi overalt maa virke hen mod Maalet: Hver Medhjælper sin Ferie. Saalænge bør der slaas til Lyd for Sommerferier, at de anerkendes som Betingelse for en sund Levevis ligesom højloftede Værelser, god Ventilation, Bade osv.

— — — — —

Disse Linier nedskriver jeg i Ferietiden i en Bygning øverst paa en høj Bakkekam, inderst paa Bunden af en skov- og klintbræmmet Bugt, der vider sig ud mod den brede Vandvej mellem to Have. Bruset i Havstokken nedenunder, Engenes krydrede Duft, der stiger op mellem levende Hegn i Dalsænkningen bag ved, giver et Helhedsindtryk og et Rundskue, der kunde tjene som Titelblad for et Værk om Danmarks Land — vort eget Land, som Medhjælperen med den overlange Arbejdstid og uden Sommerferie, næppe kender eller kun modtager et flygtigt Indtryk af.

Jeg sidder her i Ferietiden og tænker paa Medhjælperen, der arbejder fra Morgengry til længe efter Solnedgang, Søgn og Helg, uden Feriens Arbejdsafbrydelse, jeg maaler hans og de manges Vilkaar med Nuets Alenmaal — og jeg fatter ret hvor vigtigt et Medhjælperspørgsmaal, der rummes i det Ord: Sommerferie.

Guillaume.

Lys — Luft — Hviletid.

MAN TALER OM »vor nervøse Tid«! Ja, Tiden er virkelig nervøs. Ikke blot det hastige Tempo, den rastløse Jagen, der kendetegner den moderne Tid i Forhold til den gamle, berettiger denne Betegnelse, men meget mere det Faktum, at denne Jagen har afsat sit Mærke paa Menneskene i Form af virkelige Nervelidelser.

Den moderne, skarpe Konkurrence kræver Forretningsmandens Arbejdskraft til dens yderste Ydeevne, ja, ofte endnu mere. Sikkert er det i hvert Fald, at han maa opbyde al sin Intelligens og Energi for at staa sig i det vilde Kapløb. At dette ikke altid er sundt for Handel og Moral skal her kun flygtig berøres; for Handelsmanden selv er det ofte ensbetydende med et brudt Helbred.

Man kunde fristes til midt i denne hæsblæsende Jagen, denne Larm og Støj, at raabe: »Stands et Øjeblik!« Husk paa, vi ere jo dog kun Mennesker, og Livet er kort.« Men ingen har Tid til at høre; det langsomme, rolige Aandedrag passer ikke for vor Tid, Automobilernes og Luftskibenes, de store tekniske Omvæltningers Tid.

Er saaledes et roligere Tempo hverken muligt eller i Praksis ønskeligt, saa er det dog i hvert Fald nødvendigt for Slægtens Sundhed, at den enkelte ikke bliver overanstrængt, og at Arbejdet udøves under saa gode og sunde Vilkaar som muligt.

Hvad kræves der for, at hver enkelt kan udføre sit Arbejde under saa gode Vilkaar, at man kan sige, at Arbejdet er ham til Glæde og ikke til Forbandelse?

Lys — ren Luft — rigelig Hviletid — ordentlig Løn!

Det er ikke min Hensigt her at behandle Lønspørgsmaalet, jeg holder mig til de tre nævnte Sundhedsfaktorer.

Hvorledes ere nu vi Handelsmænd stillede til disse Sundhedens Krav?

Vore Chefer kan jeg hurtigt forbigaa her. De fleste er jo nok i Stand til at regulere det personlige Arbejde i Forhold til disse Krav, og er der ogsaa nogle, som ikke er saa heldigt stillede, saa maa man sige, at de, naar de vil være Ledere, maa tage Risikoen, den pekuniære og den sanitære.

Nej, her holder jeg mig til det store Flertal, til Medhjælperne, specielt Kontormedhjælperne, hvis Vilkaar jeg kender bedst.

Har Læseren prøvet fra et skummelt Kontor, hvor aldrig en Solstraale kommer, for en enkelt Gang at komme paa Gaden ved Middagstid i klart Solskin? Det er en underlig Følelse, der da opstaar i En. Man føler sig som et underligt lyssky Væsen, der er dumpet herud i det grelle Dagslys, hvor man ikke føler sig hjemme, fordi det vante Liv i det skumle Halvmørke eller ved kunstigt Lys bevirker, at Larmen og Lyset herude gør et for voldsomt Indtryk paa Nerverne.

I saadanne skumle Kontorer savnes foruden, som paapeget, Dagslys ogsaa ren Luft. Endnu værre bliver det naturligvis paa Steder, hvor Luften tilmed forurenes af skadelige Luftarter fra Fabriker o. l., eller for Baggaardenes Vedkommende af endnu værre Ting.

Er saaledes Manglen paa Lys og Luft fornemmelig det, der virker nedbrydende paa Kontormenneskets Helbred, saa er der dog endnu et Onde — et Onde, hvorunder baade Kontoristen fra Baggaarden og ham fra Strøgets store elegante Kontorer lider under — nemlig den alt for lange Arbejdstid.

Den gennemsnitlige Arbejdstid for Kontormedhjælperne her i Kjøbenhavn kan vist sættes til 10 Timer. Kun den, der gennem flere Aars Kontorvirksomhed har høstet Erfaring paa dette Punkt, kan tilfulde forstaa, hvilken Forringelse af Kontoristens Livskraft det er at maatte arbejde 10 Timer daglig Aar ud og Aar ind ved et Arbejde som Kontorarbejdet, der i særlig Grad „slider paa Nerverne".

Er nu 10 Timers daglig Indespærring mere, end man burde have Lov til at byde Mennesker, saa vilde Virkningen heraf dog være mindre følelig, hvis Arbejdet for den enkelte gik roligt og med rigelig afmaalt Tid.

Men hvordan er Forholdet?

Vi ved jo, hvorledes Konkurrencen bevirker, at Personalet er saa faatalligt som vel muligt, og vi kunne derfor let forstaa, hvorledes de 10 Timers Arbejde for den enkelte maa blive saa intensivt, et saadant Jageri, at han overanstrænges. Man kan i Sandhed sige, at den slette Løn han faar, er surt erhvervet.

Et betydeligt Gode er naturligvis den Uges Ferie, som heldigvis flere og flere Forretninger tilstaa Personalet, men det kan dog ikke nægtes, at dette Gode er en mere øjeblikkelig Adspredelse end en varig Rekreation; thi 14 Dage efter Ferien vil den overanstrængte, nervøse Kontormand være lige saa træt som før Ferien, og saa har han hele Aaret foran sig med de lange, lange Arbejdsdage.

Nej, det der meget mere end Ferier trænges til, er en Forkortelse af den daglige Arbejdstid, hvad enten man vil indføre et Par Timers Hvil midt paa Dagen eller en kortere sammenhængende Arbejdstid.

Af de mange vægtige Punkter paa det sociale Program, vor Organisation kæmper for, kan ingen siges at være vigtigere end de, der betinge vor Sundhed:

Lys — Luft — Hvile!

H. H.

Det nordjyske Medhjælperstævne.

BLIVER DET REGNVEJR? var det Spørgsmaal, der stod at læse paa de aalborgensiske Medlemmers Ansigter, da de Søndag Morgen Kl. 9 mødtes paa Banegaarden for at modtage de nordligere Kolleger.

Det samme Spørgsmaal lød fra Hjørringkollegerne, der stak Hovederne ud af Kupévinduerne, da Toget rullede ind paa Perronen. Spørgsmaalet skulde ikke lades ubesvaret ret længe; thi da man lidt efter kom ud paa Gaden begyndte det at dryppe, og det blev ikke den eneste Byge, der faldt i Dagens Løb; den planlagte Tur til et af Byens Anlæg maatte af Hensyn til de mange nydelige, hvide Kjoler opgives, og man søgte derfor over paa det nærmeste Hotel, hvor man enedes om trods Regnen, at bevare det rette Stævnehumør.

Kl. 10 skulde man afsted til Skoven, Musikken spillede op og Toget rullede afsted.

I MOSSKOVEN.

De, der ikke før har været i Mosskoven bliver imponeret og betaget. Rold-Skovene er udpræget Gran- og Fyrreskove, kun enkelte Steder finder man Bøg og Eg. Mægtige slanke Graner staa tæt Side om Side, Stammerne er forneden aldeles blottede for Grene, og man ser dybt ind i Skoven og skimter langt ude Lysningen. Disse Graner fortæller Historier fra Aarhundreder tilbage, den Gang Rold-Skovene var bekendt og frygtede, fordi Røvere og Ufredsmænd holdt til her, og det hændte vel ikke saa sjældent, at Rejsende, der skulde passere Landevejen, der gaar gennem Skoven, aldrig naaede ud. Nu er her mere fredeligt, men alligevel saa dejlig uberørt af Kulturens Haand.

Formanden for Aalborg Afdeling bød Velkommen til Skovs, og haabede at dette Stævne, som dets Forgængere maatte blive til Gavn for vor Sag.

Efter Frokost blæstes der Samling og Herr Wolthers meddelte, at man efter flere Ønske var blevne enige om at udsætte Foredraget til Kl. 3 for at Deltagerne kunde faa Lejlighed til en Spadseretur til den for sin Ejendommelighed bekendte »Blaakilde«.

BLAAKILDETUREN.

Naar der skal foretages Ture gennem Skoven skal man

have en Fører med, der er kendt med Veje og Stier, thi ellers sker det, at man farer vild og faar Lov til i timevis at trave omkring uden at ane, i hvilken Retning man gaar. Men vi var heldige at have en Kollega med paa Turen, der var født og opvokset paa Egnen. Han meldte sig straks beredvilligt til Tjeneste og vi gav os trøstig hans Førerskab i Vold, ikke anende, at han en Time senere maatte forsvinde i Skoven for ikke at blive lynchet, da han erklærede, vi var gaaet galt. Til alt Held opdagedes et Par store Drenge, der straks blev engagerede som Førere; de var ganske vist ikke saa sprudlende vittige og fornøjelige som den første Fører, men havde dog den Fordel fremfor ham, at de kunde huske Vejen; men den var lang, og det var ikke alle Deltagerne, der naaede frem.

De, der naaede frem til Blaakilde, fortrød det ikke. Ude midt paa Marken ligger den tilsyneladende kun som et lille Mosehul, men staar man først ved den og ser ned til Bunden, da gribes man af det forunderlige og ejendommelige. Dybt er der til Bunden, hvor Kilden vælder frem. Vandet sættes op saaledes, at der ligesom danner sig et Kors, der har en dyb mørkeblaa Farve.

STÆVNETS ALVORLIGE DEL.

Deltagerne samledes senere paa et smukt Sted i Skoven, hvor man lejrede sig og istemte den kendte Medhjælpermarsch; derefter hilste Formanden for Hjørring-Afdelingen, Herr *N. Nielsen*, Centralorganisationens Formand, *Chr. Ingvoldsen*, Velkommen, hvorefter denne fik Ordet.

I. takkede varmt og hjærteligt for Indbydelsen til dette Stævne, var glad ved at tale netop paa dette Sted, hvor han mangen Gang i sin Barndom og Ungdom havde tumlet omkring, og for Nordjyderne talte han ogsaa gerne, fordi han bestandig følte sig i Samklang med dem og altid følte sig som hjemme blandt dem.

I talte derefter om Centralorganisationens Opgaver og det Samarbejde mellem Hovedkontor og Afdelinger, der er Forudsætningen for, at vi skal faa fuld Nytte af vor Organisation.

Herr *N. Nielsen* takkede Chr. Ingvoldsen for det gode Foredrag og udbragte et »Leve Centralorganisationens Formand«. Derefter sang man en af Chr. F. Johannessen for Dagen skrevet smuk og stemningsrig Sang.

VED FÆLLESSPISNINGEN,

hvor *H. Wrlthers* præsiderede, talte Hovedbestyrelsesmedlem *A. Andreasen* for Centralorganisationen. Der var større Glæde ved et Resultat, naar man var naaet frem til det efter Kamp og Møje, end det man sad stille og tog imod. Centralorganisationen havde kæmpet for at naa frem til de Resultater, der var naaet. Det er i Dag, 4. Juli, Amerikanernes store Frihedsdag. Taleren vilde ønske, at Centralorganisationens Stiftelsesdag en Gang maatte blive det samme for Handels- og Kontormedhjælperne som 4. Juli er det for Amerikanerne.

»Centralorganisationen Leve!«

Th. Hansen, Aalborg talte for Chr. Ingvoldsen som den gode og trofaste Kammerat. —

Johanne Berg holdt en lille Tale til Kvinderne, specielt de uorganiserede.

Chr. Ingvoldsen takkede Tillidsmændene i de forskellige Afdelinger for deres Arbejde. Haabede at den rette Forstaaelse altid maatte herske mellem Afd., Tillidsmænd og Centralorganisationen.

Deltagerne havde imidlertid hele Tiden siddet og ventet og ligefrem længtes efter noget, nemlig efter nogle manende Ord fra vor kendte Kollega *A. Ipsen*, Hjørring. Man kunde vanskeligt tænke sig et nordjydsk Medhjælperstævne uden at faa nogle af Ipsens kraftige Ord med. — Man er allerede naaet langt frem, da han endelig rejser sig og med sin kraftige Røst smælder ud over Tilhørerne: *Kom til Møderne.* Kom altid naar deres Bestyrelse kalder paa Dem, ligemeget om der staar vigtige Ting paa Dagsordenen, kom alligevel og tag alle deres Kolleger med. Thi det letter Bestyrelsen Arbejdet, naar den ser, den har en Flok interesserede Medlemmer i Ryggen. Kom ogsaa for at sige, naar der er noget De ikke finder rigtigt. Kom og sig imod. De kan aldrig bebrejde deres Bestyrelse noget, naar De bliver hjemme.

Wolthers holdt derefter en lille vittig Tale, om hvor heldigt det var, naar man kunde forstaa at glæde sig over og nyde den umiddelbare Oplevelse. Blaakildeturen var jo ikke gaaet efter Programmet; men der var dog noget eventyrligt over den, som gav den en vis Charme. De fleste af Deltagerne gav ham vist Ret i Almindelighed dog stillede de sig lidt forbeholdne med Hensyn til Turen.

Endnu flere Taler, som ikke kan huskes, men som bidrog til at give Festglans og Liv.

Efter Bordet fulgtes Chr. Ingvoldsen og Randersianerne paa Banegaarden, medens Hjørring- og Aalborgenserne svingede sig et Par Timer rundt til Musikens Toner.

Den sidste Fanfare, og Stævnet var forbi. — Gid som Chr. F. Johannessen skrev i sin Sang:

»Dette Stævne saa nær ved St. Hans,
det være et Baal som der brænder,
og Begejstring i Hjerterne tænder.«

Johanne Berg.

Foredrag.

HOVEDKONTORET HAR TILSTILLET AFDELINGERNE en Rundskrivelse, hvori disse opfordres til at indgive Ansøgning om en Andel af det paa Finansloven opførte Tilskud til Afholdelse af Foredrag af almen oplysende eller faglig Karakter. Jeg antager, at de fleste Afdelinger benytter sig af denne Statens Hjælp og indsender Andragendet.

Lad mig i denne Anledning henlede Afdelingsbestyrelsernes Opmærksomhed paa, hvad de efter min Mening kunde lade afholde Foredrag om.

Først er der *Afholdssagen.* Vi trænger vistnok til at faa lidt Oplysning paa det Omraade — faa lidt Besked om Alkoholens sociale Virkninger. Der hersker sikkert en sørgelig Uvidenhed paa det Punkt, navnlig indenfor Medhjælperstanden.

Der er fabrikeret saa gruelig mange Afholdsfraser. Jeg skal ikke gentage dem eller forøge deres Tal. Jeg skal kun saa indstændigt som muligt foreholde Medhjælperstanden, at vil den fremad, saa kommer den en Gang ikke udenom Afholdsbevægelsen. Vil den Fremskridt, saa sker dette ikke i Følge med Alkoholen. Jeg er Afholdsmand, men tolerant Afholdsmand. Er der en, der ikke har den Mening som jeg, at det er forkasteligt at drikke en Bajer — nu ja, saa lader jeg ham have den. Jeg skal ikke foragte eller dømme ham af den Aarsag. Jeg er en Tilhænger af den kristelige Læresætning, at den, der selv er ren, har Lov til at kaste den første Sten. Men jeg føler alligevel en ubændig Trang til at dømme de stupide Drukkendideriker, der ødsler al deres Fritid hen paa Spiritus — de Folk, der om Aftenen raver fra den ene Restauration til den anden, og hvis hele Higen gaar ud paa at vinde et Spil Kegler om en Bajer. Disse Herrer, der om Morgenen møder halvfulde paa Arbejdspladserne, medens Ølstanken staar dem ud af Halsen, har jeg — Gud hjælpe mig! — ikke megen Respekt for. *Og den Slags er der desværre mange af indenfor Medhjælperstanden.*

Og derfor siger jeg: Lad dem faa at vide, at Alkoholen er den store Dræber. Dersom de bare faar solid Oplysning om, hvad Skade den anretter i deres egen kære Krop, saa kunde det dog være, at de fremtidig ikke tog slet saa flittigt til sig af den.

— Den anden Ting jeg vil drage frem er: *Social Oplysning.*

Ogsaa her gaar mange i Blinde, aner ikke en Dejt om Lovene for menneskelig Samfundsdannelse og ved ikke Besked med de allersimpleste Ting. Det er uværdigt for en Medhjælperstand, der arbejder for sociale Fremskridt.

De fleste Medhjælpere svæver vist i en salig Forvisning om, at de Forbedringer, som vi skal naa i vore Kaar, skal vi tilkæmpe udelukkende mod Principalernes Modstand, og at dette, om vi i det hele taget kan opnaa menneskeværdige Levevilkaar, alene beror paa, om vore Principaler vil unde os dem. Enhver, der har tænkt lidt over sociale Forhold, vil være paa det rene med, at en saadan Opfattelse bunder i en kolossal Vildfarelse. Betingelsen for, at Medhjælperstanden kan højnes, er denne, at *det sociale Spørgsmaal løses.* Lad os endelig ikke drømme om, at saadanne temmelig ligegyldige Kvaksalverier som 7-Lukning og Siddepladser for Butikspersonalet o. lign. kan hjælpe os over Skavankerne. At arbejde for den Slags er det samme som at klinke og lappe paa Samfundsordningen, noget som naturligvis i Øjeblikket kan bringe en vis Lindring, men som i Længden vil vise sig at være det rene Narreværk og Smaating. Skal der reformeres, maa der reformeres fra Bunden af. Der maa gaas radikalt tilværks. Og i denne radikale Udrensning af Samfundets Daarligdom og Elende maa Medhjælperne være med.

Derfor: Lad os faa social Oplysning. Lad Medlemmerne faa at vide, hvad Georgeisme, Socialisme osv. er for noget. Lad dem selv ud fra denne Oplysning danne sig deres Anskuelse om Sagerne.

— Endelig skal jeg nævne en tredje Ting: *Literatur.* Det var sikkert ingen Skade til, om Medhjælperne i noget højere

Grad end hidtil fik Øjnene aabne for, hvilken mægtig Kilde til Kundskab og Glæde, der ligger gemt i Literaturen. Lad en eller anden Digter — det kan naturligvis ogsaa godt være en mindre Profet — læse op eller holde Foredrag over en Bog. Saadan noget er overordentlig interessant og lærerigt.

Apropos Literatur! Kunde ikke Afdelingerne passende arbejde hen til at oprette sig Bogsamlinger, hvortil Medlemmerne kunde have Adgang. Sligt vilde jo ganske vist medføre, at man maatte renoncere paa nogle Keglespil, Baller o. lign.; men mon det alligevel ikke var Overvejelse værd?

— — —

Jeg henstiller til Afdelingsbestyrelserne, der faar Tilskud fra Staten at administrere, at overtænke de her fremsatte Antydninger af, hvortil Tilskudene passende kunde bruges.

Herning, 1. Juli 1909. *Peter Staunstrup.*

De direkte Medlemmer

anmodes — under Henvisning til Arbejdsløshedskassens Loves § 8 — om snarest at indsende deres Medlemsbøger til Hovedkontoret, Bøgerne vil da, forsynet med de nødvendige Kontrolmærker, atter blive tilbagesendt samtidig med, at Kontingentet for Juli Kvartal opkræves.

Conto pro diversi.

LETSINDIG OMGANG MED BUTIKSLUKNINGSLOVEN.

Formanden for Afdelingen i Nykjøbing p. M., *E. Øhlenschlæger*, tilskriver os følgende:

Herværende Blade bragte nylig følgende Meddelelse:

»Fra Manufakturhandlerne i Silkeborg forelaa forleden Andragende om at de maatte holde deres Butiker aabne efter 8 Aften i Ugen før Pinse. Formanden: »Det kan Byraadet ikke give Tilladelse til, men vi kan jo lukke det ene Øje!« Det vedtoges at lukke Øjnene.

Hvem skulde tro at sligt kunde passere i det tyvende Aarhundrede. Man tænke sig, at en Kommunalbestyrelse, der efter egen Overbevisning ikke kan give den ønskede Tilladelse, kommer med slig Motivering: »At de kunde jo lukke det ene Øje.« (!)

Det vilde sikkert være paa Tide at Silkeborg fik en Handels- og Kontormedhjælperforening. Jeg tænker at dersom Centralorganisationen havde haft en lokal Afdeling, vilde den paa det bestemteste have modsat sig den Slags Brud paa Lukkeloven. Hvis Kommunalbestyrelserne hele Landet over tog Sagen paa samme Maade som deres Kolleger i Silkeborg, vilde vi sikkert faa megen Glæde af Lukkeloven.«

ATTENTATER PAA BUTIKSLUKNINGSLOVEN.

I *Viborg Amtsraads* Junimøde forelaa Andragende fra Sogneraadene for Kragelund-Funder-Ingesvang og Ørum-Viskum-Vejrum Kommuner om, at Køb og Salg fra Butiker og Varelagre i Kommunerne maa finde Sted henholdsvis i Tiden fra Kl. 9 og Kl. 10 Aften fra hvert Aars første Maj til 1. Oktober. — *Bevilgedes* for første Sognekommuners Vedkommende, og Amtsraadet vedtog at vilde tiltræde Vedtægten for sidste Kommune, naar Tiden ændres til Kl. 9.

Derimod har *Skagen Byraad* efter Henstilling af Handelsforeningen vedtaget at besvare et Andragende om Ændring i Lukketiden for Butikerne i Sommermaanederne fra 1. Maj til 1. Oktober derhen, at Byraadet ikke for Tiden finder Anledning til at søge Approbation paa en Vedtægt i den ansøgte Retning.

Rejseunderstøttelse for unge Handelsmænd.

Ved Finansloven for indeværende Finansaar er der bevilget et Beløb af 20,000 Kr. til Rejseunderstøttelse for unge Handelsmænd til Erhvervelse af Kundskaber og Forbindelser saavel i Europa som særlig paa oversøiske Pladser.

Som Regel maa Ansøgerne have sikret sig Plads eller i hvert Fald have grundet Udsigt til at opnaa en saadan ved Ankomsten til Bestemmelsesstedet.

Andragender om saadan Understøttelse, stilede til Ministeriet for Handel og Søfart, maa for saa vidt Andrageren er bosat i Kjøbenhavn eller har Ophold i Udlandet, indsendes direkte til Ministeriet for Handel og Søfart inden 1. August d. A., i andet Fald til vedkommende Amt inden 15. Juli d. A. Senere indkomne Andragender kommer ikke i Betragtning.

Med Stipendiet følger Forpligtelse til inden 1 Aars Forløb at fremsende Beretning til Ministeriet om de indvundne Erfaringer og Resultater.

Saafremt Standsfæller, der er øvet i at oversætte fra Engelsk og Fransk, lejlighedsvis vil yde vort Blad velvillig Støtte ved at levere Oversættelser fra udenlandske Fagskrifter, bedes man godhedsfuldt snarest henvende sig — personlig eller brevlig, til Redaktør Vilh. Hansen, Kronprinsesse Sofies Vej Nr. 23, Kjøbenhavn F.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage før Bladet skal udkomme.

Vejle. I Anledning af, at Formanden og 4 Bestyrelsesmedlemmer havde nedlagt deres Mandater afholdt Afdelingen en stærkt besøgt ekstraordinær Generalforsamling Torsdag den 1. Juli i Handelsforeningens Lokaler.

Til Dirigent valgtes Bogholder *C. Nielsen-Kloster*. Flere Medlemmer udtalte derefter deres Misbilligelse af Mandatned, læggelserne, idet de fremhævede, at der ikke forelaa Grunde som berettigede hertil.

Man foretog saa Valg, som gav til Resultat, at Bogholder *Jens Johansen* valgtes til Formand og følgende Kolleger til Medlemmer af Bestyrelsen: Bogholderske Frk. *D. Jensen*, Boghandlermedhjælper *M. Nielsen*, Forretningsfører *C. Andersen*, Manufakturmedhjælper *N. Hansen* og Kolonialmedhjælper *N. Nielsen*, og som Suppleanter Kolonialmedhjælper *Christian Sørensen*.

Fornøjelsesudvalget foreslog at foretage en Aftenudflugt til Ulvehave i en nær Fremtid, hvilket vedtoges.

Hovedbestyrelsesmedlem *N. C. Nielsen*, Kolding, og Assistent paa Hovedkontoret, *C. Hammer*, som var tilstede, havde derefter Ordet for at takke for Tilladelsen til at overvære Generalforsamlingen, og N. C. Nielsen understregede samtidig Kritikens Berettigelse og Gavn.

Efter at Formanden havde anmodet C. Hammer om at bringe vor Førstemand, Chr. Ingvoldsen, Vejle-Afdelingens Hilsen, hvortil Forsamlingen sluttede sig, hævedes Generalforsamlingen med Leveraab for Vejle-Afdelingen. J. J.

Viborg. Ved den i Juni Maaned afholdte halvaarlige Generalforsamling fik Bestyrelsen følgende Sammensætning: Assistent *A. Carlsen*, Formand, Kommis *N. Elgaard* (H. Christensen), Næstformand, Kommis *M. P. Andersen* (H. Lauritsens Eftf.), Sekretær, Kommis *M. Sørensen* (J. Petersen), Kasserer og Kommis *P. Hviid* (Meiniche). Som Suppleant Kommis *E. Frederiksen* (Eng. Herrebekl.).

Der paatænkes afholdt en Sommerudflugt den 25. Juli, hvortil sikkert enhver Handels- og Kontormedhjælper i Viborg vil blive indbudt.

Hvad vore Medarbejdere og Korrespondenter bedes iagttage!

Skriv altid — i Særdeleshed Navne — med tydelig Haandskrift.

Skriv kun paa den ene Side af Papiret.

Søg en kort og klar Udtryksform for Deres Tanker. Undgaa enhver Gentagelse.

Søg ved Udarbejdelse af Referater at undgaa ethvert overflødigt Udtryk. Anfør alt af Vigtighed i kortest mulig Form. Undlad alle Bagateller.

Udarbejd Deres Manuskript med Omhu; gennemlæs det altid før Afsendelsen.

Iagttag disse Regler — og De sparer Redaktørens Tid, gavner vort Blad og vor Sag

Naar De skriver til „D. H. K. M. T". da indsend til

Redaktionen: Manuskripter til Bladet, Korrespondance vedr. Hovedbladets Indhold, Avisudklip og enhver Meddelelse ang. Standsanliggender samt et Eksemplar af de Tryksager, Afdelingerne udsender.

Ekspeditionen: Bladets Anmeldelse og Forsendelse gennem Postvæsenet, Rekvisitioner paa Restoplag til agitatorisk Øjemed, Reklamationer over uregelmæssig Modtagelse af Bladet.

Hovedkontoret: Alt Annonceafdelingen vedr.

Ved nøje at følge denne Anvisning spares Tid og Penge!

Annoncer.

Kjøbenhavn.

Niels Brocks Handelshøjskole

Købmandsskolen, 44 Fiolstræde

20. August begynder et nyt **toaarigt** Kursus.

Oplysninger faas hos Forstander **L. Jacobsen** Træffes Kl. 12-1 og 7-8 Eftm. Blanketter til Ansøgninger om om Friplads faas paa Skolen og maa være indleveret senest den 15. Juni.

Bestyrelsen.

Aalborg.

AALBORG

HANDELSGYMNASIUM

Nordjyllands Hdlshøjskole.

1. Maj og *1. Novbr.* nye prakt. Kursus i *alle Hdlsfag.* Forlang *Plan* og *Skema* t. *Statsunderst.* (240 Kr.)

J. F. Møller, cand. mag.

1 Aars Studieoph. i England og Tyskland.

AALBORG

Ure og Kæder købes

billigst hos

ADOLPH MØLLER,

Slotsgade.

M. Jensen, Nytorv 9,

Cigar- og Tobaksforretning.

Piber og Stokke i stort Udvalg.

AALBORG.

P. Hansens Bogtrykkeri

leverer alle Slags Tryksager hurtigt, smukt og billigt.

VICTOR MØRCHS

Barbér- og Frisørsalon anbefales.

Slotsgade 16. Underofficersbygn.

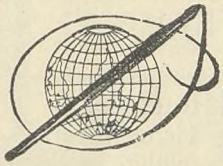

Waterman „IDEAL"

FYLDEPEN.

Marinus M. Schultz,

Jomfruanegade 3. Aalborg.

Anerkendt den bedste! Forlang gratis tilsendt en Bog om „Fyldepenne".

AALBORG.

Glarmester S. N. Jensen, Algade 67. Telefon Nr. 5.

1. Kl. Værksted for

INDRAMNING AF BILLEDER.

Forlang

Salon-Pilsner

overalt.

AALBORG. Specialforretning

i Herre-Kravats, Kraver, Flipper, Dag- og Natlinned, Normalunderbeklædning.

Engelske lette Hatte fra 3 Kroner.

NB. Ulster, Regnfrakker, Habitter efter nyeste Snit, billigst i

Kravatmagasinet, Algade 50.

Niels Jensen.

JERNBANEHOTELLET

BOULEVARDEN 15, AALBORG

(NÆR BANEGAARDEN ∴ ANBEFALES

TELEFON 1434 ——— **V. FONSECA**

Algade 26. AALBORG **Algade 26.**

Skotøjsforretningen i DET RØDE HUS

bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

From-Løvstrøm,

Fotograf.

Algade 7, Aalborg

anbefaler alt til Faget henhørende.

Alle moderne Nyheder.

„Postkort" i fin Udførelse kun **3 Kr. Dus.**

Aarhus.

Drik

Ceres

Øl

Esbjerg.

Ryg Nr. 46. **M. M. ANDERSEN, Esbjerg.** Ryg Nr. 49.

Special-Cigarforretning.

Kongensgade 49. Telefon 282.

Specialitet: Hamborger-Cigarer.

Saa meget staar fast —

det solideste Fodtøj faas hos

S. Pedersen,

Torvet Esbjerg.

Dante CIGARETTER Dante **No 10-10 Øre, No 15-15 Øre pr. 10 Stk.**

Fotografisk Atelier „Mundus", Aarhus.

Absolut 1. Kl. fotografisk Etablissement, udstyret med alle Nutidens Krav paa Elegance. Vi anbefaler os til d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere. Brødrene Alfred & Mundus Pedersen, Ryesgade 16. Telefon 2240.

Husk
JØRGEN JEPSEN's
Skræderetablissement
Kongensgade 19. Esbjerg.

Drik Esbjerg Øl

H. Eeg's Palmehave.
1ste Kl.s Koncert-Restaurant
Enestaaende i Skandinavien.

ESBJERG.
Jydsk Lædervaremagasin
anbefales!
Fuldstændig Specialforretning i Lædervarer.

JUL. PETERSEN,
Hatte- og Bundtmager,
ESBJERG.

Chr. Adler Svanholm,
Kongensgade 64. — Esbjerg.
Største Udvalg af alt til Herre-Lingeri.
Største Lager af Habitter og Overfrakker.

Dansk Beklædnings Comp.
Største Udvalg
— Billigste Pri er. —
Kongensgade, Esbjerg.

Esbjerg Papirforsyning.
Alle Kontorartikler.

Esbjerg.
O. S. U. BAUER,
Herre- & Dame-Frisørsalon.
Kongensgade 49, Stuen & 1. Sal.
Stort Udvalg i Toilet- og Sygeplejeartikler.
Bestilling paa Haararbejde modtages

Herning.

Barber & Frisørstuen
i Højskolehjemmet
bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes venlige Erindring.
I. KLASSES BETJENING.
L. Ingemann Thomsen,
Herning.

Alle
fagorganiserede Medhjælpere i Herning erholder en ekstra Rabat naar De køber Deres Forbrug af
Herreklædninger, Kravetøj etc.
i BEKLÆDNINGS-MAGASINET,
Bredgade 19.
HERNING.

Husk M. Kampmanns' Skotøjsforretning,
Største Udvalg, bedste Reparationsværksted.

Hjørring.

I. C. Christensens
1. Kl. Skræder- og Herreekviperingsforretning bringes i velvillig Erindring.
SKOLEGADE 1. HJØRRING.

Dürkopp-Cykler
faas kun hos
A. Jensen, Du Nord,
Hjørring.

Horsens.

Palais Caféen
Horsens.
Hyggelige Restaurant- og Selskabslokaler anbefales i velvillig Erindring.
A. Th. Kierkegaard.

Hilmar Hansens Cigarforretning
anbefaler Cigarer fra P. Wulff, Hirschsprung & Sønner og Barfoed & Co., Amsterdam.
Største Udvalg i Cigaretter, Røgtobakker, Piber og Stokke, Merskum- og Ravrør.

Abonnér paa „D. H.- & K.- M. Tidende".

Kolding.

Husk at anbefale Ludpulveret
Lessivol.
De støtter den danske Industri og fortrænger den udenlandske
faas kun fra
Kaalunds Sæbefabrik
(ved **H. Chr. Petersen**)
Kolding.

Chr. E. Krag
Bog- og Papirhandel
Telf. 377. KOLDING. Telf. 377.
3 Kr. Eneforhandling af Klio-Fyldepennen.

Det bedste
FODTØJ
i **Kolding** faas hos
Andr. Kyster & Søn.

Husk
Ateliér CENTRAL
Helligkorsgade 16. Kolding.

SØLVE CLEMENTZ
Juvelér & Guldsmed,
Østergade 17, Kolding.
K. F. U. M.s Ejendom. Telefon Nr. 500.
Billigste Guldsmed i Kolding.

J. Johannesen,
SKRÆDERFORRETNING,
KIRKETORVET 12
anbefales.

Ønsker De en 1ste Kl. Cycle, da henvend Dem til
Jakob Brems, Kolding,
hvor De bliver bedst betjent.
NB. 1. Klasses Reparationsværksted.

Frk. C. Clemmensens
1. Kl. Pensionat,
Jærnbanegade 26, 3. Sal, anbefales.

H. W. Jørgensens Atelier,
Jærnbanegade 4 (over Bristol)
anbefales.

Kjøbenhavn.

Cloëtta's

	Pr. Pd.
Surinam Chokolade	Kr. 1,60
Caracas do.	„ 1,40
Trinidad do.	„ 1,20
Cacaopulver, fineste Analyse	„ 2,00

sælges hos vore Forhandlere over hele Landet.

Medhjælpere

køb Klæder hos

Herløv Møller

*** City Herreekvipering ***

4, Kristen Bernikovsgade 4.

Nyborg.

Industri-Hotellet

Nyborg.

Nykøbing Mors.

Th. Jacobsen,

Bundtmager.

Nykøbing M.

Køb

Hatte, Kasketter og Huer

hos

Odense.

M. JANTZEN'S

Barber- & Frisørsalon

Albanitorv 12

Romersk Badeanstalt.

19 Albanigade 19.

Aabent: 8 Morgen til 8 Aften.

Søndag: 8—12.

Herre- & Damebade.

Odense Pilsner

har den fineste

Smag

Carl Ferniss *Telefon 1170.*

Telefon 1170. Vestergade 16.

Største Udvalg i **Cigarer, Cigaretter, Røgtobakker, Piber** og **Stokke Merskum** og **Ravrør,** anbefales d'Herr Handels- og Kontormedhjælpere.

P. Joh. Døring

Hattemagasin

Telefon 1438. **Odense**. Telefon 1438.

LUX ODENSE. EKSPRESFORRETNING.

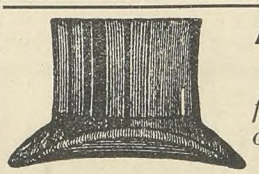

Alle Kommisser køber billigst *Engelske Regnfrakker, Habitter og Vinter Paletots, Hatte, Slips og Kravetøj hos*

Hinke, 70, Vestergade 70.

JEAN SURÉE

GULDSMED & JUVELER

VESTERGADE 41, ODENSE

Hotel Sct. Knud

Odense.

Alle bør drikke

Albani Øl

eller **Albani Pilsner**

KR. E. PETERSEN's BOGTRYKKERI

KONGENSGADE 31, TLF. 1044

ODENSE

Odense Vin-Kompn.

Odense. == København.

Randers.

Hvor ekviperer man sig **noblest, bedst** og **billigst** i Randers **?**

Selvfølgelig hos

S. P. Petersen, **Middelgade 6** Højskolehotellet.

Telefon 990. **Randers**. Telefon 990.

Absolut 1. Klasses Herreskræderi.

Hattemagasinet „Stockport".

Slotsgade 7, Randers.

Elegante Hatte, fikse Sportshuer.

Anbefales i velvillig Erindring.

Bryggeriet „THOR"

Randers, anbefales.

Svendborg.

Stokke, Piber & Cigarer

fra **Johs. Kristiansen**

Gerritsgade 4—6, ligefor Nicolaj Kirke

Svendborg.

Skive.

Skotøjsbørsen, Skive.

Største Lager. Smukkeste Udvalg. Solidt Fodtøj
Specialitet: UOPSLIDELIGE SAALER.
Telefon 231.

JEG er udmærket tilfreds! Jeg køber mit Tøj hos J. Suurballe & Co., og dér er Klædelageret saa stort og smukt, at man uden for København ikke finder det bedre, og sker det en Gang, at et Klædningsstykke ikke passer tilfredsstillende, tages det beredvilligt tilbage. De kan spare Deres Ulejlighed, jeg handler som sagt hos J. Suurballe & Co.

Skive.

Prøv

Th. Machons
(Rudolf Schmidts Eftf.)
Barber- & Frisørstue,
Torvet.
NB. Hovedbade med Massage.

Slagelse.

K. Skaarups Boghandel, Papirhandel
en gros og en detail.
PRISLISTE sendes paa Forlangende.
Slagelse. **Telefon 59.**

Central Caféen
Telefon 41. Slotsgade Nr. 1.
anbefaler sine hyggelige Lokaler.
HURTIG BETJENING.
BILLIGE PRISER.
Peter Bych.

Sorø.

Jul. Jørgensen,
Haandskomageri.
Lager af Fabriksfodtøj. — Etableret 1870.
Rolighedsgade 102.

Hotel „Postgaarden"
anbefales. — Fortrinligt Køkken.
HYGGELIGE VÆRELSER og LOKALER

Holstebro

Handels- og Kontormedhjælpere
anbefales
J. P. Andersens Skræderetablissement,
Nørregade.

Barber- og Frisørsalonen
„Romerhus", Torvet.
Peter Groth.
Hovedbade med Massage.

DANSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
ved P. V. F. Petersen.
Altid billigst her paa Pladsen.
TELEFON 150.

Viborg.

Drik Odin
Lager & Pilsner
fineste Kvalitet
samt
Skattefri Pilsneøl
Mørk Skattefri
Dobbeltøl.

Vejle.

A. Christensen,
Vejle. — Telefon 267.
Engelsk Klædelager.
High class Tailor Etablisement.
Hattelager og Manchetlinned.
Complete stock of every thing for Gentlemen

Koncertsalens Varieté
og
RESTAURATION
anbefales

SKOTØJSFORRETNINGEN
ALGADE 5 anbefales
d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.
Største Udvalg. **Billigste Priser.**
1. Klasses Reparationsværksted.
CH. CHRISTENSEN.

REPRÆSENTANTER
FOR
„DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE"s
ANNONCE-AFDELING.

Aalb.: Hr. N. C. Nielsen-Lindquist, Danmarksg. 45
Aarhus: A Bech, St. Pouls Gade 11 B.
Bramminge: Hr. Kommis H. C. Hansen.
Ebeltoft: Hr. Bogholder R. Hvitved
Esbjerg: Hr. N. C. H. Holm, Jyllandsgade 46.
Fredericia: F. Mazanti, Gjeddesborg.
Frederikshavn: Hr. Bogh. S. West.
Herning: Hr. Kommis Chr. Kampmann.
Hillerød: Hr. Assistent Chr. J. Hansen.
Hjørring: Hr. H. Hein, Hirtshalsvej 5.
Horsens: Hr. Kommis Sten Vandborg.
Holstebro: Mnfktm. Carl Jensen, Nørregade 12.
Kolding: Hr. K. Rasmussen, Jærnbanegade 16.
Kjøbenhavn: Hr. E. S. Schibler, Sønderg. 25.
Middelfart: Hr. Chr. Hansen, Algade 23.
Nykøbing F.: Hr. Kommis C. M. Nørgaard.
Nykøbing M.: Hr. Kommis C. Svenningsen.
Næstved: Hr. Kommis Chr. F. Johannessen.
Odense: Hr. Kommis H. Hansen, Vestergade 5.
Præstø: Hr. Kommis Henrik Larsen.
Randers: Hr. S. Bjerregaard, Stolefabriken.
Ringsted: Hr. H. C. Aagaard, Søgade.
Skanderborg: Hr. C. J. Kerff.
Skive: Hr. Kommis Oskar Jensen.
Slagelse: Hr. Chr. Johansen, Hellig Anders Vej 9
Sorø: Hr. Kommis E. Ellekier.
Svendborg: Hr. H. M. Hansen, Vestergade 47
Thisted: Hr. Chr. Jørgensen, Søndergade 1.
Vejen: Hr. Kommis S. Breund.
Vejle: Hr. Bogholder C. Nielsen-Kloster.
Viborg: Hr. Kommis N. Elgaard.
Vordingborg: Hr. Kommis R. Jørgensen.

Afleveret til Posten den 15. Juli.

Udgivet af Centralorganisationen.
Ansvarhavende Redaktør VILH. HANSEN.
O. WRITH'S EFTF. (Gustav A. Jensen),
Badstuestræde 7, København. K

DANSK
HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 15. 1. August 1909. 9de Aargang.

Kl. 7.

Betimelig Medhjælper-Agitation og ubetimelige Principal-Standpunkter.

KUN SØRGELIGT STOD DET TIL med Udsigterne for 7-Lukningen, om man skulde tage Varsel af den Beslutning, der vedtoges paa »Centralorganisationen af jyske Detailhandler-foreninger«s nylig afholdte Aarsmøde.

Thi efter at Mødet havde drøftet vor Agitation for denne Reform, vedtog man en Udtalelse om, at man ikke fandt »Agitationen for denne Sag betimelig«. Og efter hvad der meddeles os motiveredes Beslutningen med, at den tidlige Lukning først kunde gennemføres, naar Arbejdstiden (i Haandværk og Industri) sluttedes Kl. 5, ligesom der ogsaa henvistes til Landboernes paastaaede Modstand.

Disse Argumenter er for overfladiske til at imponere eller overbevise os!

Iøvrigt kunde det synes som om denne Resolution, om hvad der skønnes »betimeligt« eller »ubetimeligt« i vort Organisationsarbejde, i Skyndingen uforvarende er løbet imellem den Overflødighed af »Udtalelser«, der er et nødvendigt Onde ved den Art Forsamlinger. Saa liden Omsigt og — man kunde fristes til at sige — Kendskab til Spørgsmaalet og den Maade hvorpaa dette er ført frem, spores der bag Aarhusmødets salomoniske Kendelse.

Hermed være ikke sagt, at det affejende Svar forbavser os; thi er 7-Lukningen erklæret for ubetimeligt, da er det samme sagt — med de for Tilfældet afpassede Variationer — hver Gang vi har rejst et Reformspørgsmaal: Helligdagslovens Revision, Butikslukningsloven, Kost- og Logisystemet osv. — Men vi mente, at de paagældende Herrer forstod, at det ikke er Centralorganisationens Hensigt at søge 7-Lukningen indført overalt med ét Slag. Alene Kendskab til vort socialpolitiske Standpunkt, der fremsattes i vor Betænkning til Regeringens Butikslukningslovforslag, vilde have belært dem om, at vort Forslag tager Sigte paa obligatorisk Lukning i det Omfang, de resp. Kommunalbestyrelser maatte skønne.

Efter at Lovgiverne imidlertid ikke mente at kunne imødekomme vort Ønske, var vi henvist til at søge 7-Lukningen gennemført ad Frivillighedens Vej. Der var ingen anden Vej at gaa, og det gjaldt naturligvis om straks at sætte Fart i Agitationen, saaledes at der var banet Vej for den tidlige Butikslukning, naar Loven revideres i 1912. Det er denne Agitation som Aarhusmødet betegner som ubetimelig, og der er ingen Tvivl om at man vilde vedblive dermed indtil — efter Lovens Revision.

Men Kendsgerningerne har med tilstrækkelig Tydelighed fastslaaet *vor Agitations Betimelighed* gennem de allerede foreliggende Resultater, der omend spredte og med en forholdsvis ringe praktisk Virkning, dog — i Modsætning til Aarhusvedtagelsen — viser, at vor Agitation har evnet at vinde et stort Terræn for 7-Lukningen.

Dette fremgaar blandt andet af

at *Esbjerg* bestandig befinder sig under den almindelige, helaarlige 7-Luknings Tegn,

at *Horsens* har gennemført Sommer-Lukning indtil 1. Septbr. i alle Forretningsbrancher, — alene med Undtagelse af nogle Kolonialforretninger (uden Medhjælpere) i Byens Udkant,

at *Randers* delvis har indført 7-Lukningen,

at *Aalborg* melder tidlig Sommerlukning i Isenkram-, Bog- og Papir-Brancherne samt i Guldsmedeforretningerne og i 20 af af de Forretninger i Manufakturbranchen, der særlig beskæftiger Medhjælpere. Det lykkedes ikke at opnaa almindelig Lukning i sidstnævnte Branche — trods vore Kollegers energiske Agitation — idet *9* af *81* Forretninger nægtede at tiltræde Overenskomsten,

at *Aarhus*, hvor 7-Lukningen var almindelig sidste Sommer, af Hensyn til Landsudstillingen kun delvis, men dog overvejende, opretholder den tidlige Lukning i de allerfleste Brancher. Med Henblik paa Udstillingen har vor Afdeling truffet den Overenskomst med Handelsforeningen at lade Agitationen for denne Sag hvile i indeværende Sommer, medens Afdelingens Kontroludvalg derimod skarpt paasér, at den lovpaabudte 8-Lukning nøje overholdes,

at *Kolding* har gennemført Lukning af Herreekviperingsforretningerne, og at endvidere Personalet i adskillige af de større Forretninger paa Afdelingens Foranledning skiftevis slutter Arbejdet Kl. 7,

at *Hillerød* efter en energisk og systematisk Agitation af vor unge Afdeling, har indført 7-Lukning i ca. 100 Forretninger indenfor forskellige Brancher, med Undtagelse af Isenkram og Kolonial. I førstnævnte Branche strandede Reformen paa en enkelt Principals Modstand og

at *Odense*, efter et dygtigt Arbejde af Afdelingen, har været lige ved at gennemføre 7-Lukningen i Manufakturfaget. Skønt samtlige Principaler — ca. 100 med en enkelt Undtagelse — inden for denne og dermed beslægtede Brancher havde sluttet sig til Overenskomsten, kuldkastedes denne ved en enkelt Principals — Manufakturhandler *Ignatz Breum* — stædige og hensynsløse Holdning.

Foruden i forannævnte Byer, hvor der enten er opnaaet praktiske Resultater eller er konstateret stærk og overvejende Sympati for vort Krav, har dette været forelagt de lokale Principalforeninger i en Række Byer. Nogle Steder som *Nykjøbing F.*, hvor vor Afdelingsformand overrakte Handelsforeningens Formand en af 105 Medhjælpere undertegnet Henvendelse om 7-Lukningens Indførelse, viste der sig blandt mange Principaler en virkelig Forstaaelse af Sagen, og Formanden for Handelsforeningen har vist sig at være Tilhænger af den helaarlige 7-Lukning. Dog findes der endnu nogen Opposition mod Forslaget. — Ogsaa *Slagelse* melder om overvejende Stemning blandt Principalerne for Reformen, men det lille Min-

dretal af Modstandere har endnu Indflydelse nok til foreløbig at hæmme Agitationens Resultater. Derimod har Arbejdet for dette Anliggende medført en strængere Overholdelse af Butikslukningsloven. — Principalforeningerne i *Vejle* besluttede — foranlediget af en Forespørgsel fra vor Afdeling — foreløbig at fastholde 8-Lukningen, medens dog en Del af Medlemmerne indgik paa at lukke Kl. 7. Derimod stilledes en Forhandling om tidlig Vinterlukning i Udsigt. — I *Kjøbenhavn* er 6-Lukning almindelig i Stormagasinerne, og 7-Lukningen er indført i mange Forretninger — særlig i den indre By.

Flertallet af Centralorganisationens Afdelinger har udført et stort og dygtigt Arbejde for denne vigtige Sag og dette gælder ikke alene for de tidligere nævnte, men flere andre, som *Hjørring*, *Skive*, *Næstved*, *Ebeltoft*, *Sorø* osv, hvor der trods den udfoldede Agitation og Henvendelser til Principalforeningerne ikke denne Gang er opnaaet de tilsigtede Resultater.

Af det foregaaende turde fremgaa, at *Ubetimeligheden* maa søges hos det Principalmindretal, der — som i Odense — repræsenteret ved en enkelt outsider paa Trods af sine Kolleger, Publikum og Medhjælperne, spænder Ben for et fagligt Fremskridt, som har Betydning for store Medhjælperkredse.

Naar det jyske Detaillistmøde derfor kategorisk betegner vor 7-Luknings-Agitation som ubetimelig, da indtager det ikke blot et udpræget Bagstrævsstandpunkt, men yder tillige alle *Breum'er* i hver Krog af Landet moralsk Støtte, og hylder — bevidst eller ubevidst — det ukollegiale Profitjageri, som en af de jyske Detaillisters egne Mænd nylig betegnede som et Udslag af smaalig indbyrdes Konkurrence. Og naar man gør Butiksmedhjælpernes Artbejdstid afhængig af de organiserede Arbejderes Arbejdsdag, har man samtidig henvist os til en Taktik, hvis Følger Mødets Deltagere aabenbart ikke forstaar at overse.

Sommerens Syvluknings-Agitation har paany bragt den tidlige Butikslukning et Skridt fremad og tillige atter belært os om, at de frivillige Overenskomster er altfor afhængige af Tilfældigheder til, at Medhjælperne uden en stærk og enig Optræden kan bygge derpaa. Men samtidig har vi konstateret et langt løsere Sammenhold blandt Principalerne og en meget ringere Diciplin dér end i vore egne Rækker, ligesom vi finder deres Ledelse i Queuen, hvor den burde være i Téten.

Men derfor skal *vi* i dette som i ethvert fagligt Anliggende lære at stole paa *os selv*, og altid være i Fronten, naar det gælder Medhjælpernes faglige Interesser.

Benyt Organisationen!

Et Bidrag til Belysning af Medhjælpernes Arbejdsvilkaar.

MEDLEMS-LIGEGYLDIGHED.

DET STORE GROS af danske Handels- og Kontormedhjælpere trisser stadig rundt i den lykkeligste Uvidenhed om hvad faglig Organisation i det hele taget er for en Fremtoning, og repræsenterer som saadan vor værste Modstander. Dem maa vi imidlertid have Medlidenhed med; thi de vide ikke, hvad de gøre. De Kolleger derimod, som en Gang er kommen ind under Organisationens opdragende Indflydelse, af dem maa vi forlange, at de ved Hjælp af de forskellige Midler, som Organisationen byder dem — f. Eks. vort udmærkede Medlemsblad, vore faglige Diskussionsmøder o. s. f. — sætter sig ind i, hvad Organisationen egentlig er, hvad de skylder den og hvilke Krav, de med Billighed kan stille til den

En stor Del af vore Medlemmer forsømmer imidlertid at tilegne sig disse almindelige elementære Forudsætninger for at blive nogenlunde nyttige Medlemmer. De betaler deres Kontingent — med en stille Ed paa Læben — putter Medlemsbladet i Papirkurven og lader forresten fem og syv være lige. Selvfølgelig falder det dem ikke ind at ofre et Par Timer af deres kostbare Tid paa at overvære et Møde eller Foredrag i Foreningen; derover er de heldigvis hævede. Deres lidet benyttede Hjerne undfanger ikke den Tanke, at de netop derigennem for en Del skulde have Valuta for det Kontingent, som de saa smaat bander over at skulde af med.

EN ORGANISATIONS-SYGDOM.

Og ret karakteristisk er det, at netop disse Medlemmer skraaler højst i det gammelkendte Kor, om at Organisationen yder for lidt og skaffer for faa Resultater frem, de raaber højst til Trods for, at de savner den allersimpleste Kompetence til at udtale sig netop herom.

Saadanne Medlemmer er en Sygdom paa vort Organisationslegeme, en Sygdom, som vi maa have helbredet for Organisationens Trivsels Skyld. De maa oplyses om, hvad Sagen er, og de maa lære at henvende sig til Organisationen, naar de trænger til Assistance med Hensyn til Ordning af faglige Spørgsmaal og Stridigheder. At Organisationen paa dette Felt har en meget stor Mission at udføre er hævet over al Tvivl. Efterfølgende lille Illustration turde bekræfte denne Paastand:

MEDHJÆLPEREN PAA PRØVETID.

En Handlende i en jysk By havde fornylig antaget en Medhjælper først i en Maaned paa den Betingelse, at den resterende Del af Maaneden skulde være Prøvetid, men saafremt gensidig Tilfredshed opnaaedes, skulde Engagementet være fortløbende med en Gage af Kr. 125.00 pr. Maaned.

Tiltrædelsesdagen forelagde Principalen sin Medhjælper en Slags Kontrakt, hvori fandtes alt, hvad et egoistisk Principalhjærte kan begære, saavel om Prøvetid som en veritabel Konkurrenceklausul m. m., og til Trods for, at et saadant Aktstykke ikke med et Ord havde været omtalt ved Engagementets Indgaaelse, var Medhjælperen — skal vi sige — letsindig nok til at skrive under, endog uden at gøre sig bekendt med Indholdet først.

Han troede nu den hellige Grav velforvaret, især da Principalen Resten af Maaneden end ikke med en Mine lod ham forstaa at han ikke var tilfreds med hans Arbejde eller med ham i det hele taget — tvertimod.

Det var Aversen, nu kommer Reversen af Sagen.

NATLIG OPSIGELSE OG LOVLØSHED.

Den sidste Dag i Maaneden — det var en Lørdag — arbejdedes der i omskrevne Forretning til Kl. $1^1/_2$ om Natten. Paa dette passende Tidspunkt henvendte Principalen sig til Medhjælperen med den for ham overraskende Meddelelse, at nu havde han ikke Anvendelse for ham længere. Overraskelsen betog for en Del Medhjælperen Mælet, men han samlede sig dog sammen til at forlange og faa — en Anbefaling. Og nu ser man det Særsyn, at i denne Anbefaling var netop anført, at de Kvalifikationer og Grunde var tilstede ifølge hvilke — i Henhold til Kontrakten — Engagementet skulde være fortløbende.

Efter Samraad med Kolleger henvendte Medhjælperen sig næste Morgen til Principalen med høflig Anmodning om en mindelig Ordning af Sagen, da han ikke var tilfreds med dens hidtidige Forløb, men blev pure afvist, ja, blev saagar vist Døren. Og efter forgæves at have søgt Bistand hos to Sagførere, som begge erklærede at det var unyttigt at spilde Penge paa Sagen, som — med den herskende Lovløshed for Handels- og Kontormedhjælpere in mente — var tabt paa Forhaand, især da han havde underskrevet den famøse Konkurrenceklausul, henvendte han sig saa til Organisationen med Anmodning om Hjælp til Opnaaelse af sin Ret. Selvfølgelig gik han ikke forgæves.

HVOR PROKURATOREN STANDSER OG ORGANISATIONEN TAGER AFFÆRE.

Et af Afdelingens Bestyrelsesmedlemmer gik nu til Principalen og fordrede i Organisationens Navn Medhjælperens uomtvistelige moralske Ret respekteret Efter en timelang Forhandling, under hvilken Principalen, der nok var sig sin juridiske Overlegenhed bevidst, vred sig som en Orm, sluttedes der et Kompromis, saaledes at Medhjælperen fik udbetalt 1 Maaneds Gage og dermed lod Sagen falde.

Et saadant Tilfælde, og Organisationens Historie kan sikkert opvise flere af samme Art, ikke alene klargør Organisationens Nødvendighed og praktiske Anvendelighed, men det viser os tillige hvilken Undertrykkelse Medhjælperne er Genstand for i mange flere Tilfælde end man aner. Det viser os hvilke skandaløse Forhold der i 1909, i Ly af Medhjælpernes eget Snæversyn og sociale Uforstaaelse, idet de ikke kan indse en stærk Sammenslutnings Nødvendighed, tør bydes voksne Mennesker af vor Stand.

Og det maner os, der staar indenfor Organisationens

Rammer, til i egen Interesse med aldrig svigtende Energi at søge at hverve alle de Kolleger, der i den kendte danske Ligegladhed stavrer afsted ad Fagets Vej, uden at øjne hverken denne eller hin Fare.

Og det maner os til at komme til Organisationen med vore faglige Stridigheder, først og fremmest for at opnaa vor gode Ret, men ogsaa — og ikke mindst derfor — for yderligere at styrke og hævde Organisationens Position, saavel i Principal- som Medhjælperkredse.

Omvælteren.

Fra vort Hovedkontor.

Maanedsberetningen for Juni.

CENTRALORGANISATIONENS FORMAND har udsendt en Beretning for Juni, der omend ret omfangsrig, kun indeholder forholdsvis faa Punkter, der kan paaregne almindelig Interesse hos alle »D. H. K. M. T.«s Læsere. Beretningen omhandler nemlig væsentlig Meddelelser til Hovedbestyrelsen angaaende det regnskabsmæssige Arbejde paa Hovedkontoret, der er vanskeliggjort ved den Langsomhed, hvormed den endelige Aflevering og Afslutning af Organisationens Bøger er gaaet for sig. (Dette Afslutningsarbejde, der vedrører Tiden før Hovedkontorets Overflytning til Aarhus og altsaa paahvilede Næstformanden i Forbindelse med den tidligere Formand, er først tilendebragt medio Juli). —

7-Lukningen har stadig stillet Afdelingerne agitatoriske Opgaver, men udover de i »D. H. K. M. T.« fremkomne Meddelelser forelaa der ingen yderligere Oplysninger; — disse er først modtagne gennem de i Juli indgaaede Kvartalsberetninger og behandles andet Steds i Bladet.

Nye Afdelinger har Maaneden ikke bragt os, men enkelte Steder forberedes saadanne, medens derimod Holstebro er foreløbig opløst og Medlemmerne indtraadt i den direkte Afdeling.

Agitationen er befordret gennem Afholdelse og Planlæggelse af *Medhjælperstævner*, saaledes i Maanedens Begyndelse det sydjyske Stævne paa Skamlingsbanken, hvor der holdtes organisatoriske Taler af Frk. *Elisabeth Jørgensen* og *Vilh. Hansen*. Endvidere er der indenfor Beretningsperioden udført et forberedende Arbejde for de senere berammede Stævner i Viborg, Maribo og Roskilde.

Hovedkontoret har underrettet Afdelingerne om det paa Finansloven bevilligede *Tilskud* af Kr. 2500 *til Foredrag* ligesom sidste Aar, og har meddelt, at Ansøgninger desangaaende maatte være indsendt til Kontoret medio Juli, saaledes at de samtidig kunde tilstilles Ministeriet for Handel og Søfart.

Af de *Cirkulærer*, der er udsendt i Maanedens Løb og som bl. a. omhandler 7-Lukningen, Kvartals-Indberetninger, Regnskabsspørgsmaal, Annoncevæsenet osv., skal særlig fremhæves en Henvendelse til Afdelingskassererne om ifl. Lovenes § 8b ved hvert Kvartals Slutning at indsende en nøjagtig *Oversigt* (paa dertil indrettede Blanketter) *over Afgang og Tilgang af Medlemmer* i de resp. Afdelinger.

Formandens Motivering af disse Indberetningers Nødvendighed for Hovedkontorets Regnskab og Kontrol bør have alle Medlemmers Interesse og gengives derfor her i Uddrag:

»Af Hensyn til Udbetalingerne af Understøttelse af Arbejdsløshedskassen, der fra 1ste Januar 1910 vil tage deres Begyndelse, er det af største Vigtighed, at saavel Afdelingernes som Hovedkontorets Noteringer er fuldt nøjagtige og fuldt overensstemmende. Det opnaas kun ved en punktlig Udfyldning af Kvartalsoversigten saavelsom af Restancelisterne, der fremtidig regelmæssigt vil blive udsendt kvartalsvis af Kontoret, og saavel Kvartalsoversigterne som Restancelisterne bør derfor have Afdelingskassserernes bedste Opmærksomhed. Sker dette, vil tillige en Mængde Smaadifferencer med dertil hørende Korrespondance undgaas, og de vil da — ret beset — betyde en Lettelse i Arbejdet.

Endvidere bedes erindret, at enhver Restance i Henhold til Arbejdsløshedskassens Love, berøver vedkommende Medlem Retten til Understøttelse, altsaa ogsaa i det Tilfælde, da Kontingentet er betalt til Afdelingen, men ikke at denne atregnet med Hovedkassen. Det vil derfor være nødvendigt, at Afdelingerne altid afregner Kontingentet aldeles prompte inden den 20. i hver Maaned, og da dette ikke altid er Tilfældet nu, anmodes Afdelingskassererne indtrængende om at drage Omsorg for, at dette sker.«

Juni-Beretningen oplyser endelig, at der i Maanedens Løb er udstedt 67 nye Medlemsbøger mod 64 i den forudgaaende Maaned.

* * *

Hovedbestyrelsens Forretningsudvalg, (*Chr. Ingvoldsen. Vald. Pedersen* og *Vilh. Hansen*) afholdt Møde i *Odense* den 25. Juli. Formanden gav en Oversigt over Hovedkontorets Arbejde siden sidste Møde, hvorefter der foretoges Kasse- og Regnskabseftersyn, og Organisationens Bank- og Kassebeholdninger konstateredes. Dernæst drøftede Udvalget Spørgsmaalet om Centralorganisationens Stilling til Brugsforeningsbevægelsen og til Fabrikslovens Revision, samt en Række administrative Anliggender. Det vedtoges at forelægge Hovedbestyrelsen de to forannævnte Spørgsmaal til endelig Behandling og Afgørelse.

Efter Forretningsudvalgsmødet afholdtes et *Møde med fynske Afdelings-Repræsentanter* med særligt Henblik paa Arbejdet for 7-Lukningen og Agitationen paa Fyen. — *Birger Kruuse*, Odense, havde fremsat Ønsket om at nedlægge sit Mandat som Formand for det fynske Agitationsudvalg, paa Grund af forestaaende Bortrejse til Udlandet. Udvalget sammensattes af *Christensen-Krogh* og *Carl Nielsen*, Odense samt *H. M. Hansen*, Svendborg, med førstnævnte som Formand.

Social Ansvarsfølelse.

Publikum og Butiksmedhjælpernes Arbejdstid.

SOM TIDLIGERE OMTALT i vor Tidende er der i de senere Aar i Udlandet dannet saakaldte »Køberforbund« med Afdelinger baade i Amerika og mange Steder i Europa. Disse nationale eller lokale Foreninger er atter samlede i en international »Køberliga« med det Formaal at støtte de Bestræbelser der overalt udfoldes for at skaffe Butiksmedhjælperne bedre Arbejdsvilkaar og navnlig en kortere Arbejdsstid.

Man er gaaet ud fra den Opfattelse, at saavel de organisatoriske som socialpolitiske Bestræbelser netop i Detailhandelen møder Vanskeligheder, der ikke kendes andre Steder paa Arbejdsmarkedet, og som bunder i et Kardinalhensyn til det købende Publikum. Køberligaens Opgave er derfor at vinde Mængden — uden Hensyn til sociale Vilkaar — og opdrage den.

Vor hjemlige Sociallovgivning er præget af dette Førstehensyn til alle dem, der staar *udenfor* Butikens Disk, og allerede i Aar, — Aaret efter Butikslukningslovens Vedtagelse — er der indført en Ændring, der er et aabenbart Tilbageskridt i Forhold til Lovens Aand.

Overalt hvor det gælder om at frigøre sig for de gamle Former, den lange Arbejdstid, eller hvor Undtagelsesbestemmelser søges motiverede, støder man i alle Tilfælde paa »Hensynet til Publikum«. Herom har »Kvindernes Blad« bragt en Artikel, der ogsaa vil læses med Interesse af den Kreds, hvortil vor Tidende henvender sig, men som vi af Pladshensyn nødsages til kun delvis at gengive:

»Næsten overalt er det Hensynet til Publikums Krav, Publikums Trang, Publikums Bekvemmelighed, der føres i Marken, naar det gælder at nægte hele den store Funktionær- eller Arbejderklasse — hvad man nu vil — den højlig tiltrængte Hvile- og Fritid. Og det mærkelige er, at det er det samme Publikum, hvis Humanitetsfølelse alligevel siges at kræve, at netop disse Forbedringer i denne arbejdende Klasses Kaar tilvejebringes. Og dette er vist ganske rigtigt. Publikum forlanger i Virkeligheden begge Dele, baade Tilfredsstillelsen af sit eget Krav paa Betjening snart sagt hele Døgnet rundt og Personalets Fritagelse for en altfor lang og sundhedsskadelig Arbejdstid, men ved at forlange for meget forskertser det sin Ret, moralsk i alt Fald. Det bliver kun det egne, egenkærlige Krav, det faar tilfredsstillet — for det sidder som sagt inde med Magten og skal nok lære Forretningerne til at holde aabent, da de tvinges dertil af pekuniære Hensyn.

Hvis der virkelig var noget Gehalt i denne Publikums Humanitetsfølelse, hvis det virkelig sad inde med nogen social Ansvarsfølelse, saa vilde det ophøre med at stille de Krav, som dog ikke angaar Livsfornødenheder for dem, men hvis Opfyldelse er til saa stor Gene og Ulempe baade for de Handlende selv og for deres Personale.

Det er vanskeligt at forstaa, hvorfor Publikum ikke kan bringe de smaa Ofre, her kan være Tale om, især da det dog først og fremmest skyldes dets egen Forsømmelighed og Mangel paa Omtanke, naar det ikke skaffer sig de ønskede Sager i rette Tid, i dette Tilfælde inden Kl. 8 Aften. Har man glemt

at købe Cigarer inden Kl. 8, nu vel, saa undværer man dem den Aften. — og husker næste Gang at købe i rette Tid. Har man glemt at købe Konditorkager inden Kl. 8, nu vel saa undværer man dem den Aften, — og indretter sig for Fremtiden paa at forsyne sig til Aftenbrug med Brød eller Kager af en Art, der ikke netop kræver den aldeles overdrevne Friskhed for at være velsmagende.

Og ved Publikum paa Forlystelsessteder og Restauranter, at denne bestemte Ting ikke kan faas, nu vel, saa tager man noget andet.

Men dette Publikumshensyn ligger alligevel som en Mare over vore Lovgivere og hæmmer deres Virksomhed.

Og Publikum selv synes at være den eneste, som kan hæve denne Tilstand. Her som overalt maa det være de højst dannede, de mest udviklede, der gaar i Spidsen. De maa lade være med at købe disse Sager efter Kl. 8 Aften, de maa lade være med at forlange dem paa Restauranter og i Forlystelseslokaler. Saa vil efterhaanden de andre følge efter, og Butikerne, der staar tomme, vil lukke uden Lovbud og Personalet vil faa den Frihed, der for dem betyder en større Livsværdi end en Cigar eller en Konditorkage.

Detailhandlerne og Brugsforeningerne.

Et Foredrag af en Handelsforenings-Formand.

DET AKTUELLE SPØRGSMAAL om Arbejder-Brugsforeninger, der for Tiden sætter Sindene i Bevægelse indenfor Handelsstanden, viste ogsaa at samle baade Medlemmer og fremkalde Meningsudveksling ved et Diskussionsmøde, som den kjøbenhavnske Diskussionsklub nylig afholdt med Formanden for Frederiksberg Detailhandlerforening, Hr. *Georg Hansen*, som Indleder.

Af Foredraget har vor Referent (Hr. *Willy Carlsen*) givet følgende Resumé:

Naar jeg har valgt at tale om Brugsforeninger — begyndte Taleren — er det fordi netop Arbejderne i denne Tid har under Overvejelse at starte saadanne.

Brugsforeningsbevægelsen er 133 Aar gammel, men har dog endnu ikke traadt sine Børnesko, da der stadig forsøges i nye Retninger.

»Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger« har en Omsætning paa 41 Mill.; men hvorledes er Status? Vistnok ikke saa fin, da de ikke tør fremlægge noget Regnskab. Selvfølgelig er Arbejderne berettigede til at danne Brugsforeninger, men jeg tror ikke Tiden er belejlig, og mener, at det vilde skabe mere Arbejdsløshed herhjemme. Da Detailhandlerstanden ser sin Eksistens truet ved denne Brugsforeningsbevægelse vil den selvfølgelig af al Kraft og med alle Midler søge at slaa den ned.

Taleren appellerede dernæst til Medhjælpernes Støtte til at bekæmpe dette Foretagende, da han mente det vilde være til Skade for Medhjælperne at tage Pladser i dette.

Saa kommer vi ind paa Organisationsspørgsmaalet, og jeg maa sige at det glæder mig at se, at der nu er kommen en Organisation for Handels- og Kontormedhjælpere. Den Betydning Organisationen har haft for Arbejderstanden, er vi jo alle klar over. Jeg kender Deres Kamp for Kost- og Logisystemets Afskaffelse og det glæder mig at se den Iver hvormed De arbejder herfor.

En af Frugterne af Principalernes Organisation er, at det er denne, der har fremtvunget 8-Lukningsloven og Helligdagsloven. Derfor siger jeg til de Tilstedeværende: Gør hvad De kan indadtil, derved vinder De udtatil.

Det gælder derfor om at styrke Sammenholdet; Medhjælpernes og Principalernes Organisationer kan ved fælles Virken slaa den Slags Onder ned.

* * *

Diskussionen, der fulgte efter Foredraget, var særdeles livlig og viste — hvad man kunde forudse — at der raader forskellige Anskuelser vedrørende Spørgsmaalet. Flertallet af Talerne viste sig dog som Tilhængere af denne Form for kooperative Foretagender. — Handelsrejsende *A. Poulsen* hævdede bl. a., at med de lavere Varepriser vilde Forbruget stige og en mere praktisk Økonomi muliggøres, og Kasserer *Fr. Møller* imødegik stærkt de i Foredraget fremsatte Synsmaader og tog Anledning til at paavise, at det netop var Centralorganisationen, der altid havde været foran i Arbejdet for Butikslukningsog Helligdagsloven. Med større Reservation udtalte Frk. *Johanne Andersen* — i et velformet og dygtigt Indlæg — sig om Spørgsmaalet, medens *Bj. Bjørnson* rettede et skarpt Angreb paa Brugsforeningsbevægelsen. —

Det ligger udenfor denne Artikels Hensigt at give noget Referat af den iøvrigt interessante Debat, hvori, foruden de nævnte Medlemmer, flere andre deltog, og vor Omtale af Mødets Forhandlinger skyldes da ogsaa fortrinsvis, at man her første Gang konstaterede i hvor høj Grad dette Øjeblikkets brændende Spørgsmaal har naaet Aktualitet i Medhjælperkredse.

Medhjælperne og Arbejdernes Brugsforeninger.

HVORLEDES BØR VI MEDHJÆLPERE stille os overfor den af Social-Demokratiet, foreslaaede kooperative Bevægelse?

Da dette Spørgsmaal særlig ligger den danske Handelsstand paa Sinde for Tiden, maa vi Medhjælpere som en Del af Handelsstanden ogsaa stille os dette Spørgsmaal klart, saaledes at vi paa vore Agitationsmøder, hvis dette Spørgsmaal bliver stillet os, kan give et velovervejet og tilfredsstillende Svar. Derfor tror jeg det vil være heldigt, om vi her gennem vort fælles Organ kunde faa fremsat de forskellige Meninger, som sikkert findes indenfor Medhjælperstanden. Vi maa som den faglige, upolitiske Organisation vi tilhører, være forsigtige og ikke blande os i den Bevægelse, som et enkelt politisk Parti har iværksat. Denne Bevægelse, der udtalt er rettet mod Middelstandens Interesser, tager vist ikke alene Sigte paa den arbejdende Befolknings Tarv, men tjener ogsaa til Fremme af Partiformaal. Derfor skal Tusinder af smaa Handlende og Næringsdrivende slaas ned! Den Middelstand, som i Vinter har ofret ret store Beløb til de Arbejdsløse, vil derved faa Utak til Løn. Men bortset fra dette Attentat paa Middelstanden, maa vi undersøge hvordan det vil virke for os Medhjælpere. Og Medhjælpernes Svar er som Regel, at vi maa vinde de ledende Pladser i Brugsforeningerne.

Men naar vi tænker os en Brugsforening oprettet for et Omraade, hvori ca. en Snes Handlende nu driver Forretning, og hver af disse Handlende har en à to Medhjælpere, saa vil der dog kun bruges henved Halvdelen i Brugsforeningen, hvor Arbejdet bliver samlet, og hvor der kun vil blive Brug for en eller to Ledere. Naar man tidligere har set Arbejder-Foretagender, hvor ganske ukyndige Folk blev sat ind i Ledelsen, saa kunde man fristes til at tro, at det samme vil blive Tilfældet med Brugsforenings-Bevægelsen. Og de af mine Kolleger, der har prøvet at staa under en ukyndig Forretningsmand, vil næppe kunde finde sig i denne Tilværelse. Hvem der kender lidt til Brugsforeningerne, véd ogsaa at Kunderne (o: Medlemmer) gerne vil optræde som Medindehavere, og »have lidt og skulde have sagt« overfor Ekspedienten.

Om disse Brugsforeninger vil bruge fagudlærte Medhjælpere, maa vel ogsaa foreløbig staa hen som et ubesvaret Spørgsmaal.

Jeg haaber at dette lille Indlæg i et for Tiden aktuelt Spørgsmaal, maa kalde de forskellige Anskuelser desangaaende frem her i Bladet.

Bjørn Bjørnsen, Kjøbenhavn.

Internationalt Rundskue.

DET NORSKE LANDSFORBUNDS AARSMØDE afholdes i Trondhjem den 7de og 8de August. Der vil fremmøde Repræsentanter for Medhjælperforeninger i en Række Byer og nogle Landkommuner med et samlet Medlemstal af henimod 3,500.

Udover de sædvanlige Forhandlingspunkter: Aarsberetning, Regnskab, Lovændringer etc. vil »lukningssaken« komme til Behandling. Desuden vil Storthingsmand *Skousland* indlede om »Den norske Handelsstands Understøttelsesforening«. S., der er Bestyrer af Norges Banks Afdeling i Skien, har udfoldet et baade energisk og opofrende Arbejde for Understøttelsesspørgsmaalet, og virkelig opnaaet at faa nævnte Forening dan-

net. Principalforeningerne stiller sig imidlertid passivt til Sagen, og Storthingsmanden vil derfor søge at samle Medhjælpernes Interesse derom.

Kristianiaforbundets energiske og intelligente Formand, Fuldmægtig *Chr. Dybwad*, indleder om det vigtige, ogsaa i vort nordlige Broderland aktuelle, Spørgsmaal: Obligatorisk Arbejdsløshedskasse for hele Landet. — Alene Kristiania-Afdelingerne (der er sammensluttede i et lokalt Forbund) ejer en obligatorisk Kasse, men er — som det synes paa Hr. Chr. D.s Initiativ — villige til at optage udenbys Forenings-Kasser, der accepterer de gældende Love, for derved at skabe en Overgangsform til Landskassen.

Endelig staar det vigtige Pressespørgsmaal paa Dagsordenen, særlig brændende fordi Landsforbundets Organ, Dagbladet »Dagsavisen«, ingenlunde synes at tilfredsstille de Krav, der maa stilles til et moderne Fagblad (et Forhold vi allerede forudsagde ved Bladets Start). — Kristianiaorganet »Handelsfunktionæren« udkommer nu 2 Gange maanedlig og redigeres ud fra saa retlinede fagorganisatoriske Synspunkter, at man maa haabe, at vore norske Standsfæller vil tage det som Mønster for det Lands-Fagblad, der utvivlsomt bør træde i »Dagsavisen«s Sted.

Vi ønske vore nordlige Kolleger alt muligt Held af Trondhjem-Stævnet, af hvis Forhandlinger vi forvente at bringe Referat i næste Nr. gennem Special-Korrespondance til »D.H.K.M.T.«

DEN 11te TYSKE MEDHJÆLPERDAG,

der afholdtes i Stuttgart i Juni paa Foranledning af »Deutschnationaler Handlungsgehilfen-Verband« formede sig ligesom sine Forgængere til et Kæmpe-Agitationsmøde for det nævnte Forbund og dets socialpolitiske Program. — Fra alle Egne af det tyske Rige og fra talrige af Forbundets udenlandske Afdelinger var 828 Delegerede, repræsenterende 938 Byer, ilede til den würtembergske Hovedstad. Talrige Repræsentanter for Regeringen, Lovgivningsmagten, faglige, økonomiske og politiske Sammenslutninger overværede Medhjælperdagen, hvis Forhandlinger det vilde føre alt for vidt at omtale nærmere under denne Rubrik.

Af den righoldige Dagsorden, der optog to Forhandlingsdage, skal kun nævnes, at kendte, ledende Mænd i det tysknationale Forbund holdt udførlige og saglige Foredrag om de Medhjælperanliggender, der for Tiden er aktuelle i Tyskland: Spørgsmaalene om Søndagshvilens Udvidelse, Arbejdstiden paa Kontorerne, Butikslukningslovens Revision, Handelsinspektørers Ansættelse osv. Desuden Foredrag om Købmandsretter, om Enquten over Medhjælpernes økonomiske Stilling, om Kvindearbejdet i Handelsfagene (Forbundet indtager som oftere omtalt et udpræget antifiminint Standpunkt, der paa dette og enkelte andre — ikke uvæsentlige — Punkter fjærner det fra den moderne Medhjælperbevægelses almindelige Former) og om flere andre af Tidens brændende Medhjælperspørgsmaal. De efter de forskellige Foredrag fremlagde Resolutioner fandt gennemgaaende ensstemmig Tilslutning af den 2—3,000 Deltagere stærke Forsamling.

TYSK MEDHJÆLPERKONGRES,

I Tilslutning til den ovenfor omtalte Medhjælperdag afholdt det tysknationale Medhjælperforbund sin ordinære Kongres. Beretningen, som Formanden, Rigsdagsmand *Wilhelm Schack*, aflagde, viste en rivende Fremgang siden forrige Forbundsdag. Medlemstallet var i de forløbne to Aar steget med ca. 30,000, saaledes at Forbundet nu tæller over 120,000 Medlemmer. I samme Tidsrum har Forbundet erobret 340 nye Mandater ved Valgene til Købmandsretterne, og det raader over et samlet Antal af 961 Besiddere i disse Retter. Den samlede Formue beløber sig til ca. 810,000 Mk. og der er alene i Arbejdsløshedsunderstøttelse udbetalt ca. 100,000 Mk. Beretningen, der iøvrigt forud var tilsendt de Delegerede, udgjorde en omfattende Brochure; saavel Beretning, Regnskab som Budgetforslag fandt ensstemmig Godkendelse uden nogensomhelst Debat.

Derimod satte den af Hovedledelsen foreslaaede Kontingentforhøjelse Sindene i Bevægelse, men den langvarige Diskussion endte med at Forslaget om et Aarskontingent af 18 Mk. vedtoges med næsten alle Stemmer. Blandt Vedtagelserne skal iøvrigt kun nævnes Grundlæggelse af en Valgfond paa 1 Million Mk. med Henblik paa fremtidige Valg til Købmandsretterne.

Schack, der atter genvalgtes med Akklamation, sluttede Kongressen med en begejstret Tale, der modtoges med jublende Tilslutning, hvorefter Mødet hævedes under Afsyngelse af den tysknationale Medhjælpermarsch.

Hvor ligger Skylden?

Et Bidrag til Lønspørgsmaalet.

HVAD BETYDER IKKE »*den 1ste*« for maanedslønnede Folk? Hvormange sætter ikke sin Lid til den? Til »den 1ste« kan vi klare en Del af Gælden igen! Og til den næste »1ste« er vi omtrent over det hele! Saaledes tænker mange, thi det er jo deres eneste Haab at maatte kunde staa gældfrit her i denne bedrøvelige Verden. —

Men saa kommer Skuffelserne. Budgettet for den løbende Maaned bliver overskredet, og saa er de fleste henviste til Forskud. Det ene Forskud fører som Regel det andet med sig, tilligemed Løftet til Principalen om, at man nu ikke skal komme oftere og forlange Forskud! Naar man saa alligevel — trods gode Forsætter og Sparsommelighed — paany indfinder sig og maa anmode om forskudsvis Udbetaling af Lønnen, kan det vel hænde, at man faar det Svar jeg for nogen Tid siden hørte tildelt en Medhjælper: »Det sagde De jo ogsaa sidste Gang«! Svaret bragte mig til at tænke over, hvor *Grunden* til saadant et Svar egentlig kan ligge. Hos Principalen? Han kan ikke være synderlig ked af at skulle udbetale nogen Løn forskudsvis, idet man maa gaa ud fra, at han sikkert, allerede ved at lønne Medhjælperen saa lavt som han gør, for den løbende Maaned har tjent hele næste Maaneds Gage paa Medhjælperens ydede Arbejdskraft! En dygtig eller ældre Medhjælper er Principalen vel ogsaa ked af at nægte et Forskud, saa hos Principalen kan Skylden ikke ligge. —

Hos Medhjælperen da? Nej, heller ikke hos ham; thi han kan ikke gøre for, at Konkurrencen er saa stor, at han — for alene at tjene til Brødet og Klæderne — maa arbejde for en Løn, som en Arbejdsmand vilde skamme sig ved.

Nej! Skylden, Skammen og Ansvaret skal alene lægges paa de *daarlige Kolleger*, baade kvindelige og mandlige, dem, der ikke i Fællig med os vil eller tør arbejde for bedre Løn og lysere Livsvilkaar. Skylden skal lægges paa de Stakler, der for at erhverve Pynt og opnaa at høre til den »finere Klike«, underbyder deres Kolleger, saa mange af disse maa søge bort fra Faget. Og gaar vi Sandheden nærmere, ja saa behøver vi blot nu at tænke paa, hvem der muligvis kan have dreven mangen, fra første Færd hæderlig Kollega, til Straffeanstalten! Det er de samme Kolleger, der foranlediger Sult og Elendighed blandt de gifte Medhjælpere, der har omend kun en lille Familie. —

Lad os Kolleger, der staar i vor Organisation erindre dette ved enhver Lejlighed og søge at drage disse Mennesker til os, ikke blot for at hjælpe paa vore egne Kaar, men ogsaa paa *deres*. Thi den, der under de nuværende Forhold stikker Profitten i Lommen, det er Principalen. Og dem der lever under de daarligste Kaar? Ja, det maa enhver jo bedst selv kunde svare paa.

A. Carlsen, Viborg.

Lærling søges.

Prisen for at blive Manufaktur-Medhjælper.

DA JEG FORLEDEN DAG gennemsaa »Berlingske Tidende« faldt mit Blik paa følgende Annonce:

Manufakturlærling

søges straks eller til Efteraaret. Betingelser: Paa egen Kost og Logi faas første Aar intet, 2det Aar 100 Kr., 3die Aar 200 Kr. og sidste Læreaar 300 Kr. Naar Kost og Logi faas hos Principalen, ydes 300 Kr. for 1ste Aar, 200 Kr. for 2det Aar, 100 Kr. for 3die og 4de Læreaar er gratis.

Kontantforretningen,
Søren Jensen.
Næstved.

Jeg læste den om og om igen, thi jeg troede jeg tog Fejl; men her var ingen Fejltagelse mulig. Det stod der tydeligt og klart, at Prisen for at blive uddannet til Handelsmedhjælper var 600 Kr., hvis den unge Mand ønskede at spise og bo hos sin Læreprincipal. Og hvor skulde en ung Mand fra Hovedstaden, der søger Lære i en Provinsby, vel ellers bo. Det er vel kun meget sjældent, at Vedkommende har Familie eller Bekendte at kunne opholde sig hos paa et fremmed Sted.

Naar man læser en saadan Annonce, skulde man — om man ikke vidste bedre Besked — tro, at det var en særdeles

gunstig og vellønnet Bestilling at være Handelsmedhjælper, eftersom Uddannelsen er saa kostbar. Desværre — Stillingen er ikke saa attraaværdig, — derom kan vist mange af mine ærede Kolleger give Vidnesbyrd.

Jeg finder at Kost og Logi i Læreaarene, men ingen Løn i rede Penge, er langt under hvad der burde bydes en Lærling; men naar man desuden forlanger 600 Kr. for Kost og Logi, synes det mig under al Kritik.

Det eneste Lyspunkt i denne Annonce er, at den absolut maa bidrage til at aabne Øjnene paa mange af de unge Mænd, der nu lever under lignende Vilkaar, og lære dem at forstaa, at Vejen til Forandring af slige Forhold, kun kan gaa gennem en stærk, faglig Organisation.

Derfor I unge Mænd! Benyt det Tilbud vor Arbejdsløshedskasse byder Eder og indmeld Eder deri; thi da er I inde paa den rette Vej til Organisationen, naar Eders Læreaar er omme. Til Næstved-Afdelingen vil jeg sige: Hold et vaagent Øje med denne Mand, der end ikke generer sig for at underskrive et saadant Forsøg paa Lærlingeudnyttelse.

Kjøbenhavn i Juli 1909.

E. S. Schibler.

Den sorte Tavle.

To Indlæg om dem, der hverken gider betale deres Kontingent eller udmelde sig.

DER UDKOMMER VIST IKKE et eneste Nr. af vort Blad, uden at man ser denne grimme og efter min Mening for »D. H. K. M. T.« uværdige Bekendtgørelse.

Opnaar de forskellige Afdelinger noget ved den Fremgangsmaade? Jeg tror det ikke, snarere tror jeg, at den vækker Anstød og Bitterhed hos mange Kolleger, ikke at tale om dem, den angaar. Hvem holder af at faa sit Navn fremdraget paa denne Maade?

Nu kan der maaske svares, at Vedkommende kan opfylde sine Forpligtelser; men at han ikke gør det, viser, at han mangler den rette Forstaaelse af Organisationens Betydning, men den gives ham ikke ved at krænke hans Navn, hans Ære.

Jeg vil derfor hermed henstille til de forskellige Afdelinger: Læg den »sorte Tavle« paa Hylden. Penge, der indkommer ved denne Trudsel er ikke Centralorganisationens Arbejde værdig.

Jebjerg, Juli 1909. *Felix Porsborg.*

Vi er naturligvis *grundtenig* med den ærede Indsender, men da denne Sag i særlig Grad vedrører Hovedkontoret har vi anmodet Centralorganisationens Formand om et Indlæg.

Herr *Chr. Ingvoldsen* skriver træffende:

Det er forstaaeligt, om de Syndere, det gaar ud over, ømmer sig; men mindre forklarligt er det, at gode, trofaste Medlemmer af Centralorganisationen kan være imod »Den sorte Tavle«, og dog er Herr Porsborgs Indsigelse ikke den første, der er fremkommen mod den. Vi tror, at disse ærede Medlemmer er lidt for ømfindtlige paa deres daarlige Kollegers Vegne, og skønt vi kan være enige med dem i, at det var bedst, om »Den sorte Tavle« helt kunde undgaas, kan vi dog ikke anbefale at afskaffe den, saalænge der er Medlemmer, der har saa ringe Respekt for deres Organisation og dens Tillidsmænds Arbejde. at de lader sig slette med Restance. Vi finder, at »Den sorte Tavle« tværtimod er et ganske nødvendigt Vaaben overfor de daarlige Kolleger, paa hvem alle Argumenter og enhver Appel til deres Æresfølelse preller af; thi vi kan gentage, hvad vi før har sagt i samme Anledning: De Kolleger, der gør Organisationens daglige Arbejde, er ikke tjent med, at dette regnes saa ringe, at de ikke har Lov til at tage Repressalier overfor d'Herrer, der ikke gider betale og heller ikke gider udmelde sig, — der med andre Ord gør Nar af deres Afdelingskasserer. Vi tror, at mange af disse vil gøre deres fortsatte Arbejde i Organisationens Tjeneste afhængig af, at de gennem »Den sorte Tavle« kan ramme de værste af de uefterrettelige Medlemmer, og vi er overbeviste om, at »Den sorte Tavle« i væsentlig Grad bidrager til at holde Restancernes Antal nede. Hvad det uværdige angaar, da maa det absolut staa for deres Regning, der ikke holder saa meget paa egen Værdighed, at de opfylder de Forpligtelser, de har overfor deres Organisation. Herr Porsborg og andre med ham bør opgive deres Uvilje mod »Den sorte Tavle«; thi den er os et nyttigt Vaaben, og de, der kommer paa den, fortjener ingen Øllebrødsbarmhjærtighed. Organisation er nu en Gang en alvorlig Sag, der ikke bør taale enhver daarlig Kollegas Nonchalance.

De direkte Medlemmer

anmodes — under Henvisning til Arbejdsløshedskassens Loves § 8 — om snarest at indsende deres Medlemsbøger til Hovedkontoret, Bøgerne vil da, forsynet med de nødvendige Kontrolmærker, atter blive tilbagesendt samtidig med, at Kontingentet for Juli Kvartal opkræves.

Conto pro diversi.

VORE INTERPELLATIONER.

Hovedkontoret oplyser, at ogsaa i nogle af de københavnske Kredse er vore Interpellationer bleven rettede til Kandidaterne ved de i Maj afholdte Folketingsvalg, og skønt denne Meddelelse fremkommer saa sent, har det dog sin Interesse at vide. at vi til de Folketingsmænd, der tilsagde os deres Støtte for begge Spørgsmaals Vedkommende kan føje enkelte af de kjøbenhavnske Folketingsmænd, saaledes A. C. Meyer og Hyller.

AFVIST ANDRAGENDE.

Ved Præstø Amtsraads sidste Møde forelaa Andragende fra nogle Købmænd i Tornemark Sogn om at holde deres Butiker aabne til Kl. 10 i Tidsrummet 1. Maj — 1. November. Andragendet nægtedes under Henvisning til, at Afvigelser fra Butikslukningsloven kun kan ske ved Vedtægt og ikke tillades overfor Enkeltmand.

DE JYSKE DETAILLISTER

organiserede i »Centralorganisationen af jyske Detailhandlerforeninger« afholdt Aarsmøde i Aarhus den 18. og 19. Juli. Formanden, *V. V. Aagaard*, berettede om en Virksomhed uden praktiske Resultater, og efter at man — ved Hjælp af et langt Telegram til Handelsministeren — havde gjort den første Forberedelse til en federe Beretningsaflæggelse til næste Aar, var man styrket til at modtage Meddelelsen om, at Organisationens Regnskab udviste et Underskud paa ca. 1000 Kr.

Under den righoldige Dagsorden behandledes bl. a. 7-Lukningen, som man ikke fandt betimelig at gennemføre, og unge Handelsmænds praktiske og teoretiske Uddannelse. Den første Del af sidstnævnte Opgave anbefalede man løst ved en Prøvetid paa 3 Maaneder for Lærlinge, medens Aftenundervisningens Afløsning af Dagskolen og Dagkursus efter endt Læretid erkendtes som virksomme Midler til Erhvervelse af de teoretiske Færdigheder. Naturligvis affødte Brugsforeningspørgsmaalet en stor Debat, der selvfølgelig viste Enighed i Principet, medens derimod et Forslag om en Revision af Helligdagsloven, saaledes at Helligdagenes Antal forringedes, blev forkastet. Mødet vedtog endvidere fra 1. Oktober at udgive »Jysk Handelsblad« under Redaktion af *Bendix Olesen* (tidligere »Aarhus-Spejlet«) og med Aarhus-Købmændene Aagaard, Carl Laursen og Tørsleff som »Tilsynsførende«. Detaillisterne vil altsaa fra Oktober have — omend ikke *eje* — en Fagpresse, bestaaende af fornævnte Organ og de to nuværende Blade »Detailhandlerbladet« og »Købmandsbladet«. Allerede nu kan der vejres en »Krig paa Kniven« mellem disse Organer, der er Talerør for de samme Faginteresser, og denne Pressefejde paa egne Enemærker vil utvivlsomt faa de skadeligste Følger for Detaillisternes kun faa Aar gamle og saare løst sammenføjede Landsorganisation.

Den sorte Tavle.

Paa Grund af Restance er følgende Medlemmer slettet af *Randers*-Afdelingen. *Chr. Hansen*, tidligere Hjortø, nuværende Opholdssted ubekendt og *Vald. Petersen* hos Ernst Kjeldsen. Sidstnævnte ogsaa med Restance til Manufakturmedhjælpernes Afdeling, Kjøbenhavn.

Randers i Juli 1909. *Arthur Sørensen.*
p. T. Kasserer.

Slettet med Restance er følgende Medlemmer af den tidligere *Samsø*-Afdeling: Kommis *Ebbesen*, Adr. A. Heegaard, Onsbjerg, Kommis *Jens Emanuel Jensen*, Adr. Holm Madsen, Onsbjerg og Kommis *Aksel Christensen*, Tranebjerg.

Aarhus, Juli 1909. *Chr. Ingvoldsen.*

Hvad vore Medarbejdere og Korrespondenter bedes iagttage!

Skriv altid — i Særdeleshed Navne — med tydelig Haandskrift.

Skriv kun paa den ene Side af Papiret.

Søg en kort og klar Udtryksform for Deres Tanker. Undgaa enhver Gentagelse.

Søg ved Udarbejdelse af Referater at undgaa ethvert overflødigt Udtryk. Anfør alt af Vigtighed i kortest mulig Form. Undlad alle Bagateller.

Udarbejd Deres Manuskript med Omhu; gennemlæs det altid før Afsendelsen.

Iagttag disse Regler — og De sparer Redaktørens Tid, gavner vort Blad og vor Sag

Naar De skriver til „D. H. K. M. T". da indsend til

Redaktionen: Manuskripter til Bladet, Korrespondance vedr. Hovedbladets Indhold, Avisudklip og enhver Meddelelse ang. Standsanliggender samt et Eksemplar af de Tryksager, Afdelingerne udsender.

Ekspeditionen: Bladets Anmeldelse og Forsendelse gennem Postvæsenet, Rekvisitioner paa Restoplag til agitatorisk Øjemed, Reklamationer over uregelmæssig Modtagelse af Bladet.

Hovedkontoret: Alt Annonceafdelingen vedr.

Ved nøje at følge denne Anvisning spares Tid og Penge!

Annoncer.

Kjøbenhavn.

Niels Brocks Handelshøjskole

Købmandsskolen, 44 Fiolstræde

20. August begynder et nyt **toaarigt** Kursus.

Oplysninger faas hos Forstander **L. Jacobsen** Træffes Kl. 12-1 og 7-8 Eftm. Blanketter til Ansøgninger om om Friplads faas paa Skolen og maa være indleveret senest den 15. Juni.

Bestyrelsen.

Aalborg.

M. Jensen, Nytorv 9,

Cigar- og Tobaksforretning.

Piber og Stokke i stort Udvalg.

AALBORG.

AALBORG

HANDELSGYMNASIUM

Nordjyllands Hdlshøjskole.

1. Maj og *1. Novbr.* nye prakt. Kursus i *alle Hdlsfag.* Forlang *Plan* og *Skema* t. *Statsunderst.* (240 Kr.)

J. F. Møller, cand. mag.

1 Aars Studieoph. i England og Tyskland.

AALBORG

Ure og Kæder købes

billigst hos

ADOLPH MØLLER,

Slotsgade.

P. Hansens Bogtrykkeri

leverer alle Slags Tryksager hurtigt, smukt og billigt.

VICTOR MØRCHS

Barbér- og Frisørsalon anbefales.

Slotsgade 16. Underofficersbygn.

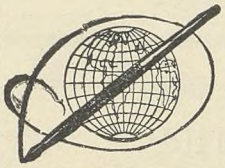

Waterman „IDEAL"

FYLDEPEN.

Marinus M. Schultz,

Jomfruanegade 3. Aalborg.

Anerkendt den bedste! Forlang gratis tilsendt en Bog om „Fyldepenne".

AALBORG.

Glarmester S. N. Jensen, Algade 67. Telefon Nr. 5.

1. Kl. Værksted for

INDRAMNING AF BILLEDER.

Forlang

Salon-Pilsner

overalt.

AALBORG. Specialforretning

i Herre-Kravats, Kraver, Flipper, Dag- og Natlinned, Normalunderbeklædning. Engelske lette Hatte fra 3 Kroner.

NB. Ulster, Regnfrakker, Habitter efter nyeste Snit, billigst i

Kravatmagasinet, Algade 50.

Niels Jensen.

JERNBANEHOTELLET

BOULEVARDEN 15, AALBORG

(NÆR BANEGAARDEN ∴ ANBEFALES

TELEFON 1434 ——— **V. FONSECA**

Algade 26. AALBORG **Algade 26.**

Skotøjsforretningen i DET RØDE HUS

bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

From-Løvstrøm,

Fotograf.

Algade 7, Aalborg

anbefaler alt til Faget henhørende.

Alle moderne Nyheder.

„Postkort" i fin Udførelse kun **3 Kr. Dus.**

Aarhus.

Drik

Ceres

Øl

Aarhus Handelsskole

(statsunderstøttet Dagskole).

Sommerferien slutter den 12. August.

Program faas paa Skolens Kontor.

Vestergade 8, Aarhus.

Esbjerg.

Ryg Nr. 46. **M. M. ANDERSEN, Esbjerg.** Ryg Nr. 49.

Special-Cigarforretning.

Kongensgade 49. Telefon 282.

Specialitet: Hamborger-Cigarer.

Saa meget staar fast —

det solideste Fodtøj faas hos

S. Pedersen,

Torvet Esbjerg.

Dante CIGARETTER Dante. **№ 10-10 Øre, № 15-15 Øre pr. 10 Stk.**

Fotografisk Atelier „Mundus", Aarhus.

Absolut 1. Kl. fotografisk Etablissement, udstyret med alle Nutidens Krav paa Elegance. Vi anbefaler os til d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.
Brødrene Alfred & Mundus Pedersen, Ryesgade 16. Telefon 2240.

Husk
JØRGEN JEPSEN's
Skræderetablissement
Kongensgade 19. **Esbjerg.**

Drik Esbjerg Øl

A. Eeg's Palmehave.
1ste Kl.s Koncert-Restaurant
Enestaaende i Skandinavien.

ESBJERG.
Jydsk Lædervaremagasin
anbefales!
Fuldstændig Specialforretning i Lædervarer.

JUL. PETERSEN,
Hatte- og Bundtmager,
ESBJERG.

Chr. Adler Svanholm,
Kongensgade 64. — Esbjerg.
Største Udvalg af alt til Herre-Lingeri.
Største Lager af Habitter og Overfrakker.

Dansk Beklædnings Comp.
Største Udvalg
— Billigste Priser. —
Kongensgade, Esbjerg.

Esbjerg.
O. S. U. BAUER,
Herre- & Dame-Frisørsalon.
Kongensgade 49, Stuen & 1. Sal
Stort Udvalg i
Toilet- og Sygeplejeartikler.
Bestilling paa Haararbejde modtages.

Herning.

Barber & Frisørstuen
i Højskolehjemmet
bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes venlige Erindring.
I. KLASSES BETJENING.
L. Ingemann Thomsen,
Herning.

Alle
fagorganiserede Medhjælpere i Herning erholder en ekstra Rabat naar De køber Deres Forbrug af
Herreklædninger, Kravetøj etc.
i BEKLÆDNINGS-MAGASINET,
Bredgade 19.
HERNING.

Husk M. Kampmanns'
Skotøjsforretning,
Største Udvalg, bedste Reparationsværksted.

Hjørring.

I. C. Christensens
1. Kl. Skræder- og Herreekviperingsforretning bringes i velvillig Erindring.
SKOLEGADE 1. HJØRRING.

Dürkopp-Cykler
faas kun hos
A. Jensen, Du Nord,
Hjørring.

Horsens.

Palais Caféen
Horsens.
Hyggelige Restaurant- og Selskabslokaler anbefales i velvillig Erindring.
A. Th. Kierkegaard.

Hilmar Hansens Cigarforretning
anbefaler Cigarer fra P. Wulff, Hirschsprung & Sønner og Barfoed & Co., Amsterdam.
Største Udvalg i Cigaretter, Røgtobakker, Piber og Stokke, Merskum- og Ravrør.

Abonnér paa
„D. H.- & K.- M. Tidende".

Kolding.

Husk at anbefale Ludpulveret
Lessivol.
De støtter den danske Industri og fortrænger den udenlandske
faas kun fra
Kaalunds Sæbefabrik
(ved **H. Chr. Petersen**)
Kolding.

Chr. E. Krag
Bog- og Papirhandel
Telf. 377. KOLDING. Telf. 377.
3 Kr. Eneforhandling af Klio-Fyldepennen.

Det bedste
FODTØJ
i **Kolding** faas hos
Andr. Kyster & Søn.

Husk
Ateliér CENTRAL
Helligkorsgade 16. Kolding.

SØLVE CLEMENTZ
Juvelér & Guldsmed,
Østergade 17, Kolding.
K. F. U. M.s Ejendom. Telefon Nr. 500.
Billigste Guldsmed i Kolding.

J. Johannesen,
SKRÆDERFORRETNING,
KIRKETORVET 12
anbefales.

Ønsker De en 1ste Kl. Cycle, da henvend Dem til
Jakob Brems, Kolding,
hvor De bliver bedst betjent.
NB. 1. Klasses Reparationsværksted.

Frk. C. Clemmensens
1. Kl. Pensionat,
Jærnbanegade 26, 3. Sal, anbefales.

H. W. Jørgensens Atelier,
Jærnbanegade 4 (over Bristol)
anbefales.

Kjøbenhavn.

Cloëtta's

	Pr. Pd.
Surinam Chokolade	Kr. 1,60
Caracas do.	„ 1,40
Trinidad do.	„ 1,20
Cacaopulver, fineste Analyse	„ 2,00

sælges hos vore Forhandlere over hele Landet.

Medhjælpere

køb Klæder hos
Herløv Møller
* City Herreekvipering *
4, Kristen Bernikovsgade 4.

Medhjælpere!

Lad Deres Anbefalinger maskinafskrive
Kr. 3,00 pr. 50 Eksemplarer
„INTERNATIONALT
PUBLICERINGS-BUREAU"
Købmagergade 4, København K.

Nyborg.

Industri-Hotellet
Nyborg.

Nykøbing Mors.

Th. Jacobsen,
Bundtmager, Nykøbing M.
hos
Hatte, Kasketter og Huer
Kob

Odense.

M. JANTZEN'S
Barber- & Frisørsalon
Albanitorv 12

Romersk Badeanstalt.
19 Albanigade 19.
Aabent: 8 Morgen til 8 Aften.
Søndag: 8—12.
Herre- & Damebade.

Odense Pilsner
har den fineste
Smag

Carl Ferniss *Telefon 1170.*
Telefon 1170. Vestergade 16.
Største Udvalg i **Cigarer, Cigaretter, Røgtobakker, Piber** og **Stokke Merskum** og **Ravrør,**
anbefales d'Herr Handels- og Kontormedhjælpere.

P. Joh. Døring
Hattemagasin
Telefon 1438. **Odense**. Telefon 1438.

LUX ODENSE. EKSPRESFORRETNING.

Alle Kommisser køber billigst *Engelske Regnfrakker, Habitter og Vinter Paletots, Hatte, Slips og Kravetøj hos*
Hinke, 70. Vestergade 70.

JEAN SURÉE
GULDSMED & JUVELER
VESTERGADE 41, ODENSE

Hotel Sct. Knud
Odense.

Alle bør drikke
Albani Øl
eller **Albani Pilsner**

KR. E. PETERSEN's BOGTRYKKERI
KONGENSGADE 31, TLF. 1044
ODENSE

Odense Vin-Kompn.
Odense. == København.

Randers.

Hvor ekviperer man sig **noblest, bedst** og **billigst** i Randers **?**
Selvfølgelig hos
S. P. Petersen, **Middelgade 6** Højskolehotellet
Telefon 990. **Randers**. Telefon 990.
Absolut 1. Klasses Herreskræderi.

Hattemagasinet „Stockport".
Slotsgade 7, Randers.
Elegante Hatte, fikse Sportshuer.
Anbefales i velvillig Erindring.

Bryggeriet
„THOR"
Randers, anbefales.

Svendborg.

Stokke, Piber & Cigarer
fra **Johs. Kristiansen**
Gerritsgade 4—6, ligetor Nicolaj Kirke
Svendborg.

Skive.

Skotøjsbørsen, Skive.

StørsteLager. Smukkeste Udvalg. Solidt Fodtøj.
Specialitet: UOPSLIDELIGE SAALER.
Telefon 231.

JEG er udmærket tilfreds Jeg køber mit Tøj hos J. Suurballe & Co., og dér er Klædelageret saa stort og smukt, at man uden for København ikke finder det bedre, og sker det en Gang, at et Klædningssfykke ikke passer tilfredsstillende, tages det beredvilligt tilbage. De kan spare Deres Ulejlighed, jeg handler som sagt hos J. Suurballe & Co.

Skive.

Prøv

Th. Machons

(Rudolf Schmidts Eftf.)

Barber- & Frisørstue,

Torvet.

NB. Hovedbade med Massage.

HOTEL PHØNIX

SKIVE

C. JENSEN.

Rudolph Schmidt's

Cigarforretning

Skive

bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes Erindring. Største Udvalg i Cigarer, Cigarretter og Røgtobakker, Cigar- — rør, Piber og Stokke. —

Slagelse.

Central Cafèen

● Slotsgade, Telefon 41 ●

aaben til Kl. 12,
anbefaler sine hyggelige Lokaler til Handels- og Kontormedhjælperne.
— **Hurtig Betjening, billige Priser.** —
PETER BYCH.

Husk

Fr. W. Sørensen's

Skræder- og Ekviperingsforretning

Løvegade 18.

Billige Priser, god Pasning.

Sorø.

Jul. Jørgensen,

Haandskomageri.

Lager af Fabriksfodtøj. — Etableret 1870.
Rolighedsgade 102.

Hotel „Postgaarden"

anbefales. — Fortrinligt Køkken.
HYGGELIGE VÆRELSER og LOKALER.

Holstebro

Handels- og Kontormedhjælpere
anbefales
J. P. Andersens Skræderetablissement,
Nørregade.

Barber- og Frisørsalonen

„Romerhus", Torvet.

Peter Groth.

Hovedbade med Massage.

DANSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

ved P. V. F. Petersen.
Altid billigst her paa Pladsen.
TELEFON 150.

Viborg.

Drik Odin

Lager & Pilsner
fineste Kvalitet
samt
Skattefri Pilsneøl
Mørk Skattefri
Dobbeltøl.

Vejle.

A. Christensen,

Vejle. — Telefon 267.

Engelsk Klædelager.

High class Tailor Etablisement.

Hattelager og Manchetlinned.

Complete stock of every thing for Gentlemen

Koncertsalens Varieté
og
RESTAURATION
anbefales

SKOTØJSFORRETNINGEN

SALGADE 5 anbefales

d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.

Største Udvalg. Billigste Priser.

1. Klasses Reparationsværksted.
CH. CHRISTENSEN.

REPRÆSENTANTER
FOR
„DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE"s
ANNONCE-AFDELING.

Aalb.: Hr. N. C. Nielsen-Lindquist, Danmarksg 45.
Aarhus: Hr. C. Hammer, Vestergade 70.
Bramminge: Hr. Kommis H. C. Hansen.
Ebeltoft: Hr. Bogholder R. Hvitved
Esbjerg: Hr. N. C. H. Holm, Jyllandsgade 46.
Fredericia: F. Mazanti, Gjeddesborg.
Frederikshavn: Hr. Bogh. S. West.
Herning: Hr. Kommis Chr. Kampmann.
Hillerød: Hr. Assistent Chr. J. Hansen.
Hjørring: Hr. H. Hein, Hirtshalsvej 5.
Horsens: Hr. Kommis Sten Vandborg.
Holstebro: Mnfktm. Carl Jensen, Nørregade 12.
Kolding: Hr. K. Rasmussen, Jærnbanegade 16.
Kjøbenhavn: Hr. E. S. Schibler, Sønderg. 25.
Middelfart: Hr. Chr. Hansen, Algade 23.
Nykøbing F.: Hr. Kommis C. M. Nørgaard.
Nykøbing M.: Hr. Kommis C. Svenningsen.
Næstved: Hr. Kommis Chr. F. Johannessen.
Odense: Hr. N. Christensen-Krogh. Overg. 44.
Præstø: Hr. Kommis Harry Jensen.
Randers: Hr. S. Bjerregaard, Stolefabriken.
Ringsted: Hr. H. C. Aagaard, Søgade.
Skanderborg: Hr. C. J. Kerff.
Skive: Hr. Kommis Oskar Jensen.
Slagelse: Hr. Kommis J. Jacobsen, Løvegade.
Sorø: Hr. Kommis E. Ellekier.
Svendborg: Hr. H. M. Hansen, Vestergade 47
Thisted: Hr. Chr. Jørgensen, Søndergade 1.
Vejen: Hr. Kommis S. Breund.
Vejle: Hr. Bogholder C. Nielsen-Kloster.
Viborg: Hr. Kommis N. Elgaard.
Vordingborg: Hr. Kommis R. Jørgensen.

Afleveret til Posten den 31. Juli.

Udgivet af Centralorganisationen.
Ansvarhavende Redaktør VILH. HANSEN.
O. WRITH'S EFTF. (Gustav A. Jensen),
Badstuestræde 7, København. K

DANSK
HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 16. 15. August 1909. 9de Aargang.

Det sjællandske Medhjælperstævne.

DET VAR ET TEMMELIG MAADELIGT VEJR da Deltagerne fra de forskellige sjællandske Byer den 1ste August samledes paa Banegaarden i Roskilde. Ved 11-Tiden ankom Kollegerne fra Næstved, hvorefter man i sluttet Trup spadserede gennem Klosterskoven til Etablissementet »Trægaarden« Stævneudvalgets Formand, *Fr. Møller*, Kjøbenhavn. bød Forsamlingen Velkommen og udtalte Haabet om at denne Dag maatte bringe Fremgang for vor Sag. ønskede at Deltagerne maatte tilbringe en behagelig og fornøjelig Dag. »Dog, et Skaar i Glæden maa Dagen bringe os. En af vore bedste og mest afholdte Kolleger, Bjørn Bjørnsen. er i Aftes faldet for en Forbryders Haand. Lad os mindes ham som den gode og brave Kammerat han var, lad hans Minde leve blandt os«. — Under denne lille Mindetale rejser Forsamlingen sig.

Da Kl. var 12 gik man til Domkirken for at bese denne. Efter dette Besøg samledes Deltagerne atter i »Trægaarden«, hvor Centralorganisationens Formand og Frk. Elisabeth Jørgensen talte. Først sang man en af Chr F. Johannessen, Næstved, i Dagens Anledning forfattet Sang, hvorefter *Christen Ingvoldsen* besteg Talerstolen, hilst med Bifald.

CHRISTEN INGVOLDSENS TALE:

Det er ikke rent tilfældigt, at vi i Dag fester; det er nemlig 12-Aarsdagen for at Spiren til Centralorganisationen blev lagt; idet »De danske Handelsmedhjælperes Forbund« stiftedes den 1ste August 1897. De Resultater, der er opnaaet i den forløbne Tid, kan vi godt være bekendt. Begejstringen for vor Sag er der stadig. Det er nemlig saaledes at man først af alt skal se til Bunds. Den der ikke gør dette ser overfladisk paa Tingene. Vi *har* vundet betydeligt frem. Det Resultat, der er størst, er den tidligere Lukketid, Helligdags- og 8-Lukkeloven. 7-Lukningen vinder frem og den vil snart være hævdvunden i de fleste af Landets Købstæder. Vi har de kommunale Lærlingevedtægter, der beskytter den unge Arbejdskraft. Vi har Indflydelse paa Rejsestipendiernes Fordeling. Alt dette er betydningsfuldt, men der bagved ligger vort endelige Maal langt ude.

CHRISTEN INGVOLDSEN TALER VED ROSKILDESTÆVNET.

Siden hin 1ste August i 1907 er der ogsaa sket Omforandring i vor Tankegang. Vi ser ganske anderledes paa Tingene, vi har faaet Troen paa, at vor Sag er en Sag der er værd at kæmpe for. Principalen, Offentligheden og Lovgivningsmagten havde for 12 Aar siden kun et Skuldertræk, men véd nu at det er ramme Alvor, at det er en Sag der *skal* føres igennem. Nu er der en anden Aand og et andet Grundlag for Fremtidens Arbejde. Medhjælperne forstaar deres Ret og kræver den, og Principalerne maa baade erkende og indrømme den. Det betyder at der er et helt andet Grundlag end for faa Aar siden. Det er Begejstring omsat i Vilje, Energi og dagligt Arbejde.

Straks i den første Begejstring faar man en Bunke Mennesker med, som fylder op, men som falder fra naar det ikke gaar hurtigt nok. Tilbage bliver de med den stærke Overbevisning og Vilje. Se *den* Vej fører frem mod det store Maal, ellers nytter Organisationen ikke.

Nogle Punkter paa denne Vej er Arbejdsløshedskassen, Pladsanvisnings- og Oplysningsbureauet. Dette sidste skal oplyse Medlemmerne om Forholdene i de ledige Pladser osv. Her skal Afdelingernes Bestyrelser og Hovedkontoret arbejde Haand i Haand. Der vil blive meget mere Arbejde. Allerede Arbejdsløshedskassen har bragt mere Arbejde for Afdelingerne og de to andre Sager vil ogsaa gøre dette.

Hver enkelt Oplysning om Arbejdsforholdene i de forskellige Pladser, hver ledig Plads vi udfylder, betyder et Skridt fremad mod Maalet.

Der vil snart komme meget Arbejde og det bør da være saaledes at det ikke bliver Bestyrelserne, der skal gøre det hele, Medlemmerne maa hjælpe Bestyrelserne og Bestyrelserne Hovedkontoret.

Oplysningsbureauet skal sættes i Stand til at forhindre at Medlemmerne modtager de daarlige Pladser, ligesom Pladsanvisningen skal hæmme Tilgangen til dem.

Fabriksloven skal revideres i den ordinære Rigsdagssamling 1909—10, og vi venter og tror, at Handels- og Kontormedhjælperne ved denne Revision vil komme ind under Loven.

Der maa da ansættes *Handelsinspektører* og det daglige Livs Tilfældigheder skal reguleres ved. at Medlemmerne gaar til Bestyrelsen og denne til Handelsinspektøren. At komme ind under denne Lov vil være til Gavn for Standen og vort Programpunkt om bedre hygiejniske Forhold, vil ske Fyldest.

De jyske Detailhandleres Repræsentantskabsmøde afholdtes for nogen Tid siden i Aarhus, og viste Forhandlingerne os at Købmændene kun interesserer sig for Sukkersækkenes Plombering og Sækkebaand. Medhjælpernes Krav om bedre Forhold afviser de Herrer med Motiveringen, at de ere »ubetimelige«. Vi maa lade være at henvende os til de Foreninger, som finder det ubetimeligt, at vi stiller vore Krav, men vi maa gaa til Forretningerne selv. Vi skal i højere Grad end tidligere gaa vore egne Veje uden Hensyn til Købmændene.

Uden Arbejde, uden at Hovedledelsen staar godt med Afdelingernes Bestyrelser, og Bestyrelsen med Medlemmerne, naar man ikke noget Resultat.

Jeg haaber og ønsker at dette i stadig stigende Grad maa blive Tilfældet, og med Haabet om, at Medlemmerne maa have Storsyn nok til at bøje sig for den Diciplin, Organisationen maa forlange af dem, fordi de har Storsyn nok til at se den Vej, der fører til Maalet gennem alle det daglige Arbejdes Enkeltheder, beder jeg dem raabe et Hurra for, at denne Aand maa herske blandt de organiserede Medhjælpere. (Hurra!)

Efter at det Bifald, der hilste Formandens Tale, var hendøet, traadte Frk. *Elisabeth Jørgensen* frem paa den festlig smykkede Talerstol, modtaget med en Bifaldssalve.

ELISABETH JØRGENSENS TALE.

For at ihukomme det der i »D. H. K. M. T.« skrevet staar, skal vi endnu mindes den 1ste August for 36 Aar siden Paa denne Dag fødtes nemlig den Mand, som gav Stødet til Centralorganisationen. Denne Mand var *Axel Gundel.* Han tog fat da man endnu stod paa bar Grund, og tog fat med en Begejstring, som jeg maa haabe altid vil besjæle os. Han lagde Grundlaget for det, vi nu kan bygge videre paa. Vi skylder ham Tak og vi skylder at mindes ham paa denne Dag.

De enkelte Mænds Arbejde maa dog ikke overvurderes. Axel Gundel gik fra og dog gik Organisationen frem. Denne er nemlig ikke Enkeltmands Værk, men det er Tidens Væsen, den økonomiske Udviklings nødvendige Resultat.

Se lyst paa Fremtiden! Der er en Del som endnu mener, at de kan undvære Organisationen. De kommer snart med. De vil komme til at føle det som en Naturlov, at de ikke kan komme frem uden ved at staa sammen med dem, hvormed de har fælles Interesser. Enkeltvis opnaas intet, samlet er vi en Magt.

Forbundets Formand har talt om Organisationens Fremskridt. Jeg vil kun understrege, at blot for en halv Snes Aar siden kunde vi ikke tage ud i Morgenstunden. Nu har vi ved Organisationens Hjælp faaet Søndagen fri. Axel Gundel gav ogsaa et Fingerpeg om Organisationens Fremtid, ved at gøre opmærksom paa Kvindernes Deltagelse. Jeg har ofte talt til uorganiserede Forretningsdamer. Her er det mig en Glæde at sige til de organiserede: Vær med i Arbejdet, vi kan ikke forlange at Mændene skal tage fat med Energi, hvis vi ikke selv viser Vilje og Interesse for Sagen. Det er ikke nok at en enkelt staar og taler; der maa være mange flere, mindst en i hver By. Lad det blive saaledes over det hele Land, at Kvinderne staar frem overalt. Vi har ogsaa i høj Grad Brug for Kvinderne, de kan paa mange Maader bidrage til at højne Livet i Organisationen.

Der siges at Kvinder i særlig Grad har Sans for Personlighed, i saa Fald vil de ogsaa føle sig tiltalt af at udvikle Ansvarsfølelsen i Medhjælperne, modarbejde den Demoralisation, som vort Fag let fører med sig. For ingen opdrages dog saa systematisk til Usandfærdighed og Unøjagtighed, som de der skal opdrages til Handelsfolk. Den danske Forfatter P. A. Heiberg var en Tid Medhjælper i et stort Handelshus i Bergen, men da han blev sat til at forfalske nogle Regnskaber, protesterede han og maatte fortrække fra Pladsen. At den Løshed som Arbejdet giver ikke skal slaa ind, det er hvad Kvinderne bør arbejde for indadtil. Men i Dag holder vi Fødselsdag. Det er godt at vi endnu ikke er naaet til at holde den paa Skydebanen, men her i den friske Natur, hvor Vinden vifter alt Bogstøvet og Butiksstøvet bort.

Et Leve for, at vi naar vi om 10 Aar atter holder Fødselsdag maa have 10 Gange saa mange Medlemmer indenfor Rammerne og stadig den samme ungdomsfriske Begejstring for vor Sags Fremgang som i Dag. (Stærkt Bifald!)

EFTER TALERNE.

Forsamlingen istemte derefter »Medhjælper-Marchen«, hvorefter Deltagerne spredtes i de naturskønne Omgivelser for atter at samles Kl. 4 i »Trægaarden«s Festsal, hvor Deltagerne under Medhjælpermarchens Toner bænkede sig om de festlige Borde. Her præciderede *Fr. Møller*, der bød Forsamlingen Velkommen, hvorefter man stemningsfuldt sang den af vor afdøde Kollega Bjørn Bjørnsen til Stævnet skrevne smukke »Medhjælperhilsen«. Derefter talte *A. Poulsen*, Kjøbenhavn, for Centralorganisationen, *Elisabeth Jørgensen* for Chr. Ingvoldsen som den dygtige Organisationsformand, og »Medlem 729«s udmærkede Revuesang blev afsungen. *Chr. F. Johannessen* talte derefter for de kjøbenhavnske Afdelinger, »Pionererne i vor Bevægelse«, Redaktør *Vilh. Hansen* talte for Organisationens Grundlæggere. og det vedtoges med Akklamation at sende telegrafiske Hilsener til »De danske Handelsmedhjælperes Forbund«s første Formand *Karl Hintz* og til *Axel Gundel.* *Alsøe*, Kjøbenhavn, talte for de sjællandske Afdelinger, *Chr. Ingvoldsen* for Redaktøren, *Melskens*, Hillerød for Frk. Elisabeth Jørgensen og Hurraraabene rungede atter og atter gennem Salen, indtil der sluttedes med en Sang af Johannessen. Næstved.

Der udvekledes Telegramhilsen med vore lolland-falsterske Kolleger, samlede til Stævne i Maribo.

Saa tog Dansen sin Begyndelse.

Pauserne udfyldte en Kollega. Hr. Bjerregaard fra Hillerød med Sange og Deklamation. Men Tiden iler; snart begynder det at tynde ud. den ene Afdeling efter den anden maa bryde op, Afskedshilsener udveksles bestandig. Kl. $10^1/_2$ tog den sidste Afdeling af Sted og — Roskildestævnet var endt!

Alle Deltagere var enige om, at dette Stævne havde faaet det bedste og værdigste Forløb, vekslende med Alvor og Fest, til lige Ære for Deltagere som Arrangører, og til fortsat Fremgang for vor Sag.

Fr. Møller.

Lolland-Falstersk Medhjælperstævne.

LANDETS SYDLIGSTE Ø-STIFT har hidtil afgivet en ugunstig Jordbund for den faglige Samlingstanke blandt vore Standsfæller. Heri har Nykjøbing-Afdelingens Oprettelse bragt en heldig Forandring, og Organisationens Plov har begyndt at drage dybe Furer i de flade Øers givtige Jordsmon.

Det fremgik bl. a. af Medhjælperstævnet — den første større Sammenkomst af lolland-falsterske Standsfæller — i *Maribo* den 1ste August, der havde samlet ca. 100 Kolleger fra Stiftets Byer, og som fik et saa tilfredsstillende Forløb, at man deraf tør tage de bedste Varsler for den kommende Tid.

Fra Afdelingsformanden i Nykjøbing F., Hr. *A. Spiermann*, har vi modtaget følgende Referat:

Ved Middagstid samledes Deltagerne ved Banegaarden i Maribo og begav sig straks derpaa ombord i Motorbaaden, der skulde sejle dem til »Borgø«, hvor den alvorligere Del af Stævnet skulde afholdes.

Efter Ankomsten til Borgø lejrede Deltagerne sig rundt omkring paa Festpladsen og Formanden for Nykjøbing Afdelingen bød Velkommen, gjorde Rede for Stævnets Hensigt og gav derefter Ordet til Hovedbestyrelsesmedlem *N. C. Nielsen*, Kolding:

»Følg ej med Strømmen, men følg med Tiden,
hvis du vil holde dig ung i Striden;
gaar du med Strømmen, da vil den sluge dig,
gaar Tiden fra dig, den kan ej bruge dig. —«

Dette lille Vers af Digteren Hostrup kan passende sættes som Devise over det Arbejde, Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælpere vil udføre. Det at følge med Tiden er noget der er svært, særlig for de ældre; derfor ser saa mange ældre Handelsmænd med saa liden Forstaaelse paa vort Arbejde. —

Efter at have givet en kortfattet Skildring af Organisationens Programpunkter og paapeget hvilke Opgaver, der blev Fremtidens Arbejde at søge løste, fortsatte Taleren: »Naar man agiterer for vor Sag. møder man stadig de tre Anker derimod: 1) Kontingentet er for højt, 2) Organisationen er politisk og 3) Jeg har Sympati for Deres Sag, men vil endnu ikke indmelde mig. Disse Anker er meget lette at gendrive. Vort Kontingent er meget lavt i Forhold til andre Organisationers i vort Land. Se altid at det er en *Organisation*, De indmelder Dem i, ikke en *Forening*. — Vi er absolut upolitiske. De maa altid holde disse to Ting, *Social*politik og *Parti*politik, adskilte fra hinanden; det er den første Slags Politik vi driver, hvis De absolut vil finde Politik i vor Sag. Vi har saavel blandt vor Ho-

vedbestyrelse som blandt de menige Medlemmer Folk af alle politiske Anskuelser. Det røde Spøgelse, som saa mange udenforstaaende tror at kunne se, det eksisterer slet ikke.

Hvad angaar den tredie Anke, den med Sympatien, da gælder den heller ikke. Et Menneske kan ikke leve paa Sympati, og en Organisation ejheller; nej, De maa alle med, saa kan De først vente større Resultater end dem vi i Øjeblikket har opnaaet.

Det er en Kendsgerning at nogle af vore værste Modstandere er de Principaler, der selv indtager en fremskudt Plads i *deres* Organisation. Det synes mig at være et meget inkonsekvent Standpunkt; men jeg tror den Dag vil komme, at naar en Medhjælper der søger Plads bliver spurgt »Er De i Organisationen«? og han dertil svarer »Ja«! da vil det være den bedste Anbefaling han kan møde op med. Saa vil Principalen faa Indtrykket af at det er en Mand, der *vil noget*.

Jo, ligesom Sten Blicher for halvfjerdsindstyve Aar siden løftede det i Dagens Strid bøjede danske Folk op paa Himmelbjærgets Top og lod det staa Ansigt til Ansigt med alt det, der var Fremgang og Grøde i, saaledes vil vor Organisation løfte alle Fagets Udøvere.

Et Leve for en selvstændigtænkende og maalbevidst Medhjælperstand. (Hurra!)

Formanden for Nykjøbing Afdeling takkede Foredragsholderen paa Forsamlingens Vegne, og sluttede denne Del af Stævnet med en Tak til dem, der lød Kaldet, og udtalte Haabet om at dette første Stævne af H- & K. M. paa Lolland-Falster, maatte give Stødet til nye og arbejdsdygtige Afdelinger under Centralorganisationen. (Hurra!)

Der var imidlertid dækket et stort Kaffebord ved hvilket Deltagerne nu tog Plads, og Mand og Mand imellem blev de Ord som N. C. N. havde talt nu diskuteret og viste, at Stemningen for Organisationstanken snart skal sætte Skud herovre ved Oprettelse af nye Afdelinger, bl. a. i Nakskov og Nysted.

Efter Kaffen marscherede vi alle under muntre Sange tilbage gennem hele Øen til Motorbaaden, der efter en rask lille Sejltur atter bragte os til Maribo, hvor vi straks begav os til »Olsens Hotel«, — den derværende Forenings fortrinlige Lokaler, og efter diverse Ordninger af Toilletterne begav man sig til Bords i den store Festsal, hvor Stemningen straks var oppe, da Formanden for Maribo-Afdelingen, Hr. Larsen, efter at have budt Velkommen, oplæste et Telegram fra Stævnet i Roskilde og meddelte, at der forinden Telegrammet modtoges, allerede var sendt telegrafisk Hilsen til dette Medhjælperstævne. Ordet var frit og Talerne gik nu Slag i Slag. Vor gode Ven N. C. N. hyldedes i begejstrede Taler og fik et med stærke Hurraraab besvaret Leve til Tak for at han var rejst den lange Vej, for at oplyse »Stiftet«s Medhjælpere om deres Organisationspligt. Ligeledes holdtes en med lignende Ovation modtagen Tale for Damerne, af hvilke navnlig Nykjøbing-Damerne kunde tage sig Talen til Indtægt, da det hovedsagelig var disse der repræsenterede de kvindelige Medhjælpere, hvad ogsaa flere Gange foruden fandt stor Paaskønnelse. Det vilde tage for megen Plads hvis alle de Taler, der holdtes, skulde nævnes. Men hver enkelt af disse beviste den Trang, der havde været tilstede hos samtlige Medhjælpere, til at mødes og drøfte, hvad man havde paa Hjerte, og at man var glade ved, at Lejligheden dertil nu var kommen, ligesom den Hjertelighed og Munterhed, der prægede hele Stævnet vidnede om, at snarlig Gentagelse af et saadant Stævne vilde finde Talsmænd hos alle Stævnets Deltagere. Efter Spisningen drak man Kaffe i de tilstødende Lokaler, hvorefter man sluttede Dagen med et animeret Bal. N. C. N. var ganske betaget af den storartede Dag og mente, at Centralorganisationen nok skulde faa Glæde af dette Stævne, og under Hjemkørselen sad han i sine lyse Fremtidsdrømme og saa den ene Afdeling blomste frem herovre efter den anden, medens han for sig selv sad og nynnede:

Aa' gid a dæ maa go' dem wall', go' dem wall, i manne manne O'er, i manne, manne O'er.

Til dette Ønske slutter sig

A. Spiermann.

KVINDERNES RUBRIK

VED JOHANNE BERG.

Konkurrencen!

DEN MODERNE KVINDEBEVÆGELSE, Kvindernes Kamp for Ligestillelse med Mændene, for at vinde Selvstændighed, gaar sin Sejrsgang gennem Verden, og fører Kvinderne videre ud i Erhvervslivet. — Kvinden har jo nu grebet ind i næsten alle Fag, vi ser hende i Haandværket, i Industrien, i Kunsten og i Videnskaben, og vi ser hende jo ogsaa — endda meget stærkt — repræsenteret i vort Fag.

Saaledes som i Haandværk, Kunst og Videnskab, saaledes ogsaa i Handelen er Kvinderne misundt og ilde set af Mændene, der betragter dem som farlige Konkurrenter og sig selv som eneberettigede.

Som det vigtigste Argument imod Kvinderne i Handelen, fremfører baade Principal og Medhjælper, at Kvinderne aandelig set er mindre værd end Mændene; men Principalen og Medhjælperen glemmer i al deres Egoisme, — den første vil have Anledning dertil, for at benytte Kvinderne som billigere Arbejdskraft, den sidste frygter hende som en Konkurrent, der bliver endnu farligere paa Grund af den lavere Løn — at i de Lærdes Verden, blandt berømte Digtere og Kunstnere findes mange Kvinder, at Kvinder i mange Videnskaber har erhvervet sig Doktorgraden, at de har ved Eksaminer svunget sig op til ogsaa at beklæde offentlige Embeder. Og saadan kunde der nævnes Masser af Eksempler. Men hvorfor søge saa langt omkring, det behøves slet ikke, for at faa gode Eksempler til at belyse Kvindernes Dygtighed i Handelsstanden, hvor Manden endnu tænker sig som den Overlegne. Gives der ikke mange udmærkede Firmaer, hvis Indehavere og Ledere er Kvinder? Og om hvor mange Forretningshuse, paa hvis Skilt Mandens Navn pranger, siger man ikke »at Kvinden er Sjælen i Forretningen«? Eller hvor mange Hustruer fører ikke efter deres Mands Død Forretningen videre, saa at Sønnerne senere kan overtage en lige saa veldreven Forretning som af Faderen!

Ganske vist, det ømme Punkt er som tidligere paapeget Uddannelsen. Den Uddannelse, Butiks- og Kontormedhjælpersken faar, staar tilbage for den, den unge Mand modtager i sin Lærlingetid, og stiller jo saaledes Medhjælpersken tilbage for hin, saa at man i mange Tilfælde med nogen Ret betaler hende mindre for sit Arbejde.

Ligesom Skoler og Universitetet, saaledes er jo ogsaa Fagskolerne blevne aabnede for Kvinderne. Derved er der givet dem saadanne aandelige Udviklingsmuligheder, at de bliver jævnbyrdige med den unge Mand i teoretisk Uddannelse. Naar dertil bliver at føje en tilsvarende praktisk Uddannelse vil vel ingen nægte, at naar Kvinderne efter deres Læreaar møder med samme Kundskaber og samme Praksis er de berettigede til at fordre samme Løn som den mandlige Medhjælper. Er man først naaet saa vidt vil Manden nok vide at forlange, at Kvinderne ogsaa stiller et saadant Krav, og ikke underbyder hans Arbejde. Naar vi er naaet saa langt frem, da først kan der blive Tale om den sunde Konkurrence, naar det bliver mellem Evner og Dygtighed at Konkurrencen staar.

Man fremfører ofte den Indvending, at Kvinden med sine beskedne Livsfornødenheder kan arbejde billigere end Manden. Saa beskedne er nu Kvindens Livsfornødenheder heller ikke; thi koster hendes Bolig, hendes Klæder, hendes Næring mindre end Mandens? Nej de Kvinder, der griber til selvstændigt Erhverv, er mange Gange de, der ikke alene skal ernære sig selv men ogsaa maa være Hjemmet til Støtte, og ved hvis Arbejde der helt eller dog delvis skaffer Udvej for yngre Søskende til Haandværkslære eller akademisk Dannelse.

Den mandlige Principal og Medhjælper skulde ogsaa betænke, at Kvinderne slet ikke for deres Fornøjelse jager efter det strænge Arbejde, men at det er de økonomiske Forhold, der driver dem til at gøre det. Og de økonomiske Forhold tager ikke nogen daarlig Vending, fordi der trænges til mere Arbejdskraft; for saa maatte jo de Stater, hvis ringe Befolkningsantal kun efterlader en daarlig arbejdende Slægt, være de lykkeligste.

I Stedet for at føre en unyttig Kamp mod Kvinderne skulde Mændene forstaa, at Arbejdet er Menneskenes Ret, det ærer baade Mand og Kvinde. Men Kvinderne skal lære at indse, at naar de paa Arbejdsmarkedet vil konkurrere med Mændene, det da bør være saaledes, at de ikke bliver foretrukne, fordi de viser sig at være de — lavest bydende.

Fra vort Hovedkontor.

Maanedsberetning for Juli.

SOMMERENS TID kalder os til Friluftsagitation. Derom handler da ogsaa det første i afvigte Maaned udsendte Cirkulære, der lægger de for Arrangement af *Medhjælperstævnerne* nedsatte Udvalg paa Sinde, at tilrettelægge disse Led i vor Sommer-Agitation med størst mulig Omsigt.

Maaneden har opvist et saadant Møde i det nordjyske

Medhjælperstævne den 4. Juli i Moskov, hvoraf Frk. Johanne Berg har givet et udførligt Referat i »D H. K. M. T.«s Nr. 14. Ved dette Stævne, der havde funden god Tilslutning, talte vor Formand *Chr. Ingvoldsen* om Centralorganisationens nærmestliggende Opgaver.

Agitationen for 7-Lukningen i indeværende Sommer afsluttedes; de indsendte Afdelingsberetninger er af Redaktionen behandlet i »D. H. K. M. T.« Nr. 15. Efter de sidste Meddelelser vil vor Agitation i enkelte Byer antagelig resultere i, at 7-Lukningen udvides til at omfatte hele Aaret for nogle Brancher.

Angaaende *de statsunderstøttede Foredrag* i forrige Vinter er der aflagt Beretning til Ministeriet for Søfart og Handel, medens der er indgaaet Andragender fra 22 Afdelinger om Tilskud til Foredrag i det kommende Vinterhalvaar.

Medens Centralorganisationens Virksomhed i nogen Grad har lidt under Indflydelse af Aarstiden er *det interne Arbejde* atter bragt i fulkommen og tilfredsstillende Orden, hvortil Herr *C. Hammers* Ansættelse paa Hovedkontoret har bidraget virksomt. Bøgerne er — som tidligere meddelt — afleveret i afsluttet og revideret Stand medio Juli.

Centralorganisationens Forretningsudvalg har, som tidligere refereret afholdt Møde i Odense den 25. Juli i Forbindelse med et fynsk Distriktsmøde, der bl. a. resulterede i forskellige Personskifter indenfor det fynske Udvalg.

Hovedbestyrelsen er indkaldt til det ordinære halvaarlige Møde den 5. September paa Hovedkontoret i Aarhus.

†

Bjørn Bjørnsen.

Et bravt Menneske, en god Standsfælle.

LYNET ER SLAAET NED IBLANDT OS. Døden har med Voldsomhed taget en af Vore, endog en ung, lovende Mand, der arbejdsglad og pligttro passede sin Gerning som de Bedste blandt sine Standsfæller, men forud for de fleste af dem havde en udpræget Standsfølelse og et Hjerte, der slog varmt for Medhjælpernes Sag.

Bjørn Bjørnsens Navn er nævnt med dyb Medfølelse de Tusinde Gange, siden han den 31. Juli ved Midnatstid faldt som Offer for et afskyligt Rovmord, snigmyrdet af en Ugerningsmand.

For alle dem, der kendte ham som den gode Kollega han var, vil Efterretningen om hans voldsomme Død altid staa som et af de Øjeblikke, der ikke glemmes, fordi ikke alene Uhyggefølelsen betager os, men det bæres os for, hvor ubegribelig haardt og ubarmhjertigt Skæbnen kan ramme os, og hvor brat Smilet for stedse kan stivne om vor Mund.

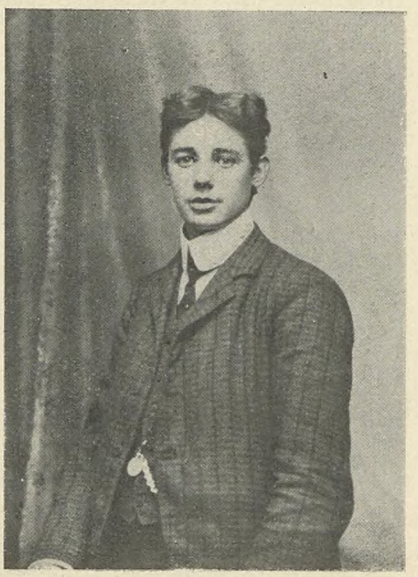

BJØRN BJØRNSEN

Kun lidet skal her fortælles om Bjørn Bjørnsen udover det alle Landets Blade har meddelt. Han var Søn af Proprietær B., Hellebjerggaard, nær den lille nordsjællandske Landsby Villingerød, sydvest for Hornbæk, og der fødtes han den 29. Maj 1886, lærte i en blandet Købmandsforretning i Villingebæk, kom dernæst et Aarstid til Vassingerød. Derefter blev han ansat som Medhjælper hos Grosserer Oscar Davidsen, Kjøbenhavn, hvor han har været i 4 Aar.

En Dag — lige efter fuldendt Læretid — mens B. var i Vassingerød, bladede han i Kjøbenhavns Vejviser. Her faldt hans Blik paa Centralorganisationens Adresse — snart efter meldte han sig som direkte Medlem. Da han senere overgik til Kolonialmedhjælpernes Afdeling i Kjøbenhavn blev han et aktivt og stærkt interesseret Medlem, og sidste Vinter valgte hans Fagfæller ham som deres Repræsentant i Bestyrelsen for »Handels- og Kontormedhjælpernes Fagforening«. B. hørte til de stabile Medlemmer, han manglede aldrig ved Møderne, var en god Kammerat, om hvem der altid lød gode Ord. Ogsaa af sin Principal, hvis betroede Mand han blev, var han meget afholdt og Grosserer Davidsen har fortalt os, at B.s tidligere Principal gik i Borgen for hans Hæderlighed med Tilbud om at erstatte tifold, hvad B. forgreb sig paa. Saa overbevist var Manden om hans grundhæderlige Vandel.

Bjørn Bjørnsen var Nordsjællænder af Væsen og Dialekt, og hans Længsler gik med den smukke Hjemstavn mellem Esrom Sø og Kattegat, til Landet der indrammes at Klosterris Hegn og de store Skove om Grib. Om B. og det Hjem, der fostrede ham, faar man et Indtryk gennem et Par Vers af et Digt, han nylig tilegnede sin Moder paa hendes Fødselsdag:

»Disse Barndomsminder — for mig skønne —
drage nu forbi mit unge Blik,
jeg kan kun med Tak din Godhed lønne,
kun Tak for al den Kærlighed jeg fik.
Men Du, som er min Kærlighed, den første,
Du bliver og den sidste og den største.

Derfor paa denne Dag kun Ønsker gode,
jeg har for Dig ind i en Fremtid lang,
og gid at jeg faar stridt mig Fod for Fode,
frem til det Maal, jeg sa te mig: En Gang
at kunne byde kære Fa'er og Moder
en Lykketid som Alderdommens Goder!«

Faa Timer før Roskilde-Stævnet, hvortil B. havde glædet sig, og endnu før han fik set sin første Artikel til »D. H. K. M. T.« og sin »Medhjælperhilsen« til Stævnet paa Tryk, udslettedes Bjørn Bjørnsen i ét Nu af de Levendes Tal.

* * *

Begravelsen fandt Sted fra Villingerød Kirke den 8de ds. Henved 1000 Mennesker deltog, og et Væld af Kranse dækkede Kisten. Alle vore sjællandske Afdelinger havde sendt Kranse, Centralorganisationen og Afdelingerne i Kjøbenhavn og Aarhus pragtfulde Palmedekorationer. Vore kjøbenhavnske Tillidsmænd bar Kisten til Graven, og i Følget saas bl. a. mange Repræsentanter for vor nærmeste Afdeling, — Hillerød. Centralorganisationens Hovedbestyrelse var repræsenteret ved Redaktør *Vilh. Hansen.*

Præstens Tale fattedes netop *det*, der udfra et almenmenneskeligt Synspunkt evner at bøje Gemytterne ind under Øjeblikket Stemning. Og først da Grosserer *Davidsen* stod frem og stærkt bevæget udtalte, at den Afdøde havde været et af de bedste Mennesker han havde kendt, en dygtig og trofast Medhjælper, — men overvældet af Bevægelse maatte afbryde — blev den store Forsamling grebet af den tunge Højtidsstemning, der saa usædvanligt gav denne Ligbegængelse sit Præg. — Dette Indtryk forstærkedes, da den Afdødes Fader med graadkvalt Stemme takkede for al den Deltagelse, der blev Familien til Del i denne Sorgens Tid.

Sluttelig stod *Vilh. Hansen* op paa Jordvolden bag Graven og udtalte følgende Mindeord:

»Paa Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeningers Vegne, fra de kjøbenhavnske og sjællandske Medhjælperforeninger, hvis Repræsentanter her er fremmødt, bringer jeg Dig Bjørn Bjørnsen, et sidste Farvel fra Dine Standsfæller.

Vi vil bevare Mindet om Dig som den gode Kammerat, der altid viste Trofasthed mod Din Stands Sag, og virkede for dens Fremgang med al Din Ungdoms Tro og Begejstring.

Medhjælpere i alle Landets Egne sender i Dag en vemodig Tanke til Dig, der gik bort fra os under Udøvelsen af Dit Arbejde, under Opfyldelsen af Din Pligt.

Men alle vi, der kendte Dig og holdt af Dig, vi vil altid mindes Dit gode Hjerte, Din redelige, brave og retskafne Karakter — et værdigt Eksempel til Efterlevelse for Dine Standsfæller.

Fred med Dit Minde, Bjørn Bjørnsen!« —

Saa sænkedes Skytteforenings-Fanen fra Frederiksborg Amts 2den Kreds over Graven — mens de Hundreder, der fyldte den lille Kirkegaard, vejrede Livets bitre Alvor og den Død, der engang har Bud til os allesammen.

Ny Afdeling.

Afdeling oprettet i Silkeborg.

VED ET OFFENTLIGT MEDHJÆLPERMØDE, der afholdtes i *Silkeborg* den 4de ds. og som var besøgt af ca. 30 Medhjælpere og Principaler, talte Hovedbestyrelsesmedlem *Th. Hansen,* Aalborg, om Centralorganisationens Maal og Midler.

Efter det med Opmærksomhed fulgte Foredrag vedtoges det at stifte en Medhjælperforening med Tilslutning til Centralorganisationen. Det foreløbige Medlemsantal er 15.

Som foreløbigt Udvalg valgtes følgende Kolleger: *Chr. Jensen* (»Manufakturhuset«), *Svend West* (Marius Jensen) og Kommis *Sørensen* (Blichfeldt).

Det er ikke første Gang, der er oprettet en Afdeling i Silkeborg; allerede for Aar tilbage dannedes den første Forening, der imidlertid atter opløstes paa Grund af Personskifter. Senere Forsøg er kun kronede med lidet Held.

Vi haaber imidlertid, at den nu oprettede Medhjælperforening maa vise sig som et stærkt og fast Led i Landorganisationen.

Conto pro diversi.

KOMMUNAL VEDTÆGT I KOLDING.

Paa Foranledning af vor Afdeling har Byraadet i Kolding ved et nylig afholdt Møde med 10 mod 6 Stemmer vedtaget en kommunal Vedtægt for Børns og unge Menneskers Arbejde. Ogsaa Borgmesteren voterede for Vedtægten, der er affattet efter Aarhus-Vedtægtens Mønster.

Den gennemførte Vedtægt indeholder et Fremskridt, forsaavidt som den bestemmer at Lærlinge ikke maa beskæftiges i Butikker og paa Kontorer fra Kl. 7 Aften til Kl. 6 Morgen. Imidlertid er dette stridende mod Lovens Bestemmelser, der ansætter det paagældende Tidsrum fra Kl. 8 til Kl. 6. Hovedkontoret har straks givet Afdelingsformanden, Hr. *N. C. Nielsen*, fornøden Underretning.

HILSEN TIL NORSKE STANDSFÆLLER.

Til det norske Medhjælper-Landsmøde, der som meddelt i forrige Nr. afholdtes i Trondhjem d. 7. og 8. August afsendtes følgende telegrafiske Hilsener:

Handelsmedhjælpernes Landsmøde, Trondhjem.

Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger sender norske Standsfæller kollegial Hilsen. Held og Lykke med Mødets Resultater.

Chr. Ingvoldsen, Formand.

»Handelsmedhjælper-Mødet, Trondhjem.
Held Eders Sag! Kollegial Hilsen.

Vilh. Hansen.

Vi forvente i næste Nr. at bringe et af en Deltager i Landsmødet udarbejdet Referat.

INTERNATIONAL MEDHJÆLPERKONGRES.

»Féderation internationale des Employ'ès« afholder sin 4de Kongres i *Geneve* den 20.—22. August. Foruden forskellige Anliggender vedrørende den internationale Organisations indre Forhold vil flere vigtige og i alle Lande aktuelle Spørgsmaal, som Minimallønning og Maksimalarbejdstid, Lærlingearbejdet, Konkurrenceklausuler etc. komme til Drøftelse.

Medhjælperorganisationerne i England, Frankrig, Belgien, Spanien, Holland. *Danmark*, Australien og Nord Amerika er inkorporerede under Føderationen. Vor Centralorganisation har for længere Tid siden modtaget Indbydelse til at deltage i Kongressen, men har Forretningsudvalget beklaget ikke at kunde sende en Repræsentant.

N. C. NIELSEN OG SKJOLDBORG.

»Kolding Folkeblad« indeholder en længere Artikel, »Digteren paa Dynæs«, om et Besøg som Hovedbestyrelsesmedlem *N. C. Nielsen,* har aflagt hos den jyske Husmands-Digter, der driver et Husmandsbrug paa den idylliske Halvø i Julsøen ved Himmelbjergets Fod. N. C. N., hvis letflydende Pen er denne Tidendes Læsere velbekendt, viser os her en Personlighed, hvis Synsmaade han deler, og drager sluttelig en Parallel mellem »Hedelærken Sten Blicher og Manden paa Dynæs«, omtaler Blichers Modgang og slutter: »Men i de halvfjerdsindstyve Aar er Materialismen traadt tilbage, og en ny Tid og nye Mennesker er groet op i Danmark. Den Gerning, Himmelbjergpræsten begyndte for halvfjerdsindstyve Aar siden, er nær ved Maalet, og en af de bedste Kæmper derfor i den nyere Tid er Digteren derovre paa Dynæs.«

Kontrol med 8-Lukningsloven.

AARHUS-AFDELINGEN har offentliggjort en Advis til de Forretningsdrivende, indeholdende en Henvisning til Lovens Bestemmelser.

Derefter hedder det: »Adskillige Forretningsindehavere holde sig ikke denne Lov efterrettelig, hvorfor Handels- og Kontormedhjælperforeningen har set sig nødsaget til at kontrollere Lovens Overholdelse, ligesom Foreningen ogsaa har indsendt en Klage til Politimesteren i Aarhus med Anmodning om at tage Affære og notere Efternølerne.

I de sidste tre Uger har Foreningen noteret en Del Handlende, som gentagne Gange har overtraadt Loven, og Bestyrelsen gør herved opmærksom paa, at flere Anmeldelser vil finde Sted, ligesom enhver, der herefter ikke holder sig Lovens Paabud efterrettelig, uopholdelig vil blive noteret og Klage indgivet.«

— — — —

Denne radikale Fremgangsmaade er den eneste anvendelige og den bør finde Efterligning andre Steder, — naar alle Henstillinger viser sig frugtesløse. Vi Medhjælpere bør selvfølgelig ikke finde os i, at de Love, vi efter store Anstrengelser opnaa at faa gennemført — og som iøvrigt kan lade adskilligt tilbage at ønske, — gøres illusoriske af nogle Principaler. Vi maa forlange Loven respekteret, *i modsat Fald maa Lovbryderne tage Skade for Hjemgæld.*

Medhjælperhilsen.

(Skrevet af vor afdøde Kollega *Bjørn Bjørnsen*, Kjøbenhavn, til det sjællandske Medhjælperstævne i Roskilde den 1ste August.)

Mel.: Vift stolt paa Kodans Bølge.

Velkommen være alle
Til denne Sommerfest,
Hver møder, naar vi kalde,
Som glad og munter Gæst
Vi samles skal i Glæde,
Hver Pult- og Diskens Mand,
At knytte fast en Kæde:
»En dansk Medhjælperstand«.

Kollega, naar vi mødes
I Dag fra fjærn og nær,
Og nye Venskab fødes
Til Styrke for vor Hær.
Da husk, at Samlingstakten,
At højne op vor Stand,
Har Del i Samfundsmagten
»En dansk Medhjælperstand».

Naar Sommersolen smiler
Igennem Vindue ind
Til os, som stræbsomt iler
Med trætte, tunge Sind.
Da fører den vor Tanke
Mod Friheds skønne Sag,
Mod Skov, mod Sø og Banke,
Mod Som'rens lyse Dag.

Før Tiderne var trange,
Og Frihed kendtes ej,
Og Dagene var lange,
Og tung vor Arbejdsvej.
Da lærte vi at, gamle
Principper var ej nok,
Men os i Enhed samle
I fast Medhjælperflok.

Med Tak vi ser tilbage
De tolv henrundne Aar,
Vor Barndoms første Dage,
Som godt vor Fremtid spaar.
Og derfor vil vi virke,
Kolleger, — Kvinde, Mand,
Med nye Kræfter stærke,
Vi højne vil vor Stand.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage før Bladet skal udkomme.

Aalborg-Nørre Sundby. *Ordinær halvaarlig Generalforsamling* afholdes Fredag den *3. September d. A., Aften Kl. 9* pr. paa »Jernbanehotellet« Boulevarden 15, med følgende Dagsorden: 1) Beretning om Virksomheden i det forløbne Halvaar. 2) Lokalespørgsmaalet. 3) Valg af 4 Medlemmer til Bestyrelsen. 4) Valg af Agitationsudvalg. 5) Eventuelt.

Paa Foreningens 10-aarige Fødselsdag, Tirsdag d. 14. Septbr. paatænkes det at afholde en festlig Sammenkomst for Foreningens Medlemmer med Damer, og vil nærmere Meddelelse herom senere blive tilstillet Medlemmerne. *Sekretær.*

Aarhus. Billeder af Deltagerne i Udflugten til »Constantia« ved Stautrup Søndagen den 1. August, faas i Atelier »Mundus« Ryesgade 16 for Kr. 1,50 pr. Stk. *Festudvalget.*

Ebeltoft. Ved en nylig afholdt Generalforsamling valgtes: *V. Nielsen* (Købmd. Poulsen), Formand og Kasserer. Til Bestyrelsen: *R. Hvidtved, Chr. Bødker,* Revisor *V. Petersen,* Suppl. *Carl Brun.*

Hillerød En smuk Julidag foretog de fleste af Afdelingens Medlemmer Cykleudflugt til Gurre Slotsruin. Ad den kønne Vej over Fredensborg, gennem Dele af Kronborg Distrikts Skove naaedes Traktørstedet »Marianelund«, hvor Deltagerne samledes om Kaffebordet. Derefter begav man sig til Fods til den nærliggende Slotsruin, smukt beliggende ved Skov og Sø. Ruinerne besaas, og fra dette historiske Sted lod Afdelingens Sangkvartet sine Toner lyde ud over Gurre Sø. — Ved Traktørstedet tømtes de medbragte Madkurve, hvorefter Frk. *Elisabeth Jørgensen* ved Kaffen udtalte et Par træffende Ord til Deltagerne. — Saavel Frøkenen som Afdelingens humoristiske Medlem, Hr. *Bjerregaard*, der gav nogle af sine fornøjelige Numre tilbedste, lønnedes med udelt Bifald fra Medlemmerne. — Da Mørket hvilede over Kong Valdemars Slot, vendte Deltagerne hjem i det bedste Humør. J. C. L.

Kjøbenhavn. *Diskussions-Klubben* afholder Møde i Lokalerne paa Helgoland, Strandvej 20, *Onsdag den 25. August.* Indleder Rejserepræsentant *A. Poulsen*: Vor Stilling til Handelsarbejderen. *Bestyrelsen.*

Nykjøbing F. Den ordinære Generalforsamling afholdtes den 21. f. M. og var besøgt af Halvdelen af Medlemsantallet.

Formanden afgav Beretning om Foreningens Virksomhed i det forløbne Halvaar og oplæste Regnskabet, der godkendtes. Af Bestyrelse afgik efter Tur, Frk. *Hansen* hos Jens Andersen, Herr *Videbæk Jensen* hos samme og Kontorist *Spiermann*. Den sidste genvalgtes, hvorimod de to andre ikke ønskede Genvalg. I deres Stad valgtes Herr Commis *Deuleran* og Frk. *Jørgensen*, henholdsvis hos Købmand Freuchen og Guldsmed Mathiesen. Suppleanter blev d'Herr. *Jørgensen Lorch* hos Købmand Herschind og *Nielsen* hos Købmand Nelle samt Frk. *P. Jensen* hos Petra Schimdt.

Revisor blev d'Herr. Commisser *Petersen* hos Schwabe og *Madsen* hos Neble.

Det afgaaede Agitationsudvalg genvalgtes; i Stedet for et bortrejst Medlem valgtes Herr Commis *Nielsen* hos Neble.

Da det til Ændring af Lovene nedsatte Udvalg ikke var færdig med sit Arbejde udgik dette Punkt af Dagsordenen, idet ekstraordinær Generalforsamling skal indkaldes, naar Udvalget snarest mulig har Lovændringsforslagene færdige.

Formanden mindede til Slut om Stævnet i Maribo den 1. August og gav forskellige Oplysninger desangaaende, derefter hævedes Generalforsamlingen med Tak til de Mødte. *S.*

Den sorte Tavle.

Kontorist *M. Jensen.* tidligere Medstifter af Vejen Afd., nu paa Kornkompagniet, Kolding er slettet af Afdelingen paa Grund af Restance. Kolding, 5. August 1909, *N. C. Nielsen.*

Nedenstaaende Medlemmer er slettet af Skive Afdeling paa Grund af Restance. *Iver Christensen* og *N. Buncke Olsen.*

Skive, August 1909.

A. Thorndahl, p. T. Kasserer.

Forsinkelsen

af dette Nummer er foraarsaget ved et Uheld paa Trykkeriet.

Centralorganisationens Adresser.

Centralorganisationens Hovedkontor: Aarhus, Vestergade 70 (Telefon 1929). Formand: CHRISTEN INGVOLDSEN.
— Pladsanvisning: Hovedkontoret, Aarhus, Vestergade 70.
»D. H. K M. T.«; Redaktør VILH. HANSEN, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23 (Tlf. Godthaab 943 y).
— Ekspeditør: V. ZWICKI. Kjøbenhavn V., Herluf Trollesvej 14, 3. Sal (Tlf. Vester 1356 y).
Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Formand E. S. SCHIBLER, Søndergade 25.
Jylland, — TH. HANSEN, Aalborg, Slotsgade 25.
Fyen, — CHRISTENSEN-KROGH, Odense.
Sjælland, — CHR. F. JOHANNESSEN, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Bogholder HARALD WOLTHERS	Fællesforeningen	Frk. JOHANNE BERG	Danmarksgade 70
Aarhus	ROBERT PETERSEN	Guldsmedegade 24—26, II.	CARL KNUDSEN	Falstersgade 7
Bramminge	Kommis H. C. HANSEN		Kommis TH. SIEBURG	
Ebeltoft	V. NIELSEN	Købm. Poulsen	V. NIELSEN	Købm. Poulsen
Esbjerg	Bogholder WALDEMAR WÜRTZ	»Hermes«	J. P. GODTFREDSEN	Norgesgade 11.
Frederikshavn	Bogholder S. WEST		JENS P. JENSEN	M. Lauritzen
Fredericia	Bankassist DANTZER SØRENSEN.	Vendersgade 10	Bogholder O. MADSEN	Sjællandsgade 39
Herning	Bogholder LIND JENSEN		M. A. JENSEN.	Nørregade 6.
Hillerød	HERM. L. MELSKENS		Assistent CHR. J. HANSEN	
Hjørring	Kommis N. NIELSEN	Jærnbanegade 11 B.	Bogholder A. NIELSEN	Andelsslagteriet
Horsens	STEN VANDBORG	Søndergade 14	Bogholder N. N. DAHL	Smedegade 9
Kolding	N. C. NIELSEN	Jærnbanegade 1	S. ANDRESEN	Losbygade 60, 1
Kjøbenhavn	E. S. SCHIBLER	Søndergade 25		
Kolonialafdelingen	P. SCHOU	Studiestræde 21	FR. MØLLER	Nannasgade 21. L.
Kontorafdelingen	FR. MØLLER.	Nannasgade 21. L.		
Manufakturafdelingen	VILH. NIELSEN	Holbergsgade 28 St.		
Middelfart	Kommis CARL PETERSEN.	Algade 21, A.	Manufktm. BARTH. FREDERIKSEN	
Nykjøbing F.	Bogholder A. SPIERMANN.	Aavej 2	Kontorist JOH. SCHULTZ	Sagf. Olivarius & Vater.
Nykjøbing M.	Kommis E. OEHLENSCHLÄGER		Kommis A. BERG	Fr. Bangs Eftf.
Næstved	Manufktm. CHR. F. JOHANNESSEN		H. SØGREN PETERSEN	Brogade
Odense	Kontorist J. CHRISTENSEN	Oluf Bagersgade 44	Kommis CARL NIELSEN	Overgade 7
Præstø	Kommis HARRY JENSEN		J. BRUUN	
Randers	Bogholder S. BJERREGAARD.	Stolefabriken	Bogholder S. BJERREGAARD	Stolefabriken
Ringsted	H. C. AAGAARD	Søgade	H. C. AAGAARD	Søgade
Skanderborg	Kommis C. J. KERFF		Fuldm. HØGH-ANDERSEN	
Skive	Kommis VILH. ROMLUND	J. Suurballe & Co.	Kommis A. THORNDAHL	
Slagelse	Bogholder CHR. JOHANSEN	Hellig Anders Vej 9	M. CHRISTENSEN	Slotsgade 16
Sorø	Bogholder AAGE HAUGE		Frk. A. KILDEBERG	Storegade 13
Svendborg	Kommis E. J. ROSLEFF		H. M. HANSEN	Vestergade 47
Thisted	Kæmnerassistent CHR. BRANDI		Bogholder VILH. IVERSEN	
Vejen	Bogholder M. KOED	Fabriken Phønix	Bogholder CHR. PORSGAARD	
Vejle	Bogholder JENS JOHANSEN	Stormgade 4, 2.	CHR. HØYER	Dæmningen 11.
Viborg	Assistent A. CARLSEN		Kommis M. SØRENSEN	Mathiasgade
Vordingborg	Kommis R. JØRGENSEN		Kommis R. JØRGENSEN	

Hvad vore Medarbejdere og Korrespondenter bedes iagttage!

Skriv altid — i Særdeleshed Navne — med tydelig Haandskrift.

Skriv kun paa den ene Side af Papiret.

Søg en kort og klar Udtryksform for Deres Tanker. Undgaa enhver Gentagelse.

Søg ved Udarbejdelse af Referater at undgaa ethvert overflødigt Udtryk. Anfør alt af Vigtighed i kortest mulig Form. Undlad alle Bagateller.

Udarbejd Deres Manuskript med Omhu; gennemlæs det altid før Afsendelsen.

Iagttag disse Regler — og De sparer Redaktørens Tid, gavner vort Blad og vor Sag

Naar De skriver til „D. H. K. M. T.", da indsend til

Redaktionen: Manuskripter til Bladet, Korrespondance vedr. Hovedbladets Indhold, Avisudklip og enhver Meddelelse ang. Standsanliggender samt et Eksemplar af de Tryksager, Afdelingerne udsender.

Ekspeditionen: Bladets Anmeldelse og Forsendelse gennem Postvæsenet, Rekvisitioner paa Restoplag til agitatorisk Øjemed, Reklamationer over uregelmæssig Modtagelse af Bladet.

Hovedkontoret: Alt Annonceafdelingen vedr.

Ved nøje at følge denne Anvisning spares Tid og Penge!

Annoncer.

Kjøbenhavn.

Niels Brocks Handelshøjskole

Købmandsskolen, 44 Fiolstræde

20. August begynder et nyt **toaarigt** Kursus.

Oplysninger faas hos Forstander **L. Jacobsen** Træffes Kl. 12-1 og 7-8 Eftm. Blanketter til Ansøgninger om om Friplads faas paa Skolen og maa være indleveret senest den 15. Juni.

Bestyrelsen.

Aalborg.

M. Jensen, Nytorv 9,
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.
AALBORG.

AALBORG
HANDELSGYMNASIUM
Nordjyllands Hdlshøjskole.
1. Maj og *1. Novbr.* nye prakt. Kursus i *alle Hdlsfag.* Forlang *Plan* og *Skema* t. *Statsunderst.* (240 Kr.)
J. F. Møller, cand. mag.
1 Aars Studieoph. i England og Tyskland.

AALBORG
Ure og Kæder købes
billigst hos
ADOLPH MØLLER,
Slotsgade.

P. Hansens Bogtrykkeri
leverer alle Slags Tryksager hurtigt, smukt og billigt.

VICTOR MØRCHS
Barbér- og Frisørsalon anbefales.
Slotsgade 16. Underofficersbygn.

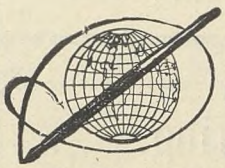

Waterman „IDEAL"
FYLDEPEN.
Marinus M. Schultz,
Jomfruanegade 3. Aalborg.
Anerkendt den bedste! Forlang gratis tilsendt en Bog om „Fyldepenne".

AALBORG.
Glarmester S. N. Jensen,
Algade 67. Telefon Nr. 5.
1. Kl. Værksted for
INDRAMNING AF BILLEDER.

Forlang
Salon-Pilsner
overalt.

AALBORG. Specialforretning
i Herre-Kravats, Kraver, Flipper, Dag- og Natlinned, Normalunderbeklædning.
Engelske lette Hatte fra 3 Kroner.
NB. Ulster, Regnfrakker, Habitter efter nyeste Snit, billigst i
Kravatmagasinet, Algade 50.
Niels Jensen.

JERNBANEHOTELLET
BOULEVARDEN 15, AALBORG
(NÆR BANEGAARDEN .·. ANBEFALES
TELEFON 1434 ——— **V. FONSECA**

Algade 26. AALBORG **Algade 26.**
Skotøjsforretningen i DET RØDE HUS
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

From-Løvstrøm,
Fotograf.
Algade 7, Aalborg
anbefaler alt til Faget henhørende.
Alle moderne Nyheder.
„Postkort" i fin Udførelse kun **3 Kr. Dus.**

Aarhus.

Drik Ceres Øl

Aarhus Handelsskole
(statsunderstøttet Dagskole).
Sommerferien slutter den 12. August.
Program faas paa Skolens Kontor.
Vestergade 8, Aarhus.

Esbjerg.

Ryg Nr. 46. **M. M. ANDERSEN, Esbjerg.** Ryg Nr. 49.
Special-Cigarforretning.
Kongensgade 49. Telefon 282.
Specialitet: Hamborger-Cigarer.

Saa meget staar fast —
det solideste Fodtøj faas hos
S. Pedersen,
Torvet Esbjerg.

Dante CIGARETTER Dante **№ 10-10 Øre, № 15-15 Øre pr. 10 Stk.**

Fotografisk Atelier „Mundus", Aarhus.

Absolut 1. Kl. fotografisk Etablissement, udstyret med alle Nutidens Krav paa Elegance. Vi anbefaler os til d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.
Brødrene Alfred & Mundus Pedersen, Ryesgade 16. Telefon 2240.

Husk
JØRGEN JEPSEN's
Skræderetablissement
Kongensgade 19. Esbjerg.

Drik Esbjerg Øl

A. Eeg's Palmehave.
1ste Kl.s Koncert-Restaurant
Enestaaende i Skandinavien.

ESBJERG.
Jydsk Lædervaremagasin
anbefales!
Fuldstændig Specialforretning i Lædervarer.

JUL. PETERSEN,
Hatte- og Bundtmager,
ESBJERG.

Chr. Adler Svanholm,
Kongensgade 64. — Esbjerg.
Største Udvalg af alt til Herre-Lingeri.
Største Lager af Habitter og Overfrakker.

Dansk Beklædnings Comp.
Største Udvalg
— Billigste Priser. —
Kongensgade, Esbjerg.

Esbjerg.
O. S. U. BAUER,
Herre- & Dame-Frisørsalon.
Kongensgade 49, Stuen & 1. Sal.
Stort Udvalg i Toilet- og Sygeplejeartikler.
Bestilling paa Haararbejde modtages.

Herning.

Barber & Frisørstuen
i Højskolehjemmet
bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes venlige Erindring.
I. KLASSES BETJENING.
L. Ingemann Thomsen,
Herning.

Alle
fagorganiserede Medhjælpere i Herning erholder en ekstra Rabat naar De køber Deres Forbrug af
Herreklædninger, Kravetøj etc.
i BEKLÆDNINGS-MAGASINET,
Bredgade 19.
HERNING.

Husk M. Kampmanns' Skotøjsforretning,
Største Udvalg, bedste Reparationsværksted.

Hjørring.

I. C. Christensens
1. Kl. Skræder- og Herreekviperingsforretning bringes i velvillig Erindring.
SKOLEGADE 1. HJØRRING.

Dürkopp-Cykler
faas kun hos
A. Jensen, Du Nord,
Hjørring.

Horsens.

Palais Caféen
Horsens.
Hyggelige Restaurant- og Selskabslokaler anbefales i velvillig Erindring.
A. Th. Kierkegaard.

Hilmar Hansens Cigarforretning
anbefaler Cigarer fra P. Wulff, Hirschsprung & Sønner og Barfoed & Co., Amsterdam.
Største Udvalg i Cigaretter, Røgtobakker, Piber og Stokke, Merskum- og Ravrør.

Abonnér paa „D. H.- & K.- M. Tidende".

Kolding.

Husk at anbefale Ludpulveret
Lessivol.
De støtter den danske Industri og fortrænger den udenlandske
faas kun fra
Kaalunds Sæbefabrik
(ved **H. Chr. Petersen**)
Kolding.

Chr. E. Krag
Bog- og Papirhandel
Telf. 377. KOLDING. Telf. 377.
3 Kr. Eneforhandling af Klio-Fyldepennen.

Det bedste
FODTØJ
i **Kolding** faas hos
Andr. Kyster & Søn.

Husk
Ateliér CENTRAL
Helligkorsgade 16. Kolding.

SØLVE CLEMENTZ
Juvelér & Guldsmed,
Østergade 17, Kolding.
K. F. U. M.s Ejendom. Telefon Nr. 500.
Billigste Guldsmed i Kolding.

J. Johannesen,
SKRÆDERFORRETNING,
KIRKETORVET 12
anbefales.

Ønsker De en 1ste Kl. Cycle, da henvend Dem til
Jakob Brems, Kolding,
hvor De bliver bedst betjent.
NB. 1. Klasses Reparationsværksted.

Frk. C. Clemmensens
1. Kl. Pensionat,
Jærnbanegade 26, 3. Sal, anbefales.

H. W. Jørgensens Atelier,
Jærnbanegade 4 (over Bristol)
anbefales.

Kjøbenhavn.

Cloëtta's

	Pr. Pd.
Surinam Chokolade	Kr. 1,60
Caracas do.	„ 1,40
Trinidad do.	„ 1,20
Cacaopulver, fineste Analyse	„ 2,00

sælges hos vore Forhandlere over hele Landet.

Medhjælpere

køb Klæder hos

Herløv Møller

* City Herreekvipering *

4, Kristen Bernikovsgade 4.

Medhjælpere!

Lad Deres Anbefalinger maskinafskrive

Kr. 3,00 pr. 50 Eksemplarer

„INTERNATIONALT PUBLICERINGS-BUREAU"

Købmagergade 4, København K.

Nyborg.

Industri-Hotellet

Nyborg.

Nykøbing Mors.

Th. Jacobsen,

Bundtmager,

Nykøbing M.

Køb hos

Hatte, Kasketter og Huer

Odense.

M. JANTZEN'S

Barber- & Frisørsalon

Albanitorv 12.

Romersk Badeanstalt.

19 Albanigade 19.

Aabent: 8 Morgen til 8 Aften.

Søndag: 8—12.

Herre- & Damebade.

Odense Pilsner

har den fineste

Smag

Carl Ferniss *Telefon 1170.*

Telefon 1170. Vestergade 16.

Største Udvalg i **Cigarer, Cigaretter, Røgtobakker, Piber** og **Stokke Merskum** og **Ravrør,** anbefales d'Herr Handels- og Kontormedhjælpere.

P. Joh. Døring

Hattemagasin

Telefon 1438. **Odense.** Telefon 1438.

LUX

ODENSE.

EKSPRESFORRETNING.

Alle Kommisser køber billigst *Engelske Regnfrakker, Habitter og Vinter Paletots, Hatte, Slips og Kravetøj hos*

Hinke, 70. Vestergade 70.

JEAN SURÉE

GULDSMED & JUVELER

VESTERGADE 41, ODENSE

Hotel Sct. Knud

Odense.

Alle bør drikke

Albani Øl

eller **Albani Pilsner**

KR. E. PETERSEN'S BOGTRYKKERI

KONGENSGADE 31, TLF. 1044

ODENSE

Odense Vin-Kompn.

Odense. ═══ København.

Randers.

Hvor ekviperer man sig **noblest, bedst** og **billigst** i Randers ?

Selvfølgelig hos

S. P. Petersen, **Middelgade 6** Højskolehotellet

Telefon 990. **Randers.** Telefon 990.

Absolut 1. Klasses Herreskræderi.

Hattemagasinet „Stockport".

Slotsgade 7, Randers.

Elegante Hatte, fikse Sportshuer.

Anbefales i velvillig Erindring.

Bryggeriet

„THOR"

Randers, anbefales.

Svendborg.

Stokke, Piber & Cigarer

fra **Johs. Kristiansen**

Gerritsgade 4—6, ligefor Nicolaj Kirke

Svendborg.

Skive.

Skotøjsbørsen, Skive.

Største Lager. Smukkeste Udvalg. Solidt Fodtøj.

Specialitet: UOPSLIDELIGE SAALER.

Telefon 231.

JEG er udmærket tilfreds Jeg køber mit Tøj hos J. Suurballe & Co., og dér er Klædelageret saa stort og smukt, at man uden for København ikke finder det bedre, og sker det en Gang, at et Klædningsstykke ikke passer tilfredsstillende, tages det beredvilligt tilbage. De kan spare Deres Ulejlighed, jeg handler som sagt hos J. Suurballe & Co.

Skive.

Prøv

Th. Machons

(Rudolf Schmidts Eftf.)

Barber- & Frisørstue,

Torvet.

NB. Hovedbade med Massage.

HOTEL PHØNIX

SKIVE

C. JENSEN.

Rudolph Schmidt's

Cigarforretning

Skive

bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes Erindring. Største Udvalg i Cigarer, Cigarretter og Røgtobakker, Cigarrør, Piber og Stokke.

Slagelse.

Central Cafèen

● **Slotsgade, Telefon 41** ●

aaben til Kl. 12,

anbefaler sine hyggelige Lokaler til Handels- og Kontormedhjælperne.

— **Hurtig Betjening, billige Priser.** —

PETER BYCH.

Husk

Fr. W. Sørensen's

Skræder- og Ekviperingsforretning

Løvegade 18.

Billige Priser, god Pasning.

Sorø.

Jul. Jørgensen,

Haandskomageri.

Lager af Fabriksfodtøj. — Etableret 1870.

Rolighedsgade 102.

Hotel „Postgaarden"

anbefales. — Fortrinligt Køkken.

HYGGELIGE VÆRELSER og LOKALER.

Holstebro

Handels- og Kontormedhjælpere

anbefales

J. P. Andersens Skræderetablissement,

Nørregade.

Barber- og Frisørsalonen

„Romerhus", Torvet.

Peter Groth.

Hovedbade med Massage.

DANSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

ved P. V. F. Petersen.

Altid billigst her paa Pladsen.

TELEFON 150.

Viborg.

Drik Odin

Lager & Pilsner

fineste Kvalitet

samt

Skattefri Pilsneøl

Mørk Skattefri

Dobbeltøl.

Vejle.

Koncertsalens Varieté

og

RESTAURATION

anbefales

A. Christensen,

Vejle. — Telefon 267.

Engelsk Klædelager.

High class Tailor Etablisement.

Hattelager og Manchetlinned.

Complete stock of every thing for Gentlemen

SKOTØJSFORRETNINGEN

SALGADE 5 anbefales

d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.

Største Udvalg. Billigste Priser.

1. Klasses Reparationsværksted.

CH. CHRISTENSEN.

Cigarer.

Hans Jessen jun.,

Flegborg 2.

Gentlemen!

Ekviper Dem fikst og billigt

i

London Herre-Magasin

ved H. C. Hansen.

REPRÆSENTANTER

FOR

„DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE"s

ANNONCE-AFDELING.

Aalb.: Hr. N. C. Nielsen-Lindquist, Danmarksg 45.
Aarhus: Hr. C. Hammer, Vestergade 70.
Bramminge: Hr. Kommis H. C. Hansen.
Ebeltoft: Hr. Bogholder R. Hvitved
Esbjerg: Hr. N. C. H. Holm, Jyllandsgade 46.
Fredericia: F. Mazanti, Gjeddesborg.
Frederikshavn: Hr. Bogh. S. West.
Herning: Hr. Kommis Chr. Kampmann.
Hillerød: Hr. Amlet Jensen.
Hjørring: Hr. H. Hein, Hirtshalsvej 5.
Horsens: Hr. Kommis Sten Vandborg.
Holstebro: Mnfktm. Carl Jensen, Nørregade 12.
Kolding: Hr. K. Rasmussen, Jærnbanegade 16.
Kjøbenhavn: Hr. E. S. Schibler, Sønderg. 25.
Middelfart: Hr. Chr. Hansen, Algade 23.
Nykøbing F.: Hr. Kommis C. M. Nørgaard.
Nykøbing M.: Hr. Kommis C. Svenningsen.
Næstved: Hr. Kommis Chr. F. Johannessen.
Odense: Hr. N. Christensen-Krogh. Overg. 44.
Præstø: Hr. Kommis Harry Jensen.
Randers: Hr. S. Bjerregaard, Stolefabriken.
Ringsted: Hr. H. C. Aagaard, Søgade.
Skanderborg: Hr. C. J. Kerff.
Skive: Hr. Kommis Oskar Jensen.
Slagelse: Hr. Kommis J. Jacobsen, Løvegade.
Sorø: Hr. Kommis E. Ellekier.
Svendborg: Hr. H. M. Hansen, Vestergade 47
Thisted: Hr. Chr. Jørgensen, Søndergade 1.
Vejen: Hr. Kommis S. Breund.
Vejle: Hr. Bogholder C. Nielsen-Kloster.
Viborg: Hr. Kommis N. Elgaard.
Vordingborg: Hr. Kommis R. Jørgensen.

Afleveret til Posten den 16. August.

Udgivet af Centralorganisationen.
Ansvarhavende Redaktør VILH. HANSEN.
O. WRITH'S EFTF. (Gustav A. Jensen),
Badstuestræde 7, København. K

DANSK
HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 17. 1. September 1909. 9de Aargang.

Fabriksloven.

AF VORE INTERPELLATIONER ved Folketingsvalgene var den første Del, om Fabrikslovens Revision, den vigtigste, skønt den anden Del, om vor Arbejdstids lovmæssige Begrænsning, var det mest omfattende af de to Spørgsmaal, vi her drog frem. Der er nemlig ikke megen Udsigt til, at man i de nærmeste Rigsdagssamlinger vil komme til at beskæftige sig med andre Love, der berører vor Arbejdstid, end netop Fabriksloven. Loven om Butikslukning skal først revideres i Samlingen 1912 - 13, og indtil da vil det vel være ørkesløst at forlange en Udvidelse af denne Lovs- og Helligdagslovens Bestemmelser. Vore Bestræbelser maa da i denne Periode være rettede mod ved alle for Haanden værende Midler at søge disse Love overholdte i Praksis, og at rejse en saa kraftig Stemning overalt for at gaa videre, at man bliver nødt til at tage skyldigt Hensyn til den.

Vor Interpellation om Arbejdstidens Begrænsning fremkom da ogsaa mindre, fordi vi ventede os praktiske Resultater ad den Vej af det valgte Folketing, end fordi Spørgsmaalet i og for sig er saa vigtigt at det bør rettes af os til Kandidaterne ved alle kommende Valg, til vi ser det løst i vor Aand, og fordi vi derfor aldrig bør lade nogen Lejlighed gaa unyttet hen til at slaa til Lyd for vort Standpunkt — en Lovgivning, der tager direkte Sigte paa en Begrænsning af saavel Kontorernes som Butikernes Arbejdstid.

Anderledes med Fabriksloven. Vi staar her overfor et Spørgsmaal, der nødvendigvis maa blive brændende, naar Rigsdagen næste Aar træder sammen i Følge Lovens Bestemmelse om, at Forslag til dens Revision skal forelægges i Samlingen 1910—11 — et Spørgsmaal, der alt er under Drøftelse og Overvejelse, idet Indenrigsministeriet har anmodet Arbejdsraadet om at overveje »hvilke Ændringer, Raadet maatte ønske at bringe i Forslag efter at have søgt Forhandling med de faglige Centralorganisationer af saavel Arbejdsgivere som af Arbejdere«, og Raadet derefter har udbedt sig disses Erklæring.

Vi Medhjælpere maa da være klar over, at vort Maal er at komme ind under Lovens Bestemmelser i samme Grad og paa samme Maade som alle andre, gennem den beskyttede Klasser af Lønarbejdere. Dette Standpunkt er alt udtrykt i vor Interpellation og bør i Hovedsagen blive vort Svar til Arbejdsraadet. At vi ogsaa paa mange Punkter ønsker Loven udvidet og forbedret, er selvsagt, og det maa vel fornuftigvis være Meningen med en Revision. Men det store Spørgsmaal for os er dog: Kommer vi ind under Lovens Bestemmelser? — faar vi den samme Ret, som Industriens og Haandværkets Medhjælpere?

Der er da al Anledning til at kaste et nærmere Blik paa denne Lov og Forudsætningerne for dens Tilblivelse.

Fabriksloven er et Led i den af Lovgivningsmagten i snart sagt alle Kulturstater knæsatte Arbejderbeskyttelses-Lovgivning, der som et forholdsvis moderne Fænomen endnu er i sin Udvikling og hverken her eller i andre Lande har naaet sin Fuldkommengørelse. Den første Spire til denne Lovgivning lagdes allerede i Begyndelsen af forrige Aarhundrede i England som en Følge af, at dette Land langt tidligere end andre gik over til Maskin- og Fabrikskraft. Arbejdsforholdene omforandres herved ganske i Løbet af kort Tid, og selvfølgelig tog den kapitalstærke Part, Arbejdsgiverne, alle Fordelene ved den nye Produktionsmaade, medens den svagere Part, Arbejderne, fik alle Ulemperne. Den egentlige Anledning til den første Arbejderbeskyttelseslov blev imidlertid det frygtelige Misbrug af Børn, der gik i Svang, navnlig ved de store Bomuldsfabriker i Nordengland. Skarevis indforskrev man de af Kommunerne opdragne, fattige Børn og gav dem, fra de var 5—6 Aar (!) en umenneskelig Arbejdstid og en tilsvarende Behandling, idet man stuvede dem sammen i usle Boliger, saa at de døde massevis af smitsomme Sygdomme. Harmen mod disse oprørende Forhold fremkaldte i 1802 en Lov om Børnenes Behandling, der fastslog en maksimal Arbejdsdag af 12 Dagtimer for dem, gav en Del hygiejniske Forskrifter og oprettede et Tilsyn ved at Øvrigheden udnævnte Mænd Skønt denne Lov kun gjaldt de ulykkeligst stillede Børn, og skønt dens Bestemmelser nu synes altfor begrænsede og utilstrækkelige, lagde den dog i England Grundstenen til en omfattende Lovgivning for at beskytte den enkelte Arbejder mod de værste Misbrug, som stadig er udviklet videre ved at udstrækkes til flere og flere Klasser af Arbejdere og ved stadig at skærpe Bestemmelserne og gribe ind i flere og flere Forhold — en Lovgivning, der har gjort England til det førende Land paa dette Omraade. Allerede i 1833 var man kommen saa vidt at forbyde alt Børnearbejde til 9-Aars Alderen, at sætte Grænser for unge Menneskers Arbejdstid i 18-Aars Alderen og at indføre et virkeligt Tilsyn ved dertil ansatte Inspektører. I Fyrrerne gav man Kvinderne samme Begrænsning af Arbejdstiden som unge Mennesker og indførte i flere Fag en virkelig Maksimalarbejdsdag.

Først i Halvfjerserne kom de andre Lande, hvor da ogsaa Fabriksdriften langt senere indførtes, med i Bevægelsen, Danmark som et af de første med Loven af 1873, der senere afløstes af den nugældende Lov af 1901 Denne Lovs Hovedindhold er følgende: Alle Fabriker og Værksteder med mere end 5 Arbejdere eller med mekanisk Drivkraft underkastes Tilsyn. Der gives en Række hygiejniske og andre Forskrifter om Lokalernes Størrelse, Indretning, Belysning, Opvarmning og Ventilation m. m. saaledes, at »Arbejdernes Sundhed, Liv og Lemmer tilbørlig beskyttes«. Børn under 12 Aar maa ikke anvendes, skolepligtige Børn over 12 Aar kun 6 Timer daglig, unge Mennesker til 18 Aar højst 10 Timer, begge Klasser kun i Tiden i Tiden fra 6 Morgen til 8 Aften. Af Staten ansatte Inspektører paaser Lovens Overholdelse og giver detaljerede Forskrifter desangaaende. Et Arbejdsraad dømmer i Tvivlstilfælde og er berettiget til overfor Indenrigsministeriet at fremsætte Forslag vedrørende Arbejderbeskyttelse. For os har Loven i

sin nuværende Form Betydning derved, at Bestemmelserne om Børn og unge Mennesker kan udvides ved kommunale Vedtægter til andre Fag, altsaa ogsaa til Handel og Kontorarbejde. Endvidere har Arbejdsraadet gjort sig til Talsmand for Indførelsen af lovbestemte Siddepladser i Butikerne.

Skønt vi her hjemme kom forholdsvis tidlig med, er vi paa Arbejderbeskyttelsens Omraade ingenlunde i første Række. I England inddrager man langt flere Arbejdere under Beskyttelsen end her, og alle Kvindernes Arbejdstid begrænses her ligesom i Tyskland. I Schweiz forbydes alt Arbejde af Børn under 14Aar, og de Voksne har en Maksimalarbejdsdag af 11 Timer. I Frankrig gælder en særlig Lov af 1903 for Handelsmedhjælpere og Statsfunktionærer, og de er Fabriksinspektionen underkastede. Paa New Zealand er alle Arbejdssteder med to Arbejdere eller flere, deriblandt ogsaa Butiker og Kontorer, inddragne under Lovgivningen og Tilsynet. Endelig kan nævnes, at vore tyske Kolleger ogsaa har forskellige beskyttende Bestemmelser, der fattes hos os, saaledes er de sikrede en samlet Hviletid af 10—11 Timer og en Middagspavse paa $1^1/_2$ Time.

Her er givet nogle af Hovedtrækkene for Arbejderbeskyttelses-Lovgivningen og navnlig dens Standpunkt her i Landet; men Pladsen tillader ikke denne Gang i Enkeltheder at komme ind paa, hvor og hvorledes vor nugældende Lov kunde ønskes ændret og udvidet. Hensigten er derimod at oplyse om dens Indhold og at fastslaa, at vi ønsker at komme ind under den og bør ind under den. Det vil vun være en simpel Retfærdighedshandling overfor os; thi vi trænger til Beskyttelse i Arbejdsforholdet i samme Grad som de hidtil beskyttede Lønarbejdere. Vor Arbejdstid er gennemgaaende længere end deres, vort Arbejde ofte mere sundhedsnedbrydende, og de fleste af Lovens Bestemmelser vil direkte kunne overføres paa os og vore Arbejdsforhold.

Efter de paa Valgdagen faldne Udtalelser har vi da ogsaa et godt Haab om, at det vil ske; thi vort Standpunkt fandt Tilslutning hos Politikere af alle Partier. For vor Organisation vil det være en Opgave af største Betydning at føre det til Sejr.

Den Folketingsmand jeg havde den Ære at interpellere paa Valgdagen, svarede, at han »selvfølgelig vilde være med til at give Handels- og Kontormedhjælperne den samme Ret som alle andre danske Arbejdere«. — Lad os haabe, at dette Standpunkt til sin Tid maa blive den samlede Lovgivningsmagts.

Chr. Ingvoldsen.

Vor næstældste Provinsafdeling

Foreningen af Handels- og Kontormedhjælpere i Aalborg, Nørre Sundby og Omegn.

1899 — 14de September — 1909.

(Af Fuldmægtig *N. C. Nielsen-Lindquist*, Aalborg).

INDENFOR EN SNÆVRERE KREDS af Kolleger havde man i Sommeren 1899 drøftet Spørgsmaalet om Betimeligheden af at søge dannet en paa Fremme af faglige Interesser baseret Forening for Byens Medhjælpere saavel i Butik som paa Kontor, og paa en Søndag Eftermiddag (den 14. Septbr. 1899) samledes i Hotel »National«s Sal efter Indbydelse af et Udvalg, hvori bl. a. Centralorganisationens nuværende Formand Hr. *Christen Ingvoldsen* og Formanden for det jyske Agitationsudvalg Hr. Kontorist *Th. Hansen* havde Sæde, en forholdsvis stor Forsamling af Kolleger, hvis Interesse for Sagen var bleven vakt ved en forudgaaet energisk Agitation fra Udvalgets Side.

Efter at Kommis *N. J. Theil* var valgt til Dirigent vedtoges det paa Forslag af Hr. *Th. Hansen* at oprette »Foreningen af Handels- og Kontormedhjælpere i Aalborg, Nr. Sundby og Omegn« og idet Forsamlingen konstituerede sig som Generalforsamling vedtoges samtidig et af Udvalget forelagt Udkast til Love for Foreningen, ligesom der valgtes en foreløbig Bestyrelse, bestaaende af d'Herrer *Christen Ingvoldsen*, *Th. Hansen*, Bogholder *Martin Jensen*, Kolonialkommis *Axel Petersen* og Mødets Dirigent, Manufakturmedhjælper *Niels Jørgensen-Theil*.

Disse Kolleger indkaldte derefter til en Generalforsamling den 28. September 1899, og paa denne, der afholdtes i samme Lokale, optoges der yderlig en Del Medlemmer, saaledes at Foreningen begyndte med et Medlemsantal af ialt 57, og blev der samtidig som Bestyrelsesmedlemmer, foruden de ovennævnte 5 Herrer, valgt Bogholder *Chr. Mølbach*, nu i Los Angeles, Cal., og Forvalter *P. Kortegaard*, Nr. Sundby, der begge siden da uafbrudt have staaet som Medlemmer af Foreningen.

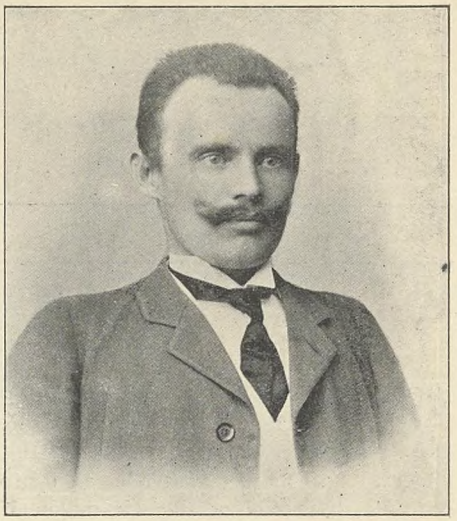

N. C. NIELSEN-LINDQUIST.

Født 21. Septbr. 1871 i Hobro. Lærte Kontorfaget i »Den jyske Husmandskreditforening« i Aalborg, hvor N.-L. uafbrudt har været ansat, — nu som Fuldmægtig. Medstifter af Aalborg-Afdelingen. Bestyrelsesmedlem siden Foreningens Stiftelse. 1. Oktbr 03—1. Oktbr. 07 Kasserer, derefter Afdelingens Sekretær. N.-L. var Sekretær ved Aalborg-Kongressen 1908. N.-L., der som hosstaaende Artikels Forfatter med Flid har undgaaet at nævne sig selv, er en af Centralorganisationens bedste Mænd — en stille Arbejder for vor Sag — der nyder megen og fortjent Agtelse og Tillid blandt sine Standsfæller, og altid har udført et stort og fortjenstfuldt Arbejde for Medhjælpersagen i Aalborg.

Endvidere skal her nævnes, at samtidig blev valgte som Suppleanter til Bestyrelsen nuværende Hr. Købmand *L. Davidsen*, Østerbro, og Kreditforeningsfuldmægtig *N. C. Nielsen - Lindquist*, der ligeledes begge have været Medlemmer af Foreningen siden dens Oprettelse; førstnævnte dog som ekstraordinært Medlem efter at være etableret, og sidstnævnte har i alle 10 Aar deltaget i Foreningens Ledelse, deraf i 4 Aar — fra 1. Oktbr. 1903 til 1. Oktbr. 1907 — som Kasserer og siden da som Foreningens Sekretær.

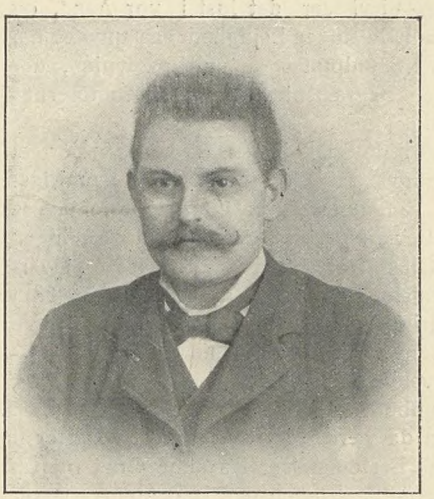

TH. HANSEN.

Født 2. Juni 1877 i Frederikshavn. Præliminæreks. 92. Lærte Kontorfaget. Ansat paa By- og Herredskontoret i Frederikshavn og andre juridiske Kontorer. Nu i Husmandskreditforeningen i Aalborg. — Medstifter af og derefter uafbrudt Bestyrelsesmedlem i Aalborg-Afdelingen. Medlem af jyske Agitationsudvalg før og efter Centralorg. Oprettelse. Udvalgets Formand. Har medvirket ved Oprettelsen af de fleste jyske Afdelinger. Siden 1907 Medlem af Centralorg. Hovedbestyrelse. 1907: Medlem af Ligningskommissionen i Aalborg. Kommunal Revisor.

Som Foreningens første Formand valgtes Bogholder *Chr. Mølbach* og som Kasserer Bogh. *Martin Jensen*.

Foreningen har haft 3 Formænd. idet Hr. Kontorist *Th. Hansen* afløste Chr. Mølbach den 21. Oktober 1901 og den 25. September 1907 afløstes Th. Hansen af Foreningens nuværende, sympatetiske Formand, Hr. Bogholder *Harald Wolthers*, hvis vindende Personlighed og elskværdige Optræden har været Foreningen til god Støtte, naar han paa Kollegernes Vegne har maattet forhandle med d'Herrer Principaler enten ved personlig Henvendelse til disse eller skriftlig gennem deres Organisationer.

Det er iøvrigt vanskeligt at mindes Navne uden at forbigaa En eller Anden. Af den nuværende Bestyrelse, der foruden fornævnte bestaar af Kassererske, Frøken *Johanne Berg*, Næstformanden, Kontorist *Th. Hansen*, Befragter *Olaf Toppenberg*, Bogholder *Karl Thomsen* og Kommis

H. I. Hansen — bør dog særlig nævnes det kvindelige Medlem, der er en værdig Repræsentant for de organiserede kvindelige Medhjælpere, og Frøken *Johanne Bergs* udmærkede Evner og udelte Interesse for Organisationens Anliggender er stadig kommen Aalborg-Afdelingen til Gode, og udenfor denne er Frøkenens Navn fordelagtigt bekendt bl. a. gennem forskellige velskrevne Artikler i nærværende Blad, ligesom Frk. Berg som bekendt er Medlem af Centralorganisationens Hovedbestyrelse.

Hr. *Th. Hansen*, der i 6 af de 10 Aar beklædte Formandspladsen, har, som enhver organiseret Medhjælper i det ganske Land bekendt, udført et stort og mangeartet Arbejde i Foreningens og Organisationens Tjeneste, og de øvrige ovenfor nævnte Bestyrelsesmedlemmer, af hvilke Hr. *Toppenberg* har været Medlem siden Foreningens Oprettelse, have ligeledes hver for sig udført et stort Arbejde for Standen og da navnlig i Agitationen for 7-Lukningen.

Aalborgforeningen har sikkert øvet en betydelig Indflydelse paa den nordjyske Medhjælperbevægelse, og skulle vi i den Forbindelse blot nævne, at denne Forening i Forbindelse med enkelte energiske Kolleger i Hjørring tog Initiativet til Oprettelse af en Afdeling i denne By, og allerede den 12. Novbr. 1899 — altsaa næppe 2 Maaneder efter Aalborgforeningens Tilblivelse — var Foreningen i Hjørring en Kendsgerning.

Foreningen i Aalborg har endvidere, hvad enhver organiseret Medhjælper sikkert aldrig vil glemme, givet det bedste Bevis for, at Storm- og Modgangstider for en Organisation kun betyder større Iver og Interesse for Sagen og større Vilje og Evne til fælles Støtte og Samvirke for Opnaaelsen af de Goder, der kun kan erhverves gennem en kraftig og fast sammentømret Organisation.

HARALD WOLTHERS.

Født 10. Marts 1881 i Lejrskov ved Kolding. Lærte Kolonialfaget i en blandet Landforretning; Kommis smst. et halvt Aar. Fra 1. Novbr. 1899 ansat ved »Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger«s Afdeling i Aalborg som Kontorist; siden 1. Maj 1901 som Bogholder. Indvalgtes 13. Septb. 1905 i Bestyrelsen for Centralorg. Aalborg-Afdeling, hvis Formand han har været siden 25. Septb. 07.

Hvem af os husker ikke endnu det fra en klar Himmel kommende Lyn, som den 9. Maj 1902 af den daværende Formand for Handelsforeningen i Aalborg sendtes ud over Landet i Form af en Resolution, hvorefter Medlemmerne af den stedlige Handelsforening, Manufaktur- og Isenkræmmerforening samt Nr. Sundby Handelsforening forpligtede sig til at opsige de af deres Medhjælpere, der maatte vise sig at være Medlemmer af en Forening, der bl. a. havde sat sig til Opgave at organisere sin Stand til dennes Bedste.

Takket være, at de besindige Elementer var i Flertal indenfor Aalborg Købmandsstand, udeblev Virkningen af den over det ganske Land berygtede Resolution, og da en paa en ekstraordinær Generalforsamling i Aalborgforeningen ensstemmig vedtagen Resolution, der var af betydelig mindre krigerisk Indhold end Principalforeningernes, var bleven offentliggjort, var der snart ikke andet tilbage af Handelsstandens Resolution end Skammen over, at den var bleven til.

Bestyrelsen for Foreningen i Aalborg viste sig samtidig i Stand til at holde saaledes sammen paa Medlemmerne, at Afdelingen til fjerne Tider vil staa som et uigendriveligt Bevis for, at Organisation er en Nødvendighed — ogsaa for Handels- og Kontormedhjælpere, hvilket mange af disse endnu i vore Dage have svært ved at faa Øjnene op for.

Den Fest, som Afdelingens Bestyrelse har bebudet at ville fejre paa Stiftelsesdagen den 14. September, vil sikkert faa en stilfuld Form og vil ligesaa sikkert faa Tilslutning fra tidligere Medlemmer og udenbys Kolleger.

Mange af de Standsfæller, der i de svundne Aar har virket for vor Sag og set saavel Aalborgforeningen som Centralorganisationen gaa frelst og styrket gennem de Hindringer, begge mødte paa deres Vej, vil den 14. September forene sig med os i Ønsket om, at Centralorganisationens næstældste Provinsafdeling maa, som i de svundne 10 Aar, ogsaa fremtidig være i Stand til at hævde sin Stilling som en kraftig og levedygtig Afdeling.

Sukkersækkenes Plombering.

Aarhus, 18. Juli. (Ritz. Bur.)

Centralorganisationen af Detailhandlere i Jylland har i Dag afholdt sit 8. Repræsentantskabsmøde her. Der var mødt ca. 70 Repræsentanter.

Formanden aflagde Aarsberetning. De vigtigste Sager var Sagerne om Sukkersækkenes Plombering og om de saakaldte Kontantforretningers Berettigelse til Akkord. I den første havde Sukkerfabrikanterne udsat Sagen til næste Aar, og i den anden havde Akkordkontoret svaret ret imødekommende. — — — — — — — — —

Handels- og Kontormedhjælperforeningen havde rettet Henstilling om frivillig Indførelse af 7-Lukning; men man enedes om at udtale, at Agitationen herfor fandtes ubetimelig. — — — —

MED STIGENDE URO har jeg i de senere Aar set de ærede Detailhandlere tumle med Organisationsspørgsmaalet. Sæt nu denne hidtil hæderlige og stræbsomme Stand blev revolutionær, og slog sig sammen om at gennemføre Reformer af gennemgribende Betydning. Man kunde jo risikere, at de derved paa adskillig Maade vilde gribe forstyrrende ind i de tilvante Forhold, som vi alle — og de ærede Detailhandlere ikke mindst — befinder os saa inderlig vel ved. Og navnlig vilde det dog være beklageligt, om de gik saa langt ned, at de maaske endog slog sig paa det i forskellige andre Samfundsklasser saa gængse Arbejde for at begrænse Arbejdstiden og derved gjorde beklagelige Indrømmelser til den Overhaand tagende Lyst til Magelighed og Udsvævelser. Vi maa jo erindre, at Organisationen kan være en god Ting, men den skal først og fremmest være besindig og betimelig. At komme sammen af og til for at snakke om diverse — helst ikke altfor store — Spørgsmaal er virkeligt fortræffeligt; men staar man overfor en sig fremad snigende Reform, da maa man være paa sin Post og helst slaa den ned.

Dette maa dog være Rettesnoren for al besindig og betimelig Organisation, og det har derfor været mig en overordentlig stor Beroligelse at læse ovenstaaende officielle Referat fra de jyske Detailhandleres Repræsentantskabsmøde; thi jeg ser deraf til min oprigtige Glæde, at d'Herrer Detailhandlere, i hvert Fald de jyske, er Folk der virkelig forstaar sig paa den maadeholdne og betimelige Organisation. Her er en klar Forstaaelse af, at man, som de Detailhandlere man er, skal forstaa at begrænse sig til passende smaa Spørgsmaal, der ikke kan forstyrre den daglige Tummerum. Og det skal siges, at de har været endog usædvanlig heldige i at markere dette ved at proklamere »Sukkersækkenes Plombering« som deres første og fornemste Mærkesag; thi det er da endelig en Sag, der selv om de ad Aare faar den løst, næppe vil forstyrre Mekanikken i vort fortrinlige Samfund synderligt.

Endvidere maa man lægge Mærke til det udmærkede Resultat af Arbejdet for denne Mærkesag, at den er udsat til næste Aar. Vi Medhjælpere kan have godt af, at tage det gode Eksempel til Efterfølgelse. Med den os egne Mangel paa Besindighed sætter vi os saadanne Maal som 7-Lukningen, og skønt denne hvad man selv kan se af Referatet er ubetimelig, gør vi det dog i den ubegribelige Hensigt, at gennemføre den snarest. Nej saa forstaar Detailhandlere det bedre: Mærkesag Nr. 1 — Sukkersækkenes Plombering — udsættes til næste Aar, og i Mærkesag Nr. 2 har et eller andet Kontor svaret »ret imødekommende«. Jeg maa udtale min største Beundring for denne Form for Organisation, og jeg kan tænke mig den dybe Alvor, hvormed de ca. 70 Repræsentanter har modtaget disse ligesaa betydningsfulde som betimelige Meddelelser fra den ærede Formand.

Det siger sig selv, at man efter saaledes at have nydt sin egen Organisations Fortræffelighed har været lige i Humør til at give Medhjælpernes ubesindige Organisation en Vinge for dens ubetimelige Arbejde for at begrænse Arbejdstiden. Og det forhøjer naturligvis Virkningen af de ærede Detailhandleres Erklæring, at »Handels- og Kontormedhjælperforeningen«, hvormed formodentlig menes vor Centralorganisation, saa vidt vides, egentlig ikke har spurgt Detailhandlernes Centralorganisation. Det er de enkelte Medhjælperforeninger, der har forhandlet med de enkelte Detailhandlerforeninger, ofte med et godt, men altsaa ubetimeligt Resultat. Naar man desuagtet har fundet det betimelig at optræde, maa der virkelig have været overhængende

Fare paa Færde. Men det er sørgeligt at skulde tilstaa, at det vist ikke hjælper en Døjt; det ender saamænd nok med, at Medhjælperne bliver ved med deres ubetimelige Arbejde, til de faar det ført igennem. De er jo godt paa Vej dertil.

Det faar da være en Trøst for alle Venner af betimelig og besindig Organisation, at de jyske Detailhandlere sikkert nok endnu i en lang Række Aar vil have Sukkersækkenes Plombering at arbejde for, som den første og største Mærkesag og hvert Aar i et Antal af ca. 70 vil komme sammen for at finde det betimeligt at udsætte den til næste Aar.

Anyone.

Norsk Medhjælper-Kongres.

(Af Fuldmægtig *Chr. Dybwad*, Kristiania).

DET NORSKE MEDHJÆLPER-LANDSMØDE eller som vi benævner det »Den underordnede Handelsstands Landsmøde« afholdtes i Trondhjem den 7. og 8. August.

Iberegnet Hovedstyret var der mødt 28 Repræsentanter for underordnede Handelsforeninger i Bærum, Drammen, Fredrikshald, Hamar, Kristiania, Kristianssand, Kristianssund, Sarpsborg, Stavanger og Trondhjem.

I Betragtning af, at Landsorganisationen kun er et Aar gammel, og at Distancerne i vort Land er saa store (over $^3/_4$ af Deltagerne kom via Kristiania, og fra Kristiania til Trondhjem er Afstanden 560 Kilometer og tager 16 Timer med Jernbanen fra Stavanger 2 à 3 Døgn hver Vej), maa Fremmødet kaldes udmærket selv om flere af de tilsluttede 22 Foreninger med tilsammen ca. 3,000 Medlemmer ikke lod sig repræsentere.

Mødet dirigeredes vekselvis af Landsforeningens Formand Bankbogholder *Carl Bugge* og Trondhjemsforeningens Formand *O. C. Olsen*,

Der forelaa ingen Forslag til vigtigere Lovforandringer, men her som ellers fornægtede Lovdebatten ikke sin Natur at antage store Dimensioner, selvom den kun gælder Bagateller.

Af største Vigtighed var Forandringen af Forbundets Navn til *Norges underordnede Handelsstands Landsforbund*, den skete væsentlig for at søge at undgaa de stadige Forvekslinger med Kristianiaforbundet.

Som Arbejdsprogram for kommende Aar foreslog Hovedstyret:

1) *At søge Handelsloven forandret, saa Betingelserne for at kunne blive Handelsborger skærpedes.* 2) *Arbejde for Oprettelse af gode, lavere kommunale Handelsskoler.* 3) *Indførelse af Læretid i Forbindelse med Mindsteløn.* 4) *Indskrænkning af Arbejdstiden og Betaling for Overtidsarbejde.*

Vor Lukningslov har den fortvivlede Bestemmelse, at Købmændene paa hvert Sted ved Afstemning, der kræver $^2/_3$ Majoritet, skal afgøre om de ønsker Lukningsvedtægt; men deretter fastsætter Stedets Kommunestyre Vedtægtens Ordlyd.

Dette dobbelte Forhold er lige uheldigt for alle Parter; det er saaledes hændt, at Købmændene ved Afstemning har udtalt, at de ønskede Vedtægt, idet de gik ud fra, at Lukningstiden skulde blive Kl. 9, men saa har Kommunestyret fastsat Lukningen til Kl. 7.

Forskellige Købmandsforeninger har da udtalt sig for, at Loven forandres derhen, at deres Afstemning ogsaa fastsætter *Tiden for Lukningen*, medens vi finder det mest betryggende, at Købmændenes Afstemning *helt bortfalder* og Afgørelsen helt lægges i Kommunestyrernes Hænder.

En Henstilling til Hovedstyret om at indgaa til Statsmyndighederne med et motiveret Forslag herom fik Udtryk i en af Chr. Dybwad fremsat Resolution, som ensstemmig vedtoges.

En lige stor Ensstemmighed raadede om, at man liden eller ingen Nytte havde haft af Dagbladet »*Dagsavisen*« som Landsforbundets Organ. Fra alle Kanter udtalte man sig for at faa *et godt Fagblad* (mest mulig ligt »D. H. K. M. T.«) som Organ for Landsforbundet, og der nedsattes en Komité for at underhandle med Kristianiaforbundet, om dette vilde overdrage sit Fagblad »*Handelsfunktionæren*« til Landsforbundet.

Det var en Forudsætning, at man da ikke længer kunde vedblive med at have en *ulønnet* Redaktion og at uddele Bladet *gratis* til Medlemmerne. Skulde man faa et godt Fagblad, maatte man ogsaa ofre noget paa dets Drift.

Storthingsmand *C. Stousland* holdt et udmærket Foredrag om »*Den norske Handelsstands Understøttelsesforening*«. I en Resolution opfordredes Medlemmerne til at melde sig ind i Foreningen, en Opfordring som paa Stedet fulgtes af mange.

Til nyt Hovedstyre valgtes *Carl Bugge* som Formand samt *Carl Hagen* og *H. Ormestad* fra Kristiania, *Martin S. Knutsen*, Kristianssand, *O. K. Nebel*, Sarpsborg, *Ø. Østensen*, Stavanger, og *O. C. Olsen*, Trondhjem. Til Forretningsfører valgtes *Fridthjov Nilssen*, Kristiania.

Mødet varede Lørdag fra Kl. 10 Morgen til Kl. $3^1/_2$ næste Morgen, kun med et Par korte Pauser. (Jeg skulde antage, at dette er skandinavisk Rekord!)

Efter denne Kraftanstrængelse tog man det næste Dag Søndag, med mere Ro. Trondhjem er jo en naturskøn By, rig paa historiske Minder; man færdes overalt paa klassisk Jordbund.

Allerede Lørdag havde man i en Pause set Trondhjems Domkirke (ifølge Salomonsen »den skønneste Blomst, som norsk Kunst har formaaet at sætte«.)

Nu var de Delegerede af vore elskværdige Værter inviteret paa en Dampskibstur udover den vakre Trondhjemsfjord til de udgravede Ruiner af det stolte erkebiskoplige Slot *Stenviksholm*. En glimrende Tur, som Trønderforeningen har al Ære af.

Men Turen tog længere Tid end paaregnet, hvorfor Festkomitéen henstillede til *Chr. Dybwad* at indstille sit til om Eftermiddagen fastsatte Foredrag om *Arbejdsledighedskasse for det hele Land.*

Henstillingen maatte jo efterkommes, selv om Gennemførelse af denne vigtige Reform, som har vundet større og større Sympathi i Byerne udover Landet, derved vilde faa en uventet Udsættelse; thi en Festkomité er jo i Festdagene Suveræn. Post festum fortsættes Arbejdet for Sagens Gennemførelse.

Ved Tilbagekomsten til Byen sattes et kort Møde, hvor man besluttede at modtage en Indbydelse fra Stavanger om at afholde næste Landsmøde der.

Desuden vedtog man med Akklamation en Udtalelse om, *at kooperative Selskaber med Hensyn til Skatter etc. bør stilles paa lige Vilkaar med den øvrige Handelsstand.*

Dette store sociale Spørgsmaal er næppe saa lige til, at man burde have fattet en saadan Resolution efter et Bænkeforslag, uden at det paa Forhaand var omsendt de tilsluttede Foreninger til Udtalelse, og uden at der blev Anledning til Diskussion.

Resolutionen synes ikke at staa i Samklang med, at man Dagen før havde valgt Herr *Carl Hagen*, Bestyrer af et kooperativt Selskab til Næstformand i Landsstyret.

Men der var ingen Tid til Overvejelser. Den almægtige Festkomité havde arrangeret en Afskedsfest i *Fossestuen*, beliggende ved den mægtige *Lerfos*, og Jernbanen venter ikke.

Den, der var misfornøjet med Forhandlingernes for raske Afbrydelse, formildedes ganske ved den glimrende Fest, hvor der var Overflod af alt — vakker Natur, udmærket Mad og Drikke, Taler og Sang. Ja, selv hos den største Flegmatiker udslukkedes Blasertheden med den sidste Raket af det glimrende Fyrværkeri, som opsattes over den vældige skummende Fos.

Til Mødet indløb en Række Telegrammer. Jeg noterer som et godt Varsel om fremtidigt Samarbejde, at Telegrammerne fra *Centralorganisationens Formand* og *nærværende Blads Redaktør* blev modtaget med varmere og intensere Begejstring end nogen af de øvrige.

Medhjælperne og Arbejdernes Brugsforeninger.

DA INTERESSEN FOR OVENNÆVNTE EMNE paa dette Tidspunkt synes særlig stærk indenfor Medhjælperstanden, og da sidste Nummer indeholdt en Artikel, som opfordrede Medhjælperne til at modarbejde Arbejdernes Brugsforeninger, kan det maaske have Interesse at forstaa den nærmere Udvikling af det modsatte Standpunkt.

Forinden maa det dog bemærkes, at det endnu ikke er fastslaaet, under hvilken Form Arbejdernes Brugsforeninger skal drives; om det skal være saaledes, at kun Socialdemokrater kan være Medlemmer, og at Overskudet skal tilfalde Socialdemokratiet, eller om alle kan blive Medlemmer, og om Overskudet da skal fordeles blandt Medlemmerne efter Størrelsen af deres Indkøb. Hvis det sidste bliver Tilfældet — og det er det sandsynligste, da denne Form har vundet størst Udbredelse i Udlandet — saa staar det Medhjælperne frit for at melde sig ind og saaledes nyde de Fordele, som Brugsforeningerne kan byde. Men selv om det første er Tilfældet, kan Medhjælperstanden umulig have noget imod, at Arbejderne køber deres Varer hvor de er billigst, anvender deres Penge

paa den Maade, som de synes er bedst, og i dette Tilfælde støtter det eneste Parti, som har bragt dem bedre Forhold at leve under, og som ogsaa altid har støttet Medhjælpernes berettigede Krav.

En anden Side af Sagen er det, at en Del af Detailhandlerne muligvis vilde forsvinde, naar Brugsforeningerne oprettes. Men dette maa før eller senere ske alligevel; efterhaanden som Samfundet udvikler sig samles nemlig Virksomhederne paa færre og færre Hænder, Stormagasinerne med deres Filialer i de forskellige Bydele opsluger lidt efter lidt de Smaahandlende, og alle mindre Erhvervsdrivende bukker under i Konkurrencen med de altomspændende Truster — noget som vi er Vidne til hver Dag. Brugsforeningerne vil maaske fremskynde denne Udvikling, men kun til Gavn for Medhjælperstanden. At tidligere oprettede kooperative Virksomheder maa man nemlig kunne vide, at Arbejdernes Foretagender er mønsterværdige i deres Indretning, og at Arbejderne ingen Steder har saa gode Arbejdsforhold som der, baade med Hensyn til Løn og Arbejdstid. Den kortere Arbejdstid vil bevirke, at flere bliver beskæftigede end tidligere til Trods for, at de større Forretninger ellers overflødiggør Arbejdskraft, naar de drives privat. Den større Løn vil foraarsage større Købeevne, altsaa større Omsætning i Forretningerne, og forøvrigt vil disse Mønsterforetagender sikkert bevirke, at hele Standens Niveau hæves.

At Brugsforeningerne saavidt mulig kun vil bruge fagudlærte, organiserede Medhjælpere og at Arbejderne altid vil tage behørigt Hensyn overfor Personalet, maa være udenfor al Tvivl.

Forøvrigt har det jo vist sig i Udlandet, at Detailhandlerne og Brugsforeningerne godt kan eksistere Side om Side, og at Medhjælperne kun har haft Gavn af at slutte sig til Brugsforeningerne.

Jeg kan saaledes ikke indse andet end at Medhjælperne bør støtte Brugsforeningerne, og gennem Organisationen søge at faa Indflydelse paa deres Udførelse i Praksis.

L. Andresen, Kjøbenhavn.

Fra Sommerens Handelsmøder.

DETAILHANDLER-SOCIETETETS AARSMØDE

afholdtes i Holte ved Kjøbenhavn d. 8. og 9. August. Henved 100 Deltagere repræsenterede Societetets Afdelinger i Hovedstaden, paa Sjælland og de Foreninger i Jylland, der tilhører Societetet. — Arbejdernes Brugsforeningsprojekt foranledigede en lang og livlig Debat, der indlededes af Formanden, *Schjær* Kjøbenhavn, og sluttede med en ensstemmig Udtalelse, hvori det beklages, at Socialdemokratiet nu synes at vilde støtte de af Landboerne hidtil »docerede Brugsforeningsprincipper«, som man frakender gevinstbringende Betydning for Konkurrenterne — et Standpunkt man agter at slaa til Lyd for gennem et virksomt Oplysningsarbejde. — Schjær, der har udført et meget betydeligt Arbejde for 8-Lukningslovens Gennemførelse, paatalte de mange Overtrædelser, som Politiet behandlede altfor lemfældigt. Det besluttedes at anmode Ministeriet om, at drage Omsorg for Lovens Haandhævdelse.

Brydningen indenfor Detaillisternes Landsorganisation foranledigede Redaktør *Sigv. Andersen* til at fremsætte Forslag om en noget lignende Organisationsform som vor Centralorg. Derefter skal hver enkelt Forening staa som Medlem af Landsorganisationen, der ledes af en Hovedbestyrelse. Forslaget vedtoges, og det henstilledes til den jyske og fynske Centralorganisation at give det Tilslutning ved Møderne 1910. — Blandt de talrige Sager, der iøvrigt drøftedes, var Kontingentet, der hidtil har været meget beskedent, men som efter nogen Diskussion undergik en mindre Forhøjelse.

Til Formand og Sekretær genvalgtes med Akklamation henholdsvis *I. P. Schjær* og Redaktør *Sigv. Andersen*. Mødet overværedes af Repræsentanter for den svenske Detaillistforening, samt Departementschef Vedel i Handelsministeriet.

FYNSK DETAILLISTMØDE.

Centralorganisationen af fynske Detailhandlerforeninger afholdt Aarsmøde den 10. August i Nyborg. Mødet, der beskæftigede sig med omtrent de samme Anliggender som Holte-Mødet, aabnedes af Formanden, Købmand *Wilkens Hjort*, Nyborg, Man vedtog at andrage Lovgivningsmagten om at »Brugsforeninger og kooperative Foretagender med Hensyn til Skattepligt, Løsning af Borgerskab og andre Forpligtelser, bliver ligestillede med Købmændene«, og Forslaget om Centralorganisationens Reorganisation blev tiltraadt. Butikslukningsloven var ogsaa her Anledning til Besværing, idet man beklagede sig over at der stadig skete Overtrædelser af Militæret i Odense.

— — — —

I Modsætning til det tidligere omtalte jyske Detaillistmøde har intet af de for Tiden aktuelle Medhjælperspørgsmaal, f. Eks. 7-Lukningen, været drøftet ved fornævnte Møder. Dette kan rimeligvis sættes i Forbindelse med de beskedne Resultater, vore Ø-Afdelinger hidtil har naaet paa disse Omraader. *Derfor afhænger det alene af Afdelingerne i de paagældende Landsdele, om disse Reformspørgsmaal vil blive Forhandlings-Emner ved Aarsmøderne 1910.*

HANDELSREJSENDE-STÆVNE.

Der er ingen Mangel paa Handelsrejsende-Foreninger, men derimod paa fælles Organisation for denne Del af Handelsmedhjælperstanden. Foreningerne er smaa og uensartede og de to bestaaende Organer befinder sig paa permanent Kampfod mod hinanden. For imidlertid at knytte de ca. 1700 Rejsende, der er Foreningsmedlemmer, nærmere sammen og forberede en højst tiltrængt Centralisation, afholdtes der ultimo Juli et almindelig dansk Handelsrejsende-Stævne i Aarhus. Tilslutningen — næppe 100 — vidnede ikke om synderlig Interesse for Sammenslutnings-Tanken og de Standsanliggender, der iøvrigt stod paa Dagsordenen.

Konsul *Kaalund*, Kolding, holdt et Foredrag om de Handelsrejsendes Stilling før og nu; det bragte dog næppe Tilhørerne en eneste ny Tanke derudover, at de Handelsrejsende burde kritisere sig selv og iøvrigt være tilfreds med deres Stilling. Efter det officielle Referat tør man formode, at der var Maade med Tilfredsheden — baade m. H. t. de sociale Vilkaar og Konsulens Foredrag. Saalunde artede den besynderlige Overture sig ved danske Handelsrejsendes første faglige Stævne.

Senere talte Grosserer-Societetets Kontorchef, *Jul. Schovelin*, om »de Handelsrejsendes Stilling til kooperative Planer og Brugsforeningerne«. Dette var Titlen paa det iøvrigt formfuldendte Foredrag, men *Indholdet* var et heftigt Angreb paa Arbejdernes projekterede Brugsforeninger, medens de bestaaende Landbo-Brugsforeninger blev forbigaaet i Tavshed. Og naar Kontorchefen i denne Forbindelse betegnede de Rejsende som »Handelsstandens lette Tropper, dens Pionerer, dens Blænkerkorps«, vejrer man allerede Tendensen til at operere med »de lette Tropper« til Gunst for en bestemt *politisk* Retning. — Der nedsattes et Udvalg for at tilvejebringe et Samvirke mellem de forskellige Foreninger, og man maa for de Handelsrejsendes egen Skyld haabe, at dette Udvalg vil finde en heldigere Form for Løsningen at sin Opgave end den, der karakteriserede Aarhusstævnet.

Conto pro diversi.

DEN KOMMUNALE VEDTÆGT I KOLDING

har fremkaldt en Modbevægelse fra Principalerne. Andragende er indgivet til Ministeriet om ikke at sanktionere Vedtægten, der som bekendt ansætter Arbejdstidens Grænse til Kl. 7, medens Loven ikke gaar videre end til Kl. 8. Det synes imidlertid, at Byraadet ikke agter at ændre Vedtægten før den oversendes til Ministeriet, omend der kun er ringe Udsigt til Sanktion. Principalernes Opposition, der gælder Vedtægten som saadan, har foranlediget vor Afdelings Formand, Herr *N. C. Nielsen*, til et Indlæg i de lokale Blade. Herr N. skriver bl. a,:

»Jeg kan ikke tænke mig, at Beslutningen om en Modadresse til Ministeriet har været vel betænkt. Denne er vist ganske overflødig, da jeg ikke tror paa det usandsynlige, at Ministeriet skulde stadfæste det nuværende Forslag, der jo gaar udover de Rammer, Fabriksloven har sat. Men det er glædeligt, at Kolding Byraad ved dette Forslag har vist, i hvilken Retning den sociale Lovgivning ønskes. Formodentlig bliver Handelens unge Mennesker medtagne under Fabrikslovens Bestemmelser ved dennes Revision til næste Aar.«

— — —

»Vor Tak til Udvalget for dets Arbejde; at Byraadet gjorde Forslaget et Skridt mere radikalt — eller ideelt — vare mere, end vi havde ventet.«

GØR DERES INDKØB FØR KL. 7!

Vejle-Afdelingen har ultimo Juli gennem Dagspressen rettet en Henvendelse til det købende Publikum, hvori der henvises til, at Aarsagen til at 7-Lukningen strandede denne Som-

mer maa søges i manglende Støtte hos Publikum. Det hedder bl. a.:

»Naar vore Bestræbelser førte til et saa negativt Resultat bærer det købende Publikum sin store Del af Skylden derfor; thi i dets Haand ligger det virksomste og simpleste Middel mod den sene Lukning, nemlig at gøre Indkøb paa et tidligere Tidspunkt af Dagen. Saa snart vi opnaar at faa Konsumenternes aktive Støtte — Sympati kan vi daarlig klare os med i Længden — paa vor Side, er Reformen gennemførlig med det samme.

Men i Stedet for at støtte os spænder store Dele af den købende Befolkning Ben for Reformens Realisation ved at gøre deres Indkøb efter Kl. 7, maaske sker det i Tankeløshed, men derfor bliver Resultatet lige sørgeligt for os Medhjælpere — at vi bliver forholdt en Times Fritid, hvori vi skulde rekreere os lidt efter den i Forvejen overlange Arbejdstid«.

Henvendelsen paapeger dernæst, at ogsaa 8-Lukkeloven forudsætter Støtte af Publikum for at dens Virkninger ikke skal blive illusoriske, og slutter med en Appel om ved rettidigt Indkøb at befordre vore berettigede Ønsker.

MEDHJÆLPERNE OG AFHOLDSSAGEN.

Herr Peter Staunstrups (Herning) Artikel i »D. H. K. M. T.« Nr. 14 har vakt Opmærksomhed i Afholdspressen og flere Afholdsblade omtaler og citerer dette velskrevne og skarpe Indlæg mod Alkoholismen. »Dansk Good Templar« knytter hertil følgende Kommentarer:

„Det glæder os at se, at Handels- og Kontormedhjælperne saa hurtigt vinder frem til Forstaaelse af sociale Spørgsmaal. Deres Organisation hører til de yngste, men vi føler os overbeviste om, at der blandt Handels- og Kontormedhjælperne findes Kræfter, der vil forstaa at føre Organisationen frem i første Række. At Hr. Staunstrup i Organisationens Blad faar Lov at sige den usminkede Sandhed er et glædeligt Tidens Tegn. Vi henstiller, at det velredigerede Blad herefter stryger Avertissementer, der indeholder Opfordringer til at drikke."

TAK!

Fra vor afdøde Kollega *Bjørn Bjørnsens* Fader har vi modtaget et Brev, hvori Herr B. bl. a. beder os bringe de mange Standsfæller, der hædrede den Afdødes Minde, en dybtfølt Taksigelse fra Bjørn Bjørnsens Forældre og Søskende.

— — —

»De danske Handelsmedhjælperes Forbund«s første Formand, Herr Herreekviperingshandler *Karl Hintz*, Kjøbenhavn, anmoder os om at bringe Deltagerne i det sjællandske Medhjælperstævne en Tak for den telegrafiske Hilsen.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage før Bladet skal udkomme.

Aalborg-Nørre Sundby. *Ordinær halvaarlig Generalforsamling* afholdes Fredag den *3. September d. A., Aften Kl. 9* pr. paa »Jernbanehotellet« Boulevarden 15, med følgende Dagsorden: 1) Beretning om Virksomheden i det forløbne Halvaar. 2) Lokalespørgsmaalet. 3) Valg af 4 Medlemmer til Bestyrelsen. 4) Valg af Agitationsudvalg. 5) Eventuelt.

Kjøbenhavn. „Handels- og Kontormedhjælpernes Fagforening« afholder *ekstraordinær Generalforsamling den 3dje September* Kl. 8½ i Hotel »Tre Hjorte«, Vestergade 12. Dagsorden: *Kontingentforhøjelse.*

I Betragtning af den vigtige Dagsorden anmodes Medlemmerne indtrængende om at give Møde. *Bestyrelsen.*

Randers. Afdelingen afholdt Generalforsamling den 10. August. Beretningsaflæggelsen gav Anledning til en indgaaende Diskussion om Foreningens indre Anliggender.

Bestyrelsesvalget fik følgende Udfald: Bogholder *S. Bjerregaard* (Formand), Lagerforvalter *Brændstrup* (Kasserer), Fuldmægtig *Svendsen* (Næstformand), Bogholder *L. Christensen* (Sekretær) og Kommis *Hald*, og til Suppleanter d'Herrer *Andersen* og *Munch*.

Den sorte Tavle.

Følgende Medlemmer er slettet af Afdelingen paa Grund af Kontingentrestance:

V. Andersen (Almegaard), *P. Kjærbye* (Marcussen) og *A. Hansen* (Vett & Wessel).

Nykøbing F., 23. Aug. 09. *A. Spiermann.*

Centralorganisationens Adresser.

Centralorganisationens Hovedkontor: Aarhus, Vestergade 70 (Telefon 1929). Formand: CHRISTEN INGVOLDSEN.
— Pladsanvisning: Hovedkontoret, Aarhus, Vestergade 70.
»D. H. K. M. T.«; Redaktør VILH. HANSEN, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23 (Tlf. Godthaab 943 y).
— Ekspeditør: V. ZWICKI. Kjøbenhavn V., Herluf Trollesvej 14, 3. Sal (Tlf. Vester 1356 y).
Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Formand E. S. SCHIBLER, Søndergade 25.
Jylland, — TH. HANSEN, Aalborg, Slotsgade 25.
Fyen, — CHRISTENSEN-KROGH, Odense.
Sjælland, — CHR. F. JOHANNESSEN, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Bogholder HARALD WOLTHERS	Fællesforeningen	Frk. JOHANNE BERG	Danmarksgade 70
Aarhus	ROBERT PETERSEN	Guldsmedegade 24—26, II.	CARL KNUDSEN	Falstersgade 7
Bramminge	Kommis H. C. HANSEN		Kommis TH. SIEBURG	
Ebeltoft	V. NIELSEN	Købm. Poulsen	V. NIELSEN	Købm. Poulsen
Esbjerg	Bogholder WALDEMAR WÜRTZ	»Hermes«	J. P. GODTFREDSEN	Norgesgade 11.
Frederikshavn	Bogholder S. WEST		JENS P. JENSEN	M. Lauritzen
Fredericia	Bankassist. DANTZER SØRENSEN.	Vendersgade 10	Bogholder O. MADSEN	Sjællandsgade 39
Herning	Bogholder LIND JENSEN		M. A. JENSEN.	Nørregade 6.
Hillerød	HERM. L. MELSKENS		Assistent CHR. J. HANSEN	
Hjørring	Kommis N. NIELSEN	Jærnbanegade 11 B.	Bogholder A. NIELSEN	Andelsslagteriet
Horsens	STEN VANDBORG	Søndergade 14	Bogholder N. N. DAHL	Smedegade 9
Kolding	N. C. NIELSEN	Jærnbanegade 1	N. C. NIELSEN	Jærnbanegade 1
Kjøbenhavn	E. S. SCHIBLER	Søndergade 25		
Kolonialafdelingen	P. SCHOU	Howitzvej 62	FR. MØLLER	Nannasgade 21. L.
Kontorafdelingen	FR. MØLLER.	Nannasgade 21. L.		
Manufakturafdelingen	VILH. NIELSEN	Holbergsgade 28 St.		
Middelfart	Kommis CARL PETERSEN.	Algade 21, A.	Kommis CARL PETERSEN	Algade 21 A
Nykjøbing F.	Bogholder A. SPIERMANN	Aavej 2	Kontorist JOH. SCHULTZ	Sagf. Olivarius & Vater.
Nykjøbing M.	Kommis E. OEHLENSCHLÄGER		Kommis A. BERG	Fr. Bangs Eftf.
Næstved	Manufktm. CHR. F. JOHANNESSEN		H. SØGREN PETERSEN	Brogade
Odense	Kontorist J. CHRISTENSEN	Oluf Bagersgade 44	Kommis CARL NIELSEN	Overgade 7
Præstø	Kommis HARRY JENSEN		J. BRUHN	
Randers	Bogholder S. BJERREGAARD.	Stolefabriken	Lagerforvalter BRÆNDSTRUP	
Ringsted	H. C. AAGAARD	Søgade	H. C. AAGAARD	Søgade
Skanderborg	Kommis C. J. KERFF		Fuldm. HØGH-ANDERSEN	
Skive	Kommis VILH. ROMLUND	J. Suurballe & Co.	Kommis A. THORNDAHL	
Slagelse	Bogholder CHR. JOHANSEN	Hellig Anders Vej 9	M. CHRISTENSEN	Slotsgade 16
Sorø	Bogholder AAGE HAUGE		Kommis N. H. LANGE.	
Svendborg	Kommis E. J. ROSLEFF		H. M. HANSEN	Vestergade 47
Thisted	Kæmnerassistent CHR. BRANDI		Bogholder VILH. IVERSEN	
Vejen	Bogholder M. KOED	Fabriken Phønix	Bogholder CHR. PORSGAARD	
Vejle	Bogholder JENS JOHANSEN	Stormgade 4, 2.	CHR. HØYER	Dæmningen 11.
Viborg	Assistent A. CARLSEN		Kommis M. SØRENSEN	Mathiasgade
Vordingborg	Kommis R. JØRGENSEN		Kommis R. JØRGENSEN	

Hvad vore Medarbejdere og Korrespondenter bedes iagttage!

Skriv altid — i Særdeleshed Navne — med tydelig Haandskrift.

Skriv kun paa den ene Side af Papiret.

Søg en kort og klar Udtryksform for Deres Tanker. Undgaa enhver Gentagelse.

Søg ved Udarbejdelse af Referater at undgaa ethvert overflødigt Udtryk. Anfør alt af Vigtighed i kortest mulig Form. Undlad alle Bagateller.

Udarbejd Deres Manuskript med Omhu; gennemlæs det altid før Afsendelsen.

Iagttag disse Regler — og De sparer Redaktørens Tid, gavner vort Blad og vor Sag

Naar De skriver til „D. H. K. M. T". da indsend til

Redaktionen: Manuskripter til Bladet, Korrespondance vedr. Hovedbladets Indhold, Avisudklip og enhver Meddelelse ang. Standsanliggender samt et Eksemplar af de Tryksager, Afdelingerne udsender.

Ekspeditionen: Bladets Anmeldelse og Forsendelse gennem Postvæsenet, Rekvisitioner paa Restoplag til agitatorisk Øjemed, Reklamationer over uregelmæssig Modtagelse af Bladet.

Hovedkontoret: Alt Annonceafdelingen vedr.

Ved nøje at følge denne Anvisning spares Tid og Penge!

Annoncer.

Kjøbenhavn.

Niels Brocks Handelshøjskole

Købmandsskolen, 44 Fiolstræde

20. August begynder et nyt **toaarigt** Kursus.

Oplysninger faas hos Forstander **L. Jacobsen** Træffes Kl. 12-1 og 7-8 Eftm. Blanketter til Ansøgninger om om Friplads faas paa Skolen og maa være indleveret senest den 15. Juni.

Bestyrelsen.

Aalborg.

M. Jensen, Nytorv 9,
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.
AALBORG.

AALBORG
HANDELSGYMNASIUM
Nordjyllands Hdlshøjskole.
1. Maj og *1. Novbr.* nye prakt. Kursus i *alle Hdlsfag.* Forlang *Plan* og *Skema* t. *Statsunderst.* (240 Kr.)
J. F. Møller, cand. mag.
1 Aars Studieoph. i England og Tyskland.

JERNBANEHOTELLET
BOULEVARDEN 15, AALBORG
(NÆR BANEGAARDEN .·. ANBEFALES
TELEFON 1434 ——. **V. FONSECA**

AALBORG
Ure og Kæder købes
billigst hos
ADOLPH MØLLER,
Slotsgade.

P. Hansens Bogtrykkeri
leverer alle Slags Tryksager hurtigt, smukt og billigt.

VICTOR MØRCHS
Barbér- og Frisørsalon anbefales.
Slotsgade 16. Underofficersbygn.

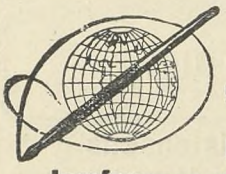

Waterman „IDEAL"
FYLDEPEN.
Marinus M. Schultz,
Jomfruanegade 3. Aalborg.
Anerkendt den bedste! Forlang gratis tilsendt en Bog om „Fyldepenne".

AALBORG.
Glarmester S. N. Jensen,
Algade 67. Telefon Nr. 5.
1. Kl. Værksted for
INDRAMNING AF BILLEDER.

Forlang
Salon-Pilsner
overalt.

AALBORG. Specialforretning
i Herre-Kravats, Kraver, Flipper, Dag- og Natlinned, Normalunderbeklædning.
Engelske lette Hatte fra 3 Kroner.
NB. Ulster, Regnfrakker, Habitter efter nyeste Snit, billigst i
Kravatmagasinet, Algade 50.
Niels Jensen.

Algade 26. AALBORG Algade 26.
Skotøjsforretningen i DET RØDE HUS
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

From-Løvstrøm,
Fotograf.
Algade 7, Aalborg
anbefaler alt til Faget henhørende.
Alle moderne Nyheder.
„Postkort" i fin Udførelse kun **3 Kr. Dus.**

Aarhus.

Drik Ceres Øl

Aarhus Handelsskole
(statsunderstøttet Dagskole)
begynder nye 1/1 og 1/2 Aars Kursus **I. Novbr.** Fripladser søges inden **I. Oktbr.** **Program** og nærmere Oplysninger faas fra **Skolens Kontor, Vestergade 8.** Telefon 1179.

Niels P. Nielsen,
exam. Handelsskolelærer fra
»Die Handelshochschule zu Leipzig«

Den jydske Handelshøjskole
Hans Broges Gade 2, Aarhus.
Telefon 1883.

I. Novbr. begynder nye **hel-** og **halvaars** Kursus for Mænd og Kvinder. Progam sendes. Ansøgninger om Statens, Amtets, Kommunens og Handelsforeningernes hele og halve Fripladser sendes inden 1ste Oktober til Forstanderen.

For Bestyrelsen
Joh. Baune.

Esbjerg.

Ryg Nr. 46. **M. M. ANDERSEN, Esbjerg.** Ryg Nr. 49.
Special-Cigarforretning.
Kongensgade 49. Telefon 282.
Specialitet: Hamborger-Cigarer.

Saa meget staar fast —
det solideste Fodtøj faas hos
S. Pedersen,
Torvet Esbjerg.

Dante CIGARETTER Dante **No. 10-10 Øre, No. 15-15 Øre pr. 10 Stk.**

Fotografisk Atelier „Mundus", Aarhus.

Absolut 1. Kl. fotografisk Etablissement, udstyret med alle Nutidens Krav paa Elegance. Vi anbefaler os til d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.
Brødrene Alfred & Mundus Pedersen, Ryesgade 16. Telefon 2240.

Husk
JØRGEN JEPSEN's
Skræderetablissement
Kongensgade 19. Esbjerg.

Drik Esbjerg Øl

A. Eeg's Palmehave.
1ste Kl.s Koncert-Restaurant
Enestaaende i Skandinavien.

ESBJERG.
Jydsk Lædervaremagasin
anbefales!
Fuldstændig Specialforretning i Lædervarer.

JUL. PETERSEN,
Hatte- og Bundtmager,
ESBJERG.

Chr. Adler Svanholm,
Kongensgade 64. — Esbjerg.
Største Udvalg af alt til Herre-Lingeri.
Største Lager af Habitter og Overfrakker.

Dansk Beklædnings Comp.
Største Udvalg
— Billigste Pri er. —
Kongensgade, Esbjerg.

Esbjerg.
O. S. U. BAUER,
Herre- & Dame-Frisørsalon.
Kongensgade 49, Stuen & 1. Sal.
Stort Udvalg i Toilet- og Sygeplejeartikler.
Bestilling paa Haararbejde modtages.

Herning.

Barber & Frisørstuen
i Højskolehjemmet
bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes venlige Erindring.
I. KLASSES BETJENING.
L. Ingemann Thomsen,
Herning.

Alle
fagorganiserede Medhjælpere i Herning erholder en ekstra Rabat naar De køber Deres Forbrug af
Herreklædninger, Kravetøj etc.
i BEKLÆDNINGS-MAGASINET,
Bredgade 19.
HERNING.

Husk M. Kampmanns' Skotøjsforretning,
Største Udvalg, bedste Reparationsværksted.

Hjørring.

I. C. Christensens
1. Kl. Skræder- og Herreekviperingsforretning bringes i velvillig Erindring.
SKOLEGADE 1. HJØRRING.

Dürkopp-Cykler
faas kun hos
A. Jensen, Du Nord,
Hjørring.

Horsens.

Palais Caféen
Horsens.
Hyggelige Restaurant- og Selskabslokaler anbefales i velvillig Erindring.
A. Th. Kierkegaard.

Hilmar Hansens Cigarforretning
anbefaler Cigarer fra P. Wulff, Hirschsprung & Sønner og Barfoed & Co., Amsterdam.
Største Udvalg i Cigaretter, Røgtobakker, Piber og Stokke. Merskum- og Ravrør.

Abonnér paa „D. H.- & K.- M. Tidende".

Kolding.

Husk at anbefale Ludpulveret
Lessivol.
De støtter den danske Industri og fortrænger den udenlandske
faas kun fra
Kaalunds Sæbefabrik
(ved **H. Chr. Petersen**)
Kolding.

Chr. E. Krag
Bog- og Papirhandel
Telf. 377. KOLDING. Telf. 377.
3 Kr. Eneforhandling af Klio-Fyldepennen.

Det bedste
FODTØJ
i **Kolding** faas hos
Andr. Kyster & Søn.

SØLVE CLEMENTZ
Juvelér & Guldsmed,
Østergade 17, Kolding.
K. F. U. M.s Ejendom. Telefon Nr. 500.
Billigste Guldsmed i Kolding.

J. Johannesen,
SKRÆDERFORRETNING,
KIRKETORVET 12
anbefales.

Ønsker De en 1ste Kl. Cycle, da henvend Dem til
Jakob Brems, Kolding,
hvor De bliver bedst betjent.
NB. 1. Klasses Reparationsværksted.

Frk. C. Clemmensens
1. Kl. Pensionat,
Jærnbanegade 26, 3. Sal, anbefales.

Kjøbenhavn.

Cloëtta's

	Pr. Pd.
Surinam Chokolade	Kr. 1,60
Caracas do.	„ 1,40
Trinidad do.	„ 1,20
Cacaopulver, fineste Analyse	„ 2,00

sælges hos vore Forhandlere over hele Landet.

Medhjælpere

køb Klæder hos
Herløv Møller
* City Herreekvipering *
4, Kristen Bernikovsgade 4.

Medhjælpere!

Lad Deres Anbefalinger maskinafskrive
Kr. 3,00 pr. 50 Eksemplarer
„INTERNATIONALT
PUBLICERINGS-BUREAU",
Købmagergade 4, København K.

Nyborg.

Industri-Hotellet
Nyborg.

Nykøbing Mors.

Køb
Hatte, Kasketter og Huer
hos
Th. Jacobsen,
Bundtmager,
Nykøbing M.

Odense.

M. JANTZEN'S
Barber- & Frisørsalon
Albanitorv 12.

Romersk Badeanstalt.
19 Albanigade 19.
Aabent: 8 Morgen til 8 Aften.
Søndag: 8—12.
Herre- & Damebade.

Odense Pilsner
har den fineste
Smag

Carl Ferniss *Telefon 1170.*
Telefon 1170. Vestergade 16.
Største Udvalg i **Cigarer, Cigaretter, Røgtobakker, Piber** og **Stokke Merskum** og **Ravrør,**
anbefales d'Herr Handels- og Kontormedhjælpere.

P. Joh. Døring
Hattemagasin
Telefon 1438. **Odense.** Telefon 1438.

LUX ODENSE. EKSPRESFORRETNING.

Alle Kommisser køber billigst *Engelske Regnfrakker, Habitter og Vinter Paletots, Hatte, Slips og Kravetøj hos*
Hinke, 70. Vestergade 70.

JEAN SURÉE
GULDSMED & JUVELER
VESTERGADE 41, ODENSE

Hotel Sct. Knud
Odense.

Alle bør drikke
Albani Øl
eller **Albani Pilsner**

KR. E. PETERSEN'S BOGTRYKKERI
KONGENSGADE 31, TLF. 1044
ODENSE

Odense Vin-Kompn.
Odense. == København.

Randers.

Hvor ekviperer man sig **noblest, bedst** og **billigst** i Randers **?**
Selvfølgelig hos
S. P. Petersen, **Middelgade 6** Højskolehotellet
Telefon 990. **Randers.** Telefon 990.
Absolut 1. Klasses Herreskræderi.

Hattemagasinet „Stockport".
Slotsgade 7, Randers.
Elegante Hatte, fikse Sportshuer.
Anbefales i velvillig Erindring.

Bryggeriet
„THOR"
Randers, anbefales.

Svendborg.

Stokke, Piber & Cigarer
fra **Johs. Kristiansen**
Gerritsgade 4—6, ligefor Nicolaj Kirke
Svendborg.

Skive.

Skotøjsbørsen, Skive.

Største Lager. Smukkeste Udvalg. Solidt Fodtøj.
Specialitet: UOPSLIDELIGE SAALER.
Telefon 231.

JEG er udmærket tilfreds Jeg køber mit Tøj hos J. Suurballe & Co., og dér er Klædelageret saa stort og smukt, at man uden for København ikke finder det bedre, og sker det en Gang, at et Klædningsstykke ikke passer tilfredsstillende, tages det beredvilligt tilbage. De kan spare Deres Ulejlighed, jeg handler som sagt hos J. Suurballe & Co.

Skive.

Prøv

Th. Machons

(Rudolf Schmidts Eftf.)

Barber- & Frisørstue,

Torvet.

NB. Hovedbade med Massage.

HOTEL PHØNIX

SKIVE

C. JENSEN.

Rudolph Schmidt's
Cigarforretning
Skive

bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes Erindring. Største Udvalg i Cigarer, Cigarretter og Røgtobakker, Cigar- — rør, Piber og Stokke. —

Slagelse.

Central Cafèen
● Slotsgade, Telefon 41 ●
aaben til Kl. 12,
anbefaler sine hyggelige Lokaler til Handels- og Kontormedhjælperne.
— Hurtig Betjening, billige Priser. —
PETER BYCH.

Husk
Fr. W. Sørensen's
Skræder- og Ekviperingsforretning
Løvegade 18.
Billige Priser, god Pasning.

Sorø.

Jul. Jørgensen,
Haandskomageri.
Lager af Fabriksfodtøj. — Etableret 1870.
Rolighedsgade 102.

Hotel „Postgaarden"
anbefales. — Fortrinligt Køkken.
HYGGELIGE VÆRELSER og LOKALER.

Holstebro

Handels- og Kontormedhjælpere
anbefales
J. P. Andersens Skræderetablissement,
Nørregade.

Barber- og Frisørsalonen
„Romerhus", Torvet.
Peter Groth.
Hovedbade med Massage.

DANSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
ved P. V. F. Petersen.
Altid billigst her paa Pladsen.
TELEFON 150.

Viborg.

Drik Odin
Lager & Pilsner
fineste Kvalitet
samt
Skattefri Pilsneøl
Mørk Skattefri
Dobbeltøl.

Vejle.

Koncertsalens Varieté
og
RESTAURATION
anbefales

A. Christensen,
Vejle. — Telefon 267.
Engelsk Klædelager.
High class Tailor Etablisement.
Hattelager og Manchetlinned.
Complete stock of every thing for Gentlemen

SKOTØJSFORRETNINGEN
SALGADE 5 anbefales
d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.
Største Udvalg. Billigste Priser.
1. Klasses Reparationsværksted.
CH. CHRISTENSEN.

Cigarer.
Hans Jessen jun.,
Flegborg 2.

Gentlemen!
Ekviper Dem fikst og billigt
i
London Herre-Magasin
ved H. C. Hansen.

REPRÆSENTANTER
FOR
„DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE"s
ANNONCE-AFDELING.

Aalb.: Hr. N. C. Nielsen-Lindquist, Danmarksg 45.
Aarhus: Hr. C. Hammer, Vestergade 70.
Brammjnge: Hr. Kommis H. C. Hansen.
Ebeltoft: Hr. Bogholder R. Hvitved
Esbjerg: Hr. N. C. H. Holm, Jyllandsgade 46.
Fredericia: F. Mazanti, Gjeddesborg.
Frederikshavn: Hr. Bogh. S. West.
Herning: Hr. Kommis Chr. Kampmann.
Hillerød: Hr. Amlet Jensen.
Hjørring: Hr. H. Hein, Hirtshalsvej 5.
Horsens: Hr. Kommis Sten Vandborg.
Holstebro: Mnfktm. Carl Jensen, Nørregade 12.
Kolding: Hr. K. Rasmussen, Jærnbanegade 16.
Kjøbenhavn: Hr. E. S. Schibler, Sønderg. 25.
Middelfart: Hr. Chr. Hansen, Algade 23.
Nykøbing F.: Hr. Kommis C. M. Nørgaard.
Nykøbing M.: Hr. Kommis C. Svenningsen.
Næstved: Hr. Kommis Chr. F. Johannessen.
Odense: Hr. N. Christensen-Krogh. Overg. 44.
Præstø: Hr. Kommis Harry Jensen.
Randers: Hr. S. Bjerregaard, Stolefabriken.
Ringsted: Hr. H. C. Aagaard, Søgade.
Skanderborg: Hr. C. J. Kerff.
Skive: Hr. Kommis Oskar Jensen.
Slagelse: Hr. Kommis J. Jacobsen, Løvegade.
Sorø: Hr. Kommis E. Ellekier.
Svendborg: Hr. H. M. Hansen, Vestergade 47
Thisted: Hr. Chr. Jørgensen, Søndergade 1.
Vejen: Hr. Kommis S. Breund.
Vejle: Hr. Bogholder C. Nielsen-Kloster.
Viborg: Hr. Kommis N. Elgaard.
Vordingborg: Hr. Kommis R. Jørgensen.

Afleveret til Posten den 31. August.

Udgivet af Centralorganisationen.
Ansvarhavende Redaktør VILH. HANSEN.
O. WRITH'S EFTF. (Gustav A. Jensen),
Badstuestræde 7, København. K

DANSK
HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 18. 15. September 1909. 9de Aargang.

Fra vor Centralledelse.

Et nyt Afsnit i Centralorganisationens Historie. — Fremgang paa alle Omraader. — Vor Betænkning vedr. Fabrikslovens Revision. — Centralorganisationen og Brugsforeningerne.

CENTRALORGANISATIONENS HOVEDBESTYRELSE har holdt sit andet og sidste ordinære Møde i indeværende Aar. En Række vigtige Spørgsmaal vedrørende vor Organisations indre Anliggender er drøftet og der er taget Beslutninger, som tør ventes at faa blivende Gavn for vor Sags Fremgang, saavel udadtil som ogsaa i selve det foreningsmæssige Arbejde.

SITUATIONEN I ØJEBLIKKET. — GUNSTIGE FREMTIDSUDSIGTER.

Den ekstraordinære Kongres i Marts indledede en ny Periode. I det forudgaaende Aar raadede der indenfor Centralorganisationen højst uheldige Tilstande, hidført ved to Mandatnedlæggelser uden forudgaaende Varsel, med deraf følgende Stilstand i Arbejdet og Fortabelse af mangt og meget af det, der møjsommeligt var indvundet. To Afsnit, der tilsammenlagt udgjorde $^3/_4$ Aar, under en provisorisk Ledelse, uden en paa regelret Vis udpeget Førstemand — disse uholdbare og for vor Organisation skadelige Forhold blev endelig og afgjort afbrudt ved Aarhuskongressens Beslutninger.

Sidenhen er Hovedkontorets Arbejde bragt i den rette Plan, Stilstanden er længst ophørt, Tilbagegangen der var en nødvendig Følge af de usædvanlige Forhold, er ikke alene ophørt, men ved Oprettelse af nye Afdelinger, ved Ophjælpning af de Foreninger, der var mærkede af det forudgaaende Interregnum, og først og sidst derved, at alle Funktioner indenfor vor Organisation nu virker planmæssigt og der atter er tilvejebragt det for al Fremgang nødvendige Samarbejde mellem Hovedkontor og Afdelinger — er det lykkedes ikke blot atter at naa Medlemstallet før det kritiske Punkt, men ogsaa at gøre et Fremstød, der navnlig betegnes ved en betydelig Tilvækst til Lærlingeafdelingen.

Fra nu af synes Vejen aaben for stadig Fremgang, fordi Midlerne dertil er rede. Centralorganisationens økonomiske Stilling har faaet den solide Underbygning, som Opfyldelsen af vore fremtidige Pligter forudsætter, og med næste Regnskabs-Halvaar vil vi naa de første 10,000 Kr. i vore Beholdninger.

Og for at paaskynde denne Udvikling, fæstne hvad vi alt har naaet og sprede vor Agitation i videre Cirkler, lægger vi nu et Lokalkontor i Hovedstaden, hvor vi hidtil har følt Manglen af et fast Punkt for vor Bevægelse. —

Som ofteve omtalt foreligger der et socialpolitisk Spørgsmaal, hvis oprindelige Omraade findes indenfor Industri og Haandværk, men som ventelig ogsaa faar Interesse for os gennem Fabrikslovens Udvidelse til nye Erhvervsomraader. — Arbejdsraadet har derfor atter henvendt sig til os som Medhjælpernes eneste faglige Repræsentation, for at erfare vort Standpunkt til en Revision af Loven med Henblik paa Arbejdsforholdene indenfor Handelsstanden, og Hovedbestyrelsen har afgivet følgende

BETÆNKNING ANG. FABRIKSLOVENS REVISION:

»I Anledning af Arbejdsraadets ærede Skrivelse af $^9/_4$ tillader Centralorganisationens Hovedbestyrelse samlet til Møde i Aarhus sig at udtale:

at man finder det ønskeligt, at der ydes Handels- og Kontormedhjælperne samme Beskyttelse i Arbejdsforholdet, som nu bliver Industriens og Haandværkets Lønarbejdere til Del, og

at man derfor tilraader, at Fabrikslovens Bestemmelser i Almindelighed udvides til at omfatte 1) Butikker, 2) Kontorer og 3) Lagre i samme Udstrækning og saa vidt muligt efter samme Regler, som vil komme til at gælde for Fabrikker og Værksteder, saaledes ogsaa at Indenrigsministeren overensstemmende Lovens § 8 efter Arbejdsraadets Indstilling udsteder Regulativer for Butiker, Kontorer og Lagre, samt

at man vil anbefale, at Tilsynet med Lovens Ikrafttræden og Overholdelse udøves af særlige Handelsinspektører, der sorterer unden Direktoratet for Arbejds- og Fabrikstilsynet; men subsidiært kan anbefale, at Tilsynet overdrages de nuværende Fabriksinspektører.

Man undlader ikke at fremhæve, at Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdstid som Regel er længere end Industriarbejdernes og deres Arbejde særdeles ofte er af en endog meget sundhedsnedbrydende Karakter, medens Arbejdsstedernes Indretning meget ofte er i Strid med alle hygiejniske Regler. Det vil derfor kun være rimeligt og retfærdigt, at Medhjælperne kommer til at nyde de samme Fordele, som ved Fabriksloven gives de hidtil gennem denne beskyttede Arbejdere, hvilket ikke vil være uden Præcedens i Udlandets Arbejderbeskyttelses-Lovgivning, ligesom Lovens Udvidelse til at omfatte Butikker, Kontorer og Lagre næppe vil medføre større Vanskeligheder i det praktiske Liv, end da den indførtes for Fabrikkers og Værksteders Vedkommende.

Hvad angaar de ved Fabrikslovens § 1, 2det Stk., hjemlede kommunale Vedtægter, da er det vor Erfaring, at de overalt, hvor de er udstedt, har virket overordentlig heldigt og til almindelig Tilfredshed. At de desuagtet kun er gennemført i en halv Snes Købstadskommuner, forekommer os at bevise det ufyldestgørende i at overlade Virkeliggørelsen af Lovens Bestemmelser til de kommunale Raad og Nødvendigheden af, at disse Forhold endeligt ordnes gennem Lovens Bestemmelser.

Man tillader sig derhos at udtale Ønskeligheden af, at Lovens Bestemmelser udvides særlig derved:

at Antallet af de Arbejdere, der skal forefindes paa et Arbejdssted, for at dette kan komme ind under Loven, nedsættes og

at Arbejdstiden for Arbejdere over 18 Aar begrænses ved at der for disse fastsættes en Maksimalarbejdsdag.

Sluttelig skal man anbefale, at Bestemmelsen om Siddepladser for Butikspersonalet overensstemmende med Arbejdsraadets Forslag til Indenrigsministeren optages i Loven, hvis dette Spørgsmaal ikke forinden er ordnet ved særlig Lov.«

VOR STILLING TIL BRUGSFORENINGERNE.

Handelsstandens en garde-Stilling til Brugsforeningsbevægelsen har ogsaa virket opskræmmende paa adskillige af vore Standsfæller, og har bl. a. fundet Udtryk i en Række indsendte Artikler i vor Tidende, Meningsudvekslinger, der foreløbig vil blive fortsat. Hovedledelsen drøftede — paa given Foranledning — dette Anliggende og tog ensstemmig følgende Beslutning, der angiver Centralorganisationens principielle Standpunkt til den omstridte Sag:

»Foranlediget af en Forespørgsel fra »Handels- og Kontormedhjælpernes Fagforening«, Kjøbenhavn, udtaler Hovedbestyrelsen med Henblik paa Arbejdernes projekterede Brugsforeninger:

at det er Centralorganisationens naturlige Opgave at varetage Medhjælpernes Interesser som Lønarbejdere,

at fornævnte saavel som Landboernes Brugsforeninger maa betragtes som ethvert andet merkantilt Foretagende, der beskæftiger Medhjælpere, og

at Centralorganisationen derfor ikke bør indtage særligt Standpunkt overfor Virksomheder af denne Art«.

Vi vil i en senere Artikel nærmere uddybe det i denne Udtalelse indeholdte Standpunkt.

* * *

Denne Artikel skal ikke slutte uden et godt Budskab til vore Venner og Medlemmer: Centralorganisationen er atter sikkert funderet og dens indre Anliggender mere betryggende ordnet end nogensinde før. Derfor bør vi forene os i Bestræbelserne for at øge vort Medlemsantal, løse de nærmestliggende indre og ydre Opgaver, saaledes at vor Centralorganisation i stigende Grad bliver den eneste faglige Medhjælper-Sammenslutning, der overhovedet regnes med.

Arbejdet og — Resultaterne venter os!

Hovedbestyrelsesmødet

i Aarhus den 5te September.

DET ORDINÆRE HALVAARLIGE MØDE aabnedes Kl. 9½ paa Hovedkontoret af Centralorganisationens Formand, *Chr. Ingvoldsen*. der konstaterede, at alle Medlemmer med Undtagelse af *N. C. Nielsen* (Kolding) var tilstede. N., der var forsinket under Rejsen, ankom senere. Det vedtoges, at Hovedkontorets Assistent, *C. Hammer*, fungerer som Protokolfører.

FORMANDENS BERETNING

gav en udtømmende Oversigt over Hovedkontorets administrative Virksomhed siden Kongressen i Aarhus, og den Nyordning, der delvis var gennemført i Samarbejdet mellem Kontoret og Afdelingerne — Udadtil var der arbejdet for *7-Lukningen*, de *kommunale Vedtægter* og statsunderstøttede *Foredrag*. Nye Andragender forelaa, vedrørende Vinterens Foredrag, ligesom Arbejdsraadet havde æsket vor Stilling til *Fabrikslovens Revision*. — Alt er nu i bedste Orden m. H. t. Varetagelsen af de indre Anliggender, og naar undtages, at et Par mindre Afdelinger er opløste, da der fattedes egnede Foregangsmænd, og Medlemmerne er overført til den direkte Afdeling, er der almindelig Fremgang de fleste Steder og flere nye Afdelinger dannede eller under Oprettelse. Medlemsantallet viser Fremgang, og det Tilbageslag, der var en naturlig Følge af de ekstraordinære Forhold, som raadede i Perioden Marts 1908 — April 1909, er nu mere end udlignet.

Enkelthederne i Formandens Beretning støttede sig væsentlig paa de maanedlige Beretninger, der altid finder Omtale her i Bladet og derfor overflødiggør en mere indgaaende Omtale af Beretningsaflæggelsen. —

Under Diskussionen udtalte flere Medlemmer deres Tilfredshed med Centralorganisationens nuværende gunstige Stilling, medens iøvrigt Regnskabsafslutningen fra Perioden før Aarhuskongressen, Agitationen og Emnerne for de statsunderstøttede Foredrag i næste Sæson, gav Anledning til en Meningsudvikling, der sluttede med Beretningens ensstemmige Godkendelse.

REDAKTØRENS BERETNING

meldte om glædelig Fremgang for »D. H. K. M. T.« Udvidelsen fra 1. Januar havde været saare formaalstjenlig, Stofmængden var stigende og Bladet støttedes af flere dygtige Medarbejdere end nogensinde. Indenfor Beretningsperioden havde 28 Kolleger, deraf 2 fra Norge, medvirket ved Bladet, heri ikke medregnet de indsendte Afdelingsreferater. Kun enkelte Manuskripter maatte retourneres som ikke anvendelige. Af de 256 Spalter optoges de 104 af Annoncer, Teksten fordeltes saaledes: 77 Spalter redaktionelt, 69 indsendt Stof og 18½ Spalte Afdelingsreferater og Adresser. — *Red.* gav en Oversigt over de vigtigste af de behandlede Emner, nævnte at »D. H. K. M. T.« herefter lejlighedsvis vilde blive illustreret og at Bladet fremdeles vilde fortsætte i det betraadte Spor, — rede til at optage og behandle ethvert af de Spørgsmaal, der møder os i vort Agitations- og Organisationsarbejde.

Efter en kort Diskussion angaaende den under Hovedkontoret henlagde Annonceafdeling godkendtes Beretningen ensstemmig.

REGNSKABSAFLÆGGELSE.

Formanden forelagde Regnskabet, der balancerede med Kr. 14,620,32, og henledte Opmærksomheden paa nogle af Revisorerne knyttede Bemærkninger til Poster i Regnskabet. Disse Antegninger, der væsentlig henhørte til Tiden mellem Aalborg- og Aarhuskongressen, vedrørte Regnskabet over direkte Medlemmer, der imidlertid siden ¼ er ført nøjagtigt og oversigtligt, desuden Anskaffelse af Inventar til Hovedkontoret samt Næstformandens Rejse til og Ophold i Esbjerg. som Revisorerne forlanger refunderet af den tidligere Formand. Foruden disse Reklamationer, der vedrører Tiden før Aarhuskongressen, knytter Revisorerne en Bemærkning til Hovedbestyrelsens Rejseudgifter, der imidlertid er overenstemmende med Lovenes Forskrifter. — Efter Vedtagelse af et Svar paa Revisorbemærkningerne godkendtes Regnskabet ensstemmigt.

FABRIKSLOVENS REVISION,

som Formanden behandler i en Artikel i sidste Nr., har foranlediget Arbejdsraadet til at spørge om Centralorganisationens Standpunkt. *Formanden* forelagde Udkast til et Svar, — et Forslag der paa et enkelt Punkt gav Anledning til en længere Debat. *Vilh. Hansen* hævdede nemlig, at saafremt der krævedes den samme socialpolitiske Beskyttelse for Kvinderne som for unge Mennesker under 18 Aar, klacificerede man paa Forhaand Kvindearbejdet som et Arbejde af 2den Grad, og gjorde sig til Talsmand for Standpunkter, der ofte aldeles vilde fattes Hjemmel i det praktiske Liv. Til denne Anskuelse sluttede sig *Chr. F. Johannessen* og Frk. *Johanne Berg*; efter en længere Debat, hvori foruden fornævnte ogsaa *Andreasen* og *Th. Hansen* deltog, vedtoges Formandens (i Spidsartiklen gengivne) Forslag til Svar med den fornævnte Ændring vedrørende Kvindearbejdet.

PLADSANVISNING, OPLYSNINGSBUREAU OG ARBEJDSLØSHEDSKASSE.

Formanden oplyste at man fremdeles havde fundet det rettest at begrænse Omkostningerne til *Pladsanvisningen*; dog viste der sig ogsaa her i den sidste Tid større Tendens til at søge Hovedkontorets Mellemkomst; Forretningsudvalget var betænkt paa at søge Pladsanvisningen udvidet paa forskellig nærmere angiven Maade. — Forarbejderne for *Oplysningsbureauet* var paabegyndt. men skulde nu sættes i System efter en bestemt Plan, der affødte en indgaaende Drøftelse og hvorom der herskede Ensstemmighed. Det meddeltes af Formanden, at Centralorganisationen i den sidste Tid gentagne Gange med Held havde interveneret til Fordel for Medlemmer, der havde uopfyldte Gagekrav paa deres tidligere Principaler. — Fra Kjøbenhavn forelaa Forslag om at søge *Statsanerkendelse* for »Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse« — hvilket man ikke fandt tilstrækkelig begrundet til at kunne give Tanken Tilslutning, ligesom Spørgsmaalets Afgørelse ejheller tilkom Hovedbestyrelsen, men derimod Kongressen.

AGITATIONEN I KJØBENHAVN.

»Handels- og Kontormedhj. Fagforening« androg om et Tilskud til den omfattende Agitation, der tilsigtedes i Vinterhalvaaret, og fandt Støtte hos *Formanden*, der navnlig paapegede, at Afdelingerne med stort Flertal havde vedtaget en betydelig Kontingentforhøjelse, hvilket viste god Vilje til selv at bringe Ydelser. Hovedstaden maa baade paa Grund af sin Særstilling og det store Antal Medhjælpere, der her findes, be-

tragtes paa samme Maade som de øvrige Agitationsdistrikter, der modtager Tilskud fra Hovedkassen. Andragendet anbefaledes indtrængende af *Vilh. Hansen*, der oplyste om Stillingen i Kjøbenhavn, hvor der nu findes en dygtig og energisk Ledelse, men for ringe Midler til at bestride de ekstraordinære Udgifter. Den indgaaende Debat, der udspandt sig, sluttede med, at der bevilgedes et Tilskud af $^1/_3$ af Agitationsudgifterne i forestaaende Halvaar — dog ikke udover 300 Kr.

Desuden besluttedes det, at Centralorganisationen opretter et lokalt Kontor i Kjøbenhavn med Fælleskassereren *Fr. Møller* som Leder. Kontoret skal varetage Centralorganisationens Arbejde m. H. t. Arbejdsløshedskassen, Oplysningsbureauet og Pladsanvisningen.

CENTRALORGANISATIONEN OG BRUGSFORENINGERNE.

Angaaende det aktuelle Spørgsmaal om Brugsforeningerne meddelte *Formanden*, at »Handels- og Kontormedhj. Fagforening« havde forespurgt, hvilket Standpunkt Centralorganisationen indtog hertil; Formanden havde svaret ud fra et personligt Synspunkt og Forretningsudvalget havde billiget Svaret. *Vilh. Hansen* foreslog og motiverede en Udtalelse, der efter en indgaaende Drøftelse ensstemmig vedtoges — med en Forandring — i den i Spidsartiklen anførte Form.

Blandt de Spørgsmaal, som Hovedbestyrelsen sluttelig drøftede, skal nævnes *Restancespørgsmaalet*, saavel med Henblik paa Enkelt-Medlemmer som Afdelinger. Der toges bindende Beslutninger vedrørende de herhenhørende Anliggender. Det ofte tilbagevendende Forslag om Indførelse af et fælles *Emblem* for Centralorganisationens Medlemmer fremkaldte en kort Diskussion, hvorefter det overdroges *Vilh. Hansen* at fremskaffe et Udkast.

Hovedbestyrelsesmødet afsluttedes Kl. 6.

Arbejdsløshedskassens Betydning.

VOR STAND HAR HIDTIL ikke kunnet rose sig af særlige ideelle Arbejdsvilkaar — tværtimod har det altid været et Særkende for Handels- og Kontormedhjælpere, at de uden at kny fandt sig i at agere Spillebold i mere eller mindre lunefulde Arbejdsgiveres Hænder.

End ikke indenfor vort Fag kan det i Længden anses for god Politik at overlade Bestemmelsen over Arbejdsforholdene til den ene af de interesserede Parter, derfor bør ingen Lejlighed gaa hen uden at vi minder vore Principaler om, at nu er det Meningen at vi vil have et Ord med i Laget; først og fremmest gennem vor Organisation, men ogsaa enkeltvis.

Men Medbestemmelsesret giver Ansvar og Ansvar avler Risiko, derfor var det paa høje Tid at den nye Gren paa vort Organisationstræ — vor Arbejdsløshedskasse — fremkom, og det forekommer mig at den her har en af sine betydeligste Opgaver at løse. Ved at byde sine Medlemmer økonomisk Rygstød skal den yde sit store Bidrag til at skaffe mere individuel Ret for vor Stand tilstede inden for vore Arbejdsrammer, navnlig med Hensyn til nutidsmæssig Medbestemmelsesret i egne faglige Anliggender.

Forvisningen om at en stor Skare Kolleger staar solidarisk med én for Hævdelsen af almindelig Menneskeret, i Forbindelse med den økonomiske Garanti, som vor Arbejdsløshedskasse byder os, vil ikke undlade at give den enkelte Medhjælper det Selvstændighedspræg og den tilbørlige Fasthed i Optræden, det i de fleste Tilfælde desværre har skortet paa, men som er en nødvendig Forudsætning for at kunne pleje Forhandling med ønskelig Værdighed — og med nogen Udsigt til et gunstigt Resultat.

At vor Arbejdsløshedskasses Start i Principalkredse er fulgt med Opmærksomhed, og at dens Opgaver ogsaa i den Lejr er blevet forstaaet, og sikkert har manet adskillige til Eftertanke, havde jeg Lejlighed til at konstatere ved en Samtale jeg forleden havde med en Principal.

Vedkommende, som havde skilt sig fra en Medhjælper paa en mindre fin Maade, hvilket jeg paatalte, erklærede, efter at have indrømmet de store Mangler, der klæber ved Medhjælpernes nuværende Arbejdsforhold, *at herefter vilde det jo blive en Nødvendighed at Principalerne tog sig mere i Agt med Hensyn til Behandlingsmaaden af Medhjælperne, for nu da de (Medhjælperne) har deres Arbejdsløshedskasse i Ryggen trænger de jo ikke saa haardt til os som forhen.*

Det er rene Ord for Pengene, og de er værd at skrive sig bag Øret; thi selv om en enkelt Svale nu ikke betyder Sommer, saa er det dog et Varsel som har Betydning, og det er sikkert, at en saadan Opfattelse, som denne Principal her gav Udtryk, mere og mere vil blive raadende inden for Principalkredse. Resultatet heraf vil blive, at der bliver taget skyldigt Hensyn til den duelige Medhjælper, ud fra den Bevidsthed, at han har sin Arbejdsløshedskasse at falde tilbage paa i Nødstilfælde.

Naar man vil tænke tilbunds i denne Sag saa betyder en saadan Vinding for vort Fags Udøvere, som en Omvæltning af Forholdene i den her antydede Retning, adskilligt mere end den direkte pekuniære Fordel, uden at jeg iøvrigt vil kimse deraf; thi vi trænger fremfor nogen til Reformer, som tager Sigte paa faglig Retfærdighed. —

Det er imidlertid langtfra alle vore Medlemmer — for ikke at tale om alle vore Kolleger — som har faaet Forstaaelsen af, hvilket uhyre stort socialt Gode vor Arbejdsløshedskasse betegner, saavel for Organisationen som saadan, som for det enkelte Medlem; derfor bør det være Afdelingsledelsernes uafviselige Pligt at gøre et Arbejde for at sprede Oplysning om denne vor betydeligste Frugt af 12 Aars Organisationsvirke.

Alene ved at gaa videre ad denne Vej opnaar vi, ved fælles Bestræbelser, at kunne yde tilstrækkelig Beskyttelse for den Enkelte i vor Sammenslutning.

Jens Johansen, Vejle.

Brugsforeningsbevægelsen.

I.

ALENE I VOR EGENSKAB af Samfundsborgere er vi Medhjælpere forpligtede til at tage Stilling overfor et saa vigtigt Samfundsspørgsmaal som dette, om Handel og Omsætning vedblivende bør finde Sted under Frikonkurrencens Principper, eller om det kooperative Princip bør blive det fremherskende. Men da Spørgsmaalet jo i alleregentligste Forstand rører ved vore Livsinteresser, idet en Revolution af Handelen i Retning af det kooperative System fuldstændigt vil omdanne vore Livsvilkaar og vort Arbejde, finder jeg det glædeligt og naturligt, at Sagen er gjort til Genstand for Drøftelse i vor Blad. Umuligt var det jo heller ikke, at der kunde tilvejebringes Enighed mellem os, saaledes at vi i dette betydelige Spørgsmaal kunde optræde fuldkommen samlede.

EN FORKERT ANLAGT SYNSVINKEL.

Det forekommer mig imidlertid, at der af de hidtidige Indsendere er lagt et galt Grundlag for Diskussionen. De har nemlig alle betragtet og bedømt Spørgsmaalet ud fra Synspunktet om, hvorvidt Brugsforeningerne vilde vise sig gavnlige for Medhjælperne som saadanne. Vi har ikke Lov at se paa Sagen fra den Side. En saadan Betragtningsmaade er paa en Gang naiv og brutal. Og mindst af alt sømmer den sig for en Medhjælperstand, der arbejder for sociale Fremskridt. Sociale Fremskridt maatte altid vindes i Kamp mod dem, der forsvarede specielle Klasseinteresser. Lad os vogte os for at komme med blandt dem, der stiller sig i Vejen for sociale Fremskridt, fordi de har private Kartofler at hyppe.

DEN RIGTIGE SYNSVINKEL.

Brugsforeningsspørgsmaalet — saavel som ethvert andet Samfundsspørgsmaal — skal alene besvares under Hensyn til Samfundets Vel. Under denne Synsvinkel skal Sagen ses, Det er det eneste rigtige og fornuftige Grundlag for Diskussionen. Thi for det første har vi som nævnt ingen som helst moralsk Ret til at modarbejde Samfundsinteresserne til Fordel for vore eventuelle private Interesser — og for det andet: Dersom Kooperationen vil vise sig at være i Samfundets Interesse — og derom tvivler jeg ikke — saa kan vi pukke paa vore Klasseinteresser, saa meget vi gider. Vi kunde da lige saa let fylde Danaidernes Kar som stoppe op mod Brugsforeningerne.

Lad os drøfte Sagen ud fra Samfundsinteressens Synsvinkel. Jeg skal forsøge ganske kort og knapt at lægge det Grundlag, der skal lægges i saa Henseende.

BRUGSFORENINGSTANKEN.

Den kooperative Bevægelses Formaal er dette at erobre Kapitalen — ikke alene Handels-, men ogsaa Industrikapitalen. Kooperationen vil langsomt, men sikkert bringe Kapitalen over i hele Samfundets Besiddelse, saaledes at ikke længere de faa kapitalstærke Mænd kan udbytte et helt Folk. Kapitalen har ingen Magt, naar den er spredt paa mange Hænder.

Samlet paa faa Hænder derimod — som nu — er den den altbesejrende, altbeherskende Samfundsmagt. Og at det er gennem den kooperative Metode Samfundet atter skal sættes i Besiddelse af Kapitalen, er givet. Blodige Revolutioner og Ekspropriationer har sjældent eller aldrig den tilsigtede Virkning.

Kapitalens Generobring — det er Kærnen i den kooperative Bevægelse. Vi maa herske over Kapitalen — ikke den over os.

STORHANDEL OG DETAILHANDEL.

Storhandelen raader over den egentlige Handelskapital (dette Ord brugt i dagligdags, ikke i nationaløkonomisk Betydning). I Storhandelen er Kapitalen samlet paa de faa Hænder, i Detailhandelen er den spredt paa de mange. Men de to Ting hænger alligevel sammen som Nat og Dag. Der er nemlig den Forskel mellem Industrikapital og Handelskapital, at medens Industrikapitalen mer og mer samler sig paa de faa Hænder (de store Virksomheder knuser de smaa), saa er Detailhandelen en absolut Livsbetingelse for Storhandelen, fordi Handelskapitalen er bundet af Hensyn til Distancer og Naturforhold.

Detailhandelen og Storhandelen virker sammen til Udbytning af det købende Publikum. Detailudsalgene er at ligne ved Rødder, hvorigennem Handelskapitalen suger Næring til sig. Ødelægger Forbrugerne disse Rødder, saa maa Storhandelen visne bort, saa er Handelskapitalen erobret.

DET NYE KONTRA DET GAMLE.

Derfor er det at der oprettes Brugsforeninger, og derfor er det berettiget at der oprettes Brugsforeninger.

Forbrugerne gaar ikke til Rigsdagen og forlanger Love, der tager Sigte paa at sprede Handelskapitalen eller lign. De tager selv Affære. Ad fredelig og dog radikal Vej erobrer de den udbyttende Handelskapital — lægger den ind under deres Herredømme. Derfor er det, at baade Detaillisten og Grossisten raser mod Kooperationen og søger at mistænkeliggøre den og slaa den ned, hvor den viser sig. »Med alle til Raadighed staaende Midler« vil de modarbejde den Bevægelse, der gaar ud paa at fravriste dem deres Herredømme over Handelskapitalen og lægge det over i Hænderne paa Forbrugerne.

Men medens de raser, vokser Brugsforeningsbevægelsen sig stor og stærk. I 1892 var der i Landet 547 Brugsforeninger med 75.294 Medlemmer — i 1905 995 Foren. med 164,710 Medlemmer. Denne Bevægelse er d'Herrer Handelsmænd ude af Stand til at knægte. Den gaar sin Sejrsgang overalt. Medens hidtil her i Danmark kun Landboerne har været opmærksom paa det Samfundsgode, Brugsforeningerne er, saa synes Byernes Arbejderbefolkning nu ogsaa at komne med. Og det er sikkert ad Kooperationens Vej, Arbejdet skal erobre Kapitalen — ikke gennem Striker og lign.

HVOR DER HANDLES, DER SPILDES.

Brugsforeningstanken gaar altsaa i sin inderste Kærne ud paa, at Forbrugerne skal herske over Handelskapitalen — ikke den over dem. Derigennem opnaas det Gode, at Handel og Omsætning økonomiseres, at de gruelige, pengefortærende Institutioner, som man kalder Detailudsalg, ryddes af Vejen.

(Jeg maa her indskyde den Paranthes, at jeg ikke vil Personerne, men Systemet til Livs. I mine Øjne er en Detailhandler en ligesaa hæderlig Mand som enhver anden, og hans Virksomhed ligesaa hæderlig som enhver anden Virksomhed. At jeg heller ikke hører til dem, der tror, at Detaillisten skummer Fløden, selv om hans Virksomhed er saa urentabel for Samfundet som vel mulig, vil nærmere fremgaa af det følgende).

Naar undtages den toldbeskyttede Industri har Samfundet faktisk ikke saa værdislugende Virksomheder som Detailudsalgene. Det gamle Ord: »Hvor der handles, der spildes«, er et sandt Ord. Paa deres Vej fra Produktionsstedet til Forbrugerne belemres Varerne med saa urimelige Omkostninger, at sikkert den overvejende Part af dem maatte kunde spares for Forbrugerne. Det er ikke alene Handelskapitalens Drage, der skal fodres; det er Detailudsalgene, der med deres for det forbrugende Samfund aldeles urentable Driftsmaade gør Livsfornødenhederne meningsløst dyre.

Detailhandlerne maa avertere. Hvilke uhyre Summer ødsles der ikke bort mellem Aar og Dag til Annoncer? Dem maa Forbrugerne udrede. Detailhandlerne maa gardere sig mod Tab som Følge af Kreditgivning. De solide Kunder maa betale de Varer, der udleveres til de usolide. Detailudsalgene nødes til et i Forhold til deres Omsætning altfor stort og uforholdsmæssigt Medhjælperhold. (Herom senere). Ogsaa de Udgifter, der medgaar hertil, lægges paa Varepriserne. Detailhandlerne sidder tit for en dyrere Husleje end strængt nødvendigt, fordi det for Konkurrencens Skyld gælder om at have sin Forretning liggende paa det dyreste og bedste Strøg. Ogsaa dette maa Forbrugerne bøde for.

Saaledes samler alle disse forskellige Omstændigheder sig i det ene Resultat: *Altfor høje Varepriser.* Det for Tiden herskende Handelssystem er altfor dyrt og uøkonomisk for Forbrugerne. Kan man undres over, at disse begynder at faa Øjnene op derfor? Kan man undres over, at Forbrugerne nægter at betale alle disse meningsløse Udgifter, der vilde kunne undgaas, dersom det kooperative Handelssystem indførtes.

Men Detailhandleren! — Jeg misunder ham ikke. Hele den berømte Mellemhandleravance smuldrer bort i Knuder og Ender. Selv faar han ikke meget af den. Deraf kommer det, at den overvejende Part af Danmarks Detailhandlerstand sidder og hakker og hugger i det for at kunne klare Udgifterne. Deraf kommer det, at Fallitten og Akkorden hører til Dagens Orden indenfor Handelsstanden, og at Detaillisterne er de mindst misundelsesværdige erhvervsdrivende Samfundsmedlemmer.

Det er kun vidunderligt og ufatteligt, at Detailhandlerne ikke selv har faaet Øjet op for, at det er Frikonkurrencens System, som ødelægger dem, og som gør dem til Skosvende for Storkapitalen. Lad dem forstaa det, og lad dem slutte sig til Andelssystemet, der vil give dem Løn for deres Arbejde! Og de kan ligesaa godt give sig først som sidst. Det er derhen Vejen bærer alligevel!

— — —

Og Medhjælperne! Det er rimeligt, at vi gør os det klart, hvorledes vor Stilling under det kooperative System vil blive, fordi det jo i det hele taget er rart at vide, hvordan ens Skæbne vil forme sig.

Jeg skal forsøge at fremlægge mit Syn paa denne Sag i en følgende Artikel.

Peter Stavnstrup, Herning.

Velklædte Proletarer.

MAN STUDSER MAASKE ved at læse denne Overskrift og finder den meningsløs og selvmodsigende, og dog falder disse to Ord let i Pennen for den, der har tænkt en Del over Handelsmedhjælpernes Stilling i vore Dage. De to Ord rummer en Sandhed — en bitter Sandhed.

Skønt Størsteparten af Handelsmedhjælperne endnu ikke kan se det, saa er det dog sandt, at deres Stilling mere og mere bliver den almindelige Lønarbejders og for Størstedelen allerede er det fuldt ud.

Men den kan derfor ikke sidestilles med den almindelige Lønarbejders i Haandværket og Industrien, thi Medhjælpernes Stilling er meget ringere. Den frie selvstændige Arbejders Stilling, naar han da lever i taalelige Kaar, er saa vist ikke at beklage i Sammenligning med Medhjælpernes.

Støttende sig til sin Organisation staar han som medbestemmende, naar hans Arbejdsvilkaar skal ordnes; han er en fri Mand, han har sin Valgret ubeskaaret og hans Kaar er i Reglen saaledes, at han, om han vil, i en ret ung Alder kan skabe sig et eget lille Hjem.

Men Medhjælperen — — —

Ja, se den velklædte og velplejede Medhjælper, naar han om Aftenen gaar ned ad Gaden — og man ser et Billede af en ung veltilfreds Mand paa Livets Lysside.

Men se da med et nøgternt Blik paa denne Mands daglige Arbejdsvilkaar, se paa hans Stilling i Samfundet, hans Kost, hans Bolig, se paa det Afhængighedens og Uselvstændighedens Aag, der hviler paa hans Skuldre og bevirker, at man kan se Medhjælpere blive afskedigede, fordi de har tilladt sig — at gifte sig, og ofte ser man Principaler, der nægter Medhjælpere Organisationsretten — ja, da gaar det op for os, hvor falskt det første Billede var, og hvad de fine Klæder dækkede over.

Klæder skaber Folk, men Klæder skaber ikke en menneskelig Tilværelse, ikke en rimelig Fritid, ikke Lys i mørke Tagkamre, giver ikke Valgret og Menneskeværdighed.

Sandheden er da den, at Medhjælperens Stilling i Samfundet nærmest er en Proletars, selv om han ganske vist er en velklædt Proletar!

Den Drøm om »Selvstændighed«, der for saa mange er det Haab, der holder dem oppe i det daglige Slid og gør, at de — som Frk. Elisabeth Jørgensen saa træffende har sagt — »lever deres Liv som i et Venteværelse«, den vil briste for flere og flere.

Den vil bringe dem den bitre Erfaring, at naar man er ung og arbejdsdygtig, da skal man ikke sætte sig ind i »Venteværelset« og vente paa, at Lønnen skal komme. Nej, da skal man kræve sin Ret af Samfundet, kræve sin Løn og sin Del af Livets Goder, mens man er ung og stærk, mens

man formaar at gennemføre sit Krav og man ved, at Samfundet har Brug for ens Arbejdskraft.

Naar Ungdommen er svunden og Medhjælperen har mistet sin fulde Arbejdsdygtighed, naar han maaske har sat sit Helbred til ved forceret Arbejde — da kan han kræve, da kan han kæmpe for sin Ret, men han vinder ingen Sejr, han vinder kun én Ting — den bitre Erfaring.

Det er da et stort Maal vor Organisation har sat sig; det er stort og vanskeligt at naa — og derfor netop tiltrækkende for unge Mænd og Kvinder, der vil noget. Det gælder om at hæve Medhjælperne frem fra en Proletars Magtesløshed op til en fri Arbejders Indflydelse.

Udviklingen har ført med sig, at Handelsmedhjælpernes Kaar er bleven en Lønarbejders; lad os da søge at gøre ham til en Lønarbejder, der kender Organisationens Vaaben — og forstaar at bruge dem.

Chr. J. Hansen, Hillerød.

Kjøbenhavnske Medhjælpere og Borgerrepræsentantvalgene.

KJØBENHAVNS KOMMUNALBESTYRELSE har udsendt en af Kontorchef ved Stadens statistiske Kontor Cordt Trap udarbejdet Beretning om Deltagelsen i Borgerrepræsentantvalget i Marts Maaned.

Man faar igennem denne Beretning en Mængde interessante Oplysninger om Deltagelsen fra Kvindernes, fra de forskellige Samfundsklassers og de forskellige Indtægtslags Side. Det vil særlig interessere vore Læsere at høre lidt om Handels- og Kontormedhjælpernes Deltagelse.

Der fandtes paa de kommunale Skattelister, der lagdes til Grund for Valget 88,978 Mænd (med 62,513 Hustruer) og 11,688 selvstændige skatteansatte Kvinder ialt 163,179 Personer. Af disse fragik imidlertid 36,096 paa Grund af manglende Alder (25 Aar), manglende Opholdsbetingelser, Skatterestancer etc. Den Samfundsklasse, hvor der fragik flest, var Handels- og Kontormedhjælperne, der for Mændenes Vedkommende var opført paa Skattelisterne i et Antal af 7,103, men hvoraf udgik 2,374 eller ikke mindre end 33,4 pCt. Grunden hertil var for omtrent Halvdelen (15 pCt.) manglende Alder og for 9 pCt.s Vedkommende manglende Opholdsbetingelser og Fraflytning fra Kommunen, kun for 5,2 pCt.s Vedkommende Undladelse af at betale Skatten. — For Arbejderklassen, der har den næsthøjeste Fragang, nemlig 32,5 pCt., skylder ikke mindre en 11,9 pCt. Skatterestancer. Undersøger man dernæst Fragangen indenfor de forskellige Indtægtslag af vor Stand, vil man se, at af Indtægterne mellem 800 og 1,500 udgaar 46,7 pCt., af dem mellem 1,500 og 3,000 Kr. udgaar 19,3 pCt. og af dem over 3000 Kr. 15,8 pCt. Den store Fragang i Indtægterne under 1.500 Kr. skyldes hovedsagelig ung Alder (26,5 pC.) Derimod spiller denne, som rimeligt er, en aldeles forsvindende Rolle ved Indtægterne paa over 3,000 Kr. — Af disses Indehavere mistede kun 0,6 pCt. deres Valgret paa Grund af Ungdom, hvorimod 7,5 pCt. udgik paa Grund af Bortflytning fra Kommunen.

Hvad Spørgsmaalet om Valgdeltagelsen angaar, viser Statistikken, at af Handels- og Kontormedhjælpernes 8538 Vælgere stemte 6727 eller 78,8 pCt. Naar man hermed sammenligner, at af Arbejdsgiverne i Handel og Omsætning, der udgjorde 14,695 Vælgere stemte 10,348 eller 70 4 pCt. og at af samtlige 127,083 Vælgere stemte 95,606 eller 75,2 pCt., maa man indrømme, at vor Stand har vist en ikke ringe kommunalpolitisk Interesse.

Der findes ogsaa en Statistik, over de forskellige Aldersklassers Deltagelse i Valget, men denne frembryder for Handels- og Kontormedhjælperne ingen videre Interesse, da unge og gamle her har stemt omtrent lige stærkt.

Af megen Interesse vilde det have været, om man havde kunnet faa Oplysning om, *hvem* de forskellige Køn- og Befolkningsklasser havde stemt paa, men herom kan Pjesen desværre ingen Oplysning give. — Dog selv med denne Mangel, kan den anbefales til Studium for alle socialt interesserede.

E. H.

Ligegyldighed.

HVOR ER DET SØRGELIGT at se den Ligegyldighed, som Handels- og Kontormedhjælperne lægger for Dagen, naar Talen er om at organisere sig til Værn mod Principalernes Overgreb og overdrevne Udnyttelse af Medhjælperne.

Stadig kan man ved at høre Organisationsspørgsmaalet blive drøftet Mand og Mand imellem erholde et eller andet Svar, som er helt hen i Vejret.

Saaledes kan jeg nævne nogle enkelte Svar, som jeg har modtaget ved privat at forsøge paa at overbevise den Enkelte om det kloge i at være Medlem af sin Organisation.

Svaret har f. Eks. lydt: Nej, hvorfor skulde jeg dog melde mig ind; jeg har jo ikke Udsigt til at blive ledig og den Løn, jeg har, er der egentlig heller ikke noget at klage paa.

Naar jeg saa dertil har bemærket: Ja, men gør det saa for at hjælpe dine daarligere stillede Kolleger, hvoraf der dog er i Tusindvis, lyder Svaret: Ja nu skal jeg tænke over det til vi ses igen, og derved bliver det saa. End ikke senere Paavirkning bringer i de fleste Tilfælde bedre Resultater.

Et andet Svar har været: Hvad er det for en Forening? Den kender jeg ikke noget til! Hertil maa jeg dog bemærke, at dette atter er et Bevis paa Ligegyldigheden, idet der dog stadig gennem Annoncer og Tekstmeddelelser i Dagspressen har været kaldt paa vore Kolleger, men at vi kun har høstet meget ringe Glæde af vore Anstrængelser.

Dette Eksempel beviser ogsaa, at Handels- og Kontormedhjælperstanden læser Bladene som »Fanden læser Biblen«.

Vi har derfor her i Kjøbenhavn i den sidste Tid benyttet et andet Middel, nemlig at tilskrive saa godt som hver enkelt af vore udenforstaaende Kolleger, saa nu gælder den Undskyldning om Ukendskabet til vor Organisatton ikke længer.

Resultatet heraf bliver vel desværre omtrent lige saa magert som af alt andet; men vi maa blive ved med atter og atter at gøre dem det indlysende, af det ikke er for vor Skyld alene, men i Særdeleshed *i Vedkommendes egen Interesse*, at vi kæmper.

Derfor, ærede Kolleger, maa denne Ligegyldighed være en Spore for os, som indser Nødvendigheden af Sammenhold, til alle som én ved enhver Lejlighed at virke energisk til Gavn for os selv og de af vore Standsfæller, som endnu ikke har Øje for det Middel, der er det eneste virkningsfulde for vor Stands Højnelse.

Willy Carlsen, Kjøbenhavn.

Ny Afdeling.

Medhjælperforening i Hobro.

EFTER ET FORBEREDENDE ARBEJDE, der er udfoldet af en Del interesserede Kolleger i *Hobro*, er der ved et Møde den 8. September oprettet en Afdeling under Centralorganisationen.

Vor Formand, *Chr. Ingvoldsen*, holdt det indledende, med Bifald modtagne, Foredrag. —

Som Formand for denne vor yngste Afdeling er valgt *Carl Christensen*, og det foreløbige Medlemsantal er allerede 30. — Nærmere Referat fremkommer i næste Nr.

Adressefortegnelsen

skulde efter den Udvidelse »D. H. K. M. T.« er undergaaet, fremkomme i hvert Nr. De stigende Krav, der stilles til Bladets Spalter, har imidlertid nødvendiggjort, at Offentliggørelse af Adressefortegnelsen sker periodisk, naar Pladsen tillader det. Derimod vil vi herefter under denne Rubrik meddele nye Afdelingsadresser og Personskifter indenfor Afdelingerne. Siden sidst notere vi følgende:

Randers: Kasserer *K. Brændstrup*, Burschegade 10.
Hobro: Formand *Carl Christensen*, Morellgade 1¹.
« Kasserer *J. P. Jensen*, Ads. Chr. Jørgensen.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage før Bladet skal udkomme.

Aalborg –Nr. Sundby. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdtes paa Jernbanehotellet Fredagen den 3. ds. med den i nærværende Blads Nr. 17 bekendtgjorte Dagsorden.

Efter at *Formanden* havde budt Forsamlingen Velkommen og udtalt sin Glæde over, at Medlemmerne saa talrigt — i et Antal af ca. 40 — havde givet Møde, konstaterede han at Generalforsamlingen var indvarslet paa lovlig Maade og anmodede om at vælge en Dirigent. Som saadan valgtes derefter Hr. Bogholder *P. Rasmussen*, der straks gav Ordet til Formanden, som aflagde Beretning for det forløbne Halvaar og bl. a. oplyste, at der siden sidste Generalforsamling (i Marts) var en Tilgang af 27 Medlemmer, at i samme Tidsrum var 20 Medlemmer udtraadte — deraf er udmeldt 10, overførte til andre Afdelinger 5, slettet med Restance 1, død 1, etableret 1 og overgaaet til andet Erhverv 2 — at der har været afholdt 3 Bestyrelsesmøder og — i Anledning af 7-Lukningen — 8 Udvalgsmøder, at det, som Medlemmerne bekendt, kun delvis var lykkedes at faa 7-Lukningen gennemført i den svundne Sommer, at Afdelingen med ca. 50 Deltagere havde deltaget i det nordjyske Medhjælperstævne i Mosskoven den 4. Juli d. A., og at Afdelingen gennem Centralorganisationen til Handelsministeriet havde indsendt Andragende om et Statstilskud stort 200 Kr. til Hjælp til faglige Foredrag for Medlemmerne. Efter at Generalforsamlingen ved ensstemmig Beslutning havde vedtaget, at Bestyrelsen skal tilstille hvert Medlem en Fortegnelse over de Handlende, der var Skyld i, at 7-Lukningen delvis strandede, godkendtes Beretningen.

Angaaende Dagsordenens Punkt 2 udspandt der sig en længere og til Tider ret livlig Diskussion. Denne, i hvilken d'Herrer Formanden, Sekretæren, Kassererskeu og Dirigenten samt *O. Toppenberg*, *Ellegaard*, *Kirkegaard*, *Th. Hansen* m. fl. deltog, resulterede i, at Generalforsamlingen med 26 Stemmer mod 5 (4 stemte ikke) vedtog, at Foreningens Medlemsmøder og ugentlige Sammenkomster henlægges til Hotel »Kong Frederik« i Kongensgade, hvor fremtidig Foreningens Lokaler ville være.

Som Bestyrelsesmedlemmer genvalgtes: Bogholderske, Frk. *Johanne Berg*, Kreditforeningsfuldmægtig *Nielsen-Lindquist* og Kontorist *Th. Hansen* samt nyvalgtes Kommis *H. W. Kirkegaard* og som 1ste Suppleant, Kommis *E. Bonnesen*.

Som Agitationsudvalg valgtes: Kommisserne *Ellegaard*, *Kirkegaard*, *Kragelund*, *J. Jørgensen*, *A. Jakobsen*, *J. Sørensen*, *N. Petersen*, Kontoristerne *J. Jensen* og *Th. Thomsen* samt Bogholderske, Frk. *Oda Jensen*.

Under Dagsordenens Punkt 5 henledte *Sekretæren* Forsamlingens Opmærksomhed paa Nødvendigheden af, at Medlemmerne foretog deres Indkøb hos de Handlende, der averterer i Medlemsbladet, hvorefter Dirigenten sluttede Generalforsamlingen med et Leve for Foreningen og dennes fortsatte Fremgang.

Nielsen-Lindquist, p. T. Sekretær.

Esbjerg. *Ordinær Generalforsamling* afholdes i Foreningen »Hermes« Lokaler, Strandbygade 3, vis a vis Teateret, *Tirdag d. 21. ds.* Kl. 8½ Aften pr., med følgende Dagsorden: 1) Den fungerende Formand aflægger Beretning. 2) Hovedbestyrelsens Svar paa vor Resolution af 6. April 1909. 3) Generalforsamlingens Sillling til en eventuel Udmeldelse af Centralorganisationen. 4) Eventuelt.

Medlemmerne opfordres til at give talrigt Møde.

Sekretæren.

Herning. Handels- og Kontormedhjælperne afholdt den 30. August halvaarlig Generalforsamling paa Hotel »Herning«. Som Dirigent fungerede *H. Jacobsen*.

Formanden aflagde Beretningen om Virksomheden, hvorefter det reviderede Regnskab fremlagdes til Godkendelse. Regnskabet ballancerede med 396 Kr. 56 Øre og udviste en Kassebeholdning paa 105 Kr. 56 Øre. Saavel Regnskabet som Beretningen godkendtes ensstemmigt.

Bogholder *Lind-Jensen* genvalgtes ensstemmig som Formand. Til Bestyrelsen genvalgtes *Chr. Kampmann* og *P. Stavnstrup*, og nyvalgtes *H. Strand*, *P. F. Sørensen*, *H. Juul Christiansen* og *Th. R. Hansen*. Revisorer blev *Edv. Bejstrup* og *Aug. Hansen*. Desuden foretoges Valg af forskellige Udvalg — bl. a. Agitationsudvalg og Festudvalg.

Det henstilledes til Bestyrelsen at udvirke, at 8-Lukningsloven overholdes af Byens Handlende. Der nævntes adskillige Eksempler paa Overtrædelse af Loven. Bestyrelsen lovede at tage sig af Sagen. — Generalforsamlingen hævedes under Leverab for den afgaaede og den nyvalgte Bestyrelse og for Centralorganisationen.

P. S.

Hjørring. *Ordinær Generalforsamling* afholdes paa »du Nord« *Tirsdag den 28. September 1909 Kl. 8½* Aften. Dagsorden: 1) Beretning, 2) Valg af Bestyrelse, 3) Valg af Suppleanter, 4) Valg af Revisor, 5) Lokalespørgsmaalet, 6) Eventuelt.

Bestyrelsen.

Kolding. *Diskussionsmøde* afholdtes Tirsdag den 7. September. Bogholder *Jens Johansen*, Vejle, indledede om Emnet: *Vore kvindelige Kollegers Arbejdsforhold*, og *N. C. Nielsen*, Kolding, indledede om *Medhjælperne og Andelsbevægelsen*. Efter Indledningsforedragene fandt en livlig Diskussion Sted, hvori foruden de to Indledere deltog A. Abildtrup, Erland Møller og A. Møller. Disse Diskussionsaftener fortsættes skiftevis med Foredrag i Vintersæsonen.

Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdes paa »Kronborg«, *Tirsdag den 21. Septbr. Kl. 8¾* pr. med Dagsorden: 1) Beretning for sidste Halvaar aflægges. 2) Regnskabet fremlægges til Godkendelse. 3) Forslag om Ændring af Lovenes §§ 8, 11 og 13. 4) Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer og 2 Suppleanter. 5) Agitationsudvalget suppleres. 6) Lokalespørgsmaalet. 7) Eventuelt. — Til denne Generalforsamling bedes *alle* vore Medlemmer give Møde. Det er jo vigtige Ting angaaende Foreningens Fremtid, der skal forhandles.

Bestyrelsen.

Kjøbenhavn. Fredag den 3. September afholdt de kjøbenhavnske Afdelinger ekstraordinær Generalforsamling i Hotel »Tre Hjorter«, Vestergade 12, med Dagsorden: *Kontingentforhøjelse*. Formanden *E. Schibler* bød den talrige Forsamling Velkommen og Handelsrejsende *A. Poulsen* valgtes til Dirigent.

Schibler gjorde Rede for Nødvendigheden af at forhøje Kontingentet og henstillede til Forsamlingen at stemme for Forslaget. Efter en kort Diskussion vedtoges Kontingentforhøjelsen med meget stor Majoritet.

Ved Diskussionsmødet den 7. ds. i vore Vinterlokaler, Hotel »Tre Hjorter«, Vestergade 12, indledede Kassereren *Fr. Møller* om: »Vor Stilling til Haandens Arbejdere«. Det indledende Foredrag vakte udelt Interesse og medførte en meget livlig Diskussion i hvilken flere fremmede Kollegor deltog og motiverede deres Standpunkter.

Efter Diskussionen samledes man i de tilstødende hyggelige Selskabslokaler til muntert Samvær, ved hvilket flere assisterede dels med Sang og dels Musik. Alt i alt maa det kaldes en Aften af Betydning for vor Forenings Fremgang, og opfordres alle Medlemmer til at aflægge et Besøg i disse hyggelige Lokaler. Ved Mødets Slutning havde vore Afdelinger indtegnet 3 nye Medlemmer.

Sekr.

Medlemmerne kan erholde *Rabatkupons* til »Casino« og »Folketeatret« ved Henvendelse til Fælleskassereren, *Fr. Møller*, Nannasgade 21.

Diskussionsmøde afholdes *Tirsdag den 21. ds.* i Hotel »Tre Hjorte«, Vestergade 12. Hr. *P. Hedeboe* vil indlede om Emnet: »Er Arbejderbevægelsen en Kulturfaktor«.

Mødeaftenen er herefter Tirsdag.

Vejle. *Afdelingen* afholder *ordinær halvaarlig Generalforsamling Torsdag den 23. Sept. Kl. 8½* Aften i Handelsforeningens Lokaler (2. Sal over Haandværkerforeningen) med følgende Dagsorden: 1) Valg af Dirigent. 2) Formanden aflægger Beretning. 3) Agitationsudvalget aflægger Beretning. 4) Lukkespørgsmaalet. 5) Kursus. 6) Valg af Agitationsudvalg. 7) Fastsættelse af Mødeatten. 8) Eventuelt.

Den sorte Tavle.

Slettet med Restance er *Peter Loft* hos P. Chr. Petersens Eftf.

Aarhus i Septbr. 1909. *Carl Knudsen*, Kasserer.

Følgende direkte Medlemmer er slettet med Restance:

Bankassistent *L. Jørgensen*, Varde. Manufakturist *Charles Andersen*, før Kolding, nu Søvndahl Petersen, Holbæk. *Valdemar Nielsen* hos P. Baungaard, Struer. *N. Fristed* hos Anton Nielsen, Laven. *Chr. V. Fincks* hos Bdr. Hansen, Krogenæs pr. Horslunde. *Heinrich Larsen*, Wodroffsvej 48, Kjøbenhavn. *H. I. Ingstrup*, Gerning pr. Bjerringbro. *Axel Nielsen* hos Axel Nielsen, Thurø. *Ph. J. Nielsen*, Kolonialmdhj., Vamdrup. *I. Mikkelsen*, Materialmdhj., Vestervig. *I. Ullericks*, Boghandlermdhj., Rudkjøbing. *D. Nielsen Risch*, Brørup. *P. Nielsen* hos F. Jensen, Faxe. *Lauritz Have* hos C. Damgaard, Hinnerup.

Aarhus i September 1909. *Chr. Ingvoldsen.*

Paa Grund af Kontingentrestance ere følgende Medlemmer slettede af herværende Afdelingers Bøger:

Kontorafdelingen: Nr. 296 *Sigrid Hansen.* Nr. 1573 *Carl Nielsen.* Nr. 2035 *Jørg. Gleerup.* Sidstnævnte maatte indmelde sig, da han midlertidig fik Plads paa et Kontor, hvor det krævedes, at han skulde være Medlem, men ikke saa snart var han atter kommen derfra, førend han trods adskillige Paamindelser, ikke har været at formaa til at betale.

Kjøbenhavn i Septbr. 1909. *Fr. Møller.*

Hvad vore Medarbejdere og Korrespondenter bedes iagttage!

Skriv altid — i Særdeleshed Navne — med tydelig Haandskrift.

Skriv kun paa den ene Side af Papiret.

Søg en kort og klar Udtryksform for Deres Tanker. Undgaa enhver Gentagelse.

Søg ved Udarbejdelse af Referater at undgaa ethvert overflødigt Udtryk. Anfør alt af Vigtighed i kortest mulig Form. Undlad alle Bagateller.

Udarbejd Deres Manuskript med Omhu; gennemlæs det altid før Afsendelsen.

Iagttag disse Regler — og De sparer Redaktørens Tid, gavner vort Blad og vor Sag

Naar De skriver til „D. H. K. M. T". da indsend til

Redaktionen: Manuskripter til Bladet, Korrespondance vedr. Hovedbladets Indhold, Avisudklip og enhver Meddelelse ang. Standsanliggender samt et Eksemplar af de Tryksager, Afdelingerne udsender.

Ekspeditionen: Bladets Anmeldelse og Forsendelse gennem Postvæsenet, Rekvisitioner paa Restoplag til agitatorisk Øjemed, Reklamationer over uregelmæssig Modtagelse af Bladet.

Hovedkontoret: Alt Annonceafdelingen vedr.

Ved nøje at følge denne Anvisning spares Tid og Penge!

Annoncer.

Kjøbenhavn.

Niels Brocks Handelshøjskole

Købmandsskolen, 44 Fiolstræde

20. August begynder et nyt **toaarigt** Kursus.

Oplysninger faas hos Forstander **L. Jacobsen** Træffes Kl. 12-1 og 7-8 Eftm Blanketter til Ansøgninger om om Friplads faas paa Skolen og maa være indleveret senest den 15. Juni.

Bestyrelsen.

Aalborg.

M. Jensen, Nytorv 9,

Cigar- og Tobaksforretning.

Piber og Stokke i stort Udvalg.

AALBORG.

AALBORG

HANDELSGYMNASIUM

Nordjyllands Hdlshøjskole.

1. Maj og *1. Novbr.* nye prakt. Kursus i *alle Hdlsfag.* Forlang *Plan* og *Skema* t. *Statsunderst.* (240 Kr.)

J. F. Møller, cand. mag.

1 Aars Studieoph. i England og Tyskland.

JERNBANEHOTELLET

BOULEVARDEN 15, AALBORG

(NÆR BANEGAARDEN .·. ANBEFALES

TELEFON 1434 ——— **V. FONSECA**

AALBORG

Ure og Kæder købes

billigst hos

ADOLPH MØLLER,

Slotsgade.

P. Hansens Bogtrykkeri

leverer alle Slags Tryksager hurtigt, smukt og billigt.

VICTOR MØRCHS

Barbér- og Frisørsalon anbefales.

Slotsgade 16. Underofficersbygn.

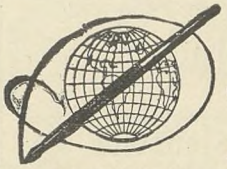

Waterman „IDEAL"

FYLDEPEN.

Marinus M. Schultz,

Jomfruanegade 3. Aalborg.

Anerkendt den bedste! Forlang gratis tilsendt en Bog om „Fyldepenne".

AALBORG.

Glarmester S. N. Jensen, Algade 67. Telefon Nr. 5.

1. Kl. Værksted for

INDRAMNING AF BILLEDER.

Forlang

Salon-Pilsner

overalt.

AALBORG. Specialforretning

i Herre-Kravats, Kraver, Flipper, Dag- og Natlinned, Normalunderbeklædning. Engelske lette Hatte fra 3 Kroner.

NB. Ulster, Regnfrakker, Habitter efter nyeste Snit, billigst i

Kravatmagasinet, Algade 50.

Niels Jensen.

Algade 26. AALBORG **Algade 26.**

Skotøjsforretningen i DET RØDE HUS

bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

From-Løvstrøm,

Fotograf.

Algade 7, Aalborg

anbefaler alt til Faget henhørende.

Alle moderne Nyheder.

„Postkort" i fin Udførelse kun **3 Kr. Dus.**

Aarhus.

Drik Ceres Øl

Den jydske Handelshøjskole

Hans Broges Gade 2, Aarhus.

Telefon 1883.

1. Novbr. begynder nye **hel-** og **halvaars** Kursus for Mænd og Kvinder. Progam sendes. Ansøgninger om **Statens, Amtets, Kommunens** og **Handelsforeningernes** hele og halve Fripladser sendes inden 1ste Oktober til Forstanderen.

For Bestyrelsen

Joh. Baune.

Esbjerg.

Ryg Nr. 46. **M. M. ANDERSEN, Esbjerg.** Ryg Nr. 49.

Special-Cigarforretning.

Kongensgade 49. Telefon 282.

Specialitet: Hamborger-Cigarer.

Saa meget staar fast —

det solideste Fodtøj faas hos

S. Pedersen,

Torvet Esbjerg.

Fotografisk Atelier „Mundus", Aarhus.

Absolut 1. Kl. fotografisk Etablissement, udstyret med alle Nutidens Krav paa Elegance. Vi anbefaler os til d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.
Brødrene Alfred & Mundus Pedersen, Ryesgade 16. Telefon 2240.

Husk
JØRGEN JEPSEN's
Skræderetablissement
Kongensgade 19. Esbjerg.

Drik Esbjerg Øl

A. Eeg's Palmehave.
1ste Kl.s Koncert-Restaurant
Enestaaende i Skandinavien.

ESBJERG.
Jydsk Lædervaremagasin
anbefales!
Fuldstændig Specialforretning i Lædervarer.

JUL. PETERSEN,
Hatte- og Bundtmager,
ESBJERG.

Chr. Adler Svanholm,
Kongensgade 64. — Esbjerg.
Største Udvalg af alt til Herre-Lingeri.
Største Lager af Habitter og Overfrakker.

Dansk Beklædnings Comp.
Største Udvalg
— Billigste Priser. —
Kongensgade, Esbjerg.

Esbjerg.
O. S. U. BAUER,
Herre- & Dame-Frisørsalon.
Kongensgade 49, Stuen & 1. Sal.
Stort Udvalg i Toilet- og Sygeplejeartikler.
Bestilling paa Haararbejde modtages.

Herning.

Barber & Frisørstuen
i Højskolehjemmet
bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes venlige Erindring.
I. KLASSES BETJENING.
L. Ingemann Thomsen,
Herning.

Alle
fagorganiserede Medhjælpere i Herning erholder en ekstra Rabat naar De køber Deres Forbrug af
Herreklædninger, Kravetøj etc.
i BEKLÆDNINGS-MAGASINET,
Bredgade 19.
HERNING.

Husk M. Kampmanns' Skotøjsforretning,
Største Udvalg, bedste Reparationsværksted.

Hjørring.

I. C. Christensens
1. Kl. Skræder- og Herreekviperingsforretning bringes i velvillig Erindring.
SKOLEGADE 1. HJØRRING.

Dürkopp-Cykler
faas kun hos
A. Jensen, Du Nord,
Hjørring.

Horsens.

Palais Caféen
Horsens.
Hyggelige Restaurant- og Selskabslokaler anbefales i velvillig Erindring.
A. Th. Kierkegaard.

Hilmar Hansens Cigarforretning
anbefaler Cigarer fra P. Wulff, Hirschsprung & Sønner og Barfoed & Co., Amsterdam.
Største Udvalg i Cigaretter, Røgtobakker, Piber og Stokke, Merskum- og Ravrør.

Abonnér paa „D. H.- & K.- M. Tidende".

Kolding.

Husk at anbefale Ludpulveret
Lessivol.
De støtter den danske Industri og fortrænger den udenlandske
faas kun fra
Kaalunds Sæbefabrik
(ved **H. Chr. Petersen**)
Kolding.

Chr. E. Krags
Bog- og Papirhandel
Telf. 377. KOLDING. Telf. 377.
3 Kr. Eneforhandling af Klio-Fyldepennen.

Det bedste
FODTØJ
i **Kolding** faas hos
Andr. Kyster & Søn.

SØLVE CLEMENTZ
Juvelér & Guldsmed,
Østergade 17, Kolding.
K. F. U. M.s Ejendom. Telefon Nr. 500.
Billigste Guldsmed i Kolding.

J. Johannesen,
SKRÆDERFORRETNING,
KIRKETORVET 12
anbefales.

Ønsker De en 1ste Kl. Cycle, da henvend Dem til
Jakob Brems, Kolding,
hvor De bliver bedst betjent.
NB. 1. Klasses Reparationsværksted.

Frk. C. Clemmensens
I. Kl. Pensionat,
Jærnbanegade 26, 3. Sal, anbefales.

Kjøbenhavn.

Cloëtta's

	Pr. Pd.
Surinam Chokolade	Kr. 1,60
Caracas do.	„ 1,40
Trinidad do.	„ 1,20
Cacaopulver, fineste Analyse	„ 2,00

sælges hos vore Forhandlere over hele Landet.

Medhjælpere

køb Klæder hos

Herløv Møller

* City Herreekvipering *

4, Kristen Bernikovsgade 4.

Medhjælpere!

Lad Deres Anbefalinger maskinafskrive

Kr. 3,00 pr. 50 Eksemplarer

„INTERNATIONALT PUBLICERINGS-BUREAU",

Købmagergade 4, København K.

Nyborg.

Industri-Hotellet

Nyborg.

Nykøbing Mors.

Th. Jacobsen,

Bundtmager,

Nykøbing M.

køber Hatte, Kasketter og Huer

hos

Odense.

M. JANTZEN'S

Barber- & Frisørsalon

Albanitorv 12.

Romersk Badeanstalt.

19 Albanigade 19.

Aabent: 8 Morgen til 8 Aften.

Søndag: 8—12.

Herre- & Damebade.

Odense Pilsner

har den fineste

Smag

Carl Ferniss *Telefon 1170.*

Telefon 1170. Vestergade 16.

Største Udvalg i **Cigarer, Cigaretter, Røgtobakker, Piber** og **Stokke Merskum** og **Ravrør,**

anbefales d'Herr Handels- og Kontormedhjælpere.

P. Joh. Døring

Hattemagasin

Telefon 1438. **Odense.** Telefon 1438.

LUX

ODENSE.

EKSPRESFORRETNING.

Alle Kommisser køber billigst *Engelske Regnfrakker, Habitter og Vinter Paletots, Hatte, Slips og Kravetøj* hos

Hinke, 70. Vestergade 70.

JEAN SURÉE

GULDSMED & JUVELER

VESTERGADE 41, ODENSE

Hotel Sct. Knud

Odense.

Alle bør drikke

Albani Øl

eller **Albani Pilsner**

KR. E. PETERSEN'S BOGTRYKKERI

KONGENSGADE 31, TLF. 1044

ODENSE

Odense Vin-Kompn.

Odense. == København.

Randers.

Hvor ekviperer man sig **noblest, bedst** og **billigst** i Randers ?

Selvfølgelig hos

S. P. Petersen, **Middelgade 6** Højskolehotellet

Telefon 990. **Randers.** Telefon 990.

Absolut 1. Klasses Herreskræderi.

Hattemagasinet „Stockport".

Houmeden 4, Randers.

Elegante Hatte, fikse Sportshuer.

Anbefales i velvillig Erindring.

Café »Rosenborg«

anbefales i velvillig Erindring.

S. Wendelboe.

I. P. Madsens Skræderetbl.

Frederikspladsen,

nbefales ærede Handels- og Kontormedhj.

De sparer bevislig 10—15 pCt. ved at købe Deres Herre-Ekvipering i

Beklædnings-Magasinet „Tip-Top"

Udvalget er stort

Priserne smaa

Svendborg.

Stokke, Piber & Cigarer

fra **Johs. Kristiansen**

Gerritsgade 4—6, ligefor Nicolaj Kirke

Svendborg.

Skive.

Skotøjsbørsen, Skive.

StørsteLager. Smukkeste Udvalg. Solidt Fodtøj.
Specialitet: UOPSLIDELIGE SAALER.
Telefon 231.

JEG er udmærket tilfreds Jeg køber mit Tøj hos J. Suurballe & Co., og dér er Klædelageret saa stort og smukt, at man uden for København ikke finder det bedre, og sker det en Gang, at et Klædningsstykke ikke passer tilfredsstillende, tages det beredvilligt tilbage. De kan spare Deres Ulejlighed, jeg handler som sagt hos J. Suurballe & Co.

Skive.

Prøv

Th. Machons
(Rudolf Schmidts Eftf.)
Barber- & Frisørstue,
Torvet.
NB. Hovedbade med Massage.

HOTEL PHØNIX
SKIVE
C. JENSEN.

Rudolph Schmidt's
Cigarforretning
Skive
bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes Erindring. Største Udvalg i Cigarer, Cigarretter og Røgtobakker, Cigar- — rør, Piber og Stokke. —

Slagelse.

Central Cafèen
● **Slotsgade, Telefon 41** ●
aaben til Kl. 12,
anbefaler sine hyggelige Lokaler til Handels- og Kontormedhjælperne.
— **Hurtig Betjening, billige Priser.** —
PETER BYCH.

Husk
Fr. W. Sørensen's
Skræder- og Ekviperingsforretning
Løvegade 18.
Billige Priser, god Pasning.

Sorø.

Jul. Jørgensen,
Haandskomageri.
Lager af Fabriksfodtøj. — Etableret 1870.
Roligheds gade 102.

Hotel „Postgaarden"
anbefales. — Fortrinligt Køkken.
HYGGELIGE VÆRELSER og LOKALER.

Holstebro

Handels- og Kontormedhjælpere
anbefales
J. P. Andersens Skræderetablissement,
Nørregade.

Barber- og Frisørsalonen
„Romerhus", Torvet.
Peter Groth.
Hovedbade med Massage.

DANSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
ved P. V. F. Petersen.
Altid billigst her paa Pladsen.
TELEFON 150.

Viborg.

Drik Odin
Lager & Pilsner
fineste Kvalitet
samt
Skattefri Pilsneøl
Mørk Skattefri
Dobbeltøl.

Vejle.

Koncertsalens Varieté
og
RESTAURATION
anbefales

A. Christensen,
Vejle. — Telefon 267.
Engelsk Klædelager.
High class Tailor Etablisement.
Hattelager og Manchetlinned.
Complete stock of every thing for Gentlemen

SKOTØJSFORRETNINGEN
ALGADE 5 anbefales
d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.
Største Udvalg. Billigste Priser.
1. Klasses Reparationsværksted.
CH. CHRISTENSEN.

Cigarer.
Hans Jessen jun.,
Flegborg 2.

Gentlemen!
Ekviper Dem fikst og billigt
i
London Herre-Magasin
ved H. C. Hansen.

REPRÆSENTANTER
FOR
„DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE"s
ANNONCE-AFDELING.

Aalb.: Hr. N. C. Nielsen-Lindquist, Danmarksg 45.
Aarhus: Hr. C. Hammer, Vestergade 70.
Brammjnge: Hr. Kommis H. C. Hansen.
Ebeltoft: Hr. Bogholder R. Hvitved
Esbjerg: Hr. N. C. H. Holm, Jyllandsgade 46.
Fredericia: F. Mazanti, Gjeddesborg.
Frederikshavn: Hr. Bogh. S. West.
Herning: Hr. Kommis Chr. Kampmann.
Hillerød: Hr. Amlet Jensen.
Hjørring: Hr. H. Hein, Hirtshalsvej 5.
Hobro: Assistent A. C. Crone.
Horsens: Hr. Kommis Sten Vandborg.
Holstebro: Mnfktm. Carl Jensen, Nørregade 12.
Kolding: Hr. K. Rasmussen, Jærnbanegade 16.
Kjøbenhavn: Hr. E. S. Schibler, Sønderg. 25.
Middelfart: Hr. Chr. Hansen, Algade 23.
Nykøbing F.: Hr. Kommis C. M. Nørgaard.
Nykøbing M.: Hr. Kommis C. Svenningsen.
Næstved: Hr. Kommis Chr. F. Johannessen.
Odense: Hr. N. Christensen-Krogh. Overg. 44.
Præstø: Hr. Kommis Harry Jensen.
Randers: Hr. S. Bjerregaard, Stolefabriken.
Ringsted: Hr. H. C. Aagaard, Søgade.
Skanderborg: Hr. C. J. Kerff.
Skive: Hr. Kommis Oskar Jensen.
Slagelse: Hr. Kommis J. Jacobsen, Løvegade.
Sorø: Hr. Kommis E. Ellekier.
Svendborg: Hr. H. M. Hansen, Vestergade 47
Thisted: Hr. Chr. Jørgensen, Søndergade 1.
Vejen: Hr. Kommis S. Breund.
Vejle: Hr. Bogholder C. Nielsen-Kloster.
Viborg: Hr. Kommis N. Elgaard.
Vordingborg: Hr. Kommis R. Jørgensen.

Afleveret til Posten den 15. Septbr.

Udgivet af Centralorganisationen.
Ansvarhavende Redaktør VILH. HANSEN.
O. WRITH'S EFTF. (Gustav A. Jensen),
Badstuestræde 7, København, K

DANSK
HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 19. 1. Oktober 1909. 9de Aargang.

Angreb paa Organisationsretten.

PRINCIPALERNE OG ORGANISATIONEN.

VORE PRINCIPALER HAR LÆRT Organisationens Kunst. De sidste Aaringer har set nye Sammenslutninger opstaa blandt Storhandelens og Detailhandelens Mænd, og den Tvedragtens Aand, der raader i Ly af smaalig Konkurrence og snæverhjertet Brødnid, viger for Erkendelsen af, at det ikke er i spredt Fægtning men altid i Følge og Flok, at Lederne af de store Handelshuse og deres beskednere stillede Fæller fra Smaaforretningerne, hver paa sit Omraade skal naa frem til de Maal, en initiativrig og driftig Handelsstand i ethvert Land bør sætte sig.

»SAMMENHOLD ER DEN BEDSTE LØFTESTANG«.

Det var sikkert mere end feststemte Ord, men derimod et Udtryk for hin Betragtningsmaade, naar Grosserer-Societetets Formand sluttede sin Aabningstale ved det nylig afholdte Handelsmøde ved i følgende Sætninger at resumere Fællesrepræsentationens Virksomhed i det forløbne Kvart-Aarhundrede: »Et har de forløbne 25 Aar lært os: at Sammenhold er den bedste Løftestang for retfærdige Ønsker og Krav, og naar saadanne utrættelig bæres frem i Flok og Fællig, skal det nok i det lange Løb vise sig at frugte. Vi har lært, at den offentlige Mening tilsidst bryder al unaturlig Modstand og at det derfor blot gælder om aldrig at trættes«.

Hvad vi saa ofte har tilraabt Medhjælperne gentager Etatsraad Olesen her, henvendt til Principalerne, mange Aar efter at Handelsmødets mest socialpolitisk interesserede Deltager, Gehejmeetatsraad Bramsen, i Folketinget udtalte de bekendte Ord: »Benyt Organisationen, der er ingen anden Vej at gaa.«

Organisation er et moderne Ord, der giver den nye Tids Løsen: De mange Viljers Enhed til fælles Virke, Korpsaand og Kræfternes Sammenspil paa alle Hold af Samfundslivet, i Statens vidtforgrenede Mekanisme, paa alle Erhvervslivets Omraader, i Kontoret som i Fabriken, i Forretningen som paa Værkstedet. Thi Arbejdets Deling og Vilkaar beror alene paa de forskellige Former for moderne Organisation. Derfor er den faglige Sammenslutning nu en social Institution, Organisationsretten anerkendt i Industri og Haandværk og dens Betydning paany fastslaaet af Storhandelens Mænd.

ORGANISATIONSRETTEN MONOPOLISERES.

Men den sociale Udvikling gaar i langsommere Tempo i Handelsverdenen. Selv om vore Principaler erkender Organisationens Nytte er det derfor ingenlunde sikkert, at de anlægger samme Synsmaade, naar det gælder deres Medhjælpere. Langt snarere er man tilbøjelig til at monopolisere den faglige Organisation for sig selv, — et talende Vidnesbyrd om Sammenslutningens Betydning. Disse skønne Bestræbelser er dog altid lønnet efter Fortjeneste. »Masseboykottningen« i 1902 af vore Medlemmer endte som en eklatant Fiasko for de Desperatos, den skyldtes, og nogle senere spredte, men velmente Forsøg er det ikke gaaet bedre.

Nu tuder Isenkræmmerne i Krigstrompeten!

For et Par Aar siden vedtog nogle af Principalforeningerne i denne Branche ikke at antage vore Medlemmer. Flere Steder har man siden erkendt, at den Art Beslutninger ikke blot er en Dumhed men tillige et Slag i Luften, hvorfor man har meldt sig fra i Aktionen mod os.

Nu har et sjællandsk Isenkræmmermøde, næstefter at vedtage at paavirke Medhjælperne til ikke at tage Plads hos ikke faglærte Isenkræmmere, vedtaget en Henstilling »om ikke at antage Medlemmer af Handels- og Kontormedhjælperforeningen (ɔ: Centralorganisationen), og vedtoges det under 8. Marts 1907 tagne Standpunkt, og at man i Spørgeskemaet indfører en Rubrik saalydende: »Er De Medlem af Handels- og Kontormedhjælperforeningen?«

DEN ENE TJENESTE ER DEN ANDEN VÆRD!

Disse Isenkræmmere vilde underskrive Etatsraad Olesens Udtalelser, men for dem er Organisationen ikke et Middel til det sociale Fremskridt; thi de ser ikke samfundsmæssigt men egoistisk og smaaligt paa de sociale Tilstande. For disse Principaler er Organisation kun Midlet til at sikre og udvide egen Magtfuldkommenhed. Iøvrigt viser de tagne Beslutninger hvad man mener at turde byde Medhjælperne. Thi Isenkrammedhjælperne skal støtte Principal-Foreningen ved at boykotte de ikke faglærte Isenkræmmere, og til Gengæld modarbejdes Medhjælpernes Interesser af Principalerne ved at boykotte den eneste faglige Organisation, der virksomt arbejder for Medhjælpernes Sag, hvilket ikke kan siges om den i Kjøbenhavn bestaaende Medhjælperforening, der støttes af og staar i Afhængighedsforhold til Principalerne.

En sandan Behandlingsmaade er utænkelig overfor alle andre Lønarbejderkategorier end netop — Handelsmedhjælpere.

HENSIGT OG RESULTAT.

Vi er overtydet om, at Isenkræmmerne hverken kan give fyldestgørende Forklaring om Hensigten eller Motiverne. Den Organisation, man bekæmper, kendes kun gennem forvrængede Fremstillinger. I hvertFald vægre vi os ved at tro, at man modarbejder os alene, fordi vi søger virkeliggjort et fagligt Program, der tilsigter Forbedringer i Medhjælpernes Arbejdsvilkaar og sociale Stilling. Dette kan ikke være gyldig Grund for alvorlige og fornuftige Mænd til et saadant Skridt, der staar i saa aabenbar Modstrid med de officielle Udtalelser ved Handelsmødet. Og vi kunde vel billigvis forlange en Motivering af denne mærkelige Vedtagelse.

Principalernes Fremfærd er i alle Fald baade forkastelig og ganske forfejlet, hvad enten man har handlet mod bedre Vidende eller med Overlæg. I begge Tilfælde vil vore Medlemmer af Isenkrambranchen — de organiserede Medhjælpere

høre som bekendt ikke til de daarligste indenfor de forskellige Brancher — dersom det gaar efter Isenkræmmernes Recept, være udelukket fra Engagement hos andre end de ikke faglærte Principaler. Dette vil derfor blive føleligt for Isenkræmmerne og faa en ganske anden Virkning end den paatænkte, ligesom Forfølgelser af denne Art netop kan give Medhjælperbevægelsen en Retning og tvinge os til en Taktik, som Principalerne helst burde undgaa.

I Organisationsspørgsmaalet maa vi kræve Frihed for Loke som for Thor; men skulde det vise sig, at Isenkræmmerne vil fremture i deres Modstand mod Centralorganisationen skal de finde os rede til at hævde vore grundlovshjemlede Rettigheder og skal vi vel vide at høste Frugterne af den Agitation, som vore Modstandere — ufrivillig — udfolder for Medhjælpersagen.

Hvor er I henne?

GODE ORD PAA RETTE STED er Hr. Peter Stavnstrups Artikel, betitlet »Foredrag« i »D.H.K.M.T.« Nr. 14.

Vi er saa uvant med at høre Sandheden, halvt lullet i Søvn af forlorne Intelligensindbildninger og helt »Non plus ultra« i vore egne Øjne som vi er, kan det nok være nødvendigt, ja friskt og vækkende, at der bliver raabt Vagt i Gevær, og den nøgne Virkelighed bliver fremstillet for os af en af vore egne Standsfæller.

Kan Herr P. S. Artikel bidrage til at vi, som Stand betragtet, kunde faa os selv flyttet ned af den »Dygtigheds-Piedestal« hvorpaa vi i vor Selvgodhed har faaet os anbragt, kan den bidrage til at noget af den Overfladiskhed kan blive fjærnet, som præger vor Stand med Hensyn til Forstaaelse af de Rørelser, der er oppe i Nutiden, da er den sandelig ikke fremkommen forgæves; thi det tør siges, uden at komme i Kollision med Sandheden, at ingen Stand herhjemme har saa lidt Føling med de sociale Oplysningsbestræbelser, som netop vor.

Og indtil vi naar at faa dette Misforhold ændret maa vi ogsaa finde os i vore mangelfulde faglige Forhold, al den Stund at Solidaritetsidéen aldrig kan udfolde sig frit indenfor en Stand, hvor Stupiditeten og Selvgodheden sidder til Højbords.

Men hvor er I henne, Kolleger, naar de sociale Oplysningsspredere er i Nærheden? Hvor er I henne, naar de billige men som Regel udmærkede Universitetsforedragsrækker afholdes? Hvor er I henne, naar Afholdssagens bedste Mænd statistisk beviser den forbandede Alkohols Degenerationsevne, saavel paa Samfundet som paa det enkelte Individ? Hvor er I henne, naar de offentlige Læsestuer aabner sine gæstfrie Døre og frit falbyder sine umaadelige Skatte, saavel for Jer som for andre Arbejdere? Og hvor er mange af Jer henne, naar Eders Afdeling kalder til Samling, for paa en eller anden Maade at gøre sit til at sprede Lys i Mørket?

Medens Foredragene holdes, medens Læsestuerne staar tomme og medens Eders Afdeling holder Møde med en Tredjedel af Medlemmerne, sidder I maaske og forlyster Jer ved Synet af et Par letbenede »Damer« i en eller anden mere eller mindre velrenomeret Anstalt. og ved Pokalernes Klang forsøge at overdøve Eders Samvittigheds bebrejdende Røst. I disse Templer for Venus og Baccus Dyrkelse, i hvis raadne Atmosfære Demoralisation og alskens Daarligdom ret florerer og hvori alle daarlige Instinkter i Mennesket gror som var det i et Drivhus, forøder I de kostbare Ungdomstimer, som er tifold bedre Anvendelse værd end at bruges til yderligere at berige den Spirituskasse, som i Forvejen er bleven velfyldt — ved at spekulere i Menneskenes Dumhed.

Kolleger! Skal vore retfærdige Krav sejre, maa vi først og fremmest skaffe os Respekt, som en Stand bestaaende af helstøbte Personligheder, men det opnaar vi aldrig, om vi ikke tager os Hr. Peter Stavnstrups Ord ad notam. Vil vi Fremskridt sker det aldrig i Følge med Alkoholen.

Saa længe Medhjælperstanden vil trælle i Alkoholkapitalens Tjeneste, saa længe vil det gaa for smaat med almén Oplysning og faglige Fremskridt for den; thi den Kendsgerning er for længst fastslaaet, at Fordummelsen ingen bedre Forbundsfælle har end netop Alkoholen, medens Fremskridt, Frihed, Oplysning og Livslykke er utænkelig i Forbindelse med denne Gift.

En fremragende tysk Socialøkonom har engang sagt: »Alkoholtrafiken er Kapitalens mest forvorpne og uhyggeligste Spekulation i Menneskeulykke.

Disse Ord, udtalt af en Mand, som har studeret sit Folks sociale Forhold nøje, kan nok give Stof til Eftertanke hos alvorlige Mennesker, ogsaa blandt os danske Medhjælpere.

Det er et Slag i Ansigtet paa al sund Fornuft, at samtidig med at vi ved Alkoholnydelse afstumper vor Aand og svækker vort Legeme, samtidig med betaler vi med vore maaske surt erhvervede Skillinger, denne Trafiks Lejesvende for at svinge Svøben over vore Rygstykker.

Men skal vi naa frem til en tidsmæssig faglig Position trænger vi først af alt til Mænd og Kvinder med klare Hjerner indenfor vore Rækker. Lad os derfor hver især gøre et Arbejde for at føre vor Stand fremad og opad, men vi skal ikke glemme at gribe i vor egen Barm og fjærne de Hindringer i os selv, som dæmmer op for Frihed og Fremskridt, for Oplysning og Menneskelykke.

Og naar Vintersæsonen nu kommer med Foredrag, faglige Møder og rig Lejlighed til at stifte Bekendtskab med Litteratur, Presse o. a. l. som giver et friere Udsyn, lad os da ikke komme til at spørge:

Hvor er I henne?

Jens Johansen, Vejle.

Brugsforeningsbevægelsen.

II.

HOVEDBESTYRELSEN HAR — ser jeg — paa sit sidste Møde vedtaget en Udtalelse om, at Centralorganisationen som saadan ikke bør indtage noget særligt Standpunkt overfor Brugsforeningsbevægelsen. Og de Synspunkter, som er lagt til Grund for denne kloge Udtalelse, er ogsaa i et og alt mine. Medhjælperne er Lønarbejdere, beskæftigede i Samfundets Omsætningsarbejde, og naar alt kommer til alt, vedkommer det ikke dem, under hvilke Former dette Arbejde foregaar. De bør ikke stille sig hindrende i Vejen, naar Forbrugerne ønsker at ændre Omsætningsprocessen i en for Samfundet mere formaalstjenlig og rentabel Retning.

Det var netop derfor denne passive Holdning, jeg kunde ønske, at Centralorganisationen skulde indtage. Hovedbestyrelsen har her vist en Fremsynethed og Omtanke, der nok skal blive til Gavn for vor Organisation. Hvilke uberegnelige Følger vilde det ikke have haft for Standen, om Ledelsen havde kastet den ind i en haabløs Kamp mod en Bevægelse, som *ikke kan standses,* fordi den har sin Rod i selve den historiske Idé — i Loven for det menneskelige Fremskridt.

»Forudsætningerne for min Politik« i Brugsforeningsspørgsmaalet er egentlig dermed bristede. Jeg anser nu efter Hovedbestyrelsens Udtalelse denne Sag for afsluttet for Handelsmedhjælpernes Vedkommende, og jeg skal ikke trætte Læserne med flere Indlæg i denne Sag, dersom ikke andre tager til Orde mod mig.

Dog maa jeg have Lov til ganske kort at forklare Bemærkningen i min sidste Artikel om Detailudsalgenes altfor store Medhjælperhold.

Statistiken (Statistisk Aarbog 1908) udviser, at ca. 200,000 Personer her i Landet er beskæftigede ved Handel — d. v. s. $^1/_{12}$ af Landets samlede Befolkning. Det er ganske urimeligt, at en saadan Mængde skal beskæftiges alene i det Øjemed at transportere Varerne fra Producent til Konsument. Det er ikke, hvad man kalder en økonomisk Omsætningsproces, og skønt jeg ikke sidder inde med Tal, der viser, hvormange af de 200,000, der er Medhjælpere, tvivler jeg dog ikke et Øjeblik om, at Medhjælperne vejer godt til i dette forbløffende Overtal af Handelsmænd.

Kooperationen vil vel reducere dette Tal. Det er givet. Kooperationen vil økonomisere paa dette Punkt som paa alle andre. Brugsforeningsbevægelsen vil centralisere Handelen. Arbejderklassen i en By vil lave sin Brugsforening, Middelstanden sin osv. Hvor der før fandtes et Utal af større og mindre Forretninger, der hverken kunde leve eller dø, men som alle skulle have mindst en Medhjælper og en Lærling — dér vil findes nogle faa Brugsforeninger, der med indskrænket Medhjælperantal besørger Byens Handel.

Saaledes vil det gaa i Theorien — i Praksis derimod nok lidt anderledes. Thi med den langt billigere Omsætningsproces følger de billigere Varepriser, og med dem — den forøgede Omsætning. Billigere Priser skaffer altid livligere Handel og Efterspørgsel — og livligere Handel større Medhjælperhold.

Kooperationen vil saaledes til syvende og sidst komme Medhjælperstanden tilgode alene ved forøget Efterspørgsel efter dens Arbejdskraft. Hvad godt den vil bringe dem i Retning af højere Løn, reguleret Arbejdstid og ordnede Arbejdsforhold — det kan enhver tænke sig.

Og for at gyde Balsam i Saaret hos Tvivlerne skal jeg endnu blot bemærke, at det kooperative System jo ikke skal indføres paa en Gang. Det bliver ikke saadan, at vi en Aften sover ind under Frikonkurrencens Tegn og den næste Morgen vaagner op under Kooperationens. Brugsforeningsbevægelsen gaar rolig fremad, og alt trækker sig roligt og sikkert i Lave. Der bliver ingen pludselig Nedgang med derpaa følgende Opgang i Medhjælpernes Antal. Alt vil gaa den sikre Udviklings Gang.

— — —

Paa Argumenter er der frit Slag. Det er der ogsaa paa mine. Hvem melder sig som den døende Handelsstands Vaabendrager?

Peter Stavnstrup, Herning

Engelsk Butikslukningsforslag

ET GAMMELT MEDHJÆLPERKRAV.

DER BLEV I AUGUST MAANED i det engelske Parlament forelagt et Lovforslag, som, hvis det gennemføres, vil faa stor Betydning for den engelske Medhjælperstand. Da vi her hjemme fører en lignende Kamp for bedre Arbejdsforhold, som vore engelske Standsfæller gennem mange Aar, og da man kan høste megen Erfaring af at lære Forholdene i Udlandet at kende, vil vi nærmere omtale det engelske Lovforslag, den Agitation, der føres for Forslaget og Ændringerne dertil i Overensstemmelse med Medhjælpernes Ønsker.

Det er nu omtrent 15 Aar siden, at de engelske Medhjælpere gennem deres Organisation: »The National Union of Shop Assistants, Warehousemen and Clerks« rejste Kravet om kortere Arbejdstid, Lukning om Søndagen, bestemt fastsatte Spisetider og flere andre Fordringer, som til Dels er optaget i Lovforslaget. Endskønt Medhjælperne havde en Arbejdstid paa henved 90 Timer ugentlig, blev deres Forlangende dog i Begyndelsen mødt med stærk Modstand, baade fra Principalernes og Konsumenternes Side. Der skulde agiteres i aarevis inden Flertallet af det købende Publikum lærte at indse det rimelige i Medhjælpernes Ønsker, og derved gjorde det mulig for en Del af Principalerne at imødekomme Personalet. Man er for Tiden ad Frivillighedens Vej naaet saa vidt, at de større Forretninger allerede har indført den Ordning, som Lovforslaget vil paabyde.

FORSLAGETS INDHOLD.

Det Forslag, som nu er under Overvejelse i Underhuset er ikke det første, der foreligger til Behandling. Der er gentagne Gange af Parlamentsmedlemmer indbragt Forslag, som indeholdt Medhjælpernes Fordringer, der ad denne Vej naaede ud til Offentlighedens Kundskab. Selv om disse Forslag altid er blevne forkastede, har de dog haft den Virkning, at Regeringen selv blev tvungen til at fremkomme med det nuværende Forslag, som i Hovedtrækkene gaar ud paa følgende: Medhjælpernes Arbejdstid maa ikke overskride 60 Timer om Ugen *eksklusive* Spisetiden. — Mindst tre Dage om Ugen skal Butikkerne lukkes Kl. 8. To Timers Overarbejde er tilladt paa højst 30 Dage om Aaret. Butikkerne skal med nogle faa Undtagelser holdes lukkede hele Søndagen. Alle Butikker skal mindst én Dag om Ugen lukkes senest Kl. 2.

Loven skal gælde for England, Skotland og Irland, dog undtages Sogne med mindre end 1000 Indbyggere. Der findes desuden i Lovforslaget Angivelse af Spisetidens Længde ($^1/_2$ Time for 6—8 Timers daglig Arbejdstid, $^3/_4$ Time for 8—10 Timers, 1 Time for 10—12 Timers og $1^1/_2$ Time for over 12 Timers Arbejde), Regler for Ventilation af Butikkerne, sanitære Foranstaltninger, Paabydelse af Siddepladser for kvindelige Medhjælpere og Bestemmelser til at hindre Overtrædelser af Loven. Der er fastsat høje Bødestraffe, og det er paalagt Fabriksinspektøren at paase Lovens Overholdelse.

LOVFORSLAGETS BETYDNING.

Selv om dette Lovforslag langtfra rummer, hvad Medhjælperne havde ønsket, er det dog et Fremskridt for over en Million Medhjælpere og en halv Million Detailhandlere. Den tilsigtede Lov vil sandsynligvis medføre, at Arbejdstiden i Butikkerne bliver:

4 Dage fra 8 Morgen til 8 Aften, ialt 48 Timer
1 Dag » 8 » » 2 Eftm. » 6 »
1 Dag » 8 » » 10 Aften, « 14 »

Ialt i en Uge 68 Timer,

hvori fragaar 8 Timer til Maaltiderne. Dette Timetal vil man dog søge at faa reduceret, idet der egentlig kun fastslaas, hvad der væsentlig alt er naaet gennem Organisationen.

MEDHJÆLPERNES AGITATION.

Selv i den konservative Presse er de 60 Timer *eksklusive* Maaltiderne betegnet som en meget moderat Reform, og Principalerne glæder sig allerede over at være sluppen saa billigt. Der er derfor af Medhjælperorganisationen i Samarbejde med Fagforeningerne og Arbejderpartiet rejst en Agitation gennem Pressen, offentlige Demonstrationer og Folkemøder hele Landet over, for at opnaa en Forandring paa dette Punkt, saaledes at Arbejdstiden ansættes til 60 Timer *inklusive* Maaltiderne.

Det synes som om den offentlige Mening billiger dette Krav, idet den største Del af Pressen er paa Medhjælpernes Side, ligesom forøvrigt Lovforslaget er blevet ret vel modtaget af det forbrugende Publikum, der gennem Medhjælpernes mange Aars Agitation har lært at tage Hensyn og rette sig efter de beskedne Krav, der stilledes. Der er givet god Tid til Agitationen; thi Indenrigsministeren udtalte ved Forelæggelsen af Forslaget, at det var ikke Meningen at føre det igennem Parlamentet i denne Samling, men at det blot var Hensigten at give Offentligheden Lejlighed til at diskutere det, og hvis det var muligt faa en stærk Folkemening til at anerkende de Principper, der var indeholdt i Forslaget. Derved kunde den Modstand brydes, som Overhuset sandsynligvis vilde rejse.

Nu fortæller ganske vist den konservative Presse, at den nuværende liberale Regering ikke vil overleve de Valg, som kan ventes, men vil blive afløst af en konservativ Regering, der vil lægge alle sociale Love til Side.

FORSLAGETS UDSIGTER.

Imidlertid er det ikke sandsynligt, at det liberale Parti vil blive i Mindretal efter Valgene; men selv om dette skulde ske, har man før set en konservativ Regering tvungen af Folkestemningen, gennemføre de Forslag, som de Liberale har kæmpet for.

Derfor kan det ventes, at vore engelske Kolleger snart kan høste Frugterne af deres ihærdige Agitation og opnaa bedre Arbejdsvilkaar. Lovforslaget bringer iøvrigt den store Fordel, at det giver en udmærket Lejlighed til Propaganda og bringer Bud til alle dem, der staar udenfor Organisationen om, at Loven, hvad der saa end kan menes om dens Indhold, er Resultatet af de organiserede Medhjælperes Arbejde i de sidste 15 Aar. Det viser, hvad en forholdsvis lille Sammenslutning af alvorlige, tænkende Mennesker kan udrette, naar de arbejder sammen i Enighed og med et bestemt Maal for Øje, og ikke lader sig standse paa deres Vej af den Modstand, der fra Tid til anden rejses fra forskellige Sider.

ET FINGERPEG FOR OS.

Det engelske Butikslukningsforslag har Krav paa almindelig Opmærksomhed ogsaa herhjemme, idet vor Organisation ligeledes arbejder for at faa Lovgivningsmagten til at skride ind til Fordel for Medhjælperne paa lignende Maade, som det er sket i Udlandet. Lad os da haabe, at vi ved Opbydelsen af al vor Energi i Agitationen kan erhverve den samme Støtte hos Offentligheden, den samme Velvillie fra Regeringens Side og den samme Tilslutning af uorganiserede Medhjælpere, som er blevet vor engelske Broderorganisation til Del. Da vil det sikkert ikke vare længe, inden vi ogsaa paa dette Socialpolitikens Felt er naaet lige saa vidt som i England.

L. Andresen.

Medhjælperne og Arbejdernes Brugsforeninger.

DET HAR GLÆDET MIG at se ovenstaaende Emne taget op til Drøftelse i vort Medlemsblad. Det kan jo nemlig ikke nægtes, at Spørgsmaalets Løsning kan faa overordentlig stor Betydning for Medhjælpernes Stilling, mere end mange af os maaske i Øjeblikket tror. Til den ærede Indsender, Hr. *Andresen*, Kjøbenhavn, maa jeg sige, at jeg ikke er enig med ham i, at Medhjælperne skulde faa stort bedre Kaar under et eventuelt socialdemokratisk kooperativt Foretagendes Regime, end som

de, de nu arbejder under. Tværtimod mener jeg Forholdene vilde blive daarligere for Medhjælperne at arbejde under. Naar Socialdemokraterne danner Brugsforeninger bliver de vel nødt til at anvende samme Princip overfor deres Lønarbejdere i Brugsforeningerne, som de praktiserer i Arbejdsforholdet mellem Haandværksmestre og Svende, hvilket altsaa vil sige det samme som at den ene Medhjælper ikke maa faa mere i Gage end den anden. Som Forholdene er nu, kan man dog vente stadig at faa sin Stilling økonomisk forbedret, og ved Flid og Dygtighed at arbejde sig op til en bedre og overordnet Position, hvorimod den lige udlærte og maaske uduelige Medhjælper under de nye Forhold skal have det samme i Gage som den ældre og veltjente Medhjælper. Det staar for mig som alt andet end idéelle Arbejdsforhold; thi hvor bliver da Interessen for Arbejdet af. Naar der ikke opnaas noget ved Flid og Dygtighed slappes ganske naturligt Interessen og Energien; de ganske faa overordnede Stillinger, der kan blive Tale om, (hvis disse endda ikke besættes med ganske ukyndige Folk, hvad jeg slet ikke anser for usandsynligt) vil der som Følge af den store Efterspørgsel være liden eller saa godt som ingen Udsigt til at naa. Jeg kan heller ikke være enig med Hr. Andresen i, at der som Følge af den maaske kortere Arbejdstid vil blive Brug for flere Medhjælpere end nu; jeg mener tværtimod, der vil blive Brug for færre, idet der i et Stormagasin ikke er Anvendelse for saa megen Medhjælp, som naar dette var delt i flere mindre Afdelinger.

Naar altsaa Detailforretningerne, tvungen af Konkurrencen ser sig nødsaget til at holde op, bliver der sikkert et større eller mindre Antal Medhjælpere, som ikke vil kunne finde Arbejde og maaske tvinges til at gaa over i anden Stilling, da Chancen for at blive selvstændig jo selvfølgelig nu er langt mindre end før. At Brugsforeningerne ogsaa vil vise sig at blive Udklækningsanstalter for Lærlinge, anser jeg udenfor al Tvivl. Jeg tror ikke Medhjælperne skal ønske sig den nye Tingenes Tilstand, men en anden Side af Sagen er selvfølgelig, om der i det hele taget kan gøres noget for at dæmme op imod Bevægelsen. Det skulde glæde mig om endnu flere vilde deltage i Diskussionen om dette Emne.

Pax.

Ny Afdeling i Hobro.

DET KAN BETRAGTES som et godt Varsel for Vinterens forestaaende Kampagne, det der skete den 8. September i den lille, smilende og idyllisk beliggende nordjyske Købstad *Hobro*.

Centralorganisationens Formand, *Chr. Ingvoldsen*, var nemlig efter Opfordring af en Del interesserede Kolleger rejst dertil for, som Taler ved en konstituerende Generalforsamling i Borgerforeningens Lokaler at klargøre Centralorganisationens Virkemaade og Midler.

Til Foredraget var af Kolleger mødt 25, som alle indmeldte sig.

Carl Christensen bød Velkommen og gav Ordet til *Chr. Ingvoldsen*, der indledede sit Foredrag med at paapege, at Organisation jo ingenlunde var et nyt Fænomen, men noget, der var kendt gennem mange Tider saasom Laugsvæsen o. l. Talte derpaa om Organisationstankens Fremgang i Almindelighed i de sidste Aartier, for derpaa at udvikle hvilken Fremgang der er sket indenfor vor Organisation, siden de første Forsøg i Jylland og Kjøbenhavn for ca. 10 Aar tilbage i Tiden. Gennemgik derefter Centralorganisationens 10 Programpunkter ved at supplere hvert Punkt for sig med Betragtninger over disses Nødvendighed og praktiske Gennemførelse, og hvad der allerede var naaet, samt fastslog, at Centralorganisationen nu stod som den eneste virkelige Repræsentant for Handels- og Kontormedhjælperne i Danmark, opnaaet i Kraft af vore rene faglige Linjer og anerkendt af Lovgivningsmagten, idet Centralorganisationen bl. a. var atæsket Betænkning saavel til 8-Luknings-forslaget som for Tiden af Arbejdsraadet i Anledning af Fabrikslovens forestaaende Revision i næste Rigsdagssamling.

Det klare og koncise Foredrag, der paahørtes med udelt Opmærsomhed, modtoges med Haandklap samt ved at alle Tilhørere rejste sig.

Derpaa vedtog man med nogle smaa Ændringer i Overensstemmelse med Centralorganisationens Love et foreliggende Lovudkast, hvorefter der valgtes Formand og Bestyrelse. At den intelligente og vindende Hr. *Carl Christensen* var selvskreven til Formand, viste sig, ved at han blev ensstemmig valgt. I et konstituerende Bestyrelsesmøde blev de forskellige Tillidsposter fordelte, og ser Bestyrelsen derefter saaledes ud: Formand *Carl Christensen*, Kasserer *J. P. Jensen*, Næstformd. *Georg Thomsen*, Sekretær *C. Matthis* og *B. Høgh*. Til Suppleanter valgtes Frøken *Ingeborg Præstmark* og *Joh. s Wulff*. Til Revisorer valgtes *J. G. Henriksen* og *A. Nielsen*.

Efter begejstrede Hurraraab for Centralorganisationen og dennes Formand sluttede det vellykkede Møde med fælles Kaffebord.

Der er god Grund til at tro, at det denne Gang er de rette Kolleger, der er kommen til at virke for vor Sag i Hobro, idet deres Interesse og ret enestaaende Forarbejde, bistaaet af nogle direkte Medlemmer, betrygger en udviklingsrig Fremtid for Afdelingen, der allerede nu tæller ca. 30 Medlemmer, og hilser vi vore nye Kolleger Velkommen i Organisationens Rækker.

C. H.

Undervisning.

FORENINGEN TIL UNGE HANDELSMÆNDS UDDANNELSE har udsendt Beretning om den af *Købmandsskolen* i Kjøbenhavn udfoldede Virksomhed i Skoleaaret 1908—09. Denne Undervisningsanstalt, som Foreningen administrerer sammen med »*Niels Brocks Handelshøjskole*«, er undergaaet en stadig og efter de stigende Krav til købmandsmæssig Uddannelse afstemt Udvikling. Købmandsskolen er dog ikke gaaet fri af de Virkninger, som den økonomiske Krise har øvet paa alle Hold, — her i Form af nogen Nedgang i Elevantallet.

Men denne — ingenlunde væsentlige — Tilbagegang har været uden hæmmende Indflydelse paa Skolens Arbejdsplan. Denne tager tværtimod Sigte paa nye Undervisningsgrene med Henblik paa de yngste Elever, der hidtil meget ofte har søgt en spredt Undervisning, der snarere kunde betragtes som et almindeligt Supplement til mangelfulde Skolekundskaber end egentlig merkantil Uddannelse. Af Hensyn til denne Elevkategori er man nu gaaet til Oprettelse af en *Lærlingeskole*, der, med et ugentligt Timetal af 6, gennem 2—3 Aar vil evne at bibringe de unge Merkursønner, der søger denne Afdeling, den nødvendigste Teori for deres fremtidige Købmandsskab. Hermed mener man — og sikkert med Rette — at vække og skærpe Elevernes Interesse for videre Uddannelse efter frit Valg.

Formaalet med Lærlingeskolen, der navnlig vil være af Betydning for Butikslærlinge, resumerer Beretningen i Haabet om »at den Tid vil være nær, da ingen ung Mand har gennemgaaet sin Læretid uden i det mindste at have erhvervet de Kundskaber, Lærlingeskolen kan give, og at mange derudover vil benytte den Adgang til videregaaende Undervisning, som Købmandsskolen i rigt Maal byder.

Med dette Efteraar er paabegyndt en Special-Undervisning for Banklærlinge, ligesom de for et Par Aar siden paabegyndte *Forelæsninger* om Økonomi vil blive fortsat fra $^1/_{10}$. Disse, der har Karakter af Universitetsforelæsninger, er beregnet paa ældre Elever, Handels og Kontormedhjælpere i Almindelighed og yngre selvstændige Forretningsmænd, vil i indeværende Semester omfatte Emner hentede fra Finanspolitikens og Næringslivets Omraader. Vi anbefale vore kjøbenhavnske Medlemmer at besøge disse Forelæsningsrækker, der strækker sig over Perioden $^1/_{10}$—$^1/_3$ 10. Betalingen er Kr. 10 pr. Række.

Som et Led i Undervisningen er indgaaet Foredrag, Recitationer og — Diskussion paa Tysk og Engelsk, en Læremetode, der med Held er anvendt i moderne Sprogundervisning og ogsaa har givet de bedste Resultater paa »Købmandsskolen«, hvis dygtige Ledere, Forstander *L. Jacobsen* og Inspektør *Emil B. Sachs*, bistaaet af en betydelig Stab af dygtige Lærerkræfter, gennem den hidtil udfoldede Virksomhed i høj Grad har bidraget til at vække og tilfredsstille Kundskabstrangen hos Hovedstadens yngre Medhjælperlag.

DEN JYSKE HANDELSHØJSKOLE I AARHUS kan i Modsætning til »Købmandsskolen« notere en overordentlig god Fremgang. Til Gengæld er Elevantallet naturligvis langt mindre end i den kjøbenhavnske Skole. Skolens 4de Aarsberetning, der understreger denne Fremgang, meddeler bl. a., at det har været let for alle flinke Elever at opnaa Ansættelse saavel i Ind- som Udlandet.

Det fremhæves, at den etaarige teoretiske Uddannelse for unge Menneskers Vedkommende i al Almindelighed giver det største Udbytte, *efter* at Eleven har gennemgaaet den praktiske Uddannelse, er udlært og eventuelt har været Medhjælper et Par Aar.

Som tidligere omtalt bliver Handelshøjskolens Undervisning meddelt i et etaarigt og et halvaarligt Kursus med Adgang for saavel mandlige som kvindelige Deltagere. Paa begge disse Kursus bliver der undervist efter en saadan Plan, at de Elever der møder med tilfredsstillende Forkundskaber, f. Eks. har bestaaet Afgangsprøven fra Handelsforeningernes Aftenskole eller er i Besiddelse af tilsvarende Kundskaber, ved Anvendelse af Flid og Opmærksomhed virkelig kan naa et godt Resultat i den Tid, der er fastsat for hvert af disse Kursus.

Forstanderen for denne med Dygtighed ledede Undervisningsanstalt er kgl. Translatør *Imm. Henningsen.*

Aalborg-Afdelingens Jubilæum.

SOM MOTTO over disse Linier vil jeg sætte Aarhus-Afdelingens telegrafiske Hilsen paa Fødselsdagen:

»Meget er vundet gennem svundne Aar,
meget tilbage at vinde staar«.

Afdelingen højtideligholdt sin 10 Aars Bestaaen ved et Medlemsmøde og en paafølgende selskabelig Sammenkomst. Man havde den Glæde som Gæster at se Hovedbestyrelsesmedlem *A. Andreasen,* Hjørring, og Bogholder *Alexandersen,* Kjøbenhavn.

Foreningens Formand, Hr. *Harald Wolthers* aabnede Mødet og bød de fremmede Gæster og Medlemmerne velkomne. W. holdt derefter en lille Tale, hvori han paapegede Foreningens Fremgang i de svundne Aar, de Resultater vi havde opnaaet, og de der endnu ventede os. Han manede til fortsat og stærkt Sammenhold i Tiden, der kommer, saaledes at hver Medhjælper en Gang maatte betragte det som sin Pligt at være Medlem af Centralorganisationen. Han sluttede med et kraftigt besvaret Leve for Centralorganisationen.

Hr. *Th. Hansen* gennemgik i korte Træk Afdelingens og Centralorganisationens Historie og mindede om de Mænd, der i en Aarrække har virket for Aalborg-Afdelingen, samt bragte en varm Tak til alle de gamle trofaste Støtter, Foreningen har haft og endnu ejer.

Hr. *A. Andreasen,* Hjørring, udtalte sin Glæde over at være til Stede, omtalte de Goder, Centralorganisationen har skaffet os i Tidens Løb, særlig vor Arbejdsløshedskasse, og ikke mindst den Indflydelse, vi har haft paa Lovgivningsmagten. Vor Organisations Standpunkt har man lært at tage Hensyn til, naar der paa Tinge skal forhandles om Medhjælperspørgsmaal.

Wolthers oplæste en Del telegrafiske Lykønskninger, der var indløbet fra Kolleger og Afdelinger.

Et Par Skuespillere fornøjede derefter Selskabet en Timestid, — en Svingom og en gemytlig Seksa, hvor der herskede den mest muntre og kammeratlige Stemning, sluttede Aftenen.

Jeg kan imidlertid ikke slutte disse Linier uden med en Tak til de Mænd, der var med til at plante Organisationens Fane heroppe, og ligeledes en Tak til de mange trofaste Medlemmer, der ikke alene har vist os andre Vejen, men som gennem de svundne Aar har bevaret deres Interesse og ungdommelige Begejstring. Det skal være en Spore for alle de yngre Medlemmer til ikke at falde fra paa Halvvejen, men blive og vise, vi er en Stand, der vil noget.

Jeg spaar, at Aalborg-Afdelingen gaar en blomstrende Fremtid imøde. Der mærkes Iver og Lyst til Arbejdet overalt, og naar hver aalborgensisk Kollega vil betragte det som sin ufravigelige Pligt, altid hvor han eller hun kommer hen at virke som en ivrig Agitator for egen og Standsfællers Sag, behøver det næste Tiaar ikke at rinde ud, førend vi staar foran vore berettigede og retfærdige Kravs Gennemførelse. Hvis alle *vil,* saa *kan* vi.

Johanne Berg.

Statstilskud til Foredrag.

Centralorganisationen faar Halvdelen af Beløbet.
De Emner, der bør vælges!

FORANLEDIGET af vor Organisation bevilgedes første Gang paa Finansloven 1907—08 et Beløb af Kr. 2500 til Afholdelse af offentlige, faglige og almen-oplysende Foredrag for Handelsstanden. Vor Centralorganisation modtog forrige Aar Halvdelen af dette Beløb og ved samme Bevilling paa dette Aars Finanslov har vi atter modtaget Kr. 1250 der fordeles mellem de af vore Afdelinger, der har indsendt Andragende.

Ministeriet for Søfart og Handel har fordelt den anden Halvdel til følgende Foreninger: »Handelsforeningen af 5. Juni 1864« 250 Kr., »Provinshandelsforeningernes Fællesudvalg« i Forbindelse med »De samvirkende Detailhandlerforeninger i Danmark« 1000 Kr.

Vi henleder straks Afdelingernes Opmærksomhed paa, at det i Aar og fremtidig gælder om at faa det størst mulige Udbytte af disse Foredrag. Sidste Aar var Foredragene ikke lige tilfredsstillende, væsentlig fordi vi hovedsagelig holdt os til den officielle Foredragsliste.

Nu bør vi *overalt* have Foredrag af *faglig-belærende* og *socialt-oplysende* Indhold, og af den sidste Kategorie saadanne, der er i *Samklang med vor Centralorganisations sociale Oplysningsarbejde.*

Forretningsudvalget vil snarest tilstille Afdelingerne Foredragslisten.

Conto pro diversi.

ET VARSKO TIL »DANSK KØBMANDSTIDENDE«

UNDER DET IKKE SAA LIDET forpligtende Navn »Dansk Købmandstidende, Urtekræmmer Fagtidende, Fagorgan for Varekundskab, Handels- og Foreningsforhold, Eneste Fælles-Organ for den danske Urtekræmmerstand«, udgives der i Kjøbenhavn et Blad, hvis Redaktør — efter Indholdet at dømme — har større Styrke i at »redigere« med *Saksen* end med Pennen.

Vor psykologiske Indsigt evner ikke at udrede de Følelser, der raader hos Redaktøren, der *klipper* sit Manuskript i Stedet for som Sædvane er at skrive det. I Længden maa denne »Arbejdsmetode« deprimerer sin Mand, og vor Medfølelse vilde være vor Kollega i Principalpressen sikret, om »Klipningen« skete indenfor Velanstændighedens Grænser. — Dette er desværre ikke Tilfældet. Efter i længere Tid at have iagttaget forskellige Tilfælde af journalistisk Kleptomani tvinges vi nu til at anholde et Tilfælde, der synes os for graverende.

Som det vil erindres indeholdt »D.H.K.M.T.« Nr. 15 en Artikel af vor afdøde Kollega Bjørn Bjørnsen. Artiklen, der bl. a. indeholder Udtrykkene »vort fælles Organ« (D.H.K.M.T.) og opfordrer til Indlæg »her i Bladet« er — naturligvis med Kildeangivelse — gengivet i flere Hovedstads- og Provinsblade. Men »Dansk Købmandstidende« aftrykker Artiklen uden at angive, hvor den er »klippet«, og begaar altsaa, naar Artiklens Indhold og den Sensationslyst, der betinger dens Gengivelse i »D.K.« tages i Betragtning, en Smagløshed af Rang, der heldigvis er usædvanlig indenfor den anstændige Del af den periodiske Presse.

For »D.K.« skulde da vel ikke tro, at Bladet *beærer* os ved at »ekspropriere« vore Artikler paa fornævnte Maade. Til Efterretning tjener, at der er Grænser for vor Ærgerrighed — og Beundring for visse Dele af Principalpressen.

Altsaa: Klip ikke Fingerne!

MEDHJÆLPER-JUBILÆUM.

Tirsdag den 5. Oktober kan et af vore trofaste kjøbenhavnske Medlemmer, Herr *Viggo Strøyer,* fejre 25-Aarsdagen for sin Ansættelse ved »Social Demokraten«s Ekspedition.

Det er en begivenhedsrig Aarrække Jubilaren kan se tilbage paa, idet der stadig Aar for Aar er sket store Udvidelser indenfor hans Virkefelt.

Viggo Strøyer har mange Gange bidraget til at sætte Humøret op som Forfatter af Sange til festlige Lejligheder; ogsaa indenfor vor Kreds mindes Jubilaren fra sin Sang til vort Sommerstævne den 1. August d. A., underskrevet »Medlem Nr. 729«.

Strøyer vil sikkert paa Jubilæumsdagen modtage mange Beviser paa, hvor afholdt han har forstaaet at gøre sig af alle, som han er kommen i Berøring med i de mange Aar.

LÆRLINGEVEDTÆGT I HOLBÆK.

Indenrigsministeriet har sanktioneret den af Holbæk Byraad vedtagne Vedtægt for Børns og unge Menneskers Arbejde, med særligt Henblik paa Lærlinge i Handels- og Kontorfagene.

MISLYKKET ATTENTAT PAA LUKKELOVEN.

Et Sogneraad havde andraget Skanderborg Amtsraad om Approbation paa en Vedtægt, hvorved det i Henhold til Lov af 19. Juni 1908 § 1 skulde være de Handlende i Kommunen tilladt at holde aabent til Kl. 10 Aften 1. Maj—1. Oktbr. Amtsraadet fandt ingen Anledning til at approbere Forslaget.

HVORFOR HAN IKKE VILDE VÆRE MEDLEM.

En Kollega i Ebeltoft modtog forleden fra en Medhjælper i Randers et aabent Brevkort, hvori det bl. a. hedder: »Dine Udtalelser om enhver Medhjælpers Pligt overfor H. & K.-Medhjælderforeningen kan Du spare overfor mig; de preller af ligesom Vand paa en Gaas. Jeg er da heldigvis klogere end at give mine Penge ud til, at de Herrer Hovedbestyrelsesmedlemmer kan goutere sig ved diverse Middage med diverse Drammer«.

Vi vilde ikke foreholde vore Læsere denne Motivering, fordi den har det forud for andre lignende Udflugter — at være komisk. Iøvrigt kan vi berolige Kortskriveren med, at de 8 Kr. Hovedbestyrelsen modtager til Hotelophold og Fortæring, næppe dækker Udgifterne til en Middag, aldeles ikke til *flere*. Udsigterne til »diverse Drammer« til Middagen er — den skrækkelige Levemaade ufortalt — saaledes bristede.

Det vil derfor næppe tilfredsstille den Ubekendte at komme i Hovedbestyrelse.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage før Bladet skal udkomme.

Kolding. Afdelingen afholdt den 21. Septbr. sin ordinære halvaarlige Generalforsamling, som *F. Bender* dirigerede.

Formanden, *N. C. Nielsen*, aflagde Beretning om Foreningens Virke i det forløbne Halvaar og oplæste som fungerende Kasserer Regnskabet, der godkendtes med nogle Revisor-Vedtegninger. Det vedtoges med alle St. mod 1 at ændre Lovenes §§ 8, 11 og 13, saaledes at Formanden og Kassereren valgtes direkte af Generalforsamlingen, samt at Regnskabet skal tilsendes Revisorerne til Revision kvartaarlig og der skal være Regnskabsaflæggelse og Bestyrelsesvalg ved hver halvaarlig ordinær Generalforsamling.

Til Bestyrelsen valgtes: *S. Sejersen* (Kasserer), *F. Bender* og *N. Nielsen*. Til Suppleanter *H. Nielsen* og *Chr. Nørgaard*. Som Revisorer valgtes *Ingv. Nielsen* og *M. Petersen*.

Endvidere suppleredes Agitationsudvalget med *Bender, H. Nielsen* og *Erland Møller*. Angaaende Lokalespørgsmaalet vedtoges det foreløbig at benytte »Kronborg« til Foreningens Møder.

Den livlige Generalforsamling varede ca. 3 Timer. Formanden udtalte til Slut Ønsket om Held og Fremgang med den nye Bestyrelse. Under »Eventuelt« behandledes forskellige mindre Foreningsanliggender.

Kjøbenhavn. *Diskussionsmøde* afholdes *Tirsdag den 12. Oktober* Kl. $8^1/_2$ i Hotel »Tre Hjorte«, Vestergade 12. Herr *Eigil Nielsen* indleder.

Fælleskassereren, *Fr. Møllers* Adresse er herefter Baldersgade 72. Kontortid: Søgnedage Kl. 1—2, Mandag, Onsdag og Fredag desuden Kl. 6—8; Søndag Form. 9—11.

Slagelse. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdtes den 9. September.

Efter at *Formanden* havde budt Forsamlingen Velkommen valgtes Kommis *J. Jacobsen* til Dirigent og til Tillidsmænd Kommis *L. J. Andersen* og Bogholder *Jensen*.

Formanden aflagde en fyldestgørende Beretning for det forløbne Halvaar. Beretningen godkendtes efter en kort Diskussion. Det vedtoges at holde Lokale i Landmandshotellet indtil videre, da der ikke var Udsigt til at vi kunde faa egne Lokaler foreløbig. Til Revisor valgtes Kontorist *E. Hansen*. Til Bestyrelsessuppleant valgtes Kommis *J. Jacobsen*. Til Festudvalget valgtes Kommis *J. Jacobsen* og til Suppleant Kommis *L. I. Andersen*.

Under »Eventuelt« foresloges det at prøve at oprette en Afdeling i Skelskør. Dette vedtoges efter nogen Diskussion, og vi agter at afholde et offentligt Møde i Skelskør med Herr *Chr. F. Johannessen*, Næstved, som Taler. *O. E.*

Thisted. Ordinær Generalforsamling afholdes Fredag den 8. Oktober Kl. 9 paa Hotel »Royal«.

Dagsorden: 1) Beretning om Virksomheden i det forløbne Aar. 2) Valg af Formand. 3) Valg til Bestyrelsen i Stedet for Forretningsfører *Chr. Jørgensen* og Bogholder *Ottesen*. 4) Valg af 2 Suppleanter. 5) Valg af 1 Revisor i Stedet for Frk. *Laura Werner*. 6) Valg af Agitationsudvalg. 7) Virkeplan for Vinteren. 8) Eventuelt.

Alle Medlemmer bedes møde.

H. Chr. Ottesen.

Vejle. *Medlemsmøde* afholdes hver *Torsdag* Aften Kl. $8^1/_2$ i Handelsforeningens Lokaler.

Afdelingen afholdt Torsdag den 23. September ordinær halvaarlig Generalforsamling, som var besøgt af 40 Medlemmer.

Formanden bød Velkommen og konstaterede Generalforsamlingens Beslutningsdygtighed. Til Dirigent valgtes Boghandlermedhjælper *Michael Nielsen*, som takkede for Valget og gav Ordet til *Formanden*, som afgav Beretning for den forløbne Periode. Af denne fremgik det, at Afdelingen havde været i stærk Vækst, idet der havde været en Tilgang af 56 Medlemmer, medens Afgangen kun havde været 25. Der var søgt Understøttelse til Afholdelse af Foredrag, og rettet Henvendelse til det købende Publikum om at gøre Indkøb inden Kl. 7. Bestræbelserne for 7-Lukningen havde af forskellige Grunde ikke ført til noget Resultat. Afdelingen havde medvirket til, at et Medlem opnaaede sin Ret overfor en Principal, og et andet Tilfælde, hvor Afd. var medvirkende, var endnu ikke afsluttet. Efter at Formanden havde givet forskellige andre Oplysninger, bl. a. at forskellige Herrer velvilligt havde givet Tilsagn om at holde Foredrag for Afd. i den kommende Vinter, sluttede han sin Beretning, som godkendtes.

Med overvældende Majoritet vedtoges det ikke at tage fat paa 7-Lukkesagen før til Foraaret. De fleste Talere var enige om, at det var forkert at tage den Sag op i Vintertiden, især da forskellige lokale Forhold medfører, at 7-Lukningen ikke vil kunne gennemføres i alle de 5 første Ugedage.

Saafremt tilstrækkelig Tilslutning opnaaes arrangeres Kursus af sproglig og faglig Art for Afd. Medlemmer. Liste cirkulerer med første Kontingentopkrævning. Det vedtoges ensstemmigt i Vinterhalvaaret at afholde Møde *hver Torsdag*, sædvanlig Tid og Sted.

Til Formand for Agitationsudvalget valgtes Boghandlermedhjælper *Mich. Nielsen*, og Udvalget kom til at bestaa af følgende Kolleger: Kontormedhjælperske Frk. *Anna Birkmose*, Kommisserne *Chr. Sørensen, Frølund* og *Axel Emil Rasmussen*, Lagerforvalter *Meinhardt* og Kasserer *Carl Allerup*.

Til Fornøjelsesudvalget valgtes Frk. *Elisabeth Jensen*, Frk. *Anna Birkmose*, Bogholderne *Aagaard*, *Axel Rasmussen* og Kontorist *L. Christiansen*. Et Forslag om Optagelse af passive Medlemmer forkastedes med 36 Stemmer mod 4. Efter at Formanden havde lagt Medlemmerne paa Sinde hver især at arbejde for Afdelingens fortsatte Fremgang, sluttede Dirigenten Generalforsamlingen med et Leve for Vejle Afdeling.

Adressefortegnelsen.

Siden sidst er følgende Adresseforandringer anmeldt:

Kjøbenhavn: Fælleskasserer *Fr. Møller* Baldersgade 72, Kontortid: Søgnedage Kl. 1—2, Mandag, Onsdag og Fredag desuden Kl. 6—8, Søndag Form. 9—11.

Kolding: Kasserer *S. Sejersen*, Losbygade 2.

Esbjerg: Formand Kommis *Ewald Hansen*, Hermes.

Herning: Kasserer Kommis *Chr. Kampmann*.

Sorø: Formand Kommis *N. H. Lange*.

Brevkasse.

S. E—e, Kjøbenhavn. Vi tager ikke Hensyn til Manuskripter, der indsendes uden Opgivelse af Forfatterens Navn og nøjagtige Adresse. Deres Artikel om Brugsforeningerne vil derfor ikke blive optaget med mindre De omgaaende opfylder fornævnte Betingelser.

Den sorte Tavle.

Følgende Medlemmer er slettet paa Grund af Kontingentrestance: *S. M. Madsen* (V. Thomsen), *Povl Hansen* (Sabro).

Randers i Septbr. 09. *K. Brændstrup.*

Hvad vore Medarbejdere og Korrespondenter bedes iagttage!

Skriv altid — i Særdeleshed Navne — med tydelig Haandskrift.

Skriv kun paa den ene Side af Papiret.

Søg en kort og klar Udtryksform for Deres Tanker. Undgaa enhver Gentagelse.

Søg ved Udarbejdelse af Referater at undgaa ethvert overflødigt Udtryk. Anfør alt af Vigtighed i kortest mulig Form. Undlad alle Bagateller.

Udarbejd Deres Manuskript med Omhu; gennemlæs det altid før Afsendelsen.

Iagttag disse Regler — og De sparer Redaktørens Tid, gavner vort Blad og vor Sag

Naar De skriver til „D. H. K. M. T". da indsend til

Redaktionen: Manuskripter til Bladet, Korrespondance vedr. Hovedbladets Indhold, Avisudklip og enhver Meddelelse ang. Standsanliggender samt et Eksemplar af de Tryksager, Afdelingerne udsender.

Ekspeditionen: Bladets Anmeldelse og Forsendelse gennem Postvæsenet, Rekvisitioner paa Restoplag til agitatorisk Øjemed, Reklamationer over uregelmæssig Modtagelse af Bladet.

Hovedkontoret: Alt Annonceafdelingen vedr.

Ved nøje at følge denne Anvisning spares Tid og Penge!

En Kolonial-Lærling,
der har været nogen Tid ved Handelen, søges til en Forretning i en mindre, jysk Købstad. Henvendelse til Hovedkontoret, Aarhus.

Annoncer.

Kjøbenhavn.

Niels Brocks Handelshøjskole
Købmandsskolen, 44 Fiolstræde
20. August begynder et nyt **toaarigt** Kursus.
Oplysninger faas hos Forstander **L. Jacobsen** Træffes Kl. 12-1 og 7-8 Eftm. Blanketter til Ansøgninger om om Friplads faas paa Skolen og maa være indleveret senest den 15. Juni.
Bestyrelsen.

Aalborg.

M. Jensen, Nytorv 9,
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.
AALBORG.

AALBORG
HANDELSGYMNASIUM
Nordjyllands Hdlshøjskole.
1. Maj og *1. Novbr.* nye prakt. Kursus i *alle Hdlsfag.* Forlang *Plan* og *Skema* t. *Statsunderst.* (240 Kr.)
J. F. Møller, cand. mag.
1 Aars Studieoph. i England og Tyskland.

JERNBANEHOTELLET
BOULEVARDEN 15, AALBORG
(NÆR BANEGAARDEN ∴ ANBEFALES
TELEFON 1434 ——— **V. FONSECA**

AALBORG
Ure og Kæder købes
billigst hos
ADOLPH MØLLER,
Slotsgade.

P. Hansens Bogtrykkeri
leverer alle Slags Tryksager hurtigt, smukt og billigt.

VICTOR MØRCHS
Barbér- og Frisørsalon anbefales.
Slotsgade 16. Underofficersbygn.

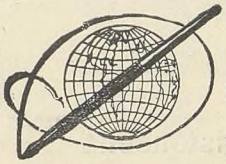
Waterman „IDEAL"
FYLDEPEN.
Marinus M. Schultz,
Jomfruanegade 3. Aalborg.
Anerkendt den bedste! Forlang gratis tilsendt en Bog om „Fyldepenne".

AALBORG.
Glarmester S. N. Jensen,
Algade 67. Telefon Nr. 5.
1. Kl. Værksted for
INDRAMNING AF BILLEDER.

Forlang
Salon-Pilsner
overalt.

AALBORG. Specialforretning
i Herre-Kravats, Kraver, Flipper, Dag- og Natlinned, Normalunderbeklædning.
Engelske lette Hatte fra 3 Kroner.
NB. Ulster, Regnfrakker, Habitter efter nyeste Snit, billigst i
Kravatmagasinet, Algade 50.
Niels Jensen.

Algade 26. AALBORG **Algade 26.**
Skotøjsforretningen i DET RØDE HUS
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

From-Løvstrøm,
Fotograf.
Algade 7, Aalborg
anbefaler alt til Faget henhørende.
Alle moderne Nyheder.
„Postkort" i fin Udførelse kun **3 Kr. Dus.**

Aarhus.

Drik Ceres Øl

Den jydske Handelshøjskole
Hans Broges Gade 2, Aarhus.
Telefon 1883.
1. Novbr. begynder nye **hel-** og **halvaars** Kursus for Mænd og Kvinder. Progam sendes. Ansøgninger om Statens, Amtets, Kommunens og Handelsforeningernes hele og halve Fripladser sendes inden 1ste Oktober til Forstanderen.
For Bestyrelsen
Joh. Baune.

Esbjerg.

Ryg Nr. 46. **M. M. ANDERSEN, Esbjerg.** Ryg Nr. 49.
Special-Cigarforretning.
Kongensgade 49. Telefon 282.
Specialitet: Hamborger-Cigarer.

Dante CIGARETTER Dante **No 10 10 Øre, No 15 15 Øre pr. 10 Stk.**

Saa meget staar fast —
det solideste Fodtøj faas hos
S. Pedersen,
Torvet Esbjerg.

Fotografisk Atelier „Mundus", Aarhus.

Absolut 1. Kl. fotografisk Etablissement, udstyret med alle Nutidens Krav paa Elegance. Vi anbefaler os til d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.
Brødrene Alfred & Mundus Pedersen, Ryesgade 16. Telefon 2240.

Husk
JØRGEN JEPSEN's
Skræderetablissement
Kongensgade 19. Esbjerg.

Drik Esbjerg Øl

H. Eeg's Palmehave.
1ste Kl.s Koncert-Restaurant
Enestaaende i Skandinavien.

ESBJERG.
Jydsk Lædervaremagasin
anbefales!
Fuldstændig Specialforretning i Lædervarer.

JUL. PETERSEN,
Hatte- og Bundtmager,
ESBJERG.

Chr. Adler Svanholm,
Kongensgade 64. — Esbjerg.
Største Udvalg af alt til Herre-Lingeri.
Største Lager af Habitter og Overfrakker.

Dansk Beklædnings Comp.
Største Udvalg
— Billigste Pri er. —
Kongensgade, Esbjerg.

Esbjerg.
O. S. U. BAUER,
Herre- & Dame-Frisørsalon.
Kongensgade 49, Stuen & 1. Sal.
Stort Udvalg i Toilet- og Sygeplejeartikler.
Bestilling paa Haararbejde modtages.

Herning.

Barber & Frisørstuen
i Højskolehjemmet
bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes venlige Erindring.
I. KLASSES BETJENING.
L. Ingemann Thomsen,
Herning.

Alle
fagorganiserede Medhjælpere i Herning erholder en ekstra Rabat naar De køber Deres Forbrug af
Herreklædninger, Kravetøj etc.
i BEKLÆDNINGS-MAGASINET,
Bredgade 19.
HERNING.

Husk M. Kampmanns' Skotøjsforretning,
Største Udvalg, bedste Reparationsværksted.

Hjørring.

I. C. Christensens
1. Kl. Skræder- og Herreekviperingsforretning bringes i velvillig Erindring.
SKOLEGADE 1. HJØRRING.

Dürkopp-Cykler
faas kun hos
A. Jensen, Du Nord, Hjørring.

Horsens.

Palais Caféen
Horsens.
Hyggelige Restaurant- og Selskabslokaler anbefales i velvillig Erindring.
A. Th. Kierkegaard.

Hilmar Hansens Cigarforretning
anbefaler Cigarer fra P. Wulff, Hirschsprung & Sønner og Barfoed & Co., Amsterdam.
Største Udvalg i Cigaretter, Røgtobakker, Piber og Stokke, Merskum- og Ravrør.

Abonnér paa „D. H.- & K.- M. Tidende".

Kolding.

Husk at anbefale Ludpulveret
Lessivol.
De støtter den danske Industri og fortrænger den udenlandske
faas kun fra
Kaalunds Sæbefabrik
(ved **H. Chr. Petersen**)
Kolding.

Chr. E. Krag
Bog- og Papirhandel
Telf. 377. KOLDING. Telf. 377.
3 Kr. Eneforhandling af Klio-Fyldepennen.

Det bedste
FODTØJ
i **Kolding** faas hos
Andr. Kyster & Søn.

SØLVE CLEMENTZ
Juvelér & Guldsmed,
Østergade , Kolding.
K. F. U. M.s Ejendom. Telefon Nr. 500.
Billigste Guldsmed i Kolding.

J. Johannesen,
SKRÆDERFORRETNING,
KIRKETORVET 12
anbefales.

Ønsker De en 1ste Kl. Cycle, da henvend Dem til
Jakob Brems, Kolding,
hvor De bliver bedst betjent.
NB. 1. Klasses Reparationsværksted.

Frk. C. Clemmensens
I. Kl. Pensionat,
Jærnbanegade 26, 3. Sal, anbefales.

Kjøbenhavn.

Cloëtta's

	Pr. Pd.
Surinam Chokolade	Kr. 1,60
Caracas do.	„ 1,40
Trinidad do.	„ 1,20
Cacaopulver, fineste Analyse	„ 2,00

sælges hos vore Forhandlere over hele Landet.

Medhjælpere

køb Klæder hos
Herløv Møller
* City Herreekvipering *
4, Kristen Bernikovsgade 4.

Medhjælpere!

Lad Deres Anbefalinger maskinafskrive
Kr. 3,00 pr. 50 Eksemplarer
„INTERNATIONALT PUBLICERINGS-BUREAU",
Købmagergade 4, København K.

Nyborg.

Industri-Hotellet
Nyborg.

Nykøbing Mors.

Th. Jacobsen,
Bundtmager,
Nykøbing M.
Kob hos
Hatte, Kasketter og Huer

Odense.

M. JANTZEN'S
Barber- & Frisørsalon
Albanitorv 12

Romersk Badeanstalt.
19 Albanigade 19.
Aabent: 8 Morgen til 8 Aften.
Søndag: 8—12.
Herre- & Damebade.

Odense Pilsner
har den fineste
Smag

Carl Ferniss *Telefon 1170.*
Telefon 1170. Vestergade 16.
Største Udvalg i **Cigarer, Cigaretter, Røgtobakker, Piber** og **Stokke Merskum** og **Ravrør,**
anbefales d'Herr Handels- og Kontormedhjælpere.

P. Joh. Døring
Hattemagasin
Telefon 1438. **Odense.** Telefon 1438.

LUX ODENSE. EKSPRESFORRETNING.

Alle Kommisser køber billigst *Engelske Regnfrakker, Habitter og Vinter Paletots, Hatte, Slips og Kravetøj hos*
Hinke, 70. Vestergade 70.

JEAN SURÉE
GULDSMED & JUVELER
VESTERGADE 41, ODENSE

Hotel Sct. Knud
Odense.

Alle bør drikke
Albani Øl
eller **Albani Pilsner**

KR. E. PETERSEN's BOGTRYKKERI
KONGENSGADE 31, TLF. 1044
ODENSE

Odense Vin-Kompn.
Odense. == København.

Randers.

Hvor ekviperer man sig **noblest, bedst** og **billigst** i Randers **?**
Selvfølgelig hos
S. P. Petersen, **Middelgade 6** Højskolehotellet
Telefon 990. **Randers.** Telefon 990.
Absolut 1. Klasses Herreskræderi.

Hattemagasinet „Stockport".
Houmeden 4, Randers.
Elegante Hatte, fikse Sportshuer.
Anbefales i velvillig Erindring.

Café »Rosenborg«
anbefales i velvillig Erindring.
S. Wendelboe.

I. P. Madsens Skræderetbl.
Frederikspladsen,
anbefales ærede Handels- og Kontormedhj.

De sparer bevislig 10—15 pCt. ved at købe Deres Herre-Ekvipering i
Beklædnings-Magasinet „Tip-Top"
Udvalget er stort
Priserne smaa

Svendborg.

Stokke, Piber & Cigarer
fra **Johs. Kristiansen**
Gerritsgade 4—6, ligefor Nicolaj Kirke
Svendborg.

Skive.

Skotøjsbørsen, Skive.

StørsteLager. Smukkeste Udvalg. Solidt Fodtøj.
Specialitet: UOPSLIDELIGE SAALER.
Telefon 231.

JEG er udmærket tilfreds Jeg køber mit Tøj hos J. Suurballe & Co., og dér er Klædelageret saa stort og smukt, at man uden for København ikke finder det bedre, og sker det en Gang, at et Klædningsstykke ikke passer tilfredsstillende, tages det beredvilligt tilbage. De kan spare Deres Ulejlighed, jeg handler som sagt hos J. Suurballe & Co.

Skive.

Prøv

Th. Machons

(Rudolf Schmidts Eftf.)

Barber- & Frisørstue,

Torvet.

NB. Hovedbade med Massage.

HOTEL PHØNIX

SKIVE

C. JENSEN.

Rudolph Schmidt's
Cigarforretning
Skive

bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes Erindring. Største Udvalg i Cigarer, Cigarretter og Røgtobakker, Cigar- — rør, Piber og Stokke. —

Slagelse.

Central Cafèen
● Slotsgade, Telefon 41 ●
aaben til Kl. 12,
anbefaler sine hyggelige Lokaler til Handels- og Kontormedhjælperne.
— Hurtig Betjening, billige Priser. —
PETER BYCH.

Husk
Fr. W. Sørensen's
Skræder- og Ekviperingsforretning
Løvegade 18.
Billige Priser, god Pasning.

Sorø.

Jul. Jørgensen,
Haandskomageri.
Lager af Fabriksfodtøj. — Etableret 1870.
Rolighedsgade 102.

Hotel „Postgaarden"
anbefales. — Fortrinligt Køkken.
HYGGELIGE VÆRELSER og LOKALER.

Holstebro

Handels- og Kontormedhjælpere
anbefales
J. P. Andersens Skræderetablissement,
Nørregade.

Barber- og Frisørsalonen
„Romerhus", Torvet.
Peter Groth.
Hovedbade med Massage.

DANSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
ved P. V. F. Petersen.
Altid billigst her paa Pladsen.
TELEFON 150.

Viborg.

Drik Odin
Lager & Pilsner
fineste Kvalitet
samt
Skattefri Pilsnøl
Mørk Skattefri
Dobbeltøl.

Vejle.

Koncertsalens Varieté
og
RESTAURATION
anbefales

A. Christensen,
Vejle. — Telefon 267.
Engelsk Klædelager.
High class Tailor Etablisement.
Hattelager og Manchetlinned.
Complete stock of every thing for Gentlemen

SKOTØJSFORRETNINGEN
ALGADE 5 anbefales
d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.
Største Udvalg. Billigste Priser.
1. Klasses Reparationsværksted.
CH. CHRISTENSEN.

Cigarer.
Hans Jessen jun.,
Flegborg 2.

Gentlemen!
Ekviper Dem fikst og billigt
i
London Herre-Magasin
ved H. C. Hansen.

REPRÆSENTANTER
FOR
„DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE"s
ANNONCE-AFDELING.

Aalb.: Hr. N. C. Nielsen-Lindquist, Danmarksg 45.
Aarhus: Hr. C. Hammer, Vestergade 70.
Bramminge: Hr. Kommis H. C. Hansen.
Ebeltoft: Hr. Bogholder R. Hvitved
Esbjerg: Hr. N. C. H. Holm, Jyllandsgade 46.
Fredericia: F. Mazanti, Gjeddesborg.
Frederikshavn: Hr. Bogh. S. West.
Herning: Hr. Kommis Chr. Kampmann.
Hillerød: Hr. Amlet Jensen.
Hjørring: Hr. H. Hein, Hirtshalsvej 5.
Hobro: Assistent A. C. Crone.
Horsens: Hr. Kommis Sten Vandborg.
Holstebro: Mnfktm. Carl Jensen, Nørregade 12.
Kolding: Hr. K. Rasmussen, Jærnbanegade 16.
Kjøbenhavn: Hr. E. S. Schibler, Sønderg. 25.
Middelfart: Hr. Chr. Hansen, Algade 23.
Nykøbing F.: Hr. Kommis C. M. Nørgaard.
Nykøbing M.: Hr. Kommis C. Svenningsen.
Næstved: Hr. Kommis Chr. F. Johannessen.
Odense: Hr. N. Christensen-Krogh. Overg. 44.
Præstø: Hr. Kommis Harry Jensen.
Randers: Hr. S. Bjerregaard, Stolefabriken.
Ringsted: Hr. H. C. Aagaard, Søgade.
Skanderborg: Hr. C. J. Kerff.
Skive: Hr. Kommis Oskar Jensen.
Slagelse: Hr. Kommis J. Jacobsen, Løvegade.
Sorø: Hr. Kommis E. Ellekier.
Svendborg: Hr. H. M. Hansen, Vestergade 47
Thisted: Hr. Chr. Jørgensen, Søndergade 1.
Vejen: Hr. Kommis S. Breund.
Vejle: Hr. Bogholder C. Nielsen-Kloster.
Viborg: Hr. Kommis N. Elgaard.
Vordingborg: Hr. Kommis R. Jørgensen.

Afleveret til Posten den 30. Septbr.

Udgivet af Centralorganisationen.
Ansvarhavende Redaktør VILH. HANSEN.
O. WRITH'S EFTF. (Gustav A. Jensen),
Badstuestræde 7, København. K

DANSK
HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 20. 15. Oktober 1909. 9de Aargang.

Lovbrud.

DET SPØGER OM BUTIKSLUKNINGSLOVEN. Denne Lov, der praktisk sét ikke var meget andet end Prikken over i'et paa en Ordning, der var gennemført ved et fleraarigt Agitationsarbejde, var næppe traadt ud i Livet, før det forsvindende Mindretal, der repræsenterede Modstanden, paany rejste Hovedet og ved Hjælp af Undtagelsesbestemmelserne søgte at sætte Lovparagraferne ud af Funktion. Naar man erindrer det aarelange Forarbejde, som vor Centralorganisation og de selvstændige Købmænds Foreninger har udfoldet, Agitationen i Tale og Skrift, Andragender og Afstemninger, og ikke mindst det lokale Arbejde for frivillig Lukning, der banede Vej for Loven, og de politiske Vanskeligheder, der mødte Lovforslaget, skulde man ikke tro det gjaldt et Spørgsmaal saa jævnt og ligetil som det at lukke Butikken Kl. 8, men langt snarere en Revolution i Omsætnings- og Erhvervslivet, der vilde skylle ind over de tusinde Hjems Tærskel og afstedkomme alskens Malheur.

For os Medhjælpere betød Butikslukningsloven vel et socialpolitisk Fremskridt, men indfriede ingenlunde Krav, der fra vor Side kan stilles til en tidssvarende Ordning paa dette Omraade. Bortset fra, at det kun var den »officielle« Arbejdstid, der reguleredes, gik Dispensationerne i den stik modsatte Retning af vore Ønsker, og ved Bestemmelsen om det berømte »Kvarter« blev Lovens Virkning svækket, endnu før dens Ikrafttræden.

Vor Begejstring maatte derfor fra den første Dag blive stærkt afdæmpet og vore Bestræbelser har sidenefter ved fortsat Agitation for 7-Lukningen været rettet paa at berede Vejen for en virkningsfuld Reform ved Revisionen i Rigsdagssamlingen 1912—13. Men samtidig er der stillet os en anden Opgave: At værge de Fordele — saa beskedne de er — som Loven har bragt os.

Jævnlig er der, navnlig fra Landsbyer og Stationsbyerne, tilgaaet os Meddelelse om, at Loven ikke overholdes. Paa disse Pladser er det imidlertid ikke alene forbunden med visse Vanskeligheder at øve en effektiv Kontrol, men navnlig ogsaa at faa Lovbrydere draget til Ansvar. Langt gunstigere stiller Sagen sig i Købstæderne, hvor vore Afdelinger og Forretningsindehaverne selv kan kontrollere de lovstridige Principaler.

Vor Afdeling i Aarhus har i afvigte Sommer statueret et i flere Henseender lærerigt Eksempel.

Landsudstillingen, der paa saa mange Maader fremkaldte Forskydninger i de vanlige Forhold i den jyske Hovedstad, foranledigede ogsaa, at den sædvanlige Syvlukning delvis bortfaldt, og skete dette i Overensstemmelse med Aftaler, der var trufne vor Afdeling og Principalforeningerne imellem. Til Gengæld skulde den lovpaabudte Ottelukning nøje overholdes.

Nu skete det imidlertid, at enkelte af de større Forretninger paa Hovedgaderne blev baade Overenskomst og Lovbud overhørig, og at Ottelukningen blev til en Halvni-Lukning eller for Medhjælperne i Praksis en Nilukning. Vor Aarhus-Afdeling stod her overfor et Tilfælde, hvor det ikke alene var Ret men tillige en uafviselig Pligt at varetage de Medhjælperes Interesser, der paa Trods af Loven fik deres i Forvejen forringede Sommeraftens-Frihed yderligere indskrænket. Afdelingsbestyrelsen gjorde billigvis sin Skyldighed og forlangte i de Tilfælde, hvor *gentagne* Paamindelser og Henstillinger til de paagældende Principaler ikke frugtede, de Lovstridige paadømt efter Loven. Aktionen forblev ikke uden Virkning, nogle Forretningsindehavere indgik paa at betale Bøde, medens en enkelt lod Sagen gaa til Doms — Resten havde forinden lovet Bod og Bedring.

Hermed burde naturligvis Affæren været Slut, Loven var sket Fyldest, og de lovtro Principaler var befriet for ufine Konkurrenter, Medhjælperne for et Merarbejde, der er i Strid med Lovens Forudsætning. Men Enden paa Historien var ikke endda, efterdi en Aarhus-Avis vilde det anderledes.

Det er »Aarhus Stiftstidende«, der ikke blot paatager sig Defensoratet for Lovovertræderne, men tillige hvæsser sin Pen mod vor aarhusianske Afdeling. Men Angrebet er fuldt af Finter, der imidlertid hverken er elegant førte eller overlegent beregnede. Det er plumpe Udfald, som straks kan afpareres.

Urigtigt er det saaledes, naar »Aarhus Stiftstidende« hævder, at Lovovertræderne maa søges blandt de Smaahandlende i Byens Udkanter, og at Lukketiden overskrides med 5—10 Minutter, — de findes tværtimod blandt de større Forretningsdrivende i Centrum, og der lukkes først ved Halvnitiden eller senere.

Perfidt er det at betegne vor Afdeling som »Haandlanger for Politiet«, og Aktionen »den rene Chikane«; thi Afdelingsledelsen har gentagne Gange og indtrængende anmodet de paagældende Forretninger om at overholde Lukketiden og gentaget Opfordringen i Dagspressen, der har optaget den — »Aarhus Stiftstidende« ene undtagen. Først da Henvendelserne viste sig frugtesløse og man ganske ignorerede Afdelingen, foranledigede denne Politiets Indgriben. Vi gad iøvrigt vide, hvad Aarhus-Afdelingen ellers skulde gjort, om Butikslukningslovens Forskrifter ikke skal munde ud i den rene Farce?

Tendentiøst er det at henlede Principalernes Opmærksomhed paa, at der »mageligt kan laves en Masse indendørs Arbejde, som hverken Lov eller H. og K.-Organisationen endnu kan forbyde« og sluttelig rejse den Paastand, at herefter vil Syvlukningen være i Fare, fordi »de der har været ude for Foreningens Angiveri, gaar neppe oftere med til 7-Lukningen.«

Karakteristisk nok har den øvrige Dagspresse og — Principalpressen behandlet Sagen objektivt refererende. Alene »A. S.« føler sig kaldet til at stride »den gode Strid« for nogle enkelte Forretningsindehavere eller — deres Annoncer, og føler det foreneligt med sin Værdighed som Organ for visse Dele af »den offentlige Mening« at sætte Splid i det Samarbejde, der til Gavn for begge Parter er indledet mellem

Principaler og Medhjælpere. »Aarhus Stiftstidende« tager imidlertid fejlt Bestik. Overfor planmæssigt Overarbejde, der arrangeres som Chikane mod Medhjælperne, finder Centralorganisationen ogsaa Midler. *Hvilke* skylder vi ikke den ærede Avis Regnskab for. Og det Samvirke, der med Støtte af det købende Publikum, er etableret mellem de tvende Faktorer i Arbejdsforholdet, vil fornuftigvis ikke lide nogensomhelst Brøst, fordi Medhjælperne yder Principalerne en Haandsrækning mod den Konkurrence, som Lovovertræderne øver mod deres lovtro Kolleger.

Vi har ikke skænket denne Sag saa megen Omtale, fordi vi anser »A. S.« for at være et *almindeligt* Udtryk for den offentlige Mening i, endsige udenfor Aarhus, men fordi Bladet maaske vil finde Eftersnakkere i Byer, hvor vore Kolleger ligeledes ser sig nødsagede til at værge de beskedne Fordele, Butikslukningsloven byder os. Dagspressen har gennem Aarene ydet vor Organisation værdifuld Støtte, og vi er den Tak skyldig derfor; men hvor Dele af den — af Grunde, der ikke synes dikterede af Saglighed alene — gaar saa aabenbart imod, hvad der er Ret og Billighed, bør vi mærke os disse Aviser, for ved given Lejlighed at tage Skøn over, *hvor* vi har vore Modstandere.

Centralorganisationen er en uafhængig og politisk nevtral Fagsammenslutning, og vi er overtydet om, at det baader vor Sag bedst og er i alle interesserede Parters Interesse, at det forbliver saaledes. Derfor er det værd at understrege, at de Bestræbelser, der skinner igennem »A. S.«s Artikel, netop er egnede til at bryde vor hidtidige Taktik. Derfor bør vi gaa vore egne Veje med den Kurs vor Organisation giver, og i Aarhus ligesaalidt som andre Steder lade os vildlede af tendentiøse Skriverier.

Standens Højnelse.

»DE UNGE MENNESKER har heller ikke godt af at faa for megen Frihed«. Disse Ord udtalte Købmand Gregersen, Vinderup, paa de jydske Detailhandleres Aarsmøde i Aarhus den 18. Juli. Det er ikke for Originalitetens Skyld, jeg her nævner dette; den jydske Købmands Ord er ikke noget nyt Synspunkt. Enhver, der har arbejdet i vor Organisations Tjeneste, har sikkert hørt det samme adskillige Gange før, baade paa Møder og ved Samtaler med Principaler.

Mod dette Synspunkt skal vor personlige Færd og vort Arbejde i Foreningerne være en skarp Protest. Det bør være saadan, at ingen organiseret Medhjælper kan modtage denne Beskyldning uden med en energisk Optræden straks at sende den retour med »nægter Modtagelse«. Organiserede Medhjælpere bør være Standens Elitetropper, og i denne Retning kan der udrettes et stort Arbejde igennem vore Afdelinger. Det Programpunkt i vor Bevægelse, der lyder »Højnelse af Standens aandelige Niveau« maa vi ikke glemme. I saa Henseende staar vi nemlig ikke saa lidt tilbage. Først i Fjor fik vi en Støtte fra Statsmagtens Side ved Bevilling til Afholdelse af Foredrag for Standen, en Støtte, omend den er meget beskeden i Forhold til, hvad der ydes andre Stænder i samme Øjemed. Forhaabentlig bliver Bevillingen forhøjet ad Aare, men lad os til da vise, at vi forstaar at benytte det lille Beløb, der er bleven os tildelt.

Vi har jo endvidere gennem Statsbibliothekerne, Folkebogsamlingerne og de offentlige Læsestuer, der findes i de forskellige Byer, ret god Lejlighed til at berige vore Kundskaber og tage Stilling til de mange store Spørgsmaal, der er oppe i Tiden og som Ungdommen ikke kan komme udenom. Af egen Erfaring ved jeg, at man let kan formaa forskellige lokale Personligheder til pr. Honnør at holde et Foredreg eller indlede en Diskussion i Afdelingen. Her i Kolding havde vi sidste Aar den Glæde at se adskillige af Byens Mænd tage Ordet i Foreningen, for hvilket vi skylder de paagældende en varm Tak.

Til Illustration heraf — (undskyld, det er maaske Lokalpatriotisme) — skal jeg nævne vor Foredragsrække sidste Vinter: 1) Sognepræst *Kiørboe*: Digteren Hostrup. 2) Redaktør *Geismar*: Christian Winther. 3) Modelsnedker *Bennike*: Henry George og hans Lære. 4) Forfatter *Joh. Skjoldborg*: Om Personlighed. 5) Handelsskolebestyrer *N. P Nielsen*: Den unge Handelsstands Uddannelse. 6) Pastor *L. S. Larsen*: Danske i Amerika.

Disse 6 Foredrag, hvoraf Nr. 4 og 5 afholdtes offentlig, kostede selvfølgelig Afdelingen en Del. Selv om de lokale Talere velvilligt stillede sig gratis til vor Disposition, medgaar der altid et Beløb til Leje af Lokale, Annoncer osv.; men jeg tror dog, dette Beløb er givet godt ud. Det er jo ikke vor Opgave at uddanne Medhjælpere til Riddere i Balsalen. Foruden at disse Foredrag har været ret godt besøgt af vore Medlemmer, har det været en Glæde at se mange til Folkeuniversitetsforeningens Foredrag. Selv om der er et langt Stykke tilbage, tror jeg dog, i hvert Fald i den Afdeling, jeg bedst kender og har den Ære at staa i Ledelsen for, at vi er godt paa den rette Vej mod vort Maal. Jeg er ganske enig med Hr. P. Staunstrup, Herning, i, at vi trænger saa haardt til social Oplysning, saavel om Afholdssagen som Litteraturkundskab. Her ligger megen ukultiveret Jord, der trænger til at komme under Spaden. Vi skal naa derhen, saa vi ignorerer en saadan Udtalelse som den paa de jydske Detaillisters Møde.

Det maa aldrig være saadan, at en Medhjælper misbruger sin Fritid, selv om den blev en Time længere end den er i Øjeblikket. Vi skal yderligere grundfæste den Respekt og Anseelse, som vor Organisation allerede nyder i vore Arbejdsgiveres Kreds, og det mener jeg vi kan opnaa ved at lede vore Afdelinger i den Retning, jeg her har skitseret.

N. C. Nielsen, Kolding.

Imod Brugsforenings-Projektet.

Efter at Hovedbestyrelsen har markeret vor Organisations Stilling til kooperative Foretagender, kunde den i Artikelform her i Bladet fremkomne Meningsudveksling betragtes som afsluttet. Vi imøkommer imidlertid et fra mange Sider ytret Ønske om fortsat Drøftelse af det aktuelle Spørgsmaal og giver i dette og nærmestfølgende Nr. Plads for kortere Artikler — naar disse indeholder *nye* Synspunkter.

Vi gengiver efterfølgende — af Pladshensyn noget sammentrængte — Indlæg, hvis Offentliggørelse er udsat paa Grund af Pladsmangel.

FORANLEDIGET AF ET PAR ARTIKLER om Medhjælpernes Stilling til de af Socialdemokraterne projekterede Brugsforeninger, vil ogsaa jeg tillade mig et Indlæg i Spørgsmaalet, fordi jeg anser det for en Sag, der muligvis vil faa stor Betydning for os Medhjælpere i Fremtiden.

Hvad enten det nu kun er Socialdemokraterne eller Folk udenfor Partiet, der kan blive Medlemmer, synes jeg ikke Medhjælperne kan være med til at støtte Brugsforeningerne. Som unge Medhjælpere kan det vel omtrent være lige meget, enten vi udføre vort Arbejde hos en Købmand eller i en Brugsforening, omend jeg ikke tror, at disse Foreninger er overdaadig med Medhjælperlønninger; thi der skal spares paa alle Ender og Kanter, naar man ved Aarets Slutning skal kunne betale Medlemmerne et stort Overskud.

Mangen Medhjælper higer efter engang i Fremtiden at blive selvstændig, men dette vil jo blive mere og mere vanskeligt, naar først Landet er oversvømmet af Brugsforeninger. En æret Indsender mener, at vi burde tage de Fordele, som disse Foreninger kan byde os. Jeg tror imidlertid, at ikke enhver ældre Medhjælper kan finde sig i at gaa under Tvang hele Livet, og saa er der kun den Udvej at forlade det Fag, som man en Række af Aar har ofret sine Kræfter, stadig ventende paa bedre Tider, baade for sig selv og Standen i sin Helhed. Saadan vil det altsaa gaa, hvis ikke man vil tage mod det, som Brugsforeningerne kan byde os. Men iøvrigt tør man regne med, at Detailhandlerne ikke helt bliver overflødiggjort i Tilfælde af Brugsforeningernes Oprettelse. Der vil nok være Chancer for, at Detailhandlerne og Medhjælperne ikke gaar helt ud af Spillet i den selvstændige Handel.

For det første gaar Arbejderne maaske ikke uden for deres egne Rammer, og optager altsaa kun Partifæller i Foreningerne, og derfor er det særlig Arbejderklassen, der bliver Kunder i Brugsforeningerne. Desuden vil der nok vedblivende være en Kundekreds, der vil indse, at ingen kan hekse med Varepriserne. Indkøbsprisen maa jo være den samme for alle, og saaledes kan den ene naturligvis ikke sælge billigere end den anden; Arbejdslønnen og Driftsomkostningerne skal dog betales under alle Forhold.

Det, der særlig virker ødelæggende for Forretningsmanden nu til Dags, er Kreditten, og her maa altsaa ogsaa de socialdemokratiske Brugsforeninger vogte sig. Her staar vi overfor et ømt Punkt, eftersom det særligt er blandt Arbejderne, man møder de største økonomiske Vanskeligheder, i Særdeleshed naar Vinteren stunder til. Landboerne er her mere modstandsdygtige, idet de repræsentere et mere betalingsdygtigt Publikum.

Endnu svæver Socialdemokraternes Brugsforeninger ude i det Blaa, og jeg tror heller ikke paa, at de vil faa nogen Fremtid for sig. Købmændene kan vist godt lægge Kortene paa Bordet, og vise hvor ringe Avance, der oftest opnaas, maaske man da vil betænke sig inden Projektet virkeliggøres.

Vi har jo faaet et Handelsministerium, og det maa haabes, at det vil gøre Ret og Skel indenfor sit Omraade. Købmændene har ofte fremsat Kravet om den samme Beskatning for Brugsforeningerne som for selvstændige Forretninger, og naar først dette retfærdige Krav er opfyldt, bliver saadanne Foreninger ikke Købmandens farligste Konkurrenter. Jeg kan næsten her i Egenskab af Medhjælper gøre mig til Talsmand for Detailhandlernes Interesser, ligesom jeg mener, at det er af Betydning for Medhjælpernes Fremtid at faa Klarhed over, om vi har Chancer for at kæmpe os frem til en selvstændig Stilling.

Imidlertid vil jeg ikke underkende den store Organisationsevne, som Socialdemokraterne har lagt for Dagen, og som stadig har hævet Arbejdernes sociale Niveau. Det er vel ogsaa særlig med Henblik derpaa, at vor Organisation er skabt og har faaet saa stor Betydning for os, naar vi har fremført vore berettigede Krav. Men jeg kan alligevel ikke forstaa, at Socialdemokratiet, der altid hævder at repræsentere Fremskridtet, vil være med til at undergrave en Stand, der i Forvejen er haardt trængt fra alle Sider.

Iøvrigt findes der næppe mange Medhjælpere, der vil være med til at anbefale og arbejde for disse Brugsforeningers Oprettelse. Hvorfor skulde vi ogsaa gøre det? Som vi har det nu, ved vi nogenlunde hvad vi har, og kan omtrent se, hvad Fremtiden vil bringe: Forbedrede Vilkaar for vor Stand gennem den sociale Lovgivning og ved Hjælp af den voksende Organisationsbevægelse.

Chr. Olesen, Gjørding.

* * *

Foranlediget af Hr. *L. Andresens* Artikel *for* Brugsforeningerne har vi endvidere modtaget et Indlæg, hvori det bl. a. hedder:

At Brugsforeningerne skulde give sine Medhjælpere bedre Løn end de selvstændige Handlende, og byde dem bedre Vilkaar at arbejde under, er lidet sandsynligt. Thi da det ligger i Foreningernes Interesse at kunne udbetale hvert enkelt Medlem en saa stor Andel af Aarets Udbytte som muligt, og dette næppe vilde lykkes, hvis der skulde holdes større Arbejdsstyrke, for at hver Medhjælper kunde opnaa kortere Arbejdstid (bedre Vilkaar) og højere Løn, er saadanne Forbedringer næppe nærliggende.

Endvidere skriver A.: »Forøvrigt har det jo vist sig i Udlandet, at Detailhandlerne og Brugsforeningerne godt kan arbejde Side om Side«. Dertil skal bemærkes, at det kan de maaske ogsaa nok herhjemme, saalænge at Brugsforeningerne ikke har de samme paahvilende Pligter som Detailhandlerne; men saalænge dette er Tilfældet, vil Brugsforeningerne selvfølgelig blive en haard Konkurrent overfor Detailhandleren og rimeligvis tvinge en Del mindre Handlende til at lukke. Men saasnart Brugsforeningerne bliver underkastet de samme Bestemmelser som Detailhandelen, kan denne utvivlsomt tage Konkurrencen op mod Brugsforeningerne.

Hvornaar Brugsforeningernes Blomstringstid skal ende, beror væsentlig paa de selvstændige Handlende og Medhjælpere, og disse bør — efter mit Skøn — tage Kampen op mod den fælles Fjende, og ikke som Hr. A. skriver »støtte Brugsforeningerne og gennem Organisation søge at faa Indflydelse paa deres Udførelse i Praksis.« Hvis vi retter os herefter, vil vi i Sandhed kun modarbejde vore egne Interesser.

Derfor, modarbejd paa alle Omraader de allerede værende som ogsaa de projekterede Brugsforeninger i Byerne, og De er med til at redde Detailhandlerstanden fra at gaa til Grunde og forebygge, at den, der før var »sin egen Mand» let bliver en underordnet Arbejder i en eller anden »Brugs« —

S. E.—e., Kjøbenhavn.

Undervisning.

AALBORG HANDELSGYMNASIUM.

TIDEN ER INDE, da Handelsskolerne udsender deres Aarsberetninger. I Indledningen til en af disse finder vi følgende Virkeplan angivet: „Det har altid været en Æressag for Skolen, saa vidt som muligt at sætte de ideelle Hensyn over de rent økonomiske, og den vil ogsaa i Fremtiden bestræbe sig for at hævde sin Plads i første Række blandt Landets moderne Handelsdagskoler».

Det er Forstanderen for Nordjyllands Handelshøjskole, Hr. cand. mag. *I. F. Møller*, der her giver Retningen for sin Skoles Kurs, der til Ære for Skole og til Gavn for Elever er fulgt og udviklet gennem Aarene.

Aalborg Handelsgymnasium følger engelske Forbilleder. Forstanderen har benyttet en Statsunderstøttelse til et Studieophold ved en engelsk Handelshøjskole, og foruden de sædvanlige Handelsfag lægges der særlig Vægt paa Maskinskrivning, Stenografi og Kontorpraksis.

Nyt Kursus begynder 1. November, desuden 1. Maj og 1. September, og Eksamen afholdes 2 Gange aarlig. — Aarsberetningen, der giver nærmere Oplysninger vedrørende Fag og Undervisningsmetode, indeholder udførlig Vejledning vedrørende Statsunderstøttelser og Rejsestipendier.

AARHUS HANDELSSKOLE,

der ledes af den bekendte Forkæmper for Handelsskolesagen, »Handelsskolebladet«s Redaktør, Hr. *Niels P. Nielsen*, har ligeledes udsendt en omfangsrig Beretning, som indledes med en Afhandling »Hvad er Handelslære, og hvilken Opgave har den?« Det er Skolens Bestyrer, der i sin instruktive men sammentrængte Indledning rejser og besvarer dette Spørgsmaal. Man vil læse den lille Afhandling med samme Interesse som dens Forgængere i tidligere Beretninger, i Følelsen af at Forfatteren er en Mand, der har gjort merkantil Undervisning til et Specialstudium, og har opnaaet stor Fuldkommenhed i dette Speciale.

Ogsaa Hr. *Niels P. Nielsen*, der er eksamineret Handelsskolelærer fra Højsolen i Leipzig, har i indeværende Aar foretaget en statsunderstøttet Studierejse til tyske Højskoler, for at gøre sig bekendt med de nyeste Undervisningsmetoder.

Aarhus Handelsskole, der — som ottere omtalt — ledes med de Krav for Øje, der møder Eleverne i det praktiske Forretningsliv, kan i Skoleaaret 1908—09 notere et Elevantal paa Dagskolen, større end i noget foregaaende Aar.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage før Bladet skal udkomme.

Aarhus. Afdelingen afholdt 22. September sin ordinære Halvaars-Generalforsamling. *Formanden* bød Velkommen. *Carl Jensen* valgtes til Dirigent.

Formanden omtalte Virksomheden i det forløbne Halvaar, der begrundet paa Landsudstillingen ikke havde saa store Resultater at opvise som Aaret i Forvejen, særlig med Hensyn til 7-Lukningen. Bl. a. omtalte Formanden Kongressen i Foraaret, hvor Foreningen havde været repræsenteret, Foreningens meget vellykkede Stiftelsesfest i Maj, Interpellationen til Folketingskandidaterne og 8-Lukningsloven, idet det havde vist sig nødvendigt at foretage en Del Anmeldelser til Politiet for Overtrædelse af Loven. Dette havde ført til et for Afdelingen tilfredsstillende Resultat. Endvidere var der i Sommerens Løb foregaaet den Forandring i Bestyrelsen, at 1ste Suppleant

Brandt-Nielsen var indtraadt i Stedet for *Hjort*, der var fraflyttet.

Til 2. Suppleant valgtes i Stedet for *Th. Hansen*, der nu er 1. Suppleant, *Carl Jensen*. Endvidere valgtes *Chr. Hansen* til Revisor. Til Revisor-Suppleant valgtes *C. Hammer*. Under Eventuelt rettede Formanden en Opfordring til Medlemmerne om i den kommende Vinter at tage kraftig fat paa Agitationen. Næstformanden, *Tage Nørgaard*, afgav Beretning om indkomne Tilbud til Kursus i forskellige Fag, samt meddelte, at der i Vinter som tidligere bliver arrangeret en Del selskabelige Sammenkomster. *Formanden* anbefalede Medlemmerne at besøge de Foredrag, der afholdtes paa den jydske Handelshøjskole. — *C. Hammer* anbefalede Diskussionsmøder og Centralorganisationens Formand, *Chr. Ingvoldsen*, foreslog Oprettelse af en Diskussionsklub indenfor Afdelingen, hvilket Bestyrelsen lovede at tage under velvillig Overvejelse.

Efter at *Formanden* og *N. Ormstrup* havde besvaret et Par Spørgsmaal vedrørende Agitationen, sluttede Dirigenten Generalforsamlingen. *N. Ormstrup.*

Esbjerg. Foreningen „Hermes" afholdt den 23. Septb. sin ordinære halvaarlige Generalforsamling. Centralorganisationens Formand, Hr. Chr. Ingvoldsen, var kommen tilstede for at overvære Forhandlingerne. Til Dirigent valgtes paa Forslag af Hr. A. Andersen Fru *Nelly Hansen*.

Den fung. Formand, Hr. *Ewald Hansen*, aflagde en kort Beretning om det forløbne Sommerhalvaar, der godkendtes.

2. Herom udspandt der sig en skarp Diskussion, hvori Hr. *Holger Rødgaard* kritiserede meget stærkt Hovedbestyrelsen og Kongressens Optræden i denne Sag ligesom Taleren angreb Hr. Chr. Ingvoldsen, fordi han havde indfundet sig til Generalforsamlingen. Hr. *Ingvoldsen* udtalte, at det var en Misforstaaelse fra Afdelingens Side at fordre en Undskyldning af Hovedbestyrelsen. Det var Kongressen, som er Organisationens højeste Myndighed, der havde underkendt Hr. Hyllesteds Mandat. Hovedbestyrelsen, der var valgt ud af Kongressen, kunde som en Følge deraf ikke give en Undskyldning for, hvad Kongressen havde vedtaget. Den foreliggende Sag viste, at der manglede et Par Punkter i Lovene, hvilket burde rettes paa næste Kongres. Endvidere udtalte Hr. Ingvoldsen, at Hovedbestyrelsens Svar var fuldstændigt korrekt, ligesom han var kommen tilstede ved Generalforsamlingen her efter Hovedbestyrelsens Vedtagelse.

Etter at endnu forskellige havde udtalt sig herom gik man over til Punkt 3. Herrerne *Ewald Hansen*, *Dreyer*, *Mikkelsen* og *A. Andersen* fraraadede at udmelde sig, hvorimod Hr. *Holger Rødgaard* vilde melde sig ud, men han vilde ikke anbefale Afdelingen som saadan at udmelde sig af Centralorganisationen. Det kom imidlertid ikke til Afstemning herom, da der intet Forslag fremkom om Udmeldelse.

4. Da der ikke herunder fremførtes noget af særlig Betydning sluttedes Generalforsamlingen med et Leve for Foreningen »Hermes«. *P. J. Petersen*, Sekretær.

Den 29. September afholdtes extraordinær Generalforsamling med følgende Dagsorden: 1. Valg af Formand. 2. Valg af 5 Bestyrelsesmedlemer og 4 Suppleanter. 3. Eventuelt. Hr. Bogholder *Jens A. Jensen* valgtes til Dirigent. Til Formand valgtes ensstemmigt ved Akklamation Hr. Bogholder *J. P. Godtfredsen* og til den øvrige Bestyrelse valgtes d'Hrr. Bogholder *Jens A. Jensen*, Forretningsfører *E. Westermann*, Bogholder *Sv. Tr. Fensholt*, Kommis *Johs. Østergaard* og Kommis *H. Christensen*. Til Suppleanter d'Hrr. Kontorist *S. Fischer* og Dekoratør *H. Hansen* samt Frøken *B. Jensen* og Frøken *E. Nissen*.

Bestyrelsen konstituerede sig derefter med Hr. Assistent *P. I. Petersen* som Kasserer og Kommis *H. Christensen* som Sekretær. Til Formand for Agitationsudvalget valgtes Kommis *Ewald Hansen*, og Udvalget kom til at bestaa af følgende Kolleger: *H. Christensen*, *Johs. Østergaard*, *E. Westermann*, *Sv. Tr. Fensholt* og *J. P. Godtfredsen*.

Medlemsmøde afholdes *hver Onsdag* Aften Kl. $8^1/_2$ i Foreningen »Hermes« Lokaler.

Saafremt tilstrækkelig Tilslutning opnaas arrangeres Kursus i Sprog og Gymnastik etc., samt Fortsættelse af Læsekredsen fra sidste Vinter. Lister med nærmere Oplysninger og til Paategning er fremlagt i Lokalerne.

Ved Henvendelse til Formanden vil Medlemmerne kunne faa Oplysninger om Rejsestipendier og Legater for unge Handelsmænds Uddannelse.

Medlemmerne anmodes om at foretage deres Indkøb hos de Handlende, som averterer i vort Medlemsblad, samt agitere for Tilgang af nye Medlemmer. *H. Christensen*, Sekretær.

Hillerød. Afdelingen afholdt den 14. f. M. et godt besøgt Medlemsmøde. *Formanden* gjorde Rede for Arbejdet i Sommer og meddelte, at Bestyrelsen havde vedtaget forsøgsvis at arrangere ugentlige Mødeaftener i Vintersæsonen, og haabede en Gang om Maaneden at kunne gøre Aftenen særlig interessant med Foredrag af belærende og underholdende Art. Til Fordel for disse Foredrag foranstalter Afdelingen den 7. November en offentlig Aftenunderholdning med følgende Program: Sang af Kvartet, musikalsk Underholdning, deriblandt Solo for Violin, samt Opførelse af et lille Lystspil paa »Leidersdorff»s Teater — alt udelukkende ved Medvirkning af Medlemmer af Afdelingen. Da de lokale Blade allerede med anbefalende Ord har henledet Opmærksomheden paa denne Underholdning, og da man her i Byen efterhaanden er kommen til at se med Sympathi paa Afdelingens Arbejde, haaber vi paa et Overskud, der i høj Grad vil kunne gavne vore Mødeaftener. *J. C. L.*

Hjørring. Ordinær Generalforsamling afholdtes paa »du Nord« den 28. September.

Formanden, *N. Nielsen*, aabnede Generalforsamlingen og *H. Hein* valgtes til Dirigent.

Sekretæren, *A. Ipsen*, aflagde Beretning for sidste Halvaar, hvilken ensstemmigt godkendtes.

Som Bestyrelsesmedlemmer valgtes: Kommis *N. Nielsen* (Genvalg) Formand, Kontorist *A. Ipsen* (Genvalg) Sekretær, Kommis *A. Nygaard* og Kommis *A. Kragelund*, begge nyvalgte. Endvidere bestaar Bestyrelsen af Kontorist *H. Hein*, Fuldmægtig *A. Andreasen*, Bogholder *A. Nielsen*, Kasserer. Som Suppleanter valgtes Kommis *J. Nielsen* og Kommis *O. Christensen*. Som Revisor genvalgtes ensstemmigt Bogholder *H. Møller*.

Efter nogen Forhandling angaaende Lokalespørgsmaalet og Oprettelse af Stenografi- og Sprogkursus, sluttede *Formanden* Generalforsamlingen, idet han rettede en varm Tak til Bestyrelsen for godt Samarbejde og ønskede de nye Bestyrelsesmedlemmer og Suppleanter til Lykke med Valget, hvortil han knyttede det Haab, at vi alle maatte vise Interesse for Sagen ved at udføre Bestyrelseshvervet efter bedste Evne.

Ugentlig Mødeaften Tirsdag og Fredag hos Hr. Restauratør J. Kjærsgaard, Torvet.

Stiftelsesfest afholdes paa „du Nord" *Søndag den 14. Novb. Kl. $6^1/_2$* i Anledning af Foreningens *10-aarige Stiftelsesdag*. Selvfølgelig forventer Bestyrelsen at *alle Afdelingens Medlemmer deltager* i denne vor 10-aarige Stiftelsesfest ligesom man nærer det Haab at se mange Kolleger fra andre Afdelinger. *J.*

Kolding. Afdelingen afholdt 6. Oktober en lille vellykket Aftenunderholdning paa »Kronborg«. Formanden for Vejen Afdeling, Bogholder *M. Koed* oplæste forskellige humoristiske Smaating, der modtoges med stort Bifald. Hr. K. viste sig som en særdeles dygtig Oplæser. Aftenen sluttede med en Svingom. Medlemmerne opfordres paa det indstændigste til at overvære de kommende Foredrag i Vintersæsonen. Flere af Byens kendte Mænd har lovet os deres Assistance som Foredragsholdere og Indledere til Diskussionen om forskellige aktuelle Emner. *x.*

Svendborg. Af en Korrespondance erfarer vi, at Afdelingen afholdt ordinær Generalforsamling d. 22. September. Beretningen og det af Kassereren, *H. M. Hansen*, fremlagte Regnskab godkendtes. Det vedtoges at nedsætte Kontingentet for Damer med Kr. 0.50 pr. Maaned, ligesom Agitationen drøftedes. Til Formand genvalgtes *E. J. Rosleff*; i Stedet for den hidtidige Kasserer, *H. Hansen*, der har været et interesseret og trofast Medlem af Afdelingen, men nu forlader Svendborg, for at tiltræde et Engagement i Odense, valgtes Frk. *Laura Larsen*. Endvidere valgtes til Sekretær *H. Schouboe-Olsen*, og til Suppleant *H. Duus*.

Afdelingen afholdt den 12. September en vellykket, festlig Sammenkomst, der havde vunden en særdeles talrig Tilslutning, ligesom der ogsaa ved Nyindmeldelser i den sidste Tid kan noteres Fremgang i Medlemsantallet.

Vejle. *Medlemsmøde* afholdes hver *Torsdag* Aften Kl. $8^1/_2$ i Handelsforeningens Lokaler.

Fredericia. Afdelingen afholdt den 29. September extraordinær Generalforsamling, som var besøgt af ca. Halvdelen af Medlemmerne.

Til Formand valgtes ensstemmig Kommis *A. C. Jensen*, Jyllandsgade 22. Til Bestyrelsen valgtes Kommis *P. Nielsen*, Bankassistent *F. D. Hess*, Kommis *A. O. Knudsen* og til Annonceexpeditør valgtes Bankassistent *F. D. Hess*, Fredericia Bank. Det henstilledes til Bestyrelsen at udvirke, at 8-Lukningsloven overholdes af Byens Handlende.

Der nævntes adskillige Eksempler paa Overtrædelse af Loven. Efterat den nye Formand havde lagt Medlemmerne paa Sinde, hver især at arbejde for Afdelingens Fremgang, sluttedes Generalforsamlingen med et Leve for Fredericia Afdeling. *A. O. Knudsen*, pt. Sekretær.

Hvad vore Medarbejdere og Korrespondenter bedes iagttage!

Skriv altid — i Særdeleshed Navne — med tydelig Haandskrift.

Skriv kun paa den ene Side af Papiret.

Søg en kort og klar Udtryksform for Deres Tanker. Undgaa enhver Gentagelse.

Søg ved Udarbejdelse af Referater at undgaa ethvert overflødigt Udtryk. Anfør alt af Vigtighed i kortest mulig Form. Undlad alle Bagateller.

Udarbejd Deres Manuskript med Omhu; gennemlæs det altid før Afsendelsen.

Iagttag disse Regler — og De sparer Redaktørens Tid, gavner vort Blad og vor Sag

Naar De skriver til „D. H. K. M. T". da indsend til

Redaktionen: Manuskripter til Bladet, Korrespondance vedr. Hovedbladets Indhold, Avisudklip og enhver Meddelelse ang. Standsanliggender samt et Eksemplar af de Tryksager, Afdelingerne udsender.

Ekspeditionen: Bladets Anmeldelse og Forsendelse gennem Postvæsenet, Rekvisitioner paa Restoplag til agitatorisk Øjemed, Reklamationer over uregelmæssig Modtagelse af Bladet.

Hovedkontoret: Alt Annonceafdelingen vedr.

Ved nøje at følge denne Anvisning spares Tid og Penge!

Annoncer.

En Kolonial-Lærling,
der har været nogen Tid ved Handelen, søges til en Forretning i en mindre, jysk Købstad. Henvendelse til Hovedkontoret, Aarhus.

Aalborg.

M. Jensen, Nytorv 9,
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.
AALBORG.

Alfred Christensen's
1. Kl. Herreskrædderi
Jernbanegade 2, Aalborg,
anbefales.

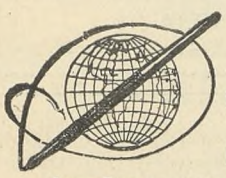

Waterman „IDEAL"
FYLDEPEN.
Marinus M. Schultz,
Jomfruanegade 3. Aalborg.
Anerkendt den bedste! Forlang gratis tilsendt en Bog om „Fyldepenne".

Landbrugslotteriet

Salg af Sedler til 1. Klasse slutter den **19. Oktober.**
$^1/_1$ **Seddel 1 Kr. 10 Øre.** $^1/_2$ **Seddel 60 Øre.**
Gevinstsum i 5. Serie (6 Klasser)
1 Million 132,670 Kr.

AALBORG
HANDELSGYMNASIUM
Nordjyllands Hdlshøjskole.
1. Maj og *1. Novbr.* nye prakt. Kursus i *alle Hdlsfag.* Forlang *Plan* og *Skema* t. *Statsunderst.* (240 Kr.)
J. F. Møller, cand. mag.
1 Aars Studieoph. i England og Tyskland.

AALBORG
Ure og Kæder købes
billigst hos
ADOLPH MØLLER,
Slotsgade.

P. Hansens Bogtrykkeri
leverer alle Slags Tryksager hurtigt, smukt og billigt.

VICTOR MØRCHS
Barbér- og Frisørsalon anbefales.
Slotsgade 16. Underofficersbygn.

Hotel „Kong Frederik"
(forhen »du Nord«
anbefales.
J. Thomsen.

AALBORG.
Glarmester S. N. Jensen,
Algade 67. Telefon Nr. 5.
1. Kl. Værksted for
INDRAMNING AF BILLEDER.

Forlang
Salon-Pilsner
overalt.

AALBORG. Specialforretning
i Herre-Kravats, Kraver, Flipper, Dag- og Natlinned, Normalunderbeklædning.
Engelske lette Hatte fra 3 Kroner.
NB. Ulster, Regnfrakker, Habitter efter nyeste Snit, billigst i
Kravatmagasinet, Algade 50.
Niels Jensen.

Algade 26. AALBORG Algade 26.
Skotøjsforretningen i DET RØDE HUS
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

From-Løvstrøm,
Fotograf.
Algade 7, Aalborg
anbefaler alt til Faget henhørende.
Alle moderne Nyheder.
„Postkort" i fin Udførelse kun **3 Kr. Dus.**

Aarhus.

Drik Ceres Øl

Den jydske Handelshøjskole
Hans Broges Gade 2, Aarhus.
Telefon 1883.
1. Novbr. begynder nye **hel-** og **halvaars** Kursus for Herrer og Damer. Program sendes. Indmeldelser modtages daglig af Forstanderen.

Esbjerg.

Ryg Nr. 46. **M. M. ANDERSEN, Esbjerg.** Ryg Nr. 46.
Special-Cigarforretning.
Kongensgade 49. Telefon 282.
Specialitet: Hamborger-Cigarer.

Saa meget staar fast —
det solideste Fodtøj faas hos
S. Pedersen,
Torvet Esbjerg.

Dante CIGARETTER Dante **№10-10 Øre, №15-15 Øre pr. 10 Stk.**

Fotografisk Atelier „Mundus", Aarhus.

Absolut 1. Kl. fotografisk Etablissement, udstyret med alle Nutidens Krav paa Elegance. Vi anbefaler os til d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.
Brødrene Alfred & Mundus Pedersen, Ryesgade 16. Telefon 2240.

Prøv City Hatten
— 7 Kr. —
Jul. Petersen. **ESBJERG.**

Drik Esbjerg Øl

A. Eeg's Palmehave.
1ste Kl.s Koncert-Restaurant
Enestaaende i Skandinavien.

ESBJERG.
Jydsk Lædervaremagasin
anbefales!
Fuldstændig Specialforretning i Lædervarer.

Chr. Adler Svanholm,
Kongensgade 64. — Esbjerg.
Største Udvalg af alt til Herre-Lingeri.
Største Lager af Habitter og Overfrakker.

Dansk Beklædnings Comp.
Største Udvalg
— Billigste Priser. —
Kongensgade, Esbjerg.

Esbjerg.
O. S. U. BAUER,
Herre- & Dame-Frisørsalon.
Kongensgade 49, Stuen & 1. Sal.
Stort Udvalg i Toilet- og Sygeplejeartikler.
Bestilling paa Haararbejde modtages.

Herning.
Husk M. Kampmanns' Skotøjsforretning,
Største Udvalg, bedste Reparationsværksted.

Barber & Frisørstuen
i Højskolehjemmet
bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes venlige Erindring.
I. KLASSES BETJENING.
L. Ingemann Thomsen,
Herning.

Alle
fagorganiserede Medhjælpere i Herning erholder en ekstra Rabat naar De køber Deres Forbrug af
Herreklædninger, Kravetøj etc.
i BEKLÆDNINGS-MAGASINET,
Bredgade 19.
HERNING.

Hjørring.
I. C. Christensens
1. Kl. Skræder- og Herreekviperingsforretning bringes i velvillig Erindring.
SKOLEGADE 1. HJØRRING.

Dürkopp-Cykler
faas kun hos
A. Jensen, Du Nord, Hjørring.

Horsens.
Palais Caféen
Horsens.
Hyggelige Restaurant- og Selskabslokaler anbefales i velvillig Erindring.
A. Th. Kierkegaard.

Hilmar Hansens Cigarforretning
anbefaler Cigarer fra P. Wulff, Hirschsprung & Sønner og Barfoed & Co., Amsterdam.
Største Udvalg i Cigaretter, Røgtobakker, Piber og Stokke, Merskum- og Ravrør.

Abonnér paa „D. H.- & K.- M. Tidende".

Kolding.
Husk at anbefale Ludpulveret
Lessivol.
De støtter den danske Industri og fortrænger den udenlandske
faas kun fra
Kaalunds Sæbefabrik
(ved **H. Chr. Petersen**)
Kolding.

Chr. E. Krag
Bog- og Papirhandel
Telf. 377. KOLDING. Telf. 377.
3 Kr. Eneforhandling af Klio-Fyldepennen.

Det bedste
FODTØJ
i **Kolding** faas hos
Andr. Kyster & Søn.

SØLVE CLEMENTZ
Juvelér & Guldsmed,
Østergade 17, Kolding.
K. F. U. M.s Ejendom. Telefon Nr. 500.
Billigste Guldsmed i Kolding.

J. Johannesen,
SKRÆDERFORRETNING,
KIRKETORVET 12
anbefales.

Ønsker De en 1ste Kl. Cycle, da henvend Dem til
Jakob Brems, Kolding,
hvor De bliver bedst betjent.
NB. 1. Klasses Reparationsværksted.

Frk. C. Clemmensens
I. Kl. Pensionat,
Jærnbanegade 26, 3. Sal, anbefales.

Kjøbenhavn.

Cloëtta's

	Pr. Pd.
Surinam Chokolade	Kr. 1,60
Caracas do.	„ 1,40
Trinidad do.	„ 1,20
Cacaopulver, fineste Analyse	„ 2,00

sælges hos vore Forhandlere over hele Landet.

Medhjælpere!

Lad Deres Anbefalinger maskinafskrive
Kr. 3,00 pr. 50 Eksemplarer
„INTERNATIONALT
PUBLICERINGS-BUREAU",
Købmagergade 4, København K.

Nyborg.

Industri-Hotellet
Nyborg.

Nykøbing Mors.

Th. Jacobsen,
Bundtmager,
Nykøbing M.

Køb Hatte, Kasketter og Huer *hos*

Odense.

M. JANTZEN'S
Barber- & Frisørsalon
Albanitorv 12

Romersk Badeanstalt.
19 Albanigade 19.
Aabent: 8 Morgen til 8 Aften.
Søndag: 8—12.
Herre- & Damebade.

Odense Pilsner
har den fineste
Smag

Carl Ferniss *Telefon 1170.*
Telefon 1170. Vestergade 16.
Største Udvalg i **Cigarer, Cigaretter, Røgtobakker, Piber** og **Stokke**
Merskum og **Ravrør,**
anbefales d'Herr Handels- og Kontormedhjælpere.

P. Joh. Døring
Hattemagasin
Telefon 1438. **Odense.** Telefon 1438.

LUX **ODENSE.**
EKSPRESFORRETNING.

Alle Kommisser køber billigst *Engelske Regnfrakker, Habitter og Vinter Paletots, Hatte, Slips og Kravetøj hos*
Hinke, 70. Vestergade 70.

JEAN SURÉE
GULDSMED & JUVELER
VESTERGADE 41, ODENSE

Alle bør drikke
Albani Øl
eller **Albani Pilsner**

KR. E. PETERSEN's BOGTRYKKERI
KONGENSGADE 31, TLF. 1044
ODENSE

Odense Vin-Kompn.
Odense. == København.

Hotel Sct. Knud
Odense.

Randers.

Hvor ekviperer man sig **noblest, bedst** og **billigst** i Randers ?
Selvfølgelig hos
S. P. Petersen, **Middelgade 6**
Højskolehotellet
Telefon 990. **Randers.** Telefon 990.
Absolut 1. Klasses Herreskræderi.

Hattemagasinet „Stockport".
Houmeden 4, Randers.
Elegante Hatte, fikse Sportshuer.
Anbefales i velvillig Erindring.

Café »Rosenborg«
anbefales i velvillig Erindring.
S. Wendelboe.

I. P. Madsens Skræderetbl.
Frederikspladsen,
anbefales ærede Handels- og Kontormedhj.

De sparer bevislig 10—15 pCt. ved at købe Deres Herre-Ekvipering i
Beklædnings-Magasinet
„Tip-Top"
Udvalget er stort
Priserne smaa

Svendborg.

Stokke, Piber & Cigarer
fra **Johs. Kristiansen**
Gerritsgade 4—6, ligefor Nicolaj Kirke
Svendborg.

Skive.

Skotøjsbørsen, Skive.
StørsteLager. Smukkeste Udvalg. Solidt Fodtøj.
Specialitet: UOPSLIDELIGE SAALER.
Telefon 231.

Rudolph Schmidt's
Cigarforretning
Skive
bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes Erindring. Største Udvalg i Cigarer, Cigarretter og Røgtobakker, Cigar- — rør, Piber og Stokke. —

JEG er udmærket tilfreds Jeg køber mit Tøj hos J. Suurballe & Co., og dér er Klædelageret saa stort og smukt, at man uden for Københavnhavn ikke finder det bedre, og sker det en Gang, at et Klædningsstykke ikke passer tilfredsstillende, tages det beredvilligt tilbage. De kan spare Deres Ulejlighed, jeg handler som sagt hos J. Suurballe & Co.

Skive.

Prøv

Th. Machons

(Rudolf Schmidts Eftf.)

Barber- & Frisørstue,

Torvet.

NB. Hovedbade med Massage.

HOTEL PHØNIX

SKIVE

C. JENSEN.

Hobro.

Det fineste, mest moderne og efter Kvaliteten det billigste i Herreklæder faar De i

S. Perssons Skræderforretning.

— Jernbanegade. —

Det betaler sig at købe Deres **Fodtøj** i

Chr. Christensen's Skotøjsforretning

ADELGADE

Thisted

Hotel „Royal", Thisted,

anbefales d'Hr. Rejsende og Turister.

Værelser a 1,50 Kr. Ærb.

Telefon 61. J. Bisgaard.

Georg Behr.

Barber- og Frisørsalon.

Jernbanegade. Thisted.

Slagelse.

Central Cafèen

● Slotsgade, Telefon 41 ●

aaben til Kl. 12,

anbefaler sine hyggelige Lokaler til Handels- og Kontormedhjælperne.

— Hurtig Betjening, billige Priser. —

PETER BYCH.

Husk

Fr. W. Sørensen's

Skræder- og Ekviperingsforretning

Løvegade 18.

Billige Priser, god Pasning.

Sorø.

Jul. Jørgensen,

Haandskomageri.

Lager af Fabriksfodtøj. — Etableret 1870.

Roligheds gade 102.

Hotel „Postgaarden"

anbefales. — Fortrinligt Køkken.

HYGGELIGE VÆRELSER og LOKALER.

Holstebro

Handels- og Kontormedhjælpere anbefales

J. P. Andersens Skræderetablissement,

Nørregade.

Barber- og Frisørsalonen

„Romerhus", Torvet.

Peter Groth.

Hovedbade med Massage.

DANSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

ved P. V. F. Petersen.

Altid billigst her paa Pladsen.

TELEFON 150.

Viborg.

Drik Odin

Lager & Pilsner fineste Kvalitet samt Skattefri Pilsneøl Mørk Skattefri Dobbeltøl.

Vejle.

Koncertsalens Varieté og RESTAURATION anbefales

A. Christensen,

Vejle. — Telefon 267.

Engelsk Klædelager.

High class Tailor Etablisement.

Hattelager og Manchetlinned.

Complete stock of every thing for Gentlemen

SKOTØJSFORRETNINGEN ALGADE 5 anbefales

d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.

Største Udvalg. Billigste Priser.

1. Klasses Reparationsværksted.

CH. CHRISTENSEN.

Cigarer.

Hans Jessen jun.,

Flegborg 2.

Gentlemen!

Ekviper Dem fikst og billigt i

London Herre-Magasin

ved H. C. Hansen.

REPRÆSENTANTER

FOR

„DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE"s

ANNONCE-AFDELING.

Aalb.: Hr. N. C. Nielsen-Lindquist, Danmarksg 45.
Aarhus: Hr. C. Hammer, Vestergade 70.
Bramminge: Hr. Kommis H. C. Hansen.
Ebeltoft: Hr. Bogholder R. Hvitved
Esbjerg: Hr. N. C. H. Holm, Jyllandsgade 46.
Fredericia: F. Mazanti, Gjeddesborg.
Frederikshavn: Hr. Bogh. S. West.
Herning: Hr. Kommis Chr. Kampmann.
Hillerød: Hr. Kommis Amlet Jensen.
Hjørring: Hr. H. Hein, Hirtshalsvej 5.
Hobro: Assistent A. C. Crone.
Horsens: Hr. Kommis Sten Vandborg.
Holstebro: Mnfktm. Carl Jensen, Nørregade 12.
Kolding: Hr. K. Rasmussen, Jærnbanegade 16.
Kjøbenhavn: Hr. E. S. Schibler, Sønderg. 25.
Middelfart: Hr. Chr. Hansen, Algade 23.
Nykøbing F.: Hr. Kommis C. M. Nørgaard.
Nykøbing M.: Hr. Kommis C. Svenningsen.
Næstved: Hr. Kommis Chr. F. Johannessen.
Odense: Hr. N. Christensen-Krogh. Overg. 44.
Præstø: Hr. Kommis Harry Jensen.
Randers: Hr. S. Bjerregaard, Stolefabriken.
Ringsted: Hr. H. C. Aagaard, Søgade.
Skanderborg: Hr. C. J. Kerff.
Skive: Hr. Kommis Oskar Jensen.
Slagelse: Hr. Kommis J. Jacobsen, Løvegade.
Sorø: Hr. Kommis E. Ellekier.
Svendborg: Hr. H. M. Hansen, Vestergade 47
Thisted: Hr. Chr. Jørgensen, Søndergade 1.
Vejen: Hr. Kommis S. Breund.
Vejle: Hr. Bogholder C. Nielsen-Kloster.
Viborg: Hr. Kommis N. Elgaard.
Vordingborg: Hr. Kommis R. Jørgensen.

Afleveret til Posten den 14. Oktbr.

Udgivet af Centralorganisationen.
Ansvarhavende Redaktør VILH. HANSEN.
O. WRITH'S EFTF. (Gustav A. Jensen),
Badstuestræde 7, København. K

DANSK
HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 21. 1. November 1909. 9de Aargang.

Medhjælpernes Internationale.

Medhjælper-Kongressen i Genf.

FÉDÈRATION INTERNATIONALE DES EMPLOYÈS er Navnet paa det første organisatoriske Forsøg paa at bryde de Skranker, som Nationalitet, Sprog og mangeartede Omstændigheder rejser mellem Medhjælperne i de forskellige Lande, og saaledes at internationalt Samvirke og Udveksling af indhøstede Erfaringer muliggøres, hvorved der gives de enkelte Landsorganisationer nye Impulser, Tillidsmænd som Medlemmer et videre Udsyn over Øjeblikkets og Fremtidens Organisationsarbejde.

Ogsaa vor Centralorganisation har sluttet sig til det internationale Forbund, der afholdt sin 4de Kongres for et Par Maaneder siden i Genf, hvor vi dog grundet paa forskellige Forhold ikke var særligt repræsenterede.

Om denne Kongres har en engelsk Kollega, Mr. *Hoffmann*, skrevet en interessant Beretning i »The Shop Assistant«, hvoraf det efterfølgende er et Uddrag.

Efter at have fastslaaet, at Genfer-Kongressens Betydning paa alle Omraader overgaar de tidligere Kongresser i London og Brüssel, giver Forfatteren en Skildring af, hvorledes Organisationstanken udføres i Praksis paa Fastlandet. Nogle af de Hindringer, som staar mere i Vejen paa Fastlandet end i England. ligger i, at den evropæiske Handel er mange Aar tilbage for England med Hensyn til Kapital. Enkelte Stormagasiner findes dog; men ligesom England har ført an i Industrien og Forøgelse af Velstanden, saaledes er England foran den øvrige Verden hvad angaar Detailhandelens Organisering. Den Metode, der anvendes i England, vil ogsaa trænge igennem overalt paa Fastlandet, der er 20 – 30 Aar bagud. Som Følge heraf har Medhjælper-Organisationerne ikke holdt Maal med den almindelige Udvikling, og Standens mandlige og kvindelige Medlemmer staar i al Almindelighed ikke i aandelig Henseende meget over de Arbejdere, der lever direkte af Haandens Arbejde. Dertil kommer, at Forbundene har været af en national Karakter; men det internationale Forbund opmuntrer de indkorporerede Forbund til større Anstrengelser, indgyder dem Mod, saa de tager Eksempel af hverandre og vokser i Styrke og Magt.

Det internationale Bureaus Aarsberetning viser, hvilket energisk og vedvarende Arbejde, der er blevet udført. Det er ikke nogen let Opgave at holde sig à jour med de forskellige Bevægelser i de enkelte Lande, at beherske forskellige Sprog med lige saa forskellige Variationer i Temperament. Man ser Katolske, Ikke-kristelige, socialdemokratiske, anti-jødiske, politiske Forbund, og Forbund, der ynder Handlingens og General-Strejkens Vej. »Hvis jeg — skriver Mr. Hoffmann — siger, at det internationale Forbund i Dag staar som et Værk skabt af *Aug. Bruggemann* (Federationens Generalsekretær) er det overensstemmende med Sandheden uden i mindste Maade at undervurdere de skabende Idéer, der er fremkommen og den rastløse Energi, som min Kollega, *John Turner*, har lagt i Bevægelsen. (John Turner vil være de Kolleger, der var til Stede ved Aalborg Kongressen, bekendt). Kun en Mand med Kendskab til nationale Ejendommeligheder og Fastlandets Idéer, med forskellige Sprog i sin Magt, med utrættelig Taalmodighed, med politisk Indsigt, med en beundringsværdig Takt og god Kammeratskabsfølelse kunde danne det internationale Forbund. Saadan en Mand er netop Aug. Bruggemann. Derfor giver jeg her min Kompliment for det Arbejde, han og Kolleger i Bureauet har udført«.

Aarsberetningen viser, at siden London-Kongressen er Forbund tilsluttet fra følgende Lande: Holland, Danmark, Serbien, Rusland, Polen og Australien.

Af de fremkomne Forslag paa Dagsordenen skyldtes Flertallet de engelske eller det belgiske Forbund, hvilket foranledigede Sekretariatet til at udtale Haabet om, at fremtidig ogsaa andre Forbund maa fremkomme med Forslag, da dette vil bidrage til at give en Forstaaelse af de Anskuelser, der gør sig gældende i andre Lande. Blandt de fremsatte Forslag er det mest bemærkelsesværdige, at man i alle Lande bør samles i Kravet om en minimal Gage og en maksimal Arbejdstid med 48 Timers ugentligt Arbejde som Maal. Forslaget blev vedtaget med Tilføjelse af, at det internationale Bureau skulde rette Forespørgsel til alle Lande med Anmodning om saa vidtrækkende Besvarelse som mulig, og derefter give Beretning herom til de indkorporerede Forbund. Et Forslag fra »National Amalgamated Union of Shop Assistants, Warehousemen and Clerks«, der forbyder Børn under 14 Aar at arbejde, førte til en indgaaende Diskussion, hvorunder det bl. a. oplystes, at i Schweits tør ifølge Lov intet Barn under 14 Aar arbejde i noget Fag. Som Slut paa Debatten vedtoges, at 16 Aar skulde være den Aldersgrænse, der burde fastsættes, men man overlod iøvrigt til hvert enkelt Land at arbejde herpaa, hver paa sin Maade.

Volontærerne eller »Volontær-Idioterne« — som Mr. H udtrykker sig — er sjældne i England, derimod meget hyppige paa Fastlandet. I Volontær-Spørgsmaalet udtalte Kongressen sig for, at Udveksling af Medhjælpere fra det ene Land til det andet er ønskelig for faglig Uddannelse og burde understøttes, og at en af de Opgaver, Forbundene burde optage. skulde være. gensidig at skaffe Pladser for udenlandske Kolleger. Men det er umoralsk for et Menneske at arbejde for en anden uden Betaling. og saaledes altsaa ikke kan leve af sit Arbejde, og at en stor Fare vil true de Medhjælpere, der er henvist til at leve af deres Gage, hvis ikke Pladsudvekslingen bliver sat i System. Resolutionen udtaler til Slut, at de nationale og det internationale Forbund gennem Agitation skulde søge at fremhæve den Umoralitet, den ubetalte Medhjælper gør sig skyldig i, sam

foreslaar at Medlemmer uden Udgift skal kunne overføres fra det ene indkorporerede Forbund til det andet.

Ogsaa Spørgsmaalet Pladsledighed foranledige en Udtalelse, der indeholder en Mængde Reformkrav, der tager Sigte paa, at mildne og indskrænke Arbejdsløshedens uheldsvangre Følger ved kortere Arbejdstid, Lovforbud mod Børnearbejde, lige Løn for lige Arbejdsydelse af Mænd og Kvinder, Afveksling i Arbejdet o. s. v., ligesom Kongressen sluttelig markerede sit socialpolitiske Stade ved at opfordre Medhjælperne i alle Lande til at søge sig ligestillet med andre Arbejdere i Arbejderbeskyttelses-Lovgivningen.

»Medhjælpernes Internationale« befinder sig endnu i sin Barndom. Men der er gennem den internationale Føderation tilvejebragt et godt Grundlag for en videre Udvikling af de Formaal, der ikke alene har idéel men ogsaa vil faa vidtrækkende praktisk Betydning, og til hvis Fremme allerede adskillige fremragende Standsfæller i de forskellige Lande vier baade Tid og Intelligens.

Maalet man har sat sig, er langt borte fra al Utopi. Det bunder tværtimod dybt i Tiden og Livet, — Handelslivet, der trods Krig og Ufærd gennem Aarhundrederne, har bragt Nationerne nærmere og givet nye Samfølelses-Idéer som Tilgift paa de udvekslede Varer.

Næppe noget større Erhvervslag staar i nærmere Rapport til udenlandske Fagfæller end netop Medhjælperne, og ingen kan som vi drage Fordel af internationalt organisatorisk Samvirke, der udviklet og underbygget befordrer Faget, den mellemfolkelige Forstaaelse, Freden mellem Folkene, — det kulturelle Fremskridt.

C. Hammer & Guillaume.

Tiden og Kvinderne.

VOR TID VIL MAN LET kunne karakterisere i store Træk, med dens Travlhed, Larm og Støj, Umoral, Vrøvl og Kævl, Taage, Uklarhed og dette rastløse higende Jag efter Nydelser. Ungdommen farer fra Sted til Sted uden at opnaa andet end en træt Sjæl i et dito Legeme, og uden at finde den ringeste Grad af Tilfredshed, men ikke destomindre bliver den ved. — Vi har ingen rigtig Ungdom, ingen Tro og Begejstring, alt glider hen og hylles ind i den store Ligegyldigheds Kaabe.

Og Kvinderne, de ser til eller er med, dels nyfigne og forbavsede, dels allerede trænede i Jaget, og deres Ligegyldighed for det offentlige Liv er endnu mere fremtrædende end hos Mændene.

Kvinden, der netop i Kraft af sine særegne, aandelige Evner, burde være Sjælen og Kærnen i alt Samfundsliv, burde forstaa, at hun ikke alene har sin Plads som Medlem af det lille Samfund Hjemmet, men ogsaa i det store Hjem Samfundet, som har Brug for alle hendes Evner og Kræfter. Men hvor er Kvinderne, hvorfor bliver de borte, naar Tiden netop raaber saa højt paa dem? Der eksisterer en Mængde Kvindeforeninger af forskellig Art, politiske og upolitiske, allesammen med det Maal, blot at faa Kvinderne i Tale, faa dem selv til at ville deres Ret. — Men Kvinderne er ikke i Organisationerne, ikke ved offentlige Forsamlinger eller politiske Møder, hvor kun nu og da en enkelt Damehat rager frem mellem Mændenes Hoveder. Hvor da? I Kirkerne og Missionshusene kommer der mange, mest dog de Ældre, de Yngre i Teatrene, til Koncerter, i Danselokaler osv. De Steder kalder ikke forgæves paa Kvinderne. Og hvilke aandelige Rigdomskilder er de da — Kirke og Missionshusene ufortalt? — Teatrene nu om Stunder, med Operetter og Stykker i Buffalo-Bill Genren, giver kun karrig Næring for ny Tænkning, og aabner ikke Kvinderne en videre aandelig Horisont. Koncerterne har ogsaa stort Besøg, dog vel nærmest af Overklassens Kvinder. De kommer der ikke saa meget fordi Musikken og Sangens Toner har en dragende og betagende Indflydelse paa dem, som fordi det nu en Gang er »fint« at gaa til Koncert, og der gives da ogsaa Lejlighed til at vise det sidste nye Toilette. og se Fru Dit og Frøken Dats nyeste Kjole. Ventes der en Fyrste eller anden højtstaaende Person til Byen, eller er der ellers »fashionable news«, stimer Kvinderne sammen, Høje og Lave, Gamle og Unge, for at faa et lille Glimt af »Herligheden« at se; alle drevne af den samme »store« for Kvinderne næsten altbeherskende Følelse. Nysgerrighed.

I Organisationerne for de Fag, hvor Kvinder arbejder sammen med Mænd, skulde man synes, Kvinderne maatte betragte det som deres Pligt, at støtte deres mandlige Kammeraters Bestræbelser for bedre Løn- og Arbejdsvilkaar, men saadan er det langtfra.

I vor Organisation er der knapt mere end 12 a 14 % af vort Medlemstal Kvinder, og vort Fag beskæftiger endda disse i stort Tal. Vel arbejder mange af de kvindelige Medhjælpere for en elendig Løn og kan maaske undskylde sig med, at de ikke har Raad til at være Medlemmer, men det er dog ikke alle de kvindelige Medhjælpere, der arbejder under Pariakaar; der gaar Hundreder rundt, som er i saadanne Stillinger indenfor Faget, at man vanskeligt kan fatte det endnu ikke er gaaet op for dem, at de maa være med i den Organisation, hvis Opgave det er at skaffe lidt lysere og lykkeligere Kaar for de Tusinder af den Stand, der endnu saa at sige lever under Stavnsbaandets Aag.

Om det er fordi Kvinderne gennem Aarhundreder har levet i Underkuelse, at de endnu er saa bundne af alt det smaalige og hverdagsagtige, at de ikke engang gider være med i Kampen for deres Ret, jeg ved det ikke, eller er det Tiden med sine stedse større Nydelseskrav, al sin løsslupne Moral, der ikke ormaar at hæve Kvinden op til den Stilling, hun burde indtage baade i det faglige og i det offentlige Liv?

Et er imidlertid givet: Kvinderne maa lære at se Hulheden og Tomheden i Tiden, lære at indse, at »Flirt« og det »at behage« ikke længere skaber Kvinden eller giver hende hverken Selvstændighedsfølelse eller Tilfredshed. Det opnaar hun derimod, hvis hun bliver et lille virksomt Led, omend kun en liden Tak i Udviklingens store Hjul.

Hvor betydningsfuldt det Led skal blive, afhænger af hver Enkelt selv.

Johanne Berg.

Respekt for Loven!

Butikslukningsloven i Aalborg. — Vor Afdelings Kontrol.

Butikslukningsloven resikerer at udarte, fordi enkelte Forretningsdrivende bliver dens Bestemmelser overhørige, hvilket er lige hensynsløst mod de Købmænd. der overholder Lovens Forskrifter og de paagældende Forretningers Medhjælpere.

Vi har tidligere omtalt, at vor Aarhus-Afdeling har forstaaet at skaffe Loven respekteret, og det er os her en Tilfredsstillelse at meddele, at vore Aalborg-Kolleger har fulgt Eksemplet, for at gøre en Ende paa de Lovovertrædelser, der finder Sted i Limfjordsbyen.

Samtlige Aalborg-Blade har offentliggjort følgende Advarsel fra Bestyrelsen for »Foreningen af Handels- og Kontormedhjælpere i Aalborg. N. Sundby og Omegn«:

»I Loven af 23. Maj f. A. om Tidspunktet for Lukning af Butikerne paabydes, at disse skal holdes lukkede fra Kl. 8 og Kl. 11 Aften, henholdsvis de fem første og den sidste Søgnedag i Ugen, ligesom Ekspedition af Kunder, der har indfunden sig i Forretningen, før de nævnte Klokkeslet, ikke maa finde Sted længere end $^1/_4$ Time derefter.

Da adskillige Forretningsindehavere i Aalborg systematisk overtræder disse Bestemmelser til lige stor Fortrydelse for den største Del af deres Kolleger og for Medhjælperne i de paagældende Forretninger, gør man herved opmærksom paa, at Foreningen fremtidig ser sig nødsaget til at føre Kontrol med Lovens Overholdelse, og at i modsat Fald Anmeldelse til Politiet uopholdelig vil ske i hvert enkelt Overtrædelsestilfælde«.

Vore Kolleger har iværksat en meget effektiv Kontrol i alle Byens Hovedgader, og man agter iøvrigt at følge den i Aarhus benyttede Fremgangsmaade, uden at det — heldigvis — endnu har været nødvendigt at gaa videre end til Advarsler og Paamindelser.

Det tjener Aarhus- og Aalborg-Afdelingerne til Ære, at de er gaaet i Spidsen for en Taktik, der er den eneste formaalstjenlige og virkningsfulde Fremgangsmaade, for at skaffe Butikslukningslovens Bestemmelser respekterede.

Eksemplet, der her er givet, bør finde Efterlignelse overalt, hvor vore Afdelinger iagttager en systematisk Overtrædelse af Loven.

Mr. Nothing.

REDAKTØREN af de jyske Detajlhandleres ny Blad, »Jysk Handelsblad«, viser sig at være en ret oplyst Mand. Han har i hvert Fald et engelsk Leksikon, og i dette har han slaaet efter og fundet, at undertegnede *Anyones* Navn betyder: En eller Anden. I sin Glæde over dette Fund, har han ogsaa kunnet unde de Detajlhandlere, han p. t. (dvs.: For Tiden) har den Ære at skrive for, et engelsk Navn, og ved Hjælp af Leksikonet finder han, at Mr. Somebody (dvs. Nogen) kunde være et passende Navn for Købmanden. Meningen er vist, at det skal være et Nummer finere end mit Navn.

Men jeg paa min Side synes, at det er Synd, Redaktøren ikke ogsaa selv skal have et pænt, engelsk Navn, og det forekommer mig da, at *Mr. Nothing* (dvs. Hr. Ingenting), kunde være passende. Hr. Redaktøren kom nemlig først til Handelen den 1. Oktober d. A., den Dag han overtog Redaktionen af ovenbemældte Blad. Før den Tid har han drevet lidt mislykket Revolver-Journalistik, og med de Forudsætninger turde hans Erfaring og Indsigt i Handelsforhold være udtømmende angivet i dette Navn, ligesom det næppe kan kaldes ubetimeligt at erindre herom, da han den Dag, han paabegynder sin Virksomhed — dvs. i sit Blads første Nummer — allerede er naaet saa vidt, at han taler om de »unge« Bestyrelsesmedlemmer i vor Centralorganisation, naar de ser paa Brugsforeningsspørgsmaalet med Medhjælpernes og ikke med Mr. Somebodys eller Mr. Nothings Øjne. *Medlemmerne af vor Hovedbestyrelse har imidlertid alle været ved det Fag, de repræsenterer i mindst en halv Snes op til tyve Aar eller derover, og overfor dem er Hr. Redaktøren i Handels- og Handelsmedhjælper-Forhold derfor netop Mr. Nothing.*

For en ældre Handelsmedhjælper er der imidlertid ingen Anledning til at tage alt for haardt paa det unge, uerfarne Menneske. Tværtimod — jeg skal endog søge at vise ham lidt til Rette, saa at han maaske i Fremtiden kan undgaa forskellige af de Skær, han er løbet paa i de første Numre af sin Avis.

Naar *Mr. Nothing* saaledes i al Almindelighed, uden Skygge af Bevis, fremsætter den Insinuation, at adskillige Medhjælpere har været paa Landsudstillingen i Sommer for Købmændenes Penge, da maa jeg advare ham mod at betræde den Vej oftere. Han vil næppe kunde indynde sig hos sit nye Herskab ved den Slags plumpe Smædeskriverier. Men det har Hr. Redaktøren maaske alt erfaret? I »Jysk Handelsblad« »Redaktionskomité« sidder tre ansete Købmænd, d'Herrer Aagaard, Laursen og Tørsleff, og jeg kan ikke tro andet end, at disse Herrer som hæderlige Mænd meget skarpt har maattet misbillige sligt. *Mr. Nothing* maa huske, at man ikke godt kan drive Revolver-Journalistik i et Handelsblad.

Dernæst maa jeg bede *Mr. Nothing* erindre, at den udelte Beundring, jeg gav Udtryk i en tidligere Artikel overfor den lille Perle af en officiel Beretning, der udsendtes den 18. Juli, kun gjaldt denne Beretning. Man kan ikke saadan uden videre overføre denne Beundring paa den hele Detajlhandlerstand og dens Organisation; jeg finder tværtimod, at den desværre ikke altid har staaet saa ubetinget paa den betimelige og besindige Organisations Standpunkt som i Beretningen.

Mr. Nothing finder sig tilsyneladende ilde berørt af min Ros; men ogsaa dette er forkert. Selv om Mr. Anyone som Medhjælper naturligvis er en inferiør Person overfor Mr. Somebody, forbeholder jeg mig at sige min Mening om dennes Organisation og at rose den, saa tit den trænger dertil. Og naar den i saa høj Grad gør sig fortjent dertil som netop den 18. Juli, skal denne min Ros ikke fattes; thi jeg finder, at det er den bedste Diplomati at rose hvad der fortjener Ros.

Endelig er det forkert, naar *Mr. Nothing* med et Skrabud for Herskabet taler om Detajlhandlerstandens »yderst velvilige og opofrende Imødekommenhed« i 7-Lukningssagen. Den Sag er saamænd i lige saa høj Grad i Medhjælpernes og Købmændenes Interesse, og havde *Mr. Nothing* været ved Handelen for blot et Par Maaneder siden, vilde det nok være gaaet op for ham ved at læse forskellige Købmænds Udtalelser om dette Spørgsmaal i de af os i Sommer uddelte 7-Lukkings-Pjeser. Men da var han ikke ved Handelen, og Sagen havde altsaa den Gang ingen Interesse for ham, saa det er vel for meget forlangt, at han skal kende noget hertil.

Forhaabentlig vil disse Bemærkninger være til Nytte for »Jysk Handelsblad«s med Handelsmedhjælper-Forhold ukendte Redaktør i hans fremtidige Arbejde, og jeg skal ikke undlade vedblivende at følge hans Færd med Interesse, mens han tager de første vanskelige Trin paa den ny Bane. *Mr. Nothing* vil derfor altid kunne gøre Regning paa min yderst velvillige og opofrende Imødekommenhed, naar det kniber med at klare Skærene.

Anyone.

Medhjælperne og Arbejdernes Brugsforeninger.

ENDSKØNT SPØRGSMAALET om Medhjælpernes Stilling til Brugsforeningerne ved Hovedbestyrelsens Beslutning har fundet sin foreløbige Løsning, og til Trods for, at Emnet derfor nu burde være uddebatteret, kan jeg dog ikke undlade ganske kort at tage til Genmæle overfor Anskuelser, der er fremsat i forskellige Artikler, og som er rettet mod mit første Indlæg i denne Sag.

Inden jeg gaar over til at svare paa de Angreb, der er rettet mod mig, ønsker jeg at udtale, at jeg i Hovedsagen ganske kan slutte mig til Hr. P. Stavnstrups Standpunkt, naar han mener, at det ikke kan nytte noget, om Medhjælperne vilde modarbejde Brugsforeningerne; thi disse er en nødvendig Følge af de bestaaende Tilstande. Brugsforeningerne — ligesom Kooperationen overhovedet — er en Institution, som Samfundet paa et vist Tidspunkt af sin Udvikling er modent til at optage som en fast Organisme, og som derfor vil gaa sin Sejrsgang over hele den civiliserede Verden, hvormeget den saa end modarbejdes af forskellige Klasser, som ser sine Interesser truede derved. Dog maa man ikke overvurdere Kooperationens samfundsomdannende Evne. Kooperationen er ikke den eneste Vej til Samfundets Generobring af Kapitalen, det er kun en meget begrænset Del af Kapitalen, som kan bringes over paa Folkets Hænder ad den Vej, nemlig kun en Del af Handelskapitalen og den Del af den industrielle Kapital, som anvendes til Produktion af de umiddelbare Forbrugsgenstande, medens den overvejende Del af Kapitalen, den Del, som er anvendt til Produktion af Raastoffer, Maskiner, Transportmidler, Bygningsmaterialier etc. vil forblive paa private Hænder og stadig blive anvendt til Udbytning. Ligesom der efter Produktions-Kooperationens Almindeliggørelse stadig vil være en overvejende Del af Industrikapitalen paa private Hænder, saaledes vil der ogsaa efter Konsumtions-Kooperationens Almindeliggørelse findes en Del af Handelskapitalen disponibel til private Forretninger. Man behøver ikke at frygte for, at Detailhandlerstanden fuldstændig vil forsvinde, heller ikke at den vil blive tilintetgjort pludselig; thi det ligger i alles, og ikke mindst i Arbejdernes egen, Interesse, at gøre Overgangen fra den ene Form til den anden saa jævn som mulig, saaledes at Detailhandleren kan flyttes fra det oprindelige Erhverv til et andet, uden at forøge de Arbejdsløses Antal.

Som jeg fremhævede i mit første Indlæg, er det aldeles ikke givet, at de paatænkte Brugsforeninger skal iværksættes og ledes af Socialdemokratiets Førere og at kun Socialdemokrater kan blive Medlemmer, hvad flere af de ærede Indsendere synes at forudsætte. Det er tværtimod sandsynlig, at Foreningerne vil forholde sig fuldstændig nevtrale i politisk Henseende og give Adgang for Folk af alle Anskuelser. »Pax« har derfor ingen Grund til at frygte for, at Socialdemokraterne skal blive eneraadende i Foreningernes Ledelse og gennemføre deres Lønningsprincip, hvorved »den ene ikke maa faa mere i Løn

end den anden«. Selv om Socialdemokraternes Principper bliver de raadende i Brugsforeningerne, vil Virkningen ikke blive, at alle faar den samme Løn uden Hensyn til det Arbejde, der udføres. Lønnen maa derimod overalt, og i alle Tilfælde under et eventuelt socialistisk Regimente, rette sig efter Arbejdsydelsen, efter det udførte Arbejdes Værdi, saaledes at den unge, uerfarne Medhjælper ikke kan faa samme Løn som den ældre og øvede, der kan udføre langt mere Arbejde. Man kan udmærket godt med Alderen, Øvelsen og den deraf følgende større Arbejdsydelse vente at avancere til højere Lønninger. Med Hensyn til Lønnen i Almindelighed, skal jeg blot anføre, at Arbejderne selv er klar over, at de maa betale en højere Løn end almindelig, for at kunne erhverve de dygtigste Kræfter til deres Forretninger.

Hvad angaar Medhjælpernes Antal skal jeg kun tilføje til Hr. Stavnstrups Indlæg (at den med de billigere Varepriser følgende større Omsætning, vil kræve større Medhjælperhold), at naar det samme Antal Ekspeditioner skal udføres paa kortere Tid end ellers — og at Arbejdstiden vil blive forkortet, kan anses for sikkert — saa maa der ansættes flere Medhjælpere, for at kunne imødekomme Publikums Krav paa hurtig Ekspedition.

Udsigten til at drive en selvstændig Forretning bliver naturligvis langt mindre, naar Arbejderklassens Brugsforeninger oprettes, end den er under den nuværende Tilstand, men selvstændig er der jo dog allerede nu kun faa Medhjælpere, der kan tænke paa at blive, naar de vil gøre sig Haab om at leve nogenlunde menneskeligt. Naar man tager i Betragtning, at der aarlig i Kjøbenhavn maa bukke 1000 Detailforretninger under i Konkurrencen, og naar man husker paa, at der for hver fire af de bestaaende Forretninger, der oprettes aarlig, gaar een i Stykker, vil de fleste sikkert foretrække en betryggende Stilling som Lønarbejder fremfor den evindelige Kamp, som mange Handlende fører for at holde Forretningen gaaende, og som endda kun giver dem en Stilling, der i mange Tilfælde er langt under en almindelig Lønarbejders.

De sidste Bemærkninger fra min Side i denne Sag er følgende Resumé af mine Anskuelser: Da ingen ad lovlig Vej kan forhindre Omsætningens Ordning gennem Brugsforeningerne, men maaske for en kort Tid standse deres Udvikling, da Tanken om Selvstændighed allerede under de nuværende Forhold maa være udelukket for det overvejende Antal af Medhjælpere, da Lønnen vil blive større og Arbejdstiden kortere, saa bør Medhjælperne i Pagt med Samfundsudviklingen og det menneskelige Fremskridt støtte Brugsforeningsbevægelsen.

L. Andresen.

Imod Brugsforenings-Projektet.

I GAMLE DAGE saa en Købmand saavelsom Haandværkeren med Ærbødighed op til sit Fag, han elskede det, og værnede om det med en Pietet, som kun den kan gøre det, der føler, at det Fag han har lært, for ham er ensbetydende med, at han er kommen paa den rigtige Hylde.

Mon dette skulde være „en Saga blot"? Man fristes til at tro saadan, naar man læser Hr. P. Stavnstrups to Artikler i »D.H.K.M.T" af $^{15}/_{9}$ og $^{1}/_{10}$ d. A.

Hr. Stavnstrup forsøger gentagende Gange i sine Indlæg at forherlige Brugsforeningstanken, paa Basis af de alt bestaaende Foreninger, og han gaar endog saa vidt i sine Betragtninger, at han benævner disse som et Samfunds-Gode. Han skriver saaledes:

»Medens hidtil her i Landet kun Landboerne har været opmærksomme paa det Samfunds-Gode, Brugsforeningerne er o. s. v.«

Nu ved man imidlertid, at Motiverne til, at Landboerne har fundet sig foranledigede til at etablere disse Forbrugsforeninger, slet ikke kan findes blandt Hr. Stavnstrups saa lovpriste Samfunds-Goder, derimod findes de lettest, og det ved vel enhver Medhjælper, som blot er en lille Smule med paa de sidste 20 Aars Udvikling herhjemme, i Partiskhed, Politik og Menneskenes stadige Hang efter Bekvemmelighed. Vi ved jo nemlig, at det gamle og paa mange Pladser endnu eksisterende Læbæltesystem, forbyder en Købmand at nedsætte sig i en bestemt Afstand fra vedkommende By. Herpaa forstod Landboerne at raade Bod; ved at danne en Forening kunne de etablere en Forretning, som omfattede saavel Kolonial og Manufaktur som Isenkram og Skotøj; ej heller var de i Knibe, naar de skulde vælge »Uddeler« eller Bestyrer, der var noken »Trofast« mellem Medlemmerne, som vilde have det Ben, og saa havde det da altid den Fordel, at det var en af vore »Egne«. D'Herrer faglærte »Commisser« fra Byen var vist for fine til de landlige Omgivelser, mente de.

Nok om det, Lars Hjulmand eller Per Væver, eller naar det skulde være rigtig godt, den gamle pensionerede Degn og Skolelærer, Dannebrogsmand Jens Christian Sørensen blev ophøjet til Byens og dens Beboeres eneregerende »Forretningsmand«, og Virksomheden paabegyndes.

Varerne skal købes hjem, det kan da ikke være saa vanskelig en Sag, tænker den »nybagte« forhenværende Dit og Dat. Han har nogle Aviser, hvori forskellige Grossister og Fabrikanter har løbende Annoncer, saasom »Forlang altid« — — — »Brug altid« — — »Køb altid« — — o.s.v.

Hej, hej, tænker den vordende Forretningsleder, det er noget for os. De Firmaer, som averterer i vor Avis, skal have Leverancen. Og der bliver vist næppe spurgt, om nu ogsaa Varen staar i passende Forhold til Reklamens Løfter.

Vi kan vistnok være enige om, at saadan ser det ud bag Kulisserne i Aaret 1909, og det synes mig at være et lidet attraaværdigt Gode, at eftertragte — langt mindre at forherlige. Skulde man virkelig foretrække denne Klasse Detaillister fremfor den selvstændige, faglærte Handelsstand? Jeg tillader mig at betvivle det.

Hele denne Rørelse er delvis fremkommen paa Grund af de kjøbenhavnske Fagforeningers Beslutning om at forsøge at starte lignende Foretagender, som de her omtalte. For at de skulde blive anderledes og bedre, har jeg foreløbig ikke megen Tiltro til.

Rent bortset fra ovenstaaende Betragtninger, er jeg tilfreds med den af vor Hovedbestyrelse tagne Beslutning, om vor Organisations Stilling til denne Bevægelse; thi vi skal og maa være *passive* i denne, og se Tiden an. Vi er jo desværre ikke stærke nok til at gøre andet, men herfra og til det af Hr. Stavnstrup anviste Forherligelsesstandpunkt, er et saare langt og farligt Spring.

»Lad os ikke tage Hatten af, før vi ser Manden«, derfor synes det mig at være for tidligt at prise Systemet, det gamle in mente, og forinden vi ser det nye af Arbejderne projekterede Foretagende ført ud i Livet. De Symptomer, som alt kan spores, ere ikke de allerbedste Varsler for en for Handels- og Kontormedhjælperne heldig Løsning af Spørgsmaalet.

Nej, lad os som sagt holde os passive og se til, hvorledes disse nye kooperative Foretagender vil blive førte ud i Rampens Lys. Muligvis kunne vi forinden faa en anden Regering, som paa Rigsdagens Bord vilde fremlægge Lovudkast, der først og fremmest ophævede den Ulighed, som bestaar mellem den virkelige Købmand og »Brugserne« og paalagde disse sidste samme Skatter og lignende Byrder, som er de første tildelte.

Dernæst kunde jeg tænke mig en mere betryggende Beskyttelse af Handelsstanden i sin Helhed, f. Eks., at den, som gik denne Vej, ligesom Vare- og Vexelmæglere, skulde aflægge en Prøve forinden de befandtes at være skikkede til at have med Handel og Omsætning at gøre.

Schouboe.

Vi har endvidere modtaget følgende Indlæg, som vi — hvad Slutningen angaar — gengiver med alt muligt Forbehold. Indsenderen er nemlig i sin Slutbemærkning i aabenbar Modsætning til Medhjælperbevægelsens Hensigt: Forbedring af Medhjælpernes Arbejdsforhold gennem faglig Organisation, og ikke ved Udstedelse af Selvstændigheds-Vexler, der maaske aldrig bliver accepteret:

Angaaende Hr. P. Stavnstrups Indlæg finder jeg Anledning til et ganske kort Gensvar.

Hr. S. mener, at naar Brugsforeningsbevægelsen har faaet Indpas over det ganske Land, saa vil der blive gode Tider for Medhjælperne. Mon det er sikkert? Jeg for mit Vedkommende tvivler; thi man kan vist gaa ud fra, at hvad Lønnen angaar, da kan der ikke opnaas saa meget i en Brugsforening som hos en Købmand. Hvordan skal en Handelsmedhjælper forresten ogsaa kunne holde med Brugsforeningsbevægelsen i andre Henseender; thi man arbejder jo dog for selv engang med Tiden at blive Selvstændig. Men dette bliver jo komplet umuligt, saafremt Kooperationen indføres. Dersom man sympatiserede med den maatte man nu modarbejde sin egen Principal, for at fremme Kooperationen saa meget som muligt.

Jeg tror, at efterhaanden som Medhjælperne selv bliver selvstændige, bliver der bedre Tider, fordi de lærer at erkende, hvad Sammenhold er.

E. Jespersen, Herning.

Fra vort Hovedkontor.

Maanedsberetning — Forretningsudvalgsmøde.

INDHOLDET AF DE, siden vore sidste Meddelelser under denne Rubrik, udsendte Maanedsberetninger, har i det væsentligste været omtalte i særlige Artikler her i Bladet.

Naar undtages de vellykkede *Stævner* i Roskilde (med *Chr. Ingvoldsen* og *Elisabeth Jørgensen* som Talere) og Maribo, hvor *N. C. Nielsen*, Kolding, talte, og hvis agitatoriske Betydning har været utvivlsom, blev August som den egentlige Feriemaaned ikke kendetegnet ved nogen særlig Virksomhed udadtil.

Derimod har man ogsaa i September begyndt at forberede indeværende Agitationskampagne. *Agitationen* er ordnet gennem Agitationsudvalgenes Rekonstruktion, og Arbejdet er indledet for Oprettelse af nye Afdelinger. Af saadanne bragte Maaneden os *Hobro*, hvor der opnaaedes et særdeles godt Resultat, medens de Forsøg, der blev foretaget i Silkeborg og Skelskør ikke førte til nye Afdelinger, omend vort Medlemstal forøgedes, og en senere Oprettelse af Afdelinger paa disse Pladser ingenlunde er opgivet.

Centralorganisationen har allerede i Aar modtaget Halvdelen af det til Handelsorganisationer bevilgede Beløb Kr. 1250, som *Statstilskud til Foredrag*, og saaledes, at dette ydes Centralorganisationen og af denne uddeles til Afdelingerne. Formanden har forberedt en Foredragsrække og Enkelt-Foredrag.

Hovedbestyrelsen afholdt Møde d. 5te September og tog bl. a. vigtige Beslutninger vedrørende Oplysningsbureauet, Agitationsarbejdet i Kjøbenhavn, Brugsforeningsbevægelsen etc., ligesom

Fabrikslovens Revision foranledigede en Udtalelse angaaende Medhjælpernes Stilling til Arbejderbeskyttelseslovgivningen. Denne Betænkning er indsendt til den forespørgende Institution: Arbejdsraadet, der iøvrigt med Henblik paa Lærlingeloven har henvist til Indenrigsministeriet, som har faaet alt Materiale angaaende dette Anliggende overleveret.

Hovedkontoret har i Maanedens Løb udsendt Regnskab, Cirkulærer, nye Afregningsblanketter og melder om jævn Fremgang, idet 126 nye Medlemsbøger er udfærdigede.

* * *

Centralorganisationens *Forretningsudvalg* (*Chr. Ingvoldsen, Vald. Pedersen* og *Vilh. Hansen*) holdt ordinært Møde den 24. September. — *Foredragene* drøftedes. Man kunde disponere over en Mængde Foredragsholdere - hvoraf de fleste er meget kendte Navne. En Foredragsrække om »Medhjælperne og Arbejderbeskyttelsen« af Dr. polit. *Frantz Pio* planlagdes til November; de øvrige stilles i Bero til efter Nytaar.

Frk. *Elisabeth Jørgensen* havde stillet sig til Disposition som Foredragsholder ved en Række *Møder i Afdelingerne* — et Tilbud Udvalget modtog med Tak. Nærmere Arrangement fastsattes.

Formanden forelagde et Par Sager af speciel Karakter og vedrørende Medhjælpernes retslige Stilling. Overgaves til Centralorganisationens juridiske Konsulent *Carl Christensen*, Aarhus, Oprettelse af *Retshjælp* for Centralorg. Medlemmer planlagdes, og skal være ordnet til næste Møde.

Endvidere vedtog Udvalget Tilslutning til »Dansk Forening for Arbejderbeskyttelse« og »Det sociale Sekretariat og Bibliotek» — og drøftede iøvrigt en Mængde administrative og regnskabsmæssige Anliggender.

Hjørring.

1899 — 14. November — 1909.

SØNDAG den 14. November er det 10 Aar siden, at voreStandsfæller i Vendsyssels Hovedstad — med Assistance af den unge Medhjælperforening i Aalborg — oprettede en Forening, der endda kom til Verden med lidt Rabalder, idet den, fra anden Side, publiceredes som en Fagforening tilsluttet Arbejderpartiet.

Det sidste viste sig snart at være en forhastet Meddelelse, hvorimod den unge, faglige Forening gennem Tiden skulde blive ført frem med Omsigt i den rigtige Retning.

Hjørring-Afdelingen har altid været præget af Stabilitet og solid Foretagsomhed. Og naar dette er Tilfældet og Foreningen iøvrigt maa regnes blandt Centralorganisationens bedste Afdelinger, skyldes det fortrinsvis de dygtige Foregangsmænd der i Aarenes Løb har været i Téten.

Af disse Kolleger vil flere være kendt langt udenfor det lokale Omraade. Saaledes Hovedbestyrelsens mangeaarige Sekretær, Fuldmægtig *A. Andreasen*, der en Tid lang var Afdelingens Formand og stadig er et skattet Medlem af Bestyrelsen. A. er iøvrigt en kendt Hjørringenser, mangeaarigt Bestyrelsesmedlem i Borger- og Haandværkerforeningen og Medlem af Hjørring Byraad. — Sekretæren er den mellem nordjyske Kolleger med Rette højt skattede Herredskontorist *Anger Ipsen*, der hører til de bedste Kræfter indenfor vor Organisation, — en høj, karakteristisk Skikkelse, der, skønt graanet af Tiden, har det samme friske Syn paa Organisationsspørgsmaalet som for 10 Aar siden. *Anger Ipsen*, der er en Taler af Rang, er ligesom *Andreasen* Medstifter af Afdelingen, og var i nogen Tid dens Formand. Blandt Formændene skal ogsaa nævnes *H. Hein*, en ældre, sympatetisk Kollega, som Deltagerne i flere af vore repræsentative Møder vil erindre.

Afdelingens nuværende Formand, Kommis *N. Nielsen*, og Kassereren, Bogholder *A. Nielsen* har megen Andel og Ære i den smukke Position, som den indtager indenfor Centralorganisationen.

Ved 10 Aars-Festen den 14. November, der indledes paa den værdigste Maade ved et Agitationsmøde, vil vor yngste og dygtigste Agitator tale fra det samme Sted, hvorfra Organisationens Ord første Gang lød til Hjørring Handels- og Kontormedhjælpere.

Held og Fremgang i de kommende Aar!

Landsudstillingen og Handels- og Kontormedhjælperne.

I »JYDSK HANDELSBLAD« Nr. 2 (8. Oktbr.) skriver Redaktøren, Hr. Bendix Olesen, under Artiklen »Landsudstillingen« bl. a.: »At Udstillingen ikke har være billig for en stor Del af Byens Ungdom, er desværre hævet over enhver Tvivl. De Penge, Ungdommen har lagt derude er hverken faa eller smaa, og det har næppe til enhver Tid været deres egne. Derom kan adskillige Købmænd fortælle et Par Ord, ligesom Pantelaanerne bedrøvet betragter deres store Lagre, hvoraf Størstedelen aldrig vil blive indfriede, men maa vandre paa Auktionsbordet«.

Det forekommer mig at være et lovligt stift Stykke af Hr. B. O. at fremsætte en saadan Sigtelse mod Handels- og Kontormedhjælperne i Almindelighed, Hr. B. O. præsenterer sig i hvert Fald ikke som udpræget Gentleman ved at fremkomme med sligt. Det kunde interessere mig at vide, hvorledes Hr. Redaktøren er kommen til dette Resultat; thi jeg tror at turde sige, at de »adskillige« Købmænd sagtens indskrænker sig til en eller anden pessimistisk Herre, der har set sine og andres altfor store Forhaabninger til Landsudstillingen briste. Saa har vi da igen Historien om den lille Fjer, der blev til 7 Høns. Men Hr. B. O. maa dog være naaet den Alder, hvor man ikke løber med Sladder eller som en gammel Kælling lader sig binde alt paa Ærmet. Rygter — fra Administrationens til Abessiniernes Bedrifter — har der saamænd svirret Mængder af her i Aarhus, og det baade under og efter Udstillingen, men lad os dog endelig ikke være saa entreprenante straks at fæste Lid til den første den bedste Skrøne.

Er der virkelig her passeret noget af den Art, Hr. B. O. omtaler, hvorfor saa ikke fremkomme med Fakta, istedetfor at kæmme alle over en Kam. Og har Hr. B. O. været Vidne til, at en eller anden ung Mand har ment at kunne undvære Vinterfrakken og som Følge deraf har tilladt sig at »stampe« den, saa vedkommer det jo aldeles ikke »Hr. Redaktøren« af »Jydsk Handelsblad«.

At fremkomme med en Sigtelse af saadan Art i et offentligt Blad og derved dømme alle uskyldige sammen med en enkelt eventuelt skyldig, klæder ikke sin Mand. Det bør Hr. B. O. huske for Fremtiden. Men Revolverjournalistiken har efter sikkert Forlydende altid været Hr. B. O.s stærke Side. Om det Blad, han redigerer, i Længden kan være tjent med at blive ledet i den Genre, turde imidlertid være Tvivl underkastet.

Aarhus, Oktober 1909.

Robert Petersen.

Litteratur.

HAGES HAANDBOG I HANDELSVIDENSKAB 3die Udgave. (Tilsendt fra G. E. C. Gads Forlag). Hele 17 Aar er hengaaet siden dette Standard-Værk første Gang berigede den dengang ingenlunde fyldige handelstekniske Litteratur med en allerede længe savnet encyklopædisk Fremstilling af Handelens Udvikling og Væsen, dens retslige og praktiske Vilkaar og teoretiske Hjælpemidler. I 1906 begyndte 2den Udgave at udkomme, og nu modtager vi et Hefte med en smagfuld Omslagstegning — det første at Haandbogens 3die Udgave.

Af disse 3 Udgaver kan man maale de stigende Krav, der stilles til Handelens Udøvere — og heraf ikke mindst til Medhjælperne. Det er ikke almindeligt, at et Værk, der koster henimod en Snes Kroner og som udelukkende henvender sig til et bestemt Erhvervslag, saa hastigt oplever en Nyudgave. Dog finder dette sin naturlige Forklaring i den Udvikling, Forretningslivet undergaar, Handelsskolesagens Fremgang og de øgede Fordringer, som Tiden stiller til alsidig merkantilteoretisk Uddannelse.

Den nye Udgave redigeres ligesom sidste Udgave af Direktør for Statens statistiske Bureau *Michael Koefoed*, og Kontorchef i Nationalbanken *Emil Meyer*, og vil naturligvis blive up to date, saaledes at de sidste Aars Ændringer i Handels- og Toldlovgivningen, Metersystemets Indførelse osv. medtages under de paagældende Afsnit. Ogsaa i grafisk Henseende vil den foreliggende Udgave betegne et Fremskridt, idet baade Papir og Tryk er særdeles tiltalende og af mere moderne Præg end i de foregaaende Udgaver.

Hages Handelsvidenskab, hvis Indhold vi udførligt omtalte, da 2den Udgave i sin Tid udsendtes, kan jævnstilles med de bedste udenlandske Værker af denne Art. Lige nyttig og uundværlig for den selvstændige Købmand som for Medhjælperne bag Disk og Pult, vil Haandbogen i sin nye Skikkelse blive en Raadgiver og Vejleder, der ikke vil blive adspurgt forgæves, — og derfor ikke bør savnes paa nogen Medhjælpers Boghylde.

Subskriptionsvilkaarene (30 Hefter a 60 Øre) er overkommelige for Enhver, og der bydes Ejerne af 2den Udgave den Fordel, at de mod Tilbagelevering af denne erholder den nye Udgave for $^3/_4$ af Bogladeprisen.

DANSK NORSK ESPERANTO ORDBOG (Tilsendt fra det Schønbergske Forlag) afhjælper Savnet af en for det regelrette Studium af Verdenssproget nødvendig Haandbog. Under Redaktion af den kendte Esperantoforkæmper *Kaj Bendix*, bistaaet af flere danske Esperantister, fremtræder Ordbogen i nitid Udstyrelse med 176 tættrykte Sider til en Pris af Kr. 3.— indbunden.

Det har været Udgiverne magtpaaliggende i denne Bog at forene det videnskabelige Leksikons Fuldstændighed med Lommeordbogens Haandterlighed og Prisbillighed.

Den indeholder en i Forhold til det begrænsede Omfang forbavsende righoldig Ordsamling, foruden en fuldstændig og let overskuelig kortfattet Oversigt og Vejledning i Esperantosproget. Der er kun medtaget det strængt nødvendige Ordstof, d. v. s., der er udeladt saa godt som alle Ordsammensætninger, man uden Vanskelighed kan danne selv.

De Punkter, der volder Begynderen særlig Vanskelighed, er i Ordbogen gjort til Genstand for en meget grundig Udarbejdelse. Man finder ved et Ord som f. Eks. »slaa« ikke mindre end 29 Sammensætninger, der er gængse i daglig Sprog.

NORSK-TYSK HANDELSKORRESPONDANCE-ORDBOG. Af cand. mag. Arnt Næss, Kristiania (Tilsendt fra G. E. C. Gads Forlag). Denne Hjælpebog tager Sigte paa Handelsskoler og Korrespondenter, der hidtil ikke — hverken paa Dansk eller Norsk — har haft Adgang til en med Henblik paa Handelskorrespondance specielt udarbejdet Ordbog. Stoffet er skønsomt ordnet, og den ringe Afvigelse i dansk og norsk Skriftsprog vil ikke volde danske Brugere nogen Vanskelighed.

Forfatteren synes med Held at have skilt Klinten fra Hveden i den Rigdom af Former, der er tysk Handelskorrespondance-Tegen, og ved sin Overskuelighed og de veltrufne Eksempler vil Ordbogen betyde et virkeligt tidsbesparende Hjælpemiddel.

Rejseunderstøttelser.

Handelsministeren foreslaar at forhøje Bevillingen.

FORUDEN DE ALMINDELIGE, Handel, Omsætning og Søfart vedrørende Forhold, er ogsaa Sager, der angaar Handelsstandens faglige Uddannelse, Handelsskolerne, Rejsestipendier for unge Handelsmænd, samt Bidrag til Foredrag i Handelsstandens Organisationer, henlagt under Ministeriet for Handel og Søfart.

Under det nye Fagministeriums Budget paa Finansloven 1910—11 opføres Kr. 25,000 som aarlig Bevilling til Rejseunderstøttelser for unge Handelsmænd. Nærmeste Aarsag hertil er, at den hidtidige Bevilling af Kr. 20,000 aarlig, der gives paa 5 Aar, udløber med Finansaaret 1909—10, og Ministeriet har derfor benyttet Lejligheden til at foreslaa en aarlig Forhøjelse af Kr. 5000, der uden Tvivl vil blive sanktioneret af Rigsdagen.

Hensigten med Forhøjelsen er især at sætte Rejsestipendieudvalget i Stand til at yde unge Handelsmænd, hvis Maal er oversøiske Pladser, passende Stipendier, hvilket ikke hidtil er lykkedes i den ønskede Udstrækning. Af de ministerielle Budgetbemærkninger fremgaar det forøvrigt, at Gennemsnitstallet af Ansøgere har været 155 om Aaret, men heraf har man dog maattet begrænse Understøttelsen til ca. 40, der har modtaget Stipendier fra Kr. 300 til Kr. 1250.

Rejsestipendieudvalget, der foretager Fordelingen, bestaar af Repræsentanter for Grosserer-Societetet, Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse, Den danske Handelsstands Fællesrepræsentation og Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger (ved Hr. *Chr. Ingvoldsen*). Fordelingen af Stipendierne for indeværende Aar foretages ved et Møde, der afholdes i Kjøbenhavn i indeværende Maaned.

Conto pro diversi.

BRUGSFORENINGS-DEBATTEN,

der gennem længere Tid har været ført her i Bladet, kan snart betragtes ebbet ud; idet Forudsætningen for en fortsat Drøftelse af Spørgsmaalet, som tidligere anført, er at fremtidige Indlæg indeholder *nye* Synspunkter. Da vi hidtil loyalt har givet Plads for alle Anskuelser, kan vi derfor nu uden at opgive vor Objektivitet, renoncere paa Offentliggørelse af saadanne Artikler, der ikke opfylde fornævnte Betingelse. Hovedbestyrelsens Standpunkt vil blive behandlet i et Par afsluttende Artikler.

KOMMUNAL VEDTÆGT I VEJLE.

For over et Aar siden vedtog Vejle Byraad, foranlediget af et Andragende fra vor derværende Afdeling, en Vedtægt for Børns og unge Menneskers Arbejde. Men ogsaa her viste det sig, at det kommunalpolitiske Initiativ kan være langt mere fordomsfrit og beskyttelsesvenligt end det ministerielle; thi først for kort Tid siden har Hr. Klaus Berntzen givet Vedtægten Sanktion — efter at den 5—6 Gange er passeret mellem Vejle Byraad og den røde Bygning paa Slotsholmen, og — hvad der er det beklagelige — er undergaaet tilsvarende Beskæringer i sine oprindelige, virkningsfulde Reformbestemmelser.

Den sanktionerede Vedtægt fastsætter en 10 Timers Maximalarbejdsdag for Handelslærlinge, indenfor Tiden mellem Kl. 6 Morgen og 8 Aften, undtagen Aftenen før Søn- og Helligdage samt de sidste 7 Dage før Jul, og indeholder iøvrigt de i andre Vedtægter almindelige Forskrifter.

Trods den ministerielle Censur betegner Vedtægten følgelig et Fremskridt, og vor Korrespondent meddeler, at Politimesteren har lovet et effektivt Tilsyn m. H. t. Overholdelsen.

HANDELSMINISTERIET OG HANDELSSKOLERNE.

Ministeriet for Handel- og Søfart budgetterer Kr. 507,730.— paa Finanslovforslaget 1910—11. Heri er ogsaa Handelsskolerne betænkt med et Beløb, der er større end hidtil, fordi der tilsigtes en formaalstjenlig Ændring i Statens Forhold til disse Skoler, der alle er oprettet og administreret som private Undervisningsanstalter. Ministeriet (Staten) tilsigter nu at fastlægge forskellige obligatoriske Fag, der kontrolleres af Ministeriet, medens det dog stilles Skolerne frit for at optage andre, særlige Fag paa sin Læreplan, og selv fastsætte de derhenhørende Eksamens-Krav og — Opgaver. Desuden er det Hensigten at inddrage de kjøbenhavnske Læreanstalter Niels Brocks Han-

delshøjskole og Købmandsskolen under Undervisningsinspektørens Inspektion, ligesom den nye Ordning tilsigter en mere effektiv ministeriel Kontrol med de nu bestaaende ca. 60 statsunderstøttede Skoler.

MEDHJÆLPERNE OG AFHOLDSSAGEN.

Karakteristisk og glædeligt er det, at Afholdssagen tæller ikke saa faa af Centralorganisationens mest aktive og dygtigste Forkæmpere. Flere af disse Kolleger indtager samtidig fremskudte Stillinger indenfor Afholdsbevægelsen. Vor tidligere Afdelingsformand i Middelfart, Bogholder *Adolf Hansen*, deltog saaledes i den internationale Afholdskongres i London afvigte Sommer som Medlem af den danske Delegation. Hr. H. deltog ved denne Lejlighed i Oprettelsen af en international Forbudsforening, der i sit Repræsentantskab har adskillige almenkendte, fremragende Mænd af forskellige Nationaliteter. Det vil interessere vore Læsere at erfare, at *Adolf Hansen* valgtes til Medlem af Bestyrelsen for den nye mellemfolkelige Afholdsorganisation.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage før Bladet skal udkomme.

Aarhus. Formanden, *Robert Petersens* Adresse er fremtidig *Søndergade 34*[1]. Træffes som Regel hjemme mellem Kl. 2—3 og efter Kl. 8 Aften, dog med Undtagelse af Tirsdag og Torsdag.

Esbjerg. Foreningen »Hermes« afholdt Onsdag den 20. Oktober sit første Medlemsmøde. Formanden, *I. P. Godtfredsen*, bød Forsamlingen Velkommen og udtalte sin Glæde over den store Tilslutning, samt anmodede Medlemmerne om vedblivende at give Møde *hver Onsdag Aften* til Foredragene, Oplæsning etc. Dernæst holdt Herr *Blom* Oplæsning og høstede stort Bifald for sine udmærkede humoristiske Historier. Efter Oplæsningen var der kammeratligt Samvær med Musik og Sang af de musikalske Medlemmer. Der var kommen mange nye Medlemmer til Stede. En smuk Rekord er sat af det ny Agitationsudvalg, som paa 5 Dage har indmeldt 20 Medlemmer i Foreningen. Den 1. November begynder Læsekredsen, Sprogkursus og Gymnastik, som har fundet stor Tilslutning blandt Medlemmerne. *I. P. G.*

Frederikshavn. Tirsdag den 5. Oktober afholdtes den ordinære Generalforsamling paa »Centralhotellet«. Til Bestyrelsen valgtes *Jens P. Jensen, Chr. Olsen, Fr. Nielsen, M. Madsen og H. Iversen*. Til Suppleanter valgtes *Joh. Kjølhede* og *Niels Jensen*. Til Revisor valgtes *Carsten Petersen*

Ved det paafølgende Bestyrelsesmøde var Fr. Nielsen og Chr. Smith fraværende. Hvervene fordeltes saaledes: *M. Madsen*, Formand, *M. Brøndberg*, Næstformand, *Chr. Olsen*, Kasserer og *H. Iversen*, Sekretær. *I.*

Horsens. Den halvaarlige Generalforsamling afholdtes paa Palaiskaféen den 7. ds.

N. Dahl bød paa Bestyrelsens Vegne Velkommen og anmodede Medlemmerne om at give Decharge for Forsamlingens Udsættelse til denne Maaned, hvilket grundede sig paa lokale Hensyn, man har maattet tage. Til Dirigent valgtes Lagerforvalter *F. C. Nielsen*.

Sten Vandborg aflagde derpaa Beretningen og nævnede blandt de vigtigste Sager, der havde foreligget, Interpellationen til Folkethingskandidaterne og Sommerstævnerne. Der var særlig bleven virket for Tilslutning til Koldingstævnet. Endvidere havde man virket for 7-Lukningen; Resultatet blev, at Horsens i denne Henseende stod som No. 2 blandt Landets samtlige Byer. Foreningens Medlemsantal var steget med 22½ %. — Beretningen godkendtes enstemmigt. — Det vedtoges at afholde ugentlige Mødeaftenen ligesom forrige Vinter paa »Palaiskaféen« og man haaber disse vil blive godt besøgte.

Til Medlemmer af Fest- og Agitationsudvalget valgtes henholdsvis: Kommis *Olesen* og Handelsrejsende *H. Chr Axelsen*. og til Suppleanter for Bestyrelsen: Boghandlermedhjælper *J. Jønsson* og *H. Chr. Axelsen*.

Under »Eventuelt« fremkom der Forslag om at søge oprettet et Gymnastikhold for Vinteren, og der nedsattes et Udvalg til at arbejde videre for Sagen.

Dirigenten hævede sluttelig den vellykkede Generalforsamling Kl. 12½ med at udbringe et kraftigt besvaret Leve for Foreningen og for Centralorganisationen.

Paa et efter Generalforsamlingen afholdt Bestyrelsesmøde meddelte Formanden, at Kommis *N. J. Madsen*, grundet paa Bortrejse, var udtraadt af Bestyrelsen, og den fhv. 2. Suppleant indtraadt. Bestyrelsen bestaar nu af Bogholder *Sten Vandborg* (Formand), Bogholder *N. Dahl*, (Kasserer), Kontorassistent *Otto Vald. Nielsen* (Næstformand & Sekretær), Kommis *N. Andersen* og Fuldmægtig *Frantz Nielsen*.

Vi noterer med Glæde, at Generalforsamlingen næste Dag omtaltes i Byens Dagblade.

Sekretæren.

Hjørring. Foreningens 10-aarige Stiftelsesfest *Søndag d. 14. November* afholdes ikke paa Hotel »du Nord« som tidligere averteret, men paa **Hotel »Bristol«.**

Offentligt Medhjælpermøde afholdes sammesteds samme Dags Eftm. Kl. 4, hvor Frk. *Elisabeth Jørgensen*, Kjøbenhavn, taler. Frk. Jørgensen er Foreningens Gæst ved Festen om Aftenen.

Bestyrelsen.

Kjøbenhavn. *Sct. Mortens-Fest.* I Lighed med tidligere Aar afholder Afdelingerne ogsaa i Aar *Gaase-Gilde Sct. Mortens Aften*, Onsdag den *10. November Kl. 9* Aften i vore nye, hyggelige Lokaler paa Hotel »Tre Hjorter«, Vestergade 12.

Der serveres Gaasesteg med alt Tilbehør, Ost, Øl og Snaps og efter Spisningen vil der blive arrangeret nogle Timers Dans. Naar dertil kommer, at Prisen pr. Deltager kun er 2 Kr. forventer vi talrig Deltagelse.

Billetter erholdes hos Formanden, E. S. Schibler, Søndergade 25, og Kassereren Fr. Møller, Baldersgade 72.

Kolleger! Køb en Billet! Tilbring en behagelig Aften i muntert Samvær med Standsfæller.

Rabatkuponer til Folketheatret, Casino og Sønderbros Theater erholdes ved Henvendelse til Fælleskasserer Fr. Møller, Baldersgade 72.

Nykøbing M. Torsdag den 7. Oktober afholdt herværende Afdeling halvaarlig Generalforsamling. Dirigent: *Chr. Jensen*. Formanden, *E. Oehlenschlæger*, aflagde Beretning for det forløbne Halvaar, hvorefter Kassereren fremlagde det reviderede Regnskab til Godkendelse. Saavel Beretningen som Regnskabet godkendtes enstemmigt.

I Stedet for de to Bestyrelsesmedlemmer, som efter Tur gik af, valgtes *Th Christensen* og *A. Vittrup*. Som 1. og 2. Suppleant valgtes henholdsvis *Karmark* og *M. C. Rick*. Til Revisorer valgtes *C. Svenningsen* og *G. H. Leffers*. Desuden foretoges Valg til et Festudvalg og et Agitationsudvalg.

Under det sidste Punkt paa Dagsordenen: Eventuelt — fremkom ikke noget udover, hvad der kun havde lokal Interesse. Generalforsamlingen hævedes derefter under Leveraab for de afgaaede og de nyvalgte Medlemmer af Bestyrelsen og for Centralorganisationen, hvorefter man havde en lille gemytlig Sammenkomst. *Sekretæren.*

Skive. *Ordinær Generalforsamling* afholdes paa Hotel Phønix *Onsdag den 3. November* Kl. 9 Aften med Dagsorden:

1. Valg af Dirigent. 2. Beretning. 3. Virksomhedsplanen for Vinterhalvaaret (derunder Afholdelse af Kursus). 4. Eventuelt.

Medlemmerne bedes erindre Møderne *1ste og 3die Onsdag* Kl. 9 i Maaneden (Hotel Phønix).

Bestyrelsen.

Thisted. Den 8. Oktober afholdtes ordinær Generalforsamling paa Hotel »Royal«; ca. Halvdelen af Medlemmerne havde givet Møde.

Formanden afgav Beretning om Foreningens Virksomhed i det forløbne Halvaar, samt meddelte, at han af forskellige Grunde bad sig fritaget for Genvalg.

Efter talrige energiske Opfordringer bevægede man omsider Formanden til atter at modtage Valg, og valgtes derpaa Kæmnerassistent *Brandi* ensstemmigt og under Bifald til Formand. Til Bestyrelsen genvalgtes Forretningsfører *Jørgensen*, og Bogholder *Ottesen*. Suppleanter blev Kontoristerne *Holger Sørensen* og *G. E. V. Larsen*.

Til Revisor valgtes Bogholder *Rasmussen*, Svineslagteriet. Til Agitationsudvalget genvalgtes *H. Sørensen* og *H. Ottesen* samt valgtes Isenkrammedhjælper *V. Sørensen*. For Vinteren vedtoges en Virkeplan bl. a. med Diskussion, Foredrag og Oplæsning. Efter Generalforsamlingen konstituerede Bestyrelsen sig med Kæmnerassistent *Brandi*, Formand, Bogholder *Ottesen*, Næstformand, Bogholder *Iversen*, Kasserer, Forretningsfører

Jørgensen og Isenkrammedhj. *Jørgensen*, Sekretær. Den ugentlige *Mødeaften* er *hver Torsdag* Kl. 9 paa Hotel »Royal.«

C. J.

Vejle. Ved det ordin. Medlemsmøde Torsdag d. 7. Oktb., der var besøgt ca. 60 Medlemmer, holdt Herr Lærer *L. O. Meldgaard* et særdeles interessant og instruktivt Foredrag om »*Kooperative Virksomheder*« specielt i Byerne. Taleren gav en historisk Oversigt over denne Bevægelses Fremkomst og Udvikling i de forskellige civiliserede Stater. og dvælede særligt ved vore hjemlige Andelsforetagender, navnlig Brugsforeningerne.

Derunder fremhævede han stærkt, at den største Fejl ved disse Foretagender var den Kritikløshed, hvormed de antog Ledere og Medhjælpere, samt de daarlige — omtrent skandaløse — økonomiske Vilkaar, der bydes Arbejderne i den Sags Tjeneste.

Taleren mente at saavel Landboerne som Arbejderne vilde komme til at betale mange Lærepenge endnu, inden de lærte at for at deres kooperative Virksomheder vedblivende skal gaa frem, er det en Nødvendighed at den merkantilt uddannede Mand kommer til Roret, selv om han selvfølgelig fordrer mere for sit Arbejde end Fuskeren.

Den unge Handelsmand, som har en solid praktisk og teoretisk Uddannelse, er i Besiddelse af sund Handelsmoral og en stærk Energi, vil altid kunne hævde sig; thi, sluttede Hr. Meldgaard, »hvor der er en Vilje er der ogsaa en Vej«

Det interessante Foredrag, som synligt fangede Medlemmernes fulde Opmærksomhed, efterfulgtes af en kort Diskussion.

J. J.

Tordag den 21. Oktober talte Herr *N. C. Nielsen*, Kolding over Emnet: »Ungdom og Kultur«.

I et timelangt Foredrag oprullede Taleren for os Kulturens Historie, og mindede om dens Goder under de forskellige Former. Ved forskellige Smaatræk karakteriserede han Kulturens Udvikling her i Landet, og lagde indtrængende Medlemmerne paa Sinde at drage Nytte af de store Kulturstrømninger her hjemme, Litteratur, Kunst, Politik o.s.v., for derved at berige sig selv og høje Niveauet, saavel for den Enkelte som for Standen i det hele taget.

Formanden takkede Hr N. C. Nielsen for Foredraget og gav nogle Foreningsmeddelelser, hvorefter Mødet, som var besøgt af ca. 50 Medlemmer, sluttede.

Den sorte Tavle.

Slettet med Restance er *H. Steensen*, tidl. Aktieselsk. Globus her, nu St. Steensen, Aalborg.

Aarhus, Oktober 1909. *Carl Knudsen.*

Paa Grund af Kontingentrestance ere følgende Medlemmer slettede af herværende Afdelinger: Kontorafdelingen: 2034, *Ernst Møller.* H.K.M. Fagforening: 336, *A. M, Larsen.* Arbejdsløshedskassen: Kontorlærling *Poul Jensen* og Koloniallærling *Louis Zangenberg.*

Kjøbenhavn i Oktober 1909. *Fr. Møller*, Fælleskasserer.

Halfdan Malling er slettet af herv. Afdeling med 4 Maaneders Kontingent-Restance.

Svendborg, Oktbr. 1909. *Laura Larsen.*

Centralorganisationens Adresser:

Centralorganisationens Hovedkontor: Aarhus, Vestergade 70 (Telefon 1929). Formand: CHRISTEN INGVOLDSEN.
— Pladsanvisning: Hovedkontoret, Aarhus, Vestergade 70.
— Kontor: Kjøbenhavn L., Baldersgade 72. Kontortid Søgnedag Kl. 1—2. Mandag, Onsdag og Fredag desuden Kl. 6—8 Aft. samt Søndag Fmd. Kl. 9—11. Leder: FR. MØLLER.
»D. H. K M. T.«; Redaktør VILH. HANSEN, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23 (Tlf. Godthaab 943 y).
— Ekspeditør: V. ZWICKI. Kjøbenhavn V., Herluf Trollesvej 14, 3. Sal (Tlf. Vester 1356 y).
Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Formand E. S. SCHIBLER, Søndergade 25.
Jylland, — TH. HANSEN, Aalborg, Slotsgade 25.
Fyen, — N. CHRISTENSEN-KROGH, Overgade 44, Odense.
Sjælland, — CHR. F. JOHANNESSEN, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	HARALD WOLTHRS	Fællesforeningen	JOHANNE BERG	Danmarksgade 70
Aarhus	ROBERT PETERSEN	Søndergade 34.	CARL KNUDSEN	Falstersgade
Bramminge	Kommis H. C. HANSEN		Kommis TH SIEBURG	
Ebeltoft	W NIELSEN	Købm. Chr Poulsen	W NIELSEN	Købm. Chr Poulsen
Esbjerg	J P GODTFREDSEN	Norgesgade 11	P J PETERSEN	Rosenvængets Allé 11
Frederikshavn	Bogholder S WEST		JENS P JENEN	Kirkepladsen
Fredericia	A C JENSEN	Jyllandsgade 22	O MADSEN	Sjællandsgade 39
Herning	Bogholder LIND JENSEN		Kommis CHR KAMPMANN	
Hillerød	HERM L MELSKENS.		CHR J HANSEN	Frederiksværksvej
Hjørring	N. NIELSEN	Jærnbanegade 11 B.	A NIELSEN	Andelsslagteriet
Horsens	STEN VANDBORG	Søndergade 14	N N DAHL	Smedegade 9
Hobro	CARL CHRISTENSEN	Morellgade 1, I	J P JENSEN	Chr Jørgensen
Kolding	N C. NIELSEN	Jærnbanegade 1	S SEJERSEN	Aalykkegade 4
Kjøbenhavn	E S SCHIBLER	Søndergade 25		
Kolonialafdelingen	P SCHOU	Howitzvej 62		
Kontorafdelingen	FR MØLLER	Baldersgade 72 L	FR MØLLER	Baldersgade 72 L
Manufakturafdelingen	VILH NIELSEN	Holbergsgade 28 St.		
Middelfart	Kommis CARL PETERSEN	Algade 21, A.	Kommis CARL PETERSEN	Algade 21 A
Nykjøbing F.	A SPIERMANN	Aavej 2	JOH SCHULTZ	Sagf. Olivarius & Vater
Nykjøbing M	Kommis E OEHLENSCHLÆGER.		A BERG	Fr. Bangs Eftf.
Næstved	CHR F JOHANNESSEN		H SØGREN PETERSEN	Brogade
Odense	J CHRISTENSEN	Oluf Bagersgade 44	CARL NIELSEN	Overgade 7
Præstø	Kommis HARRY JENSEN		J BRUHN	
Randers	S BJERREGAARD	Stolefabriken	K BRÆNDSTRUP	Burschegade 10
Skanderborg	Kommis C J KERFF		Fuldm. HØGH-ANDERSEN	
Skive	VILH ROMLUND	J. Suuballe & Co.	Kommis A. THORNDAHL	
Slagelse	CHR JOHANSEN	Hellig Anders Vej 9	M. CHRISTENSEN	Slotsgade 16
Sorø	N H LANGE	Storegade 13	AGNES KILDEBERG	Storegade 13
Svendborg	E J ROSLEFF	Møllergade 22	LAURA LARSEN	Bagergade 58
Thisted	Kæmnerassistent CHR. BRANDI		Bogholder VILH IVERSEN	
Vejen	M KOED	Fabriken Phønix	Bogholder CHR PORSGAARD	
Vejle	JENS JOHANSEN	Stormgade 4, 2.	CHR HØYER	Fredericiagade
Viborg	Assistent A CARLSEN		M SØRENSEN	Mathiasgade
Vordingborg	Kommis R JØRGENSEN		Kommis R JØRGENEN	

Hvad vore Medarbejdere og Korrespondenter bedes iagttage!

Skriv altid — i Særdeleshed Navne — med tydelig Haandskrift.

Skriv kun paa den ene Side af Papiret.

Søg en kort og klar Udtryksform for Deres Tanker. Undgaa enhver Gentagelse.

Søg ved Udarbejdelse af Referater at undgaa ethvert overflødigt Udtryk. Anfør alt af Vigtighed i kortest mulig Form. Undlad alle Bagateller.

Udarbejd Deres Manuskript med Omhu; gennemlæs det altid før Afsendelsen.

Iagttag disse Regler — og De sparer Redaktørens Tid, gavner vort Blad og vor Sag

Naar De skriver til „D. H. K. M. T". da indsend til

Redaktionen: Manuskripter til Bladet, Korrespondance vedr. Hovedbladets Indhold, Avisudklip og enhver Meddelelse ang. Standsanliggender samt et Eksemplar af de Tryksager, Afdelingerne udsender.

Ekspeditionen: Bladets Anmeldelse og Forsendelse gennem Postvæsenet, Rekvisitioner paa Restoplag til agitatorisk Øjemed, Reklamationer over uregelmæssig Modtagelse af Bladet.

Hovedkontoret: Alt Annonceafdelingen vedr.

Ved nøje at følge denne Anvisning spares Tid og Penge!

Annoncer.

HAGES HAANDBOG I HANDELSVIDENSKAB

2 Hefte er udkommet.

Indmeld snarest Subskription.

Aalborg.

M. Jensen, Nytorv 9,
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.
AALBORG.

Alfred Christensen's
1. Kl. Herreskrædderi
Jernbanegade 2, Aalborg,
anbefales.

AALBORG
HANDELSGYMNASIUM
Nordjyllands Hdlshøjskole.
1. Maj og *1. Novbr.* nye prakt. Kursus i *alle Hdlsfag.* Forlang *Plan* og *Skema* t. *Statsunderst.* (240 Kr.)
J. F. Møller, cand. mag.
1 Aars Studieoph. i England og Tyskland.

AALBORG
Ure og Kæder købes
billigst hos
ADOLPH MØLLER,
Slotsgade.

P. Hansens Bogtrykkeri
leverer alle Slags Tryksager hurtigt, smukt og billigt.

VICTOR MØRCHS
Barbér- og Frisørsalon anbefales.
Slotsgade 16. Underofficersbygn.

Hotel „Kong Frederik"
(forhen »du Nord«
anbefales.
J. Thomsen.

AALBORG.
Glarmester S. N. Jensen,
Algade 67. Telefon Nr. 5.
1. Kl. Værksted for
INDRAMNING AF BILLEDER.

Forlang
Salon-Pilsner
overalt.

AALBORG. Specialforretning
i Herre-Kravats, Kraver, Flipper, Dag- og Natlinned, Normalunderbeklædning.
Engelske lette Hatte fra 3 Kroner.
NB. Ulster, Regnfrakker, Habitter efter nyeste Snit, billigst i
Kravatmagasinet, Algade 50.
Niels Jensen.

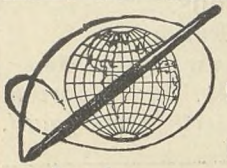

Waterman „IDEAL"
FYLDEPEN.
Marinus M. Schultz,
Jomfruanegade 3. Aalborg.
Anerkendt den bedste! Forlang gratis tilsendt en Bog om „Fyldepenne".

Algade 26. AALBORG Algade 26.
Skotøjsforretningen i DET RØDE HUS
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

From-Løvstrøm,
Fotograf.
Algade 7, Aalborg
anbefaler alt til Faget henhørende.
Alle moderne Nyheder.
„Postkort" i fin Udførelse kun **3 Kr. Dus.**

Aarhus.

Drik Ceres Øl

Aarhus Handelsskole
(statsunderstøttet Dagskole)
begynder nye 1/1 og 1/2 Aars Kursus for Damer og Herrer 1. Novbr. Progr. franco.
Niels P. Nielsen,
exam. Handelsskolelærer fra
»Die Handelshochschule zu Leipzig«

Den jydske Handelshøjskole
Hans Broges Gade 2, Aarhus.
Telefon 1883.
1. Novbr. begynder nye **hel-** og **halvaars** Kursus for Herrer og Damer. Program sendes. Indmeldelser modtages daglig af Forstanderen.

Esbjerg.

Ryg Nr. 46. **M. M. ANDERSEN, Esbjerg.** Ryg Nr. 46.
Special-Cigarforretning.
Kongensgade 49. Telefon 282.
Specialitet: Hamborger-Cigarer.

Saa meget staar fast —
det solideste Fodtøj faas hos

S. Pedersen,
Torvet Esbjerg.

Dante CIGARETTER Dante **№ 10-10 Øre, № 15-15 Øre pr. 10 Stk.**

Fotografisk Atelier „Mundus", Aarhus.

Absolut 1. Kl. fotografisk Etablissement, udstyret med alle Nutidens Krav paa Elegance. Vi anbefaler os til d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere. Brødrene Alfred & Mundus Pedersen, Ryesgade 16. Telefon 2240.

Prøv City Hatten
— 7 Kr. —
Jul. Petersen. **ESBJERG.**

Drik Esbjerg Øl

A. Eeg's Palmehave.
1ste Kl.s Koncert-Restaurant
Enestaaende i Skandinavien.

ESBJERG.
Jydsk Lædervaremagasin
anbefales!
Fuldstændig Specialforretning i Lædervarer.

Chr. Adler Svanholm,
Kongensgade 64. — Esbjerg.
Største Udvalg af alt til Herre-Lingeri.
Største Lager af Habitter og Overfrakker.

Dansk Beklædnings Comp.
Største Udvalg
— Billigste Priser. —
Kongensgade, Esbjerg.

Esbjerg,
O. S. U. BAUER,
Herre- & Dame-Frisørsalon.
Kongensgade 49, Stuen & 1. Sal.
Stort Udvalg i Toilet- og Sygeplejeartikler.
Bestilling paa Haararbejde modtages

Herning.

Husk M. Kampmanns'
Skotøjsforretning,
Største Udvalg, bedste Reparationsværksted.

Barber & Frisørstuen
i Højskolehjemmet
bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes venlige Erindring.
I. KLASSES BETJENING.
L. Ingemann Thomsen,
Herning.

Alle
fagorganiserede Medhjælpere i Herning erholder en ekstra Rabat naar De køber Deres Forbrug af
Herreklædninger, Kravetøj etc.
i BEKLÆDNINGS-MAGASINET,
Bredgade 19.
HERNING.

Hjørring.

I. C. Christensens
1. Kl. Skræder- og Herreekviperingsforretning bringes i velvillig Erindring.
SKOLEGADE 1. HJØRRING.

Dürkopp-Cykler
faas kun hos
A. Jensen, Du Nord,
Hjørring.

Horsens.

Palais Caféen
Horsens.
Hyggelige Restaurant- og Selskabslokaler anbefales i velvillig Erindring.
A. Th. Kierkegaard.

Hilmar Hansens Cigarforretning
anbefaler Cigarer fra P. Wulff, Hirschsprung & Sønner og Barfoed & Co., Amsterdam.
Største Udvalg i Cigaretter, Røgtobakker, Piber og Stokke, Merskum- og Ravrør.

Abonnér paa „D. H.- & K.- M. Tidende".

Kolding.

Husk at anbefale Ludpulveret
Lessivol.
De støtter den danske Industri og fortrænger den udenlandske
faas kun fra
Kaalunds Sæbefabrik
(ved **H. Chr. Petersen**)
Kolding.

Chr. E. Krag
Bog- og Papirhandel
Telf. 377. KOLDING. Telf. 377.
3 Kr. Eneforhandling af Klio-Fyldepennen.

Det bedste
FODTØJ
i **Kolding** faas hos
Andr. Kyster & Søn.

SØLVE CLEMENTZ
Juvelér & Guldsmed,
Østergade 17, Kolding.
K. F. U. M.s Ejendom. Telefon Nr. 500.
Billigste Guldsmed i Kolding.

J. Johannesen,
SKRÆDERFORRETNING,
KIRKETORVET 12
anbefales.

Hvem bor i Helligkorsgade 15-16?

Kjøbenhavn.

Cloëtta's

	Pr. Pd.
Surinam Chokolade	Kr. 1,60
Caracas do.	„ 1,40
Trinidad do.	„ 1,20
Cacaopulver, fineste Analyse	„ 2,00

sælges hos vore Forhandlere over hele Landet.

Medhjælpere!

Lad Deres Anbefalinger maskinafskrive
Kr. 3,00 pr. 50 Eksemplarer
„INTERNATIONALT PUBLICERINGS-BUREAU",
Købmagergade 4, København K.

Nyborg.

Industri-Hotellet
Nyborg.

Nykøbing Mors.

Th. Jacobsen,
Hatte, Kasketter og Huer
Køb hos
Nykøbing M.
Buntmager,

Odense.

M. JANTZEN'S
Barber- & Frisørsalon
Albanitorv 12

Romersk Badeanstalt.
19 Albanigade 19.
Aabent: 8 Morgen til 8 Aften.
Søndag: 8—12.
Herre- & Damebade.

Odense Pilsner
har den fineste
Smag

Carl Ferniss *Telefon 1170.*
Telefon 1170. Vestergade 16.
Største Udvalg i **Cigarer, Cigaretter, Røgtobakker, Piber** og **Stokke Merskum** og **Ravrør,**
anbefales d'Herr Handels- og Kontormedhjælpere.

P. Joh. Døring
Hattemagasin
Telefon 1438. **Odense.** Telefon 1438.

LUX ODENSE. EKSPRESFORRETNING.

Alle Kommisser køber billigst *Engelske Regnfrakker, Habitter og Vinter Paletots, Hatte, Slips og Kravetøj hos*
Hinke, 70. Vestergade 70.

JEAN SURÉE
GULDSMED & JUVELER
VESTERGADE 41, ODENSE

Alle bør drikke
Albani Øl
eller **Albani Pilsner**

KR. E. PETERSEN'S BOGTRYKKERI
KONGENSGADE 31, TLF. 1044
ODENSE

Odense Vin-Kompn.
Odense. = København.

Hotel Sct. Knud
Odense.

Randers.

Hvor ekviperer man sig **noblest, bedst** og **billigst** i Randers ?
Selvfølgelig hos
S. P. Petersen, **Middelgade 6** Højskolehotellet
Telefon 990. **Randers.** Telefon 990.
Absolut 1. Klasses Herreskræderi.

Hattemagasinet „Stockport".
Houmeden 4, Randers.
Elegante Hatte, fikse Sportshuer.
Anbefales i velvillig Erindring.

Café »Rosenborg«
anbefales i velvillig Erindring.
S. Wendelboe.

I. P. Madsens Skræderetbl.
Frederikspladsen,
anbefales ærede Handels- og Kontormedhj.

De sparer bevislig 10—15 pCt. ved at købe Deres Herre-Ekvipering i
Beklædnings-Magasinet
„Tip-Top"
Udvalget er stort
Priserne smaa

Skive.

Skotøjsbørsen, Skive.
StørsteLager. Smukkeste Udvalg. Solidt Fodtøj.
Specialitet: UOPSLIDELIGE SAALER.
Telefon 231.

Rudolph Schmidt's
Cigarforretning
Skive
bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes Erindring. Største Udvalg i Cigarer, Cigarretter og Røgtobakker, Cigar- — rør, Piber og Stokke. —

Prøv
Th. Machons
(Rudolf Schmidts Eftf.)
Barber- & Frisørstue,
Torvet.
NB. Hovedbade med Massage.

JEG er udmærket tilfreds Jeg køber mit Tøj hos J. Suurballe & Co., og dér er Klædelageret saa stort og smukt, at man uden for København ikke finder det bedre, og sker det en Gang, at et Klædningsstykke ikke passer tilfredsstillende, tages det beredvilligt tilbage. De kan spare Deres Ulejlighed, jeg handler som sagt hos J. Suurballe & Co.

HOTEL PHØNIX
SKIVE
C. JENSEN.

Hobro.

Det fineste, mest moderne og efter Kvaliteten det billigste i Herreklæder faar De i
S. Perssons Skræderforretning.
— Jernbanegade. —

Det betaler sig at købe Deres Fodtøj i
Chr. Christensen's Skotøjsforretning
ADELGADE
Thisted

Hotel „Royal", Thisted,
anbefales d'Hr. Rejsende og Turister.
Værelser a 1,50 Kr. Ærb.
Telefon 61. J. Bisgaard.

Wh. Topp
Skomageri & Skotøjsforretn.
Thisted.
Eneforhandling af Herz Skotøj.
Anbefales d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælp.

Marius Sørensen, *Guldsmed,*
Thisted. Telefon 23.
Største Lager. Billigste Priser.

Georg Behr.
Barber- og Frisørsalon.
Jernbanegade. Thisted.

Slagelse.

Central Cafèen
● Slotsgade, Telefon 41 ●
aaben til Kl. 12,
anbefaler sine hyggelige Lokaler til Handels- og Kontormedhjælperne.
— Hurtig Betjening, billige Priser. —
PETER BYCH.

Husk
Fr. W. Sørensen's
Skræder- og Ekviperingsforretning
Løvegade 18.
Billige Priser, god Pasning.

Sorø.

Jul. Jørgensen,
Haandskomageri.
Lager af Fabriksfodtøj. — Etableret 1870.
Rolighedsgade 102.

Hotel „Postgaarden"
anbefales. — Fortrinligt Køkken.
HYGGELIGE VÆRELSER og LOKALER.

Holstebro

Handels- og Kontormedhjælpere anbefales
J. P. Andersens Skræderetablissement,
Nørregade.

Barber- og Frisørsalonen
„Romerhus", Torvet.
Peter Groth.
Hovedbade med Massage.

DANSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
ved P. V. F. Petersen.
Altid billigst her paa Pladsen.
TELEFON 150.

Viborg.

Drik Odin
Lager & Pilsner fineste Kvalitet samt Skattefri Pilsneøl Mørk Skattefri Dobbeltøl.

Vejle.

Koncertsalens Varieté og RESTAURATION anbefales

A. Christensen,
Vejle. — Telefon 267.
Engelsk Klædelager.
High class Tailor Etablisement.
Hattelager og Manchetlinned.
Complete stock of every thing for Gentlemen

SKOTØJSFORRETNINGEN
ALGADE 5 anbefales
d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.
Største Udvalg. Billigste Priser.
1. Klasses Reparationsværksted.
CH. CHRISTENSEN.

Cigarer.
Hans Jessen jun.,
Flegborg 2.

Gentlemen!
Ekviper Dem fikst og billigt i
London Herre-Magasin
ved H. C. Hansen.

REPRÆSENTANTER
FOR
„DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE"s
ANNONCE-AFDELING.

Aalb.: Hr. N. C. Nielsen-Lindquist, Danmarksg 45.
Aarhus: Hr. C. Hammer, Vestergade 70.
Bramminge: Hr. Kommis H. C. Hansen.
Ebeltoft: Hr. Bogholder R. Hvitved
Esbjerg: Hr. Hans Brock, D. F. D. S.
Fredericia: F. Mazanti, Gjeddesborg.
Frederikshavn: Hr. Bogh. S. West.
Herning: Hr. Kommis Chr. Kampmann.
Hillerød: Hr. Kommis Amlet Jensen.
Hjørring: Hr. H. Hein, Hirtshalsvej 5.
Hobro: Assistent A. C. Crone.
Horsens: Hr. Kommis Sten Vandborg.
Holstebro: Mnfktm. Carl Jensen, Nørregade 12.
Kolding: Hr. K. Rasmussen, Jærnbanegade 16.
Kjøbenhavn: Hr. E. S. Schibler, Sønderg. 25.
Middelfart: Hr. Chr. Hansen, Algade 23.
Nykøbing F.: Hr. Kommis C. M. Nørgaard.
Nykøbing M.: Hr. Kommis C. Svenningsen.
Næstved: Hr. Kommis Chr. F. Johannessen.
Odense: Hr. N. Christensen-Krogh. Overg. 44.
Præstø: Hr. Kommis Harry Jensen.
Randers: Hr. S. Bjerregaard, Stolefabriken.
Ringsted: Hr. H. C. Aagaard, Søgade.
Skanderborg: Hr. C. J. Kerff.
Skive: Hr. Kommis Oskar Jensen.
Slagelse: Hr. Kommis J. Jacobsen, Løvegade.
Sorø: Hr. Kommis E. Ellekier.
Svendborg: Hr. H. M. Hansen, Vestergade 47
Thisted: Hr. Chr. Jørgensen, Søndergade 1.
Vejen: Hr. Kommis S. Breund.
Vejle: Hr. Bogholder C. Nielsen-Kloster.
Viborg: Hr. Kommis N. Elgaard.
Vordingborg: Hr. Kommis R. Jørgensen.

Afleveret til Posten den 1. Novbr.

Udgivet af Centralorganisationen.
Ansvarhavende Redaktør VILH. HANSEN.
O. WRITH'S EFTF. (Gustav A. Jensen),
Badstuestræde 7, København. K

DANSK
HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 22. 15. November 1909. 9de Aargang.

Brugsforeningskrigen.

SAA KOM DER dog endelig en Sag, der »samlede« Handelsstanden!

Krigen mod Brugsforeningerne.

Ikke saaledes at forstaa, at der ikke forhen er rettet Angreb paa denne Form for Varefordelingen, men dels var Kritiken begrænset, dels viste der sig alt for store Brøst i Interessefællesskabet indenfor Handelsstanden til at Angrebet kunde blive alvorligt, endsige virkningsfuldt.

Men fra det Øjeblik, da det socialdemokratiske Arbejderparti proklamerer den politiske-faglige-kooperative Treenighed og udlægger den sidste Tredjedel som en baade varefordelende og varefrembringende Virksomhed, træder Krigen mod Brugsforeningerne ind i en ny Face og samler Handelsstandens forskellige Afskygninger i en — foreløbig — ubrydelig Falanks.

Maaneder igennem har Stor- og Detailhandelens Blade med Støtte af det selvstændige Haandværks Fagblade og en Del af Dagspressen manet til Kamp mod Brugsforeningsspøgelset, og snesevis af ensstemmig vedtagne Resolutioner har givet det bebudede Arbejderforetagende en ublid Velkomst. Ogsaa blandt vore Standsfæller er Gemytterne geraadet i Oprør, hvorom den livlige — nu afsluttede — Meningsudveksling i vor Tidende bærer Vidnesbyrd!

Vor Hovedbestyrelse har — paa direkte Foranledning — drøftet Spørgsmaalet: Medhjælperne og Brugsforeningerne, og uden Meningsforskel taget det eneste fornuftige Standpunkt, en moderne Medhjælperorganisstion kan indtage i dette Anliggende. Herom senere.

Vi har her i Bladet været i nøje Overensstemmelse med dette Standpunkt, naar vi hidtil har stillet os paa Betragterens Stade og upartisk givet Plads for de iøvrigt stærkt afvigende Anskuelser, der er kommen til Orde i talrige indsendte Artikler. Medens en yderligere Udredning af Brugsforeningsspørgsmaalet vilde fortabe sig i Gentagelser, kan derimod et kort Tilbageblik over Fejdens tilbagelagte Stadier tjene til Belysning af vort Standpunkt.

Naar man betænker, at Brugsforeningsbevægelsen herhjemme gaar tilbage til Tredserne, har vundet overordentlig Terræn blandt Landbefolkningen og er i stadig Udvikling, og at de projekterede Arbejderforeninger i Virkeligheden — omend maaske ikke i Formen — vil blive lige saa lidet socialistiske som deres landlige Forbilleder, maatte den Voldsomhed, hvormed Anfaldet mod dem er ført, virke overraskende.

Det er imidlertid ikke Detaillisternes Standpunkt, der volder Overraskelser; at en Stand, der mener at se sin Eksistens truet, forbereder sig paa at møde det varslede Fremstød, er en naturlig Sag, og der er forsaavidt ikke Tale om Taktikforandring fra Detailhandlernes Side. Anderledes tager de gamle Handelsforeningers og Grosserer-Societetets Holdning sig ud. Brodden er ogsaa her vendt imod Brugsforeningerne, men ve at mærke mod Arbejdernes Fremtids-Foreninger, og Forargelsen synes noget uægte, naar det erindres, at mange af disse Storkøbmænd, der officielt paakalder Regeringens Værn mod Brugsforeningernes »Udslettelse af en Mængde selvstændige, skatteydende Erhverv, hvis Opretholdelse netop er af største Betydning for Staten«, til Hverdag staar i omfangsrig, behagelig Forretningsforbindelse med hine samfundsødelæggende Institutioner.

Tanken ledes allerede i en bestemt Retning, der peger bort fra den objektive Betragtningsmaade, og dette Indtryk forstærkes, naar man fordyber sig i de Foredrag, som Grosserer-Societetets Første-Funktionær holdt ved Sommerens Handelsrejsende-Stævne i Aarhus og ved Handelsmødet i Kjøbenhavn. Der sloges politisk Mønt af Planer, der endnu laa forpuppede i en eller anden Resolution, og Foredragsholderen var ikke kræsen i sin Angrebsform, der for den uhildede Betragter forekommer vovet, eftersom Storhandelens Mænd langtfra at boykotte, tværtimod er med til at opretholde og befordre de bestaaende Brugsforeninger. Medens Landboernes og Embedsmændenes Brugsforeninger gik Ram forbi haglede Angrebene ned over et Projekt, hvis Fremtidsmuligheder staar i Usikkerhedens Tegn og, om de træder ud deraf, bliver en ligesaa usocialistisk Institution som f. Eks. Embedsmændenes Forbrugsforeninger.

Ved disse og lignende politiske Taskenspillerkunster er der søgt at drage en afgjort Skillelinje mellem Landboernes bestaaende og Arbejdernes forberedte Brugsforeninger, omend de alle bunder i de samme Bestræbelser og repræsentere en Bevægelse, der ikke kan tages til Indtægt for noget bestemt politisk Parti. Denne Opfattelse vinder ogsaa Tilslutning blandt Detaillisterne. Efter at have citeret nogle Afhandlinger af Dr. Gustav Bang og Prof. Scharling skriver »Detailhandlerbladet« saaledes i sidste Nr., at det senere vil sammenligne de to Nationaløkonomers Syn paa Sagen, »men maa maaske allerede nu præcisere dette, at naar der nu foreligger Udtalelser fra to Nationaløkonomer fra modsatte politiske Lejre om den samme Sag, saa kan man ikke for Fremtiden finde nogen Anledning til at præge Brugsforeningsbevægelsen med nogen bestemt politisk Farve. Ligesom Bevægelsen jo er international, er Tendensen til at slutte sig til disse Foreninger lige stor i alle Samfundslag, og den Grund, som bevæger Folk til at slutte sig til Bevægelsen, er den samme, nemlig den, at man ønsker at nedbringe sine Udgifter, og mener at kunne opnaa en Indskrænkning ved at købe sit Forbrug i en Brugsforening«.

Ogsaa for os Medhjælpere gælder det om at tilegne os et objektivt Syn paa Brugsforeningsbevægelsen. Derfor bør det underordnede, politiske Moment træde i Baggrunden og Brugs-reningerne bedømmes efter den Betragtningsmaade, der be-

grunder deres Virksomhed: At Mellemhandleravancen foraarsager en unødvendig Varefordyrelse, og altsaa er uøkonomisk for Samfundet og den Enkelte.

Det er imidlertid af mindre Interesse for os som Organisation at undersøge Rigtigheden af denne Opfattelse, men derimod er det naturligvis af Vigtighed at klarlægge den Indflydelse, som de kooperative Planer og Virksomheder kan faa for Medhjælpernes Adgang til Selvstændighed.

Herom i en følgende Artikel.

„Slavefogder."

DER ER EN VIS KLASSE af overordnede Funktionærer i Handels- og Kontorfagene, som — enten med deres Fødsel som Adkomst eller ogsaa grundet paa Protektion er naaet op til Overfladen og svømmer ovenpaa det Hele.

Det er ikke just altid fordi de ifølge deres Kvalifikationer ere kompetente til at indtage den Stilling, de beklæder; thi Hjernen kan ofte være ret tom, men — de er nu en Gang kommen i en Stilling, der saa at sige skal danne et Slags Bindeled mellem Chefen og »de Gemene«.

Hertil er heller ikke stort at sige, naar Vedkommende mægter den Plads, han er sat paa, men — det er jo i de fleste Tilfælde desværre en bedrøvelig Sandhed, at Manden før eller senere præges af Indbildskhed — og denne Sygdom maa det øvrige Personale døje under.

Til Tider optræder Sygdommen under forskellige Former f. Eks. Nervøsitet, Overanstrængthed, Rastløshed, Irritation eller hvad værre er — Sygdommen kan give sig haandgribelige Udslag.

Det er ikke altid den behageligste Sygdom for Personalet at trækkes med, thi ingen aner, hvem det idag skal gaa udover, og under saadanne Vilkaar bliver Forholdene utaalelige.

Chefen kan til Gengæld være yderst elskværdig, naar man træffer at faa noget direkte med ham at gøre, og det er vanskeligt for et Personale at tænke sig ham optræde paa den uforskammede Maade, hans »betroede Mand« til Tider hitter paa. —

Men mon Chefen aner den »Tone«, som findes i hans Forretning? Aner han, hvad Personalet maa tage imod af den «Betroede« eller et eller andet selvbestaltet Overhoved »

Cheferne *burde* tænke lidt mere over, til hvem de giver uindskrænket Prokura, naar dette misbruges paa det skammeligste overfor Medhjælperne. Jeg har i enkelte Tilfælde set, at Medhjælpere, der udsattes for saadanne Overgreb, næsten er drevne til Desperation, efter at de er blevne *pinte og plagede Maaneder igennem* før Vreden brød frem.

Fører Medhjælperen nu Klage for sin Chef, kan det hænde, at Chefen siger ham op, »der er saa meget Vrøvl med ham«. (Det har den »Betroede« vel sørget for!) Og det er jo let nok for Chefen at afskedige — men vidste han, hvad det drejede sig om, er det et Spørgsmaal om Afskedigelse fandt Sted.

Imidlertid er det gaaet og *vil* fremdeles gaa mange Medhjælpere saaledes, om ikke vi ad anden Vej kan faa dæmmet op mod det Uvæsen, der mere træffende end smagfuldt benævnes »Slavefoged-Systemet«, et middelalderligt Ord, men en Bedrift, der trives i Tusinder af Forretninger og Arbejdspladser i Nutiden.

Det kan dog blive vanskeligt for den enkelte Medhjælper at komme dette Uvæsen til Livs, naar han da ikke Gang paa Gang drives dertil, at han henvender sig til Principalen med Klage, og derved fremtidig udsætter sig for den ikke udeblivende Hævn fra den her skildrede Type af »Betroede«.

Det vilde vel være rettest, om Organisationen tog sig af den Slags Folk ved direkte Henvendelse til Principalerne. Men dette kan selvfølgelig kun ske efter at paalidelig Indberetning til den har funden Sted.

Lad saa ogsaa baade 2 eller 3 Medhjælpere være blevne afskedigede fra samme Plads, naar Organisationen ved den 4de Ansættelse fortæller Chefen, hvad Grunden har været til de øvriges Fratræden, maa dog til Slut *Uretten* vige for *Retten*.

Forhaabentlig tager det kommende Oplysningsbureau Haand i Hanke med dette Spørgsmaal.

Og sker det, at den »Betroede« ikke fjærnes eller forandrer sin Taktik paa en sømmeligere Maade, maa vi tage mere energisk fat. —

Maalet er jo, *at vi ikke stadig høre Hylet om vor egen Uduelighed og slette Arbejdsevne,* men at vi faar gode og rolige Arbejdsvilkaar.

Iøvrigt vilde det meget interessere mig, at høre mine Kollegers Mening fremsat her om denne Sag.

A. Carlsen, Viborg.

Arbejdslyst.

MAN HØRER OFTE PRINCIPALER udtale, at deres Medhjælpere ikke arbejder med tilstrækkelig Lyst og Interesse i Vedkommendes Virksomhed, og ligeledes klages der tidt over, at Medhjælperne mangler Rygrad eller rettere Personlighed.

Vil man nu ganske nøgternt nndersøge Sagen, støder man hurtig paa en af de første Grunde til Interesseløsheden, og denne taler sandelig ikke altid til Gunst for Principalerne.

Mange Chefer har nemlig for Vane, altid at pukke og rette paa sine Undergivne, men det falder dem sjælden eller aldrig ind, at yde disse en lille Opmuntring i Form af en Anerkendelse for vel udført Arbejde; den evige »Pukken« og »Retten« avler ofte Trods og Ligegyldighed, medens blot en lille Ros gør den modsatte, men absolut heldigere Virkning, og opmuntrer Medhjælperen til fortsat energisk Higen efter at udføre sit Arbejde saaledes, at det tilfredsstiller Arbejdsgiveren.

Principalerne maa i første Linie gøre sig det klart, at unge Mennesker nu engang ikke ere gamle Folk, og netop af den Grund burde de stræbe efter at opelske det lille Frø, som sikkert er lagt i Enhver fra Fødslen af, og som kaldes Arbejdslyst eller, om man vil, Virketrang.

Skulde det nu i et enkelt Tilfælde vise sig, at Resultatet udeblev, tror jeg dog nok, at Fremgangsmaaden i det Store og Hele vilde svare Regning.

Saa er der Personligheden! Ja, den er vistnok Stødpude for mange Principaler, idet disse hellere ser dens Hæl end dens Taa. I mange Tilfælde kan det danne et uforsonligt Mellemværende, med Principalen paa den ene og Medhjælperen paa den anden Side. Sagen er jo dog den, og det holder vistnok Stik i de fleste Tilfælde, at dersom Medhjælperen i det Store og Hele mangler Personlighed, saa er det gerne Principalens egen Skyld.

Lad det nu existerende Formynderskab, med dertil hørende Kost- og Logisystem erstattes af Friheden, og saaledes, at ikke alene Arbejdsgiveren, men ogsaa Medhjælperne kan drage Fordel deraf, saa skal Principalerne faa at se, at Medhjælpernes Personlighedsfølelse ogsaa kan fremelskes og bære Frugt.

Mange ere de Midler, hvormed Principalerne kunne yde et vægtigt Bidrag til at dette eller hint kunne naas. Lad f. Eks. Medhjælperen blive interesseret i Forretningens Vækst, støt Medhjælperen i hans Bestræbelser for at højne sin Stand, gør hans Stilling saa økonomisk betryggende, at han kan leve anstændigt deraf, og i de Tilfælde, hvor det kan lade sig gøre, sætte ham i Stand til at kunne sætte Foden under eget Bord.

Gør i det hele taget Handels- og Kontormedhjælper-Standen til en attraaværdig Stilling i Samfundet, en Profession man trygt kan give sig hen til, uden at være bekymret for engang i Fremtiden at maatte forlade den, for at kaste sig ud paa andre Virkefelter, som kræver ny Lærdom og bringer nye Skuffelser.

Man maa jo ikke være blind for, at Chancerne for at kunne blive selvstændige Købmænd ere formindskede ganske betydeligt, og som Følge deraf, maa man mere og mere sætte sit Maal i en dygtig og respektabel Medhjælperstand.

Kunne ovennævnte smaa Reformer gennemføres fra Principalernes Side, og heldigvis ere mange nu inde paa den rette Vej, tror jeg nok, at saavel Interessen som Personligheden vil vaagne der, hvor det fortælles, den nu slumrer, og Medhjælperne vil række Principalerne Haanden til fælles virksomt og heldbringende Arbejde, hvis Frugter ogsaa er bestemt til at nydes af Medhjælperne.

Svendborg, Novbr. 1909. *H. Schouboe Olsen.*

Et Vindstød.

FORLEDEN DAG GIK JEG EN TUR gennem Skoven, overvældet af al den Farvepragt, som Efteraaret iklæder det danskeste af alle danske Træer, Bøgen, indaandende den her-

lige, rene Søluft, der faar Næseborene til at udspile sig og rigtig fylder Lungerne med frisk Luft, saa man ligesom føler Kræfterne tiltage og Sindet blive lettere for hvert Aandedrag.

Jeg mindedes da, hvor ofte jeg som Butiksmedhjælper har følt en næsten ubetvingelig Lyst til at tage Fribillet blot en Time fra det altfor langvarige Indendørs-Arbejde, der falder i en Butiksmedhjælpers Lod. Men jeg mindes ogsaa, at min hele Udflugt indskrænkede sig til at stikke Næsen ud i Baggaarden og indaande en Luft, der ikke var fri for Blandinger af forskellige Essentzer.

Og mens jeg gik og glædede mig over de herlige Øjeblikke hvor man i den fri Natur føler sig ligesom mange Mile borte fra al daglig Snobbethed og gamle, faldefærdige Fordomme, der kun endnu bestaar, fordi det tilstrækkelig kraftige Vindstød, der skal til for at vælte hele dette skrøbelige, opstyltede Stykke Unatur ikke er kommen med sin velgørende Naturkraft og har faaet Godtfolk til et Øjeblik at standse deres avtomatiske Livstørelse ved det pludselige Budskab fra noget større, tænkte jeg paa den store Stab af Butiks- og Kontormedhjælpere, der lever i Byerne, tænkte paa hvor sørgeligt det dog egentlig er, at et Flertal af disse Kolleger — hvad enten det skyldes manglende Forstaaelse og Slendrian eller forfængelig Pyntesyge — endnu ikke har følt sin Besøgelsestid, at hele dette Pust af aandeligt Frisind, der i den sidste Halvdel og da særlig i de sidste Aartier af forrige Aarhundrede gennembølgede Europa, har kunnet gaa saa forholdsvis ubemærket hen over vor Stand, at dette Flertal ligegyldigt har kunnet se paa den stadige Fremmarsch, som alle andre Stænder har deltaget i med saa store Resultater. Men jeg følte mig tillige stolt over at tilhøre den lille Trop, der skal gøre Pionerarbejdet, følte den Understrøm af Glæde, som Kærligheden til en god og i sig selv uegennyttig Sag giver dens Forkæmper; hvor føler man sig ikke overbevist om, at det Gode jo dog maa sejre tilsidst, men indser tilige det undertiden ufattelige Faktum at skulle kæmpe sig frem Skridt for Skridt.

Jeg vil derfor sige til I organiserede Kolleger, lad os vise vore endnu sovende Standsfæller, at den Sag vi kæmper for ikke bunder i et øjeblikkeligt Lune, lad os vise, at den ogsaa formaar at præge sine Tilhængere, saa de bliver Mennesker, der med Ret kan hæve sig over Middelmaadigheden, lad os vise, at vor Bevægelse ikke er et Madstrævsspørgsmaal, men nok saa fuldt en Kamp for Udvikling, Frisind og Menneskelykke.

Da bliver vort daglige Arbejde ikke knuget under Jagten efter Guld og Ære, men giver den Tilfredshed som unaturlig, lang Arbejdstid med sin Fordring paa kraftige Rekreationer savner. — Lad os vise, at det ikke er Mundsvejr eller tomme Fraser vi opvarter med, da faar vore Modstandere Respekt, og Respekt er Ligegyldighedens og den forlorne Fornemheds værste Gift.

G. Hammer.

Fra Norge.

Af Kontorchef *Ulrik Ludwigsen,* Kristiania.

ENGAGEMENTSKONTOR.

I KRISTIANIA OG EN RÆKKE af Landets Byer er oprettet offentlige Arbejdsanvisningskontorer, hvor Pladsanvisningen sker helt gratis, idet Udgifterne deles mellem Stat og Kommune. Disse Kontorer er dog hidtil ikke blot benyttede af Handelsstanden. Da det Offentlige imidlertid ønsker at knytte al Arbejdsanvisning til sine Kontorer for til Stadighed at kunne have Oversigt over Arbejdsmarkedet, skete der fra dette Hold Henvendelse til Forbundet, som netop ved en Komité drøftede Spørgsmaalet om Oprettelse af eget Engagementskontor, med Henstilling om at benytte sig af det offentlige Kontor.

Forhandlinger fandt derfor Sted med en af Kommunestyret opnævnt Komité, hvori en af vore Kommunerepræsentanter, og Resultatet forelagdes vort Forbunds Aarsmøde, som godkendte Forslaget. Der stilles heri Betingelse om, at der oprettes et nyt Kontor beregnet kun paa Handels- og Kontorfolk, med en Bestyrer, indstillet af Forbundet, samt at der i Tilsynsnævnden er en Overordnet og en Underordnet. Sagen skal nu forelægges Kommunestyret, hvor den sikkert kan ventes vedtaget.

Vistnok var man paa det Rene med den store Fordel det kunde have i Forbindelse med vor Arbejdsledighedskasse at have sit eget Engagementskontor, men da Udgifterne til et saadant Kontor ikke vilde blive smaa, og man ogsaa ved dette Arrangement vilde kunne have fuld Kontrol med Kontorets Virksomhed, fandt man at burde gaa med paa Forslaget.

STATSUNDERSTØTTET ARBEJDSLEDIGHEDSKASSE.

Allerede i 1906 vedtog Stortinget en Lov om Bidrag til Arbejdsledighedskasser, men da Bidraget kun var sat til 25 % og Loven desuden indeholdt et Par Betingelser bl. a. om, at ogsaa Ikke-Foreningsmedlemmer kunde forlange sig optaget i Kassen, som kunde befrygtes at vilde virke skadelig paa de Organisationer, hvem Kasserne tilhørte, havde indtil for kort Tid siden endnu ingen Kasse indsendt Andragende om Bidrag. Efter at Stortinget har forhøjet Bidraget til en Trediedel er dog Fordelen blevet saa stor, at et Par af de største Fagforbund har besluttet at gøre Brug af Statsbidraget. Ogsaa indenfor vort Forbund har Modviljen været stærk, men i den sidste Tid er en Forandring indtraadt, saa Aarsmødet næsten enstemmigt fattede Beslutning om at søge Statsbidrag. Efter den foretagne Forhøjelse af Bidraget fandt man nemlig, at dette vilde blive en saa god Støtte, at man burde vove Forsøget, saa meget mere, som man nu var kommen til den Opfatning, at Farerne for Organisationen var betydelig mindre end man hidtil har været tilbøjelig til at mene. Min Mening er ogsaa, at det foretagne Skridt er fuldt forsvarlig, særlig naar man tager i Betragtning, at man i Tilfælde om ønskelig straks kan »hæve Forbindelsen«.

STATISTISK UNDERSØGELSE.

Det som for Tiden mest samler Interessen inden vor Stand er den statistiske Undersøgelse, som nu om kort Tid skal foretages i de fleste af Landets Byer og et Par Landdistrikter, for at bringe paa det Rene den underordnede Kontorstands Arbejds- og Lønningskaar. Statistiken optages efter offentlig Foranstaltning af »Det statistiske Centralbureau« og under Tilsyn af den overordnede og underordnede Handelsstand. Saavidt bekendt har der før kun været foretaget slig Undersøgelse i ét Land, Finland, og det er væsentlig efter Mønster heraf, at de forskellige Spørgsmaal er stillet.

Da denne Undersøgelse er besluttet under Forudsætning af at den underordnede Handelsstand selv besørger det meste af Arbejdet, vil det maaske indskrænkes til de Steder, hvor vi har Foreninger. For Kristianias Vedkommende vil Undersøgelsen omfatte noget over 4000 Forretningsdrivende, som samtlige skal besøges mindst to Gange, saa det vil forstaas, at det Arbejde, som er paalagt Forbundet, ikke er ringe, men i Tillid til, at vore Medlemmer har Forstaaelse af Sagens store Betydning har man vovet dette tunge Løft.

Der uddeles to Spørgeskemaer, et til Forretningsindehaveren og et til hver af Funktionærerne. Der stilles Spørgsmaal om den almindelige Arbejdstid, Overarbejde, Søndagsarbejde, Spisetid, Ferie, Løn, Uddannelse, Forsikring etc. Dette er som man vil se Spørgsmaal af den Art, at deres Klargørelse vil have den aller største Interesse for vor Stand, som paa Grundlag deraf vil kunne lægge sit Arbejde an paa et ganske anderledes solidt Grundlag end før, da man har været henvist til mer eller mindre løse Paastande.

For at sikre absolut Upartiskhed og Objektivitet er der paa hvert Sted opnævnt et Tællestyre paa 6 Medlemmer, tre Overordnede og tre Underordnede. Som vore Repræsentanter er for Kristiania opnævnt *Chr. Dybwad, H. O. Berg* og *Ulrik Ludwigsen.*

Man maa være forberedt paa, at en saadan frivillig Undersøgelse vil støde paa mange Vanskeligheder baade dikteret af Mistro og Ligegyldighed, men da den almindelige Opinon ganske sikkert vil være paa vor Side, og Pressen har stillet sig meget velvillig, har vi det bedste Haab om et godt Resultat.

Conto pro diversi.

MEDHJÆLPERNE OG DE KOMMUNALE VALG.

ESBJERG HÆVDER SIT RY som Foregangsbyen, ogsaa paa Medhjælperbevægelsens Omraade. Dér valgtes den første organiserede Medhjælper i en Kommunalbestyrelse, idet Centralorganisationens tidligere Formand, Hr, *Åge Hyllested* allerede 1905 indvalgtes i Byraadet og i de følgende Aar virkede med megen Dygtighed bl. a. for Indførelsen af den første kommunale Vedtægt i Provinsen, og en Tid lang var konstitueret Borgmester. Endvidere har vor kendte Esbjerg-Kollega

og tidligere Afdelingsformand, Forretningsfører *C. Mikkelsen*, været Medlem af Ligningskommissionen.

Ved Valget til Ligningskommissionen, der fandt Sted den 2. ds. valgtes ligeledes en kendt Kollega, Fru *Nelly Hansen*, der i flere Aar har været et skattet Medlem af Afdelingen og dens Bestyrelse. Denne evnerige og i Samfundsspørgsmaal indsigtfulde Kollega har i en Aarrække udført et virksomt Organisationsarbejde blandt Kvinderne, og udfoldet et betydeligt Arbejde for Kvindernes politiske og retslige Ligestilling med Mændene. Fru H. er Medlem af »Dansk Kvindesamfund«s Hovedstyre og deltog i den iaar afholdte internationale Kvindekongres i London.

Ligningskommissionen er ved dette Valg sikret et kvindeligt Medlem, der raader over de bedste Betingelser for at udfylde et kommunalt Tillidshverv.

Vor bedste Lykønskning!

Foruden Fru *Nelly Hansen* var en anden Kollega, Hr. Kæmmerassistent *A. Andersen*, opstillet ved Valget uden dog at opnaa det nødvendige Stemmetal.

8-LUKNINGEN I FREDERICIA.

Det af vore Foreninger i Aarhus og Aalborg givne Eksempel m. H. t. Kontrollering af Butikslukningslovens Overholdelse tages til Følge af Afdelingerne i andre Byer. Fredericia-Afdelingen, der længe har konstateret en Række Lovovertrædelser har saaledes nylig afholdt et Medhjælpermøde, hvor det vedtoges at henstille til de Forretningsdrivende at overholde den lovpaabudte 8-Lukning, da Afdelingen i modsat Fald nødsages til at henvende sig til Byens Borgmester, for ved Øvrighedens Mellemkomst at skaffe Loven respekteret.

Vi haabe imidlertid, at de Herrer Lovovertrædere maa drage Lære af deres Kolleger i de to førnævnte Byer og snarest besinde sig til at lukke Butikken uden at fremmed Indblanding bliver paakrævet.

7-LUKNINGEN I AARHUS.

Næppe er ved vor Afdelings kraftige Indgriben Butikslukningsloven sket Fyldest i Aarhus, før der allerede viser sig en glædelig Tendens i Retning af Butiksdagens Forkortelse. Aarhus-Bladene indeholder nemlig Annoncer om, at 7 af de største Farve- og Tapethandlere er indgaaet paa at lukke *Kl. 7* fra 1. November og fremdeles. Undtagen herfra er Lørdag samt Tiden fra 15. Marts til 1. Juni og December.

AFTENKURSUS FOR HANDELSMEDHJÆLPERE.

Vor Aarhus-Afdeling har atter iaar truffen den Overenskomst med Hr. Handelsskolebestyrer *Niels P. Nielsen*, Aarhus Handelsskole, at der oprettes Aftenkursus for Handelsmedhjælpere i praktisk Virksomhed og omfattende de alm. Handelsfag bl. a. Vekselslære, Nationaløkonomi og Stenografi. Om dette Forehavende, der særlig er beregnet paa yngre Medhjælpere, skriver »Aarhus Stiftstidende« bl. a.:

Handelsstandens unge Medhjælpere staar ingenlunde uforstaaende overfor de Krav, som Tiden stiller, og i Erkendelse heraf var det, at Handels- og Kontormedhjælper-Foreningen i Aarhus ved Samarbejde med »Aarhus Handelsskole« sidste Aar besluttede at organisere en Undervisning, der var afpasset efter disse Krav og hvorved der bydes de unge Mennesker en videregaaende Uddannelse i netop de Fag, som de maatte ønske. Det viste sig da ogsaa, at denne Plan fandt Støtte hos Handelsmedhjælperne, og man har derfor ikke taget i Betænkning at gaa videre ad den paabegyndte Vej ved at fortsætte med et nyt Kursus i den kommende Vinter.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage før Bladet skal udkomme.

Esbjerg. Onsdag den 3. November afholdt Foreningen »Hermes« sit 3. Medlemsmøde. Efter at Formanden *J. P. Godtfredsen* havde budt Forsamlingen og Hr. *N. C. Nielsen*, Kolding, Velkommen, holdt Hr. N. et udmærket agitatorisk Foredrag, som særlig var anlagt for alle de nye Medlemmer, der var kommen tilstede, for at høre om vor Organisation.

Formanden takkede Hr. Nielsen for Foredraget og gav nogle Foreningsmeddelelser. Dernæst fordelte Medlemmerne sig i Lokalerne, og underholdt hverandre med Sang og Musik Resten af Aftenen. Hr. N. C. Nielsen vandt stort Bifald for sine Jeppe Aakjærske Viser.

Foreningens *Sprogkursus*, *Læsekreds* og *Gymnastikundervisning* bringes i velvillig Erindring. Kursus i Tysk og Engelsk afholdes hver Mandag og Torsdag Aften Kl. 9 paa Missionshotellet. Pris 20 Øre pr. Time.

Gymnastik hver Tirsdag og Fredag Aften fra Kl. 9—10 i Stormgades Skole. Pris 75 Øre pr. Md. Læsekredsen 50 Øre pr. Md.

Bestyrelsen.

Fredericia. *Diskussionsmøde* afholdes *hver Onsdag* Aften Kl. 8½ i Afdelingens Lokale over »Theater-Caféen«.

Hillerød. Aftenunderholdningen blev en lille Triumf for Afdelingen. Det udmærkede Program med en prisværdig Agitation fra Medlemmernes Side havde samlet en betydelig Forsamling, baade Gulv og Balkon i Hotel »Leidersdorff«s store Sal var udmærket godt besat. Koncerten paahørtes med synlig Interesse, og da de flinke Dilettanter opførte Vaudevillen »I Praksis«, saas kun fornøjede Ansigter hos Unge og Gamle. Den vellykkede Aften sluttede med Bal for Afdelingsmedlemmer med Bekendte. Regnskabet vil vise et pænt lille Overskud, der sætte os i Stand til at lade afholde adskillige Foredrag, saavel af underholdende Art som til Fremme af faglige Interesser.

J. C. L.

Kolding. Ordinær *Mødeaften* den *anden og fjerde Tirsdag* i hver Maaned paa Hotel Kronborg.

Afdelingen afholdt den 28. Oktbr. et velbesøgt Medlemsmøde. I Formandens Fraværelse bød Sekretæren, Hr. *P. Schmidt*, Velkommen. Redaktionssekretær *I. E. Jørgensen*, talte derefter om »Luftens Erobring«, en historisk Oversigt ligefra Ikaros Sagnflugt til Bleriot og Wright. Foredraget paahørtes med Interesse af Medlemmerne. P. Schmidt takkede.

S.

Kjøbenhavn. *Handels- og Kontormedhjælpernes Fagforening.* Lokalerne i Hotel »Tre Hjorter«, Vestergade 12, ere aabne *hver Tirsdag Aften*. Det anbefales Medlemmerne ret hyppigt at besøge disse hyggelige Lokaler, hvor de sikkert vil tilbringe en behagelig Aften i Samvær med gode Kolleger.

Rabatkuponer til Casino, Folketheatret og Sønderbros Theater erholdes hos Formanden *E. S. Schibler*, Søndergade 25, og Kassereren *Fr. Møller*, Baldersgade 72.

Skive. Generalforsamling afholdtes den 3. Novbr. Til Dirigent valgtes Bogholder *G. E. E. Jensen*. Formanden, Kommis *Romlund*, aflagde Beretning og omtalte det afholdte offentlige Foredrag, der havde vundet god Tilslutning, samt 7-Lukningsspørgsmaalet m. m. Under Behandlingen af Virksomhedsplanen meddelte Formanden, at der i Løbet af ganske kort Tid vilde blive afholdt Foredrag ved Frk. *Elisabeth Jørgensen* og Dr. *Frantz Pio*. Der var paatænkt Afholdelse af Kursus i Sprog og Stenografi, saafremt der melder sig tilstrækkelige Deltagere. Desuden vilde man arrangere Diskussionsmøder. selskabelige Sammenkomster og eventuelt Dilettantkomedie.

A.

Foredrag for Medhjælpere afholdes paa Hotel »Phønix« Fredag den 19. ds. Kl. 8¾ Aften ved Frøken *Elisabeth Jørgensen*, Kjøbenhavn.

Agiter for Tilslutning, specielt blandt de kvindelige Medhjælpere.

Offentligt Foredrag afholdes paa Hotel »Phønix« Onsdag den 1. December Kl. 8½ Aften ved Dr. *Frantz Pio*, Kjøbenhavn. Alle Medlemmer bør give Møde ved begge Foredrag.

A. A.

Svendborg. Afdelingen har faaet et smukt og særdeles hyggeligt Samlingssted paa det almenkendte Hotel »Svendborg«, hvis Indehaver velvilligt har overladt Foreningen et for Vintersammenkomster, Foredrag etc. passende Lokale.

I den kommende Vinter vil Afdelingen samle Medlemmerne ved ugentlige Mødeaftener; der rimeligvis vil blive indledet med et Foredrag af Dr. polit. *Frantz Pio*.

Vejen. Afdelingens ordinære halvaarlige Generalforsamling afholdes *Søndag den 28. November* Eftm. Kl. 4½ paa »Hansens Hotel«. Alle Medlemmer bedes give Møde.

Bestyrelsen.

Vejle. Den 5. ds. holdt Hr. Løjtnant *Ishøj* Foredrag om »Sport og Idræt«. Foredragsholderen gav i et ¾ Time velholdt Foredrag en interessant Skildring af Legemsøvelsernes heldige Indvirkning paa Mennesket, naar de drives paa en fornuftig Maade; men han tog med haard Haand paa de saakaldte »Sportsidioter«, Folk der kun lever og aander for Sport. Sluttelig anbefalede Hr. I. indtrængende Handels- og Kontormedhjælperne, som fremfor nogen trænger til Motion, at benytte den bekvemme Anledning til at dyrke Gymnastik og anden Idræt, som gaves gennem de bestaaende Foreninger.

J. J.

Hvad vore Medarbejdere og Korrespondenter bedes iagttage!

Skriv altid — i Særdeleshed Navne — med tydelig Haandskrift.

Skriv kun paa den ene Side af Papiret.

Søg en kort og klar Udtryksform for Deres Tanker. Undgaa enhver Gentagelse.

Søg ved Udarbejdelse af Referater at undgaa ethvert overflødigt Udtryk. Anfør alt af Vigtighed i kortest mulig Form. Undlad alle Bagateller.

Udarbejd Deres Manuskript med Omhu; gennemlæs det altid før Afsendelsen.

Iagttag disse Regler — og De sparer Redaktørens Tid, gavner vort Blad og vor Sag

Naar De skriver til „D. H. K. M. T". da indsend til

Redaktionen: Manuskripter til Bladet, Korrespondance vedr. Hovedbladets Indhold, Avisudklip og enhver Meddelelse ang. Standsanliggender samt et Eksemplar af de Tryksager, Afdelingerne udsender.

Ekspeditionen: Bladets Anmeldelse og Forsendelse gennem Postvæsenet, Rekvisitioner paa Restoplag til agitatorisk Øjemed, Reklamationer over uregelmæssig Modtagelse af Bladet.

Hovedkontoret: Alt Annonceafdelingen vedr.

Ved nøje at følge denne Anvisning spares Tid og Penge!

Annoncer.

HAGES HAANDBOG I HANDELSVIDENSKAB

3. Hefte er udkommet.

Indmeld snarest Subskription.

Aalborg.

M. Jensen, Nytorv 9,
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.
AALBORG.

Alfred Christensen's
1. Kl. Herreskrædderi
Jernbanegade 2, Aalborg,
anbefales.

AALBORG
HANDELSGYMNASIUM
Nordjyllands Hdlshøjskole.
1. Maj og *1. Novbr.* nye prakt. Kursus i *alle Hdlsfag.* Forlang *Plan* og *Skema* t. *Statsunderst.* (240 Kr.)
J. F. Møller, cand. mag.
1 Aars Studieoph. i England og Tyskland.

AALBORG
Ure og Kæder købes
billigst hos
ADOLPH MØLLER,
Slotsgade.

P. Hansens Bogtrykkeri
leverer alle Slags Tryksager hurtigt, smukt og billigt.

VICTOR MØRCHS
Barbér- og Frisørsalon anbefales.
Slotsgade 16. Underofficersbygn.

Hotel „Kong Frederik"
(forhen »du Nord«
anbefales.
J. Thomsen.

AALBORG.
Glarmester S. N. Jensen,
Algade 67. Telefon Nr. 5.
1. Kl. Værksted for
INDRAMNING AF BILLEDER.

Forlang
Salon-Pilsner
overalt.

AALBORG. Specialforretning
i Herre-Kravats, Kraver, Flipper, Dag- og Natlinned, Normalunderbeklædning.
Engelske lette Hatte fra 3 Kroner.
NB. Ulster, Regnfrakker, Habitter efter nyeste Snit, billigst i
Kravatmagasinet, Algade 50.
Niels Jensen.

Waterman „IDEAL"
FYLDEPEN.
Marinus M. Schultz,
Jomfruanegade 3. Aalborg.
Anerkendt den bedste! Forlang gratis tilsendt en Bog om „Fyldepenne".

Algade 26. AALBORG Algade 26.
Skotøjsforretningen i DET RØDE HUS
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

From-Løvstrøm,
Fotograf.
Algade 7, Aalborg
anbefaler alt til Faget henhørende.
Alle moderne Nyheder.
„Postkort" i fin Udførelse kun **3 Kr. Dus.**

Aarhus.

Drik Ceres Øl

Aarhus Handelsskole
(statsunderstøttet Dagskole)
begynder nye 1/1 og 1/2 Aars Kursus for Damer og Herrer 1. Novbr. Progr. franco.
Niels P. Nielsen,
exam. Handelsskolelærer fra
»Die Handelshochschule zu Leipzig«

Den jydske Handelshøjskole
Hans Broges Gade 2, Aarhus.
Telefon 1883.
1. Novbr. begynder nye **hel-** og **halv-aars** Kursus for Herrer og Damer. Program sendes. Indmeldelser modtages daglig af Forstanderen.

Esbjerg.

Ryg Nr. 46. **M. M. ANDERSEN, Esbjerg.** Ryg Nr. 46.
Special-Cigarforretning.
Kongensgade 49. Telefon 282.
Specialitet: Hamborger-Cigarer.

Saa meget staar fast —
det solideste Fodtøj faas hos
S. Pedersen,
Torvet Esbjerg.

Dante CIGARETTER Dante **No 10-10 Øre, No 15-15 Øre pr. 10 Stk.**

Fotografisk Atelier „Mundus", Aarhus.

Absolut 1. Kl. fotografisk Etablissement, udstyret med alle Nutidens Krav paa Elegance. Vi anbefaler os til d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.
Brødrene Alfred & Mundus Pedersen, Ryesgade 16. Telefon 2240.

Prøv City Hatten
— 7 Kr. —
Jul. Petersen. **ESBJERG.**

Drik Esbjerg Øl

A. Eeg's Palmehave.
1ste Kl.s Koncert-Restaurant
Enestaaende i Skandinavien.

ESBJERG.
Jydsk Lædervaremagasin
anbefales!
Fuldstændig Specialforretning i Lædervarer.

Chr. Adler Svanholm,
Kongensgade 64. — Esbjerg.
Største Udvalg af alt til Herre-Lingeri.
Største Lager af Habitter og Overfrakker.

Dansk Beklædnings Comp.
Største Udvalg
— Billigste Priser. —
Kongensgade, Esbjerg.

Esbjerg.
O. S. U. BAUER,
Herre- & Dame-Frisørsalon.
Kongensgade 49, Stuen & 1. Sal.
Stort Udvalg i Toilet- og Sygeplejeartikler.
Bestilling paa Haararbejde modtages.

Herning.

Husk M. Kampmanns' Skotøjsforretning,
Største Udvalg, bedste Reparationsværksted.

Barber & Frisørstuen
i Højskolehjemmet
bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes venlige Erindring.
I. KLASSES BETJENING.
L. Ingemann Thomsen,
Herning.

Alle
fagorganiserede Medhjælpere i Herning erholder en ekstra Rabat naar De køber Deres Forbrug af
Herreklædninger, Kravetøj etc.
i BEKLÆDNINGS-MAGASINET,
Bredgade 19.
HERNING.

Hjørring.

I. C. Christensens
1. Kl. Skræder- og Herreekviperingsforretning bringes i velvillig Erindring.
SKOLEGADE 1. HJØRRING.

Dürkopp-Cykler
faas kun hos
A. Jensen, Du Nord,
Hjørring.

Horsens.

Palais Caféen
Horsens.
Hyggelige Restaurant- og Selskabslokaler anbefales i velvillig Erindring.
A. Th. Kierkegaard.

Hilmar Hansens Cigarforretning
anbefaler Cigarer fra P. Wulff, Hirschsprung & Sønner og Barfoed & Co., Amsterdam.
Største Udvalg i Cigaretter, Røgtobakker, Piber og Stokke, Merskum- og Ravrør.

Abonnér paa „D. H.- & K.- M. Tidende".

Kolding.

Husk at anbefale Ludpulveret
Lessivol.
De støtter den danske Industri og fortrænger den udenlandske
faas kun fra
Kaalunds Sæbefabrik
(ved **H. Chr. Petersen**)
Kolding.

Chr. E. Krag
Bog- og Papirhandel
Telf. 377. KOLDING. Telf. 377.
3 Kr. Eneforhandling af Klio-Fyldepennen.

Det bedste
FODTØJ
i **Kolding** faas hos
Andr. Kyster & Søn.

SØLVE CLEMENTZ
Juvelér & Guldsmed,
Østergade 17, Kolding.
K. F. U. M.s Ejendom. Telefon Nr. 500.
Billigste Guldsmed i Kolding.

J. Johannesen,
SKRÆDERFORRETNING,
KIRKETORVET 12
anbefales.

Hvem bor i Helligkorsgade 15-16?

Kjøbenhavn.

Cloëtta's

	Pr. Pd.
Surinam Chokolade	Kr. 1,60
Caracas do.	„ 1,40
Trinidad do.	„ 1,20
Cacaopulver, fineste Analyse	„ 2,00

sælges hos vore Forhandlere over hele Landet.

Medhjælpere!

Lad Deres Anbefalinger maskinafskrive
Kr. 3,00 pr. 50 Eksemplarer
„INTERNATIONALT PUBLICERINGS-BUREAU",
Købmagergade 4, København K.

Nyborg.

Industri-Hotellet

Nyborg.

Nykøbing Mors.

Th. Jacobsen,
Bundtmager,
Nykøbing M.

Køb Hatte, Kasketter og Huer *hos*

Odense.

M. JANTZEN'S

Barber- & Frisørsalon
Albanitorv 12

Romersk Badeanstalt.

19 Albanigade 19.
Aabent: 8 Morgen til 8 Aften.
Søndag: 8—12.
Herre- & Damebade.

Odense Pilsner

har den fineste
Smag

Carl Ferniss *Telefon 1170.*
Telefon 1170. Vestergade 16.
Største Udvalg i **Cigarer, Cigaretter, Røgtobakker, Piber** og **Stokke Merskum** og **Ravrør,**
anbefales d'Herr Handels- og Kontormedhjælpere.

P. Joh. Døring

Hattemagasin
Telefon 1438. **Odense.** Telefon 1438.

LUX ODENSE. EKSPRESFORRETNING.

Alle Kommisser køber billigst *Engelske Regnfrakker, Habitter og Vinter Paletots, Hatte, Slips og Kravetøj hos*
Hinke, 70. Vestergade 70.

JEAN SURÉE
GULDSMED & JUVELER
VESTERGADE 41, ODENSE

Alle bør drikke
Albani Øl
eller **Albani Pilsner**

KR. E. PETERSEN'S BOGTRYKKERI

KONGENSGADE 31, TLF. 1044
ODENSE

Odense Vin-Kompn.

Odense. = København.

Hotel Sct. Knud

Odense.

Randers.

Hvor ekviperer man sig **noblest, bedst** og **billigst** i Randers ?
Selvfølgelig hos
S. P. Petersen, **Middelgade 6** Højskolehotellet
Telefon 990. **Randers.** Telefon 990.
Absolut 1. Klasses Herreskræderi.

Hattemagasinet „Stockport".

Houmeden 4, Randers.
Elegante Hatte, fikse Sportshuer.
Anbefales i velvillig Erindring.

Café »Rosenborg«

anbefales i velvillig Erindring.
S. Wendelboe.

I. P. Madsens Skræderetbl.

Frederikspladsen,
anbefales ærede Handels- og Kontormedhj.

De sparer bevislig 10—15 pCt. ved at købe Deres Herre-Ekvipering i

Beklædnings-Magasinet
„Tip-Top"

Udvalget er stort
Priserne smaa

Skive.

Skotøjsbørsen, Skive.

StørsteLager. Smukkeste Udvalg. Solidt Fodtøj.
Specialitet: UOPSLIDELIGE SAALER.
Telefon 231.

Rudolph Schmidt's
Cigarforretning
Skive
bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes Erindring. Største Udvalg i Cigarer, Cigarretter og Røgtobakker, Cigar- — rør, Piber og Stokke. —

Prøv

Th. Machons

(Rudolf Schmidts Eftf.)
Barber- & Frisørstue,
Torvet.
NB. Hovedbade med Massage.

JEG er udmærket tilfreds Jeg køber mit Tøj hos J. Suurballe & Co., og dér er Klædelageret saa stort og smukt, at man uden for København ikke finder det bedre, og sker det en Gang, at et Klædningsstykke ikke passer tilfredsstillende, tages det beredvilligt tilbage. De kan spare Deres Ulejlighed, jeg handler som sagt hos J. Suurballe & Co.

HOTEL PHØNIX

SKIVE

C. JENSEN.

Hobro.

Det fineste, mest moderne og efter Kvaliteten det billigste i Herreklæder faar De i

S. Perssons Skræderforretning.

— Jernbanegade. —

Det betaler sig at købe Deres **Fodtøj** i

Chr. Christensen's Skotøjsforretning

ADELGADE

Thisted

Hotel „Royal", Thisted,
anbefales d'Hr. Rejsende og Turister.
Værelser a 1,50 Kr. Ærb.
Telefon 61. J. Bisgaard.

Wh. Topp
Skomageri & Skotøjsforretn.
Thisted.
Eneforhandling af Herz Skotøj.
Anbefales d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælp.

Marius Sørensen, *Guldsmed,*
Thisted. **Telefon 23.**
Største Lager. Billigste Priser.

Georg Behr.
Barber- og Frisørsalon.
Jernbanegade. Thisted.

Slagelse.

Central Cafèen
● Slotsgade, Telefon 41 ●
aaben til Kl. 12,
anbefaler sine hyggelige Lokaler til Handels- og Kontormedhjælperne.
— Hurtig Betjening, billige Priser. —
PETER BYCH.

Husk
Fr. W. Sørensen's
Skræder- og Ekviperingsforretning
Løvegade 18.
Billige Priser, god Pasning.

Sorø.

Jul. Jørgensen,
Haandskomageri.
Lager af Fabriksfodtøj. — Etableret 1870.
Roligheds gade 102.

Hotel „Postgaarden"

anbefales. — Fortrinligt Køkken.
HYGGELIGE VÆRELSER og LOKALER.

Holstebro

Handels- og Kontormedhjælpere anbefales
J. P. Andersens Skræderetablissement,
Nørregade.

Barber- og Frisørsalonen
„Romerhus", Torvet.
Peter Groth.
Hovedbade med Massage.

DANSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
ved P. V. F. Petersen.
Altid billigst her paa Pladsen.
TELEFON 150.

Viborg.

Drik Odin
Lager & Pilsner fineste Kvalitet samt Skattefri Pilsneøl Mørk Skattefri Dobbeltøl.

Vejle.

Koncertsalens Varieté og RESTAURATION anbefales

A. Christensen,

Vejle. — Telefon 267.
Engelsk Klædelager.
High class Tailor Etablisement.
Hattelager og Manchetlinned.
Complete stock of every thing for Gentlemen

SKOTØJSFORRETNINGEN
SALGADE 5 anbefales
d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.
Største Udvalg. Billigste Priser.
1. Klasses Reparationsværksted.
CH. CHRISTENSEN.

Cigarer.
Hans Jessen jun.,
Flegborg 2.

Gentlemen!

Ekviper Dem fikst og billigt
i
London Herre-Magasin
ved H. C. Hansen.

REPRÆSENTANTER
FOR
„DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE"s
ANNONCE-AFDELING.

Aalb.: Hr. N. C. Nielsen-Lindquist, Danmarksg 45.
Aarhus: Hr. C. Hammer, Vestergade 70.
Bramminge: Hr. Kommis H. C. Hansen.
Ebeltoft: Hr. Bogholder R. Hvitved
Esbjerg: Hr. Hans Brock, D. F. D. S.
Fredericia: F. V. D. Hess.
Frederikshavn: Hr. Bogh. S. West.
Herning: Hr. Kommis Chr. Kampmann.
Hillerød: Hr. Kommis Amlet Jensen.
Hjørring: Hr. H. Hein, Hirtshalsvej 5.
Hobro: Assistent A. C. Crone.
Horsens: Hr. Kommis Sten Vandborg.
Holstebro: Mnfktm. Carl Jensen, Nørregade 12.
Kolding: Hr. K. Rasmussen, Jærnbanegade 16.
Kjøbenhavn: Hr. E. S. Schibler, Sønderg. 25.
Middelfart: Hr. Chr. Hansen, Algade 23.
Nykøbing F.: Hr. Kommis C. M. Nørgaard.
Nykøbing M.: Hr. Kommis C. Svenningsen.
Næstved: Hr. Kommis Chr. F. Johannessen.
Odense: Hr. N. Christensen-Krogh. Overg. 44.
Præstø: Hr. Kommis Harry Jensen.
Randers: Hr. S. Bjerregaard, Stolefabriken.
Ringsted: Hr. H. C. Aagaard, Søgade.
Skanderborg: Hr. C. J. Kerff.
Skive: Hr. Kommis Oskar Jensen.
Slagelse: Hr. Kommis J. Jacobsen, Løvegade.
Sorø: Hr. Kommis E. Ellekier.
Svendborg: Hr. H. M. Hansen, Vestergade 47
Thisted: Hr. Chr. Jørgensen, Søndergade 1.
Vejen: Hr. Kommis S. Breund.
Vejle: Hr. Bogholder C. Nielsen-Kloster.
Viborg: Hr. Kommis N. Elgaard.
Vordingborg: Hr. Kommis R. Jørgensen.

Afleveret til Posten den 15. Novbr.

Udgivet af Centralorganisationen.
Ansvarhavende Redaktør VILH. HANSEN.
O. WRITH'S EFTF. (Gustav A. Jensen),
Badstuestræde 7, København. K

DANSK
HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 23. 1. December 1909. 9de Aargang.

Julegaven.

DET ER GANSKE INTERESSANT at lægge Mærke til, hvorledes andre organiserede Arbejdere har forstaaet gennem deres Sammenslutninger, at fjerne alle gamle Overleveringer og Traditioner fra deres faglige Forhold. Overfor dem pukkes der ikke stadig paa »da vi var Medhjælpere var det anderledes«, simpelthen fordi Arbejderne forlængst har bibragt deres Arbejdsgivere den sunde Opfattelse, at »Nu« det er ikke »Før«, og Arbejdsforholdene skal være saaledes, at de passer til »Nu« og ikke til »Før«.

NAADEGAVESYSTEMET.

Ved deres beundringsværdige Enighed har Arbejderne sat Magt bag de Krav de har stillet, derved har de opnaaet baade at faa disse gennemførte og samtidig at tiltvinge sig den Respekt, der gensidig er en nødvendig Forudsætning for at en frugtbar Forhandling kan finde Sted om en nogenlunde rimelig Fordeling af Arbejdsudbyttet. Blandt de Overleveringer de andre organiserede Arbejdere har faaet fjernet er ogsaa »Naadegavesystemet«, det System som saavist sjældent blev bragt i Anvendelse uden at der forud var ydet fuld Værdi derfor, enten paa denne eller hin Maade, men hvorfor der alligevel skulde bukkes og skrabes og takkes i en Uendelighed; til Trods for at Gaven i 99 af 100 Tilfælde var mange Gange mere fortjent.

Maatte vi indenfor vort Fag komme saa vidt at faa dette gamle System bragt til Fald, og i Stedet faa indført klare og bestemte Lønningsregler for saavel den ordinære Arbejdstid som for Overarbejde og Helligdagsarbejde. Og saa faa dette Arbejdsudbytte udbetalt i Landets Mønt, saa er vi paa det rette Spor, og der er intet at bukke og skrabe for, hverken paa den ene eller anden Side.

OVERARBEJDET OG PARAPLYEN.

Der er sikkert kun faa Fag, der har saa meget Overarbejde som vort, og der er heldigvis — for de andre — heller intet Fag, der faar saa lidt for dette Overarbejde som vort. At det er et Misforhold maa vist de fleste indrømme. Som f. Eks. nu til Julen arbejdes der almindeligvis i de fleste Forretninger hele Aftenen eller rettere til langt ud paa Natten. Det kan blive — skal vi anslaa — 25 Aftener à 4 Timer — 100 Timer. Regner vi nu Overarbejdsprisen til 60 Øre i Timen, det er meget billigt, saa burde dettte Jule-Overarbejde altsaa give 60 Kr. i Medhjælperens Lomme. Men hvad giver det nu? Ja; en Paraply til 4 Kr. er jo ikke ualmindelig, eller hvis det er et særligt godt Sted da 10 Kr. — men saa maa der rigtignok ogsaa bukkes særdeles. dybt og sirligt.

Som man vil se er det en meget fin Forretning — for den ene Part, hvilken det er behøver næppe at pointeres. Men saa konservative er danske Medhjælpere, at de intet forkasteligt ser heri. Saadan har det jo været altid, og saa kan det vel ikke være anderledes, man skal selvfølgelig ikke sætte sig op mod det Bestaaende. De gider ganske simpelt ikke at tænke til Bunds i Sagen, saa de kunde faa Øjet aabnet for hvor nedværdigende den Slags Systemer er for en Stand.

VURDERING AF OVERARBEJDE.

Men i andre Fag, hvor Lønarbejderen er vaagen, gaar den ikke, man vurderer dér sit Overarbejde, som man udfører paa Bekostning af eventuelle andre Interesser, Hjem og Hvile ja maaske Helbred, højere end man lader det betale hverken med Paraply eller Ravrør. Og den Metode, man har anvendt for at fri sig for Systemet, er overmaade simpel, saa simpel at den endogsaa staar aaben for Lønarbejderen i Handelens og Kontorernes Tjeneste — man staar solidariske i Organisationsrækkerne og udfører et Stykke Arbejde der indenfor som man skylder sig sig selv og sin Stand. Dette, jeg havde nær sagt, Universalmiddel hjælper ogsaa for denne Sygdom, naar blot man faar den anvendt til alle Patienterne.

Lad os haabe, at ogsaa vore Standsfæller snart maa blive klar over, at i vor Tid forærer man intet bort, end ikke sit Arbejde — ej heller sit Overarbejde. Situationen kræver forøget Arbejdsudfoldelse, vel! det er der intet at sige til, Arbejdet maa udføres, men at Gevinsten herved fordeles ulige, i saa høj Grad som nu, paa den underordnede Parts Bekostning, er letfærdig Omgang med Retfærdigheden. Og Retfærdigheden maa jo dog sejre tilsidst, selv om det sker langsomt — og ved Tvang.

SPILD AF TID.

En anden Ting kunde jeg ønske at berøre i denne Forbindelse: Naar vi opnaar en lidt mere moderne Form for Betaling af Overarbejde turde det hænde, at dette i adskillige Tilfælde kunde begrænses noget, saavel ved Juletid som den øvrige Del af Aaret. Jeg tillader mig at tro, at saafremt hver af Medhjælpernes Overarbejdstimer skulde honoreres rimeligt, vilde Overarbejdsuvæsenet svinde ind i en betænkelig Grad. Under de nuværende Tingenes Tilstand er det jo en billig Maade at »styrke Kreditten« paa, at have saa frygtelig travlt, at der maa arbejdes — af Personalet — hver Aften baade 1 og 2 Timer over Lukketid.

ORGANISEREDE KOLLEGER!

Naar vi nu i Julen kommer ud med »Paraplyen« lad den da minde os om ikke at lade nogen Lejlighed gaa tabt til at paavirke de uorganiserede Standsfæller, vi eventuelt maatte komme i Berøring med, til Fordel for Sammenslutningstanken. Derved vil vi ogsaa hjælpe til, at vi en anden Jul faar Lov at købe »Paraplyen« selv.

Jens Johansen, Vejle.

Kommunale Vedtægter.

En livlig Forhandling i Svendborg Byraad. -- Insinuationer mod Medhjælperne. — Forslaget slaas ned. — Vedtægter gennemføres i Kolding og Randers.

SVENDBORG BYRAAD har nylig været Skueplads for en Forhandling, som i mere end en Henseende har al Aarsag til at samle Medhjælpernes Opmærksomhed over det hele Land,

Det skete for et Par Aar siden, at vor Afdeling indgik til Byraadet med Andragende om Indførelse af en kommunal Vedtægt for Børns og Handelslærlinges Arbejdstid uden at Sagen dog atter naaede op af den Syltelage, som de stedlige Handelsforeninger paa Byraadsflertallets Vegne beredte den.

DenneGang sporedes der imidlertid en reformvenligForskydning og selve Borgmesteren erklærede sig for Vedtægten, der her — hvad der oftest er Tilfældet — fandt Støtte hos Raadets frisindede Medlemmer og — dette er ejheller ukendt — fremkaldte en forbitret Modstand fra den anden Side. Men medens Forslagets Talsmænd gennemgaaende begrundede deres Standpunkt ved et vel tilrettelagt Materiale, var Mod-Argumenteringen saa udpræget fad, at den ikke virkede overbevisende, og kun en forud given, kneben Majoritet (8 mod 7 Stemmer) vedtog attter at adspørge *Principalforeningerne.* Hermed er Forslagets foreløbige Skæbne naturligvis beseglet.

Under Mødet forefaldt der dog en Episode, der ikke noksom kan fremhæves, fordi den i al sin Ubetydelighed er et Memento til de mange Standsfæller — og dette gælder ikke mindst for de Svendborg-Medhjælpere — der endnu ere ligegyldige Tilskuere til vort Organisationsarbejde.

Det var en af Svendborgs Matadorer, Storkøbmanden, kgl. Agent *Emil Petersen,* en Mand der gennem Aarene har beæret vor Bevægelse med et indædt Had og altid har ført an i Forfølgelserne mod vore stedlige Medlemmer, der ejheller lod denne Lejlighed gaa ubenyttet hen til at demonstrere sit »medhjælpervenlige« Sindelag. Den »kgl. Agent» udtalte bl. a. ifølge det lokale Venstreblad (vi har indhentet Erklæring om Referatets Rigtighed) »at det dog var for galt, om man skulde være bange for at sende en Lærling eller Kontorist paa Posthuset, fordi Klokken var 10 Minutter over 8,« og nu fulgte følgende Replikker:

Tønnesen: Agenten sagde en Gang i Byraadet: Jeg *bruger* mine som jeg vil. Agenten: Ja! Tønnesen: Det er næsten, som det var Redskaber. Agenten: Det er de vel ogsaa. Tønnesen: Det er en forkert Tankegang. Vi kunde jo ogsaa spørge Handels- og Kontormedhjælpernes Forening. De har for Resten Møde Torsdag Aften. Emil Petersen: De vil naturligvis svare, at Arbejdet bør holde op Kl. 6. Men saa maa de have noget mere i Løn, naar de skal spasere saa meget og have Tid til Svir og Lediggang.

Denne Udtalelse skal hnskes!

Husk det, I uorganiserede Medhjælpere, der forlader jer paa gyldne Løfter og billige Luftperspektiver! Naar I kønt holder Trit, Kæft og Retning, arbejder væk uden at skele til Uhrskiven, og lader jer *bruge* uden at kny, kan I blive rundelig betalt med Veksler paa Selvstændigheden og med Harmonipræk i skæppevis. Men interesserer I jer for den lille Visers Passage, vil I sætte Grænse for Arbejdsdagen, saa lader man bare Tæppet glide ned for Selvstændighedsperspektivet og Harmonitableauet og I stilles frem paa Rampen som Dovenkroppe og Sviregaster alle til Hobe.

Vor Afdeling har gennem Dagspressen offentliggjort en Protest mod Agentens Udtalelser, der betegnes som *Insinuationer.* »Vi havde ikke ventet«, slutter Indlæget, »at vort Andragende skulde blive nedsyltet ved Hjælp af saa flove og intetsigende, for ikke at sine perfide Angreb paa Medhjælperstanden, som sket er.«

Det er saaledes lykkedes at afvende den moderne Fare, der kom til den gamle Patricierby i den kommunale Vedtægts Klædebon.

Men det vil kun blive en Galgenfrist!

Thi hverken Stemmeforskellen endsige den letfærdige Bevisførelse spaar Vedtægtens Modstandere en sejrrig Udgang af deres kulturfjendtlige Bestræbelser. Kravet om Beskyttelse af den unge Arbejdskraft vil nemlig atter og atter blive rejst indtil Vedtægten er gennemført ogsaa i Svendborg, og det skal vise sig, at grundløse Beskyldninger og løse Paastande ikke i Længden formaar at hindre de sociale Foranstaltninger, der bæres frem som Tidens Krav.

* * *

Indenrigsministeriet har sanktioneret den af *Kolding* Byraad vedtagne Vedtægt for Børns og unge Menneskers Arbejde, Herefter maa Handelslærlinge ikke beskæftiges erhvervsmæssigt i Tiden fra Kl. 8 Aften til Kl. 6 Morgen, undtagen paa Aftener før Folkekirkens Søn- og Helligdage samt de sidste 14 Dage før Juledag og Søndagen før Nytaar. Arbejdstiden skal iøvrigt lægges saaledes, at Lærlingen ikke hindres i at besøge Handelsskoleundervisningen.

En lignende Vedtægt er nylig gennemført i *Randers* og vil forventelig træde i Kraft den 1. Marts 1910, saafremt ministeriel Sanktion bliver givet.

Sammenlignet med disse Resultater og Vedtægterne, der er gennemført i en Række af Byer, staar Udfaldet i Svendborg og den Kampmaade, vore Modstandere dér anvender overfor os som en kommunal Skamplet, der snarest bør forsvinde.

Arbejderbeskyttelsen og Medhjælperne.

Dr. polit. *Frantz Pios* Foredrag.

FABRIKSLOVENS REVISION staar for Tiden paa den socialpolitiske Dagsorden.

Saa hastigt løber Tiden, og Udviklingen forandrer Erhvervsforhold og Arbejdsformer saa afgørende og omfattende, at den Lov, der stadfæstedes den 11. April 1901, allerede trænger til et grundigt Gennemsyn, skønt den i sig selv betød et stort Fremskridt fra Loven af 1873.

Loven af 1901 inddrog for første Gang Handelsstandens yngste Arbejdskræfter, Bydrenge og Lærlinge, under sit Omraade, og paa Baggrund af denne Lov fremgik de kommunale Vedtægter. I de forløbne 8—9 Aar har det socialpolitiske Fremskridt været stort og afgørende i de økonomisk fremskredne Lande, og nye Erhvervslag har opnaaet Andel i den sociale Lovgivnings Fordele. Derfor sætter man i alle Arbejderkredse sin Lid til, at den bebudede Revision af Fabriksloven vil ske i moderne Aand, og fra vort Standpunkt maa vi haabe, at Loven denne Gang gør Springet fra Lærlingen til den voksne Medhjælper, saaledes at den indeholder Bestemmelser m. H. t. Arbejdstid og Ydelser, som aldeles fattes i Butiksluknings- og Helligdagsloven. Arbejdslokalernes Indretning og de sanitære Forhold, Opvarmning, Ansættelse af Arbejdsinspektører o.s.v., hvorom den nuværende Lov indeholder Paabud, er Anliggender der ikke har mindre Interesse og Betydning for Handels- og Kontormedhjælperne end for Arbejderne i Almindelighed.

For at slaa til Lyd for dette vigtige Spørgsmaal, hvis Sammenhæng staar uklart for Flertallet af vore Kolleger, har Forretningsudvalget arrangeret en Række Foredrag af Dr. polit. *Frants Pio,* der har gjort Studiet af Arbejderbeskyttelses-Lovgivningen til Special-Studium, og derfor i særlig Grad har vist sig kvalificeret til grundigt og sagligt at klarlægge Emnet.

Dr. *Pio* giver i sine Foredrag en Redegørelse for Aarsagerne til Prissvingningerne paa Varer og Arbejdsløn og trækLinierne op for Laugsvæsenet og den frie Konkurrence, hvis Udviklingsgang og Følger indgaaende skildres. Derigennem naar Foredragsholderen til Beskyttelseslovgivningens første Forsøg og de Resultater, der hidtil er naaet i Ind- og Udland, og som støttes og føres frem af den internationale Organisationsbevægelse. Doktoren skildrer dernæst Handels- og Kontormedhjælperstandens Særstilling i Fortid og Nutid og de Forhold, der har vanskeliggjort Organisationen i de sideordnede Handelsfag, samt paaviser den Kursændring, der er indtraadt heri efter Medhjælperbevægelsens Fremkomst, og som maa ses paa Baggrund af de sociale Nydannelser i Handels- og Kontorfagene. Efter at have givet Tilhørerne et Udsyn over Medhjælperbeskyttelseslovgivningen i de forskellige Lande, paapeger Doktoren Nødvendigheden, af at ogsaa danske Medhjælpere paa dette Omraade jævnstilles med Arbejderne i andre Grene af vort Erhvervsliv — et Formaal til hvis Opnaaelse Organisationen er det eneste virksomme Middel.

Som det fremgaar af dette Resume er Dr. *Pios* Foredragsrække et ypperligt Led i vort sociale Oplysningsarbejde og en velegnet Anvendelse af en Del af det Statstilskud til Foredrag, der blev bevilget vor Organisation.

Naturligvis har en Række af vore Afdelinger benyttet sig af Lejligheden, og Foredrag er afholdt i *Fredericia* og *Svendborg* begge Steder for en talrig og interesseret Tilhørerkreds. De lokale Blade bringer udførlige Referater af Foredraget, der ved sit faglige Indhold og den grundige Fremstillingsmaade, var vel egnet til at vække alvorlig Eftertanke. Begge de nævnte

Møder har da ogsaa tilført de paagældende Afdelinger adskillige nye Medlemmer.

Foruden disse Møder, der afholdtes henholdtes den 12te og 18de, har Dr. *Pios* holdt Foredrag i *Horsens* d. 19de, *Vejen* d. 24de, *Esbjerg* d. 25de, *Hjørring* d. 16de og *Kjøbenhavn* d. 30te November. Programmet for December er følgende. Den 1ste i *Skive*, 2den i *Aarhus*, 3die i *Viborg*, 7de i *Slagelse*, 9de i *Nykjøbing M* og den 19de i *Vejle*.

Vi opfordrer vore Afdelingsbestyrelser og Medlemmer til at virke for den størst mulige Tilhørerkreds til disse udmærkede og lærerige Foredrag.

En agitatorisk Succes.

Elisabeth Jørgensen paa Foredragsrejse.

VINTERHALVAARETS AGITATION er indledet under Auspicier, der bebuder nyt, rigt Liv og almindelig Fremgang for vor Sag. Vor Organisation behøver ikke blot at Afdelingerne hver for sig virker indenfor sit Omraade, og at det trykte Ord bringer det samme Bud til hvert Medlem i Landet, men netop for Centralorganisationen, der maa stride for at vinde hver Fodsbred frem, er det udtalte, levende Ord af særegen Værd, — naar ellers Ordet har Vægt og det tankevækkende slaar ned i Tilhørerne.

Og *dette* kan siges om de Foredrag, som vor kendte kjøbenhavnske Kollega, Frøken *Elisabeth Jørgensen*, har holdt i en Række Afdelinger i sidste Halvdel af Novemher. Vor unge, kvindelige Kollega har paa denne Foredragstourné gjort sine fremragende oratoriske Evner nyttebringende for vor Sag, og disse Møder har vakt ny Interesse, hvor det truede med Stilstand og givet flere Afdelinger et godt Fremstød i Medlemstallet.

Foredragene har samlet Opmærksomhed ogsaa udenfor Medhjælperkredse, og Elisabeth Jørgensen har haft en ualmindelig »god Presse«. Dette vil fremgaa af nogle Uddrag, hentet fra Provinsblade, vi modtog før Redaktionens Slutning. Foredraget betegnes deri som »udmærket«, »varmtfølt og indholdsrigt« (Esbjerg); »en fortrinlig Taler, hvis Ord bæres frem af af agitatorisk Kraft og Overbevisningens Varme« (Aarhus); »et instruktivt og særdeles velholdt Foredrag, livfuldt og vel tilrettelagt« (Skive); »et særdeles godt Foredrag« (Frederikshavn); »et dygtigt Foredrag, der røbede megen Viden og mange Interesser« (Hobro) o. s. f.

Iøvrigt giver vi Ordet til vore Korrespondenter eller referer kortelig efter modtagne Tilskrifter:

KOLDING.

Det offentlige Møde, der afholdtes paa »Kronborg« den 9de November, havde fundet god Tilslutning — ogsaa fra Ikke-Medlemmer. For denne Forsamling holdt Frk. *Elisabeth Jørgensen* et dygtigt og agitatorisk Foredrag om Organisationsspørgsmaalet. Tilhørernes Interesse midtsamledes om den rutinerede Talers vægtige Ord, og man tilskriver os, at Mødet fra først til sidst fik et »aldeles udmærket Forløb«.

I den kortvarige Diskussion, der efterfulgte det med langvarigt Bifald modtagne Foredrag, deltog Afdelingens Formand, *N. C. Nielsen*, og Centralorganisationens Næstformand, *Vald. Pedersen*. Afdelingen noterede samme Aften nogle nye Medlemmer som det første praktiske Resultat af det vellykkede Møde — der gav et godt Varsel for den følgende Foredragsrække.

ESBJERG.

Foreningen »Hermes« afholdt den 10. November offentligt Foredrag med Frk. *Elisabeth Jørgensen* som Taler. Mødet var besøgt af ca. 80 mandlige og kvindelige Medhjælpere.

Formanden, *J. P. Godtfredsen*, bød Velkommen og gav efter en kort Indledning Ordet til Frk. J., hvis Agitationsforedrag var udmærket. Det er længe siden, vi har hørt et saa dygtigt Foredrag om vor Stand, og vi maa være glade for at have en saa begavet og ivrig Agitator indenfor vor Organisation. Ved Foredragets Slutning hilstes Frk. J. med meget kraftigt Bifald.

Formanden tog atter Ordet og bragte Indlederen en Tak for det interessante Foredrag, og opfordrede indtrængende enhver Handels- og Kontormedhjælper, kvindelig som mandlig, der endnu stod udenfor Organisationen, til straks at gøre sin kollegiale Pligt og gaa ind i Rækkerne. Derefter sluttede det indholdsrige Agitationsmøde.

Pressens Repræsentanter var tilstede ved Mødet, og Dagen efter indeholdt alle Byens Blade et Referat af Foredraget med særdeles rosende Udtalelser om Elisabeth Jørgensen.

I. P. G.

AARHUS.

Torsdag den 11. November afholdt den herværende Afdeling offentligt Agitationsmøde med Frk. *Elisabeth Jørgensen* og Herr *Chr. Ingvoldsen* som Talere.

Mødet var besøgt af henved 300 Mennesker, hvoraf Størsteparten var Medhjælpere, baade Kvinder og Mænd.

Formanden, Herr *Robert Petersen*, bød Forsamlingen Velkommen, og gav Oplysning om Formaalet for dette Møde, hvorefter han gav Ordet til Centralorganisationens Formand. I et klart og velformet Foredrag gennemgik Hr. Ingvoldsen Centralorganisationens Arbejde i de forløbne 10 Aar og gav en Oversigt over det nærmest foreliggende Arbejde, Lukkesagen og Fabrikslovens Revision. Ligeledes omtalte Herr I. Arbejdsløshedskassen og Oplysningsbureauet og henstillede til Slut til de ikke organiserede Medhjælpere at tænke over, om det ikke vilde være paa Tiden, at de kom med i Arbejdet for bedre Livsbetingelser for deres egen Stand, hvilket kun sker fyldestgørende ved at være Medlem af den eneste faglige Organisation, »Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger.«

Frk. *Elisabeth Jørgensen* begyndte med at omtale Fagforeningsbevægelsen og dens stadige Tiltagen, grundet paa Frikonkurrencen, hvoraf følger, at færre og færre Medhjælpere kan opnaa selvstændigt Erhverv. Dernæst omtalte Frøkenen vor politiske Stilling, idet denne i saa mange Tilfælde misforstaaes af udenforstaaende Medhjælpere. *Vi driver ikke Partipolitik, men Socialpolitik*, hvilket netop er Hovedbetingelsen for en faglig Organisations Trivsel.

Efter at have sammenholdt Medhjælpernes Arbejdstid herhjemme med Forholdene i England, hvor der er 60 Timers ugentligt Arbejde imod 75 hos os, samt omtalt Lønspørgsmaalet, gik Frøkenen over til Kvindens Stilling som Handels- og Kontormedhjælper. I et ypperligt Foredrag fremdrog Frk. J., hvorledes Kvinderne hidtil var bleven snydte og narrede, naar de lagde deres Arbejde for en ussel Betaling af 40—50 Kr. maanedlig. Naar Kvinderne hidtil er bleven bekæmpet, maa det udelukkende søge sin Grund i denne urimelige Konkurrence med Mændene, men dette Forhold vil forandres, efterhaanden som Kvinderne indser Nødvendigheden af at komme ind under Organisationens Rammer. Efter en Opfordring til de udenforstaaende Kolleger om at melde sig under Fanen til fælles Virke, sluttede Frøkenen af med følgende: »Den almindelige Opfattelse af en Handels- og Kontormedhjælper er en krummet Ryg, en fejlfri Skilning, men ingen tænker paa Mennesket, der er bagved. Dette maa og skal blive anderledes.«

Herr *N. C. Nielsen*, Kolding, tik derefter Ordet og omtalte Kontingentet. Saa mange Medhjælpere spørger altid først, hvad det koster at være i den Forening, men de glemmer, at der er saa uendelig stor Forskel paa en Forening og faglig Organisation, og at yde 1 Kr. 50 Øre til sin Organisation bør Enhver kunne overkomme.

Herr *Robert Petersen* takkede Talerne for de gode Foredrag, og efter en Tak til Forsamlingen, sluttedes Mødet med et Leve for Handels- og Kontormedhjælperne.

Afdelingen lod omdele nogle Indmeldelseskort, og vi havde den Glæde allerede samme Aften at notere en Del nye Medlemmer.

I det Hele taget en god Aften.

Joh. Sjælland.

HORSENS.

Mødet, der afholdtes den 12., var ikke saa talrigt besøgt som forventet — ca. 50 Deltagere og heraf kun enkelte Kvinder; der var ogsaa kun et mindre Antal Ikke-Medlemmer tilstede.

Frk. *Jørgensen* holdt et udmærket, agitatorisk Foredrag og forstod særdeles godt at fængsle Forsamlingens Opmærksomhed. Efter Foredraget brød Forsamlingen ud i livligt Bifald.

Nye Indmeldelser fandt ikke Sted paa Pladsen, men vil sikkert i Løbet af faa Dage en Del Indmeldelser fremkomme fra kvindelige Kolleger, hvortil ogsaa de lokale Blades anerkendende Referater vil bidrage.

Efter Mødets Slutning tilbragte man en behagelig Aften i vore hyggelige Selskabslokaler.

Sten Vandborg.

HJØRRING.

Foreningens 10-aarige Stiftelsesfest Søndag den 14. Novbr. paa Hotel »Bristol« forløb smukt og paa en for Standen fuldt værdig Maade.

Om Eftermiddagen holdt Frk. *Elisabeth Jørgensen*, Kjøbenhavn, ved et offentligt Møde et fortrinligt Foredrag om Organisation.

Frøkenen forstod netop at slaa paa de rette Strænge og fremhævede meget alvorligt, hvad Organisation betød i vor Tid — ikke mindst for vor Stand. Kun gennem stærkt kollegialt Sammenhold i Organisation vilde vi være i Stand til at højne os socialt og kulturelt og bøde paa de meningsløse Forhold, som ofte blev budt vore Kolleger, og hvorpaa Frøkenen fremdrog flere drastiske Eksempler. Alle virkelige Standsfæller burde være med i det Arbejde, som tilsigtede at skabe bedre Forhold i Faget, saavel for den enkelte som for os alle. Navnlig maatte ogsaa vore kvindelige Kolleger faa Øjnene op og lære at indse, at deres Plads netop er i deres organiserede mandlige Kollegers Rækker. Den Tid er nu inde, hvor Kvinderne paa Grundlag af Udviklingen, som med stærke Skridt er rykket frem, ikke længere kan gaa hjemme og spille Damer, men maa søge Erhverv. Men Kvinderne — udtalte Frk. J. med Alvorens Styrke — maa ikke blive deres mandlige Kollegers Konkurrenter! Frøkenen rettede en kraftig Appel til saavel de kvindelige som de mandlige Kolleger, om at tage Del i vort Organisationsarbejde, og ønskede Foreningen god Fremgang og Held i Arbejdet til at løfte Standen socialt og kulturelt.

agi.

AALBORG.

Mandag den 15. Novbr. holdt Frk. *Elisabeth Jørgensen* Foredrag her i Afdelingen. Ved Plakater var de uorganiserede Kolleger indbudt til Mødet, og vel en Snes af disse havde efterkommet Indbydelsen, foruden 60—70 Medlemmer. Frk. J. holdt et overmaade interessant Foredrag om London, og i Tilknytning hertil skildrede hun Handels- og Kontormedhjælpernes Organisations Historie i England; hun gjorde gældende, at vor Organisation kunde drage en nyttig og opmuntrende Lære af den. Til Slut opfordrede hun de uorganiserede Kolleger til at slutte sig til Bevægelsen, den ventede kun paa dem for at blive det Middel, der alene kan fremhjælpe Handels- og Kontormedhjælpernes Stilling — socialt og økonomisk.

Efter Foredraget var der fælles Kaffebord, og Foreningen modtog flere Indmeldelser.

Harald Wolters.

FREDERIKSHAVN.

Her talte Frk. J. den 16de for ca. 70 Tilhørere, deriblandt mange uorganiserede Kolleger. I de lokale Blade skrives bl. a.:

»Frøkenen holdt et særdeles godt Foredrag om Handels- og Kontormedhjælperforeningens Formaal. Hun fremhævede stærkt Sammenslutningens Betydning, og paaviste hvor nødvendig den er, for at den nænte Stand kan opnaa rimelige Kaar at leve under. Foreningen har nu et Net spændt over hele Landet, men alt for mange, særlig Kvinder, staar endnu udenfor. De andre nordjydske Byer var blandt Foreningens bedste, og Taleren vilde haabe, at Frederikshavn maatte komme med i lige saa stærk Grad«.

Efter Foredraget, der fulgtes med udelt Opmærksomhed, indmeldtes 16 nye Medlemmer, deriblandt adskillige kvindelige Kolleger. Den vellykkede Aften sluttede med nogle Timers fornøjeligt Samvær.

HOBRO.

Afdelingsbestyrelsen tilskriver os:

Vi afholdt den 17. ds. et Agitationsmøde, hvor Frk. *Elisabeth Jørgensen* indledede.

Mødet var godt besøgt og Frk. J. holdt et udmærket Foredrag om sit Ophold i London og om de engelske Handels- og Kontormedhjælpere og deres Organisation. Sluttelig omtalte Indlederen vor egen Organisation og opfordrede de Tilstedeværende — og navnlig de kvindelige Kolleger — til at indmelde sig i Afdelingen, en Opfordring, der fulgtes af 8 Deltagere i Mødet, saaledes at vor Afdeling nu tæller 42 Medlemmer.

Efter dette samledes alle de Tilstedeværende om fælles Kaffebord, hvor Stemningen var meget fornøjelig. Vi er her særdeles glade for Frk. J.s Besøg og det fortrinlige Foredrag, der viste, at vi i hende har en udmærket Agitator og Taler for Organisationen. Alle var enige om at have tilbragt en fornøjelig og lærerig Aften i Frøkenens Selskab.

VIBORG.

Elisabeth Jørgensen talte her den 18de. Mødet forløb vellykket og Foredraget var udmærket agitatorisk. Det bragte Afdelingen nogle nye Indmeldelser.

Yderligere Referat er ikke tilgaaet os.

SKIVE.

De lokale Blade bringer lange og udførlige Referater af det Foredrag, som *Elisabeth Jørgensen* holdt ved et offentligt Medhjælpermøde den 19., der var besøgt af ca. 60 Deltagere og som betegnes som »et overordentligt vellykket Møde«.

Foredraget samlede sig om følgende Hovedpunkter: Værn af vore Medlemmer mod daarlige Principaler, kortere Arbejdstid og forbedrede Lønvilkaar, og »det kraftige Bifald, der lød ved Talens Slutning, godtgjorde tilfulde dens ypperlige Virkning« — skriver et Skiveblad.

Afdelingsformanden, Kommis *Vilh. Romlund,* der indledede Mødet med en kort Paavisning af Organisationens Nødvendighed, sluttede af med en Tak til Indlederen og en Opfordring om Indmeldelse i Foreningen. Denne Anmodning viste sig ikke forgæves, idet adskillige Kolleger indmeldte sig.

RANDERS.

Vort Agitationsmøde i Randers den 21. ds. afholdtes i Haandværkerforeningen og var besøgt af ca. 50 Tilhørere, hvoriblandt mange Damer. Foruden Frk. *Elisabeth Jørgensen* talte Centralorganisationens Formand *Chr. Ingvoldsen*, der særlig fremhævede vore Krav til Lovgivningsmagten om, at Arbejderbeskyttelses-Lovgivningen i højere Grad end hidtil udvides til at omfatte os. Elisabeth Jørgensen, der derefter talte, dvælede særlig ved Organisationens kulturelle og opdragende Betydning og appellerede varmt til Kvinderne om at slutte sig til vor Bevægelse. Der udspandt sig derefter en interessant Diskussion mellem Frk. J. og forhenværende Isenkræmmer *Johannes Koch*, der fuldtud anerkendte Organisationens Nødvendighed for Medhjælperne og udtalte sig for den skarpest mulige Fremgangsmaade overfor de Købmænd, der ikke overholdt Lukkelovene, men nærede en Del Betænkeligheder for, at det »gode gamle« Forhold vilde lide Skade, om Organisationen fik for megen Magt.

Formanden, Herr *S. Bjerregaard*, ledede Mødet og sluttede med en Tak til Talerne. Forhaabentlig vil dette Møde bevirke, at Randers-Afdelingen atter gaar en Opgangsperiode imøde.

* * *

Denne Agitationstourné vil være afsluttet ultimo November, og de sidste Møder vil derfor finde Omtale i næste Nummer.

Fra Agitationen.

NOVEMBER HAR VÆRET VIDNE til et usædvanligt Liv i vore Afdelinger. De andet Steds i Bladet omtalte Møder i Forbindelse med de nedenfor nævnte har virket som en agitatorisk Kraftudfoldelse, der allerede har sat og yderligere vil sætte Spor gennem en forøget Tilgang til vore Rækker.

Ganske bortset fra de praktiske Resultater viser denne paa en halv Maaned sammentrængte Agitationskampagne, at vor Organisation raader over fremragende og velegnede Agitatorer, saaledes at de fornævnte Resultater er naaet uden at endog tilnærmelsesvis alle vore egnede Kræfter har været i Ilden.

Denne Kendsgerning er glædelig, idet den viser, at vi nu er naaet dertil at turde give os i Kast med de store Agitationsopgaver, som en nær Fremtid kan — og vi haaber *vil* — stille til os, naar de sociale Lovforslag om føje Tid kan ventes forelagt for Rigsdagen.

Om Møderne refererer vore Korrespondenter:

JENS JOHANSEN I FREDERICIA.

»Handels- og Kontormedhjælperforeningen for Fredericia og Omegn« afholdt den 3. November et offentligt Møde i Theatersalen, hvor Bogholder *Jens Johansen*, Vejle, talte om Organisationens Maal og Midler.

Foredragsholderen fastslog først, at Handels- og Kontormedhjælpernes Lønforhold i Modsætning til andre Fag ikke var undergaaet nogen væsentlig Forbedring i den sidste Menneskealder, og gjorde opmærksom paa det unaturlige heri samt udtalte, at Organisationen tilstræbte faste Minimalsatser med frit Spillerum opefter. Med Hensyn til Organisationens Krav om kortere Arbejdstid fremhævede Taleren, at den nu eksisterende Lukkelov ikke virkede derhen, idet den for det første ikke overholdtes, og iøvrigt ikke forbød, at der arbejdedes bag lukkede Døre. Han fremhævede, at i andre Lande, som f. Eks. England, Østrig, Australien o. fl., som var foran med Arbejderbeskyttelse, var der ved Lovforanstaltninger forlængest sat en Grænse for, hvor lang Arbejdstiden maa være, ogsaa for Handels- og Kontormedhjælpere.

Herr. J. gik derpaa over til at omtale Kost- og Logisystemet, som han krævede afskaffet som en ikke tidssvarende Form for Udbetaling af fortjent Arbejdsudbytte; han bemærkede, at alle andre Fag for længe siden var gaaet bort fra dette System, som skabte de fleste Uoverensstemmelser mellem Principal og Medhjælper, og pointerede, at det kun var retfærdigt, naar Organisationen krævede, at Medhjælperens Løn skulde udbetales i Landets Mønt og ikke »in natura«.

Taleren kritiserede den bestaaende Lærlingelov, som han kaldte forældet, og omtalte et Forslag til dens Revision, som allerede i 1905 var udarbejdet af vor Centralorganisations Hovedledelse, men som endnu hvilede i Indenrigsministeriet. Han omtalte ogsaa de Vedtægter for Børns og unge Menneskers Arbejde, der nu var gældende i en Række danske Byer, og henstillede til H. & K. M. Foreningen i Fredericia, at andrage Byraadet om at udarbejde en saadan Vedtægt, samt berørte sluttelig en Række Spørgsmaal, saasom Extrabetaling for Overarbejde, lovbefalede Siddepladser i Butikker, den oprettede Arbejdsløshedskasse m. m., og forundrede sig over, at der ikke endnu var flere Handels- og Kontormedhjælpere, der var vaagne i Fredericia, og burde kunne indse, at det eneste rigtige var, at slutte sig sammen for at opnaa noget Resultat til Gavn for dem selv. Da ingen derefter ønskede Ordet, sluttede Formanden Mødet med en Tak til Foredragsholderen og Tilhørerne.

A. Knudsen.

CHR. F. JOHANNESSEN I SLAGELSE.

Søndag den 14. November afholdt Slagelse-Afdelingen Møde med efterfølgende festlig Sammenkomst paa Industriforeningen, hvortil ogsaa Ikke-Medlemmer var indbudte. Navnlig de kvindelige Kolleger var mødt talrigt. Formanden, Bogholder Chr. Johansen, bød Velkommen, hvorefter Medhjælpersangen: »Længe vi leved«, blev sunget. Formanden gav dernæst Ordet til *Chr. F. Johannessen*, Næstved, der var kommen til Stede som Taler i Stedet for Frk. Elisabeth Jørgensen, der den Dag skulde tale i Hjørring. — J. beklagede det var ham og ikke Frk. E. J., hvem det var overdraget at indlede, da ingen kunde lægge saa godt et Ord i Vægtskaalen som Frk. Jørgensen, naar det gjalt Kvindens Stilling til Organisationen. Taleren fraraadede Medhjælperne at blive i den gamle Vane, at vente paa at nogen frivillig skal gøre noget for dem. Den Tid er forsvunden; søg derfor at udrette noget som gavner Dem selv. Organisationen er en Tanke, som Tiden har fostret, og som gavner den Stand, der forstaar at benytte den. For en Snes Aar siden var Forholdene ganske andre, der er mellem Fortid og Nutid et Svælg, som Handelsstanden ikke har forstaaet at overskride, medens Haandværkerne er fulgt med Tiden og har organiseret sig. Handelsmedhjælperen er derimod stadig tildels uorganiserede, og maa altsaa stille sig ydmyg, for at faa sin Løn forbedret.

Medhjælperne har ofte Uvilje mod at staa i en faglig Forening, da mange mener, at en saadan Forening er politisk, endskønt den ikke har det ringeste med Politik at bestille. Der er imidlertid ikke noget ttl Hinder for, at vi kan arbejde sammen for faglige Anliggender og dog have forskellige politiske Anskuelser. Betragter man Forholdene i vor Tid, maa det erkendes, at det bliver mere og mere nødvendigt for Handelsmedhjælperen at organisere sig; de store Handelshuse, som beskæftiger mange Medhjælpere, gør det umuligt for mange af dem at blive Principaler, derfor bør enhver staa under Central-Organisationen, og derved ophjælpe en Stand, der trænger til at højnes.

J. omtalte de vigtigste Programpunkter, og gav et Par Exempler paa, hvor daarlige Forholdene var i nogle Forretninger. J. omtalte Arbejdsløshedskassen, og raadede Lærlingene til at melde sig ind i den; og omtalte sluttelig Johanne Bergs Artikel D. H. K. M. T. om »Tiden og Kvinderne«, samt sluttede med at bringe en Hilsen fra de kvindelige Medhjælpere i Næstved til deres Kolleger i Slagelse med Opfordring til at indmelde sig i Foreningen. Mødet sluttede med Leveraab for Centralorganisationen.

Referent.

Conto pro diversi.

FORRETNINGSUDVALGSMØDE

afholdtes *Kjøbenhavn* den 28. November. Alle Medlemmer (*Chr. Ingvoldsen*, *Vald. Pedersen* og *Vilh. Hansen*) deltog.

Formanden oplyste. at saavel Dr. *Pios* som Frk. *Elisabeth Jørgensens* Foredragsrække fuldtud havde svaret til Forventningerne og givet de bedste Resultater. Det vedtoges at tilstille Afdelingerne Fortegnelse over den Kreds af Foredragsholdere. man yderligere disponerede over til de statsunderstøttede Foredrag, ligesom der tages Bestemmelse angaaende de Regler, der skulde iagttages ved Tilskudene til disse Foredrag efter Afdelingernes egøt Valg.

Nogle Anliggender vedrørende Retshjælp til Medlemmer dreftedes og overvistes til Hovedkontorets videre Foranledning. Der var truffen Overenskomst med Centralorganisationens juridiske Konsulent, Overretssagfører *Carl Christensen*, Aarhus, angaaend *Centralorganisationens Retshjælp*, hvis Virkemaade nærmere fastsattes.

Iøvrigt behandlede Forretningsudvalget en Mængde Sager af saavel intern som ogsaa socialpolitisk Art. hvorom Meddelelse senere vil tilgaa Hovedbestyrelse eller Afdelinger paa vanlig Vis.

MEDHJÆLPERNE OG KOMMUNALE TILLIDSHVERV.

Det vil glæde vore Læsere at erfare, at vor dygtige Afdelingsformand i Vejle, Bogholder *Jens Johansen*, er valgt til Medlem af Ligningskommissionen. Herr J., der med Rette regnes blandt Centralorganisationens mest aktive og bedste Medlemmer, er en velkendt og skattet Medarbejder ved vor Tidende og har desuden indlagt sig betydelig Fortjeneste gennem sit øvrige Arbejde i Afholdssagens Tjeneste.

Vi hilser og lykønsker det nye Ligningskommisions Medlem!

CHR. INGVOLDSEN I »BOGORMEN«.

Boghandlermedhjælper-Foreningens Maanedsskrift »Bogormen«, der fra Nytaar vil udkomme i en fuldstændig forandret Form, bringer i sit sidste Hefte en Gengivelse af vor Formand, Herr *Chr. Ingvoldsens* Artikel »Hovedsagen«, der i sin Tid offentliggjordes her i Bladet.

BRUGSFORENINGSBEVÆGELSEN,

Under Titlen »*Konsekvent Holdning*« gengiver »Detailhandlerbladet« vor Redaktionsartikel i Nr. 22 om Brugsforeningsbevægelsen og knytter bl. a. hertil følgende Kommentarer:

»Adskillige Gange har vi fundet Lejlighed til at bebrejde baade Grosserer-Societetet saavel som de gamle Handelsforeninger deres Mangel paa konsekvent Holdning. Dette gælder saavel overfor Brugsforeninger (med den af »Børsen« stregne Del af Købmand Sophus Jensens Tale paa Handelsmødet i frisk Erindring). som overfor »Billig«magere og andre Udskud paa sund Detailhandel.

Ogsaa Medhjælpernes Blad har haft Øjnene godt med sig i denne Henseende — — —

Maatte saaledes et mere retfærdigt og objektivt Syn paa denne Sag brede sig, blev det vel noget lettere baade for Tilhængere og Modstandere af Brugsforeninger at komme til lidt nærmere Forstaaelse af den egentlige »Værdi« af disse Foreninger.«

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage før Bladet skal udkomme.

Aarhus. Den 2. December Aften Kl. 8½ afholder Dr. polit. *Frantz Pio* Foredrag i Foreningens Lokaler om »Fabrikslovens Revision med særligt Henblik paa Handels- og Kontormedhjælperne«. Alle Medlemmer bedes komme tilstede.

Esbjerg. Ved et Medlemsmøde i Foreningens Lokaler Tosdag den 11te November holdt Foreningens Sproglærer, Herr *Jensen* fra Amerika, et Foredrag om Forholdene imellem Kina-Japan og Amerika og gav til Slut en Del Oplysninger om sin Metode ved Undervisningen i Sprog. Medlemmernes Opmærksomhed henledes paa, at Kursus i Engelsk og Tysk for Fremtiden afholdes hver Mandag og Torsdag Aften i Foreningens Lokaler.

Fredericia. Afdelingen afholder Diskussionsmøde hver Onsdag Aften Kl. 8½ i Foreningens Lokale, Theater-Caféen.

Onsdag den 24. November afholdtes ordinært Møde, hvortil var mødt en Del nye Medlemmer samt hele den gamle Medlemsstab. Det vedtoges ikke at afholde Møde den 22. De-

cember, begrundet paa Juletravlheden, men ellers som sædvanlig hver Onsdag Kl. 8½ i Lokalet i Theater-Caleen.

Kommis'erne *C. Nielsen. Westergaard, Johansen* samt Kontorist *Olaf Madsen* valgtes til Agitationsudvalget; *Gjedde. C. Jakobsen, Henry Madsen* og *A. Jørgensen* til Fornøjelsesudvalget. *Formanden* gennemgik et Program for Agitationsudvalget og anbefalede d'Herrer at søge at faa fat i nogle lokale Talere til de ordinære Mødeaftener, da dette i andre Afdelinger havde vist sig at gøre Interessen og Tilslutningen større. Af udenbyes Talere, som havde stillet sig velvillige overfor Foreningen angaaende Foredrag og Diskussionsmøder, nævntes *Chr. Ingvoldsen, Jens Johansen,* Vejle, og *N. C. Nielsen,* Kolding. Formanden omtalte, at Bestyrelsen havde paatænkt at indbyde vore Naboafdelinger til et stort Diskussionsmøde i Januar med Herr *Chr. Ingvoldsen* som Indleder. Der blev drøftet adskillige lokale Spørgsmaal, som f. Eks. ang. 8-Lukningsloven og »Vedtægten for unge Menneskers og Børns Arbejdstid« og om saa meget som muligt at støtte de ny Annoncerende i vort Medlemsblad. Det vedtoges at indkalde til ekstraordinær Generalforsamling Onsdag den 1ste December angaaende Valg af Formand, begrundet paa den nuværende Formands Afrejse fra Byen. H.

Hjørring. Afdelingens 10-aarige Stiftelsesfest afholdtes den 14de November i Hotel »Bristol«s smukke Sal, hvor Frk. *Elisabeth Jørgensen* sad til Højbords som vor Gæst. Broderforeningen i Aalborg var repræsenteret ved Formanden Hr. *Wolthers* og Frk. *Berg.* Flere Kolleger fra Frederikshavn, Sindal og Brønderslev deltog. Ved Fællesspisningen, som talte 70 Deltagere, herskede en fortrinlig Stemning. Man lagde for med staaende at synge Vald. Pedersens Medhjælpersang »Længe vi leved uden at kende Vejen til Enhed, Vejen til Daad«. — Mange Taler holdtes, baade af alvorlig og gemytlig Art. Flere i Dagens Anledning forfattede Sange bidrog til at forhøje Stemningen. En Mængde Lykønskningstelegrammer indløb fra Kolleger og Broderforeninger. Vi kan ikke sende en Tak til hver enkelt, men bringer hermed vor Genhilsen og »hjærtelig Tak« til de mange, som huskede og tænkte paa os heroppe.

Man gik nu i Gang med Dansen, og da man skiltes, var Maalet naaet — en stor og smuk Festdag, som vil mindes længe, var tilende. *agi.*

Kjøbenhavn. *Handels- og Konlormedhjælpernes Fagforening.* Tirsdag den 7. December Kl. 9 i Foreningens Lokaler, Hotel »Tre Hjorter«, Vestergade 12, St. Hr. Forstander *Borup* taler om *Nutidens Ungdom.* Alle Medlemmer bør give Møde.

Ved Medlemsmøderne Tirsdag den 16. og Tirsdag den 23. November holdt Hr. Skoleinspektør *U. H. Wøldike* to meget interessante Foredrag. Den 16de var Emnet „Kønssygdomme« og den 23de »Prostitution og kønslig Hygiejne». Begge Foredrag, der var overordentlig lærerige, var særdeles godt besøgt af Medlemmerne.

Bestyrelsen vil meget anbefale Medlemmerne ret flittigt at aflægge Besøg i vore hyggelige Lokaler, særlig paa Mødeaftenerne. P. B. V.

A. C. Alsøe.

Viborg. Den 3. December taler Dr. polit. *Frantz Pio* i Afholdshotellets store Sal om »Arbejderbeskyttelse«. Dette Foredrag er **offentligt** og alle Medlemmerne bør agitere for Tilgang.

Stiftelsesfest vil blive afholdt i Begyndelsen af December, forsaavidt Tilslutningen bliver god.

Midt i Maaneden afholdes Medlemsmøde, hvorom dog Meddelelse vil tilgaa Medlemmerne. *A. Carlsen.*

Næstved. Afdelingen har i Efteraaret afholdt to Foredrag, den 12. Oktober talte Hr. Overlærer *Beldring* om »Thorvaldsen« og den 2. Novbr. talte Hr. Redaktør *Tybjerg* om »Gennembrudet i Danmark i Aaret 1870 og de derpaa følgende Aar«. Møderne har været ret godt besøgt saavel af Medlemmer som Ikke-Medlemmer. og vi forventer yderligere Tilslutning, naar vi begynder igen efter Nytaar.

Generalforsamling afholdtes den 18. November. Hr. *Bisgaard* blev valgt ind i Bestyrelsen i Stedet for N. Nielsen, som er rejst fra Byen. *K. Bartholdy* valgtes til Revisor. Forslag om Lokalernes Flytning blev udsat til næste Generalforsamling, hvorimod det bestemtes at afholde et Bal den 1. Januar med Indbydelse til Afdelingerne i de omliggende Byer.

Johs. Jensen.

Vejle. Søndagen d. 14. November afholdt Foreningen sin 5-aarige Stiftelsesfest. Ca. 50 Medlemmer med Damer samledes Kl. 8 Aften i Haandværkerforeningens Lokaler, hvor Fornøjelses-Udvalget havde arrangeret en glimrende Underholdning.

Hr. Skuespiller Knitz Simonsen assisterede. Formændene og flere Bestyrelsesmedlemmer fra Kolding og Fredericia samt Hr. *C. Hammer* fra Hovedkontoret, havde glædet Foreningen ved at indfinde sig. Efter Underholdningen var der fælles Kaffebord, ved hvilket Formanden for Fornøjelsesudvalget Hr. *L. Christiansen* bød Velkommen, og Formanden Hr. *Jens Johansen* i et kort Omrids skildrede Foreningens Udvikling samt omtalte dens fremtidige Maal. Der var indløbet flere Telegrammer, hvorimellem bemærkedes et fra Hr. Chr. Ingvoldsen, og fra et tidligere Medlem, som nu opholdt sig i Sønderjylland.

Efter at der var holdt adskillige Taler. dels for Afdelingen, Centralorganisationen, Formanden, Damerne, Fornøjelsesudvalget, og afsunget en i Dagens Anledning skrevet Sang sluttedes Kaffebordet, hvorefter Dansen begyndte. *S.*

Den sorte Tavle.

Nedenstaaende Medlemmer ere slettet af Aarhus-Afdeling med Restance:

Holger Gros, hos Peter Kock, *Alfred Kock,* hos Marinus Møller, *Chr. Nielsen,* hos H. C. Petersen & Co., *Viggo Johansen,* tidl. H. Jepsen, Horsens, sidst Soldat; *R, M. Laursen.* tidl. Aktieselsk. Hans Schourup & Co.; *P. Slægel,* Korporal ved 28. Battallion.

Aarhus i November 1909. *Carl Knudsen.*

Nedennævnte Medlemmer er slettet af den direkte Afdeling med Restancer:

Martinus Damborg, Svenstrup; *Henning J. Henningsen,* Grenaa; *Niels Juul Nielsen,* Ringkøbiug; *S. V. Hendriksen,* Grenaa; *L. A. M. Ottow,* Holstebro.

Aarhus i November 1909, *Chr. Ingvoldsen.*

Slettet af Viborg-Afdelingen paa Grund af Restance er Tricotagehandlerkommis *Jacobsen.*

Viborg, November 1909. *A. Carlsen.*

Hovedanmeldelserne.

Provins-Afdelingernes Opmærksomhed henledes paa Indsendelsen af de sædvanlige **halvaarlige** Hovedanmeldelser (for 1ste og 2det Kvartal) som — i to **ligelydende Eksemplarer** — maa være Ekspeditionen i Hænde senest den 20 denne Maaned.

Hver Station opføres paa sin Blanket og **Navnene alfabetisk.** Paa samme Blanket opføres ogsaa de Forretninger, Foreninger osv., som faar Bladet gratis tilsendt.

»Kbhvn.« i Blankettens venstre Hjørne maa hverken rettes eller overstreges, da Afsendelsesstedet er København.

Blanketter erholdes ved Rekvisition omgaaende.

Expeditionen.

Aalborg.

M. Jensen, Nytorv 9,
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.
AALBORG.

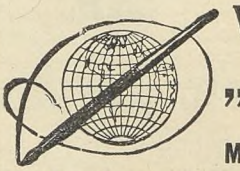

Waterman's „IDEAL"
FYLDEPEN.
Marinus M. Schultz,
Jomfruanegade 3. Aalborg.
Anerkendt den bedste! Forlang gratis tilsendt en Bog om „Fyldepenne".

Dante CIGARETTER Dante No 10-10 Øre, No 15-15 Øre pr. 10 Stk.

Algade 26. AALBORG Algade 26.
Skotøjsforretningen i DET RØDE HUS
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

From-Løvstrøm,
Fotograf.
Algade 7, Aalborg
anbefaler alt til Faget henhørende.
Alle moderne Nyheder.
„Postkort" i fin Udførelse kun 3 Kr. Dus.

AALBORG
HANDELSGYMNASIUM
Nordjyllands Hdlshøjskole.
1. Maj og *1. Novbr.* nye prakt. Kursus i *alle Hdlsfag.* Forlang *Plan* og *Skema* t. *Statsunderst.* (240 Kr.)
J. F. Møller, cand. mag.
1 Aars Studieoph. i England og Tyskland.

AALBORG
Ure og Kæder købes
billigst hos
ADOLPH MØLLER,
Slotsgade.

P. Hansens Bogtrykkeri
leverer alle Slags Tryksager hurtigt, smukt og billigt.

VICTOR MØRCHS
Barbér- og Frisørsalon anbefales.
Slotsgade 16. Underofficersbygn.

Hotel „Kong Frederik"
(forhen »du Nord«
anbefales.
J. Thomsen.

AALBORG.
Glarmester S. N. Jensen,
Algade 67. Telefon Nr. 5.
1. Kl. Værksted for
INDRAMNING AF BILLEDER.

Forlang
Salon-Pilsner
overalt.

AALBORG. Specialforretning
i Herre-Kravats, Kraver, Flipper, Dag- og Natlinned, Normalunderbeklædning.
Engelske lette Hatte fra 3 Kroner.
NB. Ulster, Regnfrakker, Habitter efter nyeste Snit, billigst i
Kravatmagasinet, Algade 50.
Niels Jensen.

Alfred Christensen's
1. Kl. Herreskrædderi
Jernbanegade 2, Aalborg,
anbefales.

Fyrværkerisager
— en gros billigst hos —
H. C. Zilstorff, Aalborg,
Telefon 531.
Katalog gratis paa Forlangende.

Fredericia.
Fotograf Carl Nielsen
leverer kun fine Ting.
HUSK GOTHERSGADE 19.

1. Kl. Barber- og Frisør-Salon.
Kunstige Tænder. Repar. udf. p. 1½ Time.
— **Malachowitz** —
Hj. af Gothers- og Jyllandsgade.

Richard Svendsen
Oldenborggade 10.
Telefon 253.
Fineste Herre- Lingeri og Cigarforretning.
Anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.

Ekvipèr Dem i
London Magasinet.

Drik
Fredericia Pilsner,
fineste Ølsort.

Aarhus.
Drik
Ceres Øl

Aarhus Handelsskole
(statsunderstøttet Dagskole)
begynder nye 1/1 og 1/2 Aars Kursus for Damer og Herrer 1. Novbr. Progr. franco.
Niels P. Nielsen,
exam. Handelsskolelærer fra
»Die Handelshochschule zu Leipzig«

Den jydske Handelshøjskole
Hans Broges Gade 2, Aarhus.
Telefon 1883.
1. Novbr. begynder nye **hel-** og **halvaars** Kursus for Herrer og Damer. Program sendes. Indmeldelser modtages daglig af Forstanderen.

Esbjerg.
Ryg Nr. 46. **M. M. ANDERSEN, Esbjerg.** Ryg Nr. 46.
Special-Cigarforretning.
Kongensgade 49. Telefon 282.
Specialitet: Hamborger-Cigarer.

Egers Hansen's
Bog- og Papirhandel,
anbefales.

S. Olesen Tombour & Søn's
Kongensgade 7,
1. Kl. Dame-&Herreskræderetab
bringes i velvillig Erindring.

Færdige Habitter, Overfrakker, engelske og danske Gummikapper, samt alt Herrelingeri købes billigst hos- - - -
H. Blichfeldt
Flensborg Lagers Udsalg,
Esbjerg.

A. Hansens
Barber- og Frisørsalon
anbefales. Kongensgade.

Leervad-Hansen.
Uhrmager, Esbjerg.
Eneforhandler af fineste »Waltham Uhre« fra Philadelphia Watch Cau & Co., Riverside. U. S. A. (Verdens største Lommeuhrefabrik).

Leervad-Hansen.
Guldsmed. Esbjerg.
Største Udvalg i Guld- og Sølvvarer.
Alle Reparationer udføres pænt og solidt

Saa meget staar fast —
det solideste Fodtøj faas hos
S. Pedersen,
Torvet Esbjerg.

Fotografisk Atelier „Mundus", Aarhus.

Absolut 1. Kl. fotografisk Etablissement, udstyret med alle Nutidens Krav paa Elegance. Vi anbefaler os til d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere. Brødrene Alfred & Mundus Pedersen, Ryesgade 16. Telefon 2240.

Prøv City Hatten

— 7 Kr. —

Jul. Petersen. **ESBJERG.**

Drik Esbjerg Øl

A. Eeg's Palmehave.

1ste Kl.s Koncert-Restaurant

Enestaaende i Skandinavien.

ESBJERG.

Jydsk Lædervaremagasin

anbefales!

Fuldstændig Specialforretning i Lædervarer.

Chr. Adler Svanholm,

Kongensgade 64. — Esbjerg.

Største Udvalg af alt til Herre-Lingeri.

Største Lager af Habitter og Overfrakker.

Dansk Beklædnings Comp.

Største Udvalg

— Billigste Pri er. —

Kongensgade, Esbjerg.

Esbjerg,

O. S. U. BAUER,

Herre- & Dame-Frisørsalon.

Kongensgade 49, Stuen & 1. Sal.

Stort Udvalg i Toilet- og Sygeplejeartikler.

Bestilling paa Haararbejde modtages.

Herning.

Husk M. Kampmanns'

Skotøjsforretning,

Største Udvalg, bedste Reparationsværksted.

Barber & Frisørstuen

i Højskolehjemmet

bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes venlige Erindring.

I. KLASSES BETJENING.

L. Ingemann Thomsen,

Herning.

Alle

fagorganiserede Medhjælpere i Herning erholder en ekstra Rabat naar De køber Deres Forbrug af **Herreklædninger, Kravetøj etc.** i BEKLÆDNINGS-MAGASINET, Bredgade 19. HERNING.

Hjørring.

I. C. Christensens

1. Kl. Skræder- og Herreekviperingsforretning bringes i velvillig Erindring.

SKOLEGADE 1. HJØRRING.

Dürkopp-Cykler

faas kun hos

A. Jensen, Du Nord, Hjørring.

Horsens.

Palais Caféen

Horsens.

Hyggelige Restaurant- og Selskabslokaler anbefales i velvillig Erindring.

A. Th. Kierkegaard.

Hilmar Hansens Cigarforretning

anbefaler Cigarer fra P. Wulff, Hirschsprung & Sønner og Barfoed & Co., Amsterdam.

Største Udvalg i Cigaretter, Røgtobakker, Piber og Stokke. Merskum- og Ravrør.

Abonnér paa „D. H.- & K.- M. Tidende".

Kolding.

Husk at anbefale Ludpulveret

Lessivol.

De støtter den danske Industri og fortrænger den udenlandske

faas kun fra

Kaalunds Sæbefabrik

(ved **H. Chr. Petersen**)

Kolding.

Chr. E. Krag

Bog- og Papirhandel

Telf. 377. KOLDING. Telf. 377.

3 Kr. Eneforhandling af Klio-Fyldepennen.

Det bedste

FODTØJ

i **Kolding** faas hos

Andr. Kyster & Søn.

SØLVE CLEMENTZ

Juvelér & Guldsmed,

Østergade 17, Kolding.

K. F. U. M.s Ejendom. Telefon Nr. 500.

Billigste Guldsmed i Kolding.

J. Johannesen,

SKRÆDERFORRETNING,

KIRKETORVET 12

anbefales.

Hvem bor i Helligkorsgade 15-16?

Kjøbenhavn.

Cloëtta's

	Pr. Pd.
Surinam Chokolade	Kr. 1,60
Caracas do.	„ 1,40
Trinidad do.	„ 1,20
Cacaopulver, fineste Analyse	„ 2,00

sælges hos vore Forhandlere over hele Landet.

Medhjælpere!

Lad Deres Anbefalinger maskinafskrive
Kr. 3,00 pr. 50 Eksemplarer
„INTERNATIONALT PUBLICERINGS-BUREAU",
Købmagergade 4, København K.

Nyborg.

Industri-Hotellet
Nyborg.

Nykøbing Mors.

Th. Jacobsen,
Bundtmager,
Nykøbing M.

Køb **Hatte, Kasketter og Huer** *hos*

Odense.

M. JANTZEN'S
Barber- & Frisørsalon
Albanitorv 12

Romersk Badeanstalt.
19 Albanigade 19.
Aabent: 8 Morgen til 8 Aften.
Søndag: 8—12.
Herre- & Damebade.

Odense Pilsner
har den fineste
Smag

Carl Ferniss *Telefon 1170.*
Telefon 1170. Vestergade 16.
Største Udvalg i **Cigarer, Cigaretter, Røgtobakker, Piber** og **Stokke Merskum** og **Ravrør,**
anbefales d'Herr Handels- og Kontormedhjælpere.

P. Joh. Døring
Hattemagasin
Telefon 1438. **Odense**. Telefon 1438.

LUX ODENE.
EKSPRESFORRETNING.

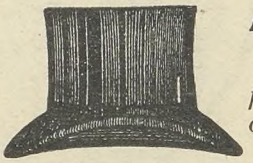

Alle Kommisser køber billigst *Engelske Regnfrakker, Habitter og Vinter Paletots, Hatte, Slips og Kravetøj hos*
Hinke, 70. Vestergade 70.

JEAN URÉE
GULDSMED & JUVELER
VESTERGADE 41, ODENSE

Alle bør drikke
Albani Øl
eller **Albani Pilsner**

KR. E. PETERSEN'S BOGTRYKKERI
KONGENSGADE 31, TLF. 1044
ODENSE

Odense Vin-Kompn.
Odense. == København.

Hotel Sct. Knud
Odense.

Randers.

Hvor ekviperer man sig **noblest, bedst** og **billigst** i Randers ?
Selvfølgelig hos
S. P. Petersen, **Middelgade 6** Højskolehotellet
Telefon 990. **Randers.** Telefon 990.
Absolut 1. Klasses Herreskræderi.

Hattemagasinet „Stockport".
Houmeden 4, Randers.
Elegante Hatte, fikse Sportshuer.
Anbefales i velvillig Erindring.

Café »Rosenborg«
anbefales i velvillig Erindring.
S. Wendelboe.

I. P. Madsens Skræderetbl.
Frederikspladsen,
anbefales ærede Handels- og Kontormedhj.

De sparer bevislig 10—15 pCt. ved at købe Deres Herre-Ekvipering i
Beklædnings-Magasinet
„Tip-Top"
Udvalget er stor
Priserne smaa

Skive.

Skotøjsbørsen, Skive.
StørsteLager. Smukkeste Udvalg. Solidt Fodtøj.
Specialitet: UOPSLIDELIGE SAALER.
Telefon 231.

Rudolph Schmidt's
Cigarforretning
Skive
bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes Erindring. Største Udvalg i Cigarer, Cigarretter og Røgtobakker, Cigarrør, Piber og Stokke.

Prøv
Th. Machons
(Rudolf Schmidts Eftf.)
Barber- & Frisørstue,
Torvet.
NB. Hovedbade med Massage.

JEG er udmærket tilfreds Jeg køber mit Tøj hos J. Suurballe & Co., og dér er Klædelageret saa stort og smukt, at man uden for København ikke finder det bedre, og sker det en Gang, at et Klædningsstykke ikke passer tilfredsstillende, tages det beredvilligt tilbage. De kan spare Deres Ulejlighed, jeg handler som sagt hos J. Suurballe & Co.

HOTEL PHØNIX
SKIVE
C. JENSEN.

Hobro.

Det bedste og billigste Fodtøj faas i
Martin Christensens
Skotøjsforretning.

Det fineste, mest moderne og efter Kvaliteten det billigste i Herreklæder faar De i
-:- S. Perssons Skræderforretning. -:-
— Jernbanegade. —

Det betaler sig at købe Deres Fodtøj i
Chr. Christensen's
Skotøjsforretning
ADELGADE

Største og smukkeste Udvalg i hvide og coul. Manchetskjorter, Kraver, Flipper, Manchetter, Slips, Sløjfer. Paraplyer, Rejseplaider og Handsker.
HARRY JACOBSEN
Vett & Wessels Udsalg,
Hobro. Tlf. Nr. 1.

Holstebro

Handels- og Kontormedhjælpere anbefales
J. P. Andersens Skræderetablissement,
Nørregade.

Barber- og Frisørsalonen
„Romerhus", Torvet.
Peter Groth.
Hovedbade med Massage.

DANSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
ved P. V. F. Petersen.
Altid billigst her paa Pladsen.
TELEFON 150.

Thisted

Hotel „Royal", Thisted,
anbefales d'Hr. Rejsende og Turister.
Værelser a 1,50 Kr. Ærb.
Telefon 61. J. Bisgaard.

Wh. Topp
Skomageri & Skotøjsforretn.
Thisted.
Eneforhandling af Herz Skotøj.
Anbefales d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælp.

Georg Behr.
Barber- og Frisørsalon.
Jernbanegade. Thisted.

Marius Sørensen, *Guldsmed,*
Thisted. Telefon 23
Største Lager. Billigste Priser.

Sorø.

Jul. Jørgensen,
Haandskomageri.
Lager af Fabriksfodtøj. — Etableret 1870.
Rolighedsgade 102.

Hotel „Postgaarden"
anbefales. — Fortrinligt Køkken.
HYGGELIGE VÆRELSER og LOKALER.

Slagelse.

Husk
Fr. W. Sørensen's
Skræder- og Ekviperingsforretning
Løvegade 18.
Billige Priser, god Pasning.

Central Cafèen
Slotsgade, Telefon 41
aaben til Kl. 12,
anbefaler sine hyggelige Lokaler til Handels- og Kontormedhjælperne.
— Hurtig Betjening, billige Priser. —
PETER BYCH.

BARBER- OG FRISØR-SALONEN
SLOTSGADE 3,
— anbefales. —
Absolut 1. Kl.s Betjening.
M. BUNDGAARD.

Drik Slagelse Øl.

Viborg.

Drik Odin
Lager & Pilsner fineste Kvalitet samt Skattefri Pilsneøl
Mørk Skattefri Dobbeltøl.

Vejle.

Koncertsalens Varieté
og
RESTAURATION
anbefales

Cigarer.
Hans Jessen jun.,
Flegborg 2.

Gentlemen!
Ekviper Dem fikst og billigt
i
London Herre-Magasin
ved H. C. Hansen.

A. Christensen,
Vejle. — Telefon 267.
Engelsk Klædelager.
High class Tailor Etablisement.
Hattelager og Manchetlinned.
Complete stock of every thing for Gentlemen

SKOTØJSFORRETNINGEN
SALGADE 5 anbefales
d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.
Største Udvalg. Billigste Priser.
1. Klasses Reparationsværksted.
CH. CHRISTENSEN.

Afleveret til Posten den 1. Decbr.

Udgivet af Centralorganisationen.
Ansvarhavende Redaktør VILH. HANSEN.
O. WRITH'S EFTF. (Gustav A. Jensen),
Badstuestræde 7, København, K

DANSK
HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 24. 15. December 1909. 9de Aargang.

Retshjælp.

EN HANDELSMEDHJÆLPER stod tidligere næsten retsløs, naar hans Principal under et eller andet Paaskud nægtede ham hans tilgodehavende Løn. Og vi véd alle, at det ikke er saa helt sjældent, at saadanne Tilfælde forekommer, og at der er Principaler, der ikke tager det saa nøje, naar de kan forøge deres Kassebeholdning ved at stikke deres Medhjælperes fattige, surt erhvervede Skillinger i egen Lomme, saa snart der kan findes en Anledning dertil. Nedenstaaende Eksempler vil til Overflod bevise det.

For en Principal af samme Slags som denne Herr Petersen, der i Svendborg Byraad udtalte de smagfulde Ord: »Jeg bruger mine som jeg vil«, falder det saa naturligt, at betragte Medhjælperne som Redskaber, der er til for hans Skyld og kun har at makke Ret, men som intet har at skulle have sagt om deres egne Arbejdsforhold. Tværtimod, de skal tage alt, som det bydes dem, og gør de det ikke, da er der netop Grund til at straffe dem paa Pengepungen. En saadan Principal føler sig som ganske eneberettiget til at afgøre alle Tvivlsspørgsmaal efter sit eget Hoved, og hvad kunde Medhjælperen stille op herimod? Intet — thi den eneste Udvej var at lade Retten dømme, men Rettens Vej er lang og trang og kostbar — navnlig kostbar, og naar man kender Medhjælpernes Lønforhold, forstaar man, at Beløbet sjældent blev saa stort, at ikke Omkostningerne meget let kunde sluge det eller mere.

Altsaa havde en saadan Principal sin sikre Dækstilling. Naar han nægtede, at han intet havde at betale, var han saa nogenlunde vis paa at slippe derfor; thi kun sjældent lod Medhjælperen det komme til Retsforfølgning. Praktisk set var da den hensynsløse Principal egenmægtig, Medhjælperen retsløs.

Her er det nu vor Organisation skal værne vore Medlemmer, naar der øves Uret mod dem, og saaledes skabe den Ret, de før ikke havde, men som selv den mest inhumane Principal vil respektere, naar han forstaar, at der staar en Magt — Organisationen — bag hver enkelt organiseret Medhjælper, og at Organisationen vil vide at skaffe ham hans Ret, selv om der skal bringes Ofre herfor.

Vore Medlemmer maa da forstaa, at de i alle saadanne Tilfældehar deres Organisation at holde sig til og bør lade denne gribe ind paa deres Vegne. Vi har adskillige Tilfælde, hvor Medhjælperen ad den Vej er bleven hjulpen til sin Ret. Men ogsaa Organisationen vil tit have Vanskelighed ved ad Forhandlingens Vej at naa et Resultat, og der vil da være mange Tilfælde, hvor det i Stedet for at gribe til de Magtmidler, enhver Organisation i sidste Instant maa kunne ty til, vil være praktisk at gaa Rettens Vej. For Organisationen spiller Omkostningerne og Risikoen ikke den Rolle, som for det enkelte Medlem, og alene det, at Principalen, naar han staar overfor en organiseret Medhjælper, véd, at Sagen ikke er endt ved hans Vægring, vil i mange Tilfælde have en heldig Indflydelse paa hans Forhandlingsvenlighed.

Forretningsudvalget har da ment, at der her ligger en Opgave der bør løses, og fremtidig vil derfor Centralorganisationen yde sine Medlemmer en gratis *Retshjælp*, dels derved, at de i Tvivlstilfælde vil kunne faa Raad og Vejledning — thi alene det, at Medhjælperen kender sin juridiske Ret med Sikkerhed, vil bevirke, at han ikke lader sig behandle efter Forgodtbefindende — dels derved at Centralorganisationen, naar Forholdene iøvrigt taler derfor, fører Sagen.

At der er Trang til en saadan Retshjælp, viser sig bl. a. derved, at Afdelinger og Medlemmer i stigende Grad henvender sig til Hovedkontoret, for at søge Raad eller lade det tage sig af deres Sag. — Her skal kortelig nævnes nogle Tilfælde fra den sidste Tid.

En Kolonialmedhjælper fik ved strængt Lagerarbejde en Knæskade, der nødte ham til at holde Sengen i længere Tid. Da han var saa rask, at han kunde staa op, fik han sin Opsigelse med Tilbud om 10 Kr. — er ti Kroner — kontant, — men saa skulde han selv betale Lægen. Principalen mente sig berettiget til at opsige ham til Fratrædelse straks, da han ikke længere kunde besørge sit sædvanlige Arbejde Medhjælperen henvendte sig til Hovedkontoret, der tilraadede ham at kræve, hvad han var berettiget til, 3 Mdrs. Løn og 6 Ugers Kostpenge, samt tilbød ham juridisk Assistance. Da Principalen hørte dette, blev han føjeligere og vor Kollega foretrak da en mindelig Overenskomst, ved hvilken han opnaaede et betydeligt større Beløb end oprindelig tilbudt.

En Manufakturmedhjælper var antaget uden at Lønnen var endelig aftalt, — den skulde nok blive tilfredsstillende. Da et fordelagtigt Tilbud kort efter forelaa, enedes man om Fratrædelse $2^1/_2$ Maaned efter Tiltrædelsen; men da Lønnen skulde udbetales, vilde Principalen kun give 30 Kr. maanedlig. Der var alt udbetalt 74 Kroner, saa det var lige en Krone kontant. Medhjælperen forlangte 50 Kr. maanedlig. Hovedkontoret tilraadede at fastholde dette Krav, da Principalen ikke kan være enebestemmende, naar Lønnen ikke er aftalt, men man maa da regne med den almindelige Løn, og den her forlangte Løn maa siges at være den gængse for en ung Manufakturmedhjælper. Ogsaa her havde Organisationens Indgriben en heldig Indflydelse. Der blev nu budt 40 Kr. mdl. Dette modtoges under Forbehold om Krav paa Resten, og Sagen overgaves til Hovedkontoret, der nu ad Rettens Vej søger den paagældende Manufakturhandler, Hr. H. Hermansen, Kellerup, for Restbeløbet.

En Bogholderske, engageret for 50 Kr. mdl., blev syg og sengeliggende i 6 Uger, modtog den 1ste efter at hun atter var kommen paa Kontoret, sin Opsigelse til den 1ste derefter og 25 Kr. kontant for de to Mdr. Da Principalen ikke saadan uden videre kan undlade at betale Gage i Sygdomstilfælde, naar Opsigelse ikke foreligger, og alle Henvendelser fra den

paagældende Afdeling var frugtesløse, forfølger Centralorganisationen nu ogsaa denne Sag ad retslig Vej mod Principalen, Teglværksejer P. Poulsen, Daugaard Teglværk ved Vejle.

Der skal ikke gives lange Kommentarer til disse 3 Tilfælde, de taler hver for sig et tydeligt Sprog om, hvor hensynsløst en Medhjælper ofte behandles, og om Nødvendigheden af, at Centralorganisationen yder sine Medlemmer fornøden Retshjælp. —

Forretningsudvalget har da engageret Overretssagfører Carl Christensen, Aarhus, som vor juridiske Konsulent. Alle Forespørgsler til denne vedrørende Forholdet til Principalerne er gratis for vore Medlemmer, naar de gaar gennem Hovedkontoret. Afdelingernes Medlemmer henvender sig til Afdelings-Formanden, der indsender Sagen til Hovedkontoret. De direkte Medlemmer henvender sig til Hovedkontoret. — I Sager, hvor Retsforfølgning er ønskelig, afgør Forretningsudvalget i hvert enkelt Tilfælde efter Formandens Indstillng, om Centralorganisationen overtager Sagens Førelse, efter at Afd. eller Hovedkontoret først har søgt Forhandling med Principalen.

Forhaabentlig vil denne vor nyeste Institution blive hilst med Bifald af vore Medlemmer, og disse vil sikkert vide at forstaa i paakommende Tilfælde, at har de først lagt en Sag i deres Organisations Haand, da maa de ogsaa overlade til den at føre den til Ende, og under ingen Omstændighed foretage noget Skridt uden i Samraad og Forstaaelse med den. At vor Retshjælp ikke vil blive misbrugt til unødig Trætte, vil vore Afdelings-Bestyrelser og vort Forretningsudvalg sikkert vide at drage Omsorg for —

Idet vore Medlemmer nu véd, hvorledes de uden Bekostning vil kunne faa juridisk Hjælp, og idet de véd, at deres Sag, naar de har Retten paa deres Side, vil blive ført for dem af deres Organisation, vil vor Retshjælp forhaabentlig bevirke, at de i intet Tilfælde finder sig i en urimelig Behandling som den, der er budt ovennævnte Kolleger. — Og det var Meningen med den.

Chr. Ingvoldsen.

Paa Agitationsrejse.

DET VAR EN PRÆGTIG TUR. Allerførst min hjerteligste Tak til de Kolleger, som har vist mig Venlighed. Jeg kunde blot ønske, at de Medlemmer, der gaar rundt med en stille Tvivl i Hjærtet, om hvorvidt det hele nu ogsaa vil resultere i noget, kunde have fulgt mig paa Rejsen. I mindre end kort Tid, tør jeg garantere for, var de bleven Enthusiaster og enige med mig i, at lige saa kedelige, flade og interesseløse, uorganiserede Medhjælpere hyppigt er, lige saa brilliante, fornuftige og kammeratlige bliver de, naar de først kommer ind i deres Organisation.

I Særdeleshed er det meget kønt at sige om Jyderne, Vorherres eget Folk. Vi har altid hørt, at de udgjorde Elitetruppen i vor Bevægelse, denne Ret har heldigvis ikke faaet dem til at lægge Hænderne i Skødet. De fleste af de Afdelinger jeg besøgte, var i stærk Fremgang, Interessen blandt Medlemmerne var frisk og levende, og Agitationen dreves med den Overbevisning og Kraft, som nødvendigvis maa føre til Resultatet. Som Helhed fik jeg det absolutte Indtryk, at vor Bevægelse gaar en gylden Fremtid imøde. For en ny Afdeling som Hobro, er det som Følge af dygtigt og energisk Arbejde, lykkedes at samle alle Medhjælpere i Byen med Undtagelse af et Par mandlige og nogle faa kvindelige Udøvere. Afdelinger som Esbjerg, Aalborg o. fl. gaar fremad med sikre Skridt, og Byer som Frederikshavn, Skive og Viborg, der har noget vanskeligere Forhold at arbejde under, er fuldt bestemte paa i Løbet af kort Tid at arbejde sig op paa Siden af de af Forholdene mere favoriserede.

Troen paa Sagen er vokset, og Tro kan flytte Bjerge.

Glimrende var det at se den Alvor og Forstaaelse, hvormed de forskellige lokale Ledere saa paa deres Opgave. Allerede her er der sket en betydelig kulturel Forskydning. Medens Medhjælpere i gamle Dage mødtes for ved et højt Bæger at glemme Livets Slid og Møje, alle de daglige Ærgelser og Ydmygelser, har de organiserede Medhjælpere forstaaet, at det ikke er ved Øl og Baller man aftvinger Principalerne Respekt men ved en Sammenslutning af Mennesker, for hvem det *faglige* Spørgsmaal er Hovedsagen.

Vi har altsaa ikke den mindste Grund til at se sort paa Tingene. Det synes iøvrigt at være en Lov indenfor alt Organisationsliv, at den første halve Snes Aar gaar med blot at faa Fodfæste. Jeg har lejlighedsvis nævnt at den nu saa stærke engelske Medhjælperbevægelse, da den var 9 Aar gammel, kun talte 2—300 Medlemmer over hele Landet. 3 Aar efter var Antallet tredoblet. Ogsaa vi har nu passeret de første 10 Aar, Grundlaget for vort fremtidige Arbejde er lagt, Organisationen har vundet Anerkendelse og Respekt i vide Kredse. Det beror nu kun paa os selv, om vi i Løbet af faa Aar skal blive stærke nok til at omforme og udvide de Rammer, inden for hvilke Handels- og Kontormedhjælperne nu lever.

Forkæmperne i Jylland har dér vist Vejen; med stor Energi og med en Interesse, der kom fra Bunden af deres Sjæl, har de slidt og stridt, mens Maalet laa fjernt, og Haabet kun havde ringe Næring. Og endnu ser vi — heldigvis — mange af disse, den første Tids Pionerer, kæmpe med ungdommelig Begejstring i vore Rækker. Paa deres Arbejde bygger vi videre

Fyn er med i Opbrudet. Unge intelligente Mænd og Kvinder, der véd at vurdere saavel deres Arbejde som deres Fritid, har revet Svendborg ud af sin lange Døs og gjort den til en livlig og lovende Afdeling. Sjælland rykker frem under poetiske Føreres Festfanfarer; snart skinner vel ogsaa Solen for Smertensbarnet Kjøbenhavn, over hvilken der hidtil med Rette stod: »Her lukkes alt Haab ude«.

Og sluttelig vil jeg for en Gangs Skyld, stolt paa mit Køns Vegne, notere, at en stor Del af de paa Rejsen vundne Medlemmer er Kvinder. Ved samtlige 12 Møder har jeg talt for over 1000 Mennesker. Af samtlige Tilhørere blev ca. 10 pCt. tegnet som Medlemmer eller ca. 75 pCt. af de tilstedekommende uorganiserede, og det vil sikkert vise sig, at godt Halvdelen deraf er Kvinder. Det er disse nye Medlemmer jeg i Særdeleshed vil komplimentere for deres gode Forstaaelse og hurtigt tagne Beslutning. Forhaabentlig er dog Kvindernes Indvandring i Organisationen ikke dermed slut. De nu vundne skulde gerne drage med sig en hel Hærskare af ikke organiserede Kolleger.

Vi løber rigtignok derved den Fare, at vor gode *Hammer* paa Hovedkontoret bliver overlæsset med Arbejde, men da han har erklæret, at han ikke véd noget bedre end at udskrive Medlemsbøger, tør jeg trøstig anbefale mine kvindelige Kolleger at aabne Felttoget. Min Tak for sidst, og de bedste Ønsker for det fremtidige Organisationsarbejde.

Elisabeth Jørgensen.

Vore statsunderstøttede Foredrag.

Fremragende Foredragsholdere og interessante Emner.

Medens Centralorganisationens Forretningsudvalg sidste Aar, da vi første Gang modtog ministeriel Understøttelse til Foredragsrækker af merkantil og oplysende Art, i det væsentligste fulgte den officielle Foredragsliste, der dog ikke i enhver Henseende viste sig tilfredsstillende, er vi denne Gang gaaet vore egne Veje.

Denne Fremgangsmaade har vist sig særdeles formaalstjenlig.

Saaledes er Dr. polit. *Frantz Pio's* Foredragsrække om *Arbejderbeskyttelseslovgivningen med særligt Henblik paa Handels- og Kontormedhjælperne*, foruden at være et almeninteressant socialpolitisk Emne, i Særdeleshed bleven et virkningsfuldt Afsnit i vort sociale Oplysningsarbejde og et Led i vor Agitation. for at Medhjælperne inddrages under Fabriksloven i sin nye Skikkelse. I rigtig Forstaaelse heraf har en Række af vore Afdelinger modtaget Tilbudet om Afholdelse af dette for Tiden aktuelle Foredrag.

Fra Begyndelsen af det kommende Aar vil der blive arrangeret nye Foredrag om dette og et stort Antal andre Emner, efter Afdelingernes eget Valg. og vore Standsfæller vil af efterfølgende Oversigt erfare, at der ikke alene raades over vidtforskellige Foredragsemner, men at tillige en betydelige Kreds af dygtige Kræfter har stillet sig til vor Disposition.

Merkantile og handelshistoriske Emner: De herunder hørende Spørgsmaal vil ifølge Sagens Natur i særlig Grad samle Interessen, og ikke mindst fordi de Foredrag, der her kan bydes, paa Forhaand kan forudsættes at ville samle en interesseret Tilhørerskare. Saaledes vil den kendte og veltalende konservative Folketingsmand, Dr. polit. *L. V. Birck*, tale om 1) »Terminshandel« og 2) »Kapitalens Finanscieringsformer« — Emner. som den dygtige Fagmand — der iøvrigt stedse har fulgt Medhjælperbevægelsen med vaagen Opmærksomhed og Forstaaelse — i særlig Grad har gjort til Genstand for Studium. Dr. Bircks politiske Modsætning, den bekendte socialøkonomiske Forfatter og Historiker Dr. *Gustav Bang*, har givet Tilsagn om et Foredrag med den meget lovende Titel »Verdenshandelens Opkomst i Slutningen af Middelalderen og dens Omvæltning i alle Samfundsforhold«. Endvidere vil den navnlig i jyske Medhjælperkredse skattede Handelsskolebestyrer *Niels P. Nielsen*, Aarhus, hvis Foredrag sidste Vinter vandt en usædvanlig stor Tilslutning. holde følgende Foredrag: 1) Vekslen, dens Oprindelse. Form og Anvendelse«. 2) »Bogholderiet og dets Udvikling«. 3) »Den unge Handelsstand og vore Handelsskoler«. 4) »Strømninger i den danske Handelsskole».

Desuden nogle saa interessante Foredrag som »Kjøbmand og Skribent. En Skildring fra det 18de Aarhundrede« af Dr. *Emil Fog*, »Gode og daarlige Tider (Kriser)« af Kontorchef *Jens Warming* og »Tvangsakkord udenfor Konkurs« af Grosserer *S. N. Jacobsen.*

Sociale Spørgsmaal: Den bekendte Skolemand og Forfatter Dr. *C. N. Starcke* vil holde Foredrag om 1) »Socialdemokratiets Grundtanker« og 2) »Henry George«, cand. pharm. *Marx Jantzen* om »Russiske Revolutionære ved udenlandske Universiteter«, og desuden vil som nævnt Dr. polit. *Frantz Pio* fortsætte sit Foredrag om »Arbejderbeskyttelse«.

Sundhedslære: Forfatteren og Lægen Dr. *Arnold Møller*, der sidste Vinter holdt et ypperligt organisatorisk Foredrag til en kjøbenhavnsk Medhjælperforsamling, vil tale om:

1) »Er Afhold eller Maadehold det rigtige«, 2) »Alkoholens Virkninger paa Legemet«, 3) »Nytten og Skaden ved Brugen af Nydelsesmidler«, 4) »Aandelig og legemlig Overanstrængelse og dens Betydning for Sundheden«, 5) »Betingelser for aandelig Udvikling«, 6) »Sundhedspleje i Ungdommen«, 7) »Betydningen af Forældrenes Liv for Nedarvingen til Børnene«, 8) »Arvelighed og Udvikling«, 9) »Nervøsitet og Nervesvækkelse«.

De 3 første af Foredragene omhandler Afholdssagen, altsaa et Spørgsmaal, der navnlig i den sidste Tid hyppigt er kommen til Drøftelse saavel i vor Tidende som ved Afdelingsmøder. Men iøvrigt findes der mellem de nævnte Foredrag flere Emner, der har særligt Bud til vore Standsfæller.

Litterære og filosofiske Emner: Under denne Foredragskategori kan vi byde Afdelingerne Navne, der har den lødigste Klang over det ganske Land, nemlig Forfatterne *Jeppe Aakjær* og *Johan Skjoldborg*, hvoraf førstnævnte taler om »St. Steensen Blicher« eller »Skotland og Skotlands store Digter, Robert Burns», medens Skjoldborg tilbyder at tale om »Personlighed«, eller »Arbejdets Personlighedsværdi.« — Endvidere vil Dr. *Emil Fog* holde Foredrag om »Holberg« og »Det litterære Gennembrud i 70-erne.«

Kunst- og Kulturhistorie: Ogsaa under dette Afsnit findes der særdeles lærerige og interessante Emner. Dr. *Emil Fog* vil gentage sit Foredrag om »Paris«, der sidste Vinter samlede mange opmærksomme Tilhørere i de Afdelinger, hvor det blev holdt. Cand. *Ejler Haugsted* taler om følgende Emner:

1) »Rom som Hovedstad i Romerriget«, 2) »Pompeji, Livet i en Provinsby i Oldtiden», 3) »Venezias Storhedstid«, 4) »Florens under Medicæerne» 5) »1, En tysk By, Nürnberg, 2. En nederlandsk By, Brügge«, 6) »Paris og Versailles paa Ludvig den 14. Tid«, 7) »Et Afsnit af den franske Revolutions Historie«.

Geografiske- og Rejse-Skildringer: Fængslende og paa Selvoplevelser grundede Foredrag kan holdes af Forfatteren *Age Meyer Benedictsen* om Rejser i Tyrkiet, Persien eller Indien og af Journalist *Holger Rosenberg* om geografiske Emner efter netop afsluttede Rejser i 1) Siam, 2) Sibirien, 3) Kina og 4) Mexiko. — Endelig kan cand. pharm. *Marx Jantzen.* tale om »New-York — Cape-Town« og „Fra det moderne Centralafrika« (denne Foredragsholder tilbyder endvidere et Foredrag om det dunkle Spørgsmaal: »Er der Aander til?«)

Astronomiske Emner behandles af Observator Torvald Køhl i følgende Foredrag:

1) En Rejse i Verdensrummet. 2) Kometer og Verdens Undergang. 3) Beboede Verdener. 4) Luftsyn. —

Den righoldige Oversigt, som Forretningsudvalget har tilstillet Afdelingerne, og som tager endog vidtgaaende Hensyn til alle berettigede Krav, vil utvivlsomt bidrage sit til, at Afdelingerne faar det størst mulige Udbytte af Statstilskudet saaledes at vort Ønske om forøgede Tilskud ad Aare kan ske. Fyldest.

Den underordnede Handelsstand og Kooperationen

Af Fuldmægtig *Chr. Dybwad*, Kristiania.

DET HAR VISTNOK ALDRIG tidligere været forelagt den underordnede Handelsstand et vanskeligere Spørgsmaal end det nu saa brændende: Hvordan bør Standen som saadan og dens enkelte Medlemmer stille sig til Brugsforeningsbevægelsen (eller Kooperationen, som vi Norge benævner den)?

Det er en Ting, som desværre kun staar klart for de allerfærreste, og det er, at ethvert Foreningsmedlem er Kooperatør. Enhver Forening tilsigter ved fælles Arbejde og gensidig Støtte for sine Medlemmer at opnaa Begunstigelser, som det enkelte Medlem kun ved store Ofre vilde kunne erhverve sig alene uden den Støtte, Solidariteten giver.

Endnu klarere bliver dette, om Foreningens Virksomhed ogsaa omfatter Selvhjælpsinstitutioner som f. Eks. en Arbejdsledighedskasse. At denne er et kooperativt Foretagende vil vel staa klart for forholdsvis mange af os.

En kategorisk Fordømmelse af Kooperationen i al Almindelighed, bør vi saaledes ikke være med paa.

Men ser man paa den anden Side hen til, at Kooperationen i den senere Tid truer med at antage nye Former, da kan disse Formers Tilsynekomst ikke være uden Interesse for den underordnede Handelsstand. Særlig naar disse nye Former for Kooperationen, som i Norge opstilles som Programpost af et politisk Parti — det socialistiske.

Heller ikke denne Ting betyder i og for sig nogen Fare; men ser man lidt nærmere paa Programpostens Motivering bliver man uvilkaarlig mistænksom, og da særlig det socialistiske Parti gerne opererer nogenlunde ensartet i alle Lande, vil en kort Udredning af Forholdene i Norge vel ogsaa interessere danske Læsere.

Det socialistiske Parti i Norge har Majoritet i en Række af Kommunestyrer. Det er derfor ikke Fremtidsutopier, men kan naar som helst blive Realpolitik, naar det opstiller følgende Programpost: *Staten bør støtte og ved Lov fremelske kooperative Foretagender og kommunale Handels- og Haandværksbedrifter.*

En af Partiets mest betroede Mænd, Assessor Hayeland, har i et Foredrag udviklet Partiets Kommunalpolitik omtrent saaledes:

Hvor Socialisterne i en Kommune har Flertal bør de sørge for, at al Mellemhandel samles paa Kommunens Haand og drives for dens Regning.

Herved opnaaes samtidig, at man faar Hals og Haand over Fabrikanterne; thi naar Kommunen bliver deres eneste Kunde, saa kan den stille sine Betingelser og øve sin regulerende Indflydelse paa Varepriserne. Herved vil hele Industrien uden Ekspropriation eller anden Erstatning som en moden Pære falde i den socialistiske Kommunes Fang, blot ved den ganske lille Forholdsregel, at Mellemmændene, ɔ: Handelsstanden afskaffes og Vareomsætningen besørges af Kommunen selv for egen Regning.

Asssessor Hayeland indrømmer selv, at ved denne Koncentrering vil en hel Del underordnede Handelsfunktionærer

blive overflødige. (At det samme i højere Grad, for ikke at sige absolut, bliver Tilfældet med de nuværende Handlende, synes han at have glemt.)

Ja desværre, der vilde nok blive mange Underordnede, som derved blev brødløse, og det kommunale Handelsmonopol vilde true vor Eksistens i endnu højere Grad end de store Magasiner og kapitalstærke Aktieselskaber nu gør.

Men hvad der i den hele Plan synes mig mest harmelig og gør mig mest ængstelig lige overfor den Fare, som truer os, det er, at Handelsstandens Knusning ikke er *det endelige Maal*, nej, den er kun et *Middel* i Arbejdet for Indførelsen af den socialistiske Statsform. Med andre Ord: Vi, Handelsstanden, skal knuses en Menneskealder eller to før det socialistiske Programs endelige Indførelse, og vor Ødelæggelse skal være et Middel til de andres Lyksaliggørelse.

I den Slags Kooperation, som her prædikes, ser jeg en overhængende Fare; men som jeg begyndte med: *Der er Forskel paa Kooperation og vi er selv Kooperatører alle til Hobe.*

Fra Agitationen.

Elisabeth Jørgensen i Svendborg.

VOR KOLLEGA. Frk. Elisabeth Jørgensen, afsluttede sin saa vellykkede og for vor Organisation resultatrige Agitationstourné med et Møde i *Svendborg*. Det blev en værdig Afslutning paa Rækken af Agitationsmøder.

Svendborg-Afdelingen har i Tidens Løb virket under ret vanskelige Forhold. Vi omtalte i sidste Nr. den — iøvrigt ubegrundede og meningsløse — Modstand, der fra visse Principalkredse mødte vor Afdeling, og som i nogen Grad forklarer Vanskeligheden ved at naa udover Dødpunktet i Medlemstallet. Saadanne Hindringer er ogsaa kendt andet Steds, og vi véd erfaringsmæssigt, at de før eller senere overvindes og Vejen beredes for Medhjælperbevægelsen.

Frk. *Elisabeth Jørgensens* Agitationsmøde den 30te November synes saaledes at betegne Gennembrudet for vor Sag i Svendborg, og vor lokale Korrespondent mødes med de lokale Blade i superlative Udtryk om Foredragets Fortrinlighed.

Afdelingens Formand, Hr. *Rosleff*, aabnede Mødet, der talte henved 100 Deltagere, som fulgte det agitatorisk anlagte Foredrag med levende Interesse og ofte kvitterede dets Points med forstaaende Bifald. Omend det er fristende at referere det med Dygtighed og Styrke holdte Foredrag, byder Pladsen at begrænse os til et Par Citater efter de lokale Referater, der i nogen Grad angiver Foredragets Art og Form.

Saaledes udtalte Frk. J.:

»Vi slaas med den sidste Indvending: »Vi kender det allerede«. Medhjælperne sér paa faglig Organisation som de sér paa en selskabelig Forening eller Sportsforening, man kan staa deri, men man kan ogsaa lade være, og det sidste er det billigste, og da det er lige meget, vælger man det sidste.

Det er ubegribeligt, at der i vor Tid, hvor Fremskridtene ruller ind over os, er Folk, som staar uforstaaende overfor Organisationstanken, endskønt Verdenshitorien er en Fortælling om Sammenslutningens Magt — —«

og videre:

»Vor Organisation skal værne Medhjælperne mod daarlige Principaler, hvorpaa adskillige Eksempler anførtes. Man vover at byde Medhjælpere Forhold, særlig med Arbejdstid uden Ekstrabetaling, som ingen andre vil finde sig i. Man byder ikke Lærere sligt, ikke en Gang Præster arbejder uden Ekstrabetaling«.

Og Frk. E. J. sluttede:

»Skal vi naa vort Maal, maa vi ikke alene have Herrene, men ogsaa Damerne organiserede. Sker dette ikke kan de mandlige Medhjælpere ikke faa deres Løn forbedret. Kvinderne er kommen ind i dette Arbejde — ikke for at genere Mændene, men fordi de skal tjene Penge for at leve. Forhaabentlig vil Kvinderne være lettere at faa gjort Organisationstanken begribelig. Vor Bevægelse har et reelt Formaal, at højne Lønnen og indskrænke Arbejdstiden, men der er ogsaa et idéelt Formaal, nemlig at højne Handels- og Kontormedhjælpernes kulturelle Niveau, fastholde Personlighederne, der nu staar Fare for at dræbes i den uendelige Høflighed, som kræves af vor Stand. Dette Arbejde kan give mange Kvinders Liv det Indhold, der nu saa ofte savnes bittert.

Organisationen er Kongstanken, som skaber Lykke og Velvære for alle andre Mennesker her paa Jorden, ogsaa vi bør nemme denne Tanke, uden hvilken vi ikke kommer frem.«

Efter at det minutlange Bifald, der hilste Foredraget, var hendøet, fulgte en kort Diskussion, hvori vore to kendte og dygtige Kolleger, *Rosleff* og *Schouboe Olsen*, deltog med vægtige og velformede Indlæg, der konkluderede i indtrængende Opfordring til Medhjælperne, om at følge Medhjælperorganisationens kaldende Røst.

Foredragets manende Ord og den kraftige Appel til Forsamlingen om at slutte sig til Afdelingen, gled ikke upaaagtet hen over Hovedet paa Deltagerne, idet 15 nye Medlemmer straks indtegnedes, saaledes at Svendborg-Afdelingen nu mønstrer henimod et halvt Hundrede Medlemmer.

AGITATIONSMØDE I ROSKILDE.

For et Par Aar siden blev der gjort et forgæves Forsøg paa at oprette en Afdeling i *Roskilde*, der ikke uden Grund har været anset for en af de for Medhjælperbevægelsen mest golde Pladser.

Nu har vort sjællandske Hovedbestyrelsesmedlem, *Chr. F. Johannessen*, Næstved, ved et fornylig afholdt Møde søgt at plante Organisationens Fane i den gamle Kongestad, — og denne Gang ikke uden Held, idet Mødet resulterede i en halv Snes Medlemmer, der foreløbig er indtraadt i den »direkte Afdeling«. Efter hvad der kortelig meddeles os, er der gode Udsigter til, at Afdelingen vil blive til Virkelighed i Begyndelsen af det nye Aar.

Fra vort Hovedkontor.

Maanedsberetning for November.

NOVEMBER har været Agitations-Maaneden. Agitations-Kampagnen aabnedes under gunstige Betingelser, og Udbyttet kan maales gennem det Liv, der spores i Afdelingsarbejdet, og i Særdeleshed ved de 135 Nyindmeldelser, som Maaneden bragte os.

Agitationen samler sig især om Frk. *Elisabeth Jørgensen's* Foredragsrejse, der som refereret formede sig som en agitatorisk Succes, og kun har vakt Utilfredshed i de Afdelinger, vor unge kvindelige Agitator ikke naaede at gæste paa denne Rejse. Imidlertid er der nogen Mulighed for, at Frk. J. efter Nytaar vil tale i nogle af de Afdelinger, der henvendte sig forsent til Hovedkontoret, og derfor ikke kom i Betragtning ved Planlæggelsen af den sidste Tourné. — *Elisabeth Jørgensen* talte i følgende Byer: Kolding, Esbjerg, Aarhus, Horsens, Hjørring, Aalborg, Frederikshavn, Hobro, Viborg, Skive, Randers, Svendborg, — i Aarhus og Randers talte tillige Centralorg. Formand *Chr. Ingvoldsen*. — Formanden skriver i sin Beretning til Hovedbestyrelsen, at »disse Møder har overalt været velbesøgte, ligesom Frk. J's agitatoriske Evner har staaet Prøve, og Mødernes Resultat alle Steder har været Tilgang af Medlemmer og foræget Liv, Vi har da al god Grund til at være vor Kollega taknemmelig for, at hun saaledes har ofret sine Kræfter i vor Agitations Tjeneste. — — «

Desuden har Medlem af det jyske Agitationsudvalg, Bogholder *Jens Johansen* Vejle, talt ved et Møde i Fredericia, medens Hovedbestyrelsesmedlem *Chr. F. Johannessen* indledede ved Medhjælpermøder i Slagelse, Roskilde og *Faxe*, sidstnævnte Sted oprettedes der samtidig en *ny Afdeling*.

Ogsaa den første Række af statsunderstøttede Foredrag, der ved Dr. polit. *Frantz Pio* er holdt i en Række Byer, har gennemgaaende funden god Tilslutning. Da disse Foredrag som bekendt omhandler Arbejderbeskyttelsesspørgsmaalet, og Foredragsholderen stiller sig paa Centralorganisationens Standpunkt med Henblik paa Fabrikslovens Revision, er denne Foredragsrække i Virkeligheden indgaaet som et Led i vort Arbejde for dette Anliggende.

Forretningsudvalgsmøde er som tidligere meddelt afholdt den $^{28}/_{11}$. Foruden de tidligere omtalte Emner og forskellige administrative Sager meddeler Beretningen, at D.H,K.M.T.'s Ekspedition fra 1. Januar 1910 at regne henlægges under Centralorganisationens Kontor i Kjøbenhavn med Herr *Fr. Møller* som Ekspeditør.

Rejsestipendieudvalget afholdt Møde den $^{29}/_{11}$ i Kjøbenhavn. Vor Formand *Christen Ingvoldsen*, der har Sæde i Udvalget som Centralorganisationens Repræsentant, deltog i Mødet.

Blandt de fra Hovedkontoret udsendte Cirkulærer, skal nævnes en Meddelelse angaaende Centralorganisationens *Retshjælp*, indeholdende Vejledning for Medlemmer og Afdelinger vedrørende Retshjælpens Benyttelse.

Ny Afdeling.

Medhjælperforening i Faxe.

CENTRALORGANISATIONENS AFDELINGER har faaet en ny Forøgelse, idet der den 5te ds. er stiftet en Medhjælperforening for Faxe, Faxe Ladeplads og Omegn.

Det forberedende Arbejde for Afdelingens Start skyldes en i jyske Medlemskredse kendt Kollega, hvis sympatetiske Skikkelse ogsaa vil erindres af Deltagerne i flere af vore repræsentative Møder og Kongresser. Det er Herr *Juul Frederiksen*, tidl. Hvam, der har Æren af denne Forhaandsagitation, medens Hovedbestyrelsesmedlem *Chr. F. Johannessen* gav de Standsfæller, der havde givet Møde den 5te ds., en Oversigt over Centralorganisationens Maal og Midler, og sluttelig opfordrede til Oprettelse af en lokal Medhjælperforening under Landsorganisationen.

Tilslutningen til Mødet var paa Grund af det meget slette Vejr og de betydelige Afstande ringere end paaregnet, men Afdelingen kunde dog stiftes med en halv Snes Medlemmer, og vor Hjemmelsmand forudsiger, at Medlemstallet vil være fordoblet inden den ordinære Generalforsamling i Januar.

Den unge Afdeling vil utvivlsomt i *Juul-Frederiksen* faa en evnerig Formand, og den foreløbig fungerende Bestyrelse bestaar desuden af Kalkbrudsassistent *L. von Hagen Jensen* og Kommis *K. H. Sørensen* af Faxe samt Kommis *P. Andersen*, Faxe Ladeplads.

Vi byder den nye Afdeling Velkommen i Landsorganisationen!

En Ekspeditrices Juleaften.

En Virkeligheds-Skildring af *Schouboe.*

I.

Hun var kommen ind til Hovedstaden fra en mindre Købstad ovre i Jylland. Forældrene var Middelstandsfolk, Faderen Skomagermester, rigtig Typen paa en retskaffen og stræbsom Købstads-Haandværker.

Hjemmet havde kendt baade gode og onde Dage, Velstand havde egentlig aldrig siddet til Højbords; en stor Børneflok havde kostet meget at opdrage, men dog havde der altid været nok til at mætte alle Munde.

Af Sorger havde denne Familie ogsaa prøvet sin Del. En Søn, som Forældrene ventede sig meget af, forvildede sig i Livets Labyrint, og maatte som »Udskud« forlade Landet, for at bryde sig nye Veje hinsides Atlanten.

Nu var der Datteren, Marie, den yngste i Flokken, Hjemmets Sol. Forældrene begyndte at blive gamle, og det var dem en Trøst at have hende omkring sig.

Marie var en køn og munter Pige, som alle holdt af. Hun forstod at omgaas Folk og havde faaet en god Børnelærdom, idet hun, i Modsætning til sine Søskende, havde faaet Lov til at frekventere Byens eneste Betalingsskole.

Tiden nærmede sig imidlertid hendes Konfirmation, og Faderen aftalte med en af Byens større Manufakturhandlere, at denne skulde tage Datteren i sin Forretning, »for hun var jo ikke vant til det grove Arbejde«.

»Lønspørgsmaalet kommer vi jo nok udover«, mente Faderen, og heri samtykkede Manufakturhandleren, med et indadvendt Smil — det Spørgsmaal var han ikke utilbøjelig til at betragte som en Biting, og Hovedsagen var jo, at Marie overhovedet kunde faa Lov til at færdes og arbejde i den store og ansete Forretning.

I Foraaret 1900 traadte Marie ind i Ekspeditricernes Rækker, uden at ane de Torne, hun skulde betræde, inden hun atter forlod denne kummerfulde Tilværelse.

Hun begyndte med 10 Kroner om Maaneden, og skulde i Løbet af 6—7 Aar stige til 40 Kr., altsammen paa egen Station. Arbejdstiden var fra 7 Morgen til 9—10 Aften, med en Times Middagspavse og $^1/_2$ Time forhastet Frokost og Aftensmad.

I denne Forretning arbejdede Marie i 6 Aar, — en Tid, der bragte Modgang og Bekymringer for den unge Pige. Først døde Faderen, og ganske kort Tid efter fulgtes han af Moderen.

Forældrene efterlod saa godt som intet til Børnene, som fra nu af maatte skøtte sig selv.

Det var et haardt Slag for Marie, som hele Tiden havde haft sit Ophold i Forældrenes Hus, med Kost, Logi og hvad dertil hører.

For sin beskedne Gage havde hun ydet sin Moder et ringe Vederlag, og Resten, som dog ikke nær kunde slaa til, gik til Garderobens Fornyelse og Vedligeholdelse.

Nu først da Marie stod alene, mærkede hun, at hun blev skambudt for sit Arbejde. Hun spiste i Pensionatet for 25 Kr. og havde lejet Værelse til 10, altsaa var der 5 Kroner til Rest, til Fodtøj, Kjoler, Hatte, Vadsk og Smaafornødenheder.

Det var da ikke underligt, at hun, som Tiden gik, ikke kunde holde sin Garderobe i passende Forhold til Omgivelserne.

II.

En Sommeraften slentrede jeg ned ad Strøget i Kjøbenhavn, kun tænkende paa at nyde min Aftenfrihed efter en lang Kontordags Arbejde.

Jeg blev revet ud af mine Tanker ved at høre mit Navn nævne, og stod Ansigt til Ansigt — med Marie fra den lille jyske Købstad.

Og hun fortalte: »Efter mine Forældres Død var det mig umuligt at klare mig for den Løn jeg fik, og jeg tænkte tit paa at se mig om efter en anden Plads. Saa skete det at jeg gennem Bladene søgte en ledig Plads i et Varehus i Kjøbenhavn, og Skæbnen vilde at jeg fik den. Lønnen var dog ikke meget højere, til at begynde med, end den jeg fik i Jylland, men jeg blev lovet Guld og grønne Skove, naar jeg havde været der nogen Tid.

Jeg er i den Plads endnu og har 50 Kroner om Maaneden paa egen Station.

Jeg giver 35 Kroner for Kosten og 10 Kroner for Værelse, saa jeg har kun 5 Kroner til Garderoben.« —

Vi skiltes og da jeg paany faldt hen i mine egne Betragtninger, faldt det mig ind: Mon Marie nu ogsaa kan klare sig for den Løn — 50 Kroner paa egen Station?

Min Vej førte mig atter op gennem Strøget. Ekspeditricerne myldrede som Bier ud af Kuberne, Forretningsdagen var endt og Personalet spredtes ud over Storbyen.

III

Det var Juleaften, Aaret derpaa, at jeg efter at have tilbragt en hyggelig Juleaften i Familiens Kreds lagde Vejen gennem Nyhavn.

Her hvor til daglig Resterne af Skibsfarten i sin gammeldags Form præger Kanalen og det omliggende karakteristiske Kvarter ved Hovedstadens fordums Centrum, hvor By og Sø kommer hinanden saa nær paa Livet som for Aarhundreder siden og Arbejdet gaar sin Gang som i længst forfarne Tider, — her i det gamle Nyhavnskvarter hvilede nu Julenattens Stilhed over Gadepartiet med dets hollandske Præg.

Kun fra en og anden af de talrige Sømandskipper lød endnu højrøstet Tale og Sang, der skar gennem Stilheden med dobbelt Disharmoni, under Indtlydelse af Helligaftenens Fred.

Livet rummer Tilfældigheder. Og saaledes skete det, at den Kvindelatter, jeg tilfældigvis hørte fra en af disse Beværtninger, syntes mig saa bekendt, at jeg instinktmæssigt maatte søge nærmere Forklaring derom, omend hverken Tid eller Sted ellers kunde synes egnet dertil.

Man kunde straks se, at det var en Sømandsknejpe, thi nu og da kom og gik der Søfolk, som enten havde holdt deres Juleaften her eller som vilde have den sidste »Drink«, inden de gik til Køjs. —

Døren blev lukket op og en afskyelig Tobaksrøg fyldt med Øl- og Maddunster, slog mig i Møde i mit Skjulested i Ejendommens Port. Jeg benyttede Lejligheden til at kigge ned i Beværtningen, og hvem skildrer min Forbavselse, da jeg midt i det højst blandede Selskab ser Marie, — Marie fra den lille jyske Købstad, Ekspeditricen med de 50 Kroner maanedlig paa egen Station.

Da forstod jeg Situationen. Marie maatte, for at klare sig, sælge sig selv; hun var altsaa endt i de ulykkeligste og navnløse Kvinders talrige Flok. Længe havde hun kæmpet for at holde sig oppe, men Gagen kunde ikke slaa til i Kampen for Tilværelsen, Pengene fristede og hun var falden som Offer for de elendige Kaar, som endnu i Dag bliver budt saa mange kvindelige Medhjælpere.

Jeg gik eftertænksom min Vej, og siden hin Juleaften har Marie hørt til Gadens lette Fugle, som danser en stakket Dans, til de pludselig en Dag ser i Spejlet, at de er bleven furede og grimme, da den Tid er kommen, hvor de bliver vraget og en skønne Dag maa melde sig til Forsørgelsesvæsenet.

Men Herregud det var jo ogsaa kun en *Ekspeditrice* til 50 Kroner maanedlig paa *egen Station.*

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage før Bladet skal udkomme.

Ebeltoft. Søndag den 28. November afholdt Afdelingen en vellykket Sammenkomst og Bal. Afdelingens tidligere Formand og Stifter, Herr Kommis *Chr. Christensen*, Esbjerg, var kommen til Stede og holdt et udmærket Foredrag om vor Organisation og dens Betydning for vor Stand med særligt Henblik paa de tilstedeværende Kolleger. C. opfordrede indtrængende disse til at slutte sig til vor Organisation, en Opfordring der straks havde 3 nye Indmeldelser til Følge. C. sluttede med et Leve for Centralorganisationen og Ebeltoft-Afdelingen, og udtalte Ønsket om, at det ikke vilde vare længe, før der ikke fandtes flere uorganiserede Medhjælpere i Ebeltoft. Ved Kaffebordet vekslede forskellige Smaataler og det blev i det hele en Dag, som spaar god Fremgang for vor lille Afdeling.

Mødeaften første Tirsdag i hver Maaned paa Hotel »Skandsens Kilde«. Alle bedes møde! *W. N.*

Kjøbenhavn. Tirsdag den 7. ds. holdt Afdelingen et godt besøgt Medlemsmøde, hvor Herr Forstander *Borup* talte om »Nutidens Ungdom«. Han advarede Ungdommen mod i en for tidlig Alder at blive Filistre, haanede den nationalliberale Studenterungdom, der ved høje Glas havde svoret til Friheden, men som svigtede den, saasnart de kom ud i det praktiske Liv og ivrede imod den gængse Betragtning, at kun det, som kan gøres i Penge har nogen Værd. Efter Foredraget fulgte en Diskussion.

Diskussionsmøderne synes atter i Aar at blive fulgt med Medlemmernes udelte Interesse. Grundet paa Juletravlhed bliver der intet Møde den 21. ds.

Tirsdag den 4. Januar taler Herr Forfatter *Herm. Jensen* om »En Rejse i russisk Polen«.

Rettelse.

I Herr Kontorchef *Ulrik Ludwigsens* Artikel »Fra Norge« i No. 22 er der desværre indløbet et Par meningsforstyrrende Trykfejl. Saaledes staar der i Afsnittet «Engagementskontor« 3. Linie: »Disse Kontorer er dog hidtil ikke *blot* benyttede — — « skal være »*blit* (blevne) benyttede.«

Ligeledes staar der under Afsnittet »Statistisk Undersøgelse» i 4. Linie »Kontorstands« i Stedet for »*Handelsstands*«.

Centralorganisationens Adresser:

Centralorganisationens Hovedkontor: Aarhus, Vestergade 70 (Telefon 1929). Formand: CHRISTEN INGVOLDSEN.
— Pladsanvisning: Hovedkontoret, Aarhus, Vestergade 70.
— Kontor: København L., Baldersgade 72. Kontortid Søgnedag Kl. 1—2. Mandag, Onsdag og Fredag desuden Kl. 6—8 Aft. samt Søndag Fmd. Kl. 9—11. Leder: FR. MØLLER.
»D. H. K. M. T.«: Redaktør VILH. HANSEN, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23 (Tlf. Godthaab 943 y).
— Ekspeditør: V. ZWICKI. Kjøbenhavn V., Herluf Trollesvej 14, 3. Sal (Tlf. Vester 1356 y).
Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Formand E. S. SCHIBLER, Søndergade 25.
Jylland, — H. HANSEN, Aalborg, Slotsgade 25.
Fyen, — N. CHRISENSEN-KROGH, Overgade 44, Odense.
Sjælland, — CHR. F. JOHANNESSEN, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	HARALD WOLTHERS	Fællesforeningen	JOHANNE BERG	Danmarksgade 70
Aarhus	ROBERT PETERSEN	Søndergade 34.	CARL KNUDSEN	Falstersgade 15 B.
Bramminge	N. CHR. PETERSEN	Chr. Christensen	TH SIEBURG	Chr. Christensen
Ebeltoft	W. NIELSEN	Chr Poulsen	W NIELSEN	Chr Poulsen
Esbjerg	J P GODTFREDSEN	Norgesgade 11	P J PETERSEN	Rosenvængets Allé 11
Fakse	JUUL FREDERIKSEN	Niels Hansen		
Frederikshavn	MAGNUS MADSEN	Havnegade 8	CHR. OLSEN	Flade pr. Frederikshavn
Fredericia	C. JACOBSEN	M Christoffersens Enke	F HESS	Norgesgade 3, 2
Herning	Bogholder LIND JENSEN		Kommis CHR KAMPMANN	
Hillerød	HERM L MELSKENS		CHR J HANSEN	Frederiksværksvej
Hjørring	N. NIELSEN	Jærnbanegade 11 B.	A NIELSEN	Andelsslagteriet
Horsens	STEN VANDBORG	Søndergade 14	N N DAHL	Smedegade 9
Hobro	CARL CHRISTENSEN	Morellgade 1, I	B HØGH	H I Bie
Kolding	N C. NIELSEN	Jærnbanegade 1	S SEJERSEN	Aalykkegade 4
Kjøbenhavn	E S SCHIBLER	Søndergade 25	FR MØLLER	Baldersgade 72 L
Kontorafdelingen	FR MØLLER	Baldersgade 72 L		
Kolonialafdelingen	P SCHOU	Howitzvej 62		
Manufakturafdelingen	VILH NIELSEN	Holbergsgade 28 St.	JOH SCHULTZ	Sagf. Olivarius & Vater
Nykjøbing F.	A SPIERMANN	Aavej 2	A BERG	Fr. Bangs Eftf.
Nykjøbing M	E ØHLENSCHLÆGER	Peter Thykier	H SØGREN PETERSEN	Brogade
Næstved	CHR F JOHANNESSEN		CARL NIELSEN	Overgade 7
Odense	J CHRISTENSEN	Oluf Bagers Gade 44	J BRUHN	
Præstø	HARRY JENSEN	Carl Suhr Henriksen	I C N HALD	Ridehusvej 4
Randers	S BJERREGAARD	Stolefabriken	Fuldm. HØGH-ANDERSEN	
Skanderborg	Kommis C J KERFF		A THORNDAHL	P Winther
Skive	VILH ROMLUND	J. Suurballe & Co.	M. CHRISTENSEN	Slotsgade 16
Slagelse	CHR JOHANSEN	Hellig Anders Vej 9	J. CHRISTIANSEN	Kbm. Henrichsen
Sorø	E STOLPE	Holger Hoff	LAURA LARSEN	Bagergade 58
Svendborg	E J ROSLEFF	Møllergade 22	Bogholder VILH IVERSEN	
Thisted	Kæmnerassistent CHR. BRANDT		Bogholder CHR PORSGAARD	
Vejen	M KOED	Fabr. Phønix	CHR HØYER	Fredericiagade
Vejle	JENS JOHANSEN	Stormgade 4, 2.	A CARLSEN	Mathiasgade 17, St.
Viborg	A CARLSEN	Mathiasgade 17, St.	R JØRGENSEN	L. Moritz
Vordingborg	R JØRGENSEN	L. Moritz		

Aalborg.

M. Jensen, Nytorv 9,
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.
AALBORG.

Dante CIGARETTER Nº10-10 Øre, Nº15-15 Øre pr. 10 Stk.

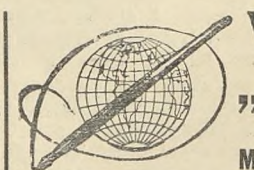

Waterman „IDEAL“
FYLDEPEN.
Marinus M. Schultz,
Jomfruanegade 3. Aalborg.
Anerkendt den bedste! Forlang gratis tilsendt en Bog om „Fyldepenne“.

HAGES HAANDBOG I HANDELSVIDENSKAB

4. Hefte er udkommet.

Indmeld snarest Subskription.

Algade 26. AALBORG Algade 26.

Skotøjsforretningen i DET RØDE HUS

bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

From-Løvstrøm,

Fotograf.

Algade 7, Aalborg

anbefaler alt til Faget henhørende.

Alle moderne Nyheder.

„Postkort" i fin Udførelse kun **3 Kr. Dus.**

AALBORG

HANDELSGYMNASIUM

Nordjyllands Hdlshøjskole.

1. Maj og *1. Novbr.* nye prakt. Kursus i *alle Hdlsfag.* Forlang *Plan* og *Skema* t. *Statsunderst.* (240 Kr.)

J. F. Møller, cand. mag.

1 Aars Studieoph. i England og Tyskland.

AALBORG

Ure og Kæder købes

billigst hos

ADOLPH MØLLER,

Slotsgade.

P. Hansens Bogtrykkeri

leverer alle Slags Tryksager hurtigt, smukt og billigt.

VICTOR MØRCHS

Barbér- og Frisørsalon anbefales.

Slotsgade 16. Underofficersbygn.

Hotel „Kong Frederik"

(forhen »du Nord«

anbefales.

J. Thomsen.

AALBORG.

Glarmester S. N. Jensen,

Algade 67. Telefon Nr. 5.

1. Kl. Værksted for

INDRAMNING AF BILLEDER.

Forlang

Salon-Pilsner

overalt.

Fyrværkerisager

— en gros billigst bos —

H. C. Zilstorff, Aalborg,

Telefon 531.

Katalog gratis paa Forlangende.

AALBORG. Specialforretning

i Herre-Kravats, Kraver, Flipper, Dag- og Natlinned, Normalunderbeklædning.

Engelske lette Hatte fra 3 Kroner.

NB. Ulster, Regnfrakker, Habitter efter nyeste Snit, billigst i

Kravatmagasinet, Algade 50.

Niels Jensen.

Alfred Christensen's

1. Kl. Herreskrædderi

Jernbanegade 2, Aalborg,

anbefales.

Aarhus.

Drik Ceres Øl

KØB Deres **Julegaver** hos

N. C. Nielsen,

Søndergade 35 & Lille Torv 2.

CHR. KORSBERG, **Guldsmedgade I.**

Herrelingeri og Herreekvipering.

Fikse Ting. Altid Nyheder.

Chr. Møllers

I. Kl. Barber- & Frisørsalon

anbefales

d'Herrer Handels- & Kontormedhjælpere.

Fredericia.

Fotograf Carl Nielsen

leverer kun fine Ting.

HUSK GOTHERSGADE 19.

---

1. Kl. Barber- og Frisør-Salon.

Kunstige Tænder. Repar. udf. p. $1^1/_2$ Time.

— **Malachowitz** —

Hj. af Gothers- og Jyllandsgade.

— BESTIL ALTID DERES **VISITKORT**

OG ANDRE TRYKSAGER I

A/S FREDERICIA CENTRALTRYKKERI

Nicolaj Hansen,

Danmarksgade 10.

Stort Udvalg i moderne til moderate Priser. --

Fodtøj

A. Andersen,

Guldsmed & Juvelér.

Jyllandsgade.

I. P. SCHMIDT JUN's

CYCLOP

med Havanna-Indlæg.

Fineste **7** Øres Cigar.

Ca. 3000 Forhandlere her i Landet.

RichardSvendsen

Oldenborggade 10.

Telefon 253.

Fineste Herre- Lingeri og Cigarforretning.

Anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.

Ekvipèr Dem i

London Magasinet.

Drik

Fredericia Pilsner,

fineste Ølsort.

Esbjerg.

Ryg Nr. 46. **M. M. ANDERSEN, Esbjerg.** Ryg Nr. 46.

Special-Cigarforretning.

Kongensgade 49. Telefon 282.

Specialitet: Hamborger-Cigarer.

Esbjerg.

O. S. U. BAUER,

Herre- & Dame-Frisørsalon.

Kongensgade 49, Stuen & 1. Sal.

Stort Udvalg i

Toilet- og Sygeplejeartikler.

Bestilling paa Haararbejde modtages.

Fotografisk Atelier „Mundus", Aarhus.

Absolut 1. Kl. fotografisk Etablissement, udstyret med alle Nutidens Krav paa Elegance. Vi anbefaler os til d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.
Brødrene Alfred & Mundus Pedersen, Ryesgade 16. Telefon 2240.

JOHAN GØTSCHE
KONGENSGADE 41.
STØRSTE UDVALG I ELEGANT FODTØJ

Chr. Eggers Kongensgade 56. Papir-& Kunsthandel
Protokol & Bogbinderi.
Billeder i Ramme. Postkort.

Leervad-Hansen.
Guldsmed. Esbjerg.
Største Udvalg i Guld- og Sølvvarer.
Alle Reparationer udføres pænt og solidt

Saa meget staar fast —
det solideste Fodtøj faas hos
S. Pedersen,
Torvet Esbjerg.

A. Hansens
Barber- og Frisørsalon
Kongensgade 19
anbefales.

Leervad-Hansen.
Uhrmager, Esbjerg.
Eneforhandler af fineste »Waltham Uhre« fra Philadelphia Watch Cau & Co., Riverside. U. S. A. (Verdens største Lommeuhrefabrik).

Engers Hansen's
Bog- og Papirhandel
anbefales.

S. Olesen Tombour & Søn's
Kongensgade 7,
1. Kl. Dame-&Herreskræderetab
bringes i velvillig Erindring.

Færdige Habitter, Overfrakker, engelske og danske Gummikapper, samt alt Herrelingeri købes billigst hos- - -
H. Blichfeldt
Flensborg Lagers Udsalg,
Esbjerg.

Prøv City Hatten
— 7 Kr. —
Jul. Petersen. **ESBJERG.**

Drik Esbjerg Øl

H. Eeg's Palmehave.
1ste Kl.s Koncert-Restaurant
Enestaaende i Skandinavien.

ESBJERG.
Jydsk Lædervaremagasin
anbefales!
Fuldstændig Specialforretning i Lædervarer.

Chr. Adler Svanholm,
Kongensgade 64. — Esbjerg.
Største Udvalg af alt til Herre-Lingeri.
Største Lager af Habitter og Overfrakker.

Dansk Beklædnings Comp.
Største Udvalg
— Billigste Priser. —
Kongensgade, Esbjerg.

Herning.
Husk M. Kampmanns'
Skotøjsforretning,
Største Udvalg, bedste Reparationsværksted.

Kelner- & Kontor-Støvle
solid, billig, fjerlet,
faas hos:
I. K. Karstensen.

Barber & Frisørstuen
i Højskolehjemmet
bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes venlige Erindring.
I. KLASSES BETJENING.
L. Ingemann Thomsen,
Herning.

Alle
fagorganiserede Medhjælpere i Herning erholder en ekstra Rabat naar De køber Deres Forbrug af
Herreklædninger, Kravetøj etc.
i BEKLÆDNINGS-MAGASINET,
Bredgade 19.
HERNING.

Hjørring.
I. C. Christensens
1. Kl. Skræder- og Herreekviperingsforretning bringes i velvillig Erindring.
SKOLEGADE 1. HJØRRING.

Dürkopp-Cykler
faas kun hos
A. Jensen, Du Nord,
Hjørring.

Horsens.
Palais Caféen
Horsens.
Hyggelige Restaurant- og Selskabslokaler anbefales i velvillig Erindring.
A. Th. Kierkegaard.

Hilmar Hansens Cigarforretning
anbefaler Cigarer fra P. Wulff, Hirschsprung & Sønner og Barfoed & Co., Amsterdam.
Største Udvalg i Cigaretter, Røgtobakker, Piber og Stokke, Merskum- og Ravrør.

Kolding.

Husk at anbefale Ludpulveret

Lessivol.

De støtter den danske Industri og fortrænger den udenlandske

faas kun fra

Kaalunds Sæbefabrik

(ved **H. Chr. Petersen**)

Kolding.

Chr. E. Krag

Bog- og Papirhandel

Telf. 377. KOLDING. Telf. 377.

3 Kr. Eneforhandling af Klio-Fyldepennen.

Det bedste

FODTØJ

i **Kolding** faas hos

Andr. Kyster & Søn.

SØLVE CLEMENTZ

Juvelér & Guldsmed,

Østergade 17, Kolding.

K. F. U. M.s Ejendom. Telefon Nr. 500.

Billigste Guldsmed i Kolding.

J. Johannesen,

SKRÆDERFORRETNING,

KIRKETORVET 12

anbefales.

Hvem bor i Helligkorsgade 15-16?

Kjøbenhavn.

Cloëtta's

		Pr. Pd.
Surinam	Chokolade	Kr. 1,60
Caracas	do.	„ 1,40
Trinidad	do.	„ 1,20
Cacaopulver, fineste Analyse		„ 2,00

sælges hos vore Forhandlere over hele Landet.

Medhjælpere!

Lad Deres Anbefalinger maskinafskrive

Kr. 3,00 pr. 50 Eksemplarer

„INTERNATIONALT PUBLICERINGS-BUREAU",

Købmagergade 4, København K.

Nykøbing Mors.

Th. Jacobsen,

Bundtmager,

Nykøbing M.

kos

Hatte, Kasketter og Huer

køb

Odense.

Alle Kommisser køber billigst *Engelske Regnfrakker, Habitter og Vinter Paletots, Hatte, Slips og Kravetøj hos*

Hinke, 70. Vestergade 70.

Alle bør drikke

Albani Øl

eller **Albani Pilsner**

Randers.

Hvor ekviperer man sig **noblest, bedst** og **billigst** i Randers ?

Selvfølgelig hos

S. P. Petersen, **Middelgade 6** Højskolehotellet

Telefon 990. **Randers.** Telefon 990.

Absolut 1. Klasses Herreskræderi.

Hattemagasinet „Stockport".

Houmeden 4, Randers.

Elegante Hatte, fikse Sportshuer.

Anbefales i velvillig Erindring.

Café »Rosenborg«

anbefales i velvillig Erindring.

S. Wendelboe.

De sparer bevislig 10—15 pCt. ved at købe Deres Herre-Ekvipering i

Beklædnings-Magasinet „Tip-Top"

Udvalget er stort

Priserne smaa

I. P. Madsens Skræderetbl.

Frederikspladsen,

anbefales ærede Handels- og Kontormedhj.

Skive.

Skotøjsbørsen, Skive.

StørsteLager. Smukkeste Udvalg. Solidt Fodtøj.

Specialitet: UOPSLIDELIGE SAALER.

Telefon 231.

Rudolph Schmidt's

Cigarforretning

Skive

bringes i d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælperes Erindring. Største Udvalg i Cigarer, Cigarretter og Røgtobakker, Cigar- — rør, Piber og Stokke. —

Prøv

Th. Machons

(Rudolf Schmidts Eftf.)

Barber- & Frisørstue,

Torvet.

NB. Hovedbade med Massage.

JEG er udmærket tilfreds Jeg køber mit Tøj hos J. Suurballe & Co., og dér er Klædelageret saa stort og smukt, at man uden for København ikke finder det bedre, og sker det en Gang, at et Klædningsstykke ikke passer tilfredsstillende, tages det beredvilligt tilbage. De kan spare Deres Ulejlighed, jeg handler som sagt hos J. Suurballe & Co.

HOTEL PHØNIX

SKIVE

C. JENSEN.

Hobro.

Det bedste og billigste Fodtøj faas i
Martin Christensens Skotøjsforretning.

Det fineste, mest moderne og efter Kvaliteten det billigste i Herreklæder faar De i
S. Perssons Skræderforretning.
— Jernbanegade. —

Det betaler sig at købe Deres **Fodtøj** i
Chr. Christensen's Skotøjsforretning
ADELGADE

Største og smukkeste Udvalg i hvide og coul. Manchetskjorter, Kraver, Flipper, Manchetter, Slips, Sløjfer, Paraplyer, Rejseplaider og Handsker.
HARRY JACOBSEN
Vett & Wessels Udsalg,
Hobro. Tlf. Nr. 1.

Holstebro

Handels- og Kontormedhjælpere anbefales
J. P. Andersens Skræderetablissement,
Nørregade.

Barber- og Frisørsalonen
„Romerhus", Torvet.
Peter Groth.
Hovedbade med Massage.

DANSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
ved P. V. F. Petersen.
Altid billigst her paa Pladsen.
TELEFON 150.

Thisted

Hotel „Royal", Thisted,
anbefales d'Hr. Rejsende og Turister.
Værelser a 1,50 Kr. Ærb.
Telefon 61. J. Bisgaard.

Wh. Topp
Skomageri & Skotøjsforretn.
Thisted.
Eneforhandling af Herz Skotøj.
Anbefales d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælp.

Georg Behr.
Barber- og Frisørsalon.
Jernbanegade. Thisted.

Marius Sørensen, *Guldsmed,*
Thisted. **Telefon 23.**
Største Lager. Billigste Priser.

Sorø.

Jul. Jørgensen,
Haandskomageri.
Lager af Fabriksfodtøj. — Etableret 1870.
Rolighedsgade 102.

Hotel „Postgaarden"
anbefales. — Fortrinligt Køkken.
HYGGELIGE VÆRELSER og LOKALER.

Slagelse.

Husk
Fr. W. Sørensen's
Skræder- og Ekviperingsforretning
Løvegade 18.
Billige Priser, god Pasning.

Central Cafèen
Slotsgade, Telefon 41
aaben til Kl. 12,
anbefaler sine hyggelige Lokaler til Handels- og Kontormedhjælperne.
— Hurtig Betjening, billige Priser. —
PETER BYCH.

BARBER- OG FRISØR-SALONEN
SLOTSGADE 3,
— anbefales. —
Absolut 1. Kl.s Betjening.
M. BUNDGAARD.

Drik Slagelse Øl.

Viborg.

Drik Odin
Lager & Pilsner fineste Kvalitet samt Skattefri Pilsneøl
Mørk Skattefri Dobbeltøl.

Vejle.

Koncertsalens Varieté og RESTAURATION anbefales

Cigarer.
Hans Jessen jun.,
Flegborg 2.

Gentlemen!
Ekviper Dem fikst og billigt
i
London Herre-Magasin
ved H. C. Hansen.

A. Christensen,
Vejle. — Telefon 267.
Engelsk Klædelager.
High class Tailor Etablisement.
Hattelager og Manchetlinned.
Complete stock of every thing for Gentlemen

SKOTØJSFORRETNINGEN ALGADE 5 anbefales
d'Hrr. Handels- og Kontormedhjælpere.
Største Udvalg. Billigste Priser.
1. Klasses Reparationsværksted.
CH. CHRISTENSEN.

REPRÆSENTANTER
FOR „DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE"S
ANNONCE-AFDELING.

Aalb.: Hr. N. C. Nielsen-Lindquist, Danmarksg 45.
Aarhus: Hr. C. Hammer, Vestergade 70.
Bramminge: Hr. Kommis N. Chr. Petersen.
Ebeltoft: Hr. Bogholder R. Hvitved
Esbjerg: Hr. Hans Brock, D. F. D. S.
Fakse: Juul Frederiksen.
Fredericia: F. Hess, Norgesgade 3, 2.
Frederikshavn: Hr. Bogh. S. West.
Herning: Hr. Kommis Chr. Kampmann.
Hillerød: Hr. Kommis Amlet Jensen.
Hjørring: Hr. H. Hein, Hirtshalsvej 5.
Hobro: Assistent A. C. Crone.
Horsens: Hr. Kommis Sten Vandborg.
Kolding: Hr. K. Rasmussen, Jærnbanegade 16.
Kjøbenhavn: Hr. E. S. Schibler, Sønderg. 25.
Nykøbing F.: Hr. Kommis C. M. Nørgaard.
Nykøbing M.: Hr. Kommis C. Svenningsen.
Næstved: Hr. Kommis Chr. F. Johannessen.
Odense: Hr. N. Christensen-Krogh. Overg. 44.
Præstø: Hr. Kommis Harry Jensen.
Randers: Hr. S. Bjerregaard, Stolefabriken.
Skanderborg: Hr. C. J. Kerff.
Skive: Hr. Kommis Oskar Jensen.
Slagelse: Hr. Kommis J. Jacobsen, Løvegade.
Sorø: Hr. Kommis E. Ellekier.
Svendborg: Hr. H. M. Hansen, Vestergade 47
Thisted: Hr. Chr. Jørgensen, Søndergade 1.
Vejen: Hr. Kommis S. Breund.
Vejle: Hr. Bogholder C. Nielsen-Kloster.
Viborg: Hr. Kommis N. Elgaard.
Vordingborg: Hr. Kommis R. Jørgensen.

Udgivet af Centralorganisationen.
Ansvarhavende Redaktør VILH. HANSEN.
O. WRITH'S EFTF. (Gustav A. Jensen),
Badstuestræde 7, København, K